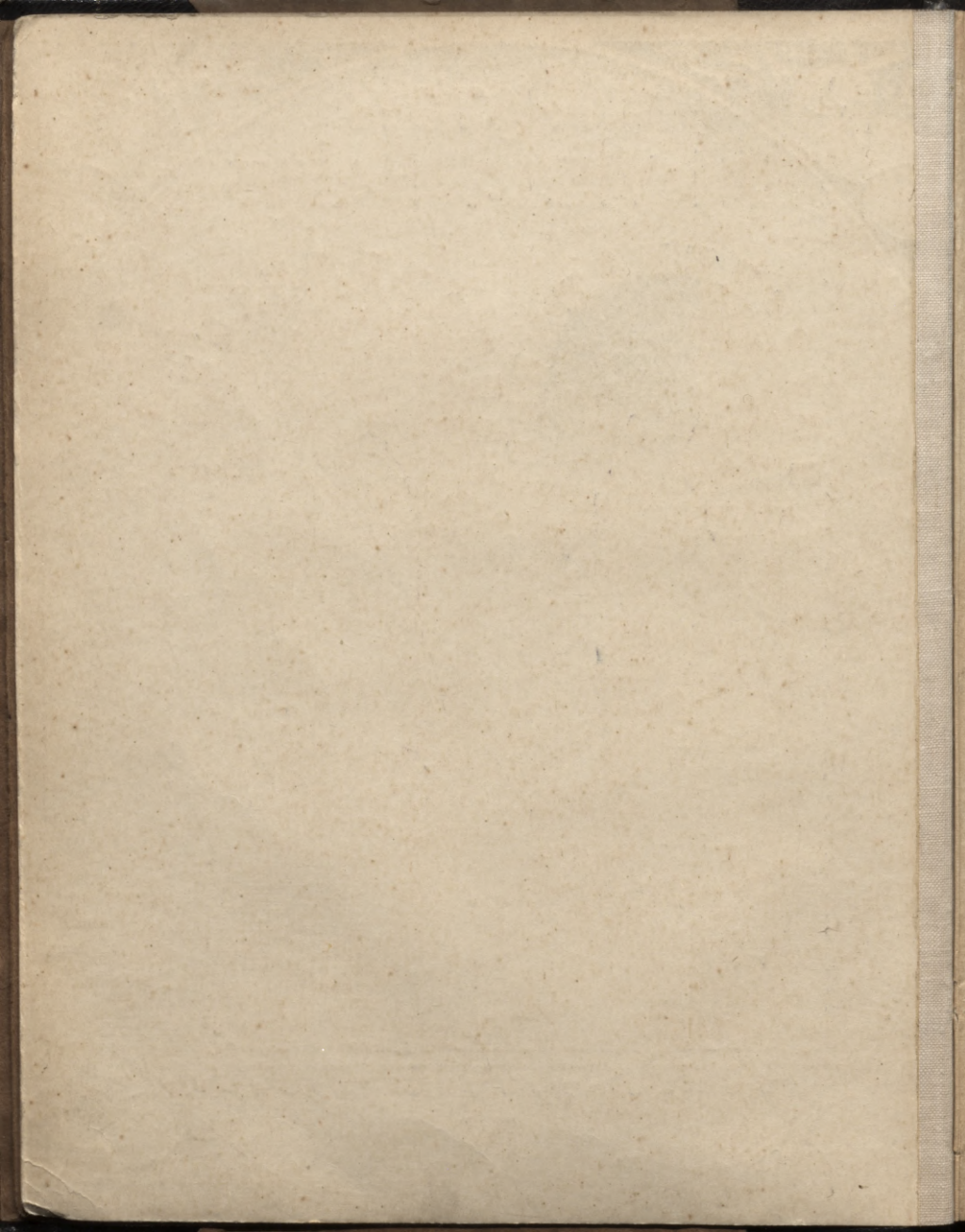

TUKSTOTS
UN VIENA NAKTS

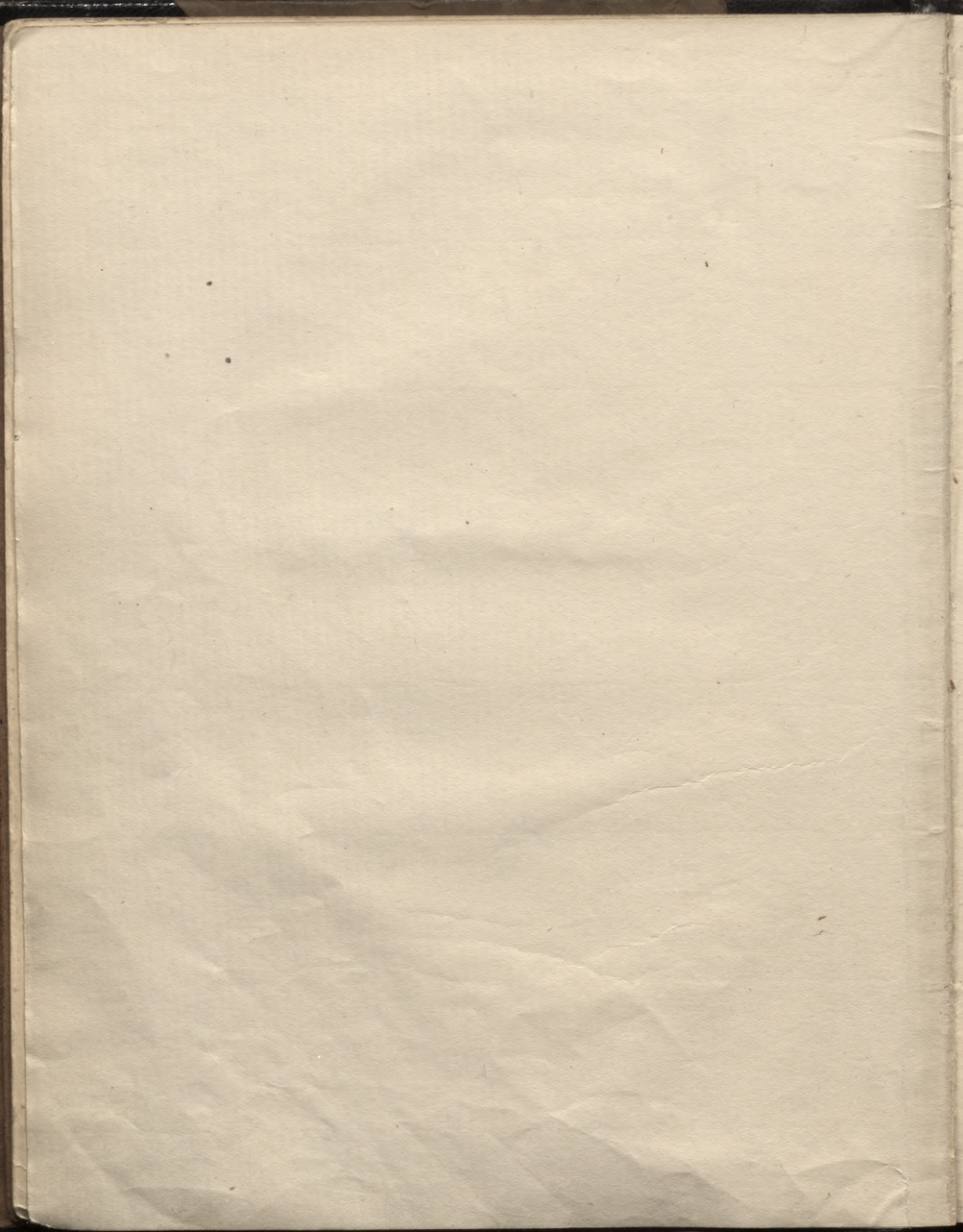

ANALISI DI VIENNA
PARTI

ALBERT EINSTEIN
SULLA MECCANICA
RELATIVITÀ

TRADUZIONE DI
GIULIO GONZI
1955

L 8
160

[*#14 laila wa-la-la*]

TŪKSTOTS UN VIENA NAKTS

ARABU PASAKAS
CETURTĀ GRĀMATA

*TULKOJIS ROBERTS KRODERS
ILUSTRĒJIS NIKLAVS STRUNKE*

I Z D E V Ē J S L E T A

1

9

2

9

892.7-38=10

1953

0310031081

L. V. B.

№	In. 285.584
---	-------------

2
1953

6 lp. il.

Pasaka par kalifu Omaru al Nemanu un par diviem viņa brīnišķīgiem dēliem, Šarkanu un Dau el Makanu.

Un Šecherezada stāstīja sultānam Šachriaram:

„Ak, laipnais un želigais valdiniek, man ir teikts, ka Bagdades pilsētā pēc daudziem citiem kalifiem valdīja kalifs, vārdā Omars al Nemans. Viņš bija liels savā varenībā un uzvarēja visus chozrojus un citus sultānus. Un bija viņš parlieku dedzīgs,

tik dedzīgs, ka uguns, kas sildīja cilvēkus, viņam nebija vajadzīgs, tik dedzīgs, ka visus viņš veica cīņās un skriešanu sacīkstēs, tik dedzīgs, ka dusmu karstumā viņa nāsis izpūta liesmas un kaisīja dzirkstis. Viņš uzvarēja visas zemes un savu varu viesā visās pilsētās. Ar Allah žēlastību viņam klausīja visi ļaudis, un viņa uzvarošie kaņapulki drasēja vistālākās zemes malās. Viņa vara sniedzās uz austrumiem un rietumiem, un līdzī daudzām citām valstīm ta aptvēra Indiju, Sindu, Ķīnu, El Jemenu, El Hedžasu, Abesīniju, Sudānu, Siriju, Grieķiju, Diarbekīru un visas jūras salas un diženākās upes visā pasaulē, jo tiešām dižena ir Sichona un Džichona, Nīla un Eifrata. Savus vēstnešus viņš izsūtīja uz visām pusēm, līdz pēdējām zemes robežām, un tie nu pauda viņa valstības slāvu, un sava valdinieka pili

pārradušies, ziņoja, ka visa pasaule zemojas pret viņa cēlo varu un visas zemes sultāni savus ceļus loka pie viņa kājām. Un visus viņš apņēma ar savu laipnību un cēlsirdību, un visus auklēja viņa devīgo roku svētība; un visiem viņš deva mieru un klusas saskaņas laimi, jo tiešām liels un cēls viņš bija savā dvēselē.

No visām zemes malām viņam nesa balvas un nodevas, un visas valstis viņam maksāja savus meslus. Jo viņš patiesi bija taisnīgs valdinieks, un visi viņu karsti milēja.

Un bija kalifam Omaram al Nemanam dēls, vārdā Šarkans. Un Šarkanu viņu tādēļ sauca, ka visi viņu teica sava laika lielāko brīnumu, jo drošsirdībā viņš bija pārāks par visiem varoņiem un cīņā viņš visus veica, un neviens ar viņu nevarēja sacensties šķēpa mešanas un likstu šaušanas mākslā. Un tēvs viņu milēja kā savu acu raugu un iecēla par savas varas mantinieku. Kad nu Šarkanam pienāca divdesmitais mūža gads un viņš bija izaudzis par istu vīru, visur viņu pavadija Allah svētība, un visas galvas locījās pret viņa slavu, jo drošsirdīgs un varonīgs bija brīnišķīgais Šarkans un gaiši staroja viņš savu varoņdarbu spožumā. Jo bija viņš jau iekarojis daudzus cietokšņus un daudzas zemes, un viņa vārdu daudzinaja visās malās; un ik gadus skaistāks auga viņa dižais lēpnums un augstāk cēlās viņa varenība.

Bet citu bērnu nebija kalifam Omaram al Nemanam. Gan viņam bija četras likumīgas sievas, kā bija atļauts Sunnu¹ grāmatā, bet tikai viena viņam deva dēlu un trīs bija neauglīgas. Un līdzī četram likumīgām sievietēm, kuŗas dzīvoja pašā pili, kalifam Omaram bija trissimti

¹ Sunna ir Praviēša nerakstītu, tautā uzglabātu likumu un padomu grāmata.

sešdesmit blakus sievu, tikpat, cik koptu gadam dienu, un bija tās katra no savas cilts. Un katrai viņš lika izcirst savas istabas, un visas istabas bija izkārtotas divpadsmit pilis, tikpat, cik gadā bija mēnešu; un visas divpadsmit pilis visapkārt apņēma paša kalifa krāšņo pili, un katrā dzīvoja trīsdesmit blakus sievas, ikvienu savu istabu noslēgtībā. Kalifs Omars, kā daždien taisnīgs valdinieks, katrai blakus sievai veltīja vienu nakti, un tā nu viņš ar katru pārļaida tikai vienu nakti gadā un neredzēja to līdz citam gadam. Un tā viņš nodzīvoja ilgus gadus, visu savu mūžu. Un visi daudzinaja viņa brīnišķo gudrību un viņa vīrišķību.

Te notika, ka augstais Pavēlnieks par visām dzīvām dvašām vienai no kalifa Omara blakus sievām deva mātes cerības; jaunā ziņa drīz izpaudās visās pilīs, un kad to pasacīja kalifam, viņš ielīkšmojās neminamā priekā un laimīgs iesaucās: „Lai Allah visus manus pēcniekus dod tikai vīriešus!“ To teicis, viņš lika savā cilts grāmatā ierakstīt to dienu, kurā viņa blakus sievai atausa mātes cerības, un no tās dienas viņš apveltīja to dārgām balvām un auklēja to savā laipnībā.

Bet Šarkans, visās zemēs daudzīnātais valdinieka dēls...“

Te Šecherezada ielūkojās logā un redzēja jau rīta ausmu un kā daždien pazemīgi aplusa, un teicās stāstīt atkal citu nakti.

Un kad atnāca

četrdesmitpiektā nakts,

viņa stāstīja:

„Bet Šarkans, visās zemēs daudzīnātais valdinieka dēls, arī dzirdēja par jaunām mātes cerībām un gaužam noskuma un dusmojās: „Nu pasaulē var nākt vēl cits

valdinieka varas tiktotājs! Ja verdzene dzemdēs dēlu,“ viņš domāja, „es viņu nokaušu.“ Bet savas domas viņš gudri noslēpa.

Bet kalifa blakus sieva bija jauna verdzene, skaista grieķiete, vārdā Safija¹. To kalifam kā balvu bija atsūtījis grieķu valdinieks no Kaisarijas, un viņai līdzīgas daudzas citas košas dāvanas. Viņa bija skaistāka un milīgāka par visām jaunajām verdzenēm pili, un viņai bija tievākais viducis un apaļākie pleci un gurni. Un turklāt viņai Allah bija devis skaidru prātu un citas retas gara dāvanas; ta nakšu klusumā, kad kalifs bija viņas kavējās, čukstēja viņam maigus vārdus, reibinošus un gudrus, liegus un dziļus vārdus, un tie nu apbūra kalifa prātu un glaimoja viņa lepnumam.

Tā nu ilga, līdz aizriteja viņas grūtās dienas. Un kad atnāca gaidītā radību diena, viņa iesēdās krēslā un ļāvās savām mokām, un raidīja kvēlas lūgšanas augstajam Allah, un Allah viņu uzklausa.

Bet kalifs Omars lika savam einukam, lai tas tūdaļ steigās pie viņa un paziņo, vai piedzimis būs puisēns vai meitene; to pašu Šarkans lika savam einukam. Un tiklīdz radības bija galā, te vecmātes bērnu saņēma un aplūkoja, un redzēdama, ka ta bija meitene, steigās to pasacīt visām sievietēm un visiem einukiem, kas turpat stāvēja un gaidīja, un visi sauca: „Meitene! meitene! Un vaigs viņai skaistāks par mēnesi!“

Te kalifa einuks steigās to pasacīt savam kungam un pavēlniekam, un Šarkana einuks darija to pašu; to dzirdot, Šarkana priekiem nebija gala.

Bet tiklīdz einuki bija aizgājuši, te Safija teica vecmātēm: „Ak, esat modrīgas! Es savās iekšās vēl

¹ Safija — dzidrā, tīrā kā ūdens.

ko jūtu!“ Un atkal viņa sāka vaimanāt, un viņai uznāca jaunas radību mokas; ar Allah žēlastību viņai piedzima otrs bērns. Te vecmātes steidzās bērnu aplūkot, un raugi: tas bija puisēns, tik skaists kā pilnais mēnesis, un piere viņam mirdzēja balta, un vaigi ziedēja košā sārtumā. Un visas verdzenes un vecmātes nu gavilēja un priecājās; un tiklīdz Safija bija atžilbusi no radību mokām, te visas sievietes kalifa pili piekļiedza skaļiem prieka saucieniem, bet kad tos sadzirdeja citas blakus sievas un saprata, kas noticis, aiz skaudības viņas vai beidzās.

Bet kalifs Omars al Nemans, tiklīdz bija dzirdejis jauno ziņu, savas sirds priekā pateicās augstajam Allah, un piecēlies, steidzās Safijas istabās; piegājis pie viņas gultas, tas maigi apņēma viņas galvu un noskūpstīja tai pieri. Un pieliecies pie mazā bērniņa, viņš noskūpstīja to arī. Un tūdaļ verdzenes sāka ribināt bungas, koklētājas strinkšķināja stīgas, un visā pili ligoja burvīgas un jaukas skaņas, un dziedātāji, savas balsis locidami, dziedāja liksmas dziesmas.

Un savam dēlam kalifs deva Dau el Makana¹ un meitai Nozatas es Zaman² vārdu. Un visi locīja savus ceļus pie viņa kājām un aizgāja klusā bijībā.

Kalifs izraudzīja zīdītājas un aukles abiem bērniem, un verdzenes un kopējas; un visus, kas pili dzīvoja, viņš lika pacienāt ar vīnu un brīnišķīgām smaršām un citiem jaukumiem, kuŗus minēt cilvēka mēle par vāju.

Kad nu jauno ziņu par dviņu piedzimšanu kalifa pili izdzirda Bagdades ļaudis, tie savu pilsētu izpušķoja krāsainiem uguņiem, un bariem kopā pulcēdamies,

¹ Dau el Makans — šis vietas gaisma.

² Nozata es Zaman — sava laika burvība.

skaļi izgavilēja savu prieku. Un no visām valstības malām brauca emīri, vezīri un citi dižvīri, sveicināt kalifu Omaru al Nemanu un teikt tam savu prieku par dēla Dau el Makana un meitas Nozatas es Zaman piedzimšanu. Un kalifs viņiem pateicās un apbalvoja tos goda drēbēm un citām savas cēlsirdības zīmēm, un savu devīgo roku sniedza visiem līdzī: dižciltīgajiem un vienkāršiem ļaudīm. Un tā nu ilga četri gadi, un kalifs nepalaida nevienu dienu, neapvaicājies par Safijas un viņas bērnu veselību; un Safijai viņš sūtīja neskaitāmas dārgas rotas, drēbes, zīda audus, zeltu, sidrabu un visādus jaukus dārgumus. Par viņas bērnu audzināšanu un apsargāšanu viņš lika gādāt saviem uzticīgākiem un gudrākiem kalpiem.

Bet Šarkans tikmēr bija svešumā; viņš cīnījās un iekaroja pilsētas, un viņa vārdu cēla kauju slava; viņš karoja un uzvarēja visdrosmīgākos varoņus, un nezināja, kas notiek tēva pilī, jo einuks viņam bija pateicis tikai par māsas Nozatas piedzimšanu. Bet par viņa brāļa Dau el Makana dzimšanu, kuŗš nāca pasaulē, kad einuks bija jau atstājis dzemdētājas istabu, nevienam nebija iešāvis prātā viņam ziņot.

Te kādu dienu, kad kalifs Omars al Nemans iesēdās savā valdinieka krēslā, pils svinību istabā saradās galma ļaudis, un skūpstidami zemi pie viņa kājām, sacīja: „Ak, augstais kalif, pie mums ir atbraukuši sūtņi no ķēniņa Afridonija, Rumas un Lielās Konstantīnijas¹ valdinieka; viņi lūdz, lai tu tos neatraidī un pie savām kājām ļauji apliecināt viņu godbijību un pazemību. Ja tu mums ļausi, mēs vedīsim viņus iekšā, ja nē, tavs prāts būs noticis! Bet kalifs teica savu

¹ Konstantinopole.

atļauju. Un kad nu sūtņi bija ienākuši, kalifs viņus sagaidīja laipni un žēlīgi, lika tiem iet viņam tuvāk klāt un apvaicājās par viņu veselību un jautāja, ko viņi atbraukuši. Te nu sūtņi skūpstīja zemi viņam pie kājām un sacīja:

„Ak, dižais valdiniek ar cēlo dvēseli, kuŗas lielumam nav gala! Mūs sūta pie tevis ķēniņš Afridonijs, Grieķijas un Jonijas valdinieks un kristīgo zemju kuŗa pavēlnieks, kam valdinieka krēsls ir Konstantinijā. Viņš lika tev sacīt, ka viņa kuŗapulki pošas uz briesmīgu kuŗu pret neganto varmāku Hardubu, Kaisarijas kungu un pavēlnieku. Un dzirdi, kas šo kuŗu cēlis: kādas arābu cilts vadonis iekārotā zemē uzgājis apslēptu mantu no seniem laikiem, no El Iskadora Divragainā¹ laikiem. Šī manta bijusi tik kupla un tik bagāta, ka neviens to nav varējis izskaitīt; bet līdzī citiem dārgumiem tur uzieti trīs apaļi un balti akmeņi strausa olas lielumā, un viņu skaistums un dārgums bijis pārāks par visiem akmeņiem, kas kādreiz atrasti ūdenī vai zemes dziļēs. Un dārgakmeņi šie bija vidū cauri izurbti, jo tie bija veŗami auklīņā un kuŗami kaklā kā rota; un katrā akmenī bija joniskiem burtiem izcirsti noslēpumaini uzraksti. Bet zināms bija dārgakmeņu lielais brīnumspēks, jo kam tie kaklā kuŗājās, tas bija pasargāts no visām kaitēm un drudža karstumiem, un kamēr viens no viņiem kuŗājās mazam bērnam kaklā, to nepiemeklēja nekādas likstas.

Un kad nu arābu cilts vadonis bija akmeņus paņēmis un aplūkojis, un noģīdis viņu noslēpumaino spēku, viņš cerēja, ka nu viņam mūsu valdinieka Afridonija labvēlība būs rokā; un visus trīs brīnišķos

¹ Tā arābi dēvē Aleksandru Lielo, viņa zirga Bucefala dēļ.

dārgakmeņus, līdz citām retām mantām, viņš nolēma sūtīt mūsu valdiniekam kā balvu.

Te nu viņš sarīkoja divus kuģus, un vienā bija vedamas uzietās mantas un trīs dārgakmeņi mūsu valdiniekam Afridonijam, bet otrā bija jābrauc kaŗavīriem, kuŗi tās sargāja no zagļu un laupītāju uzbrukuma. Bet arābu vadonis ticēja, ka neviens neiedrošināsies uzbrukt ne viņam pašam, ne dārgām mantām, jo viņš bija arābu valdinieks, un kuģi brauca pa jūru, kuŗa piederēja Konstantinijas sultānam, un visi ļaudis jūras piekrastē bija viņa pavalstnieki.

Tiklīdz kuģi bija sarīkoti, tie devās jūrā, un buŗas piepūta vējš, un viņi brauca taisnā ceļā uz mūsu zemi. Te kādā ostā, mūsu zemes tuvumā, kuģiem uzbruka mūsu pavadoņa, Kaisarijas valdinieka Harduba grieķu kaŗavīri, nolaupīja visus dārgumus un arī brīnišķīgos akmeņus, un visus ļaudis viņi nokāva un kuģos iekāpa paši. Un kad nu kļūmo ziņu pasacīja mūsu valdiniekam, viņš tūdaļ izsūtīja savu kaŗapulku pret Kaisarijas varmāku Hardubu; bet mūsu kaŗapulku sakāva; un sakauts bija arī otrais kaŗapulks, kas pirmam gāja palīgā. Te nu mūsu valdinieks Afridonijs iedegās lielās dūsmās un zvērēja, ka pats vadīs kaujā visu savu kaŗaspēku un mājās nepārnāks, līdz sagraus Kaisarijas pilsētu un visu Harduba zemi iznīcinās un gruvešos sagāzis visus viņa cietokšņus.

Tā nu mēs, ak, lielais un cēlais sultān! esam atbraukuši lūgt tavu palīdzību un tavu vareno draudzību. Tu, nākdams mums palīgā ar saviem kaŗapulkiem un savu bagātību, savu vārdu būsi cēlis vēl lielākā spožumā. Un mūsu valdinieks Afridonijs tev sūta šīs smagās balvas, kuŗas viņš pavēlēja mums nolikt pie tavām kājām; viņš lūdz, lai tu tās neatraidi, bet cēlsir-

dīgi un laipni pieņemi, jo tiešām cēlsirdība piederas tavai lielai sirdij!“ To teikuši, sūtīja aplkusa un metās pišļos, un skūpstīja zemi kalifam Omaram al Nemanam pie kājām. Un jaukas un košas bija Konstantīnijas valdinieka Afridonija balvas...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta blāzmas sār-tumu un pazemīgi aplkusa.

Un kad atnāca

četrdesmitsestā nakts,

viņa stāstīja:

„Un jaukas un košas bija Konstantīnijas valdi-nieka Afridonija balvas. Tur bija piecdesmit jaunavas, skaistākas par visām jaunavām Grieķijā. Un bija tur piecdesmit jaunekļi, izraudzīti no staltākiem jaunekļiem Rumā; visi skaistie jaunekļi bija ģērbti krāšņās drēbēs ar platām piedurknēm, un drēbes viņiem bija tīra zīda ar zelta rakstiem un krāsainiem margojumiem, bet zelta josta bija izgreznota sidraba griezumiem, un pie jostas divām kārtām bija piešūti samta lindraki; un ausīs visiem karājās zelta gredzeni, pie kuņģiem laistījās apaļa, balta pārle, kas maksāja tūkstsots zelta mitkalu. Un jaunavas arī bija grezni izrotātas, un viņu drēbes maksāja daudz zelta.

Tādas nu bija divas lielākās balvas, bet bija vēl citas dāvanas, tikpat bagātas un krāšņas, kā tepat pieminētās.

Un kalifs Omars balvas saņēma ar lielu prieku un visiem sūtņiem lika rādīt viņiem pienācīgo godu. Viņš lika saaicināt savus vezīrus un izdibināt viņu domas par Konstantīnijas valdinieka Afridonija lūgumu pēc palīdzības. Te piecēlās kāds vezīrs, cienīts un godāts sirmgalvis, ko visi mīlēja un bijāja; un tas bija

kalifa lielvezīrs, un vārds viņam bija Dandans. Un raugi, ko lielvezīrs Dandans sacīja:

„Ak, lielais un varens kalif, šis Lielās Konstantīnijas valdinieks, ķēniņš Afridonijs ir kristīgais un netic Allah un Pravieša likumiem (lai svēti viņu lūgšanas un miers!), un visa viņa tauta ir neticīga. Un mums nu būtu jāsaka: lai viņi paši izšķir savas ķildas! Es tomēr dodu tev padomu palīdzēt ķēniņam Afridonijam un sūtīt viņam talkā lielu kaņapulku, kuŗu lai vada tavs diženais dēls Šarkans, kas nupat pārradies no savām lieliskām kaŗā gaitām. Šis padoms man šķiet vislabākais, jo Rumas valdinieks pie tevis sūtījis savus vēstnešus ar kuplām un dārgām balvām, kuŗas tu laipni pieņēmi, un lūdzis tavu palīdzību un draudzību, un tik tiešām, ka esi liels un varens sava laika valdinieks, mums nebūs bities sīkā, mazā Kaisarijas varmāka, un ķēniņam Afridonijam palīdzējis uzveikt viņa ienaidnieku, tu būsi mantojis lielus labumus, un visi tevi cildinās kā īsto uzvarētāju. Tavu varoņdarbu daudzinaš visās zemēs, un tava slava aizlidos līdz pašiem rietumiem. Un tavu draudzību meklēs visi rietumu valdinieki, un visi pie tevis sūtīs savus vēstnešus un nesīs tev dārgas dāvanas un retas balvas.“

Dzirdejis sava lielvezīra Dandana vārdus, kalifs Omars al Nemans viņa padomu teica gudru un cildenu, un dāvāja viņam goda drēbes, sacīdams: „Tu tiešām esi Allah radīts kalifu padomnieks un rosinātājs! Es tevi likšu sava kaņaspēka priekšgalā, bet mans dēls Šarkans būs pavēlnieks par taviem palīgu pulkiem.“

To teicis, kalifs Omars lika ataicināt savu dēlu Šarkanu, pasacīja viņam savu nodomu un stāstīja, ko gribējuši sūtņi un kādu padomu devis lielvezīrs Dandans, un lika viņam posties kaŗā gaitās un bagātīgi apbalvot

savus karavīrus, kuŗi viņam jāizraugās no visa karaspēka krietnākiem pulkiem, lai desmittūkstoši jātnieku būtu labi bruņoti, cīņās rūdīti un neuzvarāmi. Un Šarkans, bijīgi uzklausījis sava tēva, kalifa Omara al Nemana pavēles, tūdaļ gāja un no visa karaspēka izraudzīja desmittūkstoši lieliskāko jātnieku, un apveltījis tos ar zeltu un bagātīgām dāvanām, viņš teica tiem: „Nu es jums ļauju trīs dienas atpūtas un brīvības!“ Un desmittūkstoši jātnieku, paklausdami viņa gribu, skūpstīja zemi pie viņa kājām, un devīgi apbalvoti, gāja atpūsties un bruņoties savās kara gaitās.

Te nu Šarkans iegāja bruņu istabā, kur bija noliktas lādes ar dārgām lietām un kara mantām, un izmeklēja visskaistāko šķēpu ar zelta griezumiem un dažādiem izrakstiem zilonkaulā un melnkokā, un ņēma visu, kas vien tikai valdzināja viņa gaumi. No turienes viņš iegāja pils zirgu kūtis, kur bija savesti skaistākie Nedžedas un Arabijas zirgi, un katram zirgam kaklā karājās zeltā un zidā šūts un tirkiza izrotāts ādas maisiņš, kur glabājās viņu ciltsgrāmatas. Un Šarkans izraudzīja viscildenāko sugu zirgus, bet pats paņēma tumšbrūnu, dzeltenraibu kumeļu ar lāsmojošu spalvu, izvalbitām acīm, platiem pakaviem un kuplu, augstu paceltu asti un smalkām, vārām gaceles ausīm. Šo zirgu kalifam Omaram al Nemanam bija dāvājis kādas varenas arabu cilts šeiks, un bija tas no smalkās seglajadrana sugas.

Un kad nu trīs dienas bija aizritējušas, karavīri sapulcējās aiz pilsētas vārtiem; un izgāja arī kalifs Omars al Nemans, atvadīties no sava dēla Šarkana un sava lielvezīra Dandana. Un piegājis pie Šarkana, kuŗš locīja savus ceļus un skūpstīja zemi pie sava tēva kājām, viņš iedeva tam septiņas lādes, līdz malām

piekļautas ar zeltu, un lika viņam paklausīt gudrā vezīra Dandana padomus. Šarkans godbijīgi uzklausa sava tēva vārdus un apsoliņās visu paklausīt. Te nu kalifs pievērsās vezīram Dandanam un lika viņam sargāt savu dēlu Šarkanu un viņa karavīrus. Un vezīrs skūpstīja zemi pie viņa kājām un sacīja: „Dzirdu un paklausu!“ Te Šarkans uzlēca savam zirgam mugurā un visiem kara vadoņiem un desmittūkstoši lielam jātnieku pulkam lika kareiviskā gājienā rādīties kalifam. Un noskūpstījis roku kalifam Omaram al Nemanam, viņš stalti aizauļoja lielvezīra Dandana pavadībā. Te nu viss lielais karaspēks devās uz priekšu un viņu aizvadīja kara bungu ribieni un surmu skaņas un ragu pūtieni. Un karaspēkam pāri plivinājās mazie kaujas karodziņi un vējā plandījās mirdzošie karogi.

Ceļu rādīdami, pašā priekšā jāja ķēniņa Afridonija sūtņi. Un tā nu karapulki jāja visu to dienu un visu nākamo dienu, un tie jāja divdesmit dienas. Un tikai naktīs tie atpūtināja piekusušos locekļus. Te beidzot viņi nonāca plašā ielejā, kur auga meži un murdēja un burbuļoja strauti. Un ka nu ielejā bija nakts, Šarkans lika uzcelt teltis un karapulkiem ļāva triju dienu atpūtu. Te ātrā steigā jātnieki uzcēla teltis un izklida uz visām pusēm, pa labi un pa kreisi. Bet vezīrs Dandans savu telti lika uzcelt pašā ielejas vidū, un turpat viņam blakus apmetās ķēniņa Afridonija sūtņi.

Šarkans gaidīja, kamēr visi viņa karavīri izklida un sargiem lika, lai tie viņu atstāj vienu un iet pie vezīra Dandana. Un palaidis iemauktus, viņš savam zirgam ļāva brīvu vaļu skriet; viņš pats savām acīm gribēja izlūkot visu ieleju un paklausīt tēva padomu, jo viņš bija cieši piekodinājis, lai Rumas zemei tuvojoties, viņam prāts ir modrīgs un lai viņš neuzticas ne

draugiem, ne ienaidniekiem. Un tā viņš, no zirga nenokāpis, jāja pa ieleju, līdz nāca jau pusnakts. Te viņam uzmācās miegs, un viņš vairs nevarēja tik ātri jāt. Un gulēt ieradis, seglos sēdēdams, viņš zirgu palaida lēniem soļiem un aizmīga.

Tā nu zirgs gāja līdz pašai pusnaktij, te pēkšņi meža biežokni apstājās un piespēra kāju. Šarkans tūdaļ atmodās un redzēja, ka viņš iejājis dziļā mežā, ko apvīzēja sidrabaina mēnesnīca. Un atgīdies meža vientulībā, Šarkans samulsa savā garā; bet skaļā balsī viņš izsauca spēka vārdus: „Nav lielākas varas pasaulē par augsto Allah!“ un dvēsele viņam vairs nezūdiņas, un viņu vairs nebiedēja plēsīgie meža zvēri; un burvīgais mēnesis sidraboja meža taciņu, kuŗa aizlocījās liku loču, un taciņa bija tik jauka un tik brīnišķa, ka tādas vietas viņš iedomājās tikai paradīzē. Te pēkšņi Šarkans pavisam tuvu izdzirda reibinošus vārdus un apbuŗoši saldu balsi un smieklus. Un kādus smieklus! Ik mirstīgam, tos dzirdot, bija jāsamulst savā prātā no viņu liegās un saldi smeldzošās kaislības un nevairāmās dziņas dzert tos jautri smejošās lūpās un tad mirt.

Te Šarkans izlēca no segliem un gāja pa mežu, klausīdamies, no kuŗas puses skanēja brīnišķās balsis; un tā nu viņš gāja, gāja, līdz nonāca balti putujošās upes krastmalā, un upē ūdens tecēja jautri čalodams un dziedādams; un ūdens dziedāšanai līdzī skanēja putnu dziesmas un noreibušu gaceļu nopūtas, un citu kustoņu maigie kļiedzieni; un visas balsis kopā izskanēja liksmā un gaišā dziesmā. Un visa šī vieta šķita kā zidā šūta un ziedu dzirkstīm piebārstīta, kā daiŗo dzejnieks:

Ak, neprāts mans! tik tad ir zeme skaista,
Ja viņu margo ziedu dzirkstīs košas,

Un tikai ziedu maigā saskaņā
Tik brīnšķīgi laistās sidrabviļņi!
Lai slavēts ir, kas radījis šo zemi,
Šīs zemes ūdeņus un zemes ziedus;
Kas tevi vedis še, ak, neprāts mans,
Kur ziedi mirdz un ūdens sidrabo!

Šarkans pavērās uz visām pusēm un upes viņā
krastā ieraudzīja mēnesnīcas apvizētas baltas klostera
sienas ar augstu, debesīs ieslietu torni. Un klostera
kāpes skaloja upes dzestrie un spirtie ūdeņi; bet
tālāk aizklīda pļavas zaļums, kur sēdēja desmit sie-
vietes, un viņu vidū stāvēja vienpadsmitā. Un visas
desmit sievietes, tik skaistas kā sidraba mēnesis, bija
ģērbtas vieglās, platās un mīkstās drēbēs, un visas
viņas staroja jaunavīgā daiļumā, kā dziedina dziesma:

Viss staro! Pļava smaršodama staro
No jaunavām, kas burvīgas un šķīstas,
No sniega baltām, dzidrām jaunavām...
Trīs liegās šalkās pļava smaršainā!
Ak, dailes eņģeļi no debess gaismas!
Tām augums vijīgs, cēls, un viegla gaita,
Tik pilna saskaņas un gaiša gara...
Trīs liegās šalkās pļava smaršainā!
No pleciem cirtu kuplums atrisa,
Kā vina ogu ķekars cirtas rīsa
No viegliem zariem. Tumšas tā kā nakts
Un zeltainas; ak, cirtas zeltainās
Un melnās tā kā nakts! Ak, cirtu zelts!
Vai jūsu daiļums jaunavīgs un balts,
Vai acu mirdzums, skati kairinošie,
Viss, viss, ak, daiļās, manu nāvi glabā!

Un sieviete, kas stāvēja desmit jauno un balto
verdeņu vidū, bija kā mēnesis pašā pilnumā. Uzacis
bija tai izliektas daiļos lokos, pierē laistījās kā pirmā

rīta gaisma, plakstiņus apņēma samtainas un liegas skropstas, un mati ap deniņiem vijās kā skarpiju astes; un visa viņa bija tīrākais pilnības paraugs, kā saka dzejnieks, daiņodams par savu mīļāko:

Cik lepmi viņa uzlūkoja mani,
Bet, ak, cik skaists ir viņas lepnaiss skats!
Un slaidais stāvs, tik lokans un tik raits!
Ak, šķēps mans vingrais, viegla spara pilns,
Pret viņu liecies, mulsdams pazemībā!
Tur viņa nāk! Nu viņai vaigos veries,
Šo vaigu rozēs, kuŗu maigums man
Un spirtums burvīgais sen svešs vairs nava!
Un rau, cik maigi melnās cirtas vijas
Ap staltās pieres balto mirdzumu!

Un balss, ko Šarkans bija mežā dzirdējis, bija viņas balss. Un vienā laidā jautri smiedamās, viņa teica savām jaunām verdzenēm: „Jel rimstat, nerātnes! Tas, ko jūs darāt, mazās draiskules, nav vis labi, tas ir pavisam briesmīgi! Kuŗa atkal sāks, to es sasiēšu ar savu jostu un nosukāšu!“ To teikusi, viņa smējās un sacīja: „Nu, meitenes, kuŗa nāks ar mani spēkoties? Lai pieceļas tās, kas grib nākt, un sāksim, iekams mēnesis nav norietējis un nav jau atausis rīts!“

Te piecēlās viena no jaunām verdzenēm un lūkoja spēkoties ar savu kundzi un pavēlnieci, bet necik ilgi, te viņa bija jau zemē; un tāpat bija veikta otra, treša, un visas citas. Un kuŗa nu bija nosviesta zemē, tai kundze, priecādamās par savu uzvaru, ar viņas pašas jostu sasēja rokas atmuguriski, un nerimās, līdz visas jaunavas bija uzveiktas un sasietas. Te pēkšņi no meža iznāca derdzīga vecene, piegāja pie daiļā jaunavu pulcīņa un pievērsās jaunai uzvarētājai, sacīdama: „Ko tu dari jaunām meitenēm, ak, netikle? Un vai tu domā,

ka nosviedusi zemē jaunas, nevarīgas meitenes, tu jau esi liela uzvarētāja! Ja tu no visas tiesas māki spēkoties, tad nāci un lauzies ar mani! Gan esmu veca, bet tevi vēl veikšu! Nāci, iesim lauzties!" To dzirdējusi, jauno verdzeņu kundze un pavēlniece, gan stipri sakaitināta, savaldījās, pasmaidīja un teica vecenei: „Ak, mana kundze, Posta Māte! Mesija vārdā, vai tu tiešām gribi ar mani spēkoties, vai tikai jokoji?" Bet vecene atrauca: „Tie nav vis joki! Es iešu ar tevi lauzties!"

Te Šecherezada redzēja, ka nāk jau rīts, un pazemīgi aplkusa.

Un kad atnāca

četrdesmitseptiņā nakts,

viņa stāstīja:

Un vecā sieva, ak, laipnais un žēlīgais valdiniek, atrauca jaunai uzvarētājai: „Tie nav vis joki! Es iešu ar tevi lauzties!" Bet daiļā kundze sacīja: „Ak, mana pavēlniece, Posta Māte, ja tu no tiesas gribi spēkoties, tad nāci un palūko!" To teikusi, viņa pietrūkās un metās virsū vecenei, un tā nu aizseldamās šņāca adatas. Un vecene teica: „Es zvēru pie Mesija, ka lauzīšos ar tevi kaila!" Te vecā netikle noģērba visas drēbes, un atraisījusi bikses, aizmeta tās un viduci apseja tikai ar zīda lakatiņu; tā nu viņa parādījās visā savā derdzīgā gletumā, un izskatījās kā čūska ar melniem un baltiem raibumiem. Un pievērsdamās jaunai kundzei, viņa uzsauca: „Ko vēl gaidi! Dari to pašu, ko es darīju!"

Te jaunā kundze sāka lēni noģērbt savas drēbes un beidzot nometa arī bikses no tirākā zīda. Un visā daiļumā un jaukumā nu bija redzami viņas gurni, kā

marmorā cirsti, un gurnu vidū baltāks par pienu un dzidrāks par kristalu priekšā spulgoja apaļš un pūkains pauguriņš, un viducis ar rožainām bedritēm un muskusa smaršu, kā anemonu dārzs, un krūtis koši rotāja divi apaļi granātu āboli ar rožainiem galiem. Pēkšņi izliekušās, abas sievietes metās viena otrai virsū un sakampās rokām.

Un Šarkans vēroja drīz vecenes nejaukumu un skaļi smējās, drīz jaunās kundzes gleznos locekļus un vijīgo slaidumu. Un galvu pacēlis pret debesīm, viņš karsti lūdza augsto Allah, lai jauno verdzeņu kundzei viņš liek uzvarēt riebīgo veceni.

Un raugi, pēc pirmā sakampiena daiļā kundze viegli atlēca, un ar kreiso roku saņņaugusi vecenei rikli, ar labo roku saņņema tai kāju, pacēla to gaisā un nodrāza pie savām kājām tik sparīgi, ka vecene locīdamās un kungstēdama smagi nozvēlās zemē, bet kritot viņai kājas tirinājās gaisā un redzami bija visi viņas krunkainās miesas smieklīgie un nejaukie sūkumi. Un visu šo ainu no augstumiem apvizēja mēnesnīca.

Te nu Šarkans sāka tik gardi smieties, ka atkrita augšpēdu, bet tūdaļ piecēlās un sacīja: „Tik tiešām tas nav melojis, kas riebīgo veceni nosaucis par Posta Māti! Es redzu, ka vecene un viņas daiļā uzvarētāja un visas desmit jaunās verdzenes ir kristīgo ļaužu sievietes.“ Tā domādams, viņš gāja tuvāk ciņas vietai un redzēja, ka jaunā daiļava apsedz veco, kailo sievu ar lielu smalka zīda šķidrautu un palīdz viņai ģērbties, sacīdama:

„Ak, mana kundze, piedodi, jo tu jau pati gribēji ar mani spēkoties; es jau neesmu vainīga, ka tevi veicu; tu izslideji man no rokām, tādēļ nokriti zemē, bet lai slavēts Dievs! tu tomēr esi sveika un vesela.“

Vecā sieva viņai neteica ne četri, bet samulsusi arī piecēlās un aizgāja un nozuda klosterī. Un pļavā palika tikai desmit jaunavu pulciņš, kuŗu vidū smaidīja viņu jaunā kundze un pavēlniece.

Un Šarkans teica savā dvēselē: „Lai liktenis būtu, kāds būdams, tam vienmēr ir kāds gals! Man bija lemts aizmigt savam zirgam mugurā un atmosties tik brīnišķīgā vietā, un šī vieta man nesīs svētību. Un apbuŗošā daiļava ar kairo miesu, un viņas draudzenes remdēs manu kaislibu kvēli!“ Tā nodomājis, viņš ielēca seglos, zirgu palaida auļiem un traucās uz jauko pļavu, rokā zibinādams kailu šķēpu; un zirgs nu aizdrāzās kā bulta, ko stipra roka izšāvusi no likstes. Un raugi, Šarkans jau auļoja pa ziedošo pļavu un skaļi sauca: „Liels un varens ir Allah vienīgais!“

Bet viņu ieraudzījusi, jaunā kundze pēkšņi pietrūkās, aizsteidzās pie upes krasta, un veiklā lēcienā bija jau viņā krastmalā, jo upe bija tikai sešas pēdas plata. Un viņā krastā stāvēdama, ta sauca smalkā balsi: „Kas tu tāds esi, ka iedrošiniešs traucēt mūsu klusās rotaļas un nebiesies pacelt pret mums savu šķēpu, kā daždien kaŗavīrs pret kaŗavīriem! Saki drīz, no kurienes tu jādams un kurp dodamies? Un lai tavi vārdi ir patiesi, jo meli tev svētību nenesis, bet tikai postu; un zini, ka esi iejājis tādā vietā, no kuŗas tev būs grūti izkulties sveikā; lai es tikai pasaucu, uz karstām pēdām mums palīgā steigsies četri tūkstoši kristīgo kaŗavīru ar saviem vadoņiem! Jel teici, ko gribi, bet ja esi mežā noklīdis, mēs parādīsim tev ceļu. Runā!“

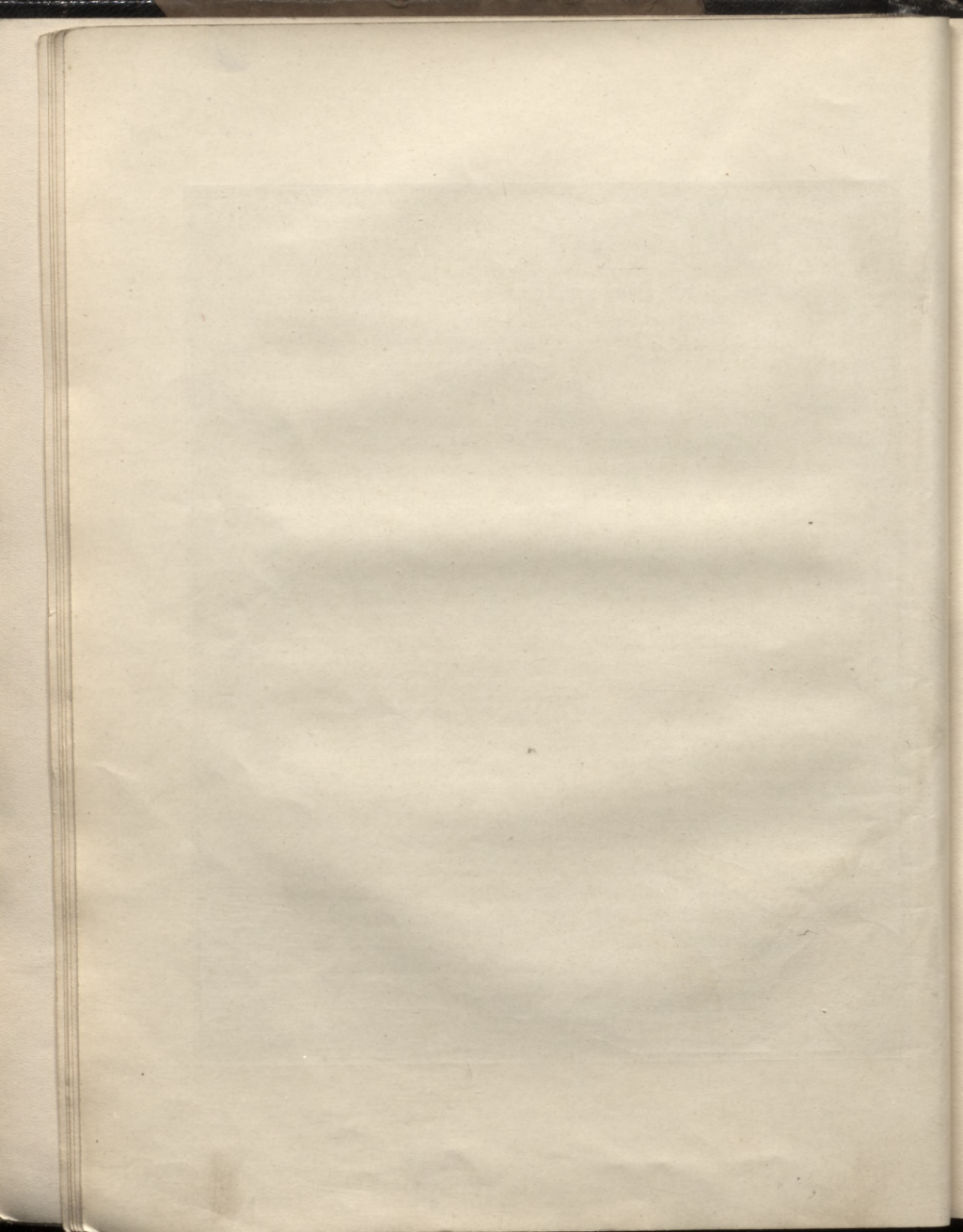
Dzirdejis skaidrās sievietes vārdus, Šarkans sacīja: „Es esmu svešinieks un musulmanis. Es neesmu mežā noklīdis, es tikai mekleju medījumu, jaunas un skaistas miesas, kas šajā naktī, šajā mēnesnicā var dzēsēt manas

kaislības svelmi! Un te nu es ieraudzīju desmit jaunas verdzenes, un Allah mans liecinieks! viņas man gaužam patik! Un tici man, es viņām došu visus priekus, kas sievietei kārojami! Bet ja pie manis viņām būs paticis, es viņas vedīšu pie saviem draugiem.“ To dzirdējusi, verdzeņu kundze sacīja: „Tu, pārgalvīgais kareivi! Jel zini, ka medījums, ko tu kāro, nav tevīm lemts! Un turklāt tu melo, nevērodams manu biedinājumu, jo tava ceļa mērķis ir cits.“ Un Šarkans atteica: „Ak, laimīgs, kas citu prieku nekāro, tikai Allah svētību!“ Bet viņa atbildēja: „Es zvēru pie Mesija, ja man nebūtu jābīstas par tavu galu no manas rokas, es būtu saukusi savus kaņavīrus un likusi vest tevi gūstā! Bet svešiniekiem es esmu žēlīga, un jo žēlīgāka tik jauniem un apbrušiem svešiniekiem, kāds esi tu. Tu teicies meklejīs, kas remdē tavas kaislības, labi! Es esmu mierā; bet tev būs jāizkāpj no saviem segliem un jāzvērē pie savas ticības, ka nepacelsi pret mums savu šķēpu un nāksi ar mani spēkoties. Ja veiksi mani, tad es un visas šīs jaunavas būs tavas, un tu varēsi mani aizvest savos seglos. Bet ja es būšu tevi uzveikusi, tu būsi mans vergs, un to es zvēru pie savas ticības!“

Te Šarkans nodomāja: „Vai patiesi daiļā jaunava vēl nejauš, cik esmu stiprs, un cik nevienāda būtu mūsu cīņa?“ Un viņš sacīja: „Es zvēru, ak, daiļā jaunava, ka savu šķēpu likšu mierā un cīnīšos, kā pati gribēsi. Ja būšu uzvarēts, es samaksāšu savu izpirkumu, jo naudas man netrūkst; bet ja es tevi veikšu, tu būsi un paliksi mana. Ak, tas patiesi būs valdnieka cienīgs medījums! Un tā nu es tev zvēru pie Pravieša svētuma (lai viņu sargā lūgšanas un Allah miers!).“ Bet jaunava atteica: „Zvēri vēl pie Ta, Kas iepūtis dvēseli cilvēku miesās un Kas mirstīgiem devis savus likumus!“ Un

Šarkans zvērēja un sacīja: „Leci pāri upei.“ Bet viņa atteica: „Man nepiederas iet pie tevis, tev jānāk pie manis.“ Un Šarkans nopūtās: „Es nevaru.“ Te jaunava ļautri iesaucās: „Tad es pati došos pie sava bruņinieka!“ Un daiļā jaunava atkal ieskrējās un vingrā lēcienā bija pāri upei, viņā krastmalā, kur margoja un zaļoja pļava. Viņš tūdaļ piesteidzās tai klāt un sasita plaukstas, bet viņas skaistums un maigums to burtin apbūra un viņas brīnišķais tēls tam šķita augstā Allah rokas krāsots ar džanna lapām un svētības apstarots, itkā kad laimes vēji to būtu glāstījuši un viņas piedzimšanu apmirdzējušas laimīgākās zvaigznes. Un viegliem soļiem daiļā jaunava nu piegāja viņam klāt un uzsauca: „Nāc lauzties, musulmani, iekams nav atausis rīts!“ To teikusi, viņa atlocīja piederu un atmirdzēja viņas kailā roka, tik balta, kā vakar siets siers, un visa pļava laistījās no baltās rokas mirdzuma. Un gluži apmulsināts, Šarkans sasita plaukstas, un savas gleznās plaukstas sasita arī jaunava, un te nu viņi abi sakampās un sāka lauzties; te Šarkana rokas satvēra viņas slaiko viduci un viņa pirkstu gali juta maigās miesas burvību. Te pēkšņi viņam sagura locekļi un viņš saļima kā persiešu niedra pāri skrejošā vējā. Un viņa pacēla to augstu gaisā, nosvieda zemē un uzlika viņam uz krūtīm savu sēdamo vietu, un Šarkans atkrita nemanā. Un jaunava sacīja: „Ja jūsu zemē atļauts nokaut kristigos, ko tu sacīsi, musulmani, ja es nu dzēsīšu tavu dzīvību?“ Bet Šarkans atzīlbis sacīja: „Ak, mana kundze un pavēlniece, tu gaužam maldies, runādama par nokaušanu, jo mūsu pravietis Muhameds (lai Allah viņu svēti un pasargā!) nevienam neļauj nokaut sievietes un bērņus, šeikus un mūkus.“ Un viņa attrauca: „Ja tavi vārdi patiesi, tad mūsu žēlastība būs tikpat liela, tādēļ celies

kājās un es tev atdodu savu dzīvību, jo cilvēka prāts ir labs no bērna dienām.“ To teikusi, viņa piecēlās no Šarkana krūtīm, un Šarkans tūdaļ uztrūcās kājās un nopurināja putekļus no savas ādas. Un viņa zobojās: „Kā tev nav kauna doties uz Rumas zemi, meklēt laupījumu un satīties ar valdiniekiem, ja tev nav spēka uzveikt sievieti!“ Bet Šarkans atbildeja: „Tur nebija vainīgs ne manu spēku vājums, ne tavs stiprums, jo mani uzvarēja tavs skaistums. Bet ja tu vēlreiz nāktu ar mani spēkoties, ta man būtu tava cēluma balva!“ Un viņa atsaucās smiedamās: „Es iešu mīlu prātu, bet manas verdzenes jau pārāk ilgi guļ sasieta, un viņām būs piekusušas rokas un noguruši sāni, tādēļ es iešu un atraisīšu viņām rokas, jo kas var zināt, cik ilgi mēs atkal spēkosimies.“ Te viņa piegāja pie jaunavām, atraisīja tās un sacīja: „Ejat nu un paslēpjaties drošā vietā un gaidat, kamēr es musulmanim izdzīšu kāri pēc jūsu jaunās miesas.“ Un kad nu jaunavas aizgāja, Šarkanu ieliksmodamas ar savu spirtumu, un viņas noskatījās uz cikstoņiem, te abi pretinieki atkal saķērās un miesa kļāvās pie miesas. Bet kad nu viņa miesas karstums svēla daļo jaunavu un viņa pēkšņi to sajuta, te zibens šautras ātrumā viņa pacēla to gaisā un nošvieda zemē, un viņš atkrita augšpēdu. Un viņa sacīja Šarkanam: „Celies kājās, es tev atkal atdodu savu dzīvību. Pirmo reizi te es atdevu kā balvu tavam Praviēšam, jo viņš aizlēdzis nokaut sievietes, un nu to atdodu tavas vājības dēļ un tādēļ, ka esi šie svešumā. Un es tev saku, ja musulmaņu karapulkā, ko sultāns Omars al Nemans sūta palīgā Konstantīnijas valdiniekiem, ir vēl kāds stiprāks bruņinieks par tevi, tad sūti to šurpu un stāsti viņam par manu mākslu, jo lauzties es māku visādi: ar viltu vai ar drošu un pilnu ķerieni,

ar kājas sakampienu vai kodienu gurnā, ar kājas spērienu vai saliecienu.“

Un dusmās kvēlodams, Šarkans atbildēja: „Tik tiešām, ka Allah mans liecinieks, ak, mana kundze un pavēlniece, tu mani neveici ar savu spēku, bet apstulboji mani ar savu sēdamo vietu, jo mums, Irakas dēliem, gaužam patik vingri un apaļi gurni. Bet spēkošanās likumi man atļauj vēlreiz iet ar tevi lauzties, un es atkal jūtos spirts un drošs.“ Šarkana vārdus dzirdējusi, viņa sacīja: „Ko tu vēl gribi, vārguli? Nāc šurpu, bet zini, ka nu būs pēdējā reize!“ To teikusi, viņa veikli saliecās un sauca Šarkanu lauzties; un Šarkans pārlicās viņai pāri, visā nopietnībā bidamies, ka nepakrīt viņai apakšā. Kad viņi jau brīdi bija spēkojušies, daiļā jaunava pēkšņi atskārta sava pretinieka stiprumu un sacīja viņam: „Nu tikai piesargies, musulmani!“ Un viņš atsaucās: „Kad šī cīņa būs galā, tad iesim savmalu kuņģis.“ Te viņa sāka skaļi smieties un viņš smējās tai līdz; un pēkšņi viņa saķēra Šarkana kāju un notrieca to zemē, un atkal viņš pakrita augšpēdu. Un zobodamās viņa teica: „Vai tu tikai sēnalas vien esi ēdis? Tu esi kā beduina ķivere, kas krīt no galvas nost, tiklīdz tai piedužas, vai kā vēju tēvs¹, ko apgāž klusākā pūsmiņa. Tu man nepatici! Taisies prom uz savu kaņapulku un sūti mums citu savā vietā, jo tu esi vārgulis, un lieci saviem saucējiem aicināt arabus, persus, turkus un deilamitus, lai visi, kas jūt savu spēku, nāk ar mums cīnīties!“

To teikusi, jaunava pārlēca upes viņā krastā un smiedamās sacīja Šarkanam: „Tici man, ak, kungs un pavēlnieks, es būšu bēdīga, no tevis šķirdamās, bet

¹ Bērnu paija.

labāk steidzies pie sava kaņapulka, jo aust jau rīts un drīz nāks mani kaņavīri, tie tevi uzdurs uz saviem piķiem. Un kā tu pretosies bruņiniekiem, ja nevarēji uzveikt sievieti?" Te viņa novērsās un dzirās uz klosteri, bet Šarkans, neziņā mulsdams, sauca viņu atpakaļ: „Ak, mana daiļā pavēlniece, vai gribi aiziet un tavas mīlestības saistīto svešinieku ar salauzto sirdi pamest postā vienu?" Un smiedamās viņa pievērsās Šarkanam un sacīja tam: „Teici, ko tu gribi, ak, jaunais svešiniek? Saki, un tava griba būs paklausīta.“ To dzirdējis, viņš atbildēja: „Ak, mana pavēlniece, vai es varu, tavā zemē bijis un tavas burvības maigumā reibis, doties atpakaļ, nepazīdams tavu viesmīlības jaukumu! Jo raugi, es nu esmu vergs starp taviem vergiem!“ Bet viņa atteica smaidīdama: „Tev taisnība, ak, jaunais svešiniek, jo tiešām savu labumu citam liedz tikai cietas un skaudīgas sirdis. Tādēļ palieci un priecājies par manu labumu, un tu būsi manā prātā un manās acīs. Kāpi savos seglos un jāji man līdz gar upes krastu, jo no šī brīža tu esi mans viesis!“

Te nu Šarkans liksmu prātu sēdās savam zirgam mugurā un jāja blakus daiļai jaunavai, kuŗa gāja savu verdzeņu pulciņā. Un viņi nonāca pie gaisa tilta, kas bija cirsts no papēļu koka; tiltu pacēla un nolaida tērauda važas, un upei pāri tas bija mests taisni pret pašiem klostēŗa vārtiem. Te Šarkans izkāpa no segliem, bet jaunava pasauca savu verdzeni un grieķu valodā tai sacīja: „Nemi šo zirgu un aizvedi uz kūti, un lieci to brangi pabarot.“ Un Šarkans teica Rumas zemes jaunavai: „Ak, daiļuma valdiniece, no šī brīža tu manā sirdī būsi divkārt svēta, svēta savā skaistumā un savā viesmīlībā. Vai tu negribi atstāt šo klosteri un nākt man līdzī uz musulmaņu zemi, uz manu pilsētu Bagdadi,

jo tur tu redzēsi brīnumus un brašus karavīrus, tik stiprus, kā lauvas! Un tad tu zināsi, kas es tāds esmu. Nāci, brīnišķīgā, nāci man līdz uz Bagdadi!“ Bet Šarkana vārdus dzirdējusi, viņa sacīja tam: „Es zvēru pie Mesija, ka šķitu tevi gudrāku un prātīgāku, ak, svešais jaunekli! Tu gribi mani nolaupīt un vest uz Bagdades pilsētu, kur valda briesmīgais sultāns Omars al Nemans, kam ir trīssimti sešdesmit blakus sievas un tās dzīvo divpadsmit pils, tikpat, cik gadā mēnešu un dienu! Un vienu nakti gadā man būs jāļaujas viņa kāribām, lai tad pēcgalā viņš mani pamestu, un tā es pati viņam būtu ļāvusi nopulgot savu jaunību! Ak, nē, tie tikai musulmaņu tikumi! Tādus vārdus tev nebija ļauts man sacīt. Un kaut tu būtu vai pats Šarkans, sultāna Omara al Nemana dēls, kuŗa vārdu tagad daudzina visās pasaules malās, un kuŗa karapulki jau ir mūsu zemē, es tomēr tevi neklausītu!“ Te Šarkans nodomāja: „Varbūt viņai jau zināms, ka desmittūkstoši Bagdades jātnieku jau ienākuši Rumas zemē un ka mans tēvs tos sūta palīgā Konstantīnijas valdiniekam Afridonijam?“ Un viņa sacīja: „Ak, ja visiem varētu palikt nezināms, ka esmu Rumas zemes meita, es viena pati ietu šo desmittūkstošu jātnieku nometnē un pati savām rokām nokautu viņu vadoni Šarkanu un vezīru Dandanu, jo viņi ir mūsu ienaidnieki. Nu nāci man līdz, ak, svešais jaunekli!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi apklusā.

Un kad atnāca

četrdesmitastotā nakts,

viņa stāstīja:

„Man ir teikts, ak, laipnais un želigais valdiniek,

ka jaunava sacīja Šarkanam, nejauzdamā, kas viņš tāds bija: „Nu nāci man līdz, ak, svešais jauneklī!“ Viņas vārdus dzirdējis un redzējis jaunavas kvēlošo naidu pret viņu un pret vezīru Dandanu un visu viņa tautu, Šarkans bija gaužam sakaitināts. Un ja viņš savai pirmo dusmu kvēlei būtu ļāvis vaļu, viņa tūdaļ būtu to pazinusi, un viņš to būtu ieguvis ar varu, bet Šarkanu savaldīja daiļās jaunavas viesmīlība un viņas apbrūošais skaistums, un viņš teica dziesmas vārdus:

Kā nakts kad pēkšņi izpletusi spārnus
Pār klusā rīta balto mirdzumu!
Lai ļauna būtu tu, cik būdama,
Ak, brīnīškā, tavš daiļums apbrūošais
Liek viegli aizmirst tavu ļauno prātu,
Un liksmē jaunotā tu atkal staro!

Un viņa lēni aizgāja pār gaisa tiltu uz klosteri. Bet Šarkans gāja viņai līdzī un lūkojās uz viņas muguru un viņas krāšņiem gurniem, kuņģi ligojās kā bangas jūrā. Un te nu viņš gaužam bēdājās, ka viņam līdzī nenāk vezīrs Dandans un neredz viņas raženo jaukumu. Un viņam prātā ienāca dzejnieka vārdi:

Kad balto gurnu sidrabā es raugos,
Lej vizmu zaigu pilnais mēnesis
Un apbrū manas lielksmotās acis.

Te viņi nonāca pie lieliem vārtiem ar dzidra marmora spraišļiem. Un iegājuši, viņi devās pa lielu, gaļu lievi, kuņģam pāri locījās alebāstra pilāru atbalstīti loki: ik loka vidū karājās kalna kristala spuldze, dzirkstoša kā saule. Un daiļo kundzi sagaidīt iznāca jaunas verdzenes, rokās turedamas aizdegta lāpas, un tās uz visām pusēm izkūpināja burvīgas smaršas. Pieres jaunām

verdzenēm bija apsietas zīda turbāniem, un tie laistījās un zaigoja dārgakmeņu spožumā. Un pašā priekšā iedamas, jaunās verdzenes ievēda Šarkanu un savu daiļo kundzi klostera lielajā istabā. Tur nu Šarkans ieraudzīja gar sienām noliktus košus spilvenus, un durvis un sienas klāja lieli aizkari, pašā augšā izrotāti zelta vairogiem; un grīda bija no smalkākās krāsainā marmora mozaikas, un istabas vidū šļāca strūklaka ar divdesmit četrām zelta rīklēm, no kuŗām ūdens tecēja šalkdams kā liega muzika un skanēdams kā sidrabs. Un pašā dibenā pacēlās zīda apvilkts divāns, tik brīnšķīgs, kā sultāna pili.

Te nu daiļā jaunava sacīja Šarkanam: „Guli nu šajā divānā, ak, mans kungs un pavēlnieks, un manas verdzenes tevi aptecēs.“ Un Šarkans atgulās, gaidīdams judenās verdzenes. Bet daiļā jaunava aizgāja un Šarkanu atstāja pie savām jaunām verdzenēm ar dārgakmeņu izrotātiem turbāniem. Un ka nu viņa atpakaļ nenāca, Šarkans jautāja verdzenēm, kur viņu pavēlniece aizgājusi, un viņas atbildeja: „Viņa aizgāja gulēt, bet mēs paliksim pie tevis un darīsim, ko tu mums liksi.“ Te nu Šarkans nejaudāja, ko lai viņām saka. Un jaunās verdzenes viņam atnesa lielus un dārgus šķīvjus ar visādiem jaukiem ēdieniem, un viņš ēda, cik gribējās. Un atkal viņas ienesa tam zelta krūku un zelta bļodu sidraba rakstiem; un kad viņš palika savas rokas, no krūkas tām virsū lija smaršains ūdens ar rožu un oranža ziedu smaršu. Te nu viņš sāka zūdities par saviem ielejā pamestiem kaŗavīriem un rāja sevi, ka neklausījis tēva padomu; un viņa dvēseli vēl vairāk mulsināja neziņa par burvīgās pils kundzi un pavēlnieci un par savādo vietu, kur viņš bija nonācis. Nopūtas raidīdams un bēdu jūrā grimdams, viņš teica dziesmas vārdus:

Kaut zudis spars mans, vīra gars un drosme,
Nav grēks mans liels, jo savās gaitās bieži
Es tikai nodevību redzējis!
Ak, draugi, nākat mani glābt no mīlas,
Kas sirdi skumjās plosa, laupa spēkus,
Dzeš' niknā dedzībā man visu prieku!
Sirds mana mīlas maldā grimusi
Un viņas liesmu kvēlē sadegusi;
Ak, sirdī irušā vairs jaudas nav,
Ko lielās bēdās lai es gaudams saucu!

Dziesmas vārdus noskaitījis, viņš aizmiga un atmodās, kad logā bija jau rīta gaisma. Te pēkšņi viņš ieraudzīja staltu jaunavu pulciņu, un raugi: pili ienāca divdesmit daiļavas, tik skaistas kā mēnesis, un savu kundzi viņas apņēma kā zvaigznes pilno mēnesi; un viņu kundze bija gērbusies krāšņās, daiļi izmargotās zīda drēbēs; un greznās jostas apņemtais viducis šķīta jo liegāks un košie gurni jo apaļāki; tā bija brīnišķi un smalki darināta zelta josta, visa vienos dārgakmeņos zaigojoša; un ar saviem gurniem un liego viduci viņa bija līdzīga dzidram kristala ziedam ar maigi trīcošu un vāru sidraba kātiņu vidū. Krūtis viņai izplauka vēl kuplākas un cilājās vēl kairāk. Un mati viņai bija apsieti ar pērļu viju, kuņā laistījās visretākie dārgakmeņi. Un liegi līgodama, viņa gāja jaunavu pulciņā, kas viņu apņēma un nesa viņas kuplā gērba krokas, un iedama viņa visu telpu piestaroja ar daiļu burvību.

Un tiklīdz Šarkans viņu ieraudzīja, prāts viņam samulsa jūtu reibumā, un viņš aizmirsa savus kaņavīrus un savu vezīru un tēva padomus. Un viņas daiļuma apmāts, Šarkans piecēlās un ieliksmots teica dziesmas vārdus:

Ta krāšņos gurnus viegli līgodama
Iet vijīgiem un glezniem locekļiem,

Un krūtis dreb kā briestošs firziķis...
Ak, daiļava, es skaidrām acīm redzu,
Kur mīlas brīnumi tev apslēpti!
Un kalpu bars tai seko raibā virknē,
Drīz valā rizdams, atkal kopā vērts,
Kā pārļu vija, spoži zalgodama.

Te daiļā jaunava piegāja viņam klāt un ielūkojās viņā ilgi, ilgi. Un pēkšņi sacīja tam: „Tu esi Šarkans! Nu es zinul! Ak, Šarkan, cēlais varoni, šo vietu tu esi cēlis godā un spožumā! Jēl saki, Šarkan, ak, mans varoni, vai nakti labi pārgulēji? Bet saki patiesību un nemelo, jō meli valdinieku apkauno un pazemo, un tu esi lielāks par visiem valdiniekiem, ak, Šarkan, Omara al Nemana dēls!”

Jaunavas vārdus dzirdējis, Šarkans atskārta, ka liegties būtu aplami, un tādēļ sacīja tai: „Ak, brīnišķā! es esmu Šarkans, Omara al Nemana dēls. Es esmu tas, kam liktenis ciešanas lēmis un kam nu jāļaujas tavā varā! Dari nu man, ko kāro tavs prāts, bet ko gribi darīt, dari drīz, ak, svešiniece ar melnām acīm!” Te ņu viņa brīdi ielūkojās zemē un iegrīma pārdomās, un Šarkanu uzlūkojusi, viņa sacīja: „Lai rimstas tava dvēsele un tavas acis lai veņas gaiši! Vai tu jau aizmirsis, ka esi mans viesis un mūs jau saista sāls un maize un draudzīgas valodas? No šī brīža tu esi manā patvērumā un paļaujies droši uz mani. Nebīsties nenieka, ak, Šarkan, jō es zvēru pie Mesija! kaut visa pasaule pret tevi saceltos, neviens tev pāri nenodarīs, iekams mana dvēsele nebūs atstājusi miesu, tevi sargādama!” To teikusi, viņa maigi piegāja tam klāt, piesēdās viņam blakus, un mīlīgi smaidīdama, trieca un jautri tērzēja. Te viņa pasauca savu verdzeni un grieķu valodā tai ko sacīja; un verdzene tūdaļ izsteidzās un drīz bija

atpakaļ, un viņai līdzī nāca citas verdzenes, nesdamas kupli klātu galdu ar jaukiem ēdienu dzērienu traukiem. Bet Šarkanš bailojās baudīt ēdienu jaukumu; to pamanīja daiļā jaunava un viņam teica: „Tu negribi ēst, ak, Šarkan, un bīsties nodevības? Bet vai tu jau aizmirsis, ka tavu dzīvību es jau vakar varēju laupīt?“ To teikusi, viņa izstiepa roku un pati nolūkoja visus ēdienus. Un Šarkanam nu bija kauns par savām aizdomām, un viņš sāka ēst, un viņi abi ēda, cik gribējās. Un rokas nomazgājusi, viņa lika ienest smaršainas puķes un dzērienus lielos zelta, sidraba un kristala traukos; un tur nu bija visretākie un dārgākie dzērieni, un tie laistījās visās krāsās. Te daiļā jaunava pieleja savu kausu un izdzēra to; un atkal pielējusi, viņa kausu sniedza Šarkanam; un kad nu viņš to izdzēra, viņa sacīja tam: „Ak, musulmaņu jauneklī, vai nu tu redzi, cik dzīvē viegla un jauka!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un kā daždien apklusā. Un kad atnāca

četrdesmitdevītā nakts,

viņa atkal stāstīja:

„Ak, laipnais valdiniek, te jaunā svešiniece teica Šarkanam, kalifa Omara al Nemana dēlam: „Ak, musulmaņu jauneklī, vai nu tu redzi, cik dzīvē viegla un jauka!“ Un tā nu viņi dzēra, dzēra, līdz viņa reibums viņiem mulsināja prātu un Šarkanam sirdī iedegās mīlestības kvēle. Te jaunava teica savai mīļākai verdzenei, kuņrai vārds bija Koraļa Zirnītis: „Ak, Koraļa Zirnīti, steidzies nu un atnesi mums spēles!“ Un Koraļa Zirnītis sacīja: „Dzirdu un paklausu.“ To teikusi, jaunā verdzene aizgāja, un necik ilgi, te viņa bija jau atpakaļ, un viņai

lidzi nāca jaunavas, nesdamas Damaskas džilliku, persiešu kokli, tatāru surmu un Eģiptes citaru. Un daiļā jaunava paņēma kokli, noskaņoja to un triju verdzeņu pavadībā, kuŗas nosēdās uz krāšņās grīdsegas, viņa strinkšķināja trīsošās stīgas un dziedāja savā burvīgā balsī, maigākā par vakarvēja šalkām jūrā un dzidrākā un saldākā par tasnimūdeni:¹

Vai zini, cietā sirds, cik daudzus nāvē
Jau dzinušas ir tavas acis daiļās?
Un cikdaudz sirdis bultas šķēlušas
No acīm šīm? Un cikdaudz asins lietas?
Lai Allah piedod acīm brīnišķām,
Jo laimīga ir sirds, ko šķēli tu,
Un laimīgi ir daiļo acu vergi!

Dziesmu nodziedājusi, viņa aplkusa. Te piecēlās kāda jaunava, kuŗa mācēja spēlēt, un Rumaš zemes valodā dziedāja citu, daudz žēlāku dziesmu, bet Šarkans to nesaprata. Un jaunā kundze arī dziedāja Rumas zemes valodā, un saldi un mīlīgi skanēja grūtsirdīgā un skumjā dziesma, kuŗa šķīta izskanām no pašas kokļu dvēseles. Un daiļā kundze teica Šarkanam: „Ak, musulmaņu jaunekli, vai mūsu dziesmu tu saprati?“ Bet viņš atbildēja: „Ja man taisnība jāsaka, es nesapratu nenieka, bet mani apbūra tavas dziesmas brīnišķā saskaņa un jaukāš skaņas, un tavu smaidošo zobu valgais mirdzums un stīgas strinkšķinošo pirkstu vieglums!“ To dzirdējusi, viņa pasmaidīja un teica: „Bet ko tu darītu, ak, Šarkan, ja es būtu dziedājusi arābu dziesmu?“ Un viņš atbildēja: „Es būtu zaudējis savu pēdējo prāta druciņu!“ Te nu viņa noskaņoja kokli, un strinkšķinādama stīgas, dziedāja arābu šķiršanās dziesmiņu:

¹ Tasnims ir avots parādīzē.

Ir šķiršanās tik skumīga un rūgta!
 Kur lai es pacietību, mieru rodu?
 Trīs lietas ļauts man izraudzīties pašam:
 Vai atsaciēšanos vai pamestību,
 Vai arī sāpes, šķiršanās ko dod!
 Kā savu likteni lai izraugos,
 Kad pats es sāpēs izdēdu un dziestu,
 Viss mīlā tiekdamies uz daiļo burvi,
 Kas manu sirdi gūstā slēgusi,
 Un tirda nu to neganti un bargi?

Dziesmu klausīdamies, Šarkans, jau brangu tiesu dzēris, pavisam noreiba un viņš zaudēja samaņu. Un kad viņš atžilba, daiļā jaunava vairs nebija redzama. Te nu Šarkans jautāja verdzenēm, un tās viņam atbildēja: „Viņa aizgāja savā istabā gulēt, jo ir jau vēla nakts.“ Un nemiera plosītais Šarkans sacīja: „Lai Allah viņu glabā un pasargā!“ Bet citu ritu, tiklīdz viņš atmodās, pie viņa ienāca daiļās jaunavas verdzene, viņas mīlais Koraja Zirnītis, un vedā to savas kundzes un pavēlnieces istabā. Un tiklīdz Šarkans spēra kāju pār sliedsni, viņu sagaidīja muzikas skaņas un jauno dziedātāju spirtās un burvīgās balsis. Un viņš iegāja pa lielām ziloņkaula durvīm, kuŗas bija izrotātas pērlēm un zviļošiem dārgakmeņiem, un ieraudzīja lielu, plašu istabu, no visām pusēm apvilktu zīda audiem un izklātu dārgākām segām; un pašā viņā galā bija liels divāns un to klāja brīnišķīgas zīda segas, un visapkārt laistījās augsti logi, no kuŗiem redzami bija krāšņi dārzī ar burbuļojošiem strautiem un murdošiem avotiem; un gar sienām bija noliktas neskaitāmas statujas dzīvu cilvēku apģērbā, un tās nu tik brīnišķi kustināja kājas un rokas, un bija darinātas ar tik pilnīgu mākslu, ka varēja dziedāt un runāt, kā daždien isti un dzīvi Adama bērni.

Un kad nu daiļā kundze ieraudzīja Šarkanu, viņa piecēlās un gāja viņam pretim, un paņēmusi viņa roku, nosēdināja to sev blakus un vērīgi jautāja, kā viņš nakti pārlaidis un jautāja vēl šo un jautāja to. Un kad viņi sāka savas valodas, viņa vaicāja: „Vai zini, ko dzejnieki saka par mīlētājiem un par mīlestības vergiem?“ Un viņš sacīja: „Jā, mana daiļā pavēlniece, es zinu gan dažas dziesmas par mīlētāju likteni.“ Viņa atteica: „Es mīlu prātu tās klausītos.“ Viņš iesaucās: „Tad klausies un dzirdi, ko saka brīnišķais un jaukais dzejnieks El Katajirs par burvīgo un skaisto Izatu, kuŗu viņš karsti mīleja:

Nē, itnekad nevienam nebūs zināt,
Cik kaira, burvīga ir Izata!
Bet mūžīgs noslēpums ir mana mīla!...
Es viņai apsoliļos mūžam klusēt
Un zvēreju jo kvēlus zvērastus!
Kaut visiem viņas daiļums zināms būtu!
Ja vientuļnieks, kas kvērnē putekļos,
Un mīlas rūgtumus tik karsti nīst,
Ja dzirdētu tas saldus dūdoļienus,
Kas mani mulsina, viņš pīšļos kristu
Pie kājām Izatai un mīlā reibtu!...
Kaut visiem viņas daiļums zināms būtu!

Te daiļā jaunava iesaucās: „Tik tiešām skaista ir jaukā El Katajira dziesma!“ Un ielīksmotais Šarkans turpināja:

Ja nostātos Izata tiesas priekšā,
Ar rīta sauli maigo dailes kaŗā,
Un tiesu spriestu viņas cients virs,
Tas viņu teiktu daiļāku par sauli!
Bet, ak, nesen es dzirdēju vēl pats,
Ka ļaunvēlīgu sievu derdzīgs bars
Ar nikniem vārdiem viņas daiļi pēla.
Lai Allah soda sievu piktumu

Un darina no viņu vaigiem segu,
Ko Izata var savām kājām mit!

Un jaunā kundze sacīja maigā balsī: „Kur mīla un jauka bijusi viņa Izata! Bet ja tu atceries skaistā Džamila vārdus par to pašu Izatu, tu būtu tiešām labs un miļš, ja teiktu tos mums, ak, princi Šarkan!“ Un Šarkans atbildēja: „Man gan jāatzīstas, es Džamila vārdus esmu aizmirsis, bet vienu pantīņu vēl atceros:

Ak, daiļā viltņiece, tik manu nāvi
Tev kāro sirds! Un traucas turp arvien
It visas tavas ilgas! Tomēr milu
Es tevi vienīgo no visām sievietēm!

Te nu Šarkans sacīja: „Ja neesi vēl pati nogīdusi, ak, daiļā pavēlniece, tad zini, ka mani piemeklējis tāds pats liktenis, kā Džamilu, jo tāpat kā Izata, tu gribi, lai es mirstu pie tavām kājām!“ To dzirdējusi, jaunava pasmaidīja, bet neteica neka. Un viņi atkal liksmojās un dzēra līdz pašai rīta gaismai, te pēkšņi viņa piecēlās un nozuda. Un Šarkanam arī šī nakts bija jāpārļaiž vienam pašam savā gultā. Bet kad atausa rīts, jaunās verdzenes kā daždien iegāja viņa istabā, strinkšķinādamas kokles un sizdamas dufufu, un noskūpstījušas zemi starp viņa rokām, sacīja: „Mēs tevi lūdzam, nāc mums līdzi pie mūsu kundzes un pavēlnieces, jo viņa tevi gaida!“ To dzirdējis, Šarkans piecēlās un gāja verdzenēm līdzi, un verdzenes strinkšķināja kokļu stīgas un sita dufufu, un viņš iegāja citā istabā, daudz burvīgākā, nekā bija pirmā, un tur nu viņš ieraudzīja statujas un gleznas ar dzīvnieku un putnu iztēliem, un daudzas citas brīnīšķības, kuŗas minēt prātam nav jaudas. Un viss, ko Šarkans redzēja, viņu apbūra, un viņa lūpas neviļus teica dziesmas vārdus:

brīnišķīga! Bet viņš atteica: „Tas tikai pirmais gājiens, un to neviens nemēdz skaitīt!“ Un tā nu viņi sāka atkal no gala. Bet viņa to uzveica arī otro, trešo, ceturto un piekto reizi. Un viņa sacīja: „Nu tu esi uzvarēts visās cīņās!“ Viņš atsaucās: „Ak, daiļā valdīniece, ar tevi cīnoties ir jauki uzvarētām būt!“ To dzirdējusi, viņa lika, lai verdzenes uzklāj galdautu, un viņi ēda un mazgāja rokas, un atkal sāka baudīt burvīgos dzērienus. Te viņa paņēma kokli, un kā daždien liela koklētāja, viņa izvila drudžainas un satrauktas skaņas un sāka dziedāt:

No likteņa neviens vēl glābies nava,
Lai liktens šis ir tumšs un baigs vai gaišs,
Un lai tam vaigs ir beču pilns vai priekal!
Ak, draugs, ja vari, steidzi aizmirsties
Un baudi daiļumu un dzīves laimi,
Jo tavā priekšā Dzīvais Daiļums mirdz!
No mūsu zemes dēliem vēl neviens
Nav mani skatījis ar acīm skaidrām!

Te pēkšņi viņa apklusā, un skanēja tikai kokle, viņas liego kristala pirkstu strinkšķināta. Bet Šarkans, viņas burvības apmāts, ļāvās neklusināmu dziņu reibonim. Un koklei stīgas glāstidama, viņa atkal dziedāja:

Var šķiršanos ar vieglu sirdi aizmirst
Tik viltus draugs ar saltu dvēseli,
Jo arī saule vakarā ir bāla,
Kad jāšķiras no mīlās zemes tai!

Bet tiklīdz dziesma izskanēja, te viņi abi ārā aiz klostera sienām izdzirda baigu troksni un skaļus kliedzienus; un logā ielūkojušies, viņi ieraudzīja kristīgo kaŗavīru pulku, un tas bija bruņots zibošiem šķēpiem; aizvien tuvāk nākdami, kaŗavīri kiedza un sauca: „Nu

tu reiz esi mums rokā, ak, Šarkan! Nu reiz pienākusi tava posta diena!“ To dzirdējis, Šarkans šķita negantu nodevību, un aizdomas viņam vērsās uz daiļo jaunavu; bet tiklīdz viņš dzirās to rāt, te viņa, bāla un iztrūcināta, izsteidzās laukā, un pieskrējusi pie kaŗavīriem, teica: „Kas jums vajadzīgs?“ No kaŗapulka atšķirās pats vadonis, un noskūpstījis zemi viņai pie kājām, sacīja: „Ak, cēlā valdiniece, ak, mūsu pavēlniece Abriza, košākā un daiļākā par visām jūras pērlēm, vai tiešām tu nezini, kas ienācis šajā klosterī?“ To dzirdējusi, valdiniece Abriza teica saviem kaŗavīriem: „Kāds ienācējs jūs visus satraucis?“ Un viņi atbildēja: „Tas ir tas pats, kuŗu daudzina par visu varoņu varoni un par pilsētu postītāju, tas ir briesmīgais Šarkans, sultāna Omara al Nemana dēls, kas gaŗām nav laidis nevienu torni, to nesagraudams, un nevienu cietoksni viņš nav pametis, gruvekļos nesagāztu. Bet valdinieks Hardubs, tavs tēvs un mūsu kungs, ak, cēlā pavēlniece Abriza, savā pilsētā Kaisarijā no vecās Posta Mātes lūpām dzirdējis, ka princis Šarkans ienācis klosterī. Jo Posta Māte teikusi mūsu žēligam valdiniekam, ka princi Šarkanu redzējusi mežā un ka viņš nācis uz šo klosteri. Un zini, ak, cēlā pavēlniece, ka tavu vārdu nu daudzinaš paaudzū paaudzēs, jo tu šo lauvu sagūstīji un ievili savos tiklos, dāvādama mums spožo uzvaru par musulmaņu kaŗapulkiem!“

To dzirdējusi, jaunā valdiniece Abriza, Kaisarijas kunga un pavēlnieka Harduba meita, dūsmās uzlūkoja kaŗapulku vadoni un sacīja: „Kā tevi sauc?“ Tas atteica: „Es esmu tavs vergs un klausnieks Masura ibn Mosora ibn Kašerda!“ Te viņa uzsauca: „Kā tu, pārgalvīgais Masura, iedrošinājies bez manas ziņas ienākt klosterī?“ Un viņš atbildēja: „Ak, cēlā un daiļā valdiniece, neviens

vārtu sargs man ceļā nestājās, tie visi bijīgi piecēlās un atveda mūs pie tavām durvīm. Un paklausdami valdinieka, tava tēva pavēli, mēs gaidām, lai tu mums atdodi Šarkanu, briesmīgāko par visiem musulmaņu karavīriem!“ Te nu valdiniece Abriza sacīja: „Tu runā aplami, ak, Masura, jo vai tu nezini, ka vecā Posta Māte ir neganta mele un viltīgā pakausī ta perina tūkstots blēdības? Es zvēru pie Mesija, še tiešām ir kāds jauneklis, bet tas nav Šarkans, ko tu meklē; tas tikai noklīdis svešinieks, patvēruma lūdzējs, un mēs viņam deļām savu mājas vietu. Un ja šis svešinieks tiešām būtu princis Šarkans, vai viesmīlības tikums man neliktu to sargāt pret visiem viņa ienaidniekiem? Nevienam nebūs teikt, ka valdniekmeita Abriza ir nodevusi savu viesi! Tādēļ dodies nu atpakaļ, ak, Masura, pie sava valdinieka, mana tēva, skūpsti zemi viņam pie kājām un saki viņam, ka Posta Māte viņu pievilusi un nekaunīgi melojusi!“ To dzirdējis, Masura sacīja: „Ak, cēlā pavēlniece Abriza, es nevaru doties atpakaļ pie sava valdinieka, tava tēva, ja nevaru viņam aizvest to, kuŗu viņš lika man sagūstīt.“ Un niknās dusmās viņa attrauca: „Kas karavīriem ļāvis manai gribai pretoties? Tev jāiet karā, ja esi karotājs, jo tas tavs amats un to tev samaksā, bet tev jāklusē, kad runā tava pavēlniece! Un ja tu lūkosi roku pielikt Šarkanam, ja svešais jauneklis patiesi būtu Šarkans, tu savu pārģalvību samaksāsi pats ar savu un visu tavu līdzģaitnieku dzīvību! Es saukšu, lai viņš tūdaļ nāk ar savu šķēpu un vairoģu!“ Te nu Masura iesaucās: „Ak, vaiļ ko man līdzēs, ja es no tavām dusmām pagļābšos, jo valdinieka, tava tēva, duģsmas mani neģzelos, tādēļ es likšu, lai mani karavīri Šarkanu sagūsta, tikģlīdz viņš ienāks tavā istabā, un kā daģdien ģūstekni mēs viņu

vedisim pie laipnā un cēlā Kaisarijas valdinieka, tava tēva!“ Te Abriza iesaucās: „Tu runā jau parlieku, Masura!“ Un tavi vārdi skan pārgalvīgi! Vai neredzi, ka esat še simts vīri pret viņu vienu pašu? Ja tavas cilts dižumā nav dzisusi jau pēdejā vīra drosmes dzirkstelīte, tad ejat cīņā vīrs pret vīru, tu un viņš! Ja tu būsi uzvarēts, tavā vietā nāks cits un ies ar viņu cīņā, kamēr uzvarēts būs Šarkans! Tad es redzēšu, kurš jūs būsāt istais varonis!“

Te Šecherezada pazemīgi aplūsa, jo logā jau sārtojās rīts. Un kad atnāca

piecdesmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu jaunā valdiniece Abriza, ak, laipnais un žēlīgais sultān, teica karavīru vadonim Masuram: „Tad es redzēšu, kurš jūs būsāt istais varonis!“ Bet Masurs atbildēja: „Es zvēru pie Mesija, tu runā patiesību, un tādēļ es pirmais iešu cīņā!“ Un viņa sacīja: „Pagaidi vēl, es iešu un pateikšu viņam, un pavaicāšu, vai viņš grib cīnīties. Ja viņš būs mierā, lai tad notiek, kā jau teikts; bet ja viņš atteiksies, viņš tomēr būs un paliks mans goda viesis un es viņam došu savu patvērumu!“ To teikusi, Abriza aizsteidzās pie Šarkana un stāstīja viņam, kas noticis, bet nesacīja, kas viņa pati tāda bija. Te nu Šarkans atskārta, cik aplamas un netaisnas bijušas viņa domas par cēlsirdīgo jaunavu, un viņš nu nebeidza sevi rāt, ka varējis tik ļauni par viņu domāt un tik aplami iemaldīties Rumas zemē. Un viņš sacīja: „Ak, mana daiļā pavēlniece, es neesmu radis cīnīties pret vienu pašu karavīru, es iešu pret desmit karavīriem reizē; tik tiešām tāds ir mans karavīra gods un tikums!“

To teicis, viņš pietrūkās kājās un devās pie kristīgiem kaŗavīriem. Un rokā viņam zibēja šķēps un vairogs.

Kad nu Masura redzēja, ka Šarkans nāk ar viņu cīnīties, viņš vienā lēcienā bija tam klāt un visā spēkā zvela tam sparīgu belzienu. Bet Šarkans atsita viņa triecienu un metās savam ienaidniekam virsū kā lauva, un drāza viņam plecā tik stipru cirtienu, ka viņa šķēps zviļodams izurbās Masuram no vēdera un pāršķēla tam visas iekšas. To redzēdama, jaunā valdiniece ieliksmojās un Šarkanu cēla vai debesīs, klusībā gaviļēdama: „Nu es redzu, kas ir varonis, un zinu, ka viņu vis neveica mans spēks, bet mans skaistums!“ Te viņa pievērsās kaŗavīriem un uzsauca tiem: „Ko stāvat un gaidat? Ejat cīņā! Atriebjat sava vadoņa nāvi!“ Un pēkšņi no kaŗapulka lieliem soļiem iznāca milzenis briesmīgā izskatā, un sejā viņam kvēloja negantība un piktums; tas bija Masura brālis; bet Šarkans ilgi negaidīja un trieca viņam plecā tik sparīgu cirtienu, ka šķēps zibēdams viņam izurbās no vēdera un pāršķēla tam visas iekšas. Un tā nu ar Šarkanu cīnījās visi kaŗavīri, bet viņus piemeklēja visus vienāds liktenis, un Šarkana šķēps vienā laidā zibēja viņiem pār galvām. Tā nu Šarkans bija uzvarējis piecdesmit vīrus. Bet citi, redzēdami savu draugu kļūmo likteni, briesmās atkāpās un pēkšņi drāzās viņam virsū visi kopā; bet kas nu šiem deva Šarkanam ko padarīt! Viņš sita un zvelēja tos tik neganti, kā kad krūtīs viņam sirds vietā būtu akmenis, un izkūla visus kā pelavas, ko gaisā ārda vējš, un uz mūžīgiem laikiem nokāva viņu dvēseles un miesas.

To redzēdama, jaunā valdiniece uzsauca savām verdzenēm: „Vai klosterī vēl ir kāds vīrietis?“ Un viņas atsaucās: „Tur palikuši tikai vārtu sargi, ak, cēlā kundze!“

Te nu valdiniece Abriza piegāja pie Šarkana un dedzīgi kļāva to pie savām krūtīm un noskūpstīja viņam lūpas ar kvēlu un kaislīgu skūpstu; un skaitīdama nokautos kareivjus, viņa saskaitīja astoņdesmit vīrus; citi bija aizbēguši ar visām brūcēm. Bet Šarkans noslaucīja sava šķēpa asiņaino spalvu un Abrizas pavadībā aizgāja atpakaļ uz klosteri, un iedams viņš teica dziesmas vārdus:

Kad naidnieks manā ciņas priekā dienā
Ar piktu joni bruka virsū man,
Es lauvām, saviem brāļiem, priekšā metu
Par ēsmu viņa staltos kumeļus!
Es nebiju vēl savu šķēpu cēlis,
Te ienaidnieki bija veikti jau,
Un manā tuksnesī, kas sarkans kvēlo,
Tiem saules versme kaulus balina!

Un kad nu viņi iegāja klosterā lielajā istabā, te jaunā Abriza, priekā smaidīdama, paņēma Šarkana roku un lika to pie savām lūpām, un viņa pacēla savu ģērbu, kas bija apslēpis dzelzs bruņu svārkus un smalkākā Indijas tērauda šķēpu; to redzēdams, Šarkans brīnīdamies viņai jautāja: „Kam tu ģērbta bruņu svārkos un kam tev gurni apjozti ar šķēpu, ak, mana daiļā pavēlniece?“ Un viņa sacīja: „Ak, Šarkan! Tavas ciņas karstumā es apģērbu šīs bruņas un steidzos tev palīgā, bet mana roka tev nebija vajadzīga!“

Te jaunā valdiniece Abriza lika pasaukt klosterā vārtu sargus un jautāja tiem: „Kas jums bez manas ziņas ļāva klosteri ielaist valdinieka, mana tēva, kaņavīrus?“ Un tie nu atbildēja: „Nekad vēl valdinieka kaņavīri nav lūgušies, lai viņus laiž iekšā, kā mums bija nelaist pašu vadoni?“ Bet viņa sacīja: „Es jums

vairs neticul! Jūs mani gribējāt pazudināt un manu viesi nokaut!“ To teikusi, viņa palūdza, lai Šarkans tiem nocērt galvas; un Šarkans paklausīja viņas lūgumu. Un citiem vergiem viņa sacīja: „Viņi bija pelnījuši vēl bargāku sodul!“ Te viņa pievērsās Šarkanam un teica viņam: „Nu es tev sacīšu, ak, Šarkan, ko tu vēl nezini!“ Un viņa stāstīja:

„Ak, dzirdi, Šarkan, es esmu Rumas valdinieka Harduba, Kaisarijas pavēlnieka vienīgā meita, un mans vārds ir Abriza. Bet vecā Posta Māte ir mana nāvīga ienaidniece, viņa bija mana tēva aukle un pili viņu visi klausā un bīstas. Bet ļauji man klusēt par mūsu nedzēšamā naida cēloni, lai man nav jāsaka ļauni vārdi par jaunām verdzenēm; gan atnāks laiks, un viss tev būs zināms. Posta Māte sen jau kāro manas dzīvības, un ka nu manis dēļ tu izlēji kaņavīru un viņu vadoņa asinis, viņa nerimsies, līdz mani pazudinās; un manam tēvam viņa iestāstīs, ka esmu pievērsusies musulmaņu ticībai. Un tā nu raugi: man jālūko bēgt no Posta Mātes ļaunās varas, man jādodas svešumā, lielu tālu prom no manas dzimtās zemes un saviem tuviniekiem. Te nu es no visas sirds tevi lūdzu: piedurt, kamēr man miesās būs dzīva dvaša! Bet vai tu tiešām izturēsi šķiršanos no tēva un visiem saviem tuviniekiem?“ Un viņa atteica: „Tici man droši!“ Te nu Šarkans lika viņai zvērēt, ka viņas vārdi ir dzīva patiesība, un kad nu viņa zvērasta vārdus bija izrunā-

jusi, viņa sacīja: „Nu mana sirds būs mierīga. Bet es tev vēl ko lūgšu.“ Viņš jautāja: „Saki vien droši, ko vēlies?“ Un viņa sacīja: „Tev jādodas atpakaļ uz Bagdadi, uz savu zemi, un līdzī jāved visi tavi kara-pulki.“ Bet viņš atbildēja: „Ak, mana cēlā pavēlniece, mans tēvs, kalifs Omars al Nemans, mani sūtīja uz Rumas zemi cīnīties pret tavu tēvu, jo raugi: Afridonijs, Lielās Konstantīnijas valdinieks, bija lūdzis mūsu kara-spēka palīdzību pret tavu tēvu. Tavs tēvs esot nolaupijis kuģi, kas vedis bagātas mantas un jaunus vergus, un mantu kaudzēs bijuši trīs dārgakmeņi ar neminamu bur-vības spēku!“ To dzirdējusi, Abriza sacīja: „Klusini savu dvēseli, ak, princi Šarkan, un klausies modri, jo es tev stāstīšu patiesību par mūsu ķildu ar Konstantīnijas valdinieku Afridoniju.“

Tad zini, ak, Šarkan, ka grieķi šajā klosterī ik gadus svin savus klostēra svētkus. Un ik gadus noliktā dienā šie sabrauc kristīgie valdinieki no savām zemēm un visa dižciltība un bagātie tirgoņi, un viņiem līdzī brauc valdinieku un dižciltīgo vīru sievas un meitas; un savus svētkus tie svin septiņas dienas. Reiz es arī biju atbraukusi līdzī citiem svētku svinētājiem, un atbraukusi bija arī valdinieka Afridonija meita, vārdā Safija, kuņa tagad ir sultāna Omara al Nemana, tava tēva, blakus sieva un dzemdējusi viņam divus bērnus. Bet toreiz viņa bija vēl jauna meitene. Un kad nu svētki bija nosvinēti un pienākusi septītā diena, jo ta bija aizbraukšanas diena, Safija teica: „Es negribu uz Konstantīniju atpakaļ doties kā daždien pa zemes ceļu, es gribu braukt pa jūru.“ Un tā nu viņai sarīkoja kuģi un viņa iekāpa klājā, un viņai līdzī iekāpa visas pava-dones; un kalpiem viņa lika kuģī sanest visas savas mantas. Tā nu viņas kuģis pacēla buras un devās

ceļā. Bet tiklīdz tas iebrauca jūras klajumā, te sacēlās skaudīgs pretvējš un kuģi novērsa no ceļa. Un Liktenis bija lēmis, ka tobrīd turpat tuvumā brauca cits liels kuģis, kas veda kristīgos karavīrus no Kafura salas, un tur nu bija pieci simti afranžu¹; tie visi bija brupoti un dzelzīs kalti; un kopš viņi bija jūrā iebraukuši, tie uz laupījumu vien bija glūnējuši. Un tiklīdz viņi ieraudzīja kuģi, kuņģā brauca Safija, valdinieka Afridonija meita, tie pilnās burās steidzās kuģim klāt, un uzmetuši tam dzelzs kāšus, sagūstīja to un aiz velkamās tauvas to aizveda uz savu salu. Te pēkšņi, necik tālu vairs no salas, sāka trakot briesmīga vētra, un ta nu kuģus sadauzīja un jūra tos izskaloja mūsu krastā. Te nu jūras laupītājiem uzbruka mūsu karavīri un nokāva tos, un viņiem par laupījumu krita sešdesmit jaunas verdzenes, kuņu pulkā bija arī valdinieka meita Safija, un visas bagātās mantas, ko kuģis veda. Un sešdesmit jaunavas viņi atdeva kā balvu Kaisarijas valdiniekam, manam tēvam, bet visas bagātības paturēja paši. Tā nu mans tēvs, nezinādams, ka jaunavu pulkā ir valdinieka Afridonija meita Safija, izraudzījās desmit daiļākās jaunavas un citas atdeva saviem galma ļaudīm. Un no savām desmit jaunavām viņš izraudzījās piecas, kuņu skaistums bija līdzīgs pilnā mēneša spožumam, un aizsūtīja tās kā balvu kalifam Omaram al Nemanam, tavam tēvam. Un raugi: viņu vidū bija Safija, valdinieka Afridonija meita, bet mēs to nezinājām, jo neviens mums nebija teicis ne viņas augsto cilti, ne viņas vārdu, un viņa pati arī neteica. Tā nu, ak, Šarkan, Safija kļuva kalifa Omara al Nemana, tava tēva, verdzene; un tavam tēvam viņu aizsūtīja līdzī daudzām

¹ Tā arābi dēvē visus eiropiešus. Afranži ir arabu pārvērsts: français.

citām balvām: zīda un vilnas audumiem un grieķu segām. Te šī paša gada sākumā valdinieks Afridonijs, Safijas tēvs, manam tēvam atsūtīja vēstuli, un vēstulē bija rakstīti vārdi, kurus pieminēt nav vērts, bet manu tēvu viņš baidīja un rāja, rakstīdams tā: „Nu jau divi gadi pagājuši, kad tu jūras laupītājiem atņēmi sešdesmit jaunavas, un jaunavu pulkā bija mana meita Safija; bet tu neesi man laidis šo ziņu, ak, Kaisarijas valdinieks Hardub, un es tikai nule to izdibināju. Tā nu tu neganti manu godu pazemojis un nonievājis visus, kas dzīvo manā tuvumā, un ja tu negribi mans ienaidnieks būt, tad, izlasījis šo vēstuli, sūti man atpakaļ manu meitu Safiju, bet lai viņa savā tēva pili pārņāk sveika un vesela, un tikpat šķīsta jaunava, kā tēva pili atstādama. Ja manu meitu neatdosi, tu dabusi, ko pats esi pelnījis, un tev būs jāpiedzīvo briesmīga atriebība, kas nāks no manām dusmām un mana naida.“

Un kad nu mans tēvs bija vēstuli izlasījis, viņš gaužam brīnījās un noskuma, jo jaunā valdniekmeita Safija bija kā balva aizsūtīta kalifam Omaram al Nemanam, tavam tēvam. Tā nu viņš vairs nevarēja Safiju atdot viņas tēvam tikpat šķīstas jaunavas skaidrībā, kāda viņa atstāja sava tēva pili. Jo raugi: mums bija atlaista ziņa, ka kalifam Omaram al Nemanam jaunā verdzene Safija dāvājusi jaunus pēcniekus. To zinādami, mēs nu sapratām, ka Lielās Konstantīnijas valdnieka Afridonija vēstule mums atnesusi lielu postu. Un citādi vairs nevarēdams, mans tēvs nu aizrakstīja vēstuli valdniekam Afridonijam, Safijas tēvam, un savā vēstulē viņš izstāstīja visu, kas noticis, un lūdza, lai tas piedod viņa nezināšanu, jo viņš tik tiešām nezinājis, kas Safija tāda bijusi, un savu vārdu patiesību viņš apliecināja tūkstots zverastiem.

Kad nu mana tēva vēstule nonāca Konstantīnijas valdinieka Afridonija rokās, viņš pietrūkās negantā piktumā un atkal atsēdās, un niknās dūsmās kvēlodams sacīja: „Vai tas nu piedodams, ka manai meitai, pēc kuņas sacentušies visi kristīgie valdinieki, nu jādzīvo kā musulmaņa verdzenei un jāremdē viņa iegribas, un jāļauj viņam sava gulta bez likumīga laulības līguma! Zvēru pie Mesija, šim musulmaņu sunim, kas nevainību laupījis tik daudzām jaunavām, būs piedzīvot tik briesmīgu un bargu atreibību, ka ilgi to daudzinaš Austrumos un Rietumos!

Un raugi, te nu Rumas un Konstantīnijas valdinieks Afridonijs izgudroja briesmīgu viltu, un savus vēstnešus ar dārgām balvām viņš sūtīja pie tava tēva, un vēstneši nu lūdza viņa palīdzību pret mūsu kara spēku. Jo viņš ar savu neganto viltu gribēja lamatās ievilt tevi, ak, Šarkan, un desmittūkstošus tavu jātnieku, jo tā viņš cerēja remdēt savas karstās atreibības slāpes. Bet vēsts par trim burvju akmeņiem ir tiešām patiesa. Jo dārgakmeņi piederēja Safijai, bet jūras laupītāji viņai atņēma tos, un kad nu laupītāji bija nokauti, dārgakmeņus nosūtīja manam tēvam, un viņš tos atdeva man. Nu tie glabājas pie manām mantām un es tev parādišu tos. Bet nu tev jādomā, kur tu uziesi savus jātniekus, un kā tu drīzāk varēsi doties atpakaļ uz Bagdadi! Ja nesteigsies, tu iekulsies Konstantīnijas valdinieka lamatās, un tev nekur vairs nebūs ceļa! Tavi jātnieki, ak, Šarkan, tevi gaida, jo trīs dienas jau pagājušas, ko tu ļāvi viņiem atpūsties, un viņi vairs nezina, ko nu lai dara.“

To dzirdējis, Šarkans satvēra Abrizas roku, un viņu skūpstīdams, sacīja: „Lai slavēts Allah un visa viņa radība! Tu esi man Allah dāvana, jo tu izglābi

mani un manus kaņavīrus! Bet nu man grūti no tevis šķirties, ak, daiļā, labā valdiniece Abriza, es nevaru tevi atstāt šē vienu, jo nezinu, kāds liktenis tevi gaida. Nāci, dārgā Abriza, nāci man līdz uz Bagdadi!“ Bet Abrizai bija vēl laiks visu pārdomāt, un viņa sacīja tam: „Ak, Šarkan, steidzies drīz un lūko aizkavēt valdinieka Afridonija sūtņus, un lieci viņiem stāstīt dzīvu patiesību, jo tā tu varēsi pārbaudīt manus vārdus. Pēc trijām dienām es steigšos panākt tavu kaņapulku, bet neļājat Bagdadē, iekams neesat sagaidījuši mani, jo Bagdadē mēs ieļāsim visi kopā.“

Un kad nu viņš dzirās celties un iet, viņa sacīja: „Neaizmirsti mūsu līgumu.“ To teikusi, viņa piecēlās un piegāja viņam klāt, un paņēmusi viņa galvu, karsti noskūpstīja viņam lūpas, un Šarkans noskūpstīja lūpas Abrizai. Te nu viņa sāka raudāt tik gaužas asaras, ka viņu žēlums būtu akmeņus kveldējis. Bet Šarkans, viņas asaru pilnās acis redzēdams, savā sirdi juta vēl kvēlākas skumjas un lielāku mīlestības maigumu, un šķirdamies viņš izlēja savu asaru aku un teica dziesmas vārdus:

Mēs šķirāmieš; ar savu kreiso roku
Es kaklu viņai liegi apvīju,
Ar labo savas acis nožāvēju.
Un bikli teica tā: „Vai nebsties,
Ka manu godu nopulgojis būsi
Un mūsu cilti sievas mani nievās?“
„Ai, nē!“ es atsaucos, „jo šķiršanās
Jau pati mīletājiem kaunu dara!“

Tā nu Šarkans atstāja daiļo valdinieka meitu Abrizu, un izgājis no klostera, uzsēdās savam zirgam mugurā, ko pavadā turēja divas jaunas verdzenes, un aizauļoja. Pārjājis gaisa tiltu, viņš zirgam ļāva mierīgi

klist pa meža takām, un beidzot viņš izjāja košā plavīnā, kas zaļoja pašā meža vidū. Un tiklīdz viņš bija izjājis, te pēkšņi ieraudzīja trīs jātniekus, un tie nu savus zirgus saturēja pilnos auļos. Un Šarkans izvilka no makstīm savu šķēpu un gaidīja, kad sāksies cīņa. Bet jātniekus viņš pēkšņi pazina, un tie viņu arī pazina, jo trīs jātnieki bija vezīrs Dandans un divi emīri no viņa pavadoņības. Te nu jātnieki steigšus devās pie Šarkana un godbijīgi novēlēja viņam mieru un Allah svētību un stāstīja, ka nemiers un bažas plosījušas visu kaŗaspēku, jo visi zūdijušies par viņa dzīvību. Un Šarkans viņiem izstāstīja savu brīnišķīgo piedzīvojumu, no sākuma līdz galam, un teica tiem, ka drīz viņu kaŗapulkam piebiedrosies valdinieka meita Abriza, un vēstīja par nodevību, ko savās galvās perinājuši valdinieka Afridonija sūtņi. Un viņš sacīja tiem: „Varbūt viņi jau būs maniņuši jūsu prombūtni un aizbēguši ziņot savam valdiniekam, ka mūsu kaŗaspēks jau ienācis viņu zemē. Un kas var zināt, varbūt viņu kaŗaspēks jau sakāvis mūsu kaŗavīrus! Steigsimies drīzāk pie sava pulka!“

Un zirgus palaiduši aulekšos, viņi drīz nonāca ielejā, kur bija uzceltas kaŗapulka teltis; kaŗavīri gaidīja savus vadoņus, bet sūtņi tiešām bija pazuduši. Te nu Šarkans lika steigšus nojaukt teltis un doties atpakaļ uz Bagdadi. Dažas dienas gājuši, viņi nonāca pie pirmās robežas, ko viņi pazina, un tā nu Šarkanam un viņa kaŗavīriem briesmas nebija vairs gaidāmas. Un visi šīs zemes ļaudis viņiem nesa pārtiku un gādāja barību viņu zirgiem. Necik ilgi atpūtušies, viņi atkal devās ceļā. Bet Šarkans, par visa sava kaŗaspēka emīru iecēlis vezīru Dandanu, pats palika nopakaļ ar simts jātniekiem, un tie nu bija labākie jātnieki visā

pulkā. Kaņaspēkam Šarkans lika aiziet viņam priekšā vienas dienas gājumu, un kad nu vezīrs Dandans ar visiem kaņavīriem bija jau ceļā, te seglos kāpa arī Šarkans un viņa simts jātnieki. Divus parasangus¹ jājuši, viņi nokļuva šaurā aizā, divu augstu kalnu spraugā, un tiklīdz viņi tur nonāca, te aizās viņā pusē sacēlās biezs putekļu mākonis, kas kūpēja aizvien jo tuvāk. Un kad nu putekļu mākonis izklīda, viņi ieraudzīja simts jātniekus, brašus un straujus kā lauvas, un tie bija tērauda bruņās kalti un šķēpiem un vairogiem bruņoti. Un piejājuši tik tuvu, ka sadzirdama bija cilvēka balss, viņi kļiedza: „Nokāpjat no zirgiem, musulmaņi, un noliekat savus ieročus, ja neklausīsāt, tad svētā Jāņa un Marijas vārdā! Jūsu dvēseles uz pēdām atstās jūsu miesas! Dienu un nakti mēs dzinām jūsu pēdas, un mūsu karstā vēlēšanās nu piepildīta!”

To dzirdot, Šarkanam visa pasaule likās satumstam, bet acis viņam šaudīja dusmu zibeņus un vaigi kvēloja, un pēkšņi viņš iesaucās: „Ak, jūs, suņi, kas nelietīgi valkājat kristīgo vārdu! Jūs pārgalvīgi ienākuši mūsu zemē un tad vēl iedrošināties mums tik nekaunīgus vārdus sacīt! Vai jūs vēl ticat, ka izspruksat sveikā no mūsu rokām un varēsāt atpakaļ doties uz savu zemi?” To sacījis, viņš uzsauca saviem kaņavīriem: „Ak, ticības brāņi! bruksim virsū šiem suņiem! Mēs skaitā līdzīgi!” Te Šarkans izvilka savu šķēpu un pirmais drāzās ienaidniekam pretim. Un simts Šarkana jātnieki, zirgus auļiem palaizdami, joņoja virsū simts afranžiem, un tā nu sajaucās divi laužu jūklī, un sirdis tiem bija cietākas par klinti. Un tērauds šķindēja pret tēraudu, šķēps grieza šķēpu, un virs lauzās pret viru; un zirgi slējās

¹ Apmēram pieci kilometri. Sens, vēl tagad lietots persiešu ceļa mērs.

divkājās, zvieddami un smagi virsū gāzdamies citiem zirgiem; un dzirdama bija tikai ieroču šķindoņa un tērauda spalgā skanēšana, un dobjaais belzienu troksnis. Tā nu ciņa kaisa augu dienu, līdz satumsa melna nakts, un tikai tad izšķīrās abi ienaidnieki un sāka skaitīt tos, kas bija palikuši dzīvi. Un savus kaņavīrus sapulcējis, Šarkans redzēja, ka neviens nebija grūti ievainots, tikai četrus bija ķēruši viegli cirtieni. To redzēdams, Šarkans teica viņiem: „Ak, mani ciņas biedri! Es visu savu mūžu esmu braucis skaļu un dimdošu kauju jūrā, kur trako šķēpu un piķu bangas, un esmu jau uzvarējis daudzus varoņus, bet vēl nekad nebiju kāviens ar tik drošiem kaņavīriem un tik vīrišķiem varoņiem, kādi bija šie pretnieki!“ Un viņa kaņavīri atbildēja: „Ak, princi Šarkan, tavi vārdi tiešām patiesi! Un zini, ka kristīgo kaņavīru pulkā par visiem brīnišķākais varonis bija viņu virsnieks. Bet tiklīdz viņam pretim gadijās kāds mūsu kaņavīrs, viņš tūdaļ novērsās un atvairījās, lai tas nebūtu jānokauj, un tā viņš ļāva mums glābties. Bet tici, ak, princi Šarkan, ja viņš būtu gribējis, mēs visi būtu oduši nāves smaku!“

To dzirdējis, Šarkans gaužam apmulsu un sacīja: „Ritu mēs atkal dosimies kaujā un cīnīsimies vīrs pret vīru, simts pret simtu! Un lūgsim augsto Allah, lai viņš dod mums uzvaru!“ Un ar tādu nomīņu viņi visi tonakt aizmiga. Un kristīgie kaņavīri sapulcējās pie sava vadoņa un teica viņam: „Šodien mums nebija laimes un mēs nevarējam viņus veikt.“ Bet viņš tiem sacīja: „Ritu mēs atkal dosimies kaujā un veiksīm tos citu pēc cita.“ Un ar tādu nomīņu aizmiga tie arī.

Bet tiklīdz atausa rīts savā spožumā un apmirzēja pasauli ar savu gaismu, un atspīdēja saule, laistīdamās sejās miera ļaudīm un kaņotājiem, sveikdama

Muhamedu, visa daiļuma rotu, te Šarkans kāpa savam zirgam mugurā, un nostājies starp divās rindās izkārtotiem jātniekiem, sacīja tiem: „Skatāt, mūsu ienaidnieks jau gaida mūs cīņā! Uz priekšu, un kausimies vīrs pret vīru! Bet iekams cīņa vēl nav sākusies, lai viens no mūsu pulka izjāj klajumā un skaļā balsī izaicina savu pretnieku no kristīgo kaŗavīru pulka. Un tā mums visiem būs sākt savu cīņu!“

Te nu viens no Šarkana kaŗapulka izjāja klajumā un savu zirgu auļos palaidis pret ienaidnieku, sauca: „Tad uzklausāt jūs visi! Vai jūsu pulkā ir tik drošsirdīgs kaŗotājs, kas šodien nāks ar mani cīnīties?“ Un tiklīdz viņš bija savus vārdus izrunājis, te pēkšņi no kristīgo kaŗavīru pulka izjāja zeltā un zidā tērpts un dzelzs brūnās kalts jātnieks, zibošus ieročus šķindinādams; tas sēdēja pelēkam kumeļam mugurā, un seja viņam rožaini un liegi tvīka un vaigi bija bez pūkām, kā jaunai meitenei. Un stalti iejājis cīņas laukā, viņš pacēla šķēpu un devās virsū musulmaņu kaŗavīram, un izsita to no segliem ar vienu piķa belzienu; tā nu musulmaņu kaŗavīrs bija ātri uzveikts un viņš to aizveda līdzī kā daždien pazemīgu gūstekni, un uzvarētāju nu sveica kristīgo kaŗavīru liksmie gaviļu saucieni. Te pēkšņi no kristīgo kaŗavīru pulka izjāja cits cīnītājs un iejonoja cīņas laukā, kur to sagaidīja musulmaņu kaŗavīrs, uzveiktā gūstekņa brālis. Un tie nu abi sāka cīņu, bet cīņa drīz bija galā un atkal musulmaņu kaŗavīrs bija uzvarēts; viņš modri atskārta musulmaņa kļūdu, jo tas bija cīņā gauss un nemācēja atsist triecienu, un ar savu piķi to veikli izgrūda no segliem un aizveda viņu gūstā. Un tā nu viņi spēkojās vīrs pret vīru, bet kristīgie kaŗavīri musulmaņus vienmēr uzvarēja, līdz uznāca nakts un sagūstīti bija divdesmit

musulmaņu karavīri. To redzēdams, Šarkans gaužam noskuma, un sapulcējis savus līdzgaitniekus, teica tiem: „Tik tiešām, draugi, viņus piemeklējusi liela nelaieme! Bet ritu es pats jāšu cīņas laukā un cīņā saukšu kristīgo karavīru vadoni! Un es redzēšu, ko viņi nākuši mūsu zemē un kas viņus dzinis ar mums cīnīties. Ja viņš to nesacīs, mēs viņu nokausim; bet ja viņš klausīs, tad līgsim mieru.“ Un ar tādu nomīņu tie visi aizmīga un gulēja līdz rītam.

Bet citu rītu Šarkans sēdās savam zīrgam mugurā un viens pats jāja ienaidniekam pretim; un viņš redzēja, ka no piecdesmit vīru lielā kristīgo karapulka izjāja stalts jātnieks, un karavīri viņu pavadīja jāšus līdz cīņas laukam, un jātnieks šis bija viņa ienaidnieku vadonis. Krūtis tam bija sidraba bruņas kaltas un pār pleciem plivinājās zils atlasa mētelis, bet rokās viņam zibēja kails Indijas tērauda šķēps; un sēdēja viņš skai-stam melnim mugurā, un melnim pierē laistījās balta zīme sidraba dirhama lielumā. Un seja jātniekam bija spīrgta kā bērnam, un rožainie un liegie vaigi bez pūkām; un skaists viņš bija kā mēnesis, kas gavilēdams ceļas austrumu debessmalā.

Un cīņas lauka vidū iejājis, jaunais jātnieks uzru-nāja Šarkanu skaidrā arābu valodā, un teica tam: „Ak, Šarkan, ak, kalifa Omara al Nemana dēls, kas iekaro cietokšņus un pilsētas, pilis un torņus, sataisies nu uz cīņu, jo cīņa būs neganta un sīva! Un ka nu tu esi savu un es savu karavīru vadonis, tad norunāsim, ka tam, kas šajā cīņā uzvarēs, piederēs uzveiktā pretnieka karavīri, un ka viņš to atzīs par savu kungu un pavēlnieku.“ Viņš nebija vēl labi paguvis savus vārdus izrunāt, te Šarkans ar dusmās kvēlojošu sirdi, kā sanik-nots lauva, iejonoja cīņas laukā un savu brašo zirgu

palaida pret kristīgo ienaidnieku. Te nu viņi drāzās viens otram virsū un iekaisa varonīgā cīņā, un abi trieca un sita ar sīvu sparū; un viņu cīņā lūkojoties, divi kalni šķīta uzgāzušies viens otram virsū, vai divas jūras šļākdamas satecējušas kopā. Un viņi nebeidza kauotiņu no rīta līdz nakts melnai tumsai. Un kad satumsa nakts, viņi izšķīrās, un aizgāja savmalu kuņķais, ikviens pie saviem kaņķavīriem.

Un Šarkans teica saviem līdzgaitniekiem: „Es savu mūžu vēl nebiju kāvies ar tik varenu bruņinieku! Bet par vienu viņa savādību man ir liels brīnums: tiklīdz viņš ienaidnieku manījis briesmās, viņš nesit to, bet savu šķēpu vērs uz otru pusi un ienaidniekam tikai viegli pieduras ar šķēpa galu; es tiešām neka vairs nesajēdzu. Bet es gan gribētu, lai mūsu kaņķavīri būtu tikpat varonīgi, kā viņš un viņa līdzgaitnieki!“

Un kristīgo kaņķavīru vadonis citu ritu atkal izjāja cīņā pret Šarkanu un devās cīņas lauka vidū. Un Šarkans traucās viņam pretim, un abi nu sitās un dūrās, atvirzīdamies un atkal virsū brukdami un kaklus stāipīdami, līdz dienas gaisma izdzisa un pasauli ietina nakts tumsa. Un atkal viņi izšķīrās un gāja atpakaļ pie saviem kaņķavīriem, un stāstīja tiem, kā kuņķam cīņā klājies. Te kristīgo kaņķavīru vadonis teica saviem līdzgaitniekiem: „Ritu būs pēdeajā cīņā!“ Un tā nu viņi pārlaida nakti un atnāca trešās dienas rīts, kad abi cīnitāji atkal sēdās saviem zirgiem mugurā un kaisa sīvā cīņā līdz pašam dienvidam. Te skaistais kristīgo jauneklis savu zirgu palaida auļos un ar joni sarāva iemauktus, un pēķņi zirgs saslējās stāvus un skaisto jaunekli izvieda no segliem, un tā nu viņš nogāzās zemē. Un Šarkans ātri izlēca no segliem un ar paceltu šķēpu skrēja ienaidniekam virsū, gribēdams

to nokaut. Te skaistais jauneklis iesaucās: „Ak, Šarkan, vai tā nu dara cēli varoņi? Vai bruņinieks tā grib uzvarēt sievieti?“ To dzirdējis, Šarkans brīnīdamies uzlūkoja jauno jātnieku, un vērīgi ieskatījies viņam vaigā, pēkšņi pazina valdinieka meitu Abrizu. Jo tik tiešām tā bija valdinieka meita Abriza, ar kuŗu viņam klosterī gadījās divainā dēka.

Te nu Šarkans aizmeta savu šķēpu, un skūpstīdams zemi viņai pie kājām, sacīja: „Kas tev lika nākt ar mani cīņā?“ Un viņa atbildēja: „Es pati gribēju tevi pārbaudīt cīņas laukā un izdibināt tavu varonību un tavu cēlumu! Un tev nu būs zināt, ka visi mani kaŗavīri, viss simts, kas cīnījās ar taviem ļaudīm, ir šķīstas un skaidras jaunavas un man līdz nāvei uzticīgas. Un ja mans zirgs nebūtu cīņas laukā pakritis, tad tu būtu gan jutis manu spēku un manu mākslu, ak, Šarkan!“ Bet Šarkans pasmaidīja un atbildēja: „Lai slavēts Allah, kas mūsu ceļus atkal savedis kopā, ak, daiļā valdiniece Abriza, ak, laiku pavēlniece!“ Te nu jaunā valdiniece savām jaunavām lika atbrīvot divdesmit musulmaņu gūstekņus un atdot tos Šarkanam. Un tie nu locīja savus ceļus un skūpstīja zemi viņai pie kājām. Bet Šarkans pievērsās daiļo jaunavu pulkam un sacīja: „Tādi varoņi, kā jūs, briesmu brīžos būtu vajadzīgi visiem valdiniekiem!“ Tā nu divi simti jātnieku devās ceļā uz Bagdadi, un viņi jāja dienu, jāja nakti, līdz sešas dienas jājuši, tālumā saskatīja Miera Pilsētas margojošos minaretus.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta ausmu un pazemīgi apklusā. Un kad atnāca

piecdesmitpirmā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu viņi, ak, laipnais un cēlais valdiniek, tālumā saskatīja Miera Pilsētas margojošos minaretus. Un Šarkans lūdza, lai valdinieka meita Abriza un daiļās jaunavas noliek smagās bruņas un ietērpjas vieglos Rumas meitu ģērbos. Un viņas laipni un mīļi paklausīja. Te Šarkans saviem pavadoniem lika steigties uz Bagdadi un ziņot viņa tēvam, kalifam Omaram al Nemanam, par viņa dēla un Rumas valdinieka meitas Abrizas ienākšanu viņa pilsētā, un kalifu, viņa tēvu, tiem bija lūgt, lai viņš izsūta tiem pretim kuplu un krāšņu pavadonību. Tā nu viņi nokāpa no zirgiem un izklāja teltis un aizmiga dziļā miegā līdz rītam.

Un citu rītu, gaismai austot, Šarkans un viņa jātnieki un valdinieka meita Abriza ar savām varonīgām jaunavām atkal sēdās zirgiem mugurā un jāja uz pilsētu. Un no pilsētas viņiem pretim jāja lielvezīrs Dandans ar tūkstots jātniekiem, jo kalifs Omars al Nemans tos sūtīja savu dēlu Šarkanu un valdinieka meitu Abrizu sagaidīt. Un kad nu lielvezīrs Dandans bija noskūpstījis zemi viņiem pie kājām, tie visi kopā iejāja Bagdadē, baltā Miera Pilsētā.

Te nu Šarkans pirmais iegāja valdinieka pili, pateikt labas dienas kalifam Omaram al Nemanam, savam tēvam. Un kalifs piecēlās un viņu apkampa, un jautāja, kā viņam klājies un kas noticis. Un Šarkans viņam stāstīja savu piedzīvojumu ar Kaisarijas valdinieka Harduba meitu, jauno Abrizu, un par Konstantīnijas valdinieka nodevību un viņa dusmām par verdzenei Safijai nodarīto kaunu, jo ta nu pierādoties par paša valdinieka Afridonija meitu. Un vēl viņš stāstīja par jaunās un skaistās Abrizas viesmīlību un labiem padomiem un viņas varonību cīņās laukā, un par visiem viņas tikumiem un viņas daiļumu.

To dzirdot, kalifam Omaram al Nemanam uznāca nekklusināma dziņa jo drīzāk redzēt brīnišķo jaunavu, un dēla stāsti viņam iesvēla asinis. Un klusībā viņš priecājās, cik jauki būtu savā gultā just daiļās jaunavas vingro un raženo miesu, kas rūdīta kauju ugunīs. Un nenievāja viņš arī valdinieka meitas jaunās draudzenes ar spirtām bērnu sejām un jaunavīgo tvīksmi rožainos vaigos. Jo kalifs Omars al Nemans bija brīnišķīgs sirmgalvis, kam miesas bija stiprākas un vingrākas, nekā dažam labam jauneklīm. Un nebaidījās viņš par savu vīrietības cieņu un uzvaras priekā gavilēdams, viņš atraisījās no kaislāko sieviešu glāstiem.

Un ka nu Šarkans nenogīda sava tēva ilgas pēc jaunās valdinieces, viņš steidzās pie daiļās Abrizas un sacīja tai: „Pats kalifs, mans tēvs, tevi gaida.“ Un viņa atbildēja: „Dzirdu un paklausu,“ un Šarkans viņu ievēda pie kalifa, sava tēva. Un visus savus galma ļaudis un visus vergus atlaidis un tuvumā paturējis tikai einukus, kalifs sēdēja valdinieka krēslā. Kad nu jaunā valdiniece Abriza piegāja pie viņa krēsla, un noskūpstījusi zemi viņam pie kājām, teica apburoši cēlu un daiļu runu, te kalifs Omars al Nemans gaužam ielīksmojās un pateicās viņai un cildināja viņas palīdzību viņa dēlam, princim Šarkanam. To teicis, viņš Abrizu aicināja sēsties sev blakus. Te nu Abriza piesēdās un pacēla savu plīvuru, kas aizsedza tai seju, un raugi: viņas vaigs atmirdzēja žilbinošā daiļumā, un viņu skatīdams, kalifs Omars al Nemans samulsa savā prātā. Bet atžilbis, viņš aicināja to tuvāk un bija viņai itin labvēlīgs. Un tūdaļ viņš lika Abrizu un viņas jaunavas vest savas pils greznākās istabās un deva viņai vergus un pavadonūs, kā daždien piederējās viņas augstai kārtai. Un tad nu kalifs viņai jautāja par trijiem burvju

dārgakmeņiem, un Abriza sacīja viņam: „Ak, laika valdiniek, šie dārgakmeņi ir mani un es nekad tos neaizmirstu. Es parādīšu tos tev!“ To teikusi, viņa lika atnest lādīti, un kad verdzenes to atnesa, viņa atvēra to, un izņēmusi mazu vēcelīti, noņēma tai vāku, un raugi: vēcelītē laistījās tīra zelta kārbīņa. Un kārbīņā zalgoja un spulgoja trīs brīnišķīgie dārgakmeņi, apaļi un balti. Un Abriza tos liegi paņēma un pielika pie savām lūpām, un visus atdeva kalifam Omaram al Nemanam kā balvu par viņa labvēlību un viesmīlību. Un tūdaļ viņa izgāja, līdz aiznesdama savu sirdi.

Un kad nu viņa bija izgājusi, kalifs Omars al Nemans juta, it kā sirds viņam būtu izlēkusi no krūtīm. Bet ka nu dārgakmeņi palika viņam rokā, viņš lika ataicināt princi Šarkanu, savu dēlu, un dāvāja tam vienu burvju akmeni; un Šarkans viņam jautāja, kur viņš likšot otru divus. Un kalifs sacīja: „Vienu es došu tavai mātai, mazai Nozatai es Zaman, un otru došu Dau el Makanam, tavam mazajam brālim.“

Un dzirdējis, ka viņam ir brālis Dau el Makans, par kuŗa piedzimšanu viņš nezināja nenieka, Šarkans gaužam samulsa un brīnījās, jo dzirdējis bija tikai par māsas Nozatas dzimšanu. Un pievērsies kalifam Omaram al Nemanam, viņš sacīja: „Ak, tēvs, vai tad tev ir divi dēli?“ Un kalifs atbildēja: „Jā, mans dēls, un tavam jaunajam brālim jau seši gadi, jo piedzima viņš to pašu dienu, kad pasaulē nāca tava māsa Nozata, un viņa māte ir mana verdzene Safija, Konstantīnijas valdinieka meita!“ Te nu Šarkans, jaunās ziņas satraukts, niknās dusmās un piktumā dzirās saplosīt savas drēbes; bet viņš klusināja savu noslēpumu un iesaucās: „Lai viņus svētī un pasargā Allah visaugstais!“ Bet kalifs viņa dusmas noģida un sacīja tam: „Ak, mans dēls, kam

tevi plosa niknais izmisums? Vai nezini, ka visu varu pēc manas nāves mantosi tu, un ka tev zvērējuši visi manas valsts emīri? Un vai es tev neatdevu par visiem dārgakmeņiem košāko?" Te Šarkanam nu bija kauns ar kalifu, savu tēvu, ķildoties, un bīdamies viņu sadusmot vai skumdināt, viņš nodūra galvu un tēvu atstāja. Un brīdi klusumā staigādams, viņš nonāca pie jaunās Abrizas istabām un iegāja pie viņas; un viņu redzējuma, Abriza tūdaļ piecēlās un mīli pateicās viņam un kalifam, viņa tēvam, par visu, ko viņi tai labu darijuši, un aicināja viņu sēsties sev blakus. Bet sejā viņam manījusi drūmas bēdas, Abriza viņam milīgi vaicāja, kas noticis, un Šarkans stāstīja, ka kalifam Omaram al Nemanam, viņa tēvam, Konstantinijas valdinieka meita Safija dāvājusi divus bērnus, dēlu Dau el Makanu un meitu Nozatu es Zaman. Un viņš sacīja: „Viņš dāvāja tiem katram savu dārgakmeni un trešo dārgakmeni viņš dāvāja man, bet es to neņēmu; svešumā dzīvodams, es nezināju, kas noticis tēva pili, un tikai mājās pārradies, nu visu dzirdēju, un tādēļ manu sirdi plosa dusmas. Tā nu tev zināms manu dusmu cēlonis un es tev slēpis neesmu nenieka. Un arī par tevi, ak, Abriza, man bēdīgs prāts, jo mans tēvs grib tevi precēt, un viņa acu liesmās es redzēju, ka viņš tevi jau iekārojis. Ko nu tu viņam sacīsi?" Bet Abriza teica: „Mierini savu dvēseli, ak, Šarkan! jo tavam tēvam nav par mani varas; un ja viņš mani ņems pret manu gribu, es iešu nāvē. Vai tiešām viņam nav gana trīssimtisešdesmit sievu, ka vēl jātiko pēc manas jaunavības, kuŗa viņam nav lemta! Klusini savu sirdi, ak, Šarkan, un gaudi drūmās raizes! Bet dārgakmeņus es viņam nedevu, lai viņš tos atdāvina saviem bērniem; man šķita, viņš noglabās tos savā mantnicā pie citiem dārgumiem. Man tomēr būtu prieks,

ja tu savu dārgakmeni, ko kalifs, tavs tēvs, tev iedāvāja, atdotu man.“ Te Šarkans teica: „Dzirdu un paklausu.“ Un viņa sacīja: „Ak, Šarkan, es bīstos sava tēva; tiklīdz viņš dzirdēs, ka dzivoju tava tēva pili, viņš gribēs vest mani atpakaļ savā zemē, un savus karapulkus viņš savienos ar Safijas tēva, Lielās Konstantinijas valdinieka karapulkiem, un tā nu viņi nāks jūsu zemē karot un sāksies lielas ķildas un jukas.“ To dzirdējis, Šarkans sacīja: „Ak, mana pavēlniece, ja tev pašai pie mums patik, par viņiem nebēdā. Lai viņi nāk ar saviem karapulkiem, gan mēs tos veiksīm!“ Un Abriza atbildēja: „Labi, ak, Šarkan; ja būsat mīļi un labi, es palikšu pie jums, ja darīsāt man gauži, es došos atpakaļ uz savu zemi.“ To teikusi, viņa lika, lai verdzenes atnes ēdienus un dzērienus; un kād nu verdzenes ienesa kupli klātu galdu, viņi ēda un dzēra, bet Šarkans bija noskumis un bēdīgs un skumju sirdi aizgāja gulēt. Tā nu klājās Šarkanam.

Bet kalifs Omars al Nemans, viņa tēvs, tiklīdz Šarkans bija viņu atstājis, tūdaļ piecēlās un gāja savas verdzenes Safijas istabās; un rokā viņš nesa abus dārgakmeņus, zelta saitītē piekārtus. Un viņu ieraudzījusi, Safija piecēlās un stāvēja, līdz atsēdās pats kalifs. Te nu viņam piegāja klāt viņa bērni: meita Nozata un mazais dēls Dau el Makans, un kalifs noskūpstīja tos un kaklā viņiem piekāra katram savu dārgakmeni. Un tie nu priecīgi skūpstīja viņam rokas un aizskrēja pie savas mātes, un viņu māte savam kungam un pavēlniekam novēlēja laimi un sirnu mūžu. Bet kalifs sacīja viņai: „Ak, Safija, tu esi Konstantinijas valdinieka Afridonija meita, bet nekad man neesi to teikusi! Kam tu to slēpi un man neļāvi tevi iecelt lielā godā, kāds piederās tavai ciltij?“ Un Safija atbildēja:

„Ak, cēlais valdiniek, ko gan es vairāk varēju vēlēties? Vai tavā pili es nebiju lielā godā celta un vai man trūka tavas laipnības un žēlastības, un vai es neesmu tavu bērnu māte, kuŗi tik skaisti, kā pilnais mēnesis?“ Un kalifu Omaru al Nemanu šie vārdi apbūra, un viņas atbilde tam šķita gudra un laipna un milīga. To dzirdējis, viņš lika Safijai un viņas bērniem celt jaunu pili, daudz krāšņāku un greznāku par pirmo, un deva viņai lielāku kalpu baru un rakstu un zvaigžņu pētniekus un ārstus, un savā labvēlībā pavairoja viņas gada maksu. Te nu viņš gāja atpakaļ savā pili un kā daždien sprieda tiesu un taisnību, un iecēla un atcēla savas valsts emirus un citus dižvīrus. Bet sirdi un prātu viņam valdzināja jaunā valdiniece Abriza. Un pie viņas kalifs pārlaida visas naktis un trieca ar viņu un tērēja, un teica viņai šādus mājienus un tādus mājienus. Bet Abriza viņam atbildēja tikai vienu: „Ak, laiku valdiniek, tik tiešām es tev saku: man visi vīrieši ir vienaldzīgi!“ Bet viņas vairīšanās jo kvēlāku iesvēla kalifa kaislību un viņu neganti plosīja; un savās mokās viņš grūti sasirga. Te nu kalifs lika ataicināt savu vezīru un stāstīja viņam par mīlestību, ko sirdī šim iedegusi burvīgā Abriza, Kaisarijas valdinieka Harduba meita; un tā nu kalifs atzinās savam vezīram, ka velti lūkojis viņai tuvoties un ka mīlestības liesmās viņam iztvīkusi visa miesa un dvēsele.

To dzirdējis, vezīrs Dandans teica savam valdiniekam: „Ak, uzklausi manu padomu, cēlais valdiniek! Kad satumsīs nakts, pie Abrizas iedams neaizmirsti paņemt banžu, savas brīnišķīgās miega zāles; kad dzersi ar viņu vīnu, iemeti viņas kausā banžas picīņu; un iekams viņa būs aizgājusi līdz savai gultai, viņa būs jau tavā varā un tu varēsi darīt, ko vien kāros tavs

prāts. Tā tu būsi remdējis savu neklusināmo kaislību.“ Un kalifs viņam sacīja: „Tik tiešām tavš padoms ir jauks, un man tas jāklausa.“

Te nu kalifs piecēlās un iegāja savā mantnīcā, un paņēma brīnišķās miega zāles, kas bija tik stipras, ka viņu smarša pat ziloni visu gadu būtu iemidzinājusi cietā miegā. Un banžas piku ielicis kabatā, viņš gaidīja, kad atnāks nakts. Un kad nu zemi jau tumsa klāja, kalifs devās pie jaunās valdnieces Abrizas; viņu ieraudzījusi, tā piecēlās un gaidīja, līdz sēdisies pats kalifs un aicinās sēsties arī viņu. Un apsēdies, viņš sāka triekt un tērzēt, un sacīja, ka viņam grīboties dzert; to dzirdējusi, Abriza lika ienest dzērienus un žāvētus augļus, mandeles, kaltētus riekstus, pistācijas un citus gardumus zelta un kristāla traukos. Tā nu viņi dzēra un ēda, viens otru mudinādami, līdz jaunā Abriza ļāvās viņa reibumam. To redzēdams, kalifs paņēma banžas piku un turēja savos pirkstos; un kausu pielējis un pusi nodzēris pats, viņš banžu slepus iemeta viņa kausā un sniedza to jaunavai, sacīdams: „Ak, brīnišķā un daiļā Abriza, šē tev kauss un dzeri manas kaislības malku!“ Un Abriza, nenieka nejauzdama, kausu paņēma un smiedamās izdzēra. Un tiklīdz kauss bija tukšs, viņai acīs viss sāka griezties, un tūdaļ viņa gāja uz savu gultu un atkrita augšpēdu. Un kad nu kalifs drīz iegāja Abrizas guļamistabā, viņš ieraudzīja to visā viņas kairā skaistumā, un gultas galvgali spīdēja divas lielas lāpas, un trešā lāpa apspīdēja kājgali. To redzēdams, kalifs Omars al Nemans samulsa savā prātā un remdēja savu kaislo kāribu. Un kas lai zina, cik liela bija viņa kaislība!

Un kad nu logā ausa jau rīts, kalifs Omars al Nemans piecēlās un gāja blakus istabā, pasaukt jaunās

kaunā un grēkā kritusi, es esmu grēkojusi, pamezdama savu tēvu un māti un savu zemi! Un nu es pati sevīm derdzos, un derdzas man visa pasaule, un nav man vairs ne miņas no senā spara un spēka! Lidzi jaunavībai man zudusi drosmē un varonība, un nav man vairs spēka izturēt pat bērna spārdienus savā klēpī! Es nevarētu vairs noturēt sava zirga iemauktus! Vai esmu vairs jaunā un skaistā Abriza, tik nesen vēl uguns un spēka pilnā Abriza? Kur nu lai tveros? Ja kalifa pili man piedzims bērns, te visas musulmaņu sievas mani zaimos un nievās, bet ja es došos atpakaļ pie sava tēva, kādām acīm lai es viņam rādos? Ak, cik patiesi ir dzejnieka vārdi:

Ak, zini, draugs, kad būsi nelaimīgs,
Tev nebūs radu vairs, ne mīļu draugu,
Ne dzimtenes, ne miera patvēruma!

Bet Koraļa Zirnītis viņai sacīja: „Ak, mana kundze un pavēlniece, es esmu tava pazemīgā verdzene un darišu visu, ko tu man liksi. Saki un es paklausīšu!“ Un viņa atbildēja: „Tad dzirdi, Koraļa Zirnīti, ko tev sacīšu! Es gribu bēgt no kalifa pils, bet manu nodomu būs zināt tikai tev, un lai ir noticis, kas notikdams, es gribu doties atpakaļ pie sava tēva un savas mātes. Jo raugi: kad miesa sāk jau trūdēt, par viņas bērēm jāgādā radiem. Un es nu esmu tikai nedzīvas miesas grauzts! Lai notiek Allah prāts!“ Bet Koraļa Zirnītis atbildēja: „Ak, cēlā valdiniece, tavš nodoms tiešām labs!“ Un viņas sāka slepeni posties ceļā. Bet viņām bija jānogaida laimīgs brīdis, un tas pienāca drīz, jo kalifs izjāja medībās un princis Šarkans devās uz valstības robežām, aplūkot visus cietokšņus.

Un tā nu gaidot bija pienācis radību laiks, un Abriza sacīja savai verdzenei:

„Mums jābēg šo pašu nakti! Bet kā lai izvairos no sava likteņa, jo manā pierē tas rakstījies, ka mātes cerības man piepildīsies pēc trijām vai četrām dienām! Tomēr dosimies vien ceļā, jo lai tad nāk, kas nākdams, kad tikai nebūtu jādzemdē kalifa pili! Un tev nu būs jāuziet kāds vīrs, kas ceļā mūs pavadis, jo man nav spēka cilāt ieročus.“ To dzirdējusi, jaunā verdzene atbildēja: „Tik tiešām, kā Allah debesis, ak, mana kundze un pavēlniece, es zinu tikai vienu vīru, kas varētu mūs pavadīt, un tas ir nēģeris Gadban, viens no kalifa Omara al Nemana vergiem; es vairāki lāgi esmu viņam palīdzējusi un devusi viņam naudu par labo paklausību, un reiz viņš teicās bijis lielo ceļu laupītājs. Un ka nu viņš ir mūsu pils vārtu sargs, es iešu pie viņa un došu viņam zeltu, un sacīšu, ka mūsu zemē nonākušas, mēs dosim viņam skaistu grieķieti par sievu.“ Un Abriza sacīja: „Ak, Koraļa Zirni, nesaki viņam neka, bet ataicini to pie manis, gan es ar viņu parunāšu.“ To dzirdējusi, jaunā verdzene aizgāja pie nēģera Gadbana un teica tam: „Ak, Gadban, nu reiz būs pienākusi tava laimes diena! Bet savu laimi tu sasniegsi, ja klausīsi un darīsi, ko mana kundze tev liks. Nāci, iesim!“ Un viņa paņēma to pie rokas un aizveda pie valdinieces Abrizas.

Jauno valdinieci ieraudzījis, nēģeris Gadban piegāja un noskūpstīja viņai rokas. Bet nēģeri redzēdama, viņa notricēja baiļu drebuļos, un viņai derdzās Gadbana vaigs. Bet viņa nodomāja un klusībā teica: „Posts liek posta darbus darīt.“ Un nevērodama viņa riebīgo izskatu, Abriza viņam teica laipni un pašāvīgi: „Ak, Gadban, saki, vai vari nākt mums talkā un palīdzēt

mums bēdās un nelaimē? Un ja es tev pateikšu savu noslēpumu, vai būsi uzticams un nestāstīsi to nevienam?“ Un Abrizas skaistuma apstulbots, nēģeris Gadbans savā sirdī juta iedegamies mīlestības liesmas, un sacīja tai: „Ak, mana kundze un pavēlniece, es darišu visu, ko man liksi!“ Te nu Abriza viņam teica: „Tev jāapseglo divi mūļi un divi zirgi, un man un manai verdzenei, Koraļa Zirnišam, jāpalīdz izbēgt no kalifa pils un doties atpakaļ uz mūsu zemi; mūļi vedīs mūsu mantas un pārtiku, bet zirgiem jāsim mēs pašas. Un tiklīdz visi trīs būsim nonākuši mūsu zemē, es tev došu visskaitāko grieķu jaunavu par sievu, un viņu izraudzīties varēsi tu pats. Un dzīvot tu varēsi tirā zeltā un bagātībā. Bet ja gribēsi nākt atpakaļ uz savu zemi, mēs dosim tev naudu un dārgas balvas, un mājās tu pārradīsies laimīgs un priecīgs.“

To dzirdējis, nēģeris Gadbans ieliksmojās lielā priekā un iesaucās: „Ak, mana kundze un pavēlniece, es kalpošu jums abām acīm un došos jums līdz, un tūdaļ steigšos seglot zirgus un mūļus un sarīkošu visu, kas ceļā vajadzīgs!“ To teicis, viņš izgāja, domādams: „Ak, kur brangs medījums! ak, kur liela laime! Nu es izbaudīšu abu daiļo mēnešu miesas jaukumus, bet ja viņas pretosies, es abas nokaušu un nolaupīšu visas viņu mantas!“ Un ar tādu nomīņu nēģeris Gadbans nu posās ceļā; viņš atveda divus mūļus un trīs zirgus, jo vienam zirgam mugurā sēdēja viņš pats. Pie valdinieces Abrizas piegājis, viņš palīdzēja tai iekāpt seglos, jo viņai bija uznākušas skaudīgas sāpes un viņa nevarēja vairs izturēt; un kad nu Koraļa Zirnītis iekāpa otram zirgam seglos, viņi klusībā atstāja kalifa pili, un tā nu jāja nakti, jāja dienu, līdz nonāca kalnainā mežotnē un līdz viņu zemes robežām vairs bija tikai dienas gājums.

Bet ceturtdā dienā sāpes viņu tirdīja tik neganti, ka viņa teica Gadbanam: „Palidzi nu man nokāpt, man atkal uznākušas lielās sāpes.“ Un Koraļa Zirnišam viņa uzsauca: „Ak, Koraļa Zirni, kāp tu arī zemē, nāci, sēsties man priekšā un palidzi man!“ Bet tiklīdz viņas nokāpa, te nēģeris Gadbans sasēja visus zirgus kopā, un uzlūkodams valdinieci Abrizu, iekaisa neturamā kārībā. Un nevarēdams savu kāribu remdēt, viņš piegāja pie jaunās valdinieces, un ta nu šausmās un riebumā tikko nezaudēja samaņu. Bet viņš tai sacīja: „Ak, daiļā kundze un pavēlniece, ļauji man lūkot tavas miesas jaukumu!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja ausmas sārtošanos un kā daždien pazemīgi aplkusa. Un kad atnāca

piecdesmitotrā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu, ak, cēlais valdiniek, briesmīgais nēģeris Gadbans sacīja jaunai Abrizai: „Ak, daiļā kundze un pavēlniece, ļauji man lūkot tavas miesas jaukumu!“ Bet valdinieka meita viņam uzsauca: „Ak, tu, nēģera dēls, tu, vergs! kā tu iedrošinieš mani iekārot! Ak, kauns, ka nu man nevarīgi jāļaujas nelietīga verga varai! Ak, nelaimīgais vergs! Kad augstais Allah man būs palīdzējis atpestīties no grūtībām un atspirt no visām kaitēm, kas laupa man spēku, es tevi sodīšu pati savām rokām! Tad jau labāk es pati sevi nokaušu un galēšu savas mokas, nekā ļaušu tev pieskarties manai miesai!“ Un viņa teica dziesmas vārdus:

Ak, šausmu vīrs, kad atstāsies no manis
Un rimsi plosīt manu dvēseli?
Jau diezgan cietusi es niknās mokās,

Ko liktenis man lēmis ļaunvēlīgs!
Bet ceru es, ka Allah žēlastība
No negantnieku rokām mani glābs.
Ko gaidi tu? Vai nesacīju tev,
Ka zemās kārības, kas tevi svel,
Man derdzīgas!... Un tādēļ neraugies
Uz mani gaīlām, apstulbotām acīm,
Kā salcis zvers! Un mūžam neceri
Skart manu miesu! Drīzāk gabalos
Tu sacirst vari manu augumu
Ar savu šķēpu, Jamanā kas rūdīts!
Tev zināt būs, ka esmu jaunava
No tīras cilts un cēlas, diženas!
Kā drīkstī savas acis pacelt, vergs,
Tik pārgalvīgus vārdus sacīt man,
Kad esi pats tik riebīgs un tik zems?

Tādus vārdus dzirdējis, nēģeris Gadbands iekaisa
sivā piktumā, un seja viņam pārvērtās negantā naidā,
un vaibsti trīcēja un raustījās, nāsis cilājās un biežās
lūpas šķaibījās, un visa miesa viņam trīcēja dūsmās;
un ar kvēlu sparū viņš teica dziesmas vārdus:

Ak, sievietē! Jēl mani nenicinī!
Es kvēlas mīlestības upurī,
Ko pīšļos trieca tavi lepnie skati!
Man sirdī plosa nedzēšama kaislē,
Un miesa iztvīkst, pacietība gaist.
Kad dzīrdū tavu balsī brīnīškīgo,
Tā mani apbur, prātu apstulbo!
Es mīrstū mokās, kas nav klusināmas,
Gars mulst un aptumšojas pasaule!
Bet zīnī, sievā, negantā un kairā:
Kaut visā zemē tavi sargī skries,
Es tomēr sniegšu mērķī iekāroto
Un dzeršu ūdenī, kas man īr liegts,
To dzīvo ūdenī, kas remdēs slāpes!

To dzirdējusi, jaunā valdiniece Abriza sāka gauži raudāt un sašutumā iesaucās: „Ak, nelietīgais vergs, kas dzimis kaunā un negodā, vai domā, ka visas sievietes vienādas? Un kā tu iedrošies man sacīt tādus vārdus?“ Te nu nēģeris Gadbans, redzēdams, ka valdiniece Abriza viņam nepaļausies, trakā piktumā metās viņai virsū, sagrāba viņu aiz matiem un nokāva to ar savu šķēpu, lai viņu cits neviens vairs neiekāro.

Un tā nu jaunā valdiniece Abriza savu mūžu beidza no nelietīgā verga Gadbana rokas. Un zirgus un mūļus ar visām mantām un Abrizas bagātībām Gadbans steigā dzina uz priekšu un iebēga kalnos. Bet daiļā valdiniece Abriza, pēdejo nopūtu izvaidēdama, dzemdēja dēlu, un tas nu palika klēpī viņas uzticīgai verdzenei, Koraļa Zirnišam. Un savu kundzi un pavēlnieci redzēdama zemē beigtu, jaunā verdzene iekliedzās skaudrās sāpēs, un lielās bēdās viņa saplosīja savas drēbes, galvu apbēra ar zemes pišļiem un sita savus vaigus tik neganti, ka visa seja sāka asiņot, un ilgi viņa nebeidza vaimanāt: „Ak, vai! ak, vai! manas lielās bēdas, mana nelaimīgā kundze! Vai tev, tik varonīgai un tik stiprai, bija krist no riebigā un nodevīgā verga rokas!“

Un tiklīdz apklusā Koraļa Zirniša vaimanas un gaudas, te apvārksņa malā viņa ieraudzīja lielu putekļu mākonī, kas vienā laidā kūpēdams nāca aizvien tuvāk; te putekļu mākonis pēkšņi izīra, un raugi: no mākoņa izšķīrās Kaisarijas kaŗa ģērbā tērpti jātnieki un kaŗavīri. Un tiešām tas bija Kaisarijas valdinieka Harduba, Abrizas tēva, kaŗaspēks. Jo valdinieks Hardubs bija sadzirdis par savas meitas aizbēgšanu no klosterā; un tūdaļ viņš savācis bija savu kaŗaspēku, un pats to vadīdams, devās uz Bagdadi; un tā nu viņš bija

nonācis liktenīgā vietā, kur savu mūžu beidza viņa meita, daiļā Abriza.

Savu meitu ieraudzījis asiņainās drēbēs, valdinieks Hardubs izkāpa no segliem, un apkampis viņas stingušās miesas, pakrita nemanā; bet Koraļa Zirnītis sāka raudāt gaužas asaras un vaimanāt. To redzēdami, no saviem zirgiem nokāpa visi emīri un vezīri, un kalnu spraugā lika uzcelt savas teltis, bet valdiniekam Hardubam krāšņu pajumi. Un kad nu valdinieks Hardubs bija atžūlbis, Koraļa Zirnītis tam stāstīja visu, kas noticis, un sacīja: „Tavas meitas slepkava ir kalifa Omara al Nemana vergs, un viņa valdinieks ir negants un kārīgs vīrs, un bija viņš iekārojis tavu meitu, manu kundzi un pavēlnieci.“ To dzirdot, valdiniekam Hardubam visa pasaule satumsa acīs, un viņš zvērēja briesmīgu atreibību. Viņš lika pagādāt nestavas un guldīja viņās savas meitas miesas, un tūdaļ viņš devās atpakaļ uz Kaisariju, rīkot krāšņas un svinīgas bēres.

Un Kaisarijā nonācis, valdinieks Hardubs iegāja savā pili un lika ataicināt savu aukli, Posta Māti, un sacīja viņai: „Redzi nu, ko musulmaņi nodarījuši manai meitai! Viņu valdinieks Omars al Nemans apgānījis manas meitas jaunavību un viņa nelietīgais vergs to pēcgalā nokāvis! Un mana meita viņam dzemdējusi dēlu, kuŗu nu kopj viņas jaunā verdzene. Bet es zvēru pie Mesija, ka savas meitas asinis atriebšu briesmīgā un bargā atreibībā un nomazgāšu kaunu, kas aptraipījis manu godu! Ja ne, es labāk miršu pats no savas rokas.“ To teicis, viņš raudāja gaužas asaras. Un Posta Māte viņam sacīja: „Ak, dzirdi, mans dēls, ko tev sacīšu! Tavu meitu nav nokāvis cits, kā viņas pašas verdzene, Koraļa Zirnītis, jo tik tiešām viņa klusībā to nīda. Bet tev, ak, valdiniek, nebūs domāt tumšās

atriebības domas! Un zvēru pie Mesija, es tikām neatstāšu musulmaņu valdinieku Omaru al Nemanu, līdz viņu pašu un viņa bērņus būšu nokāvusi, un viņi mīrs tik briesmīgā nāvē, ka darbs mans aptumšos visu varoņu un gudro vīru slavu, un lielo atriebību daudzīnās un par viņu daiņos visos laikos un visās pasaules malās! Bet tev būs vērīgi uzklausi, ko tev teikšu, un manu padomu paklausi, jo tikai tad tu savu vēlēšanos būsi piepildījis.“ Un valdinieks Hardubs sacīja: „Es zvēru pie Mesija, ka visu savu mūžu tavus padomus paklausišu!“ Te nu vecā Posta Māte viņam teica: „Tev savā pili būs ataicināt piecas šķīstākās un daiļākās Kaisarijas jaunavas ar briedošu pumpuru krūtīm, un mācītākos vīrus un rakstu pratējus no visām musulmaņu zemēm, kas satek kopā ar tavas valstības robežām. Un musulmaņu zinību vīriem tu liksi viņas skolot un audzināt, un dosi viņām košas balvas. Un tā nu viņi jaunavām mācīs musulmaņu likumus un arābu zemes vēsturi un kalifu kronikas un visu, kas daudzina un slavē musulmaņu valdinieku diženos darbus. Un viņi mācīs tām cēlumu un piemilību un gudrās mākslas, kas valdiniekiem lielksmo prātu, un tā nu viņas mācēs valodas risināt ar valdiniekiem un sniegt viņiem ēdienus un dzērienus, un lasīt skaistākās dziesmas, sacerēt runas un jauki dziedāt. Un kaut šis mācību laiks aizilgtu vai desmit gadus, tev tomēr jāiztura un pacietīgi jāgaida, jo piemini arābu parunu: kad jāatriebj asinis, četrdesmit gadi ir tikai īss mirklis. Un kad nu Kaisarijas jaunavas būs izmācītas, mēs sasniegsim, ko esam nodomājuši pret savu nīknāko naidnieku! Jo raugi: musulmaņu valdinieks Omars al Neman ir neganti kārs uz jaunām verdzenēm. Trīsdesmit sešdesmit sievas viņa pili jau dzīvo, un visas zemes viņam sūta kā balvu savas skaistākās jaunavas,

bet dosim viņam vēl tavas meitas, mūžības svētībā un mierā aizgājušās Abrizas verdzenes, kuņu skaits ir apaļš simts. Un kad nu jaunavu mācības būs galā, es pati došos viņām līdz, un musulmaņu valdinieku es nokaušu ar viņa paša kāribām.“

Posta Mātes vārdus dzirdējis, valdinieks Hardubs ieliksmojās lielā priekā un skūpstīja tai galvu, un tūdaļ lika izsūtīt uz visām zemēm savus vēstnešus, kuņiem bija pārvest viņa pili musulmaņu zinību vīrus un daiļās un šķīstās jaunavas ar briestošu pumpuru krūtim.

Te Šecherezada ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad atnāca

piecdesmittrešā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu, ak, cēlais un žēlīgais sultān, uz visām zemēm bija izsūtīti Kaisarijas valdinieka Harduba vēstneši, kuņiem bija pārvest viņa pili musulmaņu zinību vīrus un daiļās un šķīstās jaunavas ar briestošu pumpuru krūtim. Un vēstneši nu devās uz tālām zemēm un atveda viņam gudros un mācītos vīrus un šķīstās jaunavas. Un valdinieks Hardubs viņus apveltīja goda zīmēm un dārgām balvām un svētīja viņus ar savu žēlastību. Tā nu daiļās jaunavas viņš atdeva mācībā un lika viņas skolot musulmaņu gudrībās. Un zinību vīri pazemīgi paklausīja, ko valdinieks Hardubs viņiem lika. Tā klājās Kaisarijas valdiniekam Hardubam.

Bet kalifs Omars al Nemans, no medībām pārradies un savā pili iegājis, tūdaļ dzirdēja par jaunās valdinieka meitas Abrizas bēgšanu un iekaisa negantās dusmās. Un niknā balsī viņš iesaucās: „Kā valdinieka meita Abriza varēja atstāt manu pili un neviens viņas aiziešanu nav redzējis? Ja tikpat labi apsargāta visa mana

valstība, kā mana pils, tad visiem mums jāiet bojā!
No šīs dienas es nekad vairs nejašu medībās, iekams
nebūšu atradis uzticīgus vārtu sargus.“

Un kamēr nu kalifs Omars al Nemans bēdējās
par valdinieka meitas Abrizas zaudējumu, no savām
gaitām pārradās princis Šarkans, viņa dēls, un kalifs
viņam stāstīja par daļās Abrizas bēgšanu. To dzirdējis,
Šarkans gaužam noskuma, un no tās dienas viņam tēva
pils gulās virsū kā slogs, jo kalifs lutināja un mīlēja
tikai mazo Nozatu un viņa mazo brāli Dau el Makanu.
Un tā nu Šarkans grima aizvien dziļāk bēdu jūrā, līdz
kalifs, viņa tēvs, to maniņa un viņam teica: „Kas tavu
sirdi plosa, ak, mans dēls? Ko tu bālsti savā vaigā
un izdēdi savās miesās?“ Bet Šarkans sacīja: „Ak,
tēvs, man ir daudzas vainas, un tādēļ nevaru vairs ilgāk
dzīvot tavā pili. Kad redzu, cik tu maigi glāsti un cik
devīgi apbalvo manu mazo brāli un mazo māsu, man
uznāk nedzēšams naidis, un es bīstos par savām dusmām,
jo tās var iedegties tik negantas, ka savu brāli un
savu māsu es varu nokaut, un viņu dēļ tev būs jālaupa
mana dzīvība. Tādēļ, ak, tēvs, man vaigi bālē un izdēd
manas miesas. Tā nu no visas sirds es lūdzu tavu
žēlastību, dāvā man vienu no savām pilīm, jo tur es
miera dzīvē aprakšu sava mūža rietu!“ Un viņš teica
gudrus un patiesus dziesmas vārdus:

Man dzīve gaišāka būs vientulībā,
Še tikai posts un bēdas mani gaida!
Tur acis neredzēs, auss nedzirdēs,
Ko še ik vietīņa man klusi stāsta
Par mīlo dvēseli, ko zaudēju!

Te nu kalifs Omars al Nemans saprata Šarkana,
sava dēla, skumjas un lūkoja viņu mierināt, sacīdams:

„Ak, mans dēls, lai notiek tavs prāts! Tik tiešām, kā skaistākā pils manā valstībā ir Damaskas pils, no šīs pašas dienas es tevi ieceļu par Damaskas pilsētas kungu un pavēlnieku!“ To teicis, viņš lika ataicināt galma rakstītājus un visas savas valstības emirus, un viņiem dzirdot un redzot, savu dēlu Šarkanu viņš iecēla par Damaskas valdinieku Sirijā. Un pavēle par Šarkana iecelšanu bija tūdaļ uzrakstīta un pavēstīta visai tautai; un Šarkans sāka posties ceļā. Un tā nu viņš teicā ardievas savam tēvam un savai mātei un vezīram Dandanam, kuŗa ziņā viņš atstāja valdību un visu valsti. Un kad nu Šarkanam savu pazemību un godbijību bija apliecinājuši visi emīri un vezīri un citi augstas kārtas vīri, viņš ņēma savus pavadoņus un devās ceļā, un jāja dienas, jāja naktis, līdz nonāca Damaskā. Tur nu visa tauta viņu sveica surmu un cimboļu un tauŗu skaņām un ragu pūtieniem, un visa pilsēta margoja un laistījās savā greznumā un uguņu zaigošanā, un ļaudis viņam nāca pretim divās nošķirtās kārtās, viena kārtā pa labi, otra pa kreisi. Tā Damaskas tauta sagaidīja princi Šarkanu, savu jauno kungu un pavēlnieku.

Un kad nu Šarkans bija devies ceļā uz Damasku, kalifs Omars al Nemans lika ataicināt zinību vīrus, kuŗiem bija uzticēta viņa meitas Nozatas es Zaman un viņa dēla Dau el Makana audzināšana. Un zinību vīri sacīja kalifam: „Ak, cēlais valdiniek, mēs nu varam tev pavēstīt, ka tavu bērnu mācības ar Allah svētību ir galā, un viņi zina visas gudrības un cēlas dzīves likumus un rakstu mācības.“ To dzirdējis, kalifs Omars al Nemans bija gaužam laimīgs un priecīgs un zinību vīrus apveltīja dārgām balvām. Un patiesi kalifs redzēja, cik viņa bērni bija skaisti izauguši, un nebei-

dzams prieks viņam bija par jaunāko dēlu Dau el Makanu, kuņam bija jau četrpadsmit gadi, un izaudzis viņš bija par cēlu un saprātīgu un gaužam piemilīgu jaunekli, un ar visu dvēseles dedzību viņš nodevās ticības mācībām un mīlēja nabagus, un par visu mīļākas viņam bija sarunas ar zinību vīriem un dziesmiņkiem un tiesību un Korāna pētniekiem. Un viņu mīlēja visi Bagdades ļaudis, vīrieši un sievietes, un lūdza, lai Allah viņu svēti un pasargā.

Bet notika, ka Bagdadē ienāca svētceļnieki, iedami no Iranas uz Mekku, un tas bija svētais mamilas¹ gājiens; un no Mekkas viņi gāja uz Medinu pie Pravieša kapa (lai Allah viņu svēti un pasargā!). Un tiklīdz Dau el Makans svētceļniekus ieraudzīja, sirds viņam iedegās svētlaimīgā priekā, un viņš steigdzās pie kalifa, sava tēva, un sacīja viņam: „Ak, tēvs, es nācu lūgt, lai tu man ļauji doties svētceļniekiem līdz!” Bet kalifs Omars al Nemans lūkoja viņu atrunāt, sacīdams: „Tu vēl par jaunu, mans dēls. Bet citu gadu, ja augstais Allah gādās, es pats iešu svētceļojumā un ņemšu tevi līdz.” Te nu Dau el Makans, kuņam nākotne šķita pārlieku tāla, aizskrēja pie savas māsas Nozatas un redzēja viņu ceļos nokritušu pie augstā Allah altāra. Viņš ļāva savai mātai noskaitīt lūgšanu un pēkšņi iesaucās: „Ak, Nozata! man uznākušas neklusināmas ilgas skatīt lielā Pravieša kapu (lai Allah viņu svēti un pasargā!), un tādēļ gribu doties svētceļniekiem līdz. Es lūdzu mūsu tēvu, bet viņš man neļāva iet. Tā nu es gribu paņemt drusku naudas un aiziet, tēvam nezinot!” To dzirdējusi, Nozata ieliksnojās un sacīja: „Lai Allah tevi svēti! Ak,

¹ Mamila ir nestuves, uz kuņam katru gadu nes jaunu zīda aizkaru Kabas svētnīcai.

brāli, ņemi mani līdz un ļauji man skatīt Pravieša kapu (lai Allah viņu svēti un pasargā!).“ Viņš atsauca: „Nāc, iesim! Kad satumsīs nakts, ak, mana māsa, nāc pie manis! Bet sargies kādam ko teikt!“

Un kad nu pusnakts bija pienākusi, Nozata piecēlās, apģērba vīrieša drēbes, ko brālis bija viņai iedevis, jo viņi abi bija vienā augumā, paņēma drusku naudas un devās taisni uz pils durvīm. Tur nu viņa ieraudzīja savu brāli Dau el Makanu, kas viņu gaidīja ar divi kamieliem. Un pats uzkāpis vienam zemē gulošam kamieļam mugurā, viņš mātai palīdzēja uzkāpt otram kamieļam seglos; un kamieli lēni uztrausās kājās un sāka locīt savus garos stilbus, un tā nu viņi visu cauru nakti jāja svētceļniekiem līdz. Un visa karavāne, nākdama no Iranas, izgāja cauri Bagdadei un devās uz Mekku. Un Allah deva, ka viņu gājiens bija laimīgs. Tā nu svētceļnieki ar Allah žēlastību nonāca svētajā Mekkā.

Tur nu Dau el Makana un Nozatas priekiem vairs nebija gala; viņi uzkāpa Arafa¹ kalnā, un klausīdami svētiem rakstiem, piepildīja svētceļnieku ziedojumu; un Kabas svētnīcu redzēdami, viņi liksmoja un gavilēja. Bet savā svētā dedzībā viņi nolēma doties vēl tālāk uz Medinu un skatīt lūgšanas pie Pravieša kapa (lai Allah viņu svēti un pasargā!).

Un kad nu viņiem bija jāšķiras no svētceļniekiem, jo tie jau dzirās atpakaļ uz savu zemi, Dau el Makans teica Nozatai, savai mātai: „Ak, mana māsa! Es savā

¹ Arafa kalns, kuru arabi dēvē par Žēlastības kalnu, ir 12 jūdzes uz austrumiem no Mekkas. Kad Adams un Ieva bija baudījuši aizliegto augli, Ieva uzkāpa Arafa kalnā un Adams devās uz Ceilonu. Bet viņam atkal uznāca ilgas pēc Ievas un viņš to meklēja, līdz izgāja to Žēlastības kalnā. Engēlis Gabriēlis lika Adamam šajā kalnā uzcelt lūgšanu vietu. Un no tā laika tur dzīvoja Adams un Ieva līdz savai nāvei.

pievērsies māsai, viņš sacīja: „Ak, mana māsa Nozata! es jūtu, ka mani spēki atkal ceļas un man gaužam gribas ceptu gaļu.“ Bet Nozata viņam atbildēja: „Ak, mans brāli, kur lai es to ņemu? Es nevaru iet un lūgties dāvanas, jo man nav ubadzes vaiga. Bet neskumsti vis, es ritu iešu pie kāda bagātnieka, un viņam kalpodama, nopelnīšu mums abiem maizi.“ Un brīdi domājusi, viņa sacīja: „Man gan būs grūti tevi atstāt visu dienu. Bet ko lai dara! Maize jānopelna!“ Te Dau el Makans atbildēja: „Ak, mana māsa, lai Allah tevi pasargā no kauna un no zaimiem! Jo vienīgais patvērums ir Allah visaugstais!“ Te nu viņi abi sāka raudāt gaužas asaras, un viņa sacīja: „Ak, brāli, mēs visu gadu jau niktam svešā zemē, un neviens nav kladzinājis pie mūsu durvīm. Vai tad mums jānomirst bada nāvē? Man cita padoma nav, es iešu un kalpošu pie kāda bagātnieka un nopelnīšu mums abiem maizi. Un kad tu būsi spīrgts un vesels, dosimies atpakaļ uz sava tēva valstību.“

Citu ritu, gaismai austot, Nozata piecēlās, galvu apsedza ar vecām kamieļādas driskām, ko viņai bija atdevis līdzjūtīgs kamieļu dzinējs khanā, un noskūpstījusi brāļam galvu un viņu apkampusi, izgāja raudādama un nezinādama, uz kuŗu pusi doties. Un visu dienu Dau el Makans gaidīja, gaidīja māsas pārnākšanu, bet viņa nepārnāca. Un acis neaizvēris, viņš gaidīja to visu cauru nakti, bet Nozata nepārnāca. Un tā nu viņš māsu gaidīja vēl divi dienas un divi naktis. Te nu sirds viņam ietricējās lielās bailēs par savu māsu, un ēst viņam arī gribējās, bet mājās nebija nekā. Visiem spēkiem viņš aizvilkās līdz mazās istabiņas durvīm un sauca khana puisī, un tas nu viņa saucienu sadzirda, un Dau el Makans lūdza, lai viņš to aiznes uz tirgu. Un tā nu puisis viņu uzlika plecās un aiznesa uz tirgu.

lauku, bet pameta viņu pie izpostītas tirgotavas aizslēgtām durvim un pats aizgāja. Un sanāca pie viņa Jeruzalemes tauta un visi tirgus ļaudis, un redzēdami viņa lielo vārgu, tie skaitīja lūgšanas un gauži raudāja. Bet nevarēdams parunāt, Dau el Makans viņiem rādīja zīmes, sacīdams, ka viņš izsalcis. Un tirgus ļaudis paņēma vāra trauku un no tirgotājiem salasīja naudu, un tūdaļ nopirka viņam ēdienu. Un ka nu salasīti bija trīsdesmit dirhami, visi sāka gudrot un prātot, kā nu slimniekam labāk palīdzēt. Te ļaužu barā izšķīrās kāds sirmgalvis un teica: „Vislabāk būtu paņemt kamieli un nabaga jaunekli vest uz Damasku, jo kalifa devīgā roka tur uzcēlusi krāšņu slimnīcu. Te viņš, pamests un nekopts, nomirs uz ielas akmeņiem.“ To dzirdējuši, visi viņa padomu teica labu; bet ka nu bija jau nakts, viņu labais darbs bija jāatstāj līdz rītam. Un Dau el Makanam pie sāniem nolikuši ūdens krūku un ēdienus, un beiguši savu tirgus dienu, ļaudis aizgāja savmalu kuņķais, zūdīdamies un raizēdamies par jaunā slimnieka likteni. Ap pusnakti Dau el Makans atcerējās savu māsu, bet viņam uznāca tik liels vārgums, ka nevarēja viņš ne ēst, ne dzert, un viņš pakrita nemaņā. Bet citu rītu labi ļaudis salīga kamieli un kamieļu dzinējam sacīja: „Ak, dzinēj, sēdini šo jaunekli savam kamieļam mugurā un vedi to uz Damasku, varbūt viņu slimnīcā vēl izdziedinās.“ Un kamieļu dzinējs atbildēja: „Es zvēru pie savas galvas, ka viņu aizvedīšu, kur likāt!“ Bet savā viltus prātā viņš nodomāja: „Es nu šiem no Jeruzalemes līdz Damaskai iešu pīties ar pusē mirušu cilvēku!“ Tā nodomājis, viņš savam kamieļam lika notuities, seglos iesēdināja jauno slimnieku un uzklauģija tirgus ļaužu svētības vārdus, un parāvis kamieļa iemauktus, viņš uzklēdza tam, un kamielis uztrausās

un cilādamies aizmeimuroja. Bet dažas ielas aizjājis, kamieļu dzinējs savu lopu pieturēja un gaidīja, līdz atnāk nakts; un ka nu viņš bija pieturējis pie hamama durvīm, viņš Dau el Makanu pacēla un nesamaņā noguldīja uz žagaru klēpja, ar ko hamamu kurināja, un aši aizsteidzās savu ceļu.

Un kad nu citu ritu mazā gaismiņā pie žagaru klēpja piegāja hamama kurinātājs un dzirās sākt savu darbu, viņš durvju priekšā ieraudzīja augšpēdu zemē gulošo Dau el Makanu un sacīja: „Kas gan te pašā durvju priekšā pametis mironi un nav to apracis zemē?“ Bet tiklīdz viņš lūkoja to paspert ar kāju, te Dau el Makans sakustējās, un kurinātājs iesaucās: „Nav vis mironis! Tas droši vien būs hašišu sarijies un nakti pakritis uz maniem žagariem! Ak, tu, sasodītais rīma!“ Bet pieliecies, lai savus vārdus viņam iekliegtu pašā ausī, kurinātājs ieraudzīja skaistu jaunekli bez pūkām sejā, un viņa skaistums un mīlgais izskats liecināja par cēlu un tīru cilti. To redzēdams, hamama kurinātājs iesila līdzjūtībā un iesaucās: „Ir tikai Allah augstā vara un citas varas pasaulē nav! Es aplami nosodīju nabaga jaunekli, slimo svešinieku, bet lielais Pravietis (lai Allah viņu svētī un pasargā!) mums liek sargāties no pārsteidzīgiem spriedumiem un svešiniekiem, turklāt vēl slimiem un nelaimīgiem svešiniekiem, sniegt laipnu un žēlīgu roku!“ Un tā nu hamama kurinātājs, ne mirkli vairs nedomādams, svešo jaunekli lika plecās un aiznesa savās mājās un piesacīja sievai, lai viņa to kopj un par viņu gādā. Un kurinātāja sieva izklāja grīdas segu, nolika tīru un baltu spilvenu un maigi noguldīja slimo viesi. Un noguldījusi to, viņa iesteidzās virtuvē, iekūra uguni un sasildīja ūdeni, un necik ilgi, te viņa bija jau atpakaļ un nomazgāja jauneklim rokas, kājas un muti.

Bet kurinātājs aizgāja uz tirgu un nopirka rožu ūdeni un cukuru; un pārnācis, viņš jaunekli aplaistīja ar smaršaino ūdeni un deva viņam nodzerties sorbetu no rožu ūdeņa un cukura. Un no lielas lādes viņš paņēma tiru kreklu, kas bija jasmīna ziediem piesmaršots, un pats savām rokām kreklu apģērba jauneklim. Un kad nu Dau el Makans bija piesmaršots un tīri apģērbts, viņš sajuta veselības liego elpu un spēka šalku visā miesā, un ta nu viņu spirdzināja kā burvīgas vēsmas no jūras klajuma.

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un kā daždien pazemīgi aplkusa. Un kad atnāca

piecdesmitceturtnā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu, ak, cēlais valdiniek, Dau el Makanu spirdzināja veselības liegā elpa, kā burvīgas vēsmas no jūras klajuma, un viņš pacēla galvu un atspiedās spilvenā. To redzēdams, hamama kurinātājs ieliksmojās lielā priekā un iesaucās: „Lai slavēts Allah, kas slimiem atdod veselību! Ak, mans Kungs, lieci savā nebeidzamā žēlastībā šo jaunekli glābt ar manu roku!

Un trīs dienas hamama kurinātājs raidīja debesīm savas lūgšanas un savam viesim deva sorbetu un rožu ūdeni un citus spirdzinošus dzērienus, un gādāja par viņu ar priecīgu un mīlu prātu. Tā nu Dau el Makans sāka atspirt un visā miesā viņam atraisījās senie spēki; un kad viņš atvēra acis un ieraudzīja gaismu, krūtīs viņam elpoja plaši un brīvi. Un taisni tobrīd, kad viņš sēdēja un priecājās par savu atgūto veselību, istabā ienāca hamama kurinātājs; redzēdams viņa spirtu un ieliksmoto vaigu, kurinātājs jautāja: „Kā tev šodien klājas, mans dēls? Un Dau el Makans atteica: „Es

jūtos sveiks un vesels!“ To dzirdējis, kurinātājs slavēja augsto Allah un aizsteidzās uz tirgu, nopirkt vislabākos cāļus, un atdeva tos sievai, sacīdams: „Ak, mana senča meita! Te nu es tev atnesu desmit cāļus. Ik dienas tev būs nokaut divus, vienu ritā, otru vakarā, lai mūsu slimnieks tos ēd un veselojas.“ Un kurinātāja sieva tūdaļ piecēlās un nokāva vienu cāli un izvārija to; un slimnieks to apēda un izdzēra gardo viru. Un kad nu viņš bija paēdis, kurinātāja sieva viņam atnesa siltu ūdeni un viņš nomazgāja savas rokas. Galvu atguldījis mikstā spilvenā, Dau el Makans ļāvās atpūtas mieram, un kurinātāja sieva viņu silti apsedza un satina, lai viņš nesasaldējas. Tā nu viņš nogulēja līdz pašam dienvidam. Un viņa kopeja atkal piecēlās un izvārija otru cāli, un dodama to slimniekam, sacīja: „Ēdi nu, mans bērns! Un lai tas stiprina tavus spēkus un dod tev veselību!“ Viņam ēdot, istabā ienāca hamama kurinātājs, un redzēdams, ka sieva visu padara pēc viņa prāta, viņš atsēdās jaunā slimnieka galvgalī un sacīja: „Kā nu jūties, mans dēls?“ Un Dau el Makans atbildeja: „Lai slavēts Allah, es jūtos spirts un modrs! Un Allah tev lai atmaksā par tavu labo sirdi un devīgo roku!“ To dzirdot, kurinātājs bija gaužam priecīgs; viņš aizgāja uz tirgu un atnesa vijolišu sorbetu un rožu ūdeni, un deva viņam dzert. Bet labais kurinātājs hamamā nopelnīja tikai pieci dirhami dienā, un divi dirhami viņš atdeva Dau el Makanam, pirkdams viņam cāļus, cukuru, rožu ūdeni un vijolišu sorbetu. Un tā nu kurinātājs viņu kopa vēl augu mēnesi, līdz visas kaites viņam bija vējā, un viņš piecēlās izdziedināts un sveiks. Un kurinātājs ar savu sievu ieliksnojās lielā priekā, un viņš teica Dau el Makanam: „Ak, mans dēls! Vai tu negribētu nākt man līdzi uz hamanu,

jo krietna pirts tev īsti noderētu?“ Te Dau el Makans atsaucās: „Tiešām jauki!“ Un kurinātājs aizgāja uz tirgu un atveda ēzeli ar visu dzinēju, un Dau el Makanu uzsēdinājis ēzelim mugurā, viņš visu ceļu līdz pašam hamamam gāja viņam blakus, maigi un gādīgi viņu pieturēdams. Viņš ievada to hamamā, un kamēr Dau el Makans noģērbās, viņš aizgāja atkal uz tirgu un nopirka visu, kas pirti vajadzīgs, lotosa lapas un vilku pupu miltus, un pārnācis hamamā, viņš sacīja: „Allah vārdā! Es sāksu tevi mazgāt!“ Un viņš sāka mazgāt un laicīt Dau el Makana miesu, iesākdams no kājām. Bet kamēr nu viņš to mazgāja ar lotosa lapām un vilku pupu miltiem, hamamā ienāca mazgātājs un gaužam brīnījās, ka kurinātājs viņa darbu dara; un viņš nu kurinātājam lūdza piedošanu par nokavējumu. Bet kurinātājs sacīja: „Es miļu prātu palīdzu tev un šim jauneklīm, jo viņš ir viesis manā mājā.“ Te mazgātājs pasauca matu griezēju un spalvu plūcēju, un tie nu Dau el Makanam nogrieza matus un izplūca liekās spalviņas un aplēja viņu ar ūdeni. Un kurinātājs viņu ievada turpat blakus istabā, apģērba viņam tīru kreklu un savas drēbes un galvā uzlika skaistu turbānu; un viņa gurnus tas apjoza ar krāsainu un izrakstītu vilnas jostu, un mājās viņu aizveda tas pats ēzeli dzinējs. Kurinātāja sieva tikam bija uzposusi visu māju: izmazgājusi un uzpodrinājusi grīdu un izpurinājusi segas, spilvenus un galdautus. Tā nu kurinātājs lika savam viesim atgulties un deva viņam sorbetu un rožu ūdeni; un mieloja viņu ar cāļa cepeti, ko kurinātājs pats sagrieza sikos kumosos, un dzert viņam deva gardo viru. Un kad nu Dau el Makans bija paēdis un padzēris un rokas nomazgājis, viņš slavēja Allah žēlastību un priecājās par savu veselību, hamama kurinātājam sacīdams: „Ak,

draugs, kā lai tev pateicos par visu, ko tu man labu darijies?" Bet kurinātājs atbildēja: „Nesaki tādus vārdus, mans dēls! Stāsti labāk, ko tu nāci uz šo pilsētu un kas tu esi un kāds tavš vārds? Jo tavu vaigu skatīdams, es redzu, tu tiešām esi no cēlas un augstas cilts.“ To dzirdējis, Dau el Makans viņam sacīja: „Saki, draugs, kur tu mani uzgāji? Un es tev stāstīšu, kas mani piemeklējis.“ Te nu hamama kurinātājs teica Dau el Makanam: „No rīta darbā iedams, es tevi uzgāju uz žagaru klēpja pie pašām hamama durvīm. Un nezinādams, kas tevi pametis, es tevi piecēlu un atnesu savā mājā. Tas ir viss mans stāsts.“ To dzirdējis, Dau el Makans iesaucās: „Lai slavēts, kas mirušiem kauliem atdod dzīvību! Un tev, ak, mans tēvs, būs zināt, ka tavas labdarības apveltītais nav necienīgs un nepateicīgs vīrs, un tev būs priecāties par sava labā darba augļiem.“ To teicis, viņš kurinātājam jautāja: „Bet saki, kā sauc šo pilsētu?" Un kurinātājs atbildēja: „Tu esi Jeruzalemē, svētā pilsētā.“ Te nu Dau el Makans atcerējās savu dzimteni un savu māsu Nozatu, un sirds viņam sažņaudzās sāpēs un žēlabās; un nevarēdams valdīt rūgtās asaras, viņš gauži raudāja un hamama kurinātājam izstāstīja savas likstas, bet nesacīja, kas ir viņa tēvs un māte. Un raudādams viņš teica dziesmas vārdus:

Man plecos viņi vēla tādu slogu,
Ko paši nevar nest, un niknais smagums
Nu mani māt un žņaudz. Un sacīju
Es savai draudzenai (jo viņas dēļ
Man jācieš visas mokas, tomēr milu
Par dzīvību to vairāk): „Kundze mana,
Ak, vai tiešām nevari tu panest
Ar pacietību mūsu šķiršanos?"
Bet viņa teica: „Sargies runāt tā!
Sirds mana pacietību nīst un vaira!"

Te nu hamama kurinātājs viņam sacīja: „Neraudi, mans dēls, bet slavē augstó Allah un pateicies par savu glābiņu.“ Bet Dau el Makans viņam jautāja: „Cik tālu būs no šejienes līdz Damaskai?“ Un kurinātājs atbildēja: „Sešu dienu gājums.“ Dau el Makans sacīja: „Vai ļausi man doties uz Damasku?“ Bet kurinātājs atsaucās: „Ak, mans jaunais kungs! Vai es nu varu laist tevi vienu uz Damasku! Tu vēl tik jauns! Man lielas bailes par tevi. Bet ja nu tu tomēr tā gribi, es pats tev došos līdz un pierunāšu savu sievu. Un tā nu mēs visi dosimies uz Damasku, jauko pilsētu, ko daudzina un slavē ceļinieki, jo viņas ūdeņu un augļu bagātība savu svētību dod visiem.“ Un savai sievai pievērsies, kurinātājs sacīja: „Ak, mana senča meita! vai nāksi mums līdz uz Damasku, skaisto pilsētu Sirijā, vai paliksi mājās un gaidīsi manu pārnākšanu? Jo raugi: mūsu viesis grib doties turpu, un man viņš jāpavada, jo zvēru pie Allah! man gaužam grūti no viņa šķirties, un es bīstos viņu vienu palaist svešā ceļā uz jautro pilsētu, kurās ļaudis visi daudzina par negausiem un kāriem baudītājiem.“ To dzirdējusi, kurinātāja sieva iesaucās: „Es iešu jums līdz!“ Un kurinātājs ielikšmōjās un sacīja: „Lai slavēts Allah! kas devis mums tik jauku saskaņu, ak, mana senča meita!“ Te nu kurinātājs piecēlās un salastīja visas savas mantas, un aiznesa tās tirgū un pārdeva. Un tā nu kabatā viņam bija piecdesmit dirhami, un pirmo ceļa naudu viņš samaksāja par ēzeli.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja ausmas sārtumu un pazemīgi aplkusa. Un kad atnāca

piecdesmitpiektā nakts,

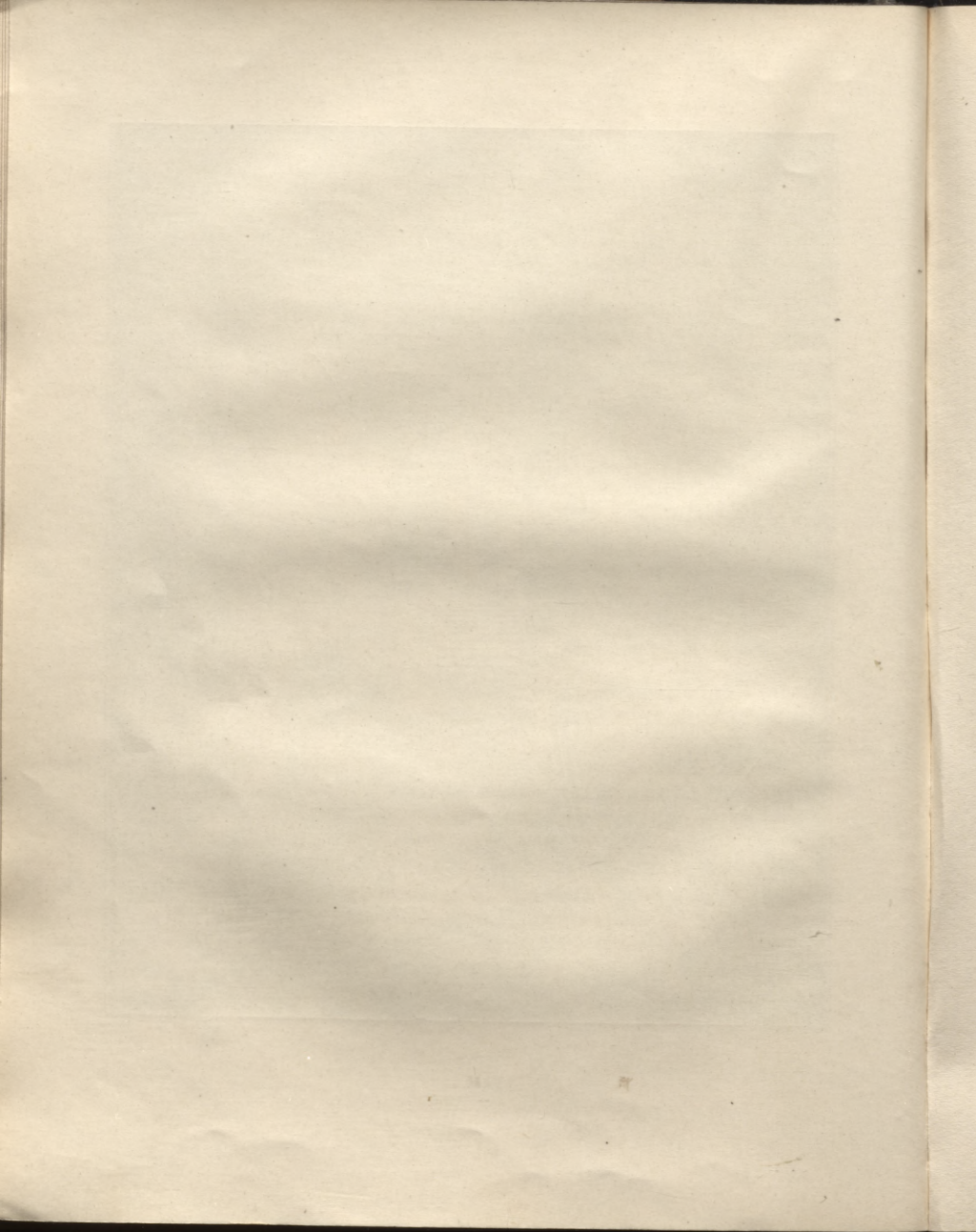
viņa stāstīja:

„Tā nu, ak, laipnais un žēlīgais valdinieks, hamama kurinātājs salīga ēzeli un mugurā tam uzsēdināja Dau el Makanu, bet pats ar sievu gāja viņa pēdās. Un tā nu viņi atstāja Jeruzalemi, svēto pilsētu, un devās uz Damasku un gāja, gāja sešas dienas, līdz nonāca tur, kad diena jau dzisa. Un kad viņi apmetās khanā, kurinātājs tūdaļ steidzās uz tirgu un pagādāja viņiem ēdienu un drēbes. Un khanā viņi nodzīvoja piecas dienas, te kurinātāja sieva, novārdzināta un pagurusi ceļa grūtībās, sasirga niknā drudzī un pēc dažām dienām nomira. Un viņa iegāja Allah svētības un žēlastības valstībā!

Dau el Makans gaužam noskuma par labās sievas nāvi, jo ta bija viņu kopusi un viņam kalpojusi ar sirdi un dvēseli; un savās bēdās viņš teica hamama kurinātājam, kam sirdi smeldza sūras un skaudras sāpes: „Ak, neskumsti un nebēdājies, mans tēvs, mēs visi vienu ceļu staigājam un visi nonāksim pie vieniem vārtiem.“ To dzirdot, kurinātājs pievērsās Dau el Makanam un sacīja viņam: „Lai Allah tev atmaksā par tavu līdzcietīgo sirdi, ak, labais bērns! Un savā žēlastībā Viņš klusinās un remdēs mūsu bēdas un mūsu skumjas pārvērtīs par priekiem! Ko līdz mums bēdāties, jo mūsu liktenis ir nolemts! Labāk celsimies un iesim aplūkot Damasku, ko mūsu acis nav vēl skatījušas, jo es gribu ieliksnot tavu prātu un gainīt tavas rūpes.“ Un Dau el Makans atsaucās: „Es darišu, kā tu man liksi!“

Te nu kurinātājs piecēlās un savu roku ielika Dau el Makana rokā un viņi abi staigāja un aplūkoja Damaskas ielas un tirgus laukus. Un staigādami, viņi nonāca pie Damaskas emīra zirgu kūtim, kur ieraudzīja apseglotus zirgus un mūļus un ceļos nometušos kamieļus, un kamieļu dzinēji tiem krāva mugurā maisus un tepīķu un brokāta saiņus, lādes un spilvenus un šādas mantas,

tādas mantas; un turpat tecēja un skraidīja vergi un mameluki un jauni kalpi, veci kalpi, un visi tie kļiedza un sauca, un sacēla lielu troksni un kņadu. To redzēdams, Dau el Makans brīnījās: „Diezin, kam tie vergi un kamieļi un visas mantas pieder?“ Viņš pavaicāja kādam einukam un tas nu atbildēja: „Damaskas emīrs šīs mantas sūta kalifam Omaram al Nemanam kā balvu.“ To dzirdot, Dau el Makanam nu bira gaužas asaras un raudādams viņš teica dziesmas vārdus:

No draugiem šķirts kad mītu svešumā
Un draugi skumjās nebeidz mani rāt,
Ka sen jau aizmirsis es viņus būtu,
Ko gan lai atbildēt es varu tiem?
Kad ilgu smeldzē iztvīkst draudzība,
Kur ir tas ceļš, kas atkal kopā vestu?
Un kaut es izsūtītu vēstnešus,
Kas manu sirdi draugiem mājās nestu,
Kā mīlētāja sāpes aiznest tiem?
Es pacietīgi visu panest varu,
Kaut zaudēts jau ir viss, kas bija dārgs,
Bet mīļās zaudējumu mana sirds
Ne mūžam nepanesīs pacietīgi!

Te nu viņš brīdi aplūsa un atmiņā viņam atausa šādi dziesmas vārdi:

Viņš savu telti nojauca un gāja
Prom tālumā, kur neredz to mans skats;
Viņš bēg no manām milas pilnām acīm
Un sirds man iztvīkst, viņu mīlējama!
Viss daļums pasaulē man dzisis sen,
Bet nedziest mana mīlestības kvēle!
Ak, vai man tavu vaigu brīnišķo
Būs redzēt lemts kaut tikai reizi vēl?
Cik daudz tad rūgtu, sāpju pilnu vārdu
Tev jādzird būs pēc ilgās šķiršanās!...

Un kad nu Dau el Makans dziesmas vārdus izrunāja, viņš sāka gauži raudāt. Bet labais kurinātājs viņam sacīja: „Ak, esi nu prātīgs, mans dēls! Mums bija grūti tev atdot veselību, un nu tu pats gribi sasirgt no asarām! Rimsties nu, mans dēls, un neraudi vairs, jo lielas ir manas skumjas, un es bīstos, ka tev atkal neuznāk niknā kaite!“ Tā nu kurinātājs viņu mierināja un mudināja, bet Dau el Makans nevarēja un nevarēja asaras valdīt, un pieminēdams savu māsu Nozatu un savu tēvu, viņš teica brīnišķīgus dziesmas vārdus:

Ak, baudi dzīvi zemes virsū, draugs!
Ir zeme mūžīga, bet dzīve īsa.
Tad mīli dzīvi jēl un baudi to!
Un lai tev bauda pilnīgāka būtu,
Draugs, neaizmirsti nāvi pieminēt!
Ak, baudi dzīvi zemes virsū, draugs!
Ir laime īsa, tādēļ dzīvot steidz
Un piemini, ka viss ir nieks pret dzīvi!
Jā, viss ir nieks un tikai dzīves laimi
Tver, mīlais draugs, jo cits ir tukšums vien!
Ir pasaule tik mītne ceļmalā,
Kur gājējs mirkli kājām mieru ļauj.
Ak, esi, draugs, tik gājējs zemes virsū!

Un Dau el Makans atkal grima asaru un nopūtu jūrā, un viņam līdzī raudāja hamama kurinātājs, skumdams par šķiršanos no savas sievas, bet Dau el Makanu viņš mierināja un glāstīja, līdz atausa rīts. Un kad debesis jau saule ritināja, hamama kurinātājs klusi teica Dau el Makanam: „Ak, mans jaunais kungs, tev laikam uznākušas lielas ilgas pēc dzimtenes un mīļiem tuviekiem?“ Un Dau el Makans sacīja: „Jā, mans tēvs! Un es jūtu, ka šie vairs nevaru palikt ne brīdi; es gribu no tevis šķirties un doties līdzī karavānei, kuŗa neies

ātri un bieži pūtsies, un tā nu es nepiekusdams nonākšu Bagdadē, sava tēva pilsētā!“ Bet kurinātājs iesaucās: „Es iešu tev līdz! Jo raugi, es nevaru tevi pamest vienu un man nav spēka no tevis šķirties, un kā nu savu labo darbu esmu sācis, tā darīšu līdz galam.“ Un Dau el Makans sacīja: „Lai Allah tev atmaksā par tavu uzticību un svētī tevi savām dāvanām!“ Un bija viņš gaužam priecīgs, ka labais kurinātājs dzirās viņam līdzī.

Te nu hamama kurinātājs aizgāja un nopirka ēzeli un pārtiku, un pārradies viņš teica Dau el Makanam: „Sēsties nu ēzelim mugurā, un kad būsi no sedēšanas piekūsis, kāp zemē un pateci kājām.“ To dzirdot, Dau el Makans viņam pateicās un atbildēja: „Lai Allah tevi pasargā un palīdz man atmaksāt par tavu labo sirdi. Ko tu man labu darījis, to brālis brāļam nedarīs!“ Tā nu viņi abi sagaidīja saules rietu un nakts vēsumu un līdzī karavānei devās ceļā no Damaskas uz Bagdadi. Tas nu ir viss, kas notika Dau el Makanam un hamama kurinātājam.

Bet jaunā Nozata, Dau el Makana māsa, atstāja Jeruzalemes khanu un gāja pie bagātiem ļaudīm darbu meklēt, lai nopelnītu maizi un auna gaļu slimam brāļam. Viņa galvu aptina ar vecām kamieļādas driskām un gāja, gāja, pati nezinādama, uz kuŗu pusi nu lai dodas. Un iedama viņa domāja tikai par brāli un saviem tuviņkiem un tālo dzimteni; savā sirdī viņa lūdza Allah žēlastību, un prātā viņai ienāca dziesmas vārdi:

Tumst nakts, drūms plīvurs ietin dvēslī manu,
Ar liesmu negantu sirds ilgās deg
Un plosa mani, spēkus zudina;
No rūgtās šķiršanās smeldz dvēsele mana,
Un slēpjot kaislību, kas velti kvēlo,
Es dēdu mīlestības ciešanās.

Un kaut es mīlu dziļi sirdī slēpju,
 To tomēr junda karstās asaras.
 Es veltī pūlos viltus ceļu rast,
 Kas atkal laimē savienotu mūs!
 Nu bezmiegs ir mans uzticamais draugs
 Un baņo mani ilgas liesmainās.
 Kā slēpt man izmocīto dvēseli?
 Man sveša ir šī slepenības māksla,
 Slēpt nevaru es savās ciešanas,
 Kas sirdi plosa, mīlā kaistošo!
 Ak, nakts! Tu zini visus noslēpumus!
 Mans vēstnesis jel esi, saki tam,
 Kas tavā klusumā iet mieru meklēt,
 Ak, saki viņam, cik es gauži ciešu
 Un nogurušās acis vēl nekad
 Es aizvērusi neesmu tavās skaujās!
 Un tu, kas teic: man mīļa šķiršanās,
 Jel zini, ka es pacietīgi lasu,
 Ko paklausīgā spalva rakstījusi!
 Pie mīlas zvēru es, ka mieru mūžam
 Es neradišu pasaulē bez tevis!
 Un zvērasts mans ir patiesīgs un tīrs,
 Jo tikai mīlētājs zvēr tīru sirdi.
 Ak, nakts! Jel mīlas daiņotājiem stāsti,
 Ka klēpis tavs man mieru devis nav!

Un kamēr nu jaunā Nozata, Dau el Makana māsa, tā staigāja pa ielām, vienā laidā lūkodamās gan pa kreisi, gan pa labi, no tuksneša viņai pretim nāca beduīnu šeiks, un viņam līdzī gāja pieci beduīni. Viņš ilgi uzlūkoja to un brīnījās par viņas milīgo jaukumu un netirām skrandām, kas sedza viņai galvu. Un tā nu brīnīdamies viņš sacīja savā nodabā: „Šī meitene ir skaista, bet gaužam netira. Un lai viņa būtu no šīs pašas pilsētas vai no svešuma, man viņa jāiegūst!“ Tā nodomājis, viņš gāja Nozatas pēdās, līdz viņa nonāca šaurā un vientulīgā ieliņā, un viņu uzrunājis, tas sacīja: „Ak,

daiļā jaunava, vai esi verdzene vai brīvdzimusi?“ To dzirdot, Nozata apstājās un viņam atbildēja: „Ak, svešiniek, nejaudā tā, jo tavi vārdi manu sirdi plosa!“ Un viņš tai sacīja: „Ak, daiļā jaunava, man pašam bija sešas meitas, bet piecas nomira un man palika tikai jaunākā meita, un ta nu dzīvo manā mājā un vientulībā skumst. Un tādēļ es tev jautāju, vai esi verdzene vai brīvdzimusi, jo raugi: es savai meitai gribu uziet draudzēni, lai viņai būtu jautrāka dzīve; un ja tu esi brīva, tad nāci un dzīvo manā mājā un esi mana audžu meita.“

Tādus vārdus dzirdējusi, Nozata gaužam apmulsā un sacīja beduīnu šeikam: „Ak, labais šeik, es esmu svešiniece un khanā palika mans slimais brālis. Es iešu tavā mājā un būšu tavai meitai draudzene, ja ļausi man dienu palikt pie tavas meitas, bet nakti pie mana nabaga brāļa. Ja esi tā mierā, es iešu tev līdz, jo raugi: es esmu svešumā; es dzīvoju godībā, nu esmu pazemota. Mēs šurpu atnācām no El Hedžasas un es bīstos par savu brāli, jo viņš nezina, kur es palikusi.“ Te nu beduīns nopriecājās: „Ta nu man ir rokā!“ Un Nozatai viņš sacīja: „Pie manas meitas tev būs palikt tikai līdz vakaram. Un ja tu gribi, lai tavs brālis dzīvo pie mums, jo tad viņš nekad nebūs viens.“ Un beduīna vārdi bija tik laipni un patiesīgi, ka jaunā Nozata viņam ticēja un gāja viņam līdz. Bet vecais viltnieks domāja tikai par savām kāribām, jo viņam nebija ne bērnu, ne pašam savas mājas. Viņš bija tuksneša laupītājs un draugu nodevējs, negants viltnieks un zaimotājs, un nelaimīgo jaunavu viņš apvārdoja saviem meliem, jo raugi: tādu likteni viņai bija lēmis Allah prāts. Un tā nu viltīgais šeiks un Nozata un citi beduīni atstāja Jeruzalemi, svēto pilsētu, un nonāca, kur viņa ļaudis jau gaidīja, jo kamieļi bija jau mantām apkrauti un maisi pielieti ar ūdeni.

Tur nu beduins uzkāpa kameļam mugurā un Nozatu nosēdināja turpat aiz muguras, un tiklīdz atskanēja šeika taures pūtiens, viņi aizrikšoja.

Tā nu viņi jāja visu cauru nakti, te pēkšņi Nozata atgīdās, ka šeiks viņu pievilis un nolaupījis; un viņa raudāja un bedājās par savu kļūmo likteni un par nelaimīgo brāli, kas pamests likteņa ziņā. Bet niknais beduins viņas asaras un lūgšanas nenieka nevēroja un bidamies, ka viņu neierauga, viņš visu nakti dzina un trieca savus kameļus, līdz rīta gaismā viņi nonāca drošā vietā, tālā un vientulīgā tuksnesī. Tur nu beduins saviem ļaudīm lika apstāties, nokāpa no kameļa un nocēla zemē Nozatu, kuŗa nebeidza raudāt un vaimanāt, un piktā balsī viņš uzkliedza tai: „Ko tu bingā, pilsētas knīpa! Allah vārdā, ja tu nerimsies, es tevi nokaušu kā nieku!“ Kad nu Nozata dzirdēja negantā beduina vārdus, sirds viņai sašuta un viņai derdzās visa dzīve, un viņa ilgojās nāves. Bet beduinam viņa sacīja: „Ak, niknais vīrs, kam klausa tuksneša laupītāji, kā tu iedrošinies zaimot manu uzticību, lauzt savu goda vārdu un aizmirst savus solījumus? Ko tu gribi man darīt, ak, nodevīgā dvēsele?“ Te saniknotais beduins piesteidzās viņai klāt, un pātagu paceldams, kliedza: „Ak, tu pilsētas maita! tev laikam dikti gribas pātagas!“ Te nu viņš pēra un kūla Nozatu, līdz viņa nesamaņā pakrita beduinam pie kājām un skūpstīja tās. To redzēdams, viņš atlaida savu neganto roku un uzkliedza Nozatai: „Bet tici man, ja nerimsi baurot un gvelst tik pārgalvīgus vārdus, es nogriezīšu tavu nekaunīgo mēli. Es zvēru pie savas galvas, ka tie nebūs tukši vārdi vien!“ Tik briesmīgus vārdus dzirdējusi, nabaga jaunava nodrebēja bailēs un savas dusmas savaldīja; un galvu ietinusi plīvurā, viņa iegrīma grūtās pārdomās par savu

un sava brāļa likstu, par savu lielo kaunu un negodu
pēc spožās godības tēva pili, un par savu pamestību
un vārgu. Un gaužas asaras raudādama, viņa teica
dziesmas vārdus:

Ir liktens gaita mūžam pārvērtīga
Un mirstīgam viss dzīvē zūd un nīkst;
Šai pasaulē it visam ir savs laiks,
Kad notecējis tas, gals arī klāt!
Cik ilgi vēl es cietīšu šīs mokas?
Jo visa dzīve man ir bēdu leja!
Ak, kas gan ies uz manu tēva namu
Un manas asaras kas nesīs tam,
Kam rit šie strauti, rūgti raudātie?
Ak, cik man godībā bij jauka dzīve
Un laimīga un mierā ritoša!
Bet, ak, cik pazemota esmu nu!
Ak, kas gan ies uz manu tēva namu
Un manas asaras kas nesīs tam,
Kam rit šie strauti, rūgti raudātie?...

Un brīnišķīgos pantus dzirdējis, beduins iežēlojās
par nabaga jaunavu, jo dzeja viņam kveldēja dvēseli;
un piegājis Nozatai klāt, viņš nožāvēja tai asaras, deva
viņai kviešu plāceni un sacīja: „Citu reizi man nesaki
tik asus vārdus, kad esmu sakaitināts, jo man ir nikna
daba. Un ka nu tu jautā, ko es tev darišu, tad zini,
ka negribu tevi ne par verdzeni, ne par blakus sievu,
bet pārdošu tevi bagātam tirgonim, un tas tev gādās
jauku un laimīgu dzīvi; bet tici man: es būtu gādājis
to pašu. Nu es tevi vedišu uz Damasku.“ To dzirdējusi,
Nozata atbildēja: „Lai notiek tavš prāts!“ Un tā nu
viņi sēdās kamieļiem mugurā un visi devās uz Damasku.
Un kad Nozata nevarēja sagaidīt rita gaismu un miesās
juta izsalkumu, viņa nokoda gabaliņu kviešu plāceņa,
ko tuksneša laupītājs bija iedevis.“

Te nu Šecherezada redzēja, ka aust jau rīts, un pazemīgi aplkusa. Un kad atnāca

piecdesmitsestā nakts,

viņa stāstīja:

„Un man, ak, laipnais un svētais valdinieks, ir stāstīts, ka Nozata nokoda gabaliņu kviešu plāceņa, ko viņai tuksneša laupītājs bija iedevis. Un trīs dienas vienā laidā jājuši, viņi nonāca Damaskā un apmetās sultāna khanā, Bab el Maleka jeb kalifa vārtu tuvumā. Bet Nozata aizvien vēl bija gaužam bēdīga un skumjās gluži novārgusi, un viņa raudāja vienā gabalā; te beduins viņai dusmās uzsauc: „Ja nerimsi gausties un raudāt, tev izputēs viss skaistums un piemīlība, un tevi varēs pārdot tikai riebīgam jūdam. Lieci to vērā, pilsētas meitiņa!“ To sacījis, beduins viņu ieslēdza khanā un pats aizgāja uz verdzeņu tirgu un vergu tirgotājiem piesolīja nolaupīto jaunavu, sacīdams: „Man ir jauna un skaista verdzene, un es to atvedu no Jeruzalemes; bet viņai ir slims brālis, un to es atstāju pie saviem radiem, lai tie viņu kopj un sargā. Un kas grib viņu pirkt, lai viņu laipni mierina un saka, ka viņas brālis palika Jeruzalemē, manā mājā, un viņam klājas labi. Es viņu pārdošu par lētu maksu.“

Te nu piecēlās kāds tirgotājs un viņam jautāja: „Cik gadu jau būs tavai verdzenei?“ Un beduins atteica: „Viņa vēl gluži jauna, pavisam šķīsta jaunava, bet bērna gadiem jau pāri, un viņa ir gudra un cēla un apburoši skaista. Tikai viena nelaime viņu piemeklējusi: kopš brālis viņai slims, skumjas un bēdas viņu sagrauzušas un miesas apaļums tā kā sakritis. Bet tas drīz atplauks, ja labi viņu kopsi.“ To dzirdējis, tirgotājs sacīja: „Es iešu tev līdz un tavu verdzeni aplūkošu,

jo tu tik jauki proti stāstīt par viņas gudribu un cēlumu un burvīgo skaistumu! Ja viņa tiešām būs tik jauka, kā tu saki, es viņu pirkšu un maksu gan jau saligsim, bet naudu es došu, kad verdzeni būšu pārdevis citam. Jo raugi: es viņu vedīšu kalifam Omaram al Nemanam, Bagdades un Horasanas kungam un pavēlniekam, kuŗa dēls, cēlais un varonīgais Šarkans, ir mūsu pilsētas Damaskas valdinieks. Tā nu es iešu pie mūsu kunga un pavēlnieka Šarkana, jo esmu viņam labi pazīstams, un teikšu savu nodomu, un viņš man iedos vēstuli kalifam Omaram al Nemanam, savam tēvam, un tas ir gaužam kārs uz šķīstām jaunavām; viņš droši vien man samaksās brangu naudu, un es tev samaksāšu tavu tiesu.“ Te nu beduins sacīja: „Tavs nodoms ir labs.“

Un beduīnu šeiķs ar vergu tirgotāju tūdaļ steidās uz khanu, kur ieslēgta bija Nozata; pie khana durvīm piegājis, beduīns skaļā balsī sauca: „Dzirdi, Nachija! Klausies, Nachija!“ jo diezin kādēļ viņš tā sauca savu verdzeni. Bet dzirdējusi savu jauno vārdu, nabaga jaunava gauži raudāja un neatsaucās. Un beduīns pievērsās vergu tirgotājam un sacīja: „Rau, tur jau viņa sēd. Eji vien viņai klāt un aplūko labi, bet nesabiedē viņu, un runā laipni un mīlīgi, jo tā es arī runāju ar viņu.“ Tā nu vergu tirgotājs piegāja viņai klāt un sacīja: „Lai miers ar tevi, ak, daiļā jaunava!“ Un Nozata atņēma saldā balsī un tīrā un skaidrā arabu valodā: „Un miers lai ar tevi un Allah svētība!“ Miligo balsi dzirdējis, vergu tirgotājs bija kā apburts; viņš vēriģi ielūkojās jaunai verdzenei sejā, ko aizklāja skrandains plīvurs, un klusībā iesaucās: „Ak, augstais Allah, cik viņa mīlīga un jauka, un cik viņai tīra valoda!“ Un vergu tirgotāju redzēdama, Nozata domāja:

„Šim sirmgalvim ir laipna seja un cienīgs izskats. Lai Allah dod, ka viņš mani nopirktu par savu verdzeni, jo tā es būtu atpestīta no varmācīgā beduina ar nikno dabu un derdzīgo vaigu! Es būšu prātīga un atbildēšu viņam gudri, lai viņš redz manu laipnību, jo viņš ir nācis dzirdēt manu balsi un manu valodu.“ Un kad nu tirgotājs viņai jautāja: „Kā tev klājas, miļā meitiņa?“ viņa kautrīgi nodūra acis un klusi atteica: „Tas ir rakstīts likteņa grāmatā, ak, laipnais sirmgalvi! Jo tā ir sacījis mūsu pravietis Muhameds (lai Allah miers un svētība ar viņu!). Un ja tu jautā, kā man klājas, tad dzirdi un zini, ka ļaunāku dzīvi tu nebūtu novēlējis savam niknākam ienaidniekam!“ To teikusi, viņa paze-mīgi aplkusa.

Un kad nu vergu tirgotājs viņas vārdus bija dzirdējis, viņš gaužam brīnījās, un prāts viņam ieliksmojās lielā priekā un ielidoja mākonos; un klusībā viņš sacīja: „Gan viņas vaigu neredzējis, kas droši vien ir brīnišķīgi jauks, es tomēr ticu, ka kalifs Omars al Nemans man maksās par viņu, cik es gribēšu!“ Un beduīnu šeimam pievērsies, viņš teica: „Cik tu gribi par savu verdzeni, jo viņas cēlums ir apburošs?“ To dzirdējis, saniknotais beduīns atkliedza: „Kā tu iedrošies viņu cildināt, jo es to esmu pacēlis no zemuma! Vai tad tu nesaproti, muļķa galva, ka nu viņa no tiesas iedomāsies tik apburoša un cēla, un man vairs neklausīs? Nu es viņu vairs tev nepārdošu.“ Te nu tirgotājs atskārta beduīna trulo prātu un lūkoja savus vārdus griezt par labu; un beduīnam viņš sacīja: „Ak, arabu šaik! es gribu tavu nicināmo verdzeni pirkt ar visiem viņas trūkumiem!“ To dzirdot, beduīns pieļāvās un sacīja: „Labi, labi, bet cik tu dosi?“ Un tirgotājs atbildeja: „Paruna saka: dēlam vārdu dod tēvs! Vaicā pats sevi, cik tu gribi?“

Bet trulais beduins attrauca: „Nē, maksa jāsaka tev!“ Te nu tirgotājs nodomāja: „Tam viram pārlietu biezs pauris. Ko lai es viņam vairs solu, jo raugi: daiļā jaunava ar savu saldo valodu un mīlīgo vaigu man apbūrusi prātu! Un ja nu turklāt viņa māc lasīt un rakstīt, tad viņai pašai un viņas pircējam laimes mērs būs pilnīgs! Bet muļķa beduinam nav ne jēgas par viņas bagātībām!“ Un beduinam pieversies, vergu tirgotājs sacīja: „Es tev solu simts zelta dinārus skaidrā naudā, un ķīlas maksu un nodokli es samaksāšu pats!“ To dzirdējis, beduins iekaisa piktumā un atkliedza viņam: „Pazūdi, no kurienes esi nācis! Es viņu nepārdošu! Ja tu divi simti dotu par vecām skrandām, kas viņas galvu sedz, arī tās es tev nepārdotu! Es viņu nepārdošu un vedīšu līdz tuksnesī, lai gana manus kamieļus un maļ manus graudus!“ Un jaunavai viņš uzkliedza: „Nāc šurpu, mērgle, es tevi nepārdošu!“ Un ka nu tirgotājs stāvēja un gaidīja, viņš uzkliedza tam arī: „Es zvēru pie sava turbāna, ka šķitu tevi gudrāku, bet ja tu nepagriezīsi man muguru un nepazudīsi, tev jādzird būs, kas pašam nepatiks!“ Un tirgotājs nodomāja: „Šis virs nu gan nav pilnā prātā! Ja viņam būtu prāts, viņš nebūtu zvērējis pie turbāna. Bet gan es viņam novilšu jauko medījumu, jo daiļā jaunava patiesi maksā dārgakmeņu kaudzes! Un ja man nauda bijusi rokā, es tūdaļ samaksātu, cik viņš grib, un būtu darīti milti!“ Un beduinu turēdams pie drēbju stēbelēm, tirgotājs viņam mierīgi sacīja: „Ak, beduinu šeik! ko tu didies, ja gribi ko pārdot, esi jel pacietīgs un prātīgs! Tici man, es tev došu, cik tu gribēsi. Bet ļauj man atsegt viņas vaigu un viņu aplūkot, kā daždien aplūko verdzenes, kuņas grib pirkt.“ Un beduins sacīja: „Dari, ko gribi! gan jau Allah sargās tavu

jaunību! Lūko viņu, cik gribi, skati viņu no iekšpuses vai ārpusē, un ja tev patīk, gērbī viņu nost un skaties viņas plikumā, cik uziet!“ Bet tirgotājs pacēla rokas pret debesīm un iesaucās: „Lai Allah mani pasargā! Es negribu viņu noģērbt kā verdzeni, es tikai skatīt gribu viņas vaigu!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja ausmas sarkumu un pazemīgi aplusa. Un kad atnāca

piecdesmitseptītā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu, ak, laipnais un žēlīgais valdniek, vergu tirgotājs pacēla rokas pret debesīm un iesaucās: „Lai Allah mani pasargā! Es negribu viņu noģērbt kā verdzeni, es tikai skatīt gribu viņas vaigu!“ Un piegāja viņš pie Nozatas, un viņas skaistuma un mīlīgā jaukuma mulsināts, bikli atsēdās viņai blakus un pazemīgi jautāja: „Ak, mana kundze un pavēlniece, saki, kāds tev vārds?“ Un nopūzdamās viņa atvaicāja: „Kuņu vārdu tu gribi zināt, ak, cēlais sirmgalvi? Vai to, kas tagad man ir, vai kas reiz bija?“ Viņš brīnīdamies jautāja: „Tad tev ir jauns un senāks vārds?“ Un viņa atbildēja: „Jā, ak, sirmgalvi! Mans senais vārds bija Nozata es Zaman, Laika Burvība, bet mans jaunais vārds ir Guseta es Zaman, Laika Slogs!“

Kad nu vergu tirgotājs viņas vārdus bija dzirdējis, viņam bira gaužas asaras, un viņš jautāja Nozatai: „Vai tev ir slims brālis, ak, cēlā jaunava?“ Un viņa atbildēja: „Ak, jā, mans kungs un pavēlnieks, bet laiks mūs abus šķīra, un viņš nu Jeruzalemē vārgst slimības gultā.“ Un viņas mīlīgās runas apburts, vergu tirgotājs klusībā sacīja: „Tad beduins nav vis melojis.“ Te nu Nozata atcerējās savu brāli Dau el Makanu un viņa slimību

un vārgu svešā zemē, un viņa nezinaja, kā tam klājas un kas to piemeklējis. Un atcerējās viņa visu, ko beduins tai gauži nodarījis, un žēlas asaras raudādama, viņa teica dziesmas vārdus:

Ak, ceļniek, tu manā sirdī slēgts,
Lai Allah vada visas tavas gaitas!
Lai eji svešumā, kurp iedams tu,
Tev Allah visur mājvietu lai dod!
Man acis skumst, kopš svešumā tu gāji
Un karstās asaras rit aumaļām!
Ak, kaut es zinājusī, kādā zemē
Un kādā tautā, cilti esi tu!
Vai slāpes tavas dzesē avots tirs,
Kad es tik dzeru rūgtās asaras,
Un remdē salkumu man dienas senās!
Un vai tu mieru baudi saldā dusā,
Kad nomods nebeidzams ir liktens mans
Un ogles kvēlošas sveļ manu miesu?
Es visu pacietīgi panest varu,
Tik nepanesu šķiršanos no tevis!...

Un viņas dziesmu dzirdējis, tirgotājs atkal raudāja un slaucīja viņai asaras no vaigiem; bet viņa aizslēpa savu vaigu un sacīja: „Jel neskaties, ak, cēlais sirmgalvi!“ Un beduins, redzēdams, ka viņa slēpj savu vaigu un tirgotājs tai slauka asaras, nodomāja, ka viņa negrib tirgotājam rādīties. Te nu viņš pietrūkās negantās dūsmās, paķēra kamieļa cinkslu un niknā sparā pacēla roku, un sita viņai tik nežēlīgi, ka viņa pakrita uz mutes un akmenis viņai sadragāja pieri, kur košās uzacis aizliecās uz abām pusēm; un tā nu viņa ar asiņainu seju vaidēdama pakrita ilgā nemanā. Un tirgotājs aizvien vēl raudāja un klusībā domāja: „Man jāpērk daiļā jaunava un viņa jāatpesti no negantā beduina, kaut viņa maksātu vai zelta kaudzi!“ Tā nodomājis, tirgotājs nu

bargi rāja beduinu šeiku, bet nelaimīgā Nozata vēl gulēja nemanā.

Un kad nu Nozata atžilba un no vaigiem noslaucīja asaras un asinis, viņa apsēja savu galvu un uzlūkoja laipno tirgotāju, skumjā balsī viņam sacīdama: „Ak, atpestī mani no niknā laupītāja, kam sirdī nav Allah bijības! Ja man būs jāpaliek pie viņa, es šo pašu nakti sevi nokaušu! Un kā tu mani atpestīsi, tā Allah tevi atpestīs no visa ļauna.“ Te nu tirgotājs pievērsās beduinu šeiķam un viņam sacīja: „Ak, beduinu vadoni, tev šī jaunava ir tikai slogs, pārdodi viņu man un es tev maksāšu, cik gribēsi!“ Bet beduins atkliedza: „Es tev sacīju, ka maksa jānoliek tev pašam, ja savu maksu man neteiksi, es vedīšu viņu atpakaļ tuksnesī, un tur viņa varēs kamieļus ganīt un mēslus mēst!“ To dzirdējis, tirgotājs atsaucās: „Labi! Es došu piecdesmit tūkstoši zelta dināru.“ Bet spītīgais negantnieks attrauca: „Ne mūžam! Lai Allah palīdz mums! Mēs nesaligsim!“ Un tirgotājs sacīja: „Es došu septiņdesmit tūkstoši dināru!“ Bet spītnieks atbildēja: „Lai Allah mums palīdz! Deviņdesmit tūkstoši zelta dināru man maksāja kviešu plāceņi, ko viņa apēdusi!“ Te nu beduina stulbuma sakaitinātais tirgotājs iesaucās: „Ak, klausies, beduin, tu un tavi radi un visa tava cilts nav apēdusi kviešu plāceņus ne par simts zelta dināriem! Es tev teikšu savu pēdējo vārdu un ja tu nebūsi mierā, es iešu pie mūsu kunga un pavēlnieka Šarkana, kalifa Omara al Nemana dēla, un teikšu viņam visas tavas negantības, ko tu pāri nodarījis jaunai verdzenei, jo to tu esi nolaupījis, ak, niknais nelieti!“ Te beduins bailēs iesaucās: „Lai notiek tavs prāts! Saki, cik tu dosi?“ Un tirgotājs atbildēja: „Simts tūkstoši zelta dināru!“ — „Nemi savu verdzeni, viņa ir tava,“ iesaucās

beduins, „man jāsteidzas uz tirgu, sāli pirkt!“ Te nu tirgotājs smiedamies ieveda beduinu un daiļo jaunavu savā namā un beduinam samaksāja nosolīto tiesu. Un naudu paņēmis, beduins klusībā nodomāja: „Nu es steigšos uz Jeruzalemi, sameklešu viņas brāli un pārdošu, un brālis jau lētāks nebūs!“ Tā nu viņš sēdās savam kamieļam mugurā un aizjāja uz Jeruzalemi, svēto pilsētu.

Un kad nu beduinu šeiks nonāca Jeruzalemē, viņš visos khanos sāka taujāt un meklēt Nozatas brāli Dau el Makanu; bet ka nu Dau el Makans bija aizceļojis ar hamama kurinātāju, viņš to nesadzina. Tas nu ir viss, kas notika ar beduinu, bet jauno Nozatu...

Te Šeherezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un pazemīgi apklusā. Un kad atnāca

piecdesmitastotā nakts,

viņa stāstīja:

„Bet jauno Nozatu, ak, laipnais un žēlīgais valdiniek, krietnais tirgotājs aizveda savā namā, ietēpa viņu krāšņās un greznās drēbēs, cik krāšņas vien viņam mājās bija, un abi aizgāja uz zeltkaļu tirgu; un tur nu viņš lika tai izraudzīties dārgas rotas un ietina tās atlasa seģenē. Un mājās pārradies, viņš rotas atdeva Nozatai, sacīdams: „Šīs rotas nu ir tavas un es tev lūdzu tikai mazu laipnību: kad tevi aizvedīšu mūsu kunga un pavēlnieka, Damaskas sultāna pili, tev būs viņam jāpasaka, par kādu maksu es tevi pirku, jo raugi: viņam var aizmirsties to pieminēt savā vēstulē kalifam Omaram al Nemanam, bet viņa vēstule man gaužam vajadzīga. Un es gribu lūgt, lai Šarkans, mūsu pavēlnieks, man izraksta savu sultānisko pavēli, ka nevienam nebūs mani ceļā aizturēt, un lai viņš atļauj

visas manas preces, ar kuřām es tirgojos, uz Bagdadi vest bez muitas un pilsētas nodokļiem.“

To dzirdējusi, Nozata grūti nopūtās un acis viņai birdināja asaras. Bet tirgotājs viņai sacīja: „Ak, mana meita, ko tu allaž nopūties un kam tev acis mirdz asaras, tiklīdz es pieminu Bagdadi? Vai tur tev dzīvo mīļi radi vai kāds tirgotājs? Saki vien, nebsties; es pazīstu visus Bagdades tirgotājus.“ Te nu Nozata atbildēja: „Tik tiešām, kā Allah debesīs, es Bagdadē pazīstu tikai kalifu Omaru al Nemanu, pašu Bagdades kungu un pavēlnieku.“

Tik brīnišķīgus vārdus dzirdējis, tirgotājs sāka smieties un prieks viņam bija liels; un klusībā viņš sacīja: „Tik tiešām es savu mērķi būšu sasniedzis!“ Un daiļai jaunavai viņš vaicāja: „Vai tevi kāds verdzene tirgotājs kalifam jau rādījis?“ Bet viņa atteica: „Ak, nē, es esmu augusi kalifa pili un mācījusies kopā ar viņa meitu. Un kalifam es biju gaužam mīļa; un visi mani lūgumi viņam bija svēti. Un ja tu gribi, lai kalifs Omars al Nemans tev ir žēlīgs, atnesi man spalvu, tinti un papīra loksni, un es tev norakstišu vēstuli; un vēstule tev jāiedod pašam kalifam rokā un jāsaka: „Ak, laipnais un žēlīgais valdiniek, tava verdzene Nozata es Zaman ir izcietusi bargā likteņa un kļūmā laika likstas un sāpes viņu plosījušas dienām un naktīm, naktīm un dienām; un viņa ir pirкта un pārdota, un viņai bijuši daudzi kungi un pavēlnieki un daudzas mājas, bet viņas pēdējais kungs ir tavas valstības emīrs Damaskā. Un tava verdzene Nozata es Zaman, ak, laipnais valdiniek, tev sūta labdienas un vēlē tev mieru un Allah svētību!“

Un viņas jaukās un cēlās valodas ieliksmots, tirgotājs nu priecājās un brīnījās, un bijādams Nozatas

augsto cilti, viņš sacīja: „Nu es redzu, ak, brīnišķā jaunava, ka esi kalifa pili nolaupīta un pievilta un pārdota! Un droši vien tu būsi zinībās skolota un Korana lasīšanā!“ Un Nozata atbildēja: „Tiešām tiesa, es esmu skolota Korana lasīšanā un zinu gudrības likumus; un mācījusies esmu prātniecību un medicīnu, un lasījusi grāmatu par zinību pamatiem un Galena paskaidrojumus par Hipokrata darbiem un pati rakstījusi paskaidrojumus par tiem; man zināmas vienkāršo ķermeņu īpašības un es pazīstu Ibn el Bitara mufarradatu, un ar zinību vīriem esmu disputējusi par Hanunu Ibn Sinu; esmu atradusi noslēpumaino līdzību izskaidrojumu un atrisinājusi tās; es zīmēju visas ģeometriskās figūras un zinoši sarunājos par celtniecību; esmu pētījusi veselības mācību un šafitu¹ grāmatas, gramatiku un valodas vēsturi; esmu bijusi visu zinību vīru biedrībās un pati esmu sacerējusi dažu labu grāmatu par daiļrunību, aritmetiku un dialektiku, un man ir zināmas noslēpumu grāmatas un svētās mācības, un es nekā neesmu aizmirsusi, ko reizi mācījos.“ Te nu viņa sacīja: „Atnesi man spalvu un papīru, un es tev vēstuli uzrakstīšu daiļos pantos, lai ceļā no Damaskas uz Bagdadi tev būtu jauka lasīšana un lai tev nebūtu vajadzīgas liekas grāmatas, jo mana vēstule saldinaš savu vientulību un būs tev vienkāršs ceļa biedrs atpūtas brīžos!“

Te nu nabaga tirgotājs bija gluži samulsis un iesaucās: „Ak, Allah! Allah! Laimīgs tas nams, kas tev dos patvērumu! Un laimīgs, kas dzīvos ar tevi vienā pajumtē!“ To teicis, viņš godbijīgi atnesa tinti, spalvu un papīru, un dodams to Nozatai, skūpstīja

¹ Viena no četrām ortodoksām muhamedaņu skolām.

zemi viņai pie kājām. Un Nozata paņēma vistokli,
spalvu palūkoja uz sava naga un rakstija šādus pantus:

Šīs rindas ta ar savu roku raksta,
Kā bangas kuņai neziņā klist domas;
Gurst acis iztvikušās bezmiegā
Un ilgu sāpēs viņas daiļums vist;
Nakts tai vai diena, prieka viņai nav,
Tik mūža skumjas gultā vientulīgā;
Un bēdu pilno nakšu klusumā
Tik zvaigznēm viņa savas sāpes saka!
Tā vaļu ļauju savām nopūtām
Es skaidrā pantā, vieglā ritumā;
Ak, mīlais, tavas acis prātā minot,
Es dainoju šīs vārsmas skanīgās!
Man sveša liksmo dienu svētība,
Un mana jaunība bez īstas laimes,
Bez prieka smaidiem aizrīvējusi.
Bez tevis svešā malā dzīvojojot,
Man gurdās acis miegs nav spirdzinājis,
Un velti manas skumjas vējam raida
Tās nopūtas, ko izvaid mana sirds,
Jo negrib lauku vējš nest manus vaidus
Tai sirdij svešumā, ko karsti mīlu...
Lūgt nevaru. Bet lai zem manas dziesmas
Viņš manu vārdu vēlreiz izlasa:
Es nelaimīgā, bargi piemeklētā,
No dzimtenes un visiem mīļiem šķirtā,
Ar sirdi grūto

Nozata es Zaman.

Un kad nu Nozata savu vēstuli bija uzrakstījusi,
viņa papīru apkaisīja smiltīm un atdeva to tirgotājam,
un tas nu vēstuli bijīgi paņēma, pielika pie savām
lūpām un pieres, un noglabājis to atlasa seģenē,
iesaucās: „Lai slavēts, kas tevi radījis, ak, brīnišķā
jaunava!“

Te nu Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad atnāca

piecdesmitdevītā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu, ak, laipnais un žēlīgais valdiniek, tirgotājs iesaucās: „Lai slavēts, kas tevi radījis, ak, brīnīškā jaunava!“ Un visu dienu viņš bija kā spārnos pacelts un nejaudāja vairs, kā daiļo jaunavu lai cildina. Un kad satumsa nakts, viņš gāja tirgū un atnesa viņai ēdienus un dzērienus. Bet viņam ienāca prātā, ka daiļā jaunava nu jāved hamamā, un tiešām viņa padoms jaunavai gaužam patika. Tā nu viņš Nozatu aizveda uz hamamu, pats iedams pa priekšu un atlasa segenē nesdams tīras drēbes, kas viņai bija ģērbjamas pēc pirts. Un hamama labāko mazgātāju pasaucis, viņš teica tai: „Kad būsi izmazgājusi viņai galvu un viņu apģērbusi, tad pasauci mani.“ Mazgātāja atbildēja: „Dzirdu un paklausu.“ Un kamēr mazgātāja Nozatu laicīja, vecais tirgotājs aizgāja uz tirgu, nopirka visādus augļus un sorbetu un visu nolika uz sola, kur Nozatai bija jāsed un jāģērbjas. Un kad Nozata iznāca no hamama, mazgātāja viņu aizveda pie sola, apvilka viņai smalkāko veļu un ietina piesmaršotos dvieļos un palagos; un viņas abas nu ēda gardos augļus un dzēra sorbetu, un paliekas atstāja hamama sargam. Un Nozata visu nakti gulēja saldā miegā līdz pašam rītam. Un citu rītu tirgotājs pamodās no miega un modināja Nozatu, un atnesa viņai zandaļu koka lādīti. Un lādīti atvēris, tirgotājs piesauca Allah vārdu un sāka greznot Nozatu, kurā bija vedama uz Šarkana pili. Un tā nu sākās Nozatas rotāšana.

Pašu pirmo tirgotājs viņai pasniedza smalka zida

kreklu un zeltā austu galvas segu, kuŗa maksāja tūkstots dinārus, ietēŗpa viņu zelta dzīŗariem izmargotā turku ģēŗbā un kājās apāŗva muskusa piesmaršotas, sarkanas safjana kurpītes, un tās nu bija izrotātas zelta vizuļiem un košām puķēm, kuŗu ziedos laistījās pēŗles un zaīgoja dāŗgakmeņi; Nozatai ausīs viņš ievēŗa pēŗļu auskarus, kas maksāja tūkstots zelta dinārus gabalā; kaklā pakāŗa zelta krelles un krūtīs viņai izrotāja dāŗgakmeņu tukliņš, un gurnus desmit kārtās apjoŗa dzintara lodītes un zelta pūsmēneši, un katrā dzintara lodītē kvēŗoja rubīns un katrā pūsmēneša ragā spulgoja deviņas pēŗles un zvīŗoja desmit briljanti. Tā nu bija izrotāta jaunā Nozata, un viņas ģēŗbs maksāja vairāk par simts tūkstoši zelta dināriem.

Te nu tirgotājs viņu aicināja sev līdzi un viņi atstāja hamamu, un pats pa priekšu iedams, godības pilnā un svinīgā izskatā, viņš visus ļaudis atvairīja Nozatai no ceļa. Un visus gājējus, kas viņu redzēja, apbūŗa viņas skaistums un apzīlbināja viņas greznība, un viņi sauca: „Lai slavēts Allah un visa viņa radība! Ak, laimīgs, kuŗa namā staros viņas daiļums!“ Un tā nu viņi gāja, viņš pa priekšu, Nozata viņa pēdās, līdz abi nonāca Šarkana, Damaskas kunga un pavēŗnieka pili.

Un kad nu tirgotājs bija iegājis Šarkana pili, viņš skūpstīja zemi savam valdiniekam pie kājām un sacīja: „Ak, laimīgais sultān! Es atvedu tev brīnišku baŗvu, šī laika daiļāko jaunavu, jo raugi: viņas miesā un dvēselē ir savienots viss jaukums un visa burvība!“ To dzirdējis, Šarkans sacīja: „Steidzies un rādi man to!“ Un tirgotājs tūdaļ izsteidzās, bet necik ilgi un viņš bija atpakaļ, pie rokas vezdams Nozatu, un viņš nu lika tai stāties sava valdinieka krēsla priekšā. Bet Šarkans nepazīna Nozatu, savu jauno māsu, jo viņš to atstāja

Bagdadē, kad māsa bija vēl maziņa, un viņš nekad to nebija redzējis, tikai dzirdējis, ka viņam esot māsa, vārdā Nozata es Zaman, un brālis, vārdā Dau el Makans, kuŗa piedzimšana viņu iesvēla neklusināmā naidā, jo Šarkans bailojās, ka kalifs, viņa tēvs, savu valsti neatstāj jaunākam dēlam. Un viņas augumu un burvīgo daiļumu skatīdams, Šarkans samulsa savā prātā, un viņa brīnumiem nebija gala, kad tirgotājs sacīja: „Ak, laimīgais sultān! te staro šis brīnums, kam mūsu laikā nekas nav līdzīgs! Bet līdzī daiļumam, ko devusi viņai daba, viņai sirdī ir visi tikumi un galvā visas gudrības, ko dod dievišķās, politiskās un matematisķās zinības! Un viņa var atbildēt visus Damaskas un visas valstības lielāko zinību vīru jautājumus!“

Ne mirkli vairs nedomājis, Šarkans sacīja tirgotājam: „Saki manam mantzinim, lai viņš tev samaksā, cik tu gribi par daiļo jaunavu, un staigā Allah mierā!“ To dzirdējis, tirgotājs atbildēja: „Ak, cēlais princi, es jaunavu gribēju vest kalifam Omaram al Nemanam, tavam tēvam, un nācu tevi lūgt, lai dodī man vēstuli mūsu valdiniekam! Bet ka nu jaunava tev gaužam patīk, lai viņa paliek tavā pili. Tavs prāts lai notiek, jo tava griba man ir likums! Un vēl es tevi lūgšu, ak, kungs un pavēlnieks, ļaujī man tirgoties bez muitas par manām precēm un atlaidī man visus nodokļus.“ Te Šarkans sacīja: „Tavs lūgums piepildīts. Bet saki, cik tu samaksāji par daiļo verdzeni?“ Un tirgotājs atteica: „Par viņu pašu es samaksāju simts tūkstoši zelta dināru un otri simts tūkstoši par viņas rotājumu.“ To dzirdējis, Šarkans lika ataicināt savu mantzini un sacīja tam: „Samaksā šim goda vīram divsimti tūkstošus zelta dināru un simts divdesmit tūkstošus piedevām! Un dodī tam labāko goda ģerbu no maniem skapjiem!“

Un lai no šīs dienas visi zina, ka viņš ir manā gādībā un ka viņam nav jāmaksā ne nodokļi, ne muiša. " To teicis, Šarkans lika atsaukt četrus Damaskas lielos kadijus un sacīja viņiem . . . "

Te nu Šecherezada logā ieraudzīja ausmas starus un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

sešdesmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un Šarkans lika atsaukt četrus Damaskas lielos kadijus un sacīja viņiem: „Tā nu jūs būsāt mani liecinieki, jo raugi: no šī mirkļa es jaunai verdzenei dāvāju brīvību un gribu viņu precēt.“ To dzirdējuši, kadiji tūdaļ izrakstīja Nozatas brīvlaišanas rakstu un laulības līgumu, un apstiprināja to ar savu zīmogu. Un Šarkans, savu lielo prieku jundīdams, pār visiem izstiepa savu devīgo roku un zeltu izkaisīja riekšavām, un izkaisīto zeltu salasīja einuki un mameluki. Un kad nu visi ļaudis bija aizgājuši un sultāna pili palikuši tikai četri kadiji un tirgotājs, Šarkans pievērsās kadijiem un sacīja viņiem: „Nu jums būs dzirdēt šīs jaunavas runu, kas liecinās par viņas gudrību un zinībām, jo raugi: es gribu pārbaudīt vecā tirgotāja vārdus.“ Un kadiji atsaucās: „Dzirdam un paklausām!“ Te nu Šarkans lika nolaist lielu aizkaru pašā iztabas vidū un jaunavu viņš ievada aizkara viņā pusē, lai viņa nesamulst un lai viņas runa te raisās brīvi un viegli. Un tiklīdz aizkars nolaidās, te verdzenes piesteidzās pie savas jaunās kundzes un pavēlnieces, un palīdzēja viņai noģērbt dažus drēbju gabalus; un viņas gaužam brīnījās un priecājās par jaunās kundzes skaistumu un mīlīgo jaukumu, un ieliksmē skūpstīja viņai rokas un kājas.

Un jauno ziņu drīz dzirdēja emīru un vezīru laulātās draudzenes un viņas lūdza savus laulātos draugus, lai tie viņām atļauj doties uz kalifa pili pie Nozatas, jo raugi: viņas steidzās tai apliecināt savu godbijību un dzirdēt runu, ko viņa teiks sultānam un Damaskas lielajiem kadījiem. Un kad nu Nozata ieraudzīja vezīru un emīru laulātās draudzenes, viņa piecēlās un sagaidīja tās ar draudzīgiem un laipniem smaidiem un tūdaļ iesildīja viņu sirdis. Un viņa lika tām sēsties turpat sev blakus un teica viņām laipnus vārdus un mīļi atņēma viņu sveicienus un vēlējumus. Un bija viņa tik mīlīga un tik jauka, ka visas priecājās un brīnījās par viņas cēlumu un gaišo prātu, un cita citai sacīja: „Tā nu gan nav verdzene, patiesi viņa ir valdiniece un paša kalifa meita!“ Un viņas sacīja Nozatai: „Ak, mūsu kundze un pavēlniece, tavs daiļums apstarojis mūsu pilsētu un mūsu zemi un visu valstību tu esi godā cēlusi! Un valstība šī ir tava valstība, šī pils ir tava pils un mēs tavas pazemīgās verdzenes! Ak, nenovērsi savu laipnību no mums un savu daiļo vaigu!“ To dzirdējusi, Nozata viņām pateicās vismaigākiem un draudzīgākiem vārdiem.

Te nu Šarkans aizkara viņā pusē sauca viņas vārdu un sacīja: „Ak, brīnišķā jaunava! mūsu laika košākā rota! mēs visi gaidām un ilgojamies dzirdēt burvīgos vārdus no tavām saldajām lūpām, jo raugi: tu esi zinībās mācīta un tev ir zināmi mūsu sintakses grūtie likumi!“ Un Šarkana vārdus dzirdējusi, Nozata atteica mīlīgā balsī: „Dzirdu un paklausu, ak, mans kungs un pavēlnieks! Un tavai gribai klausīdama, es tev teikšu brīnišķos vārdus par trijiem dzīves vārtiem.“

Vārdi par trijiem dzīves vārtiem

iz priekškara stāvēdama, Nozata sacīja:

Ak, zini, cēlais Šarkan, ka visu cilvēka dziņu mērķis ir ticība vai pasaules vara, jo tikai caur pasauli cilvēks paceļas ticībā, un šīs pasaules dzīve ir skaistākais ceļš uz viņsauli.

Bet šīs pasaules gaitas vada cilvēka centība un ticībā cilvēks paceļas tikai cītīgi darbodamies, un cilvēku darbībai ir četri lieli ceļi: valsts vadība, tirdzniecība, zemkopība un amati.

Valsts vadītājiem, tiem nedaudzajiem, kas aicināti valdīt pasauli, ir vajadzīga prāta skaidrība un gara smalkums un cēlums, un sprieduma drosme un brīvība, jo valdība ir pasaules ass, un pasaule ir ceļš uz viņsauli. Un augstais un žēlīgais Allah pasauli devis saviem kalpiem, lai viņā maldīdamies, tie sasniedz savu lielo mērķi, jo pasaule ikvienam dod tik, cik viņam vajadzīgs, lai nonāktu pie augstā Allah un neļautos savām kāribām un dziņām. Un ja nu visa cilvēce savus darbus virzītu uz šo gaišo mērķi, tad cilvēki dzīvotu taisnībā un mīlestībā un nebūtu ķildu un nesaticību zemes virsū. Bet ļaudis par varu meklē ķildas un klausā tikai savu kaislibu neprātam, un tā nu viņi maldās savu dziņu aklumā un viņiem vajadzīgs sultāns, kas viņu dzīvi vada un kārtu pēc tiesas un taisnības. Jo tiešām: valdinieks tikai tad ir derīgs, ja tas taisnīgs un žēlsirdīgs un stiprākiem neļauj nomākt vājākos. Ja tāds viņš nav, tad valdinieks ir lieks. Un uzklausi, ak, laipnais Šarkan, ko

teica lielais un gudrais Ardešars, Persijas trešais valdnieks un Sasona pēcnieks. Viņš sacīja tā: „Vara un ticība ir dvīņu māsas, jo ticība ir dārgums un vara viņas sargs.“

Un zini, ak, valdiniek, ja sava laika sultāns ir labs un cēls, viņa laiks būs tikpat cēls un labs, jo mūsu pravietis Muhameds (lai Allah miers un svētība ar viņu!) saka: „Divas varas valda pasauli, un ja tās skaidras un tīras, arī cilvēki ir tīri un skaidri, un pasaule iet taisnu ceļu; bet ja tās ļaunas un samaitātas, arī pasaule un cilvēki ir samaitāti. Šīs varas ir emīri un zinātnu vīri.“ To pašu saka arī kāds gudrais: „Valdiniekam jābūt ticības un visa svētuma un savu pavalstnieku tiesas un taisnības sargam. Bet vispirms viņam jāgādā par satību starp tiem, kas vada spalvu un kas cilā šķēpu, jo tas, kas negodā rakstītāju, kritis un piecelsies ar liku muguru.“ Un citi gudrie saka tā: „Valdiniekam vajadzīgi daudzi pavalstnieki, bet viņiem tikai viens pats valdinieks.“ Un tādēļ ir labi, ja valdinieks pazīst savu pavalstnieku tikumus un dabu un prot viņu nesaķaņas pārvērst saskaņā, un visiem līdzī dot savu svētību.

Un zini, ak, laipnais un cēlais Šarkan, ka lielais iekarotājs, sultāns Ardešars savu valstību sadalīja četros novados, un lika izkalt četrus zīmogus uz četriem gredzeniem, kurus viņš valkāja pirkstos, un ik zīmogs bija nolemts vienam no četriem novadiem. Pirmais zīmogs bija jūras un valsts drošības un aizsardzības gredzens, un viņā bija izcirsts: Apmaiņa. Otrais bija nodokļu un citu ienākumu gredzens, un viņā bija izcirsts: Miers un svētība. Trešais bija valsts mantas gredzens, un viņā bija izcirsts: Pārticība. Un ceturtais gredzens, kurā bija izcirsts: Tiesa un taisnība, bija pavalstnieku

klausības gredzens. Un tā nu viņš visās četrās savas valstības daļās nodibināja mieru un laimi. Un viņa kārtība Persijā palika līdz Islama sākumam.

Bet lielais valdinieks Kezra reiz rakstīja savam dēlam, kurš vadīja viņa karāpulkus: „Ak, dēls...”

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi apklusa. Un kad pienāca

sešdesmitpirmā nakts,

viņa stāstīja:

„Ak, dēls,“ lielais valdinieks Kezra rakstīja savam dēlam, „tikai neieželojies par saviem karāviriem, jo mīksta sirds var satriekt tavu varu; bet neesi arī parlieku negants un bargs, lai viņi nesāk ikt un kurnēt! Dodi viņiem savas balvas ar gudru ziņu, dodi viņiem bagātīgi, kad tava zeme dzīvo pārticībā, un dodi skopāk, kad zeme dzīvo trūkumā.“

Un man ir stāstīts, ak, cēlais Šarkan, ka kalifa Abu Džiafara Abdallaha al Mansura pili reiz atnāca beduīnu šeiks un viņam sacīja: „Ja gribi, lai tavs suns ir pazemīgs, tad mērdē viņu badā.“ To dzirdējis, kalifs iedegās dusmās. Un beduīns viņam teica: „Bet pielūko, lai tavu suni neiebaro ceļa gājējs, jo tad tas tevi atstās un tecēs gājējam līdzī.“ Te nu al Mansurs beduīna vārdus saprata un paklausīja viņa padomu, un beduīnam viņš dāvāja dārgas balvas.

Un kalifs Abd El Maleks ben Mervans rakstīja savam brāļam Abd El Azizam Mervanam, kurš viņš ar savu karāpulku bija sūtījis uz Eģipti: „Esi modrs un lūko iztikt bez saviem padomniekiem un rakstītājiem, jo viņi tev sacīs tikai to, kas tev pašam jau būs zināms; bet mūžam lieci vērā, ko teiks tavi ienaidnieki, jo tikai

no ienaidnieka lūpām tu dzirdēsi, cik patiesi liels un varens tavs karaspēks.“

Un zini, ak, Šarkan, ka brīnišķais kalifs Omars ibn al Hatabs visiem, kas viņam kalpoja, lika paklausīt četras pavēles: nekad nekāpt nastu lopam mugurā, nedzītoties ar laupījumu, kas atgūts ienaidniekam, neģērbties greznās drēbēs un nekad nenokavēt lūgšanas laiku. Un mūžam viņš daudzina šādus vārdus: „Nav pasaulē bagātības, lielākas par gudribu un prātu; nav lielākas gudrības par tikumību, nav taisnāka ceļa uz augsto Allah par tikumības ceļu, nav lielāka prieka par Allah žēlastību, nav daiļākas mantas par labiem darbiem un pazemīgu garu un nav spožākas slavas par zināšanu slavu.“

Un kalifs Omars ibn al Hatabs (lai Allah viņu svētī un pasargā!) vēl sacīja tā: „Ir trejādas sievietes; viena ir ticīga, mīloša un auglības svētīta sieva, kas gādā par savu vīru un viņu vien visur redz; otra milē tikai savus bērnus un trešā ir kāribu remdētāja, kuŗu Allah pakaŗ kaklā, kam grib. Un tāpat ir trejādi vīrieši; viens ir gudrs un saprātīgs, kam visi darbi cēli un skaidri; otrs vēl gudrāks, jo prasa padomu citiem gudriem, kad uznāk liksta, kuŗai pats nevar paredzēt galu; un trešais ir aplamis, kas pats savu ceļu nezina, bet svešu padomu neklausa.“

Un lielais Ali ben Abu Talebs (lai Allah viņu svētī un pasargā!) sacīja: „Sargies sievietes naida un neuzticības un nemeklē viņas padomu, bet neesi bargs pret viņu, ja negribi vairoť viņas nodevību un viltību. Jo, kam nav gausas, tam aptumšojas prāts. Un esi taisnīgs pret visiem, īpaši pret savām verdzenēm. Jo visas labās īpašības vaināgo cēlums. Cik jauki to daiņo dziesminieks:

Jauns valdnieks savu tautu laimoja
Ar roku devīgu un maigu sirdi.
Jel esi līdzīgs jaunam valdniekam,
Un viņa cēlums tevi vaināgos!“

Te nu Nozata beidza gudros vārdus par kalifu valdības mākslu, un kadīji aizkara viņā pusē sacīja: „Savu mūžu vēl nebijām dzirdējuši tik jaukus un brīnišķīgus vārdus par valdības mākslu, kādus teica šī daiļā jaunava; bet nu mums gribētos tikpat skaistus vārdus uzklausiņ par citiem dzīves vārtiem!“ To dzirdējusi, Nozata sacīja: „Citreiz es stāstiņu par centību cilvēka mūža gaitās, bet nu man jāstāsta par otriem dzīves vārtiem. Un tie ir laipnas sadzīves un prāta kopšanas vārti. Un tie, ak, laika valdiniek, ir platāki par visiem citiem vārtiem, jo tie ir pilnības vārti. Tiem cauri iziet tikai tie, kuņus pavada senču svētība.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un kā daždien aplūsa. Un kad pienāca

sešdesmitotrā nakts,

viņa stāstīja:

„Reiz kalifa Moaviacha kalps viņam ziņoja, ka pili atnācis jocīgais klibiķis Aba Bars ben Kaiss un gaida ārā pie durvīm. To dzirdējis, kalifs sacīja: „Stiedzies un saki, lai viņš nāk iekšā.“ Un klibais Aba Bars ienāca kalifa pili, un kalifs Moaviachs viņam sacīja: „Ak, Aba Bar, nāci tuvāk pie mana krēsla, lai es labāk varu dzirdēt tavas runas.“ Un kalifs viņam jautāja: „Ak, Aba Bar, ko tu domā par mani?“ Aba Bars atbildēja: „Es? Ak, visu ticīgo pavēlniek, mans amats ir galvas skūšana, ūsu cirpšana, nagu kopšana un labošana, spalviņu izplūķšana, zobu tīrīšana un asiņu laišana no smaganām; bet to es savu mūžu vēl neesmu darījis

piektdienās, jo tas ir grēks, ak, cēlais un žēlīgais valdiniek! Te kalifs Moaviachs sacīja: „Bet ko tu domā pats par sevi?“ Un klibais Aba Bars atbildēja: „Es staigāju pa pasauli, un soli sperdams vienu kāju lēni paceļu un noskatos uz to abām acīm.“ Un vēl viņam kalifs jautāja: „Bet ko tu domā par saviem kungiem?“ Un Aba Bars atbildēja: „Es pazemīgi noliecu savu galvu, pasaku salamu un neliekos zinis, kas nav mana daļa, un lieki nekladzinu savu mēli.“ To dzirdējis, kalifs jautāja: „Bet ko tu domā par savu sievu?“ Un klibais atsaucās: „Ak, laika valdiniek, to ļauji man nesacīt!“ Bet kalifs teica: „Allah vārdā, tev būs man atbildēt, ak, Aba Bar!“ Un viņš atbildēja: „Tāpat kā visas sievietes, mana sieva darināta no pēdējās ribas, un ta nav bijusi laba, bet pavisam lika.“ — „Bet ko tu dari, kad gribi iet pie viņas gultā?“ Un viņš atteica: „Es saku viņai laipnus un mīļīgus vārdus, lai viņa ir maigāka un vēlīgāka, tad karsti un dedzīgi viņu skūpstu, un kad viņai uznāk tas, ko tu pats jau sapratīsi, ak, visu ticīgo pavēlniek, es gulstos un daru, kas man darāms, un tad piesaucu augsto Allah: „Ak, Allah, svēti manu sēklu un lieci tai izaugt skaistā veidā!“ Un lūgšanas vārdus noskaitījis, es steidzos mazgāties; es abām rokām leju sev ūdeni virsū un nomazgājies teicu un slavēju augsto Allah par viņa svētību!“ Te kalifs iesaucās: „Tavas atbildes tiešām ir jaukas, es gribu, lai tu ko lūdzi un es tev varu dot.“ Bet klibais Aba Bars atbildēja: „Es tikai lūdzu, lai tiesa un taisnība ir visiem līdzīga!“ To teicis, viņš aizgāja. Un kalifs Moaviachs sacīja: „Ja visā Iranas zemē būtu kaut viens tik gudrs vīrs, tai vairāk nebūtu vajadzīgs.“

Te nu Nozata sacīja: „Tā bija tikai sīka daļiņa no visiem vārdiem par laipno sadzīvi un prāta kopšanu.

Bet zini, ak, cēlais valdiniek, ka kalifam Omaram ibn al Hatabam bija mantu zinātājs Moeikibs...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un kā daždien apklusu. Un kā pienāca

sešdesmittrešā nakts,

viņa stāstīja:

„Un zini, ak, valdiniek, ka kalifa Omara ibn al Hataba laikā par valsts mantu zinātāju bija vecais Moeikibs. Reiz kalifa Omara jaunākais dēls ar savu aukli aizgāja pie Moeikiba. Un Moeikibs viņam iedeva sidraba dirhamu. Drīz kalifs viņu ataicināja savā pilī un viņam sacīja: „Ak, ko tu esi darījis?“ Un Moeikibs, kā daždien taisnīgs goda vīrs, atsaucās: „Ko tad es esmu darījis, ak, visu ticīgo emīr?“ Un kalifs teica: „Ak, Moeikib, šo sidraba dirhamu, ko tu manam dēlam devi, tu esi nolaupijis visai musulmaņu tautai! Un augšāmcelšanās dienā tevi piemeklēs pelnītais sods!“ To dzirdējis, Moeikibs atzina savu maldu un visu savu mūžu daudzina: „Ak, kur gan pasaulē vēl ir tik liels un cēlsirdīgs valdinieks, kā kalifs Omars!“

Reiz kalifs Omars ibn al Hatabs cienītā un godātā Aslama Abu Zeida pavadībā izgāja nakti pastaigāt. Un tālumā viņš ieraudzīja žilbinošu liesmu; to redzēdams, viņš sacīja: „Ak, Aslam, tur droši vien būs saņākuši ļaudis, kas meklē siltumu; nāci, iesim pieviņiem.“ Un domādams, ka viņš tiem varēs palīdzēt, kalifs gāja, kur zviļoja spožā liesma. Piegājis, viņš ieraudzīja nabadzīgu sievu, kurinam uguni un katlā ko vāram; un viņai blakus kūņojās un želi raudāja divi vārgi bērni. Te kalifs Omars sacīja: „Miers ar tevi, nābaga sieva! Ko tu te dari tik saltā naktī?“ Un viņa atbildeja: „Ak, kungs, es sildu ūdeni un došu to dzert

saviem badā un salā novārgušiem bērniem. Bet diena reiz nāks, kad Omaram, Hataba dēlam, būs jāatbild par mūsu lielo postu!“ Te nu pārģērbtais kalifs iesila līdzjūtībā un jautāja: „Bet vai tu domā, nabaga sieva, ka kalifam Omaram tavš posts ir zināms?“ Un viņa atteica: „Kā Omars var tautas valdinieks būt, nepazīdams viņas trūkumu un savu pavalstnieku bēdas?“ To dzirdējis, kalifs apklusā un teica Aslamam Abu Zeidam: „Nāci, iesim drīzāk prom!“ Un gāja viņš lieliem, ātriem soļiem, līdz nonāca pie savām klētīm; viņš iegāja klētī, izvilka miltu maisu un aunu tauku pildītu krūku, un teica Abu Zeidam: „Palīdzi man uzvelt maisu plecos, ak, Abu Zeid!“ Bet Abu Zeids viņam pretojās, sacīdams: „Dodi man, ak, visu ticīgo pavēlniek, es aiznesišu!“ Bet kalifs atjautāja: „Vai tad manu grēku slogs būs jānes tev, kad pienāks augšāmcelšanās diena?“ Un tā nu viņš lika uzvelt sev plecos miltu maisu un krūku ar aunu taukiem. Un raugi, to viņš aiznesa nabaga sievai; un paņēma viņš miltus, paņēma taukus un ielika katliņā, un pats savām rokām vārīja ēdienu un pats uzpūta uguni; bet kalifam Omaram bija liela, gaŗa bārda, un dūmi plandījās un kūpēja viņam matos. Un kad nu ēdiens bija izvārīts, kalifs Omars deva to nabaga sievai un viņas mazajiem bērniem, un tie nu ēda, ēda, cik gribējās, un ēdienu kalifs dzisināja pats ar savu elpu. Un miltu maisu un tauku krūku atdevis sievai, Omars aizgāja, sacīdams Abu Zeidam: „Ak, Abu Zeid, šī uguns liesma apskaidroja manu prātu!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta ausmu un pazemīgi apklusā. Un kad pienāca

sešdesmitceturtnā nakts,

viņa stāstīja:

„Un daiļā Nozata, ak, valdiniek, sacīja: „Reiz tas pats kalifs Omars satika mameluku, kas ganīja sava kunga avis; viņš pieaicināja to un gribēja pirkt no viņa avi. Bet mameluks atbildēja: „Tās nav manas avis.“ To dzirdējis, kalifs viņam sacīja: „Tu esi krietns un godīgs gans, es pirkšu tevi pašu un došu tev brīvību.“ Un tā nu viņš mameluku nopirka un ļāva viņam aiziet brīvam. Un klusībā kalifs nodomāja: „Katru dienu vis nav uzejami tik godīgi cilvēki.“

Un reiz pie kalifa Omara atnāca viņa radnieks Hafza un sacīja: „Ak, visu ticīgo emīr, es dzirdēju, ka pēdējā kara gājienā tu esot guvis daudz naudas. Es nācu lūgt savu radnieka tiesu.“ Bet Omars viņam atbildēja: „Ak, Hafza, Allah man licis sargāt musulmaņu mantu un bagātību! Un lai mēs esam radi, es musulmaņu tautas mantai ne pirkstu nepielikšu, jo visa tauta man dārgāka par radul!“ To teicis, viņš aizgāja lēniem un gurdeniem soļiem.

Te nu Nozata, aizkaru viņā pusē stāvēdama, dzirdēja savu klausītāju ieliksmotos saucienus, jo viņi bija gaužam sajūsmināti. Un brīdi klusējusi, viņa sacīja:

„Nu es jums stāstīšu par trešiem dzīves vārtiem, un tie ir tikumu vārti. Es stāstīšu par mūsu Pravieša (lai Allah miers un svētība ar viņu!) pēcnieku un ticīgo musulmaņu dzīves gaitām.

El Hasans no Basras saka tā: „Neviena cilvēka dvēsele nav atstājusi pasauli, iekams cilvēks nav nožēlojis trīs lietas: ka viņš nav izbaudījis visu, ko savā mūžā sakrājis, ka viņam nav laimējies piepildīt savas cerības un ka viņam nekad vairs nebūs jākrāj ceļa nauda.“

Reiz Safjanam kāds jautāja: „Vai bagāts vīrs var tikumīgs būt?“ Un Safjans atbildēja: „Var gan, ja viņš

pacietīgi panes visas likstas, ko liktenis viņam lēmis, un ja viņš prot godu un pateicību par labu sirdi.“

Un kad Abdallachs ben Šedads vaigā juta nāves elpu, viņš lika ataicināt savu dēlu Muhamedu un viņam sacīja: „Uzklausī nu, dēls, manus pēdējos padomus, jo mani sauc jau nāves vēstnesis; bijā augsto Allah savās mājās un ļaužu pulkā; esi savās runās taisnīgs un mūžam piemini Allah žēlastību, jo pateicība dod jaunu svētību. Un zini, dēls, ka laime nav vis bagātībā, bet tikumībā, un neaizmirsti, ko daudzina dziesma:

Ne manta tevi svētlaimībā cels,
Bet tikumīga, pazemīga dzīve;
Kas savas gaitas tikli staigājis,
Tam Allah dos, ko sirds būs ilgojusi.

Kad bijīgais un tiklais Omars ben Ad El Aziss kļuva par astoto omiadu kalifu, viņš lika sapulcināt visus omiadu dzimtas locekļus, kuŗi bija gaužam bagāti, un lika, lai tie visu savu bagātību atdod viņam; un to nu viņš atdeva atpakaļ valsts mantas zinātājam. Te nu viņi visi gāja pie Fatimas, Meruanas meitas, kalifa krustmātes, kuŗu Omars cienīja un godāja, un lūdza, lai nu viņa šiem grūtajā brīdī palīdzot. Un Fatima nakts klusumā aizgāja pie kalifa un klusu atsēdās uz paklāja. Kalifs viņai sacīja: „Ak, krustmāte, vai tev kas sakāms?“ Un Fatima atbildēja: „Ak, visu ticīgo emīr, tu esi mans kungs un pavēlnieks, tev jārunā pirmam. Jo tava gudrība ir tik liela, ka tev ir zināmas visu tavu pavalstnieku domas, un tu jau zināsi, ko esmu nākusi pie tevis.“ Te Omars ben Ad El Aziss sacīja: „Augstais Allah ir sūtījis savu pravieti Muhamedu (lai Allah miers un svētība ar viņu!), dot cilvēcei svētību un mieru visiem pēcniekiem. Un Muhameds paņēma visu, ko redzēja viņa

lielais un apskaidrotais gars, bet cilvēkiem viņš atstāja straumi, lai tie līdz mūža galam var dzesēt savas slāpes. Man, kalifam, nu jāgādā, lai šī straume neizrit no saviem krastiem un neizgaist tuksnesī.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

sešdesmitpiektā nakts,

viņa stāstīja:

„Un Šarkanam un četriem kadijiem sēdot un klausoties aizkara viņā pusē, jaunā Nozata atkal sacīja:

„Man, kalifam, nu jāgādā, lai šī straume neizrit no saviem krastiem un neizgaist tuksnesī.“ To dzirdējusi, Fatima viņam sacīja: „Ak, visu ticīgo emīr, es sapratu tavus vārdus un mani vārdi te nu ir lieki.“ Un viņa gāja pie omiada dzimtas locekļiem, kuņģi viņu gaidīja, un teica tiem: „Ak, jums nav ne jaudas par savu lielo bagātību, jo jums ir tāds kalifs, kā Omars ibn Ad El Aziss.“

Un tas pats kalifs Omars ibn Ad El Aziss, vaigā jūzdams nāves dvašu, lika ataicināt visus savus bērnus un viņiem sacīja: „Nabadzība ir patikama augstajam Allah!“ To dzirdējis, Moslims ibn Abd El Maleks atbildēja: „Ak, visu ticīgo emīr, kā tu vari savus bērnus pamest nabadzībā, kad esi viņu tēvs un tautas gans, un vari dot viņiem laimi un bagātību, jo tavas valstības mantnīcās trūkuma nav? Vai tā tu nebūsi labāk darijis, nekā visu lielo bagātību atstādāms savam pēcniekam?“ Te nu kalifs, mirēja cisās gulēdams, iedegās cēlās dusmās un sacīja: „Ak, Moslim, kā es sava mūža pēdējos brīžos saviem bērniem varu rādīt tik negodīgu paraugu, ja visu mūžu tos esmu vadījis pa taisnu ceļu? Ak, Moslim, es biju sava pirmgājēja, Meruanas dēla, bērēs un tur manas

acis ko redzēja un saprata. Un tur es savā sirdi nozvērējos nekad tā nedarīt, kā viņš bija darijis, ja man būtu nolemts par kalifu būt. Un tas pats Moslims ben Abd El Maleks mums stāsta: „Reiz, no kāda šeika bērēim pārradies, es aizmigu un redzēju sapni; šis godātais un bijātais šeiks man sapnī rādījās tik baltās drēbēs, kas bija baltākas par jasmīna ziedu; viņš staigāja burvīgā ielejā, kur strauti burbuļoja un spīrgtas vēsmas šalca un visapkārt plūda citronziedu smarša. Un viņš man sacīja: „Ak, Moslim, vai ir kāds zemes valdinieks, kas skaistāku algu pelnījis?“

Reiz kalifa Omara ibn Ad El Azisa laikā dzīvoja vīrs, kuŗa amats bija kazu slaukšana, un iedams sērst pie sava drauga, kuŗš bija gans, viņš kazu barā ieraudzīja divus vilkus un šķīta tos suņus, un viņu baigā izskata satrūcināts, teica ganam: „Ko tu ganos laidī tik briesmīgus suņus?“ Bet gans viņam atbildēja: „Tie jau nav suņi, tie ir piejūcināti vilki. Un manām kazām tie gauži nedara, jo raugi: es esmu viņu galva un viņus vadu. Un kad galva vesela, tad vesela arī miesa.“

Reiz kalifs Omars ibn Ad El Aziss uzkāpa kaltošu mālu kancelē, un Allah svētību slavēdams, teica savai tautai: „Ak, ļaudis, skaidrojiet savas sirdis, lai jūsu brāļiem tās pretim veŗas tīras un šķīstas; un raisāties vaļā no rūpēm un raizēm par nīcīgo zemes mantu un zināt, ka visam ir savs laiks. Abd El Maleks ir miris, miruši viņa senči, un kalifs Omars būs miris tāpat kā visi, kas nāks pēc viņa!“ Te nu Moslems viņam sacīja: „Ak, visu ticīgo emīr, šī kancele nepiederas kalifam, tai nav pat vaŗa apvilktā.“ Bet kalifs atbildēja mierīgā un skaidrā balsī: „Ak, Moslim, vai tu gribi, lai pastaros Omaru redz ar vaŗām kaklā?“ To teicis, viņš ievaidējās

un saļima. Te Fatima iesaucās: „Ak, ļaudis, ļaudis, nākat, nākat, kalifs mirst!“ un raudādama lēja viņam ūdeni sejā; un kalifs atkal atžilba, un dzirdēdams viņas raudas, tas jautāja: „Ko raudi, Fatima?“ Un viņa atbildēja: „Ak, visu ticīgo emīr, es redzēju tevi nespēkā saļimstam un domāju, ka tu mūs atstāsi, un raugi: tādeļ es raudāju.“ Te nu Omars dzirās piecelties, bet atkal saguba, un Fatima viņu turēja savām rokām, sacīdama: „Tu esi man kā tēvs un māte, jo visu tu redzi un saproti.“

Te Nozata es Zaman teica Šarkanam, savam brālim: „Šie dzīves vārti ir lieli un plati, un visu vienā dienā es izstāstīt nevarēšu. Bet Allah ir varens un zēlīgs, un viņš mums lems vēl ilgu mūžu!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja gaismas svīdumu un kā daždien aplkusa. Un kad pienāca

sešdesmitsestā nakts,

viņa stāstīja:

„Un Nozata es Zaman sacīja: „Tas pats kalifs Omars ibn Ad El Aziss (lai Allah viņu svētī un pasargā!) teica svētceļniekam, kas gāja uz Mekku: „Es piesaucu augsto Allah par liecinieku šajā svētajā mēnesī, šajā svētajā pilsētā un lielā svētceļojuma dienā, un apliecinu, ka visas netaisnības un varmācības, kas jums nodarītas, nav mana vaina, un es ticu, ka visi, kas būs cietuši un netaisni piemeklēti, būs svētīti un pasargāti.“

Un tas pats kalifs teica saviem ļaudīm: „Es nelūdzu, lai Allah mani atpestī no nāves, jo nāve ir pēdējā svētība un pēdējais patvērums ticīgam musulmanam!“

Reiz kalifa Hetama telti ienāca Kalebs ben Sa-fuans un teica kalifam, kam visapkārt stāvēja galma

ļaudis un mameluki: „Lai Allah tevi svētī un pasargā, ak, visu ticīgo emīr, un tavā svētīlaimības kausā lai neiepil neviena rūgtuma lāse! Es nācu tev sacīt vārdus, kuņi gan nav jauni, bet tiem ir seno vārdu gudrība un jaukums.“ Un kalifs Hetams viņam atbildēja: „Ak, saki, kas tev sakāms, Ibn Safuan!“ Un viņš sacīja: „Ak, visu ticīgo emīr, reiz dzīvoja valdinieks, par visiem valdiniekiem devīgāks un cēlāks, un tas notika vienā no tiem gadiem, kas zemes virsū aizritējuši, un šis valdinieks teica saviem ļaudīm: „Ak, ļaudis, vai jums zināms valdinieks, kas devībā un labklājībā būtu līdzīgs man?“ Bet ļaužu barā bija vīrs, kam prātu apskaidroja patiesa gudrība un svētceļojumu gaisma, un tas nu teica kalifam Hetamam: „Ak, valdiniek, tu jautā dziļi un svarīgi, un es nu iedrošinos lūgt tavu atļauju atbildēt.“ Kalifs teica: „Runā!“ Un gudrais sacīja: „Ak, valdiniek, tava slava un tava labklājība ir zūdoša, kā viss, kas ir pasaulē.“ Kalifs sacīja: „Tev taisnība.“ Un gudrais viņam jautāja: „Un kā nu tu tik svarīgi jautā par nīcīgām lietām, jo tev par viņām būs jāatbild soda dienā?“ Kalifs atbildēja: „Tavi vārdi ir gudri un patiesi, ak, cēlais vīrs! Bet kas nu man būtu darāms?“ Un gudrais teica: „Tev jāskaidrojas!“ To dzirdējis, kalifs noņēma savu valdinieka rotu, apģērba svētceļnieka drēbes un aizgāja uz svēto pilsētu.“ — „Bet ko nu darīsi tu, ak, Allah kalif?“ jautāja Ibn Safuans. Un kalifs Hetams nu bija tik aizkustināts, ka ilgi, ilgi raudāja karstas asaras, un visa bārda viņam piemirka valga. Un savā pili pārradies, viņš aizslēdza visas durvis un iegrīma dziļās pārdomās.“

Te aizkara viņā pusē atskanēja kadiju un tirgotāju ieliksmotie saucieni: „Ak, Allah, cik viņas vārdi brīnišķi!“ To dzirdējusi, Nozata sacīja: „Un tādu stāstu

man būtu vēl daudz. Ja Allah mums lems vēl daudzas dienas, es izstāstīšu visus.“

Te nu Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

sešdesmitseptītā nakts,

viņa stāstīja:

„To teikusi, ak, cēlais valdiniek, Nozata aplkusa, un visi četri kadiji iesaucās: „Ak, laika valdiniek, šī jaunava ir nepieredzēts brīnums! Mēs savu mūžu nebijām redzējuši tik lielu skaistumu un dzirdējuši tik gudrus un tik jaukus vārdus!“ To teikuši, viņi piecēlās un noskūpstīja zemi Šarkanam pie kājām un aizgāja savās mājās. Bet Šarkans lika sasaukt savus einukus un viņiem sacīja: „Ejat un steidzaties rīkot, kas kāzām vajadzīgs, un gādājat par dzīru ēdieniem un dzērieniem!“ Un einuki aizsteidzās paklausīt sava valdinieka pavēles un darīt, kas viņiem bija likts. Bet emīru un vezīru laulātām draudzenēm, kuņas bija atnākušas klausīties Nozatas vārdus, kalifs lika pavadīt līgavu.

Līdz vakara lūgšanai jau visi galdi bija klāti un kāzu viesiem tie ieliksmoja acis un sirdis. Un visi nu ēda un dzēra, cik gribējās. Te nu Šarkans lika ataicināt visskaistākās Damaskas dziedātājas un visas savas verdzenes, kuņas mācēja dziedāt. Un pili pieskanēja burvīgas dziesmas un visas sirdis ligoja priekā. Bet kad satumsa nakts, visa pils sāka zaigot un laistīties brīnišķās gaismās, un staroja visas takas lielajā dārzā. Un kad Šarkans iznāca no hamama, viņu sveicināja visi emīri un vezīri, un vēlēja viņam laimes.

Un kad nu Šarkans sēdēja greznā un margojošā kāzu krēslā, te baltās un mirdzošās drēbēs ienāca pils kundzes un divas no viņām pavadīja daiļo līgavu Nozatu.

Kad plivura atsegšanas svinības bija galā, Nozatu viņas ievada guļamistabā un noģērba viņai drēbes un dzirās viņu mazgāt un iesmaršot, bet redzēja, ka dzidram spogulim un smaršainai miesai viņu palīdzība nav vajadzīga. Te nu pils kundzes Nozatai deva padomus, ko kāzu naktī dod jaunavām, un novēlēja viņai tūkstots priekus; un mugurā viņai pametušas plānu un smalku zīda kreklu, pils kundzes viņu atstāja gultā.

Te nu Šarkans iegāja viņas guļamistabā. Viņam jausmas nebija, ka brīnišķā jaunava ir viņa māsa Nozata, un Nozata arī nezināja, ka Damaskas valdinieks ir viņas pašas brālis Šarkans. Un to pašu nakti Šarkans raisīja Nozatas jaunavības jostu un viņu priekiem nebija gala; un kāzu naktī Nozata bija jau mātes cerībās. Kad viņa teica to Šarkanam, viņš ieliksmojās lielā priekā un citu ritu ārstiem lika pierakstīt šo laimīgo dienu. Un valdinieka krēslā sēdēdams, viņš uzklausiņa savu vezīru un emīru laimes vēlējumus. Kad laimes vēlējumi bija galā, Šarkans lika ataicināt valdinieka rakstu zinātāju un tam nu bija jāraksta vēstule viņa tēvam, kalifam Omaram al Nemanam. Un vēstulē viņš lika rakstīt, ka apprecējis jaunu skaistuli, ko nopircis no vergu tirgotāja, tik skaistu un tik gudru un mācītu, kādu viņš vēl neesot redzējis; ka viņa jau no kāzu nakts ir mātes cerībās un ka viņš drizumā to sūtīšot uz Bagdadi pie sava tēva, savas māsas Nozatas un sava brāļa Dau el Makana. Un kad nu vēstule bija uzrakstīta, viņš uzspieda tai zīmogu un atdeva vēstnesim; un tas nu tūdaļ devās uz Bagdadi un pēc divdesmit dienām atnesa kalifa Omara al Nemana atbildi. Un kalifa vēstulē bija rakstīts...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja ritu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

viņa stāstīja:

„Un Allah vārdu piesaukdams, ak, cēlais valdiniek, kalifs rakstīja: „Šo vēstuli lielās skumjās un bēdās raksta tas, kas zaudējis savas dvēseles dārgumu un savus bērnus; to raksta kalifs Omars al Nemans savam mīļotam dēlam Šarkanam. Ak, dzirdi, dēls, ko es tev stāstīšu par savu lielo postu, jo raugi: kopš tu aizgāji uz Damasku, manas mājas sienas žņaudza un plosīja manu dvēseli, un bēdu māks es izjāmu medībās, spīrgtā gaisā un klajumā, kur cerēju atpestīties no savām žēlabām. Un medībās es nodzīvoju augu mēnesi, bet savā pili pārradies es dzirdēju, ka brālis tavs Dau el Makans un tava māsa Nozata es Zaman slepus mani atstājuši un aizgājuši līdzī Mekkas svētceļniekiem. Es tavam brāļam vēl neļāvu svētceļojumā doties, jo viņš bija pārāk jauns, bet apsoliju viņu laist jau citu gadu. Bet viņš nu nebija gribējis ilgāk gaidīt un slepus aizbēdzis kopā ar māsu; un kad svētceļnieki pārnāca mājās, es viņiem jautāju, vai nav manus bērnus redzējuši, bet nevienam nebija zināms, kāds liktenis viņus piemeklējis. Un tā nu es staigāju sēru drēbēs un visa plašā pasaule man tapusi šaura, un dienas un naktis man aizrit gaužās asarās un bēdās.“

Te kalifa vēstulē bija pieminēti dziesmas vārdi:

Tik viņas tēls man visur pretim māj
 Un neriet viņas saule manā sirdī;
 Ja necerētu sirds to atkal redzēt,
 Es vienu mirkli nedzīvotu vairs;
 Man miera nebūtu vairs pasaulē,
 Ja sapni negainītu manas sāpes.

Un savu vēstuli nobeigdams, viņš rakstīja: „Tava

brāļa un tavas māšas nedarbs apkauno visu mūsu namu, tādēļ lūko izdibināt, kur viņi kļīst. Un raksti, dēls, kā klājas tev pašam. Lai Allah miers ar tevi un ar visiem, kas tavā namā.“

Vēstuli izlasījis, Šarkans nu gaužam bēdājās par savu tēvu, kalifu Omaru al Nemanu, bet brāļa un māšas pazušana viņa prātu ieliksmoja; un vēstuli paņēmis, viņš devās pie savas laulātās draudzenes Nozatas es Zaman, nezinādams, ka tā viņa miesīgā māsa; ik naktis un ik dienas Šarkans gāja viņas istabā, līdz cerību mēneši bija galā un viņa sēdās dzemdētājas krēslā. Allah viņai bija lēmis vieglas radības, un viņai piedzima meitiņa. Te nu viņa lika aicināt sultānu Šarkanu, un viņu redzēdama, sacīja: „Tavai meitiņai jau septiņas dienas, dodi nu tai vārdu pēc sava prāta!“ Un noliecies savu meitiņu skūpstīt, viņš tai ap kaklu ieraudzīja vienu no nelaimīgās Kaisarijas valdinieces Abrizas trijiem dārgakmeņiem. To redzēdams, Šarkans iedegās lielās dusmās un jautāja Nozatai es Zaman: „Kur tu ņēmi šos dārgakmeņus, verdzene?“ Te nu arī viņa vairs nevaldīja savas dusmas un viņam sacīja: „Es esmu tava kundze un pavēlniece un man klausa visi, kas dzīvo tavā pili! Mans noslēpums vairs ilgāk nav glabājams! Jā, es esmu tava valdiniece un kalifa meita! Es esmu Nozata es Zaman, kalifa Omara al Nemaņa meita!“ Kad nu Šarkans viņas vārdus dzirdēja...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un pazemīgi aplusa. Un kad pienāca

sešdesmitdevītā nakts,

viņa stāstīja:

„Kad nu Šarkans viņas vārdus dzirdēja, ak, cēlais valdiniek, viņš notricēja saltos drebuļos un šausmās

sastinga; un gluži bāls viņš pakrita nesamaņā. Bet atžilbis, viņš nevarēja un nevarēja ticēt briesmīgai patiesībai un jautāja Nozatai es Zaman: „Ak, augstā pavēlniece, vai tu patiesi kalifa Omara al Nemana meita?“ Un viņa atteica: „Jā, es esmu viņa meita.“ Te nu viņš sacīja: „Tik tiešām, dārgakmenis bērna kaklā applicina tavu vārdu patiesību; bet es gribu vēl citus pierādījumus.“ Un Nozata viņam teica savu dzīves stāstu.

To dzirdējis, Šarkans redzēja, ka viss ir dzīva patiesība, un viņš nodomāja: „Ak, kā nu mana miesīga māsa var mana sieva būt? Es došu viņai citu viru; un ja nu viss nāks gaismā, es palaidīšu valodas, ka biju jau no viņas šķīries, iekams gulēju viņas laulības gultā.“ Te Šarkans pacēla galvu un sacīja Nozatai: „Ak, Nozata es Zaman, tu tiešām esi mana māsa, jo raugi: es esmu Šarkans, kalifa Omara al Nemana dēls, bet mūsu tēva pili tu nekā neesi par mani dzirdējusi! Lai Allah mums piedod!“

Šarkana vārdus dzirdējusi, Nozata iekliedzās skaļā balsī un pakrita nemaņā. Un attapusies, viņa pēra savus vaigus, vaimanāja un raudāja; un Šarkanam viņa sacīja: „Mēs esam krituši nāves grēkā! Kas nu mums būs? Un ko es teikšu tēvam un mātei, kad viņi jautās: „Kur tev radās mazā meitiņa?“ Te Šarkans atbildēja: „Es izgudroju labu padomu: tevi apprecēs mans vecākais galminieks; un mūsu meitiņu tu varēsi uzaudzināt viņa pili, kā viņa paša bērnu, un nevienam nebūs zināms, ka esi mana māsa. Tici man, Nozata, mums labāka padoma nebūs. Es iešu un savu galminieku pasaukšu uz karstām pēdām, jekams mūsu noslēpums nav nācis gaismā.“ Te nu Šarkans māsu mierināja un maigi skūpstīja viņai galvu; un viņa sacīja: „Eš esmu mierā, Šarkan, bet kādā vārdā tu mūsu

meitu sauksi, jo ir jau laiks viņai vārdu dot.“ Un Šarkans sacīja: „Lai viņas vārds ir Kudija Fakan¹.“

To teicis, Šarkans lika ataicināt savu vecāko galminieku un deva viņam Nozatu par sievu; un kad nu Nozata ar savu meitiņu aizgāja dzīvot galminieka pili, Šarkans to apveltīja dārgām balvām. Un Šarkana galminieks Nozatu cienīja un godāja un deva viņai košākās rotas, bet meitiņu viņš lika kopt un audzināt vislabākām auklēm un ziditājam. Tā nu klājās kalifa meitai Nozatai es Zaman. Bet viņas brālis Dau el Makans un hamama kurinātājs tikmēr ar Damaskas karavāni posās ceļā uz Bagdadi.

Te kādu dienu kalifs Omars al Nemans atsūtīja savu ziņnesi ar otru vēstuli Šarkanam. Un vēstulē piesaukdams augsto Allah vārdu, viņš rakstīja: „Es rakstu tev, ak, mīļotais dēls, par savām bēdām un ciešanām, jo manu nabaga bērnu zaudējums man naktis laupa miegu un visā plašā pasaulē man nav vairs miera. Un kad šī vēstule būs nonākusi tavās rokās, tev tūdaļ būs atsūtīt savas nodevas un savu jauno verdzeni, kuŗa nu ir tava laulātā draudzene. Jo kalifs, tavs tēvs, grib skatīt viņas vaigu un dzirdēt viņas valodu, un pārbaudīt viņas gudrību un prāta spožumu. Jo raugi: manā pili no Rumas zemes atnākusi veca un tikla sieva ar piecām šķīstām jaunavām. Un viņām zināms viss, ko cilvēks zinībās var izdibināt. Cilvēka vārdi ir par vājiem izteikt šo jaunavu daiļumu un cēlumu un vecās sievas gudrību, jo viņas staro pilnības mirdzumā. Tiklīdz manas acis viņas ieraudzīja, sirds mana iesila maigumā un savā pili es devu viņām mājas vietu, jo nevienam valdiniekam pasaulē nav tik krāšņas pils. Un kad es vecai sievai

¹ Tas nozīmē: Likteņa spēks.

jautāju, cik brīnišķās jaunavas maksā, viņa atbildēja: „Ak, valdiniek, es viņas pārdodu par tik, cik lieli ir Damaskas mesli kalifam.“ Bet Allah vārdā, šī maksa ir pārāk niecīga, jo katra no piecām jaunavām ir lielākas maksas cienīga. Un tā nu šīs jaunavas ir manā pili un es gaidu gadskārtējos meslus, ak, dēls, jo vecā sieva pošas atpakaļ uz savu zemi. Bet, Allah vārdā, neaizmirsti atsūtīt savu laulāto draudzeni, jo raugi: viņas gudrība mums būs vajadzīga un viņa mums palīdzēs spriest, cik piecas jaunavas ir mācītas. Un ja nu tava jaunā laulātā draudzene būs mācītāka un prāta skaidrībā spožāka, es visas jaunavas aizsūtīšu tev kā balvu un dāvāšu tev Bagdades meslus. Lai Allah miers ar tevi un ar visiem, kas tavā namā, ak, mans dēls!“

Kad nu Šarkans sava tēva, kalifa Omara al Nemana, vēstuli bija izlasījis . . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un kā daždien apklusā. Un kad pienāca

septiņdesmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un kad nu Šarkans bija izlasījis sava tēva, kalifa Omara al Nemana, vēstuli, ak, cēlais valdiniek, viņš tūdaļ lika aicināt savu māsas vīru, vecāko galmnieku, un sacīja tam: „Steidzies un tūdaļ lieci ataicināt jauno verdzeni, ko devu tev par sievu.“ Kad nu Nozata atnāca, Šarkans viņai teica: „Ak, mana māsa, še, lasi mūsu tēva vēstuli un saki, ko tu domā.“ Un, vēstuli izlasījusi, Nozata atbildēja: „Ak, brāli, tavš nodoms būs labāks par manu padomu, un es to paklausīšu. Bet ja tu vaicā, tad dzirdi, ka manas karstākās ilgas ir redzēt savus mīļos vecākus un dārgo dzimteni, un

es nu tevi lūdzu, ak, brāli: ļauji man doties uz tēva pili mana laulātā drauga drošā ziņā, jo es gribu tēvam izstāstīt savas likstas un to, kas notika ar mani un ar beduinu, un kā tas mani pārdeva tirgotājam un kā nu tirgotājs mani pārdeva tev, un kā tu no manis šķīries, iekams manā laulības gultā pārļaidi pirmo nakti un atdevi mani par sievu savam galminiekam. Un Šarkans atbildēja: „Lai notiek tā!“

Te nu Šarkans lika ataicināt savu vecāko galminieku, kuņš nenoskārta, ka viņam pats valdinieks ir sievas brālis, un sacīja tam: „Tev jādodas uz Bagdadi ar karavāni, kas manam tēvam vedīs Damaskas meslus, un lidzi tev jāņem sava jaunā sieva, ko es tev dāvāju.“ Un vecākais galminieks atbildēja: „Dzirdu un paklausu.“ Te Šarkans lika, lai viņam sarīko skaistas nestuves un krāšņāko kamieli, un otras nestuves viņš lika sarīkot Nozatai. Un vecākam galminiekam viņš iedeva vēstuli, kas bija nododama kalifam Omaram al Nemanam; tā nu Šarkans viņus aizvadīja, bet savu meitiņu, vārdā Kudija Fakan, viņš atstāja pili un atdeva auklēm un zīdītājām. Un zinādama, ka viņas meitiņa paliek gādīgās rokās, viņa mierīgi sēdās savam kamieļam mugurā, un sava laulātā drauga ziņā aizjāja karavānei pa priekšu.

To pašu nakti Dau el Makans un hamama kurinātājs, Damaskas ielās staigādami, nonāca pie pilsētas pārvaldnieka pils un ieraudzīja kamieļus, mūļus un mamelukus ar degošām lāpām. Te Dau el Makans jautāja mamelukam: „Kam pieder šie mantu saiņi?“ Un mameluks atbildēja: „Tur sūta Damaskas meslus kalifam Omaram al Nemanam.“ To dzirdējis, Dau el Makans jautāja: „Un kas šo karavāni vada?“ Viņam atbildēja: „Vecākais galma kungs, kam sieva ir

jaunā verdzene, visās zinībās un prāta gudrībās skolota.“ Te nu Dau el Makanam bira gaužas asaras, jo prātā viņam ienāca viņa māsa Nozata es Zaman un tēvs un māte un miļā dzimtene; un viņš teica krietnajam hamama kurinātājam: „Ak, brāli, dosimies šai karavānei līdz!“ Un kurinātājs sacīja: „Es iešu tev līdz, jo nevaru tevi palaist vienu uz Bagdadi, kad esmu tevi vadījis no Jeruzalemes uz Damasku.“ Dau el Makans atbildēja: „Ak, brāli, tu esi man miļš un dārgs!“ To dzirdējis, hamama kurinātājs sarīkoja visu, kas ceļā vajadzīgs, apsegloja ēzeli un pie segliem piesēja pārtikas maisu; viņš sajoza savu siksnu, pacēla sava ģērba malas un iesprauda tās aiz jostas, un Dau el Makanam palīdzēja uzkāpt ēzeļam mugurā. Te Dau el Makans viņam sacīja: „Sēsties man aiz muguras.“ Bet hamama kurinātājs pretojās: „Tā nu gan es nesēdišos, jo gribu tev mūžam kalpot.“ Dau el Makans neatlaidās: „Sēsties vismaz īsu brīdi un atpūties.“ Un kurinātājs atteica: „Kad būšu piekūsis, es piesēdišos.“ — „Ak, brāli!“ Dau el Makans iesaucās, „tagad maniēm vārdiem tukša skaņa, bet kad būsim mana tēva pilī, tu redzēsi, cik bagātīgi es tevi algošu par tavu uzticību.“

Un nekavējama nakts vēsumu, karavāne devās ceļā; hamama kurinātājs kājām un Dau el Makans ēzeļam mugurā, no karavānes neatstājās. Pašā priekšā, skaistākiem kamieļiem mugurā sēdot, jāja vecākais galma kungs un viņa laulātā draudzene Nozata, kuplā un greznā pavadonībā.

Un karavāne jāja, jāja visu cauru nakti, līdz pašam saules lēktam. Bet kad tveice nebija vairs izturama, vecākais galma zinātājs lika tai atpūsties palmu pudura pavēnī. Un visi izkāpa no segliem un dzirdināja kamieļus un citus nastu lopus. Bet drīz jau atkal viņi devās ceļā

un jāja vēl piecas nakts, līdz nonāca pilsētā, kur viņi atpūtās trīs dienas; un atkal viņi jāja, līdz juta jau Bagdades tuvumu, jo gaisā pūta tik spirtas vēsmas, kādas pūš tikai no Bagdades.“

Te nu Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi apklusā. Un kad pienāca

septiņdesmitpirmā nakts,

viņa stāstīja:

„Un kad nu Dau el Makanam sejā pūta dzimtās zemes vēsmas, viņš sirdī atcerējās savu māsu Nozatu un savu tēvu un māti, un prātā viņam ienāca mīlās māsas zaudējums un tēva un mātes lielās bēdas, kad viņi redzēs to pārnākušu vienu. Te nu viņam bira gaužas asaras un sirdī smeldza sūrstošas sāpes, un viņš teica dziesmas vārdus:

Ak, manas mīlas tēls, vai tevi skatī
Vairs mūžam nebūs manām acīm lemts?
Ak, ilgu tēls! Vai manas lūgšanas
Šis klusums nomāks savā klēpī dziļā?
Cik satikšanās mirkļu prieki īsi,
Bet, ak, cik ilga rūgtā šķiršanās!
Ak, nāc! Es sen jau tevi gaidot tvīkstu!
Skar manu roku saviem liegiem pirkstiem
Un jūti manas mīlestības kvēli!
Bet Allah vārdā tevi lūzdu es:
Man vārdus nesaki, kas mierina!
Tik tad man dvēselei mierinājums būs,
Kad reibdams tevi savās skaujās slēgšu!

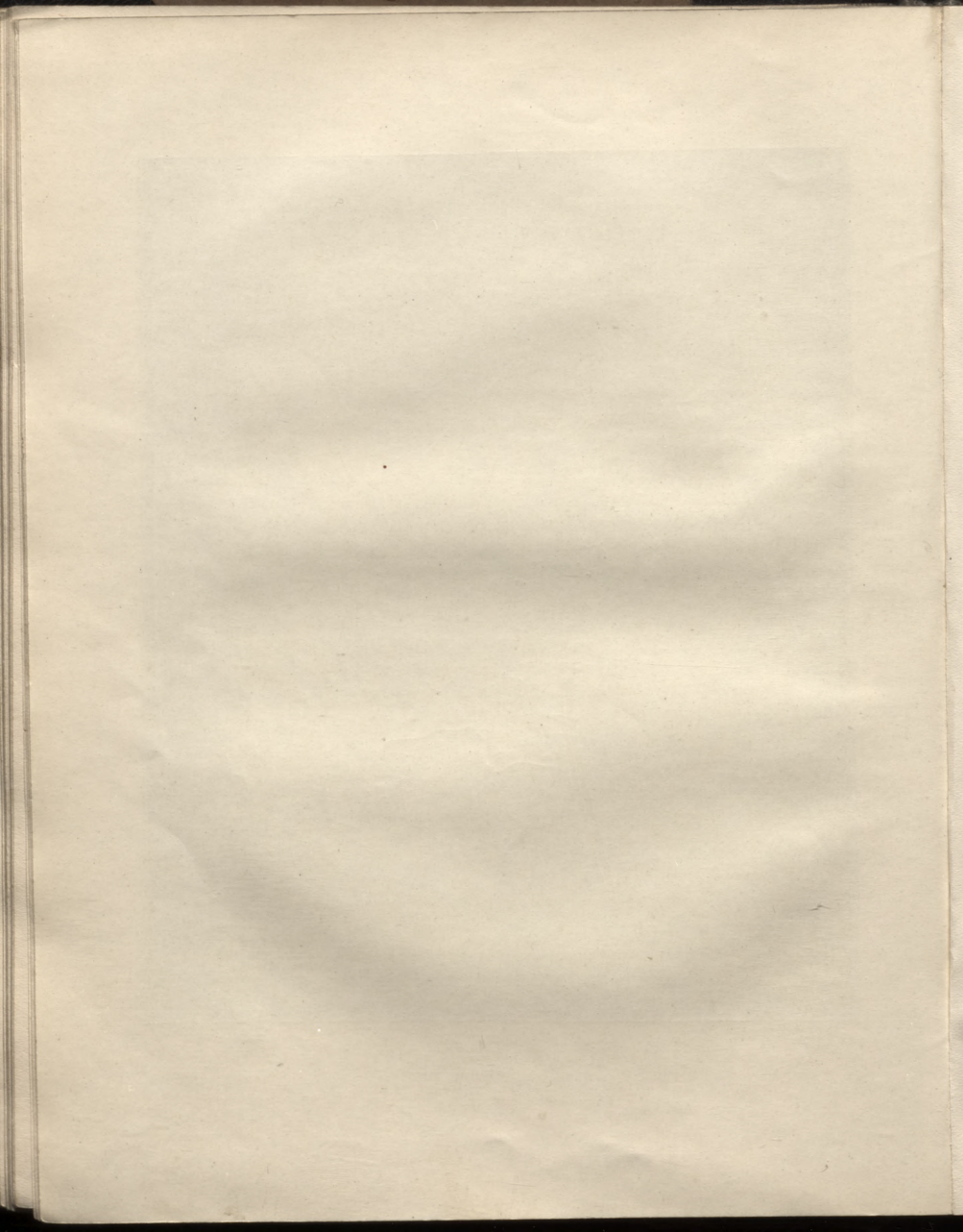
To dzirdējis, labais hamama kurinātājs sacīja:
„Ak, mīlais bērns, neraudi nu vairs! Un zini, ka mēs
sēdam pie vecākā galma kunga un viņa laulātās

draudzenes telts.“ Bet Dau el Makans atteica: „Ļauji man asaras liet un dziedāt dziesmas, kas manu dvēseli aijā kā šūpļa dziesmiņa un remdē manas karstās sirds dedzību!“ Un neklausīdamies, ko teica kurinātājs, viņš pievērsās Bagdadei un viņu apmirdzeja sidrabainā mēnesnīca. Bet Nozatai arī nenāca miegs, un savā teltī gulēdama, viņa domāja par savu brāli un savu tēvu un māti, un asaru pilnām acīm viņa klausījās balsi, kas kaisligi dziedāja pie viņas telts:

Tik pazibēja laimes stars un dzisa,
Un pāri klājās nakts vēl melnāka.
Vairs saldo vīna garšu neatceros,
Kas liegi kūpēja no kausa dārgā,
Kad to ar draugu kāri tukšojām!
Uz mūžu zuda manas dvēšles miers,
Man vaigu bargo Liktenis pievērsa;
Un nevarēdama to sagaidīt,
Ko mīlējusi sirds par visu kvēlāk,
Nu mana dvēsele ir mirusi.

Un dziesmu nodziedājis, Dau el Makans pakrita nesamaņā. Bet dzirdējusi skumjo dziedāšanu pašā nakts vidū, vecākā galma kunga laulātā draudzene, jaunā Nozata, piecēlās un pasauca savu einuku, kas gulēja pie telts durvīm, un tiklīdz viņa sauca, einuks iesteidzās un jautāja: „Ko grib mana kundze un pavēlniece?“ Un viņa sacīja: „Steidzies un vedi manā teltī to, kas dziedāja šo dziesmu!“ To dzirdējis, einuks sacīja: „Es guleju un nekā nedzirdēju! Es nevarēju viņu uziet pašā nakts vidū, man būs jāmodina visi mūsu ļaudis.“ Bet viņa teica tam: „Tā grib un liek tava pavēlniece. Tas, ko tu uziesi nomodā, būs dziesmas dziedātājs, kuŗa balsi es dzirdēju.“ Te nu einuks vairs nevarēja pretoties un viņš aizgāja meklēt dziedātāju.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja ausmas sārtumu un pazemīgi apklusā. Un kad pienāca

septiņdesmitotrā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu, ak, laipnais un žēlīgais valdinieks, einuks aizgāja meklēt dziedātāju. Bet velti viņš lūkojās un staigāja uz visām pusēm; nomodā viņš uzgāja tikai veco hamama kurinātāju, jo Dau el Makans gulēja nesamaņā. Un labais kurinātājs, ieraudzījis einuku, kam bālā mēnesnīcā vaigs likās bargs un dusmīgs, gaužam satrūkās, domādams, ka Dau el Makans ar savu dziedāšanu būs atmodinājis vecākā galma kunga laulāto draudzeni, un izlikās aizmidzis. Bet einuks viņu bija jau pamanījis un jautāja: Vai tu šie skandināji dziesmas, ko dzirdējusi mana kundze un pavēlniece?“ Te nu kurinātājs skaidri redzēja, ka galma kunga laulātai draudzenei ir laupīts miegs, un iesaucās: „Ak, kur nu es!“ Un einuks sacīja: „Kas tad? Saki, kas tas dziedātājs tāds bija, jo tu taču negulēji un droši vien to dzirdēji un redzēji.“ Bet labais kurinātājs vēl vairāk sabijās par Dau el Makanu un atbildēja: „Ne es zinu, kas tas tāds, ne es to redzējis vai dzirdējis.“ Bet einuks neatlaidās: „Tik tiešām, kā Allah debesīs, tu esi nekaunīgs melis, un es tev neticēšu, ka neesi dziedātāju dzirdējis, jo tu tepat sēdēji un aizmidzis nebiji!“ Te kurinātājs viņam sacīja: „Es tev teikšu patiesību. Dziedātājs bija kāds ceļinieks, kas nupat aizjāja garām. Un viņa sasodītā dziedāšana mani iztraucēja no miega! Lai Allah viņu aizmaldina tuksnesī!“ To dzirdējis, einuks atkratīja galvu un neticēja, bet, savā nodabā rūkdams, viņš aizgāja atpakaļ pie savas pavēlnieces un viņai sacīja: „Dziedātājs bijis kāds ceļinieks, kuŗa kamielis nu būs

jau tālu tuksnesi.“ Bet Nozata, bēdīga un noskumusi, uzlūkoja einuku un neteica vairs nekā.

Kad nu Dau el Makans atžilba un debess dzīle ieraudzīja mēnesi, viņš vaigā juta rīta vēsmas spigto maigumu un dvēselē viņam pamodās tāli un seni tēli, un sirdī sāka dziedāt putnu balsis un liegi skanēt neredzamu surmu saldās trīsas, un viņam uznāca neklusināma dzīva izteikt dziesmā savas smeldzošās ilgas, kas viņu cēla augstumos. Un viņš sacīja kurinātajam: „Dzirdi, ko tev teikšu.“ Bet kurinātais jautāja: „Ko tu gribi darīt, mīlais bērns?“ Viņš atteica: „Es gribu dziedāt brīnišķas dziesmas, kas remdēs manu sirdi.“ Bet kurinātais sacīja: „Vai tad tu nezini, kas noticis? Ja es nebūtu tik pazemīgi runājis ar einuku, mēs abi būtu iekrituši postā.“ Te Dau el Makans vaicāja: „Es tavus vārdus nesaprotu. Kas tas par einuku?“ Un kurinātais atbildēja: „Ak, mans kungs un pavēlnieks, kamēr tu gulēji nemanā, te bija atnācis vecākā galma kunga laulātās draudzenes einuks; seja viņam bija nikna un barga, un milzīgu mandeļu koka vēzdu vīcinādams, viņš apraudzīja visus gulētājus; un ka nu es tepat nomodā sēdēju, viņš negantā balsī jautāja, vai tā bijusi mana balss, ko viņa kundze šē dzirdējusi. Bet es sacīju: „Kur nu mana! Te dziedāja ceļinieks, kas aizjāja gaļām!“ Bet viņš laikam vis neticēja un aiziedams sacīja: „Ja tev gadās šo balsi dzirdēt, tad dziedātāju saķeri un dodī man, es to vedīšu pie savas kundzes un pavēlnieces!“ Ak, mans kungs, man bija grūti novērst neticīgā verga aizdomas.“

Kurinātāja vārdus dzirdējis, Dau el Makans iekvēlojās un sacīja: „Kas man var aizliegt dziedāt dziesmas, kuŗas man patīk? Es gribu dziedāt visas savas dziesmas, un lai tur nāk, kas nākdams! Ko es vairs bišos, kad

mana tēva zeme jau tik tuvu! Nekas vairs nevar man kaitēt!“ Te nu nabaga kurinātājs sacīja: „Nu es redzu, tu tīšu prātu gribi gāzties postā!“ Bet Dau el Makans iesaucās: „Man jādzied un es dziedāšu!“ Un kurinātājs teica: „Ak, nelauji, kungs, ka tevi atstāju, jo labāk es aiziešu, nekā redzēšu tavu postu. Vai tu jau aizmirsis, ka es tev pazemīgi kalpoju pusotra gada? Kam gribi dzīt mani prom? Un zini jel, šie laudis ir noguruši un visi guļ saldu miegu. Ak, lūdzams netraucē viņu mieru savām dziesmām, lai tās būtu, cik skaistas būdamas!“ Bet Dau el Makans nebija pierunājams un līdzī vēja skaņām biežā palmu lapainē, viņš locīja savu kuplo un stipro balsi:

Ak, laiks! ak, laiks! Kur ir tās zelta dienas,
Kad abi laimes klēpi līgojām
Un mīļā tēva namā dzīvojam
Tur, mūsu jaukā, dārgā dzimtenē?
Ak, laiks! cik ātri neziņā viss zudis!
Mums bija dienas priecīgas un jautras,
Un naktis tvīka smaīdu reibumā!
Ak, kur! ak, kur jūs, laimesliksmās dienas,
Kad daiļā Nozata tur dziedēja
Un Dau el Makans viņai līdzī zēla!

Un dziesmu nodziedājis, viņš treji lāgi iesaucās un pakrita nesamaņā. Te labais kurinātājs piecēlās un ātri viņam uzklāja savu segu. Bet daiļā Nozata, dzirdējusi dziesmu, kas daiņoja par viņu un par viņas brāli, pēkšņi atskārta savu kļūmo likstu un raudās aizelsās, bet attapusies, sauca savu einuku un viņam teica: „Vai, tev! Tā pati balss, kas dziedāja pirmo dziesmu, dziedāja arī šo otru, jo es to dzirdēju pie pašas telts! Es zvēru pie Allah, ja dziedātāju neatvedīsi manā teltī, es iešu pie sava laulātā drauga un

viņš liks tevi nopērt un aizdzīt tuksnesī. Še tev simts dināri un dodī tos dziedātājam, un maigi to palūdī, lai viņš nāk manā teltī; ja viņš nenāk, dodī viņam šo maciņu, jo tur ir tūkstots dināri; un ja nu vēl viņš negrib nākt, tad atstājies, bet izdibini, kur viņš dzīvo, ko viņš dara un no kurienes viņš nākdams; steidzies drīz un nāci man stāstīt, ko būsi dzirdējis un redzējis. Tev nebūs ilgi kavēties!”

Te nu Šecherezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

septiņdesmittrešā nakts,

viņa stāstīja:

„Tev nebūs ilgi kavēties!” teica Nozata savam einukam. To dzirdējis, einuks atstāja savas pavēlnieces telti un atkal aizgāja meklēt dziedātāju; un viņš nu apstaigāja visus gulētājus un visiem ielūkojās sejās; bet nomodā nevienu neuzgāja. Un beidzot viņš piegāja pie hamama kurinātāja, kuŗš sēdēja ar kailu galvu un bez segas, un sagrābis viņa roku, einuks iesaucās: „Tu esi šē dziedājis!” Bet izbailu māktais kurinātājs atteica: „Tik tiešām, ka Allah debesīs, es neesmu dziedājis! Tīci man, ak, einuku vadoni!” Bet einuks sacīja: „Es tikām tevi vajā nelaidīšu, iekams būsi pateicis, kas te dziedāja! Jo bez viņa es nevaru iet atpakaļ pie savas pavēlnieces!” To dzirdējis, nabaga kurinātājs zūdiņās par Dau el Makana dzīvību un vaimanādams teica einukam: „Es zvēru pie Allah, ka dziedātājs bija kāds ceļinieks! Ak, ko tu mani tirdi, jo piemini, ka tavus ļaunos darbus Allah bargi piemeklēs! Es esmu nabaga vīrs no Abrama, Allah drauga, pilsētas!” Bet einuks atbildēja: „Tad eji pats un saki to manai kundzei un pavēlniecei, jo raugi: man viņa netic.” Te kurinātājs

iesaucās: „Ak, lielais un diženais einuku vadoni, tici man un eji mierīgs atpakaļ telti; un ja nu dziedātāja balss vēl atskanēs, lai tad tiesā un soda mani.“ Un einuku mierinādams un prožām labinādams, viņš teica tam daudzus patīkamus un glaimus vārdus un apmīloja viņam galvu.

Te nu einuks viņam ticēja un viņu atstāja, bet atpakaļ pie savas pavēlnieces negāja; viņš novērsās sāpus un paslēpās turpat tuvumā, un sāka vērot, kas nu būs. Te pēkšņi Dau el Makans atžilba. Un kurinātājs viņam sacīja: „Celies un klausies, kas tavu dziesmu dēļ mums bija jāpiedzīvo!“ Un viņš tam stāstīja, kas noticis. Bet Dau el Makans viņa vārdus nevēroja un atteica: „Ak, es nekā vairs negribu dzirdēt, jo nav vairs varas, kas manas jūtas var klusināt, kad mana dzimtene jau tik tuvu!“ Bet iztrūcinātais kurinātājs viņam sacīja: „Ak, mans bērns, ko nu aušojies! Man sirds tik pilna baiļu par tevi un par sevi! Allah vārdā, lūdzams nedziedi savas dziesmas, iekams būsi savā tēva pilī! Jo savu mūžu es nebūtu ticējis, ka tu tik spītīgs, mans bērns. Jel saproti, ka vecākā galma kunga sieva tevi grib sodīt, jo tu viņai neļāvi gulēt, bet viņa ir slima un nogurusi; savu einuku viņa sūta pie tevis jau divi lāgi.

Bet Dau el Makans neklausījās, ko teica labais kurinātājs, un trešo lāgu locīja savu balsi, dziedādams ar visu dvēseles dedzību:

Prom vārdus skarbos, dvēseli kas plosa
Un mieru neļauj acīm gurušām!
Man teic: „Tev sāpes pārvērtušas vaigu!“
„Par manām sāpēm klusat jell!“ es saku.
„Tev seja laužta mīlas ciešanās!“
„Vai mīlā cilvēki tā dēd un mirst?“

„Jā, draugs, tik mila tevi pārvērtusi!“
„Ak, es vairs nedzenos pēc milas glāstiem,
Prom aizmetu es pilno baudu kausu
Un negribu vairs milas ilgās tvīkt!
Es jūtas maigas meklēju un vāras,
Lai mierā aijā manu sirdi tās
Un balzamu lej slimā dvēselē!“

Un tiklidz Dau el Makans dziesmu nodziedāja, te pēkšņi viņam priekšā nostājās einuks. To redzēdams, nabaga kurinātājs nu tik ļoti iztrūcinājās, ka bēgšus aizbēga un iztālim noskatījās, kas nu būs. Bet einuks pazemīgi un bijīgi piegāja pie Dau el Makana un viņam sacīja: „Lai Allah miers ar tevi!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un kā daždien aplkusa. Un kad pienāca

septiņdesmitceturtnā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu, ak, laipnais un cēlais valdiniek, einuks sacīja Dau el Makanam: „Lai Allah miers ar tevi!“ Un Dau el Makans atbildēja: „Un Allah miers un žēlastība lai ar tevi!“ Bet einuks teica: „Ak, mans kungs, jau treji lāgi mana kundze un pavēlniece mani sūta pie tevis, jo raugi: viņa grib tevi redzēt.“ Un Dau el Makans sacīja: „Tava kundze un pavēlniece? Kas ir šī nelietīgā sieva, kas tevi sūta pie manis? Lai Allah lāsts par viņu un par viņas vīru!“ Un Dau el Makans, sakaitināts par tādu pārgalvību, nu bāra un rāja nabaga einuku. Bet einuks viņam neteica ne pušplēsta vārda, jo kundze viņam bija likusi to maigi lūgt un aizvest viņas telti. Tā nu einuks lūkoja savas dusmas klusināt un sacīja viņam visglaimākos vārdus. Viņš teica Dau el Makanam: „Ak, mans bērns, es

neesmu nācis tevi skumdināt vai pazemot, es esmu nācis tevi lūgt, lai tavi cēlie soļi vēršas uz mūsu pusi un lai tu nāci manas pavēlnieces teltī, jo raugi: viņa tevi karsti gaida un grib ar tevi runāt. Un tavu laipnību viņa bagātīgi algos!“

To dzirdējis, Dau el Makans ieliksnojās un bija mierā celties un iet einukam līdz uz telti, bet nabaga kurinātājs aizvien vēl trīcēja un drebēja bailēs par Dau el Makana dzīvību un iztālim gāja viņa pēdās, domādams: „Ak, kāds posts nu piemeklējis viņa jaunību! Droši vien viņu ritu, pašā saules lēktā, pakārs!“ Te pēkšņi viņam prātā ienāca briesmīgas domas un savā nodabā viņš iesaucās: „Varbūt viņš taisnodamies nodos mani un teiks, ka dziedātājs biju es! Ak, tad nu gan viņš būtu nelietis!“

Bet Dau el Makans un einuks zagās cauri gulošo ļaužu nometnei un beidzot nonāca pie Nozatas telts durvīm.

Te nu einuks lika, lai Dau el Makans brīdi gaida, un telti iegāja viens, un savai kundzei un pavēlniecei viņš sacīja: „Nu es esmu atvedis šo vīru, ak, cēlā pavēlniece! Viņš vēl jauns un ļoti skaists, un viņš runā kā daždien mācīts cilvēks.“ To dzirdējusi, Nozata juta, cik strauji sāk pukstēt viņai sirds, un viņa sacīja einukam: „Sēdini viņu pie manas telts durvīm un mīļi lūdzi, lai viņš vēlreiz dzied savas dziesmas, jo es gribu tās dzirdēt tuvumā. Un kad viņš dziesmas būs nodziedājis, jautā viņa vārdu un viņa cilti.“ Te einuks izgāja un teica Dau el Makanam: „Mana kundze un pavēlniece lika tevi lūgt, lai tu sēsties pie viņas telts durvīm un dziedī savas dziesmas, un viņa savā teltī klausīsies. Un viņa grib zināt tavu vārdu un tavu cilti.“ Bet Dau el Makans atbildēja: „No visas sirds es viņai dziedāšu

un raidīšu savas dvēseles sveicienu! Bet mans vārds jau sen ir dzisis un mana sirds ir liesmās iztvikusi un mana miesa sagurusi. Jo raugi: manas dzīves stāsts būtu ar adatu dūrieniem ierakstāms acu stūpos. Es bēdās un šķiršanās sāpēs sāku dzert un viņa skurbā man aptumšojās gars un nonika miesa. Un tā nu es pasaulē klistu kā mēnessērdzīgs! Un manam prātam nav vairs skaidrības!“

Kad nu einuks viņa vārdus pateica Nozatai, viņa gauži raudāja un sacīja einukam: „Pavaicā viņam, vai viņš nav zaudējis dārgu tuvinieku: māti, tēvu vai brāli?“ Un einuks izgāja un jautāja Dau el Makanam, ko viņa kundze un pavēlniece bija likusi. Bet Dau el Makans atbildēja: „Ak, saki savai kundzei un pavēlniecei, ka esmu zaudējis tēvu un māti un brāli, un turklāt savu dārgo māsu, kuŗa mani tik ļoti milēja, bet liktenis mūs izšķīra un es vairs nezinu, kur viņa mīt un kā viņai klājas!“ Un kad nu einuks to pateica Nozatai, viņa sacīja: „Lai Allah svētī un pasargā šo jaunekli un viņa gaitas savieno ar tiem, kuŗus viņš milē!“ Un einukam viņa sacīja: „Eji un saki, lai viņš dzied par šķiršanās sāpēm!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

septiņdesmitpiektā nakts,

viņa stāstīja:

„Eji un saki, lai viņš dzied par šķiršanās sāpēm!“ teica vecākā galma kunga laulātā draudzene Nozata savam einukam, ak, laipnais valdiniek! Un einuks savas kundzes un pavēlnieces lūgumu pateica Dau el Makanam, un turpat pie telts durvīm sēdēdams, Dau el Makans savu vaigu atspieda rokā un viņa balss aizlīgoja

augstumos, un mēnesnīca apvizēja gulošos cilvēkus un
lopus. Un viņš dziedāja:

Es pantos gleznos diezgan daiņojis
Par šķiršanos un viņas ilgu sāpēm,
Par tālumu, kas plosa dvēseli!
Nu dziedāšu es tik par dzīves priekiem,
Par visu, daļumā kas zied un staro;
Lai liksmi rit un raisās vieglie panti,
Ko maigi apmirdz skaidras mākslas zelts!
Es dziedāšu par dārzēm ziedošiem,
Par gacelēm ar melno acu zību!
Man viņa bija kūstošs baudu dārzs:
Ar narcisu un rožu vaigiem vāriem
Un krūšu granātām, kas pilnas tvīkst,
Un miesu tā kā medus, ziedu rasa!
Bet maigās atmiņas ar saldo tvīksmi
No mirkļa šī vairs mani neauklēs;
Man dzīve jāutra būs, es liksmošu
Ar daļām jaunavām, kas vijīgas
Kā bana zars, ko šūpo liegas šalkas,
Ar jaunavām, kas spulgo tā kā pērles,
Un veņas neskartas un ziedošas.
Kur strinkšķēs ģitaras un kokles saldās,
Es viņa kausu dzeršu pārpilno
Un dziedāšu starp narcisēm un rozēm!
Man krūtis elpos smaršas reibinošās,
Kas liegi izkūpēs no kairām miesām;
No lūpu pilnuma, kas tvīkst un kvēlo,
Es dzeršu smaršaino un karsto elpu!
Man acis maigi vērsies skropstu ēnā
Un visi sēdēsīm mēs liksmi kopā
Pie ūdeņiem, kas manos krāšņos dārzos
Dzied saldi, murd un liegi burbuļo.

Kad nu Dau el Makans brīnišķīgo dziesmu bija
nodziedājis, Nozata, visu laiku sajūsmā klausījusies,
nevarēja vairs klusināt savu sirdi un drudžainām rokām
atrāva telts durvju aizkaru, un, ielūkojusies mēnesnīcas

apmirdzētā klajumā, viņa ieraudzīja jauno dziedātāju. Un pēkšņi viņa iesaucās skaļā balsī, jo raugi: viņa pazina savu brāli Dau el Makanu. Un rokas izstiepusi, viņa izsteidzās no telts un sauca: „Ak, manu brāli! Ak, Dau el Makan!“ To dzirdējis, Dau el Makans uzlūkoja daiļo kundzi un pazina savu māsu Nozatu es Zaman. Te nu viņi viens otru apkampa un pakrita nemaņā.

To redzot, einukam bija lieli brīnumi un viņš gaužam samulsa; te pēkšņi viņš sagidās un ieskrēja telti, paņēma lielu segu un aplāja savu kundzi un pavēlnieci un viņas brāli, lai viņus neredzētu nejaušu gājēju acis. Un, domās iegrimis, viņš gaidīja, kamēr tie abi atžilbs. Un necik ilgi, te Nozata bija jau kājās un viņai līdzī piecēlās Dau el Makans. Te nu Nozata aizmirsa visas aizgājušo dienu likstas, un laimē ligo-dama, teica dziesmas vārdus:

Tu, Likten, zvērēji, ka manām mokām
Ne mūžam gala nebūs pasaulē!
Bet zvērasts negantais tev jālauž bija,
Jo manai laimei tiešām gala nav,
Un mīlais mans nu manā tuvumā!
Nu, Likten, pats tu būsi mūsu vergs,
Un, pazemīgi savus plecus liekdams,
Mums kalposi tu, godbijīgs un lēns!

To dzirdējis, Dau el Makans savu māsu spieda pie krūtīm un prieka asarās mirka viņam acis, un viņš tai atbildēja dziesmas vārdus:

Es laimes augstumos tik pēkšņi cēlos,
Ka liksmais spars man priekā raudāt liek,
Un rit nu asaras. Ak, acis manas!
Tām karstās asaras sen svešas nav,
Ak, acis! vakar bēdu lāses lējāt,
Nu laimē jāber prieka dimanti!

Te nu Nozata aicināja brāli savā telti un viņam sacīja: „Ak, brāli, stāsti nu, kas tevi piemeklējis, un es tev stāstīšu, kas noticis man!“ Bet Dau el Makans atbildēja: „Nē, miļā māsa, stāsti tu pirmā!“ Un Nozata stāstīja brālim visu, kas viņu piemeklējis, un neslēpa viņam nenieka. Un stāstu beigusi, viņa sacīja: „Es tevi vedīšu pie sava vīra, vecākā galma kunga, viņš ir krietns un labs cilvēks. Bet iekams dosimies pie viņa, stāsti man, ak, brāli, kas tevi piemeklējis kopš viņas dienas, kad tevi slimu pametu khanā, svētā pilsētā.“

Te Dau el Makans paklausīja viņas lūgumu un savu stāstu beidza, sacīdams: „Es nekad tev nevarēšu izteikt, Nozata, cik labs un cēls ir mans pavadonis, nabaga hamama kurinātājs, jo visu savu naudu, ko bija viņš iekrājis vecuma dienām, viņš atdeva, gādādams par mani; viņš dienām un naktīm mani kopa un bija man tik labs, kā miļākais tēvs vai brālis vai uzticīgākais draugs, un bija viņš tik rūpīgs, ka visu savu ēdienu atdeva man un pats gāja kājām, lai es varu sēdēt viņa ēzeļam mugurā, un iedams viņš mani vēl turēja un sargāja, lai es nenokrītu; un tik tiešām, kā Allah debesis, ja es vēl esmu dzīvs, man jāpateicas viņam, jo Allah viņu bija man sūtījis!“ To dzirdējusi, Nozata sacīja: „Ja tāds būs Allah prāts, mēs atmaksāsim šim vīram par viņa labo sirdi, cik varēdami!“

To teikusi, Nozata pasauca savu einuku, un to pašu mirkli viņš atsteidzās; un nōskūpstījis roku Dau el Makanam, viņš bijīgi apstājās, un Nozata viņam sacīja: „Mans labais kalps ar prieka vēsti sejā, tu pirmais man atnesi laimīgo ziņu, tādēļ paturi manu naudas maku ar tūkstots dināriem, ko es tev iedevu. Bet steidzies drīz pie sava kunga un pavēlnieka, un saki, ka es gribu viņu redzēt.“ Te nu einuks, jautru

un priecīgu prātu, devās pie sava pavēlnieka, vecākā galma kunga, kas tūdaļ steidzās savas laulātās draudzenes telti. Un pašā nakts vidū viņas telti ieraudzījis svešu jaunekli, viņš gaužam brīnījās un samulsa. Bet Nozata viņam izstāstīja savas un sava brāļa bēdas, nenieka neslēpdama, un sacīja: „Un tā nu tu, ak, laipnais galma kungs, neesi vis apprecējis verdzeni, kā tu domāji, bet paša kalifa Omara al Nemana meitu Nozatu es Zaman. Un jauneklis šis ir mans brālis Dau el Makans!“

Kad nu vecākais galma kungs noklausījās brīnišķīgo stāstu, par kuŗa patiesību viņš nešaubījās ne mirkli, viņš ligoja svētlaimības augstumos, jo raugi: nu viņš bija paša kalifa Omara al Nemana meitas vīrs; un savā nodabā viņš gudroja: „Nu droši vien mani iecels par labākā novada pavēlnieku!“ Un godbijīgi piegājis pie Dau el Makana, viņš vēlēja tam laimes un priecājās par viņa glābiņu un laimīgo satikšanos ar savu māsu. Un kalpiem viņš lika celt otru telti savam viesim; bet Nozata sacīja: „Ko nu vairs telti celsim, kad esam jau tik tuvu no mūsu dzimtenes! Un mēs tik sen neesam lūkojušies viens otram acīs, ka mums būs prieks līdz tēva mājām nodzīvot vienā pajumtē.“ Un vecākais galma kungs atbildēja: „Lai notiek tavs prāts!“ To sacījis, viņš telti atstāja, jo negribēja traucēt viņu tikšanās priekus, un lika iedegt lāpas viņu telti un atnest viņiem saldus augļus un citus gardumus, ko lielos saiņos divi mūļi un viens kamielis nesa līdz no Damaskas, jo tos viņš bija nodomājis izdalīt Bagdades dižākiem vīriem, kuŗi nāks viņu apsveikt. Un Dau el Makanam viņš atsūtīja trīs greznus ģērbus un lika seglot viņam tīras sugas kamieli ar lielām, gaŗām bārkstīm izrotātu segu. Un lieliem soļiem viņš

staigāja gar savu telti un krūtis viņam cilājās viegli un liksmi, domājot par augsto godu, ko viņam lēmis Allah, par savu lielo laimi un nākamo dienu godību.

Kad atausa rīts, vecākais galma kungs steidzās savas laulātās draudzenes telti un sveicināja savu sievas brāli. Bet Nozata viņam sacīja: „Mums nebūs aizmirst krietno hamama kurinātāju; jāpasaka einukam, lai viņš tam seglo labu jājamo zirgu un gādā viņam labas pusdienas un vakariņas. Un lai viņš paliek mūsu tuvumā!“ Te galma kungs teica einukam, kas viņam darāms, un einuks atbildēja: „Dzirdu un paklausu!“

Tā nu einuks pasauca dažus sava kunga kalpus un gāja meklēt hamama kurinātāju. Un uzgāja to pašā karavānes galā, bailēs tricošu un drebošu; un nabaga kurinātājs žigli segloja savu ēzeli, jo raugi: viņš bija nodomājis atstāt šo vietu, kur viņam nolaupīja viņa jauno draugu Dau el Makanu. Un ieraudzījis einuku un mamelukus, kas viņam piesteidzās klāt un viņu apstāja no visām pusēm, viņš bailēs pēkšņi nobālēja un nodzeltēja; ceļi viņam tricēja un klabēja, sizdamies viens pret otru, un visa miesa raustījās saltos drebuļos. Un viņš vairs nešaubījās, ka Dau el Makans viņu nodevis un viņu piemeklēs vecākā galma kunga laulātās draudzenes atriebība. Bet einuks viņam uzsauca: „Ak, tu, melis!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

septiņdesmitsestā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu, ak, laipnais un želigais valdinieks, einuks uzsauca iztrūcinātam hamama kurinātājam: „Ak, tu, melis! Kādēļ tu sacīji, ka neesi dziedājis un ka

dziedātāju neesi redzējis? Mēs zinām gan, ka dziesmas dziedāja tavs ceļa biedrs! Un zini, ka es līdz pašai Bagdadei tevi neatstāšu, bet Bagdadē tevi piemeklēs tāds pats liktenis, kā tavu draugu! To dzirdējis, iztrūcinātais kurinātājs vaimanāja: „Ak, vai! ak, vai! nu mans gals jau klāt!“ Bet einuks sacīja mamelukiem: „Ņemat viņa ēzeli un dodat viņam šo zirgu!“ Un mameluki, nevērodami nabaga kurinātāja asaras, paņēma viņa ēzeli un lika viņam kāpt sava kunga un pavēlnieka skaistā zirgā. Un einuks viņiem sacīja: „Jums visu ceļu būs viņu apsargāt; ik mats, kas viņam nokritis no galvas, maksās jūsu dzīvību! Un jums būs viņam labi kalpot un paklausīt visas viņa vēlēšanās!“

Un mameluku barā atgādiēs, kurinātājs nu skaidri redzēja, ka nāve viņam ilgi nav vairs jāgaida; un viņš sacīja einukam: „Ak, cēlais einuku vadoni, es zvēru, ka šis jauneklis man nav ne rads, ne brālis, un visā pasaulē es esmu viens; es esmu nabags hamama kurinātājs. Bet jaunekli es uzgāju pie hamama durvīm uz skaidu čupas un Allah vārdā viņu piecēlu un kopu. Un tik tiešām, kā Allah debesīs, es neesmu pelnījis sodul!“ To teicis, viņš birdināja gaužas asaras un domāja nemierīgas domas, bet karavāne devās ceļā un einuks gāja viņam blakus, lāgu lāgiem viņu biedēdams: „Tu un tavs nolādētais jauneklis ar savām sasodītām dziesmām traucējāt manas kundzes un pavēlnieces miegu, un tad vis tev bailes nebija!“ Bet tiklīdz karavāne apmetās atpūsties, te einuks kurinātāju aicināja pie sava trauka, un viņi ēda un dzēra abi kopā, un einuks viņam deva pirmam. Bet asaras nenožūva nabaga kurinātājam acīs, jo raugi: viņš zūdījās un bailojās par savu draugu Dau el Makanu, par kuŗu einuks viņam neteica neka.

Bet Dau el Makans un viņa māsa Nozata ar savu vīru, vecāko galma kungu, tuvojās Bagdadei, jādami karavānei pa priekšu. Un līdz ilgotam ceļam galam viņiem bija vairs tikai vienas dienas gājums. Un raugi: pēdējā ritā, kad karavāne atkal posās ceļā, tālumā viņi saskatīja biezu putekļu mākonī, un mākonis ietina visu debessjumu un viņus apņēma tumsība. Te nu vecākais galma kungs mierināja savus ļaudis un lika viņiem palikt savās vietās, bet pats ar piecdesmit jātniekiem aizņonoja uz to pusi, kur gaisā cēlās putekļu mākonis.

Bet putekļi drīz aizkūpēja un viņi ieraudzīja milzīgu kaŗaspēku ar plīvošiem karogiem, un kaŗaspēks nāca kaujas kārtībā, un bungas ribēja un skanēja taures. Un tūdaļ no kaŗaspēka atšķīrās jātnieku bars un auļoja viņiem pretim; un katram vecākā galma kunga mame-lukam līdzī jāja pieci braši jātnieki. Kaŗaspēku ieraudzījis, vecākais galma kungs gaužam brīnījās un jautāja kaŗaspēka vadoņiem: „Kas jūs tādi esat, ka iedrošināties mums virsū brukt?“ Un tie nu atteica: „Bet kas jūs tādi un no kurienes nākdami un kādu ceļu iedami?“ Te vecākais galma kungs sacīja: „Es esmu Damaskas emīra Šarkana, kalifa Omara al Nemana dēla, Bagdades un Horazanas valdinieka vecākais galma kungs! Un Šarkans, mans pavēlnieks, mani sūta pie sava tēva Bagdadē, jo raugi: es vedu viņam Damaskas meslus un dārgas balvas!“ To dzirdējuši, visi kaŗavīri izvilka nēzdodziņus, aizklāja savas acis un gauži raudāja un vaimanāja. Bet vecākam galma kungam bija lieli brīnumi.

Un kad nu kaŗavīru raudas norimās, viņu vadonis piegāja pie vecākā galma kunga un viņam sacīja: „Ak, vai! kur nu ir kalifs Omars al Nemans! Kalifs Omars al Nemans ir miris! Kalifs Omars al Nemans

ir nozāļojies! Ak, vai! mūsu posts ir liels!“ Un vēl viņš teica galma kungam: „Bet tu, ak, cēlais galma kungs, dodies mums līdz, jo mēs tevi aizvedīsim pie lielvezīra Dandana, kuŗš būs tepat mūsu karapulkā, un viņš tev izstāstīs visu mūsu lielo nelaimi!“ To dzirdējis, galma kungs vairs nevarēja klusināt savas žēlabas, un viņš iesaucās skaļā balsī: „Ak, cik nelaimīgs un bēdīgs ir mūsu ceļš!“ Un viņš nu gāja pie lielvezīra Dandana, kuŗš viņu laipni sagaidīja. Tā nu viņš iegāja lielvezīra telti un lielvezīrs lūdza, lai viņš sēstas. Un viņš nu lielvezīram stāstīja par savu uzdevumu un pieminēja visas balvas, ko veda kalifam Omaram al Nemanam.

Bet kad nu lielvezīrs Dandans dzirdēja sava kunga un pavēlnieka vārdu (lai Allah miers ar viņu!), viņš gaužam raudāja un teica vecākam galma kungam: „Ak, zini, ka kalifs Omars al Nemans ir nozāļojies, bet iekams tev stāstīšu, kā viss gadījies, uzklausi, kas notiek mūsu pilsētā: „Kad nu kalifs ar Allah žēlastību nomira, Bagdades tauta sacēlās un prasīja, kas būšot viņa pēcnieks, bet nevarēdama vienoties, tā sāka ķildoties, un būtu sācies asiņains kautiņš, ja emīri un kadīji to nebūtu novērsuši. Tā nu beidzot visi nosprieda, ka jāklausa, ko nolems četri lielie Bagdades kadīji. Un raugi: lielie kadīji nolēma, ka kalifa pēcniekam jābūt Šarkanam, Damaskas valdiniekam. Un tiklīdz es kadīju spriedumu biju dzirdējis, es sasaucu karaspēku un devos ceļā uz Damasku pie Šarkana, ziņot viņam par kalifa, viņa tēva, nāvi un par viņa iecelšanu Bagdades valdinieka krēslā. Bet zini, ak, cēlais galma kungs, ka Bagdadē daudzi grib valdinieka godā redzēt kalifa jaunāko dēlu Dau el Makanu. Bet, ak, jau sen nevienam nav zināms, kāds liktenis piemeklējis viņu un viņa māsu Nozatu es Zaman. Nu jau

drīz būs pieci gadi, kopš viņi devās ceļā uz El Hidžu, un no tā laika neviens par viņiem nav dzirdējis.“

Un lielvezīra Dandana vārdus dzirdējis, Nozatas laulātais draugs, gan ļoti noskumdams par kalifa Omara al Nemana nāvi, ieliksmojās un gaužam priecājās, domādams, ka Dau el Makans varētu sēsties Bagdades un Horasanas valdinieka krēslā. Un lielvezīru uzlūkodsams, viņš sacīja: „Tavs stāsts ir tiešām brīnišķīgs!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplusa. Un kad pienāca

septiņdesmitseptiņā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu, ak, laipnais un žēlīgais valdiniek, vecākais galma kungs sacīja lielvezīram Dandanam: „Tavs stāsts ir tiešām brīnišķīgs! Un ka nu tu man visu pateici, ļauji, lai tev pasaku vēsti, kas ieliksmos tavu sirdi un gaisinās tavas rūpes un raizes. Tad zini, ak, lielais vezīr, ka Allah mūsu ceļu ir svētījis un es vedu mājās Dau el Makanu un viņa māsu Nozatu es Zaman!“

Galma kunga vārdus dzirdējis, lielais vezīrs Dandans gaužam ieliksmojās un sacīja: „Ak, cēlais galma kungs, steidzies un stāsti man šo brīnišķīgo ziņu no sākuma līdz galam, jo mans prieks ir liels!“ Te nu vecākais galma kungs stāstīja viņam brāļ, ka māsas brīnišķīgo stāstu un neaizmīrsa arī pasacīt, ka kalifa meita Nozata es Zaman ir viņa laulātā draudzene.

Te vezīrs Dandans palocījās pret viņu un viņu apsveica ar visu godu. Un tūdaļ viņš lika aicināt emīrus un vezīrus un kaŗa vadoņus, un teica viņiem lielo prieka vēsti. Un tie nu sanāca un skūpstīja zemi Nozatas laulātam draugam pie kājām un visi viņu sveicināja un priecājās par likteņa brīnumiem.

Un vecākais galma kungs ar lielo vezīru Dandanu nu iesēdās ikviens savā goda vietā un lika aicināt emīrus un vezīrus, kuři stāvēja viņu priekšā, ikviens pēc savas kārtas un sava goda. Un padzēruši rožu ūdeni, emīri atsēdās savās vietās un karapulkiem lika sabiedroties un lēni doties uz priekšu. Un divāna sēdē, kuŗa aizilga visu stundu, vienprātīgi bija nolemts Dau el Makanu iecelt par kalifa Omara al Nemana pēcnieku un nedoties vairs tālāk uz Damasku pie Šarkana, kalifa vecākā dēla. Un vezīrs Dandans tūdaļ piecēlās, rādīdams godu vecākam galma kungam, kuŗš nu bija svarīgākais vīrs visā valstī, un lūkodams iemantot viņa labvēlibu, piedāvāja viņam dārgas balvas un novēlēja laimi un mieru; un to pašu darija visi emīri un vezīri un kuŗa vadoņi. Un visu augsto vīru vārdā vezīrs Dandans sacīja: „Ak, cēlais galma kungs, mēs ticam un ceram, ka tava cēlsirdība mums būs labvēlīga un jaunā sultāna valstī mēs visi paliksim savā amatā. Bet nu mēs steigsimies uz Bagdadi, jo tur mums jābūt agrāk, nekā jums, lai godam sagaidītu jaunā sultāna ienākšanu. Tev nu jāsteidzas pie viņa paša un viņam jāziņo mūsu lēmums.“ Te nu vecākais galma kungs visiem apsoliņa savu labvēlibu un iegāja Dau el Makana telti, bet vezīrs Dandans ar visu kuŗaspēku devās atpakaļ uz Bagdadi. Galma kungam Dandans atstāja savus ļaudis un kamieļus, kuŗi veda krāšņas teltis, dārgas balvas, valdinieka ģērbus un košus paklājus.

Un iedams uz Dau el Makana un Nozatas telti, vecākais galma kungs nu juta, cik liela izaugusi viņa cienība un bijība pret kalifa meitu Nozatu, un savā nodabā viņš iesaucās: „Ak, cik bagātīgi svētīts mūsu ceļš!“ Un piegājis pie telts, viņš negribēja iekšā iet, iekams viņa laulātā draudzene bija ļāvusi, bet viņa

atļāva, tiklīdz viņš bija lūdzis. Te nu galma kungs iegāja telti un stāstīja, ko redzējis un ko dzirdējis; viņš stāstīja par kalifa Omara al Nemana nāvi un par Dau el Makana iecelšanu valdinieka krēslā, jo viņš patiesi liekoties labāks valdinieks par Šarkanu. Un savu stāstu beigdams, viņš sacīja: „Un nu, ak, laipnais un cēlais kalif, tev jāpaklausa dīvāna nolēmums. Tu esi iecelts par kalifu un ja tu lielo godu atvairīsi, tavā vietā nāks cits un tava dzīvība vairs nebūs droša. Jo raugi: tas lūkos tevi nokaut vai abi jūs iedegsaties nedzēšamā kildā un valsti zaudēsāt abi.“ Un kad nu Dau el Makans un viņa māsa Nozata gauži raudāja par tēva nāvi, un gribēja zināt, kādā nāvē kalifs miris, vecākais galma kungs viņiem atbildēja: „To jums pastāstīs kalifa lielvezīrs Dandans, jo rītu viņš būs še ar visu kaņaspēku.“

Te Dau el Makans, brīdi klusējis, atsaucās: „Es gribu paklausīt likteņa gribai, jo vēl neviens no viņa varas nav glābies, un tavos vārdos ir gudrība un skaidrais prāts!“ To sacījis, viņš jautāja: „Bet sāki, labais māsas vīrs, kā lai es iztiek ar savu brāli Šarkanu un ko lai viņa labā daru?“ Un galma kungs atbildēja: „Vislabāk būtu, ja valsti izšķirtu līdzīgās daļās, tu būtu sultāns Bagdadē, tavš brālis Damaskā. Turies cieši pie mana padoma, un valsti būs miers un satiecība.“ Un Dau el Makans piekrita vecākā galma kunga lēmumam.

Un galma kungs paņēma valdinieka ģērbu, ko viņam atstāja vezīrs Dandans, ietērpa tajā Dau el Makanu un pasniedza viņam valdinieka zelta šķēpu, noskūpstīja zemi viņam pie kājām un aizgāja. Un tūdaļ izraudzīja augstu vietu un lika tur uzcelt kalifa telti, ko atstājis bija vezīrs Dandans. Ta bija liela, augsta, zidā šūta audekla telts ar jumolu, un telts sienās bija izšūti brīnišķīgi koki un burvīgas puķes. Un kad nu zeme

ap visu telti bija nolīdzināta, viņš lika zemē izklāt lielas segas un lūdza Dau el Makanu, lai nakti viņš gul šajā teltī. Un jaunais kalifs tur nu gulēja līdz agram rītam. Bet tiklīdz sāka ausma blāzmoties, te tūlumā atskanēja kara taures un bungu rībiens. Un drīz no putekļu mākoņa izšķīrās Bagdades karaspēks, kuŗam papriekšu jāja vezīrs Dandans, steigdamies pretim jaunajam valdniekam.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta ausmu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

septiņdesmitastotā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu, ak, cēlais valdniek, vezīrs Dandans jāja pretim jaunajam kalifam. Un valdnieka drēbēs gērbtais Dau el Makans piecēlās, uz ceļiem nolika lielo zelta šķēpu, abām rokām atspiedās pret to un gaidīja neku-stēdamies. Visapkārt viņam izkārtojās Damaskas jātnieki un vecākā galma kunga sargi, visi apbruņoti kailiem šķēpiem, bet vecākais galma kungs pats godbijīgi stāvēja pie valdnieka krēsla.

Un paklausīdami vecākā galma kunga pavēli, karavīri sāka savu apsveikuma gājienu. Te audekla nojumē, kas bija savienota ar valdnieka telti, iegāja kara vadoņi un zvērēja uzticību jaunajam kalifam Dau el Makanam un klusēdami skūpstīja zemi pie viņa kājām. Un beidzot bija pienākusi kārtā četriem lielajiem kadijiem un lielvezīram Dandanam. Un četri kadiji iegāja un zvērēja uzticību un skūpstīja zemi Dau el Makanam pie kājām. Bet kad ienāca lielvezīrs Dandans, te kalifs Dau el Makans, viņam godu rādidams, pats piecēlās no sava valdnieka krēsla un gāja viņam pretim, sacīdams: „Es tevi sveicu, ak, mūsu tēvs un cēlais lielvezir, kuŗa

darbus vada augstākā gudriba un raitākās rokas.“ Te nu lielvezīrs Dandans teica sava zvērasta vārdus un skūpstīja zemi valdiniekam pie kājām.

Un kad nu vecākais galma kungs izgāja pasacīt vajadzīgās pavēles par dzīru rīkošanu un galdu klāšanu un gardāko ēdienu un dzērienu apgādāšanu, kalifs teica lielvezīram Dandanam: „Iesvētidami manu pirmo valdišanas dienu, būsīm devīgi un bagātīgi apbalvosim karavīrus un visus kara vadoņus, un tādēļ dodī viņiem visus meslus, ko mēs vedam no Damaskas, un netaupi nenieka. Un dosim viņiem ēst un dzert, cik viņiem gribēsies. Un kad šis darbs būs paveikts, ak, mans lielvezīr, tad tev būs nākt pie manis un stāstīt par kalifa, mana tēva nāvi.“ Un vezīrs Dandans paklausīja sava valdinieka gribu un karavīriem ļāva triju dienu atpūtu, lai tie nu priecājas un liksmo, un kara vadoņiem un emīriem viņš teica, ka kalifs trīs dienas nevienu negrib redzēt. Te nu karavīri novēlēja ilgu mūžu un laimīgu valdību jaunajam kalifam un vezīrs Dandans iegāja atpakaļ kalifa teltī. Bet kalifs tikām bija aizgājis pie savas māsas Nozatas es Zaman un viņai sacīja: „Āk, mana māsa, tev gan stāstīts par mūsu tēva, kalifa Omara al Nemana nāvi, bet viņa nāves cēloņi tev nav vēl zināmi. Nāci manā teltī un tur tos dzirdēsi no paša lielvezīra Dandana lūpām.“ Tā nu viņš savu māsu Nozatu ieveda kalifa teltī, un liels zīda aizkars viņu nošķīra no visiem citiem. Un iesēdās Dau el Makans savā valdinieka krēslā, bet aiz lielā zīda aizkara palika Nozata viena pati. Te nu viņš sacīja vezīram Dandanam: „Stāsti nu, ak, mūsu tēva lielvezīr, visu, kas tev zināms par lielākā un cēlākā kalifa nāvi.“ Un vezīrs Dandans sacīja: „Dzirdu un paklausu.“ Un stāstīja viņš par kalifa Omara al Nemana nāvi tā:

Pasaka par kalifa Omara al Nemana nāvi un piecu jaunavu brīnišķīgie vārdi

eiz kalifs Omars al Nemans, sirdi juzdams rūgtās šķiršanās sāpes un raudādams par jums, saviem bērniem, sasauca mūs visus savā pilī, lai mēs nu lūkojam ieliksnot viņa bēdīgo prātu, un tur mēs ieraudzījām vecu un godājamu sievu, kuŗai seja staroja svētā spožumā; un viņai lidzi bija piecas jaunavas ar apaļām krūtīm, tik skaistas, kā pilnais mēnesis un tik brīnišķas, ka cilvēku valoda nejaudāja izteikt viņu burvību; un turklāt viņas mācēja lasīt Koranu un gudrības grāmatas un viņas zināja visu musulmaņu gudro vīru mācības. Un vecā sieva nu bijīgi piegāja pie kalifa Omara al Nemana un skūpstīja zemi pie viņa kājām, sacīdama: „Ak, cēlais valdiniek, es atnesu tev piecus dārgumus, kādu nav nevienam valdiniekam pasaulē. Un es nu tevi lūdzu: aplūko viņu daiļumu un pārbaudi viņas, jo daiļums atveŗas tikai tam, kas milēdams to meklē.“

Vecās sievas vārdi kalifu apbūra un piecas jaunavas ieliksmoja viņa prātu. Un raugi, viņš jaunavām sacīja: „Ak, mīligās meitenes, ja tiesa, ka jums zināmi aizgājušo laiku brīnišķie darbi, tad nākat visas pēc kārtas un sakat man vārdus, kas manu prātu var priecināt!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

septiņdesmitdevītā nakts,

viņa stāstīja:

„Un kad nu kalifs Omars al Nemans savus vārdus izrunāja, ak, cēlais valdiniek, te pirmā jaunava, kuŗai izskats bija maigs un acis lūkojās mīlīgi, piegāja pie valdinieka krēsla, noskūpstīja zemi viņam pie kājām un sacīja:

Pirmās jaunavas vārdi

ad zini jel, ak, laika valdiniek, ka dzīvības pasaulē nebūtu, ja nebūtu dzīvības dziņas. Un dziņa šī cilvēkam dota, lai viņš ar Allah palīdzību var pats sevi vadīt, un viņas vadīts, tuvoties savam Radītājam, augstajam Allah. Dzīvība cilvēkam dāvāta, lai viņš savā dvēselē var izkopt visu skaisto un pacelties saviem maldiem pāri. Un valdiniekiem, kas pirmie ir cilvēku dzīvē, pirmiem jābūt arī tikumības un cēlsirdības gaitās. Gudrajam vīram, kam prāts ir izkoptāks un skaistāks, visur un īpaši pret draugiem jābūt lēnprātīgam un viņa spriedumam jābūt taisnīgam un labvēlīgam. Un būs viņam bities naidniekus un draugus izraudzīties vērīgi un ar gudru ziņu; un kad nu viņš tos izraudzījies, viņam nebūs ļaut, lai viņu no draugiem šķīr kāds tiesnesis, bet vienmēr būs darīt viņiem labu. Un ja nu tie izraudzīti no pasaulīgas mantas nekārotājiem un svētuma pielūdžejiem, viņam būs tos uzklaustīt ar skaidru sirdi un gaišu prātu, bet ja nu viņi izraudzīti no tiem, kas dzenas pēc pasaules mantām, tad viņam būs lūkot un gādāt, lai neviens viņu ierašas nezaimo un nenicina, un viņam nebūs pretoties savu draugu vārdiem, jo raugi:

kadijs sava amata un goda cienīgs, ja viņš saudzē augstas kārtas vainīgo, ja viņš ļaujas glaimīgiem vārdiem un bīstas zaudēt savu amatu.“ Un kad kalifs Omars reiz atlaida savu kadiju, kadijs viņam jautāja: „Kam tu mani atlaidi, ak, cēlais valdiniek?“ Un kalifs atbildēja: „Tu esi nederīgs savam amatam, jo tava mēle parlieku runīga.“ Un lielais Al Iskandors reiz lika ataicināt savu kadiju, savu pavāru un savu vecāko rakstu zinātāju, un sacīja kadijam tā: „Es tev liku visaugstāko un visgrūtāko no saviem valdinieka pienākumiem. Lai nu tev būtu arī valdinieka dvēsele!“ Un pavāram viņš teica: „Tu esi manas miesas un manas veselības sultāns, un mana miesa ir tavā varā. Gādā nu par viņu, kā pats par savu miesu.“ Un vecākam rakstu zinātājam kalifs sacīja: „Un tev, ak, spalvas brāli, es liku izteikt savas domas! Lūko nu tās izteikt pilnīgi, lai tavi raksti viņas atstāj mūsu pēcniekiem tīras un nesamaitātas!“

To teikusi, pirmā jaunava savu vaigu ietina plīvurā un aizgāja pie savām draudzenēm. Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

astotdesmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un raugi, ak, cēlais valdiniek, te vezīrs Dandans turpināja tā: Un kalifa priekšā nostājās otrā jaunava, kuŗai acis bija gaišas un zods bija smalks un vārs, un lūpās rotājās mīlīgs smaids; viņa septiņi lāgi noskūpstīja zemi tavam tēvam, kalifam Omaram al Nemanam pie kājām, un sacīja:

Otrās jaunavas vārdi

n zini, ak, cēlais valdiniek, ka Lokmans gudrais reiz sacīja savam dēlam: „Ak, zini, dēls, ka pasaulē ir trejādi cilvēki un tos tu pazīsi trijos gadījumos: vai labais cilvēks ir tiešām labs, tu izdibināsi, redzēdams viņu dusmās; un cilvēka varonību tu redzēsi tikai kaujā un brāļu mīlestību tikai trūkumā. Varmāks būs un paliks savas tautas kauna traips, lai viņa tuvinieki tam glaimo, cik glaimodami, un netaisni piemeklētais reiz redzēs patiesību, lai citi viņu nolād un zaimo, cik gribēdami. Un netiesā cilvēkus, klausīdamies viņu vārdus, bet tiesā viņus, redzēdams viņu darbus; un visi darbi tikai tad ir labi, ja viņus rosina labi nodomi; un katru cilvēku sodīs pēc viņa nodoma, nevis pēc viņa darba. Un zini vēl, ak, cēlais valdiniek, ka cilvēka lielākais brīnums ir viņa sirds. Un gudrajam vīram kad jautāja: „Kurš pasaulē vislaunākais cilvēks?“ viņš atbildeja: „Tik tiešām tas, kas savu sirdi ļauj negantām un īgnām jūtām, jo tāds nav vīra godu pelnījis. Un raugi, cik skaisti to pašu saka dzejnieka vārdi:

Ir krūtīs cilvēkam slēpts dārgums rets,
Par visu pasaulē tas brīnišķāks;
Bet, ak, cik grūti cilvēkam to sniegt,
Un tikai retam zināms ceļš uz to!

Un mūsu pravietis (lai Allah miers un svētība ar viņu!) saka tā: „Tik tiešām gudrs ir tikai tas, kas

laicīgo vaira un sumina mūžīgo.“ Reiz ticības sargs un šķīstais musulmanis Sobets tik ilgi un tik rūgti raudāja, ka viņam sāka sāpēt acis. Te nu ataicināja ārstu un tas viņam sacīja: „Es varu tevi izdziedināt, ja apsolies klausīt manu padomu.“ Un Sobets jautāja: „Kāds ir tavs padoms?“ Ārsts viņam atbildēja: „Lūko vairs neraudāt.“ Bet Sobets sacīja: „Kam tad Allah man acis deva, ja es nevaru vairs raudāt?“ Un zini, ak, ticīgo valdiniek, ka labākais darbs ir tas, par kuŗu cilvēks nekāro algu. Un izraēļu tautā reiz bija divi brāļi, un viens brālis jautāja otram: „Teic, brāli, kāds darbs tavā mūžā bijis visbriesmīgākais?“ Un otrais brālis atbildēja: „Reiz es gāju gar putnu kūti, un iebāzis roku, izrāvu vistu, noņņaudzu to un iesviedu atpakaļ kūti. Briesmīgāka darba manā mūžā vairs nav. Bet vai tu, ak, brāli, nebūsi nodarījis vēl ko briesmīgāku?“ Un tas nu atbildēja: „Jā, brāli, es skaitīju lūgšanu augstajam Allah un lūdzos dāvanas. Bet lūgšana tikai tad ir laba, ja dvēsele viņā izlido tīra un skaidra.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un kā daždien aplkusa. Un kad pienāca

astoņdesmitpirmā nakts,

viņa stāstīja:

„Un otrā jaunava, ak, cēlais valdiniek, nu sacīja:
„To pašu tik skaisti daiņo dzejnieks savā dziesmā:

Cik grūts ir ceļš uz Allah žēlastību!
No diviem greķiem tādēļ atvairies:
No elku kalpības, kas Viņu zaimo,
Un ļaundarības savam tuvākam!“

To teikusi, otrā jaunava atvirzījās pie savām draudzenēm, un kalifa priekšā nostājās trešā jaunava, kuŗa bija tikpat mīlīga, kā pirmā, un tikpat gaiša, kā otrā jaunava, un noskūpstījusi zemi kalifam Omaram al Nemanam pie kājām, viņa sacīja:

Trešās jaunavas vārdi

s šodien tev teikšu tikai nedaudzus vārdus, ak, cēlais un laipnais valdiniek, jo neesmu vesela, un gudrie vīri jau arī mums neliek runāt daudz. Tad zini, ak, lielais kalif, ka Safianam et Tauri reiz bija akls kaimiņš un ramadāna mēnesī tas izgāja laukā, citiem līdzī skaitīt savas lūgšanas augstajam Allah; bet viņš nevarēja pāiet un palika ceļā. Te nu Safians et Tauri sacīja: „Ja cilvēkam sirdī mājotu dvēsele, viņam izaugtu spārni un viņš ielidotu paradīzē!

Un tas pats Safians vēl sacīja: „Tik tiešām, kas uzlūko varmāka seju, tas jau noziedzies savā sirdī.“

Un brīnišķos vārdus izrunājusi, trešā jaunava aizgāja pie savām draudzenēm. Te kalifa priekšā nostājās ceturtais jaunava ar apaļiem un maigiem gurniem, un sacīja:

Ceturtās jaunavas vārdi

et es, ak, cēlais un laimīgais valdiniek, tev sacīšu vārdus, ko esmu lasījusi svētlaimīgo viru dzīves stāstos. Tad zini, ak, lielais kalif, ka Bašra el Hafiss reiz sacīja: „Bīstaties, ļaudis, vislielāko grēku!“ Un tie, kas viņa vārdus dzirdēja, viņam jautāja: „Kas tad ir vislielākais grēks?“ Un viņš atbildēja: „Kad cilvēks, ceļos noieties, dižojas ar savu svētumu, tas ir vislielākais grēks.“ Te kāds viņam jautāja: „Ak, mūsu tēvs, māci mums redzēt slēptās patiesības un pasaules noslēpumus!“ Bet Bašra el Hafiss atteica: „Ak, dēls, to ļaužu baram izdibināt nav lemts! Un simtu svētlaimīgo pulkā diezin vai būs kaut pieci tik tīri un skaidri, kā jaunavīgais sidrabs!“

Un Ibrahims, Adhama dēls, stāstīja: „Reiz es satiku nabagu, kas bija nozaudējis daniku¹. Es piegāju un devu viņam sidraba dirhamu, bet nabaga vīrs to atvairīja, sacīdams: „Ko man līdz visas pasaules sidrabs, jo raugi: es tiecos uz mūžīgiem priekiem!“

Te Šečerezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un kā daždien apklusā. Un kad pienāca

astopdesmitotrā nakts,

viņa stāstīja:

„Reiz Bašra el Hafisa māsa, ak, laimīgais valdiniek, bija aizgājusi pie Achmeda ben Hanbala un

¹ Dirhama sestā daļa.

viņam sacīja: „Ak, ticības imam¹, es nācu, lai tu apskaidro manu prātu! Kad Bagdades valdinieka lāpas iet mūsu mājai garām, es kāpju uz sava nama jumta un lāpu gaismā vērpju un adu, jo mājās mums gaismas nav, bet dienu es gādāju par savu vīru un saviem bērniem. Saki, imam, vai musulmaņa sievai ir ļauts svešu gaismu laupīt?“ To dzirdējis, imams jautāja: „Kas tu tāda esi, ak, sieva?“ Un viņa atbildēja: „Es esmu Bašra el Hafisa māsa.“ Te svētais imams piecēlās, noskūpstīja zemi un viņai sacīja: „Ak, svētā vīra māsa, es visu mūžu gribētu elpot tavas skaidrības dzīvo elpu!“

Un kāds gudrais reiz sacīja: „Kad Allah prāts saviem kalpiem labvēlīgs, viņš atver tiem sajūsmas vārtus.“ Bet Maleks ben Dinars, tirgū staigādams un redzēdams lietas, kas viņam patika, sacīja tā: „Ak, pacieties, dvēsele, es neklausīšu tavu balsi!“ Un viņš vienmēr sacīja: „Ja gribi glābt savu dvēseli, neklausī, ko viņa kāro, ja gribi to pazudināt, tad klausī viņas balsi!“

Un Mansurs ben Omars mums stāsta: „Reiz es devos svētceļojumā uz Mekku un gāju cauri Kufas pilsētai, un nakts bija tumša. Un nakts tumsībā es tuvumā dzirdēju balsi, kas skaitīja lūgšanas vārdus: „Ak, Allah, es negribu pretoties taviem likumiem un zinu, cik tu žēlsirdīgs un varens! Bet reiz es biju dziļā grēkā kritis un nu es nāku lūgt tavu piedošanu, jo nezinādams es grēkoju pret tevi!“ Un kad nu lūgšanas vārdi bija noskaitīti, ta pati balss teica dziesmas vārdus:

Ak, visi ticīgie! nu savas dzimtas glābjat
No elles liesmām, akmeņus kas rij un ļaudis!

¹ Islāma ceturtais ortodoksās skolas nodibinātājs.

Te pēkšņi es dzirdēju, ka zeme nodunēja no smagas miesas kritiena. Bet nezināju, kam bija ta balss, kas skanēja dziļā tumsībā, un nesapratu es, ko nozīmē savādā lūgšana, un manas acis neredzēja lūpas, kas lūgšanas vārdus skaitīja; un es nevarēju atminēt, kas tur tik smagi krita. Te es iesaucos: „Es esmu Mansurs ben Omars, svētceļojumā iedams uz Mekku! Kas tur meklē palīgu?“ Un ka nu neviens man neatbildēja, es gāju savu ceļu. Bet citu rītu es redzēju bērū gājienu un devos tam līdzī; man pa priekšu gāja veca un vārģa sieva, un es viņai ļautāju: „Kas ir šis mironis?“ Un vecā sieva atbildēja: „Tas ir kāds vīrs, kas vakar gāja garām mūsu māļai, kad mans dēls pēc lūgšanas lasīja Allah Grāmatā to vietu, kuŗa sākas: „Un jūs, kas vārdam ticat, stiprinat savas dvēseles. . .“ Un tiklīdz mans dēls nu apklusā, te pēkšņi viņš pakrita zemē un bija beigts, ļo viņam pārsprāģa aknas.“

To teikusi, ceturtā ļaunava aizģāja pie savām draudzenēm. Un kalīfa priekšā nostājās piektā ļaunava, par visām skaistākā, un sacīja:

Piektās ļaunavas vārdi

k, ļaimīģais valdīniek, es tev stāstīšu, ko esmu dzirdējusi par svētlaimīģo vīru dzīvi senos ļaikos. Un raugi: svētais Mosļims ben Dīnars sacīja: „Zemes prieki, kas cilvēka dvēseli netuvina augstajam Allah, ir lielākais posts, ļo zemes ļaime novērš no mūģīgiem priekiem.“ Un kad gudrajam Abu Hasīmam reiz ļautāja:

„Kas ir vislaimīgākais cilvēks pasaulē?“ viņš atbildēja:
„Tas, kas savu mūžu nodzīvo Allah bijībā.“ Un kad
viņam jautāja: „Un kas ir vislielākais nelga pasaulē?“
viņš atbildēja: „Kas savu mūžīgo dzīvību pārdod par
nicīgām mantām.“

Kad Mussa (lai miers ar viņu!) reiz piegāja pie
Midianas avota, viņš ieraudzīja divas ganu meitas, kas
ganīja sava tēva Šoaiba avis. Un Mussa padzirdīja abas
ganu meitas, kuņas bija miesīgas māsas, un no palmu
celmā izcirstas akas dzirdināja arī viņu avis. Mājās
pārnākušas, viņas stāstīja to savam tēvam, un tas nu
saciņa vienai no savām meitām: „Steidzies pie labā
jaunekļa un saki, lai viņš nāk uz mūsu māju.“ Un ganu
meita aizgāja atpakaļ pie Midianas avota, un piegājusi
pie Mussa, viņa seju ietina plīvurā un sacīja: „Mans
tēvs mani sūtīja pie tevis un lūdza, lai tu nākot uz
mūsu māju un sēstoties pie mūsu galda, jo raugi: ta
būs pateicība par tavu labu darbu, ko tu darīji mums.“
Mussa gan negribēja iet, bet tomēr aizgāja viņai līdzi.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta ausmu un
pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

astondesmittrešā nakts,

viņa stāstīja:

„Un piektā jaunava, ak, laimīgais valdiniek, savus
vārdus turpināja, sacīdama: „Bet jaunai ganu meitai
bija krāšņi gurni un viņas vieglo ģerbu vējš purināja
ap slaidiem locekļiem, un Mussa ieraudzīja viņas gurnu
kailumu. Un tiklīdz Mussa redzēja ganu meitas kuplos
un kailos gurnus, viņš aizvēra acis, lai neredzētu neka.
Bet bīdamies, ka kārdinājums viņu neuzvar, viņš ganu
meitai sacīja: „Es iešu tev pa priekšu.“ Te nu ganu
meitai bija lieli brīnumi, un viņa gāja Mussa pēdās.

Un tā nu viņi nonāca Šoaiba mājās. Un Mussu ieraudzījis, Šoaibs piecēlās un sacīja, jo ēdiens bija jau sarīkots: „Ak, Mussa, tu manām meitām un manām avīm devi ūdeni dzert, es gribu tavu labo darbu algot!“ Bet Mussa atbildēja: „Ak, mans tēvs, es nepārdošu par sidrabu un zeltu savus darbus, kuŗus pieminēs tikai pastaros!“ Un Šoaibs sacīja: „Ak, jaunekli, tu esi mans viesis un viesus godināt ir mūsu senču tikums. Jel palieci un sēties pie mūsu galda.“ Tā nu Mussa palika un ēda un dzēra pie viņu galda. Un kad visi bija paēduši, Šoaibs sacīja Mussam: „Ak, jaunekli, palieci pie mums un gani manas avis. Un pēc astoņiem svētcelnieku gājieniem es tavu darbu algošu un došu tev par sievu savu meitu, kuŗa tevi atveda no Midianas avota.“ To dzirdējis, Mussa bija mierā un savā nodabā teica: „Kad nu es būšu viņas likumīgs laulātais draugs, es varēšu gana priecāties par viņas gurnu kuplumu!“

Un Ibn Bitars, reiz satīcis savu draugu, viņam jautāja: „Kur tu biji, kopš neesmu tevi redzējis?“ Un tas nu viņam atbildēja: „Es biju pie sava drauga Ibn Šeaba. Vai tu viņu pazīsti?“ — „Kā lai nepazīstu, kad nu jau trīsdesmit gadus viņš dzīvo man kaimiņos! Un vai tu nezini, ka tas, kas savu kaimiņu nemilē, nav miļš arī augstajam Allah? Jo raugi: pret kaimiņu tev jābūt tikpat vērīgam, kā pret savu tuvāko radu.“

Reiz Ibn Adhams jautāja savam draugam, kas viņam līdzī pārradās no Mekkas: „Kā tev nu klājas?“ Un draugs viņam atbildēja: „Kad man ir maize, es ēdu, kad nav neka, es ciešu badu un nekurnu.“ To dzirdējis, Ibn Adhams sacīja: „Tik tiešām, tu dzīvo tāpat kā Balchas suņi! Mēs slavējam Allah, kad viņš mūs svētījis ar maizi, un viņam pateicamies, kad ciešam badu.“ Te nu Ibn Adhama draugs iesaucās: „Ak, tavs prāts

ir apskaidrots un tu būsi mans skolotājs!“ Un vairāk neka viņš neteica.

Un Mohamads ben Imrans reiz jautāja vīram, kas dzīvoja tiklu un pazemīgu dzīvi: „Ko tava ticība tev dod?“ Un pazemīgais vīrs viņam atbildēja: „Es ticu augstajam Allah, jo zinu, ka maizi, ko es apēdu, nekad neapēd cits un ka pasaulē es esmu nācis ar Allah ziņu.“

To teikusi, piektā jaunava pazemīgi un lēni atvirzījās un aizgāja pie savām draudzenēm. Te nu svinīgiem un cēliem soļiem kalifa priekšā iznāca vecā sieva, un deviņi lāgi noskūpstījusi zemi kalifam Omaram al Nemanam pie kājām, sacīja:

Vecās sievas vārdi

upat, ak, valdiniek, tu dirdeji šo jaunavu gudrības vārdus par zemes lietu nicināšanu, cik tās tiešām nicināmas. Bet es tev stāstīšu, kas zināms man par mūsu dižāko senču cēliem darbiem.

„Ir zināms, ka lielais imams Al Šafi (lai Allah viņam žēlīgs!) nakti sadalīja trijās daļās: pirmo daļu viņš veltīja zinātnei, otro miegam un trešo lūgšanai. Bet sava mūža galā viņš nomodā pārļaida visu nakti un miegam neļāva ne brīdi.

Un tas pats imams Al Šafi (lai Allah viņam žēlīgs!) sacīja: „Desmit sava mūža gados es nekad neesmu grībējis pieēsties ar savu kviešu maizi, jo pārlietu ēst ir kaitīgi. Tad smagas top smadzenes un sastingst sirds, aptumšojas prāts un zūd viss spēks.“

Un jaunais Ibn Fuads mums saka: „Es biju reiz Bagdadē, kad tur dzīvoja imams Al Šafi. Un aizgāju es pie upes krasta, mazgāt savas kājas. Un taisni tobrīd, kad es mazgājos, gaŗām gāja klusa ļaužu bara pavadīts vīrs un teica man: „Ak, jaunekli, mazgājies rūpīgi un Allah būs tev žēlīgs!“ Es atskatījos un ieraudzīju vīru ar gaŗu bārdu un svētsvinīgu seju, kuŗā staroja miers un svētība; un es steidzos jo drīzāk nomazgāties, piecēlos un gāju viņa pēdās. Un mani ieraudzījis, viņš sacīja man: „Vai tev no manis kas vajadzīgs?“ Bet es atbildēju: „Jā, cēlais tēvs! Es gribu no tevis izdibināt to, kas tev droši vien zināms no Visaugstā Allah!“ Un viņš sacīja: „Izdibini pats sevi! Un tikai tad darbojies saskaņā ar visām savām dziņām, bet sargies ļaunu darīt savam kaimiņam.“ To teicis, viņš gāja tālāk savu ceļu. Te nu es jautāju kādam, kas gāja viņa pēdās: „Kas viņš tāds?“ Un gājējs atbildeja: „Tas ir imams Mohamads ben Edriss Al Šafi.“

Te nu Šecherezada logā ieraudzīja rīta blāzmu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

astotņdesmitceturtnā nakts,

viņa stāstīja:

„Un svētā sieva, ak, laipnais valdiniek, turpināja tā:

Stāsta, ka kalifs Abu Džiafars al Mansurs reiz gribējis par savu kadiju iecelt Abi Hanifu un maksāt viņam desmit tūkstoši drachmu gadā. Bet kad nu Abi Hanifs dzirdējis par kalifa nodomu, viņš rīta agrumā noskaitījis lūgšanas, ietinies savā baltajā ģērbā, atsēdies un neteicis ne pušplēsta vārda. Te ienācis kalifa sūtnis, samaksāt šim desmit tūkstoši drachmu un paziņot par

viņa augsto amatu. Bet Abi Hanifs neatbildējis sūtņam ne vārda. Tad sūtnis sacījis: „Jel tici man, ka nauda, ko es atnesu, ir likumīga un Allah Grāmata to neaizliedz maksāt.“ Bet Abi Hanifs viņam teicis: „Šī nauda tiešām ir likumīga, bet Abi Hanifs ne mūžam nebūs varmāku kalps!“

Šos vārdus izrunājusi, vecā sieva teica: „Ak, valdiniek, es gribētu tev stāstīt par daudzām mūsu seno gudro brīnišķīgām īpašībām. Bet nāk jau nakts un Allah dienas Viņa kalpiem nav skaitītas!“ Un vecā sieva apsedza savus plecus ar šķidrautu un atvirzījās, kur stāvēja piecas jaunavas.“

Te nu vezīrs Dandans brīdi pārtrauca savu stāstu Dau el Makanam un viņa māšai Nozatai, kuŗa stāvēja aizkaru viņā pusē. Bet drīz viņš stāstīja tālāk:

„Un kad nu tavš tēvs kalifs Omars al Nemans šos gudrības vārdus bija dzirdējis, viņš saprata, ka šīs sievietes tiešām ir sava laikmeta pilnīgākās un arī daiļākās un miesā un garā cēlākās sievietes. Un nezināja viņš, kā nu viņas lai godā, un viņu apbūra jaunavu skaistums un viņš kaislīgi iekāroja tās, bet bijībā savu galvu lieca pret viņu vadoni, svēto sievu. Un savu pili, kas citkārt piederēja valdiniecei Abrizai, Kaisarijas pavēlniecei, viņš ļāva jaunavām un svētai sievai. Un desmit dienas viņš pats nu nāca pie tām un apvaicājās, vai viņām kas netrūkst; un ikreiz viņš svēto sievu redzēja lūgšanā nogrimušu, un savas dienas viņa dzīvoja gavēdama, bet naktis viņai aizritēja dziļās pārdomās. Un ta nu viņu tik ļoti apbūra, ka reiz viņš teica man: „Ak, mans vezīr, cik liela svētība ienākusi mūsu pili, kopš pie mums dzīvo brīnišķīgā svētā sieva! Mana bijība pret viņu ir liela un manai mīlestībai pret jaunām meitenēm nav robežu. Nāci man līdz un jautāsim

viņai, jo mūsu viesmīlības desmit dienas jau pagājušas, cik lielu maksu viņa grib par šīm jaunavām, par šīm piecām šķīstām skaistulēm ar apaļām un pilnām krūtīm. Un tā nu mēs iegājām pie viņām un tavs tēvs to jautāja svētai sievai, bet viņa atbildēja: „Ak, zini, valdiniek, ka maksa par šīm jaunavām nav mērojama ar pirkšanas un pārdošanas mēru. Jo viņas nav samaksājamas ne ar zeltu, ne ar sidrabu, ne ar dārgakmeņiem.“

To dzirdējis, tavs tēvs gaužam brīnījās un jautāja: „Par kādu maksu tad šīs jaunavas pērkamas?“ Un viņa atbildēja: „Es varu viņas tev pārdot tikai tad, ja augu mēnesi tu gavēsi un savas dienas veltīsi pārdomām un savas naktis lūgšanām. Un kad gavēnis būs pagājis un tu būsi šķīstījis savu miesu, lai ta būtu cienīga savienoties ar šo jaunavu miesu, tu varēsi baudīt viņu jauno skaistumu.“

Te nu tava tēva bijībai pret svēto sievu nebija vairs gala. Un viņš darīja visu, ko vecā sieva tam lika. Un ta viņam sacīja: „Es palīdzēšu tev gavēt ar savām lūgšanām un savu svētību. Bet nu lieci atnest man vara trauku ar vāku.“ Un kalifs iedeva viņai vara trauku, kuņā viņa ieleja tīru ūdeni un pie ta nu sāka skaitīt lūgšanas svešā valodā un izmuldēt dīvainus vārdus, kuņus nesaprata neviens.

Un vara trauku viņa apsedza ar vieglu šķidrautu, uzspieda tam savu zīmogu un atdeva to tavam tēvam, sacīdama: „Kad pagājušas būs tava gavēņa pirmās desmit dienas, tev būs jāsaplēš šķidrants un jāizdzer svētais ūdens, kas tevi spirdzinās un tevi skaidros no visas tavas senās nešķīstības. Bet nu es iešu pie saviem brāļiem, pie Neredzamā ļaudīm, jo sen jau neesmu tos redzējusi, bet vienpadsmitās dienas rītā atkal būšu pie tevis.“

To teikusi, vecā sieva novēlēja mieru tavam tēvam un aizgāja.

Te nu kalifs, tavs tēvs paņēma vara trauku, izraudzījās vientulīgu istabu savā pīlī, kuņā nolika trauku, un ieslēdzās tur gavēt, nogrimt lūgšanās un pārdomās, lai būtu cienīgs pieskarties daiļo jaunavu miesai. Un durvis viņš aizslēdza no iekšas un atslēgu noglabāja savā kabatā.

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

astodesmitpiektā nakts,

viņa stāstīja:

„Un durvis viņš aizslēdza no iekšas un atslēgu noglabāja savā kabatā. Un tā nu viņš sāka gavēt.

Bet kad pienāca vienpadsmitās dienas rīts, kalifs, tavs tēvs, paņēma vara trauku, saplēsa šķidrautu, pielika savas lūpas pie trauka un vienā malkā izdzēra visu ūdeni. Un raugi: viņš bija kā jaunots un liksmes svētība izlija visā viņa miesā. Viņš nebija vēl paguvis ūdeni izdzert, te pie viņa istabas durvīm jau atskanēja klauzdziens. Un istabā ienāca svētā sieva, rokā turēdama svaigu bananu lapu žūksni.

Te nu kalifs, tavs tēvs piecēlās, viņu apsveica un sacīja: „Esi sveicināta, mana māte!“ Un viņa atbildēja: „Ak, valdiniek, Neredzamā ļaudis mani sūta pie tevis un liek tevi sveicināt; es viņiem stāstīju par tevi, un viņi bija priecīgi par mūsu draudzību. Un kā savas labvēlības zīmi, viņi sūta tev šīs bananu lapas un apburošu saldējumu, ko taisījušas jaunavas ar paradīzes acīm. Tādēļ, kad pienācis būs divdesmitpirmās dienas rīts, tev būs jānoņem šīs bananu lapas un jāapēd sal-

dējums.“ To dzirdējis, tavs tēvs nu ieliksmojās gaišā priekā un iesaucās: „Lai slavēts Allah, kas Neredzamā ļaudis darijis par maniem brāļiem!“ Un no visas sirds viņš nu pateicās vecai sievai, skūpstīja tai rokas un bijīgi to pavadīja līdz savas istabas durvim.

Un divdesmitpirmās dienas rītā vecā sieva atnāca, kā bija solījusies, un sacīja tavam tēvam: „Ak, zini, valdiniek, es saviem brāļiem, Neredzamā ļaudīm teicu, ka gribu tev dāvāt daiļās jaunavas; un mani vārdi viņus ieliksmoja, jo tu nu esi viņu draugs. Un iekams viņas atdošu tev, es vedīšu viņas pie Neredzamā ļaudīm, lai viņām tie iedveš savu elpu un izlej viņās smaršas, kas tevi apburs; un pie tevis viņas atnāks ar dārgumiem, kas smelti būs zemes dzīlēs un ko tām devuši būs mani brāļi, Neredzamā ļaudis!“ Un kad nu tavs tēvs bija šos vārdus dzirdējis, viņš pateicās svētai sievai par visām viņas pūlēm un sacīja: „Tavai gādībai nav robežu! Un dārgumus no zemes dzīlēm es bīstos neliegtīgi un velti valkāt!“ Bet viņa atbildēja, kā bija jāatbild, un tavs tēvs nu jautāja: „Kad tu viņas man atvedīsi?“ Un viņa teica: „Trīdesmitās dienas rītā, kad būsi beidzis gavēt un kad šķīstītas būs tavas miesas; un arī viņas būs tīras un skaidras kā jasmīna ziedi, un viņas visas piederēs tev — šīs brīnišķīgās jaunavas, no kuņģam ikviena ir dārgāka par visu tavu valstību.“ Bet viņš atbildēja: „Ak, cik patiesi ir tavi vārdi!“ Un viņa sacīja: „Un ja nu tu gribētu man līdzī dot sievieti, kuŗu mīli vairāk par citām savām sievietēm, es vedīšu viņu pie sevis un pie jaunavām, lai mūsu brāļu, Neredzamā ļaužu svētība savu šķīstību lej arī viņas miesā.“ Te nu kalifs, tavs tēvs, iesaucās: „Ak, cik es tev pateicīgs! Manā pili dzīvo grieķiete, kuŗu es mīlu, un vārdš tai Safija; viņa ir ķēniņa Afridonija, Konstantīnijas

valdinieka meita, un Allah man dāvājis jau divus bērnus no viņas, bet tie man pazuduši, ak! jau daudzus, daudzus gadus! Vēdi viņu līdzī, ak, tu, kas esi pelnījusi lielu godu, lai arī viņu svēti Neredzamā ļaužu žēlastība un lai tie viņai palīdz atrast mūsu bērnus, kuŗu pēdas mums sen jau zudušas.“ Te nu svētā sieva sacīja: „Tavs prāts lai notiek. Lieci drizāk pie manis atvest valdinieci Safiju!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

astotņdesmitsestā nakts,

viņa stāstīja:

„Te nu svētā sieva sacīja: „Lieci drizāk pie manis atvest valdinieci Safiju.“ Un kalifs, tavs tēvs, tūdaļ lika aicināt valdinieci Safiju, tavu māti, un ļāva viņu vecās sievas ziņā. Te vecā sieva aizgāja un driz atkal atnāca ar aizzīmogotu kausu; un kausu viņa atdeva tavam tēvam, kalifam Omaram al Nemanam, sacīdama: „Trīsdesmitās dienas rītā, kad beidzies būs tavs gavēnis, tu iesi hamamā un nāksi atkal atpūsties savā istabā, un tu izdzersi šo kausu, kas tevi šķīstīs pēdējā skaidrībā un darīs tevi ķēnišķīgo jaunavu cienīgu! Bet nu lai miers ar tevi un Allah svētība un žēlastība, ak, mans dēls!“

Un vecā sieva aizveda piecas jaunavas un tavu māti, valdinieci Safiju, un aizgāja.

Bet kalifs vēl gavēja līdz trīsdesmitai dienai. Un trīsdesmitās dienas rītā viņš cēlās, gāja hamamā un pēc pirts nu devās atpakaļ savā istabā un nevienam neļāva sevi traucēt. Un, istabā iegājis, viņš aizslēdza durvis, paņēma kausu un izdzēra to, un tad nolikās atpūsties.

Bet mēs, zinādami, ka šī diena bija pēdējā gavēņa diena, gaidījām līdz vakaram un visu cauru nakti un vēl līdz nākamās dienas vidum. Un mēs domājām: „Kalifs droši vien nu guļ pēc ilgām nomoda naktīm un dienām!“ Bet istabas durvis aizvien vēl bija aizslēgtas un mēs piegājām pie tām un saucām. Mums neatbildēja neviens. Šis klusums mūs ļoti iztrūcināja un mēs nopriedām durvis atlauzt ar varu un iet tikai iekšā. Un raugi: mēs iegājām istabā, bet kalifa tur vairs nebija. . . Mēs ieraudzījām tikai viņa miesas gabalus un viņa salauztos, jau gluži melnos kaulus. To redzēdami, mēs visi pakritām nemanā.

Un kad nu mēs atžilbām, mēs paņēmām kausu, to apraudzījām un kausa vākā uzgājām papīra sloksnīti, kurā bija rakstīts:

„Kaitīgs cilvēks nepelna līdzjūtību! Lai visi, kas lasīs šo zīmīti, zina, ka tāds sods piemeklējis to, kas iekārojis ķēniņa meitas un samaitājis un pavedis tās. Jo taisni tāds bijis šī vīra nelietīgais darbs! Viņš savu dēlu Šarkanu sūtīja uz mūsu zemi, nolaupīt mūsu valdinieka meitu, nelaimīgo Abrizu! Un raugi: viņš ar varu laupīja tai meitas godu! Un tad viņš ļāva to melnajam vergam, kas viņu nopulgoja un apgānīja un beidzot nokāva! Un šis grēka darbs, kas nav valdinieka cienīgs, prasīja kalifa Omara al Nemana dzīvību. Un es, kas viņu nokāva, es esmu atriebēja un vārds mans Posta Māte! Un dzirdat jūs, visi nelietīgie ļaudis, kas lasīsāt šos manus vārdus, es neesmu tikai jūsu valdinieku nokāvusi, bet esmu aizvedusi arī valdinieci Safiju, Konstantīnijas ķēniņa Afridonija meitu; un es atdošu to viņas tēvam; un tad mēs nāksim ar saviem kaņapulkiem, graut jūsu namus un pišļos izdeldēt visu jūsu cilti! Un pasaulē paliksim tikai mēs, visi kristīgie, kas pielūdž Krustu!“

Šos vārdus izlasījuši, mēs atskārtām visas sava posta šausmas un sitām sevi un rūgti raudājām. Bet ko vairs asaras var līdzēt, kad nenovēršamais liktenis jau piepildījies?

Un tad nu, ak, valdiniek, kaŗaspēks un tauta sāka ķildoties par kalifa Omara al Nemana pēcnieku. Un ķilda šī ilga visu mēnesi, un mēneša beigās, kad mums par tevi nebija nekādu ziņu, mēs nospriedām doties uz Damasku un par valdinieku iecelt tavu brāli Šarkanu. Bet Allah mums ceļā atsūtīja tevi un notika tas, kas ir noticis.

Tāds, ak, valdiniek, ir tava tēva, kalifa Omara al Nemana nāves cēlonis!

Kad nu lielvezīrs Dandans beidza savu stāstu par kalifa Omara al Nemana nāvi, viņš izvilka nēzdodziņu, aizklāja savas acis un sāka gauži raudāt. Un raudāja arī valdinieks Dau el Makans un viņa māsa Nozata, aizkaru viņā pusē stāvēdama, un viņiem līdzī raudāja vecākais galma kungs un visi citi ļaudis.

Bet vecākais galma kungs pirmais nožāvēja acis un teica Dau el Makanam:

„Ak, valdiniek, tik tiešām asaras mums nevar līdzēt neka. Tev jābūt cietam un jāstiprina sava sirds, lai tu varētu gādāt par savas valsts labklājību. Jo zini: tavā dvēselē tavs tēvs nav miris un tēvi dzīvo viņu cienīgo dēlu dvēselē!“ To dzirdējis, Dau el Makans vairs neraudāja un posās uz savas valdības pirmo sēdi.

Tā nu viņš iesēdās valdinieka krēslā zem jumola; un vecākais galma kungs stāvēja viņam blakus, vezīrs Dandans viņa priekšā un sargi aiz viņa valdinieka krēsla, bet emīri un citi valsts dižvīri sasēdās ikviens pēc savas kārtas parašām. Te kalifs Dau el Makans teica vezīram Dandanam: „Saskaiti man visu, kas glabājas mana

tēva krātuvēs.“ Un vezīrs atbildēja: „Dzirdu un paklausu.“ Un saskaitīja viņš visu, kas glabājās valsts krātuvēs, saskaitīja naudu, bagātības un dārgakmeņus, un deva viņam pilnīgu mantu sarakstu. Un kalifs Dau el Makans sacīja: „Ak, mana tēva vezīr, tu būsi arī mans lielvezīrs!“ Un vezīrs Dandans nu skūpstīja zemi pie kalifa kājām un novēlēja viņam saules mūžu. Bet kalifs teica vecākam galma kungam: „Visas bagātības, ko mēs atvedām no Damaskas, tev būs izdalīt kaŗavīriem.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

astotdesmitseptītā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu vecākais galma kungs atdarīja lādi, kurā bija no Damaskas atvestās bagātības, un nepaturēja neka, bet visu izdalīja kaŗavīriem un labākās lietas atdeva kaŗavadoņiem. Un visi kaŗavadoņi nu skūpstīja zemi pie kalifa kājām un cits citam sacīja: „Savu mūžu nebijām redzējuši tik devīgu valdinieku!“

Un kad nu tas bija noticis, kalifs Dau el Makans lika posties ceļā; un tūdaļ nojauktas bija teltis un kalifs, sava kaŗaspēka priekšā, iejāja Bagdadē.

Un raugi: visa pilsēta bija krāšņi izpušķota; visi ļaudis pulcējās uz savu namu balkoniem, un sievietes uz ceļa, pa kuŗu jāja jaunais valdinieks, skaļi un liksmi sauca savas gaviles.

Un kalifs iegāja valdinieka pili un tūdaļ aicināja vecāko rakstu pratēju un lika tam rakstīt vēstuli savam brālim Šarkanam uz Damasku. Vēstulē bija iztēlots viss, kas bija noticis, no sākuma līdz galam. Un vēstules beigās bija tādas:

„Un lūdzam mēs tevi, ak, manu brāli, tiklīdz šī vēstule būs pienākusi, tūdaļ posties, pulcināt karaspēku un savienot to ar mūsu karapulkiem, lai kopā dotos kaujā pret neticīgiem, kuŗi mums grib virsū mākties, un atriebtu tēva nāvi un nomazgātu kauna traipu, kam jābūt nomazgātam.“

Tad nu viņš vēstuli salocīja, uzspieda pats savu zīmogu un pasaucis vezīru Dandanu, teica tam: „Tikai tu vienīgais, ak, lielais vezīr, vari šī grūtā uzdevuma cienīgs būt. Tu mācēsi ar manu brāli runāt lēnprātīgi un laipni, un manā vārdā tu viņam sacīsi, ka gribu dot viņam Bagdades valdinieka krēslu un valdit Damaskā.“

To dzirdējis, vezīrs Dandans sāka tūdaļ posties ceļā un to pašu vakaru devās uz Damasku.

Un raugi: kamēr viņš projām bija, kalifa Dau el Makana pili piemeklēja divi lieli notikumi. Pirmais notikums bija tas, ka kalifs Dau el Makans lika savā pili aicināt veco hamama kurinātāju un apveltīja to ar goda zīmēm un dāvāja tam pili, ko pavēlēja izpušķot košākiem Persijas un Horasanas tepīkiem. Bet par šo krietno hamama kurinātāju vēl daudz būs stāstāms mūsu stāstā.

Otrais notikums bija tas, ka kalifa Dau el Makana nezināms pavalstnieks savam valdiniekam uzdāvāja desmit jaunas baltās verdzenes. Un viena no šīm jaunavām, kuŗas daiļums nav vārdiem pasakāms, gaužam patika kalifam Dau el Makanam, un viņš nu to ņēma pie sevis un ar to kopā gulēja, un pēc pirmās nakts viņa jau bija mātes cerībās. Bet par šo notikumu mums vēl būs stāstāms.

Bet vezīrs Dandans drīz jau pārradās un teica kalifam, ka viņa brālis Šarkans labvēlīgi uzklaustījīs

viņa lūgumu, un paklausīdams brāļa aicinājumam, devies jau ceļā kā sava karaspēka vadonis. Un vezīrs vēl sacīja: „Un mums nu būtu tūdaļ jāsteidzas viņu apsveikt.“ To dzirdējis, kalifs atbildēja: „Tev taisnība, ak, mans vezīr!“ Tā nu kalifs atstāja Bagdadi, un viņš nebija vēl paguvis uzcelt savas teltis, te parādījās Šarkans ar saviem karapulkiem, un tam pa priekšu jāja izlūki.

Un tā nu kalifs Dau el Makans izjāja apsveikt savu brāli; un tiklīdz viņš to ieraudzīja, tūdaļ dzirās nokāpt no zirga. Bet Šarkans jau iztālim sauca, lai viņš to nedara, un pirmais izlēca no segliem un metās sava brāļa, kalifa Dau el Makana skaujās, jo tikmēr kalifs arī bija nokāpis no zirga. Un tā viņi ilgi apkampās un skūpstījās. Viens otram pateikuši mierinājuma vārdus par sava tēva nāvi, viņi abi kopā devās uz Bagdadi.

Un tūdaļ viņi no visām zemes malām sapulcināja karavīrus, kuŗi uz pēdām paklausīja sava pavēlnieka saucienu, jo viņš tiem apsoliĶa bagātīgu laupījuma tiesu un lielu žēlastību. Un karavīri nāca augu mēnesi vienā nākšanā. Tikmēr Šarkans savam brālim Dau el Makanam izstāstīja visu, kas bija viņu piemeklējis; un Dau el Makans savus piedzīvojumus stāstīja viņam, visur pieminēdams hamama kurinātāju. Un tādeļ Šarkans jautāja: „Šo krietno vīru tu droši vien būsi jau labi algojis par viņa uzticību?“ Un Dau el Makans atbildēja: „..“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

astopdesmitastotā nakts,

viņa stāstīja:

„Un Dau el Makans viņam atbildēja: „Gluži vēl nē. To es gribu darīt, kad galā būs karš, ja Allah būs lēmis man pārrasties sveikam un veselam!“ Te nu Šarkans redzēja, ka viņa māsa Nozata es Zaman teikusi skaidru patiesību; bet viņš nestāstīja, ka viņa bijusi šim sieva, kad viņš vēl nezināja, ka ta ir viņa paša māsa, kas deva tam meitu, vārdā Kudiju Fakan ¹⁾. Un pēkšņi viņš atcerējās, kas viņam jāizdibina par Nozatu. Viņš tūdaļ lika aicināt vecāko galma kungu, un tam nu bija Nozatai jāaiznes viņa sveiciens. Un vecākais galma kungs paklaustīja, kas viņam bija likts, un Šarkanam atnesa sveicienu no Nozatas. Un ka nu Nozata bija jautājusi par mazās meitiņas Kudijas Fakan veselību, Šarkans lika tai pasacīt, lai Nozata savu sirdi neplosa ar skumjām un raizēm, jo Kudija Fakan esot sveika un vesela un dzīvojot Damaskā. To dzirdējusi, Nozata ieliksmojās lielā priekā un pateicās augstajam Allah.

Un kad nu visi kaņapulki bija sanākuši, abi brāļi tos savienoja un visi tiem klausīja. Un Dau el Makans jaunai verdzenei deva mātes cerības un cienīgas un greznas dzīves laimi, un pateicis viņai ardievas, atstāja Bagdadi un devās kaņā pret neticīgajiem.

Priekšpulkos cīnījās turku kaņavīri, un viņu vadoni sauca Bachramanu, bet pēdējos pulkos kāvās Deilamas kaņavīri, un viņu vadoņa vārds bija Rustems; un pašā vidū kaņoja Dau el Makans, bet labo spārnu vadīja Šarkans un kreiso vadīja vecākais galma kungs. Un lielvezīrs Dandans bija iecelts par augstā virspavēlnieka palīgu.

Un visu mēnesi viņi gāja, vaicādami un taujādami, kur ir kristīgās zemes, un atpūzdamies trīs dienas

Kudija Fakan nozimē: Likteņa Spēks.

ik pēc kara gājienā nostaigātas nedēļas, viņi beidzot nonāca Rumas zemē. Viņus ieraudzījuši, kristīgie ļaudis bēga uz visām pusēm, patvērumu meklēdami Konstantinjā, un ķēniņam Afridonijam ziņas nesdami par musulmaņu nākšanu.

Šis ziņas dzirdējis, ķēniņš Afridonijs piecēlās un lika aicināt Posta Māti, kuŗa viņam bija atdevusi meitu Safiju un savu audzekni valdinieku Hardubu pierunājusī nākt ar visu savu kuŗaspēku palīgā ķēniņam Afridonijam. Bet Kaisarijas ķēniņš, kam nepietika ar kalifa Omara al Nemana nāvi vien, gribēja vēl negantāk atriebties par savu meitu Abrizu un ar visiem saviem kuŗapulkiem bija Posta Mātei līdzī steidzies uz Konstantiniju.

Un kad nu ķēniņš Afridonijs veco sievu aicināja pie sevis, viņa tūdaļ atsteidzās; viņš izvaicāja to par kalifa Omara al Nemana nāvi, un ta viņam stāstīja visu, no sākuma līdz galam. Te ķēniņš viņai jautāja: „Un kas nu mums būtu darāms, ak, Posta Māte, kad ienaidnieks jau virsū mācas mūsu zemei?” Un viņa atbildēja: „Ak, augstais valdiniek un Kristus sūtni zemes virsū! es teikšu tev, kas darāms; un ne pats sātāns ar savu viltu neatšķetinās režģus, kuŗos es ietišu mūsu ienaidniekus!”

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

astotnesmitdevītā nakts,

viņa stāstīja:

„Un ne pats sātāns ar savu viltu neatšķetinās režģus, kuŗos es ietišu mūsu ienaidniekus! Tad uzklausi, ak, augstais valdiniek, kas darāms, lai viņus izdeldētu:

Piecdesmit tūkstoši kaŗavīru tu sūtīsi kuŗos, un tie dosies uz Dūmu Kalnu, kuŗa pakājē uzceltas mūsu ienaidnieku teltis. Bet no otras puses, pa zemes ceļu, tu sūtīsi visu savu kaŗaspēku, lai tas šiem neticīgajiem uzbrūk negaidīts. Tā viņi būs apsēsti no visām pusēm un nevienam no viņiem nebūs lemts izkulties sveikā. Tāds, ak, augstais valdiniek, ir mans padoms!“

Un ķēniņš Afridonijs teica vecai sievietai: „Tik tiešām, tavs padoms ir brīnišķīgs, ak, veco sievu valdiniece un gudrāko vīru padomniece!“ Un ķēniņš Afridonijs paklausīja vecās sievietas padomu un tūdaļ steidzās to piepildīt.

Un kuŗi ar kaŗaspēku nu devās jūrā un piebrauca pie Dūmu Kalna, un kaŗavīri izkāpa un klusi noslēpās aiz augsto klinšu sienām. Ne brīdi nebija kavējušies arī tie pulki, kas nāca pa zemes ceļu, un visi nu gāja cīņā pret ienaidnieku.

Tā nu Bagdades un Horazanas musulmaņu kaŗaspēkā bija simtsdivdesmit tūkstoši jātnieku, un vadīja tos Šarkans. Bet neticīgo pulku skaits bija tūkstots tūkstošu un sešsimti tūkstošu liels. Un kad nu kalnus un ielejas gremdēja nakts tumsība, zeme šķīta kā izkurināts ceplis, jo neskaitāmas ugunis to apspīdēja un karsēja.

Tikmēr nu ķēniņš Afridonijs un ķēniņš Hardubs sasauca savus kaŗavadoņus un padomniekus svinīgā padomes sēdē. Un viņi nolēma jau citu rītu doties cīņā un ienaidnieku apsēt no visām pusēm. Bet vecā Posta Māte, kas klausījās saŗauktām uzacīm, pēkšņi piecēlās un teica ķēniņam Afridonijam un ķēniņam Hardubam un visiem, kas bija tuvumā:

„Ak, kaŗavīri, nesvētītas miesas nevar cīņā doties! Ak, kristīgie brāļi, iekams kaujā ejat, tuvojaties Kristus!“

Un abi ķēniņi un visi ķaŗavīri atsaucās: „Tavi vārdi ir dziļi un patiesi, ak, svētā māte, un mēs tev paklausam!“

Te Šečerezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

deviņdesmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un dzirdi, ko tev stāstīšu par ķēniņu Afridoniju un kristīgajiem ķaŗapulkiem:

Kad atausa rīts, ķēniņš Afridonijs paklausīja Posta Mātes padomu, sasauca visus ķaŗavadoņus un visus viņu palīgus, un tiem nu lika skūpstīt lielu koka krustu.

Te vecā Posta Māte piecēlās un sacīja: „Ak, cēlais valdiniek, iekams kaujā dodaties, mums jāgādā, lai kaujai būtu laimīgs gals, un tādēļ raugi: mums jāiznīcina prinčis Šarkans, jo tas ir pats sātāns un vada savus ķaŗapulkus. Viņš iededzina savus ķaŗavīrus un dod tiem sparū. Bet ja viņa paša vairs nebūs, viņa ķaŗaspēks būs mūsu laupījums! Tādēļ sūtīsim pie viņa varenāko no saviem ķaŗavīriem, lai tas viņu sauc un divkauju.“

To dzirdējis, ķēniņš Afridonijs tūdaļ lika aicināt kauju slavā celto ķaŗavīru Lukasu, Kamluta dēlu.

Šis briesmīgais Lukass nu bija baigākais un varenākais Rumas ķaŗavīrs; jo neviens kristīgais tik veikli neprata savu bultu mest un ar tik negantu sparū cirst un kapāt ar savu šķēpu vai durt ar savu pīķi. Bet izskats viņam bija tikpat derdzīgs, cik liela bija viņa slava. Viņš bija nejauks un riebīgs un viņa seja bija līdzīga veca ēzeļa purnam, un uzlūkojot viņu vēl ilgāk, viņš neatšķīrās daudz no pērtiķa; bet pavisam ilgi viņā raugoties, viņš izskatījās kā briesmīgs krupis un viņam

bija nešķīstākās čūskas acis. Kuŗam viņš tuvojās, tam aizrāvās elpa, jo tik tiešām viņš naktij bija nolauptijs tumsu. Un raugi: tādēļ viņu dēvēja par Mesija Šķēpu.

Un kad nu ķēniņš Afridonijs bija apkvēpinājis ar vīraku un svētījis briesmīgo Lukasu, tas noskūpstīja zemi pie ķēniņa kājām un bijīgi nostājās viņa priekšā. Un ķēniņš sacīja tam: „Es gribu, lai tu dodies divkaujā ar briesmu vīru Šarkanu, Damaskas valdinieku un kalifa Omara al Nemana dēlu, un atpesti mūs no posta, ko viņš sēj mūsu zemē!“ To dzirdējis, Lukass atbildēja: „Dzirdu un paklausu!“ Te nu ķēniņš lika viņam skūpstīt krustu, un Lukass izgāja laukā un sēdās mugurā brīnišķīgam zirgam ar sarkanu spalvu, un viņa zirgu klāja krāšņa un grezna sarkana sega un apseglots tas bija ar retu dārgakmeņu izrotātiem samta segliem. Un rokā viņš paņēma garu šķēpu ar asi trītu galu; un tādā izskatā viņš nu bija līdzīgs pašam elles demonam pastardienā. Tā nu, kaŗa taurēm skanot, viņš devās uz ticīgo kaŗavīru nometni.

Un saucējs jāja Lukasam pa priekšu un arabu valodā kļiedza: „Drebat, musulmaņi, te jāj mūsu varonis, no kuŗa bēguši neskaitāmi pulki, turku, kurdu un deilamitu kaŗavīri! Tas ir lielais Lukass, Kamluta dēls! Lai nu no jūsu pulka laukā nāk Šarkans, Damaskas kungs un valdinieks! Un ja viņš nebīstas, lai nāk tad cīņā ar mūsu milzeni!“

Bet saucējs vēl nepaguva šos vārdus izkliegt, te zeme un gaiss pēkšņi norībeja no pakavu dimas, un šausmās un izbailēs notricēja paša neticīgā diedelnieka sirds, un visas acis pavērās uz to pusi, no kuŗas atskanēja troksnis. Un kaujas laukā izjāja pats Šarkans, kalifa Omara al Nemana dēls, un kā saniknots lauva drāzās taisni virsū šiem glēvuļiem, un sēdēja viņš zirgā,

kas bija vieglāks par vieglāko gaceli. Ar piktu sparū
viņš rokā žņaudza savu šķēpu un teica šādus dziesmas
vārdus:

Mans ir šis kumeļš, skaists un dedzīgs sparā,
Kā mākons viegli kas pār laukiem skrej.
To mīlu es. Ko labāku man tikot?
Mans ir šis šķēps, tik lokans un tik ass,
Un roka kad to gaisā vīcina,
Tas šņākdams zibšņus kaisa pasaulē,
Kā žilbinošus, zviļus liesmu kūļus!

Bet rupjais un nekītrais Lukass, tumšās zemes ne-
izglītotais mežonis, nesaprata arābu valodu un nezināja,
cik liels ir šo pantu daiļums. Viņš tikai pieskārs pie
savas pieres, uz kuņas bija uzvilks krusts, un dziļā bi-
jībā pret krusta zīmi, savu roku pielika pie lūpām.

Te pēkšņi šis derglis meža kuīļa izskatā drāzās
virsū Šarkanam. Ar joni viņš apturēja savu zirgu un
ieroci, ko viņš turēja rokā, uzmeta tik augstu gaisā,
ka tas izgāsa augstumos, bet driz jau kritā atpakaļ,
un iekams tas būtu varējis nokrist zemē, briesmonis
to saķēra un ar visu spēku meta virsū Šarkanam. Un
viņa šķēps nozviļoja kā zibens. Tā nu Šarkans būtu
bijis beigts.

Bet to pašu mirkli, kad briesmoņa šķēps aiz-
šņāca Šarkanam gar ausim un būtu varējis izdurties
viņam cauri, Šarkans to saķēra gaisā. Lai slavēts
varonis Šarkans, kalifa Omara al Nemana dēls! Un
šķēpu saķēris ar drošu roku, viņš meta to gaisā, un
tas izgāsa augstumos, bet vienā mirkli viņš atkal to
noķēra ar savu kreiso roku. Un viņš iesaucās skaļā
balsī: „Pasaules Radītāja vārdā, es došu šim brie-
smonim tādu mācību, ko tas mūžīgi pieminēs!“ To
teicis, viņš meta savu šķēpu.

Te nu riebīgais milzu ērms Lukass gribēja rādīt tikpat lielu ieroču mākslu, kādu rādīja Šarkans, un izstiepa roku, lai šķēpu satvertu gaisā, bet Šarkans veikli izmantoja kļūmo mirkli, kad kristīgais mežonis palika neaizsargāts, un meta viņam virsū otru šķēpu, kas ieurbās tam pierē, taisni tajā vietā, kur laistījās krusta zīme. Un tā nu viņu atstāja bezdievīgā dvēsele, ko aprija elles ugunis...

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi apklusā. Un kad pienāca

deviņdesmitpirmā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu viņu atstāja bezdievīgā dvēsele, ko aprija elles ugunis.

Kad nu Lukasa biedri citiem kristīgo kaņāvīriem stāstīja par lielā varoņa nāvi, tie žēli vaimanāja, sita savas sejas un niknā sparā pēkšņi sagraiba ieročus, izkliegdami nāves un atriebības zvērustus.

Te saucēji sapulcināja visus kaņāvīrus, kuņi izkārtojās kaujas kārtībā, un paklausdami divu ķēniņu mājienam, tie drāzās virsū musulmaņiem. Un sākās sīva cīņa. Kaņāvīrs spēkojās ar kaņāvīru, un asinis slacīja zaļās druvas. Un gaisā skanēja izmisuma un cīņas kliedzieni. Un kaņāvīru miesas midīja zirgu pakavi. Un ļaudis nereiba no viņa, tie reiba no asiņu smakas, un grītojās, kā apskurbuši. Un gaisā cēlās neskaitāmas liķu kaudzes, un brūce asiņoja pie brūces. Tā nu šī kauja ilga līdz melnai nakts tumsai, kas izšķīra cīņas dedzībā iekaisušos kaņotājus.

Un Dau el Makans, apsveikdams savu brāli, kuņa vārdu nu uzvara bija slavā cēlusi uz gadu simteņiem,

teica vezīram Dandanam un vecākam galma kungam: „Ak, lielais vezīr, un arī tu, mana tēva galma uzticīgais kungs, ņemat divdesmit tūkstoši karavīru un dodaties septiņas parasangas no jūras. Tur Dūmu Kalna ielejā tad kāpjat kuģos un gaidat manu zīmi, kad pacelšu zaļo karogu, un tiklīdz būsat to redzējuši, dodaties izšķīrošā kaujā. Mēs še izliksimies, ka esam sākuši no ciņas lauka bēgt. To redzēdami, neticīgie dzīsies mūsu pēdās. Te nu jūs tad sākat dzīties viņu pēdās, bet mēs tiem bruksim virsū; un tā nu viņi būs apsēsti no visām pusēm; un neviens no viņiem neizbēgs no mūsu šķēpa, kad mēs sauksim: Allahu akbar!“

Te nu vezīrs Dandans un vecākais galma kungs tūdaļ steidzās paklausīt sava valdinieka gribu un piepildīt viņa brīnišķīgo nodomu.

Un nakts tumsā viņi nu devās ceļā, lai savas teltis celtu Dūmu Kalna ielejā, kur bija izkāpuši kristīgie karavīri, piebraukuši no jūras un savienojušies ar tiem pulkiem, kas bija nākuši pa zemes ceļu; šis nodoms beidzot viņus dzina bojā, jo Posta Mātes pirmais padoms bija vislabākais.

Un raugi: jau agrā rīta stundā visi karavīri bija kājās un visi bija bruņoti. Bet teltīm pāri plīvoja karogi un no visām pusēm laistījās krusti; un pirms kaujas abu pulku karavīri noskaitīja savu lūgšanu. Ticīgie noskaitīja pirmo Korana suru, suru par Govi; bet neticīgie piesauca savu Mesiju.

Atskanēja kara taures un kauja iedegās vēl niknākā sparā. Galvas ripoja kā lodes un zemi klāja nocirsti locekļi, un asinis lija tik lielām straumēm, ka sniedzās zirgiem līdz krūtim.

Te pēkšņi musulmaņi, visu laiku kāvušies kā isti varoņi, izmisuma apmātībā sāka no kaujas lauka bēgt.

Redzēdams, ka musulmaņu kaŗavīri bēg, Konstantinijas ķēniņš Afridonijs steidzās sūtīt savu vēstnesi pie ķēniņa Harduba, kuŗa pulki vēl nebija kāvušies, un lika tam sacīt: „Ak, augstais valdinieks, nu musulmaņu kaŗapulki jau bēg un jums nu jādodas cīņā uzvarēt, jums jādzenas musulmaņu pēdās un jāizdeldē tie līdz pēdējam vīram! Tā mēs būsim atriebrušies par Lukasa, sava varoņa nāvi...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

deviņdesmitotrā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā mēs būsim atriebrušies par Lukasa, sava varoņa nāvi!

Te nu ķēniņš Hardubs, kas gaidīja to brīdi, kad varēs atriebties par savu meitu, skaisto Abrizu, pievērsās savam kaŗapulkam un iesaucās: „Ak, mani kaŗavīri, dzīsimies nu musulmaņu pēdās, kuŗi bēg, kā nevarīgas sievas!“ Viņš nezināja, ka tā bija par visiem drosmīgākā varoņa, prinča Šarkana un viņa brāļa Dau el Makana gudrā kaŗa viltība.

Un tiešām, tiklīdz Harduba kristīgie kaŗavīri tos panāca, musulmaņi vairs nebēga, un paklausdami Dau el Makana saucienam, pēkšņi drāzās virsū saviem vājātajiem un kļiedza: „Allahu akbar!“ Un Dau el Makans viņu kaujas sparū iesvēla kvēlošiem un dedzīgiem vārdiem:

„Ak, musulmaņi, nu pienākusi svētītā diena! Šī ir tā diena, kad jus atvērsat savus paradīzes vārtus, jo ceļš uz paradīzi ir šķēpiem nospraudīts!“ To dzirdējuši, viņi uzbruka ienaidniekam, kā lauvas. Un diena

ši nebija kristīgo karavīru vecuma diena, jo nāve viņus plāva un neļāva nosirmot viņu matiem.

Bet Šarkana varoņdarbi šajā sīvā un necerētā cīņā nebija vārdiem izsakāmi. Un kamēr nu Šarkans cirta un gabalos kapāja visus, kas stājās viņam ceļā, Dau el Makans lika pacelt zaļo karogu, kas rādīja zīmi ielejā palikušajiem karavīriem. Un arī pats viņš dzirās mesties cīņas mutulī. Bet Šarkans, to redzēdams, piesteidzās viņam klāt un sacīja:

„Ak, brāli manu, tev nebūs doties kaujas briesmās, jo savai zemei tu esi vajadzīgs kā valdinieks. Tādēļ es neatstāšu tevi un cīnīšos un sargāšu tevi no visiem ienaidniekiem!“

Tikmēr nu musulmaņu karavīri, kurus vadīja vezīrs Dandans un vecākais galma kungs, ieraudzījuši pacelto zīmi, izkārtojās plašā puslokā un kristīgo karaspēks vairs nevarēja glābties savos kuģos un aizbēgt jūrā. Tā nu par kaujas iznākumu nevienam nebija vairs šaubu. Un kristīgos kāva un kapāja musulmaņu karavīri, kuņu pulkos bija kurdi un persi, turki un arabi, un tikai daži retie no viņiem paguva izglābties. Jo gandrīz visi šie simtsdivdesmit tūkstoši cūku bija nokauti, bet tie, kas palika dzīvi, tie aizbēga uz Konstantīnijas pusi. Tāds liktenis nu piemeklēja ķēniņa Harduba grieķus! Bet ķēniņa Afridonija karavīri, kopā ar savu ķēniņu paslēpušies kalnu augstumos, ar visu sirdi ticēja, ka musulmaņi būs beigti, un ļād nu viņi redzēja savu ciltsbrāļu kļūmo likstu, viņi gaužam noskuma un bēdājās.

Un ticīgie todien svinēja savu lielo uzvaru un ieguva milzīgu kara laupījumu. Viņi ieguva visus kuģus, no kuņiem aizbēga tikai divdesmit, jo tur vēl bija palikuši ļaudis, un tiem nu bija laimējies aizbraukt

uz Konstantiniju un ziņot par lielo neveiksmi. Un viņu rokās krita visas bagātības un visas dārgās mantas, kas bija šajos kuģos, un piecdesmittūkstoši zirgu pilnā apseglojumā un visas teltis un teltis pamestie ieroču un pārtikas krājumi, un neskaitāmas lietas, kas nav minamas ne vārdiem, ne skaitļiem. Un raugi: liels bija viņu prieks un karstas bija viņu lūgšanas augstajam Allah par brīnišķīgo uzvaru un kara laupījumu. Tā nu bija klājies musulmaņiem!

Bet kristīgie bēgļi beidzot nonāca Konstantinijā un viņu dvēseles plosīja izmisuma kraukļi.

Un visa pilsēta bija iegrimusi dziļās bēdās, un ļaužu namus un baznīcas ietina sēru plīvuri, un visa tauta pulcējās sašutumā un dusmās satrauktos baros, un visās malās skanēja naida kliegzieni. Un niknās skumjas bija vēl lielākas un negantākas, kad no visiem jūras spēkiem pārradās tikai divdesmit kuģi un no visiem kaņupulkiem tikai divdesmittūkstoši vīru. Te nu tauta sāka apsūdzēt savus ķēniņus un sauca tos par nodevējiem. Un ķēniņa Afridonija šausmas un izbailes bija tik lielas, ka deguns viņam nokarājās līdz pašam kājām un uzvandījās visas iekšas...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplusa. Un kad pienāca

deviņdesmittrešā nakts,

viņa stāstīja:

„Deguns viņam nokarājās līdz pašam kājām un uzvandījās visas iekšas. Te nu viņš lika aicināt veco Posta Māti un lūdza viņai padomu, kas nu būtu darāms. Un vecā sieva tūdaļ bija klāt.

Šī vecā Posta Māte, kas visā pasaulē viesā bēdas

un nelaimi, tiešām bija briesmīga vecene: viņa bija viltīga un neganta, un viņas prāts tikai uz jaunu vien dzinās; no mutes viņai nāca trūdu smaka, un plakstiņi viņai bija sarkani un bez skropstām, un vaigi bija gļēti un puteklaini, un seja ar strutainām acīm bija melna kā nakts, un mati viņai bija netiri, mugura lika, āda krunkaina un visa miesa kā kašķa apsēsta. Tā bija indeve un nikna sērga un dzēlīgāka par visām čūskām. Un sava laika lielāko tiesu šī briesmīgā vecene nodzivoja pie Kaisarijas ķēniņa Harduba; tai patika viņa pils, jo tur bija daudz jaunu vergu, viriešu un sieviešu; un jaunajiem vergiem viņa lika sevi glāstīt, bet pašai viņai patika glāstīt jaunās verdzenes; un lielākais prieks visā pasaulē tai bija savas vecās miesas trīt pie viņu jaunajām miesām. Un miesas kārbās viņa pārspēja visus, un mācīja tās visām pils verdzenēm, bet vispirms viņa tās mācīja Abrizas kalponēm; tikai daiļo verdzeni, glezno Koraļa Zirnīti viņa nevarēja iekārdināt, un velti viņa pūlējās samaitāt pašu Abrizu, jo raugi: Abrizai derdzās viņas smirdošā elpa un viņas krevelainā āda, asa kā ezim, un cietāka par palmu koka mizu. Bet cik viņa bija cēlsirdīga pret tiem vergiem, kuņģi pajāvās viņas kārbām, tikpat neganta viņa bija pret tiem, kuņģi viņu nicināja. Un Abrizu vecā sieva ienīda tādēļ, ka viņa bija to atraidījusi.

Un kad nu vecā Posta Māte atnāca pie ķēniņa Afridonija, tas godbijīgi piecēlās, un viņam līdzī piecēlās arī ķēniņš Hardubs. Un vecā sieva teica:

„Ak, ķēniņ, nu mums jāmet šī virāka kvēpināšana, jo raugi: mūs piemeklējis liels posts. Labāk domāsim, kas nu darāms, un raudzīsim, lai mūsu darbi būtu gudri. Tad uzklausi, ak, ķēniņ, manu padomu: uz mūsu zemi dodas niknie musulmaņi un grib nu

apsēst mūsu pilsētu, tādēļ pa visu valstību nu būtu jāizsūta saucēji, lai visus ļaudis tie raida uz Konstantiniju, aizsargāties pret ienaidnieku. Un lai jo drīzāk šie sanāk karavīri no visiem cietokšņiem un paslēpjas aiz mūsu pilsētas sienām, jo briesmas nav vairs tālu! Bet es, ak, ķēniņ, es iešu pati savu ceļu, un nepaies ilgs laiks, kad ļaužu valodas tev daudzinaš manas viltības gudros darbus un stāstīs tev par lamatām, ko izlikšu musulmaņiem. Jo Konstantiniju es atstāšu uz pēdām. Lai tevi svēti un pasargā Kristus, Mariamas dēls!“

Un tā nu ķēniņš Afridonijs steidzās paklausīt Posta Mātes padomus, bet viņa pati tiešām atstāja Konstantiniju, kā bija teikusies.

Un raugi, viltīgās vecenes nodoms bija tāds:

Viņa izgāja no pilsētas, līdzī vezdama piecdesmit krietnākos karavīrus, kuŗi prata arābu valodu, un pārģērba tos par musulmaņu tirgoņiem no Damaskas, jo līdzī paņēmusi viņa bija arī simts mūļus, apkŗautus ar dažādu audumu saiņiem: Antiochijas un Damaskas zida, dažādu metalu spožumā zalgojoša atlasa un dārga samta un citu greznu lietu saiņiem. Un viņa nebija aizmirsusi paņemt arī ķēniņa Afridonija vēstuli, kuŗā bija rakstīts:

„Šie tirgoņi, šie Damaskas musulmaņi, ir svešnieki mūsu valstī un sveša viņiem mūsu kristīgā ticība, bet mūsu zemē viņi nākuši tirgoties, un tirdzniecība ir visu zemju labklājības un bagātības avots, tādēļ mēs dodam viņiem šo rakstu, lai neviens neiedrošinās viņus apvainot vai kaitēt viņu mantai, vai prasīt nodokļus par viņu precēm, jo tie nav karavīri, bet ir godīgi miera ļaudis.“

Un tā nu, piecdesmit karavīrus apģērbusi musulmaņu tirgoņu drēbēs, viltīgā vecene pati saģērbās par

musulmaņu svēto vientuļnieku, ietdamās platā baltas vilnas tērpā; un savu pieri viņa aptriepa ar pašas vāritām zālēm, lai seja viņai laistītos svētā spožumā; un beidzot viņa lika sasiet savas kajas, lai auklas iežņaudzas miesā un atstāj nedzēšamas zīmes. Tad nu viņa teica saviem ceļa biedriem:

„Nu jums būs mani sist un kapāt pātagām, lai visa mana miesa asiņo un lai nedzēšamas viņā paliek brūces. Un jums nebūs mani žēlot, jo vajadzībai ir savi likumi. Un kad nu būšu tā sasista, tad guldat mani preču lādē, un lādi piesienat mūlam uz muguras un dodaties ceļā, un jājat, līdz nonāksat musulmaņu nometnē, kuņas pavēlnieks ir princis Šarkans. Bet tiem, kas stājas jums ceļā, rādat ķēniņa Afridonija vēstuli, kuŗā visi esat dēvēti par Damaskas tirgoņiem, un lūdzat, lai laiž jūs pie lielā Šarkana; un kad nu būsat ievesti pie viņa un viņš jums vaicās, kā jums klājas un vai daudz esat pelnījuši neticīgajā Rumas zemē, tad sakat viņam šādus vārdus:

„Ak, cēlais valdiniek, mūsu gaitu lielākais panākums šo neticīgo zemē ir tas, ka esam atpestījuši un savā zemē atveduši svētu vientuli, kas piecpadsmīt gadus bija smacis pazemes cietumā, jo kristīgie negantnieki ar varu gribējuši viņu novērst no mūsu pravieša Muhameda (lai Allah miers un lūgšanas ar viņu!) svētās ticības. Un raugi, tas notika tā:

Jau ilgi mēs bijām dzīvojuši Konstantinijā, pirkdami un pārdodami savas preces, te kādu nakti, savā istabā sēdēdami un skaitidami dienas peļņu, mēs pēkšņi sienā ieraudzījām kāda bēdu mākta vīra rēgu, un acis tam zaļoja asaras, kas bira viņa godājamā sirmā bārdā. Un raugi: skumjā sirmgalvja lūpas sāka raišties un viņš sacīja: „Ak, musulmaņi! Ja ir jūsu vidū

laudis, kas bistas Allah Visaugsto un pilda mūsu pravieša likumus (lai Allah miers un lūgšanas ar viņu!), lai ceļas tie un atstāj neticīgo zemi un dodas uz lielā Šarkana karapulku, jo lielajam Šarkanam lemts Konstantinijas pilsētu izdeldēt no Rumas zemes. Un pēc triju dienu gājuma jūs ieraudzīsāt klosteri. Un šajā klosterī, tādā un tādā vietā, jūs uziesat pazemes ciетumu, kurā jau piecpadsmit gadus vārgst kāds svētais vientulis no Mekkas, vārdā Abdallachs. Šo svēto vīru bija sagūstījuši kristīgie mūki, un nīzdami viņa ticību, spīdzinājuši viņu briesmīgās mokās. Un kas šo svēto vīru glābs, tas patiks Allah prātam, jo raugi: kas citu glābj, to pašu glābj Allah Visaugstais! Un vairāk nu es jums neteikšu nekā. Lai miers ar jums!“

Šos vārdus izrunājis, skumjā sirmgalvja rēgs pēkšņi izgaisa . . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūka. Un kad pienāca

deviņdesmitceturtnā nakts,

viņa stāstīja:

„Šos vārdus izrunājis, skumjā sirmgalvja rēgs pēkšņi izgaisa.

Te nu mēs, ne mirkli nekavējušies, sakrāvām visas savas preces un visu, ko bijām pirkuši Rumas zemē, un atstājām Konstantiniju. Un tik tiešām: pēc triju dienu gājuma mēs kāda ciema vidū ieraudzījām klosteri, ko pieminēja vecā vīra rēgs. Un lai nu nevienam nerastos aizdomas par mūsu nodomu, mēs izkrāvām savas preces uz ciema ceļa, kā daždien tirgoņi to dara, un tirgojamies līdz vēlai nakts tumsai. Bet nakts melnumā mēs iezagāmies klosterī, aizbāzām

muti vārtu sargam un nonācām pazemes cietumā. Un tur nu mēs uzgājām svēto vientuli Abdallachu, ko vedam līdzī preču lādē, ak, ķēniņ, un ko nu atdodam tavai žēlastībai.“

Tā nu iemācījusi savus ceļa biedrus, vecā Posta Māte, kas bija saģērbusies par musulmaņu vientuli, vēl sacīja tiem: „Gan jau tad es pati gādāšu, lai visi šie musulmaņi būtu izdeldēti!“

To dzirdējuši, vecās sievas ceļa biedri tūdaļ paklausīja, ko viņa bija tiem likusi, un sāka viņu šaust un pērt, līdz viņas miesa jau asiņoja, un tad nu viņi to guldīja tukšā lādē, ko uzsēja mūļam uz muguras, un devās ceļā, paklausīdami viņas viltīgo padomu.

Bet ticīgie karavīri, sakāvuši kristīgos, nu svinēja uzvaru, un izdalījuši laupījumu, pateicās Allah Visaugstajam par Viņa žēlastību. Un Dau el Makans sniedza roku Šarkanam un viņi abi apkampās, un Šarkans savā priekā teica Dau el Makanam: „Ak, brāli manu, lai Allah tavai sievai, kas ir mātes cerībās, dod dēlu, ka varam viņu salaulāt ar manu meitu, vārdā Kudiju Fakan!“ Un tā nu viņi liksmoja, līdz vezīrs Dandans viņiem sacīja: „Ak, valdinieki, mēs gudrāki un prātīgāki būtu, ja tūdaļ dotos uzvarēto pēdās, un neļaudami tiem atjēgties, iedzītu viņus Konstantinijā un nomēztu no zemes virsus. Jo raugi: dzejnieks saka tā:

Nav zemes virsū baudas lielākas,
Kā ienaidniekus kaut ar savu roku
Un sēdēt kumelā, kas auļiem drāžas!
Nav baudas skaistākas par prieku to,
Kad mana mīļā ziņu sūta man,
Ka pati drīz ta steigsies liegiem soļiem!
Bet prieka augstāka nav pasaulē
Par laimi to, kad mīļā atnākusi,

Pirms viņas sūtnis rādījies vēl nav.
Ak, prieks kāds nokaut savus ienaidniekus
Un sēdēt kumelā, kā vējš kas auļo!

Kad nu vezīrs Dandans bija dziesmas vārdus izrunājis, abi valdinieki viņa padomu teica labu un saviem karapulkiem lika doties uz Konstantiniju. Un karapulki devās ceļā, un vadoņi jāja pa priekšu.

Un gāja viņi vienā iešanā, gāja pār saules versmē izdegušām ielejām, kur nezaļoja lauki, kur auga tikai dzeltenā zāle, kur dzīvs bija tikai Allah gars. Un sešas dienas gājuši pa tuksnešiem, kur nebija ūdens, viņi nonāca pasaules Radītāja svētītā zemes stūrīti. Tur nu uz visām pusēm aizklīda spirtas plavas, kuņās tecēja čalojoši strauti un ziedēja augļu koki. Un šis zemes stūrītis, kur mierā atpūtās gaceles un kur dziedāja putni, likās kā paradīzes dārzs ar saviem kuplajiem, rasas mirdzumā zaigojošiem kokiem, un ar savām puķēm, kas uzsmaidīja maldu vēsmām, kā daiņo dzejnieks savos pantos:

Ak, raugies, bērns, cik laimīgs zaļais maurs,
Ko maigi glāsta puķes snaudošās;
Un krāsās liegās koši starodams,
Kā smaragdsega glezni klājas tas.
Ak, acis aizveri un klausies, bērns,
Cik klusi niedrājā šalc strauti zilie!
Ak, mīlais bērns, jel acis aizveri!
Es suminu jūs: dārzi, puķes, strauti!
Ak, strautiņ, tu, kas saulē dzidri zaigo,
Kā vaidziņš liegs, tu esi mīļš un maigs,
Kad riti vieglā zaru pavēnī!
Un straute salts, kas ziedu kātus skalo,
Kā sidrabzvaniņš šķind un vāri trīs
Pie daiļām kājiņām, kas baltas staro!
Ak, ziedi, vaiņagojat manu mīļo!

Izpriecājušies par šiem jaukumiem, abi brāļi nodomāja, ka labi būtu te atpūsties. Un raugi: Dau el Makans teica Šarkanam: „Ak, brāļi manu, es neticu, ka Damaskā tu būsi redzējis tik burvīgus dārzus. Paliksim šē dažas dienas un atpūtīsimies, un saviem karavīriem ļausim ieelpot brīnišķo gaisu un dzert šo saldo ūdeni, jo tad viņi būs labāki karotāji pret neticīgajiem.“ Un brāļa nodoms Šarkanam ļoti patika.

Un tā nu viņi šē bija jau divas dienas un sāka jau nojaukt savas teltis, te pēkšņi tālumā viņi izdzirda savādas balsis; un kad viņi jautāja, kas tur noticis, viņiem atbildēja, ka no ienaidnieku zemes nākot Damaskas tirgoņu karavāne; tie, neticīgo zemē pārdevuši savas preces un nopirkuši jaunas, nu pārnākuši savā dzimtenē, bet karavīri nelaižot tos garām un gribot sodīt par tirgošanos ienaidnieka zemē.

Bet taisni tobrīd pie viņiem pienāca tirgoņi paši, kliegdami un kaudamies ar karavīriem, kas tos apstāja no visām pusēm. Un ceļos nometušies Dau el Makanam pie kājām, viņi teica: „Mēs bijām neticīgo zemē, kur visi mūs cienīja, un neaizkāra ne mūs pašus, ne mūsu mantu; bet mūsu ticīgie brāļi nu laupa mūsu preces un zaimo mūs pašus musulmaņu zemē!“ To teikuši, viņi izvilka Konstantīnijas ķēniņa vēstuli un deva to Dau el Makanam, un viņš nu lasīja to, un lasīja to arī Šarkans. Un Šarkans viņiem teica: „Kas jums nolaupīts, būs tūdaļ atdots. Bet kādēļ jūs, musulmaņi, gājāt tirgoties pie neticīgajiem?“ Un tirgoņi atbildēja: „Ak, mūsu kungs un valdnieks, kristīgo zemē mūs ieveda Allah Visaugstais, lai mēs kļūtu par spožākas uzvaras ieročiem, nekā bijušas visu karaspēku un arī tavas uzvaras.“ Te nu Šarkans jautāja: „Kas tā par uzvaru, ak, tirgoņi?“ Un viņi atbildēja: „To stāstīt mēs varam

tikai klusā vietā, kur neausās ziņkāri ļaudis; jo neviens musulmanis arī miera laikā nevarēs rādīties kristīgās zemēs, ja šis noslēpums nāks gaismā.“

To dzirdējis, Dau el Makans un Šarkans tirgoņus ievada vientuļā teltī, kur ziņkārigas ausis nevarēja klausīties. Te nu tirgoņi...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

deviņdesmitpiektā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu, ak, laimīgais valdiniek, tirgoņi abiem brāļiem stāstīja, ko viņiem bija mācījusi vecā Posta Māte. Un klausīdamies stāstu par svētā vientuļa ciešanām un viņa atpestīšanu no klostera pazemes, abi brāļi bija gaužam aizkustināti. Un viņi jautāja tirgoņiem: „Bet kur nu tagad ir šis svētais vientulis? Vai tiešām jūs pametāt to klosteri?“ To dzirdējuši, viņi atbildēja: „Nokāvuši mūku, kas apsargāja klostera vārtus, mēs svēto sirmgalvi guldījām lādē, un lādi piesējuši mūlam uz muguras, ātri steidzāmies cēlā. Un raugi: nu mēs esam to atveduši jums. Bet, iekams mēs bēgšus atstājām klosteri, mēs tur redzējām neskaitāmas zelta, sidraba un dārgakmeņu un citu retu dārgumu kaudzes, bet to jums labāk izstāstis svētais vientulis pats.“

Un tā nu tirgoņi nocēla lādi mūlam no muguras, izlaida svēto sirmgalvi un aizveda to pie abiem brāļiem. Un tie nu viņu ieraudzīja gluži melnu, izdēdējušu un sakrunkotu; un āda viņam bija vienās brūcēs no pātagas cirtieniem, bet brūces šīs bija līdzīgas miesā iežņaugtu važu zīmēm.

To redzējuši, abi brāji nu ticēja, ka viņu priekšā stāv svētākais par visiem svētiem vientuļiem, bet ta bija vecā Posta Māte; un viņu ticība izauga vēl lielāka, kad viņi ieraudzīja, ka sirmgalvja piere laistījās saules spožumā, jo raugi: vecā viltiece to bija aptriepusi ar noslēpumainām zālēm. Un viņi piegāja tai klāt un bijīgi skūpstīja tai rokas un kājas, un asaru pilnām acīm lūdzās viņas svētību; un vecās sievas ciešanas, kuŗu viņi šķīta svēto mocekli, abus brāļus tik dziļi aizkustināja, ka viņi sāka raudāt. Te nu viņa pamāja roku un lika tiem celties kājās, sacidama: „Nu neraudat vairs un uzklausat manus vārdus!“ Un abi brāji tūdaļ paklausīja un viņa sacīja tiem: „Tad zināt, ka es pazemīgi klausu sava Valdinieka augstajam prātam, jo zinu, ka Viņš man līcis ciest, pārbaudīdams manu pacietību un manu pazemību. Lai slavēts Viņš! Jo tas, kas necietis Viņa lemtos pārbaudījumus, ne mūžam neiemantos paradīzes svētlaimību. Un ja es priecājos par savu brīvību, tad tikai tādēļ, ka atkal esmu savu brāļu, musulmaņu, vidū un varēšu mirt zem Islama karavīru zirgu kājām, bet tik tiešām es nepriecājos tādēļ, ka gals ir manām ciešanām! Jo ticīgie, kas krituši svētā karā, nemirst: viņu dvēseles ir nemirstīgas!“

Te nu abi brāji atkal saņēma viņas rokas un skūpstīja tās, un gribēja jau aicināt kalpus, lai tie nu nes viņai ēdienus un dzērienus, bet viņa atsacījās un teica: „Nu jau drīz būs piecpadsmit gadu, kopš es gavēju, un kad nu Allah man devis tik lielu žēlastību, es nevaru krist tādā grēkā un beigt savu gavēšanu. Bet varbūt pēc saules rieta es apēdišu maizes drusciņu!“ To dzirdējuši, viņi neuzmācās vairs, bet kad pienāca vakars, viņi lika cept un vārit dažādus ēdienus un paši savām rokām sniedza tos viņai; bet viltīgā sieva atkal

atsacījās un teica: „Tagad nav ēšanas laiks; tagad jāskaita lūgšanas Allah Visaugstam.“ Un telts vidū viņa tūdaļ nometās ceļos un sāka skaitīt lūgšanu. Un tā nu viņa skaitīja visu cauru nakti un vēl nākamās divas nakts. To redzēdami, abi brāļi gaužam bijāja viņu, aizvien vēl to iedomādamies par vīrieti, par svēto vientuli, un viņi deva tai no citām nošķirtu lielu telti un lika to aptecēt saviem kalpiem un pavāriem; un ka nu viņa aizvien vēl ne ēda, ne dzēra, trešās dienas vakarā abi brāļi paši atnāca viņai kalpot un lika viņas telti ienest visu, ko vien cilvēka sirds un acis var kārot ēdamu un dzeřamu. Bet viņa ne pirkstu nepielika visiem šiem gardumiem un apēda tikai maizes riecienu un sāli. Un abu brāļu bijībai nebija gala, un Šarkans teica Dau el Makanam: „Tik tiešām, manu brāli, šis svētais vīrs ir atsacījies no visiem pasaules priekiem! Un ja nebūtu šī kaŗa, kas man liek kauties ar neticīgajiem, es visu savu dzīvi ziedotu viņam un neatstātu viņu visu mūžu, lai iemantotu viņa svētību! Bet iesim pie viņa un lūgsim, lai viņš parunā ar mums, jo raugi: rītu mums jādodas uz Konstantiniju, un te nu mēs varētu uzklausīt viņa gudros padomus.“ To dzirdējis, lielvezīrs Dandans sacīja: „Es arī gribētu redzēt svēto vientuli un lūgt, lai viņš skaita lūgšanas par mani, jo gribu krist šajā svētajā kaŗā un stāties Allah vaiga priekšā; jo raugi: šīs pasaules dzīve man jau apnikusi.“

Te nu viņi visi trīs gāja uz telti, kur dzīvoja viltīgā vecene, Posta Māte, un ieraudzīja to grimušu lūgšanas svētlaimībā. Un viņi gaidīja, līdz vecā sieva lūgšanu noskaitīs; un tā viņi stāvēja trīs stundas, leģa sajūsmas asaras un priekā raudāja, bet viņa, aizvien vēl ceļos nometisies, neveltīja tiem savu vērību. Kad

nu beidzot viņi sadrošinājās un piegāja tai klāt, un skūpstīja zemi pie viņas kājām, Posta Māte piecēlās, un novēlējusi viņiem mieru un Allah žēlastību, sacīja: „Ko nācāt šajā stundā?“ Un viņi atbildēja: „Ak, svētais vientuli, mēs stāvam še jau ilgas stundas, un vai tu nedzirdēji mūsu raudāšanu?“ Bet viņa atsaucās: „Kas sarunājas ar Allah Visaugsto, tas nevar ne dzirdēt, ne redzēt, kas notiek šajā pasaulē!“ Un viņi teica: „Mēs esam nākuši pie tevis, ak, svētais vientuli, lai tu mūs svētī uz lielo ciņu un lai tu mums stāsti par savu dzīvi pie šiem neticīgajiem, pret kuriem mēs rītu ar Allah palīgu dosimies karā, jo gribam tos izdeldēt no pasaules.“ To dzirdējusi, nolādētā vecene viņiem sacīja: „Zvēru pie Allah, ja jūs nebūtu visu ticīgo vadoņi, es ne mūžam jums nestāstītu, ko tūdaļ stāstīšu, jo raugi: šī notikuma sekas jums būs labvēlīgas. Tad klausaties!“

Pasaka par brīnišķīgo notikumu klosterī

ad zināt, es dzīvoju Jeruzalemē, svētā pilsētā, kopā ar svētajiem vīriem un dervišiem; un dzīvoju es ar viņiem saticīgi, nekad viņus neniecinādams, jo Allah Visaugstais man devis pazemības un atsacīšanās garu. Un bija mans nodoms savu mūža galu nodzīvot klusumā, lūgšanās un vientulīgas dzīves mierā. Bet maniem nodomiem pretojās likteņa prāts.

Kādu nakti, kad aizgāju pie jūras, ko savu mūžu nebiju vēl redzējis, dīvains un neklusināms spēks man pēkšņi lika iet pa ūdens virsu. Un tā nu es piesteidzos pie jūras kliduma, un man bija lieli brīnumi, ka manas kājas negrima ūdenī un nekļuva valgas. Un ilgi es staigāju pa jūras limeni un beidzot izkāpu krastā. Priecādamies par savu brīnumspēku, par ko man pašam nebija ne jausmas, es savā sirdī iedegos lepnībā un nodomāju: „Vai cits tā varēs staigāt pa jūras spoguļi, kā es!“ Bet tiklīdz es klusībā šos vārdus izrunāju, te Allah mani sodīja par manu lepnību un manā sirdī viesā nedzēšamu dziņu ceļot. Un tā nu es atstāju Jeruzalemi un devos klaiņot pa visu plašo Allah pasauli.

Un reiz, pa Rumas zemi klīzdams un paklausīdams, ko liek mūsu svētā ticība, es piegāju pie augsta, drūma kalna, un kalna galā pacelās kristīgo klosteris, ko apsargāja mūks. Es pazinu šo mūku no tiem laikiem, kad dzīvoju Jeruzalemē, un vārds viņam bija Matruhina. Un tiklīdz viņš mani ieraudzīja, viņš piesteidzās man klāt un aicināja mani klosterī atpūsties. Bet neticīgais vīrs bija gribējis mani pazudināt, jo raugi: tiklīdz es iegāju klosterī, viņš aizveda mani pa lielu, gaŗu eju, kuŗas galā bija durvis uz tumšu pazemes cietumu. Un tur nu viņš mani ieŗrūda, aizcirta durvis un aizslēdza tās ar atslēgām. Un noniku tur četrdesmit dienas, ne ēdis, ne dzēris, jo viņš, manu svēto ticību ienīzdams, gribēja nomērdēt mani badā.

Bet tikmēr klosterī atbrauca augstākais mūku vadonis, bruņinieks Dakians, un kā daždien šādus bruņiniekus, viņu pavadīja desmit brīnišķīgi skaisti jaunekļi un viena jaunava, tikpat skaista un burvīga, kā desmit jaunie mūki; un daiļā jaunava bija ģērbta mūku drēbēs,

kas viegli apņēma viņas viduci un rādīja viņas gurnu un viņas krūšu apaļo jaukumu. Un tikai Allah Visaugstajam zināms, ko darīja šis vadonis jaunai meitenei, vārdā Tamatilai, un desmit skaistajiem jaunekļiem.

Un Matruhins tam nu stāstīja par manu kļūmo likstu un četrdesmit dienu ilgām bada mokām. Viņa vārdus dzirdējis, bruņinieks lika tam atvērt pazemes durvis un izsviest no cietuma manus kaulus, sacīdams savam kalpam: „Droši vien no šī musulmaņa būs pāri palicis tikai kails ģindenis, kam negribēs tuvoties ne maitu putni!“ Te nu Matruhins un jaunie mūki atvēra pazemes durvis un mani ieraudzīja ceļos nometušos un lūgšanā grimušu. Un vecākais mūks Matruhins pēkšņi man uzkliedza: „Ak, tu, nolādētais burvis! Salauzīsim gabalos viņa kaulus!“ Un tā nu viņi gāzās man virsū un sāka mani sist ar rungām un pletnēm, un sīta viņi tik neganti, ka es jau šķītu pienākušu savu pēdējo stundu. Un es nu atskārtu, ka Allah man licis šo pārbaudījumu ciest, mani sodīdams par nelietīgo lepību; jo raugi: redzēdams, ka varu staigāt pa jūras limeni, es gaužam dižojos savā garā, kaut biju tikai ierocis Allah rokās!

Un kad nu Matruhins un šie suņi, jaunie mūki, bija mani diezgan situši, viņi iekala mani važās un atkal iemeta pazemes cietuma tumsībā. Tā nu es būtu tur nomiris badā, ja Allah nebūtu līdzcietībā iesildījis jaunās Tamatilas sirdi, jo viņa ik dienas slepus nāca pie manis un nesa man miežu maizi un ūdens krūzi. Un tā nu ilga visu laiku, kamēr mūku vadonis palika klosteri; un palika viņš tur ilgi, jo raugi: šis klosteris viņam ļoti patika, un to viņš beidzot izraudzījās par savu dzīves vietu. Bet kad viņam bija jāaizbrauc, viņš jauno Tamatilu atstāja Matruhina apsardzībā.

Tā nu es pazemes cietumā nodzīvoju pieci gadi; bet jaunā skaistule izplauka burvīgā daiļumā un bija tik jauka, ka ar savu skaistumu būtu apēnojusi visas sava laika daiļākās jaunavas. Jo ticat man, ak, cēlie valdinieki, ka nav viņai līdzīga neviena sieviete ne mūsu zemē, ne tālajās Rumas zemēs. Bet šī jaunava nav vienīgais klostera dārgums, jo tur sakrātas zelta, sidraba un dārgakmeņu un citu neskaitāmu bagātību kaudzes. Un raugi: tādēļ jums jo drīzāk jāiekaņo šis klosteris un jāiegūst daiļā jaunava un visas brīnišķīgās bagātības, un pats es būšu jūsu ceļa rādītājs un atvēršu jums slepeno glabātavu durvis, jo tās man labi zināmas, bet vispirms es palīdzēšu jums atdarīt lielo skapi, kas pieder mūku vadonim Dakianam un kur noglabāti gleznākie un smalkākie zelta trauki; un jums es atdošu valdinieku cienīgo brīnumu, jauno Tamatilu, jo viņa nav daiļa vien, bet māk arī burvīgi dziedāt un prot visas arabu dziesmas, visas pilsētu un beduinu jaukās dziesmas. Un jūsu dienas viņa šūpos staru tiklos un jūsu naktis aijās saldā un svētītā liksmē.

Par manu atpestīšanos no pazemes cietuma jums jau stāstīja šie krietnie tirgotāji, kuŗi būtu savas dzīvības ziedojuši, lai mani izrautu no kristīgo negantnieku rokām,—lai Allah lāsts par viņiem un par visiem viņu pēcniekiem līdz pašiem pastariem!“

Šo stāstu dzirdējuši, abi brāļi iekvēlojās karstā dedzībā, domājot par dārgumiem, ko viņi tur iegūs, bet visvairāk par jauno Tamatilu, ko vecā Posta Māte teica lielu baudu pratēju, kaut gados vēl ļoti jaunu. Bet vezīrs Dandans gan brīnišķīgo stāstu klausījās, bet nevarēja un nevarēja tam ticēt, un necēlās un projām negāja tikai tādēļ, ka bijāja abus valdiniekus; jo vecā vientuļnieka vārdi viņam likās neticami un sadomāti.

Bet savas aizdomas viņš gudri slēpa un neteica nekā, jo baidījās maldīties.

Bet Dau el Makans sākumā pats gribēja savu kaŗaspēku vest uz klosteri; tikai vecā Posta Māte viņu atrunāja, sacīdama: „Es bīstos, ka mūku vadonis Dakians, tavus kaŗapulkus ieraudzījis, bailēs neaizmūk no klosteŗa un līdzī neaizved jauno skaistuli.“ Te Dau el Makans lika aicināt vecāko galma kungu un emīru Rustemu un emīru Bachramanu, un sacīja tiem: „Rītu, pašā agrumā, jums jādodas uz Konstantīniju, kur drīz nonāksim mēs arī. Tu, ak, vecākais galma kungs, manā vietā vadīsi kaŗapulkus, un tu, Rustem, būsi mana brāļa Šarkana vietā; bet tev, Bachraman, jāstājas lielvezīra Dandana amatā. Un gādājat, lai kaŗavīri nejūt, un nezina, ka neesam jums līdzī. Jo raugi: mēs palīksim prom tikai dažas dienas.“ Tā nu Dau el Makans, viņa brālīš Šarkans un vezīrs Dandans paturēja simts drošīrdīgākos kaŗavīrus un simts mūļus, kuŗus apkrāva ar tukšām lādēm, jo tajās viņi cerēja sakraut klosteŗa dārgumus; un līdzī viņi veda arī Posta Māti, viltīgo veceni, ko viņi aizvien vēl šķīta Allah sūtītu svētu vientuli, un, viņas padomu klausīdami, tie devās ceļā uz klosteri.

Bet vecākais galma kungs un musulmaņu kaŗaspēks...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

deviņdesmitsestā nakts,

viņa stāstīja:

„Bet vecākais galma kungs un musulmaņu kaŗaspēks, paklausīdams kalīfa Dau el Makana pavēli, jau citu rītu, agrā ausmā, nojauca savas teltis un devās uz Konstantīniju.

Vecā Posta Māte arī nezaudēja savu laiku. Tiklīdz viņi atstāja teltis, ta no lādes, kas bija piesieta mūļam pie muguras, izņēma pieradinātu baložu pāri un katram pie kakla piesēja vēstuli Konstantinijas ķēniņam Afridonijam, un vēstulē viņa rakstīja par visu, kas bija noticis, un beidza to šādiem vārdiem: „Un tā, ak, ķēniņ! uz klosteri tev jāsūta desmittūkstoši krietnāko un visā Rumas kaŗaspēkā drošsirdīgāko kaŗavīru. Un kad tie būs nonākuši kalna pakājē, lai viņi paliek savā vietā, līdz sagaidījuši būs mani. Jo raugi: es viņiem atdošu abus valdniekus un vezīru un simts musulmaņu kaŗavīru. Bet man, ak, ķēniņ, tev jāsaka, ka mans viltīgais nodoms var laimēties tikai tad, ja mēs ziedosim klosterā sarga, mūka Matruhina dzīvību; un es to ziedošu visu kristīgo kaŗapulku labā, jo viena mūka dzīvība ir nieks pret visu kristīgās ticības uzvaru! Lai slavēts Kristus, mūsu Kungs, mūžīgi mūžam!“

Un tā nu ar vēstuli izsūtītie baloži atlidoja pie Konstantinijas augstā torņa, un sargs, kas bija viņus pieradinājis, paņēma baložiem pie kakla piesieto vēstuli un tūdaļ aiznesa to ķēniņam Afridonijam. Un tiklīdz nu ķēniņš to izlasīja, viņš tūdaļ lika sapulcināt desmittūkstoši kaŗavīru un deva tiem katram vienu zirgu, un turklāt vēl viņš deva kamieļus un mūļus, kuŗiem bija jāved ienaidniekam atņemtās mantas. Un viņš lika tiem jo drīzāk steigties uz klosteri.

Bet kad nu kalifs Dau el Makans un viņa brālis Šarkans un vezīrs Dandans un simts kaŗavīri nonāca kalna pakājē, viņiem bija uz klosteri jāiet vieniem pašiem, jo vecā Posta Māte teicās gaužam nogurusi tālajā ceļā un palika lejā, sacīdama: „Kāpjat nu jūs pa priekšu, un kad klosteris būs jūsu varā, es arī kāpšu kalnā un parādišu jums, kur noslēptas dārgās mantas.“

Tā nu viņi cits aiz cita, lai visus kopā neierauga ienaidnieks, piezagās pie klostera; un, pielīduši pie sienām, viņi ātri uzrāpās augšā un visi reizē ielēca klostera dārzā. Šo troksni dzirdējis, atskrēja sargs Matruhins, bet to viņi nobeidza uz pēdām, jo Šarkans uzsauca saviem kaņavīriem: „Sitat nost šo nolādēto suni!“ Un to pašu brīdi viņa miesu sakapāja simts šķēpu cirtieni, un viņa nelietīgā dvēsele izlidoja un ieskrēja pašās elles liesmās. Te nu kaņavīri lielā steigā sāka klosteri laupīt un vispirms viņi iedrāzās svētnīcā, kur kristīgie ziedoja savam Dievam; un tur viņi uzgāja neskaitāmus dārgumus, kas no augšas līdz pašai lejai karājās pie svētnīcas sienām, un citas retas mantas, un vēl lielākā daudzumā, nekā vecais vientuļnieks viņiem bija stāstījis. Un tās viņi sakrāva savās lādēs un salika savos maisos, un piesēja pie muguras saviem mūļiem un kamieļiem.

Bet viņi neuzgāja ne miņas no daiļās jaunavas, vārdā Tamatilas, ko viņiem tik burvīgās krāsās bija iztēlojis svētais vientulis, un nekur viņi neredzēja arī desmit jaunekļus, tikpat skaistus, kā daiļā Tamatila, ne arī briesmīgo mūku vadoni Dakianu. Un viņi nodomāja, ka jaunā skaistule izgājusi staigāt, vai klosterī kur paslēpusies; un viņi izmekleja visu klosteri un gaidīja viņu tur divas dienas; bet jaunā Tamatila nenāca un nenāca. Beidzot Šarkans sāka iekaist nepacietībā un sacīja: „Zvēru pie Allah, ak, brāli manu! ka mana sirds un mans prāts sāk zūdities par Islama kaņavīru likteni, jo raugi: mēs likām viņiem doties uz Konstantiniju, bet mums nekas par viņiem nav zināms!“ Un Dau el Makans atbildēja: „Man arī liekas, ka mana mums no jaunās Tamatilas un skaistiem jaunekļiem būs jāatsakās, jo viņi nenāk un nenāk. Un ka nu mēs jau

diezgan ilgi esam velti gaidījuši un savus mūļus un kamieļus jau esam apkrāvuši ar klostera bagātībām, būsīm pieticīgi un pateiksimies augstajam Allah par to, ko Viņš mums devis un iesim pie saviem kaŗapulkiem, lai ar Allah palīdzību varam sakaut visus neticīgos un iekarot viņu galvas pilsētu Konstantiniju!“

Te nu viņi no klostera gāja uz kalna pakāji, lai kopā ar svēto vientuli dotos pie saviem kaŗapulkiem. Bet tiklīdz viņi nonāca ielejā, te pēkšņi parādījās Rumas kaŗavīri, un kaŗa saucienus izkliegdami, tie skrēja no kalna lejā un dzirās viņus apstāt no visām pusēm. To redzēdams, Dau el Makans iesaucās: „Kas kristīgiem gan varējis ziņot, ka esam klosterī?“ Bet Šarkans neļāva viņam runāt un sacīja: „Ak, brāli manu! Nezaudēsim nu laiku, spriezdami un gudrodami, celsim savus šķēpus un vīrišķīgi gaidīsim šo nolādēto suņu uzbrukumu un sakausim tos tā, ka neviens no viņiem vairs neredzēs to vietu, no kuŗas tas nācis!“ Bet Dau el Makans teica: „Ja mēs būtu to zinājuši, mēs taču varējām līdzī nēmt lielāku kaŗapulku un drošāk ar viņiem cīnīties!“ To dzirdējis, vezīrs Dandans sacīja: „Un kaut mums būtu desmittūkstoši kaŗavīru, tie būtu nevarīgi šajā sasodītā, šaurā aizā. Bet Allah dos mums spēku visas grūtības veikt un glābs mūs no lielā posta. Jo, kad es še cīņos Allah svētības mierā aizgājušā kalifa Omara al Nemana, jūsu tēva, kaŗapulkā, es izdibināju visus šīs ielejas ceļus un noslēpumus, un visus ledus ūdens avotus. Nākat man līdzī, kamēr neticīgie nav aizsprostojuši visas izejas!“

Bet taisni tobrīd, kad viņi dzirās no ienaidnieka paslēpties, pēkšņi viņiem priekšā nostājās svētais vientulis un viņiem uzsauca: „Kurp tā steidzaties, ak, ticīgi brāī? Vai tiešām jūs bēgat no ienaidnieka? Vai nezinat,

ka jūsu dzīvība ir tikai Allah rokās, un lai nāktu, kas nākdams, tikai Viņš var to sargāt vai bojā dzīt! Vai esat aizmirsuši, ka es pats no pazemes cietuma un nāves izglābos tikai tādēļ, ka tā bija lēmis Allah prāts? Uz priekšu, ak, musulmaņi! Un ja jums nolemts kaujā krist, jūs gaida paradīzes svētlaimība!“

Svētā vientuļa vārdus dzirdējuši, viņi juta, ka dvēselē viņiem mostas varonības spars, un viņi drosmīgi gaidīja ienaidnieka uzbrukumu. Viņi bija tikai simts un trīs vīri, bet vai viens ticīgais nav tūkstots kristīgo vērts? Un tiešām gan: tiklīdz neticīgie no viņiem bija šķēpa un piķa atsniegumā, te viņu galvas, ticīgo kaņavīru cirstas, sāka ripot kā lodes. Bet Dau el Makans un viņa brālis Šarkans kapāja piecas galvas vienā cirtienā. Te nu neticīgie, desmit vīri reizē ar joni drāzās virsū abiem brāļiem; bet to pašu mirkli jau gaisā uzskrēja desmit nocirstas ienaidnieku galvas. Un simts kaņavīri šos suņus kapāja un kāva, kā niekus; un tā nu ilga līdz nakts tumsai, kad kaņotājiem bija jāšķīvas.

Te nu ticīgie kaņavīri un visi trīs viņu vadoni iegāja aizā, kalna pakājē, pārgulēt nakti. Un viņi gribēja izdibināt, kāds liktenis piemeklējis svēto vientuli; bet velti viņi to meklēja, saskaitījuši savus kaņavīrus, no kuņiem pāri bija palikuši tikai četrdesmitpieci. Un Dau el Makans sacīja: „Varbūt, šis svētais virs būs cīņā kritis kā savas ticības mocekļi!“ Bet vezīrs Dandans iesaucās: „Ak, valdiniek, es redzēju šo vīru kaujas brīdī, un man likās, viņš neticīgos kūdīja uz cīņu; un raugi: viņš izskatā bija līdzīgs briesmīgam, melnam efitam!“ Bet tiklīdz vezīrs šos vārdus izrunāja, svētais vientulis parādījās pie ieejas aizā; un aiz matiem viņš tureja nocirstu galvu ar izvalbitām acīm. Un raugi: tā bija

kristīgo karapulku vadoņa galva, un šis vadonis cīņā bija brīnumdrošs un briesmīgs.

To redzēdami, abi brāļi piecēlās un liksmi iesaucās: „Lai slavēts Allah, kas tevi glābis, ak, svētais vientuli, un atdevis mums, kas tevi bijā!“ Te nu sasodītā vecā viltniece atbildeja: „Ak, mani dārgie dēli, man gaužam gribējās šajā kaujā mirt un es vairāki lāgi skrēju no viena karaspēka pie otra, bet mani bijāja paši kristīgie un no manām krūtīm novērsa savus šķēpus. Te nu es gudri izmantoju viņu uzticību, ko tie veltīja man, piezagos pie viņu vadoņa un ar Allah palīdzību vienā cirtienā noņācu viņam galvu! Un to nu es atnesu jums, lai tā jūs iedezina jaunā cīņas sparā pret karapulkiem, kuŗi nu kausies bez vadoņa! Bet es pats...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplusa. Un kad pienāca

deviņdesmitseptītā nakts,

viņa stāstīja:

„Un vecā Posta Māte, ak, laipnais valdiniek, sacīja tā: „Bet es pats tūdaļ steigšos pie jūsu karaspēka, kas stāv un gaida pie Konstantīnijas vārtiem, un vedīšu to šurp, lai jūs glābtu no neticīgo rokām. Stiprinaties garā, un gaidīdami savus brāļus, musulmaņus, sildat savus šķēpus neticīgo asinīs, lai jūsu darbi būtu patikami karapulku Vadonim Visaugstākam!“ Te nu abi brāļi skūpstīja rokas svētajam vientulim un pateicās viņam par lielo pašai dziedību, sacīdami: „Bet kā tu izkulsies no aizas, ak, svētais vientuli, jo raugi: to apsēduši kristīgie un apsargā no visām pusēm? No tukšnešaino klinšu augstumiem tie apmētās tevi akmeņiem!“ Bet viltīgā sieva atbildeja: „Allah mani sargās no viņu skatieniem, un es iziešu nemanīts. Un kaut viņi redzētu

mani, viņi nedarīs man ļaunu, jo es būšu Allah rokās, un Allah sargā savus ticīgos kalpus un izdeldē visus nelietīgos, kas Viņam netic.“ Te Šarkans sacīja: „Tavi vārdi ir tiešām patiesi, ak, svētais vientuli, jo kaujas brīdī es redzēju tavu varonību, un neviens no šiem nelietīgajiem suņiem neiedrošinājās tev tuvoties, ne acis tev uzmet. Nu tavs uzdevums ir glābt no viņu rokām mūs, un jo drīzāk tu steigšies vest mums palīgus, jo labāk. Jau satumsusi nakts, tādēļ eji, un Allah tevi sargās!“

Te nolādētā vecene lūkoja pierunāt un līdzī aizviļināt Dau el Makanu, lai nodotu to ienaidnieka rokās. Bet vezīrs Dandans, savā dvēselē neticēdams svētā vientuļa divainiem stāstiem, visiem spēkiem centās atrunāt savu valdinieku Dau el Makanu un minēja viņam daudzus svarīgus iemeslus, kas to beidzot aizturēja. Un nolādētai vecenei bija jāiet vienai; bet aiziedama viņa vezīru Dandanu uzlūkoja piktām un naidā zvērojošām acīm.

Par kristīgo karavadoņa galvu stāstīdama, vecā viltņiece bija melojusi, teikdama, ka pati to nocirtusi briesmīgajam karavīram. Viņa nogrieza to, kad briesmonis pats jau bija beigts; jo ciņas karstumā to nodūra kāds no musulmaņu pulka izredzētiem varoņiem. Un par šo varoņdarbu musulmaņu karavīrs samaksāja ar savu dzīvību; jo tiklīdz kristīgo vadonis savu dvēseli atdeva elles demonam, te neticīgie karavīri, redzēdami, ka viņu virsnieku veicis musulmaņa pīķis, ar joni drāzās viņam virsū un sakapāja to gabalos ar saviem šķēpiem. Un ticīgā varoņa dvēsele tūdaļ ieliidoja paradīzes svētlaimībā.

Bet abi valdinieki un vezīrs Dandans un četrdesmitpieci karavīri, kas nakti pārlaida tumšajā aizā,

pamodās agrā rīta ausmā un nomazgājušies, sāka skaitīt lūgšanas, kā daždien savas ticības istenieki. Un tad nu viņi cēlās, un savā garā stiprināti, posās uz ciņu; un paklausdami Dau el Makana kaujas saucienam, viņi devās ciņā, kā lauvas pret cūku baru. Un todien viņi ar brīnišķīgu spēku uzveica sava ienaidnieka neskaitāmos pulkus; un šķēpi šķindēja pret šķēpiem, pīķi locījās pret pīķiem, un kaņavīri metās kaujas mutulī, kā asiņu izslāpuši vilki. Tā nu Šarkans un Dau el Makans izlēja tik lielu asins jūru, ka upe, kas tecēja ielejā, izšalca no saviem krastiem, un ieleja pati izgaisa kaņā kauto miesu kaudzēs. Bet kad satumsa nakts...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

deviņdesmitastotā nakts,

viņa stāstīja:

„Bet kad satumsa nakts, kaņotājiem bija jāmet miers, un abi ienaidnieku pulki gāja atpakaļ savā noietnē; musulmaņu noietne bija tā pati labi aizsargātā un apslēptā aiza; un aizā pārnākuši, viņi saskaitīja savus vīrus un redzēja, ka trīsdesmitpieci no viņu skaita todien krituši kaujas laukā, un tā nu viņi bija palikuši tikai desmit vīri, ja neskaita divus valdiniekus un vezīru Dandanu, un šoreiz nu viņi vairāk, nekā citreiz varēja pašauties tikai uz saviem brīnišķīgajiem šķēpiem un uz Allah palīdzību. To zinot, Šarkans juta, ka krūtīs viņam sažņaudzas, un viņš izdvesa grūtu nopūtu, un sacīja: „Ko nu darīsim?“ Bet visi kaņavīri, ticības ugunīs kvēlodami, atbildēja vienā balsī: „Nekas nevar notikt bez Allah ziņas!“ Un Šarkans visu cauru nakti neaizvēra acis.

Bet citu rītu pamodies agrā ausmā, viņš atmo-

dināja savus cīņas biedrus un sacīja tiem: „Nu mēs palikuši tikai trīspadsmit vīri, līdz skaitot kalifu Dau el Makanu, manu brāli, un mūsu lielo vezīru Dandanu. Un es nu domāju, ka bīstami mums doties klajā cīņā pret ienaidnieku, jo ilgi mēs nevarēsim pretim turēties viņu neskaitāmiem pulkiem, un mēs neviens vairs nepārnāksim sveikā, kaut mūsu varonība būtu vēl lielāka, nekā bija mūsu pirmās kaujās. Tādēļ ar šķēpiem rokās nostāsimies pie ejas šajā aizā un viņināsim savus ienaidniekus, lai tie drāžas šurp. Un visus, kas nāks mums klāt, mēs viegli sacirtīsim gabalos, jo aizā mēs esam stiprāki par viņiem. Un tā mes, savus ienaidniekus kaudami, varēsim sagaidīt palīgus, ko mums apsolīja svētais vientulis.“

To dzirdējuši, visi atbildēja: „Tavs nodoms, ak, Šarkan, ir brīnišķīgs, un mēs tūdaļ to piepildīsim!“ Te nu pieci kaņavīri izlida no aizas, un pagriezušies uz to pusi, kur bija apmetušies ienaidnieki, viņi kaitināja tos skaļiem kliedzieniem. Un tā nu, redzēdami ienaidnieka kaņavīru nākšanu, viņi ieslēpās atpakaļ aizā un pie ejas nostājās divās kārtās.

Un viss nu notika, kā Šarkans bija paredzējis. Tiklīdz kristīgie dzirās iekļūt aizā, musulmaņu kaņavīri tos skaldīja pušu, un neviens nevarēja aiziet atpakaļ pie sava pulka un citus biedināt no kļūmajām lamatām. Todien neticīgie krita vēl lielākā skaitā, nekā citas dienas, un cīņa rīmās tikai nakts tumsībā. Un tā nu Allah ar aklību sita neticīgos un cīņas dedzību iesvēla savu ticīgo kalpu sirdis.

Bet otrā dienā kristīgie sagāja visi kopā un nosprieda tā: „Šai cīņai ar musulmaņiem nebūs gala, līdz mēs visi būsim nokauti. Tādēļ velti uzbrukt viņu aizai, labāk apsēdisim to no visām pusēm, apliksim to

ar sausiem žagariem un žagarus aizdedzināsim. Un ja nu viņi, no uguns liesmām bīdamies, mums padosies, tad vedīsim viņus kā gūstekņus uz Konstantiniju pie mūsu ķēniņa Afridonija. Ja nē, lai tad viņi sadeg par oglēm, kas kvēlo elles ugunīs. Un lai Kristus, mūsu Kungs, tos gaisā izārda kā dūmus un nolād viņus un viņu bērnus un visus viņu pēcniekus, un lai izklāj tos kā segas zem kristīgo varoņu kājām!“

Tā nosprieduši, viņi steigšus sāka lasīt žagarus turpat aizas tuvumā...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

deviņdesmitdevītā nakts,

viņa stāstīja:

„Viņi steigšus sāka lasīt žagarus turpat aizas tuvumā, un salastījuši, aizdedzināja tos.

Te nu musulmaņi savā aizā juta briesmīgo svelmi, kas iedegās aizvien karstāka un beidzot izdzina viņus laukā. Un cieši piespiedušies cits pie cita, viņi skriešus izskrēja no aizas un ātri izkūlās cauri liesmām. Bet, ak! viņus vēl žilbināja liesmas un dūmi, kad liktenis viņus iedzina pretinieka rokās, un tie nu viņus gribēja nokaut uz pēdām. Bet kristīgo karavadonis viņus atrunāja, sacīdams: „Kristus vārdā, nenokausim tos, bet aizvedīsim dzīvus uz Konstantiniju, savam ķēniņam Afridonijam, jo raugi: viņam būs prieks, redzēt tos mūsu gūstā. Iekalsim tos važās un saviem zirgiem līdzī vilksim visus uz Konstantiniju!“

Un tā nu viņus sasēja ar virvēm un viņus ap-sargāja daudzi karavīri. Un sava ienaidnieka vadoņu sagūstīšanu svinēdami, kristīgie karavīri sāka ēst un dzert; un dzēra viņi tik izsalkušām rīklēm, ka pus-

naktī jau visi gulēja augšpēdu, kā miroņi. Visapkārt palūkojies un ieraudzījis neskaitāmos gulētājus, Šarkans teica savam brālim Dau el Makanam: „Ak, vai mēs nevaram izkulties no kļūmās likstas?“ Bet Dau el Makans atbildēja: „Ak, brāli manu, es tiešām nezīnu, jo raugi: mēs nu esam, kā putni būri.“ To dzirdējis, Šarkans iekaisa tik dedzīgā piktumā un izdvesa tik dziļu nopūtu, ka krūtīs, smagi un joņaini cilādāmās, pēkšņi pārrāva virvi un ta aizskrēja labu gabalu. Te nu viņš pietrūkās kājās, un pieskrējis pie sava brāļa un vezīra Dandana, vienā mirkli tos atraisīja, un viņš piegāja pie vecākā sarga, atņēma tam važu atslēgas, jo desmit musulmaņu kaņavīri bija iekalti važās, un atpestīja tos arī. Un tūdaļ viņi apbruņojās ar noreibušo gulētāju ieročiem, uzkāpa viņu zirgiem mugurā un klusi aizāja, augstajam Allah pateikdamies par savu glābiņu.

Un klajumā izjājuši, viņi aizauļoja kā ar vēju un attapās kalna galā. Te Šarkans viņus brīdi apturēja un viņiem sacīja: „Kad nu mēs ar Allah palīdzību esam drošībā, man būtu jums kas sakāms.“ Viņi atsaucās visi vienā balsī: „Kas tev sakāms?“ Un viņš teica: „Izklīdisim šī kalna galā uz visām pusēm un sauksim, cik mums jaudas: Allahu akbar! Un mūsu balsis atskanēs visos kalnos un visās ielejās un klintīs, un neticīgie domās, ka viņiem uzbrūk viss musulmaņu kaņaspēks. Tā nu mēs viņus apstulbosim un mijkrēslī viņi paši sāks kauties cits ar citu, un kausies līdz rita gaismai.“

To dzirdējuši, viņi paklausīja Šarkana padomu un darīja, kā viņš bija licis. Un raugi: tiklīdz kalnos atskanēja tūkstoškārtīgi atbalsotie saucieni, te neticīgie pietrūkās un tvēra savus ieročus, kliegdami: „Kristus

mans liecinieks! mums uzbrūk viss musulmaņu kara-
spēks!“ Un kā neprātīgi viņi drāzās cits citam virsū
un sāka cits citu kaut un kapāt, un kāvās viņi līdz
agrai rīta ausmai, bet ticīgo karavīru mazais pulciņš
tikām aši devās uz Konstantiniju.

Bet Dau el Makanam un Šarkanam un vezīram
Dandanam ar karavīriem tā ejot, sāka jau sārtoties
rīta blāzma, un pēkšņi viņi ieraudzīja biezu putekļu
mākoni . . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un
pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtā nakts,

viņa stāstīja:

„Un pēkšņi viņi ieraudzīja biezu putekļu mākoni
un dzirdēja balsis, kas sauca: „Allahu akbar!“ Un driz
viņi ieraudzīja musulmaņu karašpēku, kas steidzās tiem
pretim ar plīvojošiem karogiem. Un lielo karogu ēnā,
uz kuņiem bija rakstīti likuma vārdi: „Nav cita dieva,
kā tikai Allah Visaugstais, un Muhameds ir Allah
sūtņis zemes virsū,“ — saviem karavīriem pa priekšu
jāja emīrs Rustems un emīrs Bachramans. Un aiz
viņiem, kā nebeidzama jūra, nāca musulmaņu kara-
pulki.

Kad nu Rustems un Bachramans ieraudzīja kalifu
Dau el Makanu un viņa līdzgaitniekus, tie nolēca no
saviem zirgiem un steidzās viņus sveikt. Un Dau el
Makans viņiem jautāja: „Kāds liktenis piemeklējis
mūsu brāļus, musulmaņus, kuņi gaida pie Konstanti-
nijas vārtiem?“ Tie atbildēja: „Mūsu brāļi musulmaņi
ir sveiki un veseli! Bet vecākais galma kungs mums
lika steigties jums palīgā ar divdesmittūkstošiem kara-
vīru.“ Te nu Dau el Makans viņiem vaicāja: „Bet
kas jums teica, ka esam briesmās?“ Un viņi atbildēja:

„Svētais vientulis bija gājis visu dienu un visu nakti, lai mums ziņotu par briesmām, kas jūs gaida, un lai mūs mudinātu doties šurp. Šis sirmais goda vīrs ir drošībā pie vecākā galma kunga, un viņu ieliksmo visu ticīgo cīņā pret kristīgajiem, kas ieslēgušies Konstantinijas sienās.“

To dzirdējuši, abi brāļi bija gaužam priecīgi un pateicās augstajam Allah par svētā vientuļa laimīgo nonākšanu. Un abiem emīriem viņi izstāstīja visu, kas bija noticis, kopš viņi iegāja klosterī, un beidzot sacīja tiem: „Nu neticīgie, cits citu kāvuši un situši, būs brīnumā apstulbuši, redzot savu briesmīgo kļūdu. Tādēļ, ak, brāļi, neļausim tiem atjēgties, drāzīsimies viņiem vīrsū no kalna gala un izdeldēsim viņus, un vedīsim mājās kara laupījumu un visas bagātības, ko nolaupijām klosterī.“

Te pēkšņi viss ticīgo karaspēks Dau el Makana un Šarkana vadībā kā zibens nošāvās no kalna gala un kā viesulis sagrāba kristīgo nometni, un viņu šķēpi un pīķi kapāja neticīgā ienaidnieka miesas. Un šīs dienas vakarā no visiem kristīgajiem nepalika neviens, kas būtu varējis par nikno kautiņu paziņot tiem nolādētajiem, kas bija ieslēgti Konstantinijas sienās.

Kad nu visi kristīgo karavīri bija kaujā krituši, musulmaņi ieguva visas viņu bagātības un kuplo kara laupījumu, un šo nakti gulēja dziļā mierā, cits citu sveikdami uzvaras priekā un pateikdamies augstajam Allah par Viņa žēlastību.

Bet citu rītu Dau el Makans bija nolēmis doties ceļā un teica savu karapulku vadoņiem: „Nu mums jo drīzāk jāsteidzas uz Konstantiniju un jāsatiekas ar vecāko galma kungu, jo raugi: viņš apsēdis pilsētu un karavīru viņam nav daudz. Ja kristīgie zinātu, ka jūs

esat šē, viņi saprastu, ka musulmaņu skaits pie pilsētas sienām nav liels, un sāktu list no paslēptuves laukā, bet mūsu braļiem, musulmaņiem, tās būtu briesmas.“

Tā nu viņi nojauc savas teltis un gāja uz Konstantiniju, un Dau el Makans, mundrinādams savus kaņavīrus, teica brīnišķīgus paša sacerētas dziesmas vārdus:

Ak, Allah! slavēts esi mūžu mūžos,
Uz Tevi manas lūgšanas lai skan!
Ak, Kungs, Tu manas grūtās cīņu gaitas
Ar svētījošu roku vadījis!
Tu mantu devis man un bagātību,
Tu valdnieka krēslā mani cēlis
Un manā rokā licis drosmes šķēpu,
Un Tavai žēlastībai gala nav!
Tu lielu zemi manā varā ļāvis
Un Tavas balvas manu dzīvi gaismo!
Tu svešumā man visur maizi devis,
Man mūžam sniedzis roku palīdzīgu,
Kad svešos ļaudīs esmu klīdis viens!
Tu manu pieri vaiņagojis esi
Ar savas slavas stariem mirdzošiem.
Ar Tavu svētību un Tavu roku
Mēs veicām rumiešus, kas Tevi zaimo,
Un ilgi trenkājām un dzinām tos,
Kā noklīdušu lopu baru kalnos.
Lai slava Tev! Tu neticīgo pulkus
Ar savām dūsmām pišļos satrieci,
Un nu tie klusuši uz laiku mūžiem;
Ne vīna reibums viņus klusinājis,
Bet Nāves kausa rūgtās dziras spēks,
Ko sniedzi tiem ar savu roku Tu;
Jo daudz ir ticīgo, kas niknā cīņā
Kā varoņi un Allah bērni krita,
Tiem lemta nemirstības saule baltā!
Tie sēd zem smaršainiem un gaišiem zariem
Pie medus upes krastā burvīgā,
Kas saldas smaršas lej un liegi šūpo!

Un tiklīdz Dau el Makans dziesmas vārdus izrunāja, te musulmaņu karavīri tālumā ieraudzīja melnus putekļus, un kad nu putekļu mākonis izira...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtspirmā nakts,

viņa stāstīja:

„Un kad nu putekļu mākonis izira, no tā iznāca Posta Māte, nolādētā vecene, aizvien vēl ģērbusies svētā vientuļa drēbēs. Te visi steidzās skūpstīt viņai rokas, un asaru pilnām acīm, viņa teica tiem trīcošā balsī:

„Ak, ticīgie brāļi, man jāsaka jums lielu bēdu ziņa! Bet traucaties uz priekšu! Jūsu brāļi, kas bija apmetušies pie Konstantīnijas vārtiem, ir briesmīgi sakauti, jo ienaidnieks viņiem uzbruka lielā skaitā. Steidzaties viņiem palīgā, ja nesteigsaties, cik ātri varēdami, no vecākā galma kunga un viņa karapulka pāri nepaliks ne miņa!“

To dzirdējuši, abi brāļi, kalifs Dau el Makans un lielais varonis Šarkans, pēkšņi juta, ka sirds viņiem grib izlekt no krūtīm, un dziļās bēdās viņi noietās ceļos pie svētā vientuļa kājām, kuŗas viņi nu skūpstīja skumjā bijībā; un visi karavīri sāka gauži raudāt un izmisumā kliegt.

Bet lielvezīrs Dandans tā nedarīja. Jo raugi: viņš bija vienīgais, kas nenokāpa no sava zirga un neskūpstīja rokas un kājas kļūmajam vientulim. Un visiem dzirdot, viņš skaļā balsī iesaucās: „Zvēru pie Allah, ak, musulmaņi, mani brāļi, manai sirdij derdzas šis ērmīgais vientulis; un es jūtu, ka viņš ir nolādēts, kam debesu žēlastība aizvērta uz mūžīgiem laikiem. Ticat man, ak, musulmaņi, un triecat prom šo sasodīto

burvi! Ticat, brāji, Allah mierā aizgājušā kalifa Omara al Nemana vecajam draugam! Un neklausīsimies vairs uz šī lāstu vīra vārdiem, bet dosimies drīzāk uz Konstantiniju!“

To dzirdējis, Šarkans teica vezīram Dandanam: „Gaini savas nelabās domas, jo tās tikai rāda, ka tu savām acīm neesi redzējis un savām ausīm neesi dzirdējis, cik aizrautīgi šis svētais vientulis kaujas laukā iededzināja musulmaņu sparū un bez bailēm metās virsū ienaidnieku šķēpiem un piķiem. Nezaimo šo svēto vīru, jo zini, ka zaimot ir grēks, un pulgot goda vīru ir nelietīgi. Ja viņš nebūtu patikams augstā Allah prātam, viņam nebūtu tik liels spēks un tik gaiša ticība, un viņš nebūtu glābts no mokām, kas viņu piemeklēja pazemes cietumā.“

Šos vārdus izrunājis, Šarkans iedeva svētajam vientulim skaistu un stipru, grezni apseglotu mūli, un sacīja tam: „Sēsties mugurā šim mūlam, lai tev nav jāiet kājām, ak, mūsu tēvs, ak, svētais par visiem vientuļiem!“ Bet viltīgā sieva atsaucās: „Vai es varu domāt par savu mieru, kamēr ticīgo karavīru miesas neapraktas mētājas pie Konstantinijas sienām!“ Un viņa nesēdās mūlam mugurā, bet gāja līdzī karavīriem, un vienā laidā skraidīja no kājniekiem pie jātniekiem, kā lapsa, kas meklē laupījumu. Un tā nu tekādama un skraidīdama, viņa skaļā balsī skaitīja Korāna pantus un lūgšanas augstajam Allah, te pēkšņi musulmaņi ieraudzīja, ka viņiem pretim skrej sakauts un izklaidēts karaspēks, kas bija ļauts vecākā galma kunga ziņā.

Te nu Dau el Makans pasauca vecāko galma kungu un lika tam stāstīt visu, kas to piemeklējis kļumajā cīņā. Un vecākais galma kungs ar satrauktu seju un sāpju plosītu sirdi stāstīja visu, kas bija noticis.

Un raugi: tas viss bija nolādētās Posta Mātes viltīgais nodoms.

Jo tiešām, kad emīrs Rustems un emīrs Bachramans, turku un kurdu kaŗaspēka vadoni, aizsteidzās palīgā Dau el Makanam un Šarkanam, kaŗaspēks, kas apsargāja Konstantiniju, skaitā jau bija daudz mazāks; un bīdamies, ka to neizdibina kristīgie, vecākais galma kungs to neteica arī pats saviem kaŗavīriem, jo viņš bailojās nodevības.

Bet derdzīgā vecene, sen jau gaidījusi šo brīdi, ko pati bija tuvinājusi ar vislielākām pūlēm un vislielāko uzmanību, tūdaļ steidzās pie kristīgiem, kas bija apsēsti savā pilsētā, un skaļā balsī sauca viņu vadoni un lika tam nomest viņai virvi. Te nu kristīgo vadonis virvi nometa un viņa piesēja pie tās vēstuli, ko pati bija rakstījusi ķēniņam Afridonijam, un raugi, vēstulē bija rakstīti šādi vārdi:

„Šo vēstuli rakstījusi gudrākā un viltīgākā un briesmīgākā Posta Māte, visu austrumu un visu rietumu lielākās briesmas to rakstījušas ķēniņam Afridonijam, ko svētījis Kristus!“

Un tālāk bija rakstīts:

„Tad zini, ak, ķēniņ, ka no šīs dienas tavā sirdī mājos miers, jo es savā prātā esmu izgudrojusi tik lielu viltību, ka tai būs visus musulmaņus izdeldēt uz mūžīgiem laikiem. Gūstā ievilusi un važās iekalusi viņu valdinieku Dau el Makanu un viņa brāli Šarkanu un vezīru Dandanu, un postā iedzinusi viņu kaŗaspēku, kas aplaupīja mūka Matruhina klosteri, es esmu vājinājusi tos pulkus, kas apsēduši tavu pilsētu, jo viņi paklausīja manu padomu un divas trešdaļas no saviem kaŗavīriem aizsūtīja uz ieleju, kur Kristus vārdā uzvarošie kaŗapulki tos iznīcinās līdz pēdējam.

Nu tev, ak, ķēniņ, saviem kaŗapulkiem jāliek atstāt savu paslēptuvi un mesties virsū ienaidnieku no metnei, un sadedzināt viņu teltis un viņus pašus sacirst gabalos, jo raugi: ar mūsu Kunga Kristus un Viņa Mātes Svētās Jaunavas palīdzību to tu viegli veiksi. Un lai Kristus, mūsu Kungs, mani algo par to svētību, ko esmu nesusi visai kristīgai pasaulei!“

Vēstuli izlasījis, ķēniņš Afridonijs nu ļāvās lielam priekam un tūdaļ lika pie sevis aicināt ķēniņu Hardubu, kas ar saviem kaŗapulkiem no Kaisarijas bija palīgā nācis apsēstai Konstantinijai; un viņš nu lasīja tam Posta Mātes vēstuli...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsotrā nakts,

viņa stāstīja:

„Un viņš nu lasīja tam Posta Mātes vēstuli, kas ķēniņu Hardubu ieliksmoja lielā priekā, un tas iesaucās: „Ak, ķēniņ Afridonij, nepameti nealgotus manas aukles, Posta Mātes gudrās viltības lielos darbus! Jo tiešām viņa mums bijusi derīgāka, nekā visi mūsu kaŗapulki; viens skatiens, ko viņa uzmet mūsu ienaidniekam, to biedē vairāk, nekā visi elles demoni pastardienā!“ Bet ķēniņš Afridonijs atbildēja: „Lai Kristus sargā un glabā šo brīnišķīgo sievieti, un ļauj mums smelt no viņas viltīgo un gudro nodomu avotiem!“

Un tūdaļ viņš saviem kaŗa vadoniem lika, lai tauŗu skaņas dzen kareivjus uzbrukumā. Un kaŗavīri nu sakrēja no visām pusēm un trina šķēpus, meta krustus, skaitīja lūgšanas un zvērustus, kļiedza zaimu vārdus, un ārdījās un klaigāja kā neprātīgi. Un tā nu visi tie izgāja pa Konstantinijas lielajiem vārtiem.

Ieraudzījis kristīgos, kuŗu pulki nāca kaujas kārtībā, ar kailiem šķēpiem rokās, vecākais galma kungs saprata, ka viņš ir briesmās; un tūdaļ viņš saviem kaŗavīriem lika tvert ieročus un teica tiem šādus vārdus: „Ak, musulmaņu kaŗavīri! Stiprinat savas dvēseles savā ticībā! Ak, mani brāļi, ja šaubīsaties, jūs iesat bojā! Ja būsāt droši, jūs uzvarēsāt! Jo varonība nav vairāk nekās, kā mirkļa pacietība; un nav tāda šauruma, ko Allah nevar platāku vērst; un es lūdzu Allah Visaugsto, lai Viņš jūs svētī un uzlūko jūs žēlsirdīgām acīm!“

Kad nu musulmaņi šos vārdus dzirdēja, viņi iedegās nedzēšamā varonībā, un viņi iesaucās visi vienā balsī: „Ļikāi Allah ir liels un varens!“ Bet kristīgie kaŗavīri, kuŗus vadīja mācītāji un mūki, piesauca Kristu un locījās līdz jostai. Un kliegdami, abi kaŗapulki sāka kauties negantā cīņā; un asinis tecēja straumēm, un galvas ripoja uz visām pusēm. Te nu labie gari gāja palīgā ticīgiem, bet ļaunie gari sargāja neticīgos; un tūdaļ bija redzams, kuŗi bija glēvuļi, un kuŗi bija varoņi; un drosuļi nu metās kautiņā un kapāja un no segliem laukā gāza savus pretniekus; un cīņa bija sīva un asiņaina, un visu zemi klāja kauto kaŗavīru miesas, un tās nu sablīvējās kaudzēs vīra augumā. Bet ko gan varēja ticīgo varonība pret nolādētās Rumas neskaitāmiem pulkiem! Un raugi: vakarā jau musulmaņi bija aizdzīti un viņu teltis sagāztas, un visa viņu nometne kritusi Konstantīnijas ļaužu rokās.

Un kad nu vecākā galma kunga kaŗaspēks jau bija sakauts, te pēkšņi tas satikās ar Dau el Makana pulkiem, kuŗi pie klostera bija uzveikuši kristīgos un savā uzvaras gājienā nu kāpa augšā no ielesas.

Te Šarkans pasauca vecāko galma kungu un visu kaŗa vadoņu sapulcē skaļi apsveica viņu un sumināja

viņa izturību un viņa sparū, viņa lielo izveicību un pacietību kaujas zaudējuma bēdās. Un visi musulmaņu karavīri, savienojušies draudzīgā un stiprā karaspēkā, iedegās cerību ugunis un atriebības slāpēs, un plīvojošiem karogiem devās uz Konstantiniju.

Un redzēdami šo briesmīgo karaspēku ar vēja plandītiem karogiem, uz kuņiem bija rakstīti ticības vārdi, visi kristīgie nobāleja gluži dzeltenī kā safrāns un sāka gausties par savu likteni un piesaukt Kristu un Svēto Jaunavu, un viņi meta krustu un savus nelietīgos mācītājus un vadoņus lūdza, lai tie nu skaita par viņiem lūgšanas.

Un kad nu musulmaņu karaspēks piegāja pie Konstantinijas vārtiem, tas sāka posties uz cīņu. Te Šarkans piegāja pie sava brāļa Dau el Makana un viņam sacīja: „Ak, laiku valdiniek, kristīgie droši vien no cīņas nebēgs un arī mēs paši esam izslāpuši pēc tās. Un tā nu es gribētu tev sacīt savas domas, jo raugi: skaidri iecerēts nodoms ir kārtības un veiksmes kodols.“ Un kalifs viņam atbildēja: „Ko tu gribi sacīt, ak, labo domu kungs?“ Te nu Šarkans atbildēja: „Tad uzklāsi, ko teikšu. Cīņas laikā vislabākā karapulku kārtība būtu tāda, ja es cīnītos pašā karaspēka vidū un lielvezīrs Dandans labajā vidus novadā, bet emīrs Tarkašs, Rustema brālis, vadītu kreiso vidus novadu un emīrs Rustems labo spārnu un emīrs Bachramans kreiso spārnu. Un tu, ak, valdiniek, palieci lielā karoga pavēnī un pārraugi visu cīņas gaitu, jo tu esi mūsu vienīgā cerība pēc Allah Visaugstā! Un mēs visi sargāsim un cīnīsimies par tevi, ak, laiku valdiniek!“ Te nu Dau el Makans pateicās savam brālim par viņa brīnišķīgajām domām un viņa mīlestību, un tūdaļ lika piepildīt viņa nodomu.

Un tikmēr no Rumas karapulkiem izjāja kāds vīrs un ātrā steigā devās pie musulmaņiem. Un kad nu tas piejāja tuvāk, viņi ieraudzīja ar baltu Kašemiras zīda segu klātu mūli, kas ātri cilāja savas kājas, un jātnieks pats bija skaists un stalts sirmgalvis ar baltu bārdu, cieniņu izskatu, un plecus viņam ietina balts vilnas plētnis. Viņš piejāja, kur stāvēja Dau el Makans, un teica: „Esmu atjājis pie jums kā sūtnis, un sūtnis nekad nav aizskaņams, tādēļ ļaujiet man runāt mierīgi un skaidri, un es jums teikšu, kādēļ esmu sūtīts.“

Te Šarkans viņam sacīja: „Nebīsties!“ Un sūtnis nokāpa no zirga, noņēma krustu, kas karājās viņam kaklā, un deva to kalifam, sacīdams: „Mani sūtījis ķēniņš Afridonijs, gribēdams paklausīt manus padomus un beigt šo briesmīgo karu, kas postā dzen tik daudzus Dieva vaigā radītus cilvēkus. Un tā nu viņa vārdā es lūdzu beidziet šo karu, lai to izšķir divkauja starp ķēniņu Afridoniju un musulmaņu karavadoni, lielo varoni Šarkanu!“

Šos vārdus dzirdējis, Šarkans sacīja: „Ak, sirmgalvi, eji atpakaļ pie šava valdinieka un saki tam, ka musulmaņu karavīrs Šarkans labprāt dosies divkaujā. Un citu ritu, kad būsīm atspirguši no ilgā kara gājiena, mēs krustosim ar viņu šķēpus. Un ja viņš mani uzvarēs, tad maniem karavīriem būs bēgšus jābēg no šīs zemes prom!“

Te nu sirmgalvis devās atpakaļ pie ķēniņa Afridonija un teica viņam Šarkana atbildi. Un ķēniņš Afridonijs lielā priekā uzlēca gaisā, jo arī viņš bija liels varonis un mācēja cīnīties, un viņš ticēja, ka Šarkanu viņš nokaus, un sāka posties uz divkauju. Un visu cauru nakti viņš nu ēda un dzēra, un skaitīja lūgšanas, un runāja vienā runāšanā. Bet kad pienāca

ritis, viņš sēdās savā kara zirgā un pats bija ģerbies zelta bruņu kreklā, kuŗa vidū laistījās spogulis dārgakmeņu izrotājumā; un rokā viņš turēja lielu, liku šķēpu, un uz pleca viņam bija savāda, brinišķīga likste, kā daždien rietumniekam. Un piejājis pie musulmaņu kara-spēka, viņš iesaucās: „Te nu es esmu! Un tas, kas mani pazīst, zina, kas es esmu, bet kas nepazīst, drīz to zinās! Tad dzirdat: es esmu ķēniņš Afridonijs, kam galvu apstaro svētības spožums!“

Bet nepaguva viņš savus vārdus izrunāt, te kaujas laukā izjāja Šarkans, sēdēdams tīras sugas zirgā, kas maksāja vairāk, nekā tūkstots zelta dirhamus, un kas bija apseglots ar pērļu un dārgakmeņu izrotātiem samta segliem. Un rokā viņš turēja Indijas šķēpu ar zelta spalvu un ar tik asu un cietu asmeni, kas būtu varējis tēraudu skaldīt un cirst visu, kas nāk prātā. Un piejājis pie ķēniņa Afridonija, viņš iesaucās: „Sargies, nolādētais! Varbūt, tu mani šķieti līdzīgu tiem jaunekļiem ar meitenes liego ādu, kuŗiem labāk ir gultā viņāties ar baudu kārām sievietēm, nekā izjāt kaujas laukā! Nu tu zini, kāds ir mans vārds, ak, nolādētais!“ To teicis, Šarkans savīcināja savu šķēpu un trieca briesmīgu cirtietu pretiniekam, kuŗu glāba tikai viņa zirga lēcieni. Te pēkšņi viņi bruka viens otram virsū, kā divi kalni, vai kā divas jūras; un atkal viņi izšķīrās un sajāja kopā, un sita un atkal atsita negantus un sparīgus cirtietus, un viņu divkaujā noraudzījās abi karapulki, kas drīz kļiedza, ka uzvara būs Šarkanam, drīz atkal domāja, ka uzvarēs Rumas ķēniņš, un tā nu viņi abi cīnījās līdz saules rietam, bet neuzvarēja neviens.

Bet kad nu debesu spīdeklīm jau bija jāizdziest, te Afridonijs uzsauca Šarkanam: „Kristus vārdā! Jel atskaties, ak, bēgšanas un neveiksmīgo cīņu varoni!

Tev kaŗavīri atveduši jaunu zirgu, lai tu labāk varētu ar mani kauties, bet es palieku ar to pašu zirgu, ar ko cīņu sāku! Tā tikai vergi dara, ne drošsirdīgi varoņi! Kristus vārdā, ak, Šarkan, tu esi vergs, ne varonis!“

To dzirdējis, sadusmotais Šarkans atskatījās, par kādu zirgu nu kristīgo ķēniņš runājis. Bet Šarkans neredzēja nekā, un raugi: tā bija tikai nolādētā Afridonija viltība, jo tiklīdz Šarkans atskatījās, tas iegrūda viņam mugurā savu pīķi.

Te nu Šarkans briesmīgi iekliedzās un atkrita savos seglos. Bet nolādētais Afridonijs, domādams viņu beigtu, uzvaras gavilēs kliegdam, aizjopoja pie kristīgo kaŗapulkiem.

Bet tiklīdz nu musulmaņi redzēja, ka Šarkans pakritis un savu seju iespiedis seglos, viņi steidzās tam palīgā, un paši pirmie pie viņa pieskrēja. . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtstrešā nakts,

viņa stāstīja:

„Un paši pirmie pie viņa pieskrēja vezīrs Dandans un emīrs Rustems un Bachramans. Un viņi pacēla to un tūdaļ uz rokām ienesa viņa brāļa, kalifa Dau el Makana telti, un Dau el Makanu nu plosīja negantas dusmas un skaudras sāpes, un viņš iedegās atriebības liesmās. Un tūdaļ bija ataicināti ārsti, kuŗiem nu bija jāgādā par Šarkana veselību; un visi nu sāka gauži raudāt un augu nakti nosēdēja pie viņa cisām, kur guleja nemaņā grimušais varonis.

Bet citu rītu pie ievainotā Šarkana atnāca svētais vientulis un lasīja tam Korana pantus un savas rokas uzlika viņam uz galvas. Te nu Šarkans dziļi nopūtās

un atvēra acis, un viņa pirmie vārdi bija pateicības vārdi Allah Visaugstajam, kas bija viņu glābis no nāves. Un viņš pievērsās savam brālim Dau el Makanam un sacīja: „Ak, nolādētais suns, viņš nodevīgi man iecirta šo rētu! Bet Allah mani sargāja un rēta nav bīstama. Kur svētais vientulis?“ Un Dau el Makans atbildeja: „Tepat viņš stāv pie tava galvgaļa.“ Te nu Šarkans saņēma svētā vientuļa rokas un skūpstīja tās, un svētais vientulis lūdza, lai Allah dod viņam veselību, un sacīja: „Ak, dēls mans, esi pacietīgs savās ciešanās, un tevi algos Allah Visaugstais!“

Tikmēr nu Dau el Makans isu brīdi atstāja telti, un atpakaļ ienācis, apskāva savu brāli Šarkanu un noskūpstīja rokas svētajam vientulim, un teica: „Ak, brāli manu, lai Allah tevi sargā! Bet es iešu un atriebsos par tevi un nokaušu šo nolādēto nodevēju, šo nelietīgo suni Afridoniju, Rumas valdinieku!“ To dzirdējis, Šarkans lūkoja viņu atrunāt, bet velti, un viņa vietā dzirās iet un nolādēto Afridoniju nokaut vezīrs Dandans un abi emīri un vecākais galma kungs. Bet Dau el Makans jau bija uzlēcis zirgam mugurā un iesaucās: „Allah vārdā, es pats šo suni sodīšu!“ Un viņš iespēra piešus savam zirgam sānos, un viņā noskatoties, varēja domāt, ka tas ir pats Antars, kas kaujas mutuli atauļojis savā melnajā zirgā un kas drāžas ātrāk par zibeni un vēju.

Un nolādētais Afridonijs arī palaida savu zirgu un iejāja kaujas lauka vidū. Un tā nu abi pretnieki satikās un visi gaidīja, kurš cirtīs nāves triecienu, jo šoreiz cīņa varēja beigties tikai ar nāvi. Un raugi: nāve nopļāva nolādēto suni Afridoniju; jo atriebības slāpes dedzināja Dau el Makana spēkus un pēc dažiem veltiem cirtieniem viņam laimējās iecirst pretniekam

kaklā, un viņa šķēps nu Rumas ķēniņa Afridonija galvu šķīra no pleciem.

To redzēdami, musulmaņi kā negaiss brāzās virsū kristīgiem, un sākās negants kautiņš, un, iekams satumsa nakts, viņi nokāva piecdesmittūkstoši neticīgo; un nakts tumsas plivurā titiem, kristīgiem tomēr laimējās bēgt uz Konstantiniju, un raugi: viņi aizslēdza savas pilsētas vārtus, lai tur neienāk musulmaņu kaŗaspēks. Un tā nu Allah deva uzvaru ticības sargiem.

Un musulmaņi gāja atpakaļ savās teltis, kas bija pieķrautas ar kaŗa laupījumu; un kaŗavadoņi nu sveicināja kalifu Dau el Makanu un kalifs par savu uzvaru pateicās augstajam Allah. Un kalifs Dau el Makans iegāja pie sava brāļa Šarkana un teica viņam priecīgo ziņu, un Šarkans tūdaļ sajuta, ka krūtīs viņam sāk cilāties liksmā un vieglā elpā un ka viņa miesā izlist veselības spirtā šalts, un viņš sacīja savam brālim: „Tad zini, ak, brāli manu, ka mums par šo uzvaru jāpateicas svētā vientuļa lūgšanām, jo cīņas laikā viņš nerimās lūgt debesis, lai tās svētī ticīgos kaŗavīrus.“

Bet nolādētā vecene, dzirdējusi par ķēniņa Afridonija nāvi un par viņa kaŗapulku sakaušanu, pēkšņi pārvērtās savā sejā, un viņas dzeltenā āda nu bija gluži zaļa, un viņu žņaudza rūgtas asaras; bet viņai laimējās savaldīties, un viņa teicās raudot prieka asaras par musulmaņu lielo uzvaru. Bet savā dvēselē viņa iecerēja briesmīgāko un kļūmāko no visiem saviem nodomiem, lai skumjās un sāpēs sadedzinātu Dau el Makana sirdi. Un todien viņa kā daždien kopa un rūpīgi un saudzīgi apseja Šarkana rētas, un visiem lika iet laukā, lai viņš mierīgi varētu gulēt. Un nu visi atstāja telti un Šarkanu pameta vienu, kopā ar kļūmo vientuli.

Un kad nu Šarkans ieģrima dziļā miegā . . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un
pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtseturtā nakts,

viņa stāstīja:

„Un kad nu Šarkans iegrīma dziļā miegā, briesmīgā vecene viņam uzglūnēja kā saniknota vilka māte vai kā nīknākā čūska, te pēkšņi piecēlās un zagšus pielīda pie viņa galvgaļa un no savām drēbēm izvilka saindētu dunci, un indeve bija tik nāvīga, ka granīta akmens pārsprāgtu, ja to uztecinātu uz akmeņa. Un ar savu briesmīgo roku viņa pacēla šķēpu un vienā mirklī nocirta Šarkanam galvu. Un tā nu ar Likteņa un bargā Eblīsa ziņu nolādētās vecenes nešķīstā roka nokāva to, kas bija visu musulmaņu sargs un ķaŗavīrs, nokāva lielo varoni Šarkanu, kalifa Omara al Nemana dēlu.

Un remdējusi savas atriebības slāpes, briesmīgā vecene nocirstai galvai blakus nolika pašas rakstītu vēstuli, kuŗā bija sacīts:

„Šo vēstuli rakstījusi cēlā Šauachi, kuŗas darbus daudzina visās zemes malās un kuŗas vārds ir Posta Māte, un tā ir rakstīta musulmaņiem, kas apmetušies kristīgo zemē.

Tad zināt, ak, musulmaņi, ka man bija lemta lielā laime nokaut kalīfu Omaru al Nemanu viņa paša pili; un tikai ar manu ziņu kristīgo ķaŗavīri jūs satrieca un iznīcināja klostera ielejā; un es pati ar savu roku un ar gudru viltību nu nocirtu galvu jūsu ķaŗapulku vadonim Šarkanam. Un es ceru, ka debesis man palīdzēs galvu nocirst arī jūsu valdiniekam Dau el Makanam un viņa vezīram Dandanam.

Un tā nu es ļauju izšķirt jums pašiem, kas jums

labāk patik: vai palikt mūsu zemē, vai doties atpakaļ uz savu dzimteni. Bet lai nu būtu, kā būdams, tomēr zināt, ka savus nodomus jūs nepiepildīsāt ne mūžam; un mana roka un mana viltīgā gudriba ar Kristus, mūsu Kunga palīdzību jūs izdeldēs visus pie mūsu pilsētas Konstantinijas vārtiem!“

Un vēstuli nolikusi, vecā Posta Māte izzagās no telts un devās atpakaļ uz Konstantiniju, kristīgiem stāstīt par savu briesmu darbu. Un tur nu viņa gāja baznīcā, lūgt savu Dievu un raudāt par ķēniņa Afridonija nāvi un pateikties sātānam par prinča Šarkana nāvi.

Un taisni tajā stundā, kad jaunā sieva ar Eblisa ziņu nokāva princi un lielo varoni Šarkanu, lielvezīru Dandanu mocīja bezmiegs un dīvains nemiers, un sirdī viņš juta tik grūtu smagumu, itkā visa pasaule būtu uzvēlusies viņam virsū. Un tā nu viņš beidzot piecēlās un izgāja no telts, ārā ieelpot spirtu gaisu; un stāigādams viņš tālumā ieraudzīja svēto vientuli, kas ātriem soļiem devās prom no musulmaņu noņemnes. Un vezīrs Dandans klusībā nodomāja: „Princis Šarkans droši vien nu palicis viens; iešu un sēdēšu pie viņa cisām un parunāšu ar viņu, ja viņš nebūs aizmidzis.“

Bet kad nu vezīrs Dandans iegāja telti, viņš pēkšņi ieraudzīja asins pelķi zemē; un tūdaļ viņa acis saskatīja Šarkana nedzīvo ķermeni un nocirsto galvu.

To ieraudzījis, vezīrs Dandans iekliedzās tik skaļā un briesmīgā balsī, ka atmodināja visus gulētājus, un drīz jau kājās bija viss karaspēks un arī kalifs Dau el Makans, kas tūdaļ ieskrēja Šarkana teltī. Un tur nu viņš redzēja vezīru Dandanu, kas gauži raudāja pie viņa brāļa, prinča Šarkana nedzīvās miesas grausta. To redzēdams, Dau el Makans iesaucās: „Ak, Allah! Ak, šausmas!“ Un viņš pakrita nemaņā...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtspiektā nakts,

viņa stāstīja:

„To redzēdams, Dau el Makans iesaucās: „Ak, Allah! Ak, šausmas!“ Un viņš pakrita nemaņā. Te nu viņu apstāja vezīrs Dandans un abi emīri un ar savām drēbēm vēdināja viņam vēsumu. Un kad nu Dau el Makans atžilba, viņš iesaucās: „Ak, Šarkan, brāli manu, ak, lielo varoni! Kāds šeitans tevi tik briesmīgi piemeklējis?“ Un viņš sāka raudāt karstas asaras, un viņam līdzī raudāja vezīrs Dandans un abi emīri: Rustems un Bachramans, bet visgaužākās asaras lēja vecākais galma kungs.

Te pēkšņi vezīrs Dandans ieraudzīja vēstuli un paņēma un visiem dzirdot izlasīja to kalifam Dau el Makanam, un sacīja: „Ak, valdiniek, vai nu tu redzi, kādēļ man derdzās šī nolādētā vientuļa izskats!“ Bet kalifs Dau el Makans raudādams kļiedza: „Zvēru pie Allah! Es sagrābšu šo riebīgo veceni un pats savām rokām tai iekšās ieliešu kausētu svinu un vēderā ieduršu nodrāztu ķīli, un tad to pakāršu aiz matiem un dzīvu pienaglošu pie Konstantīnijas lielajiem vārtiem!“

Un kalifs Dau el Makans nosvinēja krāšņas bēres savam brālim Šarkanam, un bērū gājienā iedams, izraudāja visas savas asaras un lika viņu guldit kalna pakājē un uzcelt viņam zelta un alebstra pieminekli.

Un tā nu viņš ilgas dienas raudāja vienā raudāšanā, līdz pats jau bija līdzīgs ēnai. Un vezīrs Dandans, savas skumjas nomācis, gāja pie viņa un viņam sacīja: „Ak, valdiniek, jel klusini savas bēdas un žāvē savas asaras. Vai nezini, ka brālis tavš nu līgo debesu

svētļaimībā? Un ko gan skumt par to, kas nav novēršams, jo cilvēkam viss ir nolemts un visam jānotiek, kad pienācis laiks! Jel celies, ak, valdiniek, un cilā atkal savu šķēpu, un neaizmirsti, ka mums nu godam jāiekaŗo šī neticīgo pilsēta, jo raugi: tā būs saldākā atriebība!⁴

Bet kamēr nu vezīrs Dandans tā runāja, priedzinā-dams kalifa Dau el Makana bēdīgo prātu, te atjāja sūtnis no Bagdades un Dau el Makanam atveda viņa māsas Nozatas es Zaman vēstuli. Un vēstulē bija rakstīts:

„Tā nu, ak, brāli manu, es sūtu tev priecīgu un labu ziņu!

Tava laulātā draudzene, jaunā verdzene, ko atstāji mātes cerībā, laimīgi dzemdēja tev dēlu, skaistu un mirdzošu, kā mēnesi Ramadanā. Un es šo bērnu nosaucu par Kanmakanu¹.

Mācītie vīri un astronomi pareģo, ka tavam bērnam lemts piepildīt lielus varoņdarbus, jo viņam piedzimstot redzētas daudzas brīnišķīgas parādības.

Un tava dēla dzimšanas dienā es skaitīju lūgšanas visās mošejās, un lūdzu Allah par tevi, par tavu bērnu un par tavu uzvaru.

Un zini, ak, brāli manu, ka visi esam sveiki un veseli, un sevišķi tavs draugs, hamama kurinātājs, kas zied un zeļ un dzīvo Allah mierā, un ilgodamies gaida no tevis ziņas, tāpat kā mēs visi.

Šogad pie mums lietus lija vienā lišanā, un tādēļ būs gaidāma laba raža.

Un lai nu Allah tevī svētī un lai miers un labklājība ar tevi.“

Vēstuli izlasījis, Dau el Makans dziļi nopūtās un iesaucās: „Kad nu Allah man dēlu dāvājis, ak, vezīr,

¹ Kanmakans nozīmē: Bija tas, kas bija.

manā sirdī ielist miers un mana dvēsele atspirgst. Bet nu mums jādomā par mana brāļa bērēm, lai tās būtu nosvinētas pēc visām mūsu parašām.“

Un vezīrs atbildēja:

„Tev taisnība, ak, cēlais kalif.“ Un tūdaļ viņš lika uzcelt lielas teltis pie Šarkana kapa, un teltīs sasēdās Korana lasītāji un imami; un viņš lika nokaut daudzus aunus un kamieļus, un gaļu izdalīt visiem kaņavīriem. Un tā nu visa nakts aizritēja lūgšanās un Korana lasīšanā.

Bet citu ritu Dau el Makans piegāja pie Persijas un Kašmiras dārgāko zīda audumu apvilktā kapa, kuņģā atdusējās Šarkans, un visa kaņaspēka priekšā. . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi apklusā. Un kad pienāca

simtssestā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu Dau el Makans piegāja pie Persijas un Kašmiras dārgāko zīda audumu apvilktā kapa, kuņģā atdusējās Šarkans, un visa kaņaspēka priekšā lēja gaužas asaras un savu brāli pieminēja šādiem dziesmas vārdiem:

Tu neredzi, ak, Šarkan, brāli manu,
Kā asaras pa maniem vaigiem rit
Un sāpes manā pierē zīmes raksta
Vēl skaidrākas, kā panti šie, ko lasu.
Ik skatiens viegli viņās lasīt var
Par tevi, brāli manu, karstās sāpes!
Un tavam zārkam, līdzī man, ak, Šarkan,
Ar asaru un bēdu pilnām acīm
It visi tavi kaņavīri gāja,
Un sāpju kļiedzieni no viņu krūtīm
Kā zemes vaidi gaisu pieskanēja.
Pie tava kapa visi gājām mēs,
Bet tavu kaņavīru sirdīs rakts
Daudz dziļāks kapa un arī mūžīgāks

Par kapu zemē, kurā guldīts tu!
Ak, Šarkan, brāli, — visa mana laime
Nu tavā liķautā uz mūžu tita!
Ak, Šarkan, kur nu spīdi, mana zvaigzne,
Kas visām zvaigznēm gaismu laupīji?
Bet paraugies! Kā kapa drūmā dzile,
Kas tevi slēpj nu savā dzestrumā,
Ar tavu gaismu visa piestarota,
Ko līdzī ienesis, ak, brāli dārgais,
Tu zemes klēpī dziļā, klusajā!
Un liķauts tavš ar savām krokām vieglām
Top atkal dzīvs, kad rokas tavas skar to;
Kā spārni brīnišķi, pār tevi plēties,
Ir liķauts tavš, kas tevi apsargā!

Dziesmas vārdus noskaitījis, Dau el Makans nu
lēja gaužas asaras, un viņam līdzī visi kaŗavīri izdvesa
dziļas un grūtas nopūtas. Tad nu pie kapa piegāja
vezīrs Dandans un no metās zemē, un skūpstidams to
un asarās elsodams, teica dziesmas vārdus:

Ak, gudrais vīrs! Kas nīcīgs zemes vīrsū,
Tu aizmeti un nemirstībā cēlies,
Un tā ir darijuši visi gudrie,
Kas nāvē gājuši pirms tevis jau.
Un spārni nesa tevi augstumos,
Kur rožu baltums smaršainais un liegais
Pie kājām staro debess eņģeļiem.
Lai mūžība tev veŗas smaīdu staros!
Lai paradīzes valdīnieks nu dod
Teŗ paradīzē vietu skaīstāko,
Un svētlaimībā lai tu līksmi līgo,
Jo pelnījis kā varonis to esi!

Un tā nu visi sēroja par princī Šarkanu.
Bet kalīfs Dau el Makans skuma un bēdājās par
brāļa nāvi, un viņa skumjas bija jo lielākas tādēļ, ka
Konstantīnijas apsēšana varēja vilkties vēl ilgi. Un
raugi: kādu dienu viņš vaļsirdīgi atzinās vezīram

Dandanam un teica tam: „Ko lai es daru, ak, manu vezīr, lai varētu aizmirst tirdošās skumjas un smeldošās sēras, kas nomāc un plosa manu dvēseli?“

Un vezīrs Dandans atbildēja: „Ak, valdiniek, man zināms tikai viens līdzeklis pret tavām ciešanām, un tas ir stāsts par to slaveno valdinieku laikiem, ko daudzina senie raksti. Un man nebūs grūti to stāstīt, jo raugi: kad dzīvs vēl bija tavs tēvs, kalifs Omars al Nemans, man naktis bija jāieliksmo viņa prāts, stāstot viņam brīnišķīgas pasakas un lasot arābu dzejnieku dzejas vai tās, ko pats biju sacerējis. Un šo pašu nakti, kad visi kaŗavīri būs aizmiguši, ar Allah palīdzību es stāstīšu tev tik brīnišķīgu stāstu, ka tas iepriecinās tavu sirdi un tavas krūtis sāks cilāties vieglā elpā, un apsešanas laiks tev aizritēs ātri. Un tagad jau es varu tev pateikt šī jaukā stāsta virsrakstu, un proti: tas ir stāsts par diviem mīlestības vergiem, par Azizu un Azizi.“

Vežira Dandana vārdus dzirdējis, kalifs Dau el Makans juta, ka sirds viņam sāk pukstēt lielā nepacietībā, un viņš tikai gaidīja, lai drīzāk pienākt naktis un lai viņš var klausīties apsolīto pasaku, kuŗas virsraksts vien jau viņam lika trīsēt prieka šalkās.

Un tā nu, tiklīdz satumsa naktis, Dau el Makans lika iedegt savā teltī visas lāpas un visus lukturus, un atnest lika ēdienus un dzērienus, un traukus ar virāku, ambru un citām burvīgām smaršām; un tad viņš aicināja emīru Bachramanu, emīru Rustemu un Tarkašu un vecāko galma kungu, Nozatas es Zaman laulāto draugu. Un kad nu visi bija sanākuši, viņš lika aicināt lielvezīru Dandanu, un tam viņš sacīja: „Ak, manu vezīr, naktis jau izplētusi savus platos spārnus un savus matus pār mūsu galvām, un mēs gaidām stāstu, ko tu apsolīji, jo gribam baudīt viņa jaukumu.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsseptiņi nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu kalifs Dau el Makans teica vezīram Dandanam: „Ak, manu vezīr, nakts jau izplētusi savus platos spārnus un savus matus pār mūsu galvām, un mēs gaidām stāstu, ko tu apsoliņi, jo gribam baudīt viņa jaukumu.“ Un vezīrs Dandans atbildēja: „To stāstīšu ar savas sirds visgaišāko prieku, jo tas man ir gods! Un zini, ak, laipnais valdiniek, ka stāsts par Azizu un Azizi un par visu, kas viņus piemeklēja, var kļiedēt visas skumjas un sirdi ieliksmot pēc lielākiem zaudējumiem! Tad klausies, ak, valdiniek!“

Pasaka par Azizu un Azizi un par skaisto princi Tadžu el Muluku

enos laikos reiz Persijā, aiz Ispahanas kalniem, pacēlās pilsēta, par visām pilsētām krāšņāka. Un sauca to par Zaļo pilsētu. Un šīs pilsētas sultānam vārds bija Soleimans Šachs. Un bija viņš taisnīgs un cēlsirdīgs un mācīts valdinieks. Un raugi: no visām zemes malām uz viņa pilsētu nāca ceļinieki, jo tālu daudzina viņa labo vārdu, un tirgotāji ar savām karavānēm bija droši viņa patvērumā.

Un tā nu sultāns Soleimans Šachs ilgi dzīvoja laimē un pieticībā, un tauta viņu ļoti mīlēja. Bet viņa laime nebija pilnīga, jo raugi: viņam nebija ne sievas, ne bērnu.

Un bija sultānam Soleimanam Šacham vezīrs, savam valdiniekam līdzīgs cēlumā un devībā.

Un kādu dienu, kad sultānu nomāca vientulība, viņš lika aicināt savu vezīru un sacīja tam: „Ak, vezīr, manas krūtis žņaudzas un mana pacietība gaist un mani spēki zūd; vēl aiztecēs īss laiciņš, un no manis būs pāri palikuši tikai kauli un āda. Jo nu es pats savām acīm redzu, ka neprecējies cilvēks ir dabas zaimotājs, un vēl lielāks zaimotājs ir neprecējies sultāns, kam valdinieka krēsls jāatstāj saviem pēcniekiem. Un mūsu pravietis (lai Allah viņu svētī un pasargā!) ir sacījis: „Kopojaties un vairojaties, lai esat skaitā daudzi un lai es Augšāmcelšanās dienā varu dīzoties ar jūsu skaitu pret citām tautām!“ Saki man padomu, ak, vezīr, un atbildi: „Kas man vislabāk būtu darāms?“

Te nu vezīrs viņam sacīja: „Ak, valdiniek, šis jautājums tiešām ir grūts un vārgs. Bet es lūkošu tavu prātu mierināt, nenovērsdamies no likumu ceļa. Tad zini, ak, valdiniek, ka mans prāts nebūtu priecīgs, ja nezināma verdzene kļūtu par mana pavēlnieka laulāto draudzeni; jo kā viņš izdibinātu verdzenes cilti un viņas senču cēlumu, viņas asiņu tiro skaidrību un viņas senču likumus; un kā viņš tad varētu neaptraipītu pasargāt savas cilts asiņu skaidrību? Un vai tad tu nezini, ka tādā laulībā dzimis bērns vienmēr būs bandu bērns ar visiem netikumiem, meliem un asinskārību, un tik tiešām tāds ir Allah, sava Radītāja, nolādēts, jo raugi: visiem viņa darbiem lemts nelietīgiem un nešķīstiem būt. Tāds bērns vienmēr ir līdzīgs purva stādam, kas izaudzis

rāvā un kas satrūd, iekams tas paguvis izplaukt. Tādēļ neceri, ak, valdiniek, ka tavs vezīrs dos tev padomu pirkt verdzeni, un kaut ta būtu visas tavas zemes daiļākā jaunava; jo es negribu pasaulē viest grēkus un nest viņu smago slogu. Bet ja nu tu gribi uzklaut manu padomu, ak, cēlais valdiniek, tad es tev saku, ka sievu tev būs izraudzīties no valdinieku cilts, un lai viņas senči nevienam nebūtu sveši un pati viņa būtu paraugs visām sievietēm tavā zemē!“

To dzirdējis, sultāns Soleimans Šachs atbildēja: „Ak, vezīr, ja vari atrast tādu sievieti, es ņemšu to par savu laulāto draudzeni, lai savai ciltij pievērstu Allah svētību!“ Un vezīrs viņam sacīja: „Ar Allah žēlastību es varu tev tūdaļ palīdzēt!“ Bet sultāns iesaucās: „Kā tu to vari?“ Un vezīrs atbildēja: „Tad zini, ak, valdiniek, ko stāstīja mana sieva: sultānam Zaaram Šacham, Baltās pilsētas valdiniekam, esot brīnišķīgi daiļa meita, un viņas daiļumu vārdiem izteikt esot tik grūti, ka mana mēle apaugtu ar spalvām, iekams es tev uzburtu kaut jausmu par viņas lielo skaistumu!“ Te nu sultāns iesaucās: „Allah vārdā!“ Un vezīrs turpināja: „Ak, valdiniek, kā gan es varētu cienīgi attēlot viņas tumšos plakstiņus un viņas matus, un viņas augumu, tik vāru un tik gleznu, ka acīm tas nav saskatāms, un viņas gurnu kuplumu un viņas krūšu apaļumu! Zvēru pie Allah! ikviens, kas pieiet viņas tuvumā, samulst savā prātā, un ikviens, kas viņu uzlūko, tūdaļ mirst! Un dziesminieks par viņu daiņo tā:

Ak, jaunava, ar krūtīm apbuošanā,
Tavs augums vijīgais un glezni liegais
Par paradīzes papelēm daudz vārāks!
Dziesmēnesis un saule tavos staros!
Un tavas siekalas, kā medus saldas,

Ar vīnu gardāko kas kopā jaukts!
 Ak, lūpām savām skari kausu šo,
 Lai viņa purpurs reibina vēl kvēlāk,
 Un kausu tad, ak, debess daiļava,
 Sniedz manām lūpām, milā slāpušām!
 Tev zobu dimanti kā pērles laistās,
 Ak, ļauji baudīt valgo mirdzumu!
 Un miesa tev tik kaira, acis dzidras, —
 Ak, cik gan daudzēm tās ir nāves bultas!
 Glūn bailes, briesmas tavas milas ceļos,
 Tu — mana nāve, ja es dzīvoju,
 Bet dzīve mana tukša ir un salta,
 Ja tālumā no tevis mirt man lemts!

Daiļos pantus dzirdējis, sultāns notricēja tiksmes šalkās un iesaucās pilnā balsi: „Allah vārdā!“ Un vezīrs turpināja: „Tādēļ, ak, valdiniek, tev būs jo drīzāk pie sultāna Zaara Šacha sūtīt kādu no taviem emīriem, kas tavas uzticības cienīgs un kam ir smalkums un saprātība, un kas savus vārdus gudri apdomā, iekams tos izrunā. Un tam nu jāiegūst jaunavas tēva svētība. Un tā tu apprecēsies, piepildīdams mūsu Pravieša (lai Allah viņu svētī un pasargā!) vārdus: „Tik tiešām, ka ikviens, kas nepazīst sievieti, izraidāms no Islāma tautas! Jo raugi: tāds tikai samaitā citus! Un Islāma mācītājiem nav jādzīvo bez sievas!“ Un tici man, ak, valdiniek, šī sultāna meita vienīgā ir tevīs cienīga laulātā draudzene, jo viņa ir daiļākais dārgakmens zemes vīrsū un vēl aiz visām zemes robežām!“

To dzirdējis, sultāns Soleimans Šachs juta, ka krūtīs viņam sāk cilāties liksmā elpā, un priekā uzelpojis, viņš teica savam vezīram: „Kas gan vēl labāk par tevi to veiks? Ak, vezīr manu, tikai tu esi tik smalks un saprātīgs un tikai tev jābrauc pie daiļās sultāna meitas tēva. Tad steidzies un saki ardievas

saviem mājiniekiem un beidzi jo ātrāk savus valsts darbus; un dodies uz Balto pilsētu un lūdzi sultānu Zaaru Šachu, lai viņš savu meitu dod man par sievu. Jo raugi: dzīve bez sievas nomāc manu sirdi un prātu.“ Te nu vezīrs sacīja: „Dzirdu un paklausu.“ Un tūdaļ viņš steidzās beigt savus darbus, kas bija beidzami, teikt ardievas tiem, kam bija jāsaka, un sāka posties ceļā. Un līdzī viņš veda bagātas un jaukas balvas, kas varēja ieliksmot visus pasaules valdiniekus: dārgas rotas, zelta un sidraba lietas, zīda segas, retus audumus, brīnišķīgas smaršas, tīrāko un dzidrāko rožu sulu un daudzus citus retumus, gan vieglus svarā, bet dārgus maksā. Un neaizmirsā viņš līdzī vest arī desmit labāko sugu un tīrāko arābu asiņu zirgus. Un vēl viņš līdzī veda greznus, zeltā kaltus ieročus ar rubīna izrotātiem nefrita roktuļiem, un vieglus tērauda ieročus un zelta šķēpus, nemaz nepieminot dažādu rotu un gardumu piekrautās lādes, pilnas rožu, smalkākās šķēlītēs sagrieztu aprikozu saldumu, smaršainas mandeļu miklas un tūkstots citu burvīgās silto salu rasas piesmaršotu kārumu, kas bija lemti jaunāvu iekārdināšanai un pielabināšanai. Un visas šīs lādes un visus saiņus viņš lika piesiet pie mūļu un kamieļu mugurām; un līdzī viņam devās simts jauni jātnieki un simts jauni nēģeri un simts daiļas jaunavas, un tiem nu visiem bija jābūt ligavas pavadoniem. Kad nu vezīrs, karogus pacēlušai karavānei priekšā jādams, jau pamāja zīmi, lai visi dodas ceļā, te sultāns Soleimāns Šachs viņu apturēja un sacīja viņam: „Bet lieci vērā, ak, vezīr, ka bez daiļās jaunavas tev nebūs mājās nākt, un neka-vējies lieki, jo nepacietība dedzina manu sirdi; un naktis es negulešu un mieru nepazīšu, līdz savām acīm skatišu jauno ligāvu, par kuņu es nerimstu domāt ne

dienu, ne nakti un kuŗa manā sirdī jau iesvēlusi nedzēšamu mīlestības kvēli!“ To dzirdējis, vezīrs teicās paklausīt, ko sultāns viņam lika. Un tā nu viņš aizjāja ar savu karavāni un jāja dienas, jāja nakts, dodamies pār kalniem un ielejām, upēm un strautiem, pār tuksnešainiem un augļīgiem klajumiem, līdz palicis bija tikai vienas dienas gājums līdz Baltai pilsētai.

Te nu vezīrs apmetās upes krastā atpūsties un sūtīja savu straujāko vēstnesi, lai viņu atbraucienu tas ziņo sultānam Zaaram Šacham.

Bet notika, ka taisni tobrīd, kad vēstnesis piejāja pie pilsētas vārtiem un dzirās jāt jau pilsētā, sultāns Zaars Šachs, kas bija iznācis savā dārzā spirtu gaisu ieelpot, turpat tuvumā ieraudzīja vēstnesi un tūdaļ atminēja, ka tas ir svešinieks. Viņš lika to aicināt pie sevis un jautāja, kas viņš tāds. Un vēstnesis atbildēja: „Ak, cēlais valdiniek, es esmu mūsu sultāna Soleimana Šacha, Zaļās pilsētas un Ispahanas kalnu pavēlnieka, vezīra sūtnis un jāju no sava kunga vezīra noņemnes upes krastā!“

To dzirdējis, sultāns Zaars Šachs lielksmojās lielā priekā par jauko ziņu un lika vezīra sūtni pamieļot ar spirdzinošiem ēdieniem un dzērieniem, un saviem emīriem viņš lika steigties apsveikt sultāna Soleimana Šacha augsto vietnieku, jo raugi: sultāna Soleimana Šacha slava izpaudās vistālākajās zemes malās un pašas Baltās pilsētas zemē. Un sūtnis noskūpstīja zemi pie sultāna Zaara Šacha kājām un sacīja: „Rītu, ak, augstais valdiniek, pie tevis atnāks pats vezīrs. Bet nu lai Allah dod tev savu nebeidzamo žēlastību un lai Viņš ir žēlsirdīgs pret taviem mirušiem radiem!“ Tas nu būtu viss, kas stāstāms par viņiem.

Bet sultāna Soleimana Šacha lielvezīrs līdz pus-

naktij palika atpūsties upes krastā. Un tad nu viņš devās uz Balto pilsētu un saules lēkta stundā jau bija pie pilsētas vārtiem.

Te pēkšņi viņš apstājās, jo viņam uznāca sava vajadzība, un tūdaļ ieraudzīja sultāna Zaara Šacha vezīru ar galma ļaudīm un emīriem un citiem valsts dižvīriem, un tie nu visi jāja viņam pretim. Un kādam no saviem vergiem viņš lika paturēt krūzi, kurā viņš mazgājās, tad ātri nomazgājās un kāpa zirgam mugurā. Un tā nu viņi cits citu apsveica un novēlēja laimes, un karavāne ar saviem pavadoniem iejāja Baltā pilsētā.

Pie sultāna pils piejājis, vezīrs nokāpa no zirga, un vecāko galma kungu pavadīts, iegāja valdinieka svinību telpā.

Un tur nu viņš ieraudzīja pērlēm un dārgakmeņiem izrotātu augstu valdinieka krēslu no smalkākā un baltākā marmora, un krēslu šo atbalstīja četri ziloņa ilkņu pīlāri. Un valdinieka krēslā bija nolikts liels un plats zelta vizuļiem izmargots un zelta bārkstīm izpušķots zaļa atlasa spilvens. Bet krēslam pāri zviļoja dārgakmeņiem un zilonkaula trizūļiem izrotāts baldachins. Un krēslā sēdēja sultāns Zaars Šachs...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi aplusa. Un kad pienāca

simtsastotā nakts,

viņa stāstīja:

„Un krēslā sēdēja sultāns Zaars Šachs, un viņam apkārt stāvēja valsts dižvīri un sargi, gaidīdami sultāna pavēles.

To visu redzēdams, sultāna Soleimana Šacha vezīrs juta, ka prāts viņam sāk asprātību dzirkstis mest un daiļrunība sāk raisīt mēli un viņu mudināt uz vieglām

runām. Un tūdaļ viņš ar strauju un skaistu kustību pievērsās sultānam Zaaram Šacham un teica šādu paša sacerētas dziesmas vārdus:

Kad manas acis tevi ieraudzīja,
Uz tevi traucās mana sirds ar joni,
Un miegs nu bēg no manām acīm gurdām!
Ak, sirds, kad atstājusi mani būsi,
Vairs atpakaļ tev nebūs nākt pie manis,
Pie viņa palikt tev lai mūža laime!
Es tevi viņam dāvāju ar prieku,
Jo dārgāka neka man nava vairs!
Ak, itnekas tā neieliksmos mani,
Kā balsis tās, kas dziesmā burvīgā
Par tevi dziedās, siržu valdiniek!
Ja mūžā reiz es tevi redzējis,
Bet otru reizi skatīt nav vairs lemts
Man tava vaiga daļo cēlumu,
Es tomēr dzīvi bagāts nodzīvošu!
Un jūs, pie sava sultāna kas stāvat,
Jel uzklausat: ja kāds no jums man teiktu,
Ka pasaulē ir valdnieks varenāks,
Par Zaaru Šachu sultāns cienīgāks,
Tam sirdī sveša mūsu ticība!

Un dziesmas vārdus noskaidrojot, vezīrs aplūsa. Te nu sultāns Zaars Šachs lika viņam nākt pie valdinieka krēsla, nosēdināja viņu sev blakus, laipni uzsmaidīja viņam un ilgi, ilgi ar viņu sarunājās, visiem rādīdams savu draudzību un labvēlību pret sultāna Soleimana Šacha vezīru. Un sultāns lika vezīram par godu klāt kuplu galdu, un visi nu sēdās un ēda un dzēra, līdz vairāk neviens vairs nevarēja. Un tikai tad nu sultāns palika divatā ar vezīru, bet visi citi aizgāja, un neaizgāja tikai vecākie galma kungi un sultāna Zaara Šacha vezīrs.

Te sultāna Soleimana Šacha vezīrs piecēlās, un atkal palocijies un izrunājis apsveikuma vārdus, sacīja: „Ak, lielais un devīgais valdiniek, mans uzdevums, kas veda mūs uz tavu zemi, mums visiem dos laimi un svētību un mūža labklājību! Jo raugi: es esmu nācis lūgt tavas daiļās un cēlās, tavas tiklās un milīgās meitas roku savam kungam un pavēlniekam, sultānam Soleimanam Šacham, Zaļās pilsētas un Ispahanas kalnu slavenajam valdiniekam! Un tādēļ esmu tev atvedis dārgas balvas, brīnišķīgus retumus, kas liecina par mana kunga un pavēlnieka kvēlo dziņu ar tevi radoties! Un tā nu, ak, cēlais sultān, es gribu zināt, vai arī tu tāpat domā un vai savu meitu dosi manam kungam un pavēlniekam par sievu?“

Tādus vārdus dzirdējis no vezīra lūpām, sultāns Zaars Šachs piecēlās un palocijās līdz zemei; bet galma ļaudim un emīriem bija brīnumi, ka vienkāršam vezīram sultāns rāda tik lielu godu. Un tā nu sultāns aizvien vēl stāvēja kājās vezīram blakus un sacīja tam: „Ak, gudrais un prātīgais, daiļrunīgais un cienīgais vezīr, uzklausi, ko tev sacīšu. Es sevi atzīstu par sultāna Soleimana Šacha vienkāršu un viņam klausīgu pavaldoni un lielākais gods man būtu, ja viņš mani ieskaitītu savā cilti un savā dzimtā! Un tādēļ raugi: no šīs dienas mana meita ir tikai viena no viņa verdzeņu pulka, un no šī brīža viņa pieder sultānam Soleimanam Šacham! Tāda ir mana atbilde sultānam Soleimanam Šacham, mūsu abu kungam un pavēlniekam, Zaļās pilsētas un Ispahanas kalnu valdiniekam!“

Un tūdaļ viņš lika aicināt kadijus un lieciniekus, un tiem nu bija jāraksta laulības ligums, ko sultāns Zaars Šachs noslēdza ar sultānu Soleimanu Šachu par savas meitas laulību. Un sultāns nu ieliksmojās un

uzrakstīto līgumu pielika pie savām lūpām, uzklaustīja kadiju un liecinieku laimes vēlējumus un apveltīja viņus ar savu žēlastību; un vezīram par godu viņš lika sarīkot krāšņus svētkus, kas iepriecināja visu ļaužu sirdis un acis, un visiem viņš izdāvāja balvas, vai tie bija nabagi vai bagāti. Un tad nu viņš lika sagādāt visu, kas ceļā vajadzīgs, un izraudzījās verdzenes savai meitai: grieķietes, turcietes, nēģerietes un baltās sievietes. Un pavēlēja viņš darināt pērlēm un zaigojošiem dārgakmeņiem izrotātu lieldinātu zelta palankinu, ko piestiprināja desmit rindā noliktiem mūļiem pie muguras. Un tā nu karavāne devās ceļā. Un rīta ausmā palankins šķīta kā burvīga pils, kā garu mājoklis, un plīvuros tītā jaunava likās daiļāka par visiem paradīzes eņģeļiem.

Pats sultāns Zaars Šachs karavāni pavadīja trīs parasangas, tad teica ardievas savai meitai un vezīram un viņa pavadoņiem, un devās atpakaļ uz savu pilsētu, un prātu viņam ieliksmoja gaišākās nākotnes cerības.

Bet vezīrs ar savu karavāni. . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsdevītā nakts,

viņa stāstīja:

„Bet vezīrs ar savu karavāni laimīgi devās mājup, un kad viņi jau bija triju dienu gājumā no Zaļās pilsetas, viņš sūtīja vēstnesi pie sava sultāna Soleimana Šacha, un vēstnesis nu sultānam ziņoja par vezīra karavānes laimīgo braucienu.

Dzirdējis jauko ziņu, ka atbraukusi viņa laulātā draudzene, sultāns notricēja prieka šalkās un vēstnesim dāvāja krāšņus un greznas drēbes. Un visiem ķa-pulkiem viņš lika ar izplestiem karogiem pretīm steigties

jaunai sultāna sievai; un saucēji skubināja visus pilsētas ļaudis, lai tie dodas sagaidīt vezīra karavāni, un lai mājās nepaliek neviena sieviete, neviena jauna meitene, neviena veca un nevarīga sieva. Un tā nu visi steidzās sagaidīt savu jauno kundzi un pavēlnieci. Un kad visi bija apstājuši sultāna meitas palankinu, viņi nosprieda, ka pilsētā jāieejā nakts vidū un ar lielu svinību.

Bet kad satumsa nakts, pilsētas dižvīri par savu naudu apgaismoja visas ielas un krāšņo ceļu, kas veda uz sultāna pili. Un visi nostājās divās kārtās gar ceļa malu. Un abās ceļa malās kā siena pacēlās karapulks; un dzidrajā gaisā visu ceļu apmirdzēja spožas ugunis; lielās bungas rībēja, taures skaļi dziedāja, karogi plandījās pār ļaužu galvām, ielās un laukumos kūpeja smaršas un jātnieku piķi slējās gaisā. Un šajā krāšņumā, nēģeru un jātnieku un verdzeņu un citu sieviešu pavadībā, sultāna laulātā draudzene greznā un burvīgā ģērbā, ko viņai bija dāvājis tēvs, gāja uz sava laulātā drauga sultāna Soleimana Šacha pili.

Te nu jaunās verdzenes nojūdza mūļus, un visas tautas un karavīru prieka saucieniem skanot, palankinu uzcēla savos plecās un aiznesa to līdz slepenām durvīm. Tur jaunās sievas un kalpones stājās verdzeņu vietā un sultāna laulāto draudzeni ievada viņas istabā. Un vienā mirkli nu istabu piestaroja viņas acu spulga, un ugunis nobāleja viņas vaiga daiļumā.

Un visu sievu vidū viņa likās kā mēnesis zvaigžņu barā, kā košākā pērle krellēs. Un tad nu jaunās sievas un kalpones, savu kundzi noguldījušas lielā, pārļu un dārgakmeņu izrotātā zilokaula gultā, atstāja viņas guļamistabu un nostājās divās kārtās no pašām durvīm līdz garās ejas galam.

Un tikai tad nu sultāns Soleimans Šachs, izgājis

cauri dzīvo zvaigžņu pulkam, iegāja istabā ar ziloņkaula gultu, kurā gulēja krāšņi izrotātā un burvīgu smaržu iesvaīdītā ligava. Un sultāna sirdi Allah tūdaļ iededzināja kaislības svelmi un iesvēla viņu mīlestībā uz šķīsto jaunavu. Un sultāns liksmoja un gavilēja par viņas jaunavību un ligoja svētlaimībā un savā laulības gultā nu aizmīrsa visas savas bēdas un skumjas.

Un augu mēnesi sultāns neiznāca no jaunās sievas istabas un nešķīrās no viņas ne mirkli, jo viņi gaužam patika viens otram. Un pirmā laulības nakti Allah viņai deva mātes cerības.

Un tad nu sultāns sēdās savā valdinieka krēslā un atkal nodevās valdības darbiem, par svētību saviem pavalstniekiem; bet kad pienāca vakars, viņš gāja savas laulātās draudzenes istabā, un tā viņš gāja ik vakarus, līdz devītam mēnešam.

Šī mēneša pēdējā nakti valdiniece sajuta radību sāpes un sēdās dzemtētājas krēslā, un ar Allah palīdzību viņa viegli dzemdēja puisēnu, kam sejā staroja laimes zīme.

Un tiklīdz nu sultāns dzirdēja par dēla piedzimšanu, viņš ieliksmojās bezgalīgā priekā un jaukās ziņas atnesējam dāvāja dārgas balvas; un tūdaļ viņš steidzās valdinieces istabā, pacēla bērnu klēpī, noskūpstīja tam pieri un brīnījās par viņa skaistumu un redzēja, cik pilnīgi tas saskanēja ar dzejnieka vārdiem:

Jau dienā pirmā, kad viņš saulē nāca,
Tam Allah deva varu, slavu spožu,
Un atausa kā jauna zvaigzne viņš!
Tam dzimstot, gavilēja pīķi, šķēpi
Un valdinieku troņi pretim vērās!
Ak, zīdītājas! jūs, ar kuplām krūtīm,
Tam drīzāk liedzat saldo pienu dzert,

Jo raugi: viņa dzēriens saldākais
Būs ienaidnieka karstās asinis,
Un seglos viņš tik lauvu muguras
Un straujos kumeļus, kā vējš kas auļo!

Te nu kalpones un zīditājas ņēma bērnu savā
gādībā, un vecmātes nogrieza tam nabas saiti un ar
melnu krāsu ievilka švīku, kas pagarināja acis. Un ka
nu piedzimušais bērns bija dēls un sultāna dēla dēls,
jo viņa māte bija sultāna meita, un ka nu viņš laistījās
un staroja apbūrošā daiļumā, viņu nosauca par Tadžu
el Muluku¹ Haranu.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un
pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsdesmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu viņu nosauca par Tadžu el Muluku
Haranu. Un skaistākās sievietes viņu audzināja ar gaišu
mīlestības prieku; un aizritēja dienas, aizritēja gadi, un
puisēnam pienāca septītais mūža gadš.

Te viņa tēvs, sultāns Soleimans Šachs lika aicināt
vismācītākos skolotājus un tiem nu bija viņam jānāca
daiļrakstīšana un sintakse un sadzīves smalkuma
gudrības.

Un skolotāji nu puisēnu mācīja līdz viņa četr-
padsmitajam mūža gadam. Un kad viņš zināja visu, ko
sultāns, viņa tēvs, bija gribējis tam mācīt, viņu atzina
par goda drēbju cienīgu jaunekli; un sultāns viņu no
zinību viru rokām atdeva jāšanas skolotājam, kas viņu
mācīja jāt un šķēpu mest un medīt gaceles un vanagus.
Un tā nu princis Tadžs el Muluks Harans drīz jau bija

¹ Tas nozīmē: diadēms, valdinieka kronis.

Ak, viņa acis!.. Uguns liesmu kvēle
Nav karstāka par viņa acu stariem!
Es nesaprotu, kā vēl dzīvs gan esmu,
Kad mūža gājums aizritējis man
Ir viņa acu liesmās zviļošās!
Un viņa vaigi! Vaigu pūkas dzidrās,
Kā zīda zelts, tik liegi vizošās!
Un viņa lūpas!.. Ak, cik bieži laudis
Pie manis nākuši un jautājuši,
Kur, kādā zemē rast tiem dzīves valgmi,
Kur viņas spirdzinošās straumes rit?
Es teicu tiem, ka zīnu avotu,
Kur dzīvības un veldzes brinums rakts!..
Un raugi: slēpts tas jaunekļa šī lūpās,
Šī jaunekļa, kas briežam līdzīgs staltam,
Kam augums vijīgs, pleci maigi, glezni,
Šī vieglā brieža, jaunā prinča lūpās,
Šo lūpu purpurā ar valgo tvīksmi!..

Un tā viss notika, kad viņam bija astoņpadsmit gadi! Bet kad viņš izauga par vīru, viņš izskatā bija tik skaists, ka visi viņu atzina par daiļuma paraugu visās musulmaņu zemēs. Un raugi: tādēļ liels bija viņa draugu un pielūdzēju skaits; un visi nu karsti ilgojās, lai viņš būtu valdinieks savā zemē, tāpat kā viņš bija valdījis visās sirdīs.

Bet princim Tadžam el Mulukam Haranam bija uznākusi karsta dziņa uz medībām, un ilgas dienas viņš klaiņoja pa mežiem un biežiem siliem, nevērodams bailes, ko tikmēr mājās juta viņa tēvs un māte. Un raugi: kādu dienu viņš saviem vergiem lika apgādāties ar pārtiku desmit dienām un ar tiem nu kopā izjāja medībās, un viņam līdzī skrēja liels kurtu bars. Un jāja viņi četras dienas, līdz nonāca meža zvēru apdzīvotā mežainā novadā, kur netrūka ne zvēru, ne putnu,

un kur jautri čalodami un murdēdami tecēja strauti un šalca avoti.

Te nu princis Tadžs el Muluks rādīja zīmi, lai medības sākas, un viņš teica saviem vergiem: „Apvelkat nu apkārt medību tiklu un apņemāt, cik plašu klīdumu vien varēdami, un aploka viņā malā būs mūsu sanāksšanas vieta!“ Un vergi paklausīja, ko viņš tiem lika, un apvilka lielu, platu auklu tiklu, un dzinēji nu gāja no visām tikla malām uz vidu un dzina izbailēs kliezdošus un no zirgiem bēgošus meža zvērus un gaceles. Un tie bija lieli svētki medību panterām un supiem un vanagiem. Kad nu medības bija galā, princis atsēdās upes krastā atpūsties un bagāto lomu izdalīja mediniekiem, bet labāko tiesu atstāja savam tēvam, sultānam Soleimanam Šacham. Un upes krastā viņš nu aizmīga un nogulēja līdz ritam.

Bet medinieki nebija vēl lāgā piecēlušies, te tuvumā ieraudzīja lielu karavāni, kas nakti bija atnākusi un turpat apmetusies; un drīz viņi ieraudzīja daudzus ļaudis, melnos nēģerus un tirgoņus, kuri nāca laukā no savām teltīm un gāja uz upi mazgāties. Te nu princis Tadžs el Muluks pie svešiniekiem sūtīja savu vergu, izdibināt, no kurienes tie nākuši un kas tie tādi bija. Un tūdaļ vergs bija atpakaļ un princim sacīja: „Šie ļaudis teicās esot tirgoņi un šajā vietā apmetušies tādēļ, ka te tik jauka, zaļa zāle un tik burvīgi čalodami rit strauti. Un viņi zinot, ka te šie varot gulēt bez baiļu, jo esot sultāna Soleimana Šacha drošā patvērumā, un kuņģa zemes malā gan neskanot viņa gudrās valdības slava, mieru dodama visiem ceļiniekiem! Un mūsu sultānam viņi vedot daudzas skaistas un dārgas balvas, bēt visskaistākās sultāna dēlam, daiļajam princim Tadžam el Mulukam. Tā viņi sacīja!“

To dzirdējis, princis Tadžs el Muluks atbildēja: „Allah vārdā! Ja šie tirgoņi man ved tik jaukas un skaistas balvas, kādēļ mēs paši lai neejam tās saņemt? Jo raugi: tā mums jautrāk aizritēs rīta cēliens!“

Un tūdaļ princis Tadžs el Muluks ar saviem draugiem un mediniekiem devās uz karavānes teltīm.

Kad nu tirgoņi ieraudzīja sultāna dēlu, kas viņiem tuvojās, un saprata, kas viņš tāds, tie visi izsteidzās viņu apsveikt un lūdza viņu savā teltī, bet princim tūdaļ uzcēla sarkana atlasa goda telti, izrotātu dzīvnieku un putnu krāsainiem iztēlojumiem un iekšpusē apvilktu ar Indijas un Kašmiras zīda audumiem. Bet pagalvi tie viņam palika brīnišķīgu spilvenu uz smalkākās zīda segas, kuŗai malas pušķoja zalgojošiem smaragdiem piekaisītas bārkstis. Un tā nu princis atsēdās uz burvīgās segas un atspiedās uz spilvena, un tirgoņiem lika rādīt viņu preces; un kad tie savas preces izklāja, princis izraudzījās, kas viņam patika, un devīgi samaksāja par tām, kaut tirgoņi negribēja un negribēja naudu ņemt.

Tad nu princis saviem vergiem lika savākt nopirktās preces un dzirās jau kāpt savā zirgā un doties atkal medībās, te pēkšņi viņš tirgoņu vidū ieraudzīja jaunekli. . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

simtsvienpadsmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Te pēkšņi princis Tadžs el Muluks tirgoņu vidū ieraudzīja brīnišķīgi skaistu un milīgi bālu, ļoti košās, gleznās drēbēs ģērbtu jaunekli. Bet viņa skaistajā sejā bija redzamas skumju pēdas, itkā viņš būtu šķīries no sava tēva vai mātes vai dārga drauga.

Un tā nu princis Tadžs el Muluks vairs negribēja projām jāt, neizdibinājies, kas ir šis daiļais jauneklis, uz kuŗu tiecās viņa sirds; un viņš piegāja pie skumjā jaunekļa, novēleja tam laimi un mieru, un maigi jautāja, kam viņa vaigs tik sērīgs. To dzirdot, jaunekļa acis iezaigojās asaras, un viņš varēja atbildēt tikai divus vārdus: „Esmu Azizs!“ Un pēkšņi viņš sāka gauži raudāt un pakrita nemaņā.

Bet kad nu jauneklis atžilba, princis viņam vaicāja: „Ak, zini, Aziz, ka esmu tavs draugs! Saki, kas nomāc tavu sirdi.“ Bet jaunais Azizs atbildēja, nodziedādam šādu dziesmu:

No viņas burvju acīm bēgat visi,
Jo stari šie kā svelme dedzinā!
Ir briesmu pilnas viņas acis melnās,
Kad kaisles kairā gurdumā tās tvikst;
Šīs acis sirdis šķel kā šķēpu tērauds!
Un neļaujaties burvju varai saldai,
Kad dzirdat viņas balsi reibinošo!
Viņš ugunīgs ir viņas valoda,
Kas gudriem vīriem prātu apstulbo!
Ak, kaut jūs viņu redzējuši būtu!
Cik liega un cik vāra viņas miesa, —
Kas zīds un samts pret viņas ādu maigo!
No gleznās kājiņas ar zelta sprādzi
Līdz acīm melnām, daiļi krāsotām,
Viss viņas būtņē saskanīgs un cēls!
Ak, kur gan smaršas burvīgās nu līst,
Kas izplūda no viņas drēbju krokām,
Un kas nu bauda viņas elpu kairo?

Dziesmas vārdus noklausījies, princis Tadžs el Muluks ilgāk vairs negribēja viņu izvaicāt, un sākdam sarunu, viņam sacīja: „Ak, Aziz, kam nerādīji man savas preces, kā citi tirgotāji?“ Bet Azizs atbildēja: „Ak,

mans kungs un pavēlniek, manu preču saiņos tiešām nav nekā tik skaista, lai rādītu to sultāna dēlam.“ Te nu daiļais princis Tadžs el Muluks sacīja Azizam: „Allah vārdā! Es tomēr gribu, lai tu man rādi tās!“ Un jaunajam Azizam viņš nu lika sēsties sev blakus uz zīda paklāja un rādīt viņam savas preces, citu pēc citas. Un daiļos audumus neaplūkojis, princis Tadžs el Muluks neskaitīdams nopirka tos visus, un viņam sacīja: „Bet vai nu tu man nestāstīsi savu bēdu stāstu, ak, Aziz? Es redzu asaras tavās acīs, un tavā sirdī smeldz skumjas. Ja tevi kāds tirda vai zaimo, es pratišu tavus zaimotājus sodīt; bet ja tevi nomāc parādu slogs, es mīļu prātu tos visus samaksāšu, jo zini: mana sirds tiecās uz tevi un silst maigā mīlestībā!“

To dzirdot, jauno Azizu atkal žņaudza rūgtas raudas, un klusā balsī viņš nodziedāja šādu dziesmu:

Ak, cik viltīgas ir acis melnās,
Ar kvēli zilganu kas dedzina un sveļ!

Ak!

Cik vijīgs augums tev uz gurniem kairiem!

Ak!

Ak, mutes medus, daiļo lūpu vīns!
Un krūtis apaļās ar ziedu sārti!

Ak! Ak!

Gūt tevi, tevi kārot man daudz saldāk,
Kā noziedzniekam gaidīt glābiņu!

Ak, nakts!

Un kamēr viņš dziedāja, princis cilāja krāšņos audumus, Azizu novērsdams no viņa skumjām. Te pēkšņi no auduma saiņa izkrita izmargota zīda drēbes gabals, ko jaunais Azizs tūdaļ pacēla. Viņš salocīja to, un visā miesā trīcēdams, izmargoto zīdu palika zem saviem ceļiem un iesaucās:

Ak, mīlā Aziza! Man tālās zvaigznes
Daudz tuvākas par tevi, zvaigzne mana!
Kurp iešu es bez tevis, nelaimīgais?
Kā izcietīšu grūto šķiršanos,
Ja grūti nest man savu drēbju slogu?

Redzējis daiļā Aziza mulsumu un dzirdējis viņa dziesmas vārdus, princis Tadžs el Muluks gaužām brīnījās un, ziņkārībā kvēlodams, jautāja. . .“

Te nu vezīra meita Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un kā daždien pazemīgi aplusa, jo raugi: viņa negribēja velti valkāt atļauju, ko sultāns bija viņai devis.

Bet viņas māsa, mazā Dinazada, bez elpas klausījusies viņas stāstu, pēkšņi iesaucās, savā kaktā sēdēja: „Ak, māsa mana Šecherezada, cik saldi, cik mīlīgi un skaidri tavi vārdi, un cik labi ieelpot viņu rasmīgo spirtumu! Un cik burvīga šī pasaka, un cik brīnišķīgi jauki šie daiļie panti!“

To dzirdējusi, Šecherezada pasmaidīja un atbildēja viņai: „Jā, mana māsa! Bet kas gan šīs pasakas jaukums pret to apbuošo un skaisto pasaku, ko stāstīšu jums citu nakti, ja Allah žēlastība vēl ļaus man dzīvot un ja sultāns būs man žēlīgs!“

Un sultāns Šachriars savā dvēselē sacīja: „Zvēru pie Allah! es nelikšu viņu nonāvēt, iekams būšu dzirdējis šī stāsta turpinājumu, jo raugi: tas ir brīnišķīgs un nedzirdēti jauks!“

Te nu viņš Šecherezadu apvīja savās skaujās un līdz pašam ritam baudīja viņas daiļuma reibinošās smaršas.

Te sultāns Šachriars iegāja tiesas un taisnības plašajā telpā: un dīvāna sēdē bija sanākuši vezīri, emīri un galma ļaudis, sargi un sultāna pils kalpi. Un

turpat stāvēja arī lielvezīrs, padusē turēdams liķautu, kas bija lemts viņa meitai Šecherezadai, jo viņš vairs necerēja to ieraudzīt dzīvu. Bet par viņa meitu sultāns viņam neteica ne vārda un tiesāja tiesājamās, iecēla un atcēla amata vīrus un nodevās savas valsts svētīgajam darbam, un tā līdz vēlam vakaram. Tā nu sēde beidzot bija galā, un sultāns iegāja savā pili. Bet vezīra sirds bangoja lielā nemierā un viņa brīnumiem nebija gala.

Bet tiklīdz satumsa nakts, sultāns Šachriars iegāja Šecherezadas istabā... Un necik ilgi, te mazā Dinazada piecēlās no sava paklāja un teica Šecherezadai:

„Ak, mana māsa, lūdzama stāsti nu tālāk savu brīnišķīgo stāstu par daiļo princi Tadžu el Muluku, par Azizu un viņa miļo draudzeni, ak, stāsti šo jauko un patieso stāstu, ko vezīrs Dandans stāstīja kalifam Dau el Makanam pie Konstantīnijas vārtiem“. Un Šecherezada uzsmaidīja savai mātai un sacīja viņai: „Jā, miļā māsa! Es stāstīšu to no visas sirds! Es tikai gaidu, kad laimīgais un augstais sultāns man to ļaus!“

Te nu sultāns Šachriars, nevarēdams aizmigt, sacīja, jo viņu valdzināja aizraujošais stāsts: „Ak, stāsti nu tālāk!“

Un Šecherezada stāstīja:

„Tā nu, ak, cēlais un augstais valdiniek, princis Tadžs el Muluks gaužam brīnījās un ziņkārībā kvēlodams jautāja: „Ak, Aziz, ko tu tur slēpi?“ Un Azīzs atbildēja: „Ak, mans kungs un pavēlniek, tu jau zini, ka savas preces es negribēju tev rādīt, jo raugi: tas, ko es šē slēpju, ir manai sirdij dārgs. Ko nu lai daru!“ To teicis, viņš izdvesa dziļu nopūtu. Bet daiļlais princis bija tik neatlaidīgs un teica viņam tik maigus vārdus, ka jaunais Azīzs beidzot atzinās:

„Tad zini, ak, mans kungs un pavēlniek, mans stāsts par šo zīda drēbes gabalu ir tiešām brīnišķīgs; un tas glabā manai sirdij mīlas un saldās atmiņas. Jo mūžam manā piemiņā nedzisis ta, kas deva man šo izmargoto zīdu. Un tai, kas deva man pirmo gabalu, vārds ir Azīza; bet otru atceroties, man sāpīgi un rūgti pieminēt viņas vārdu! Jo viņa pati ar savu roku mani izveidoja, kāds es še sēdu. Bet ka nu sācis jau esmu, es stāstīšu visu līdz galam; un droši vien mans stāsts tev patiks un derīgu pamācību dos tiem, kas vērtīgi klausīsies.“

Te nu jaunais Azīzs no savu ceļu apakšas izvilkta zīda drēbi un izklāja to uz segas, kur viņi abi sēdēja. Un princis Tadžs el Muluks tūdaļ ieraudzīja divus drēbju gabalus; vienā bija ar krāsainiem zīda dzīpariem un zelta pavedieniem izšūta vijīga gacele; bet otrā tāda pati gacele bija izšūta ar sidraba diegiem, un gacelei kaklā karājās tīra zelta krelles, un krellēs laistījās trīs Austrumu chrizolīti.

Redzēdams brīnišķīgi izšūtās gaceles, princis iesaucās: „Lai slavēts, kas savus darbus dara ar tik lielu mākslu!“ Un viņš teica jaunajam skaistulim:

„Ak, Azīz, stāsti mums drīzāk šo stāstu par sevi pašu, par Azīzi un par to, kuŗa izšuva otro gacelī!“ Bet daiļlais Azīzs teica princim Tadžam el Mulukam:

„Tad zini jel, ak, mans jaunais kungs un pavēlniek...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsdivpadsmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu jaunais Azizs savu stāstu princim Tadžam el Mulukam turpināja šādiem vārdiem:

„Tad zini jel, ak, jaunais kungs un pavēlniek, ka mans tēvs bija visbagātākais un slavenākais tirgotājs, un es biju viņa vienīgais dēls. Bet man bija māsiņa, ko man līdzī audzināja mana tēva namā, jo viņa jau agri bija bārenīte.

Un mirdams, mans tēvocis lika mani vecākiem zvērēt, ka viņi mūs salaulās, iekams mēs būsīm pilngadīgi. Tādēļ nu mūs nešķīra nekur un nekad, un mēs bijām viens otram mīļi; un gulējām mēs abi vienā gultā, un mums ne prātā nenāca visādas maldū domas, kaut mana tēvoča meita tādās lietās bija ļoti acīga un gudra, un zināja vairāk, nekā es; beidzot es visu nopratu, domādams par to, kā viņa mani apviņa savām rokām un kā viņa pie manis kļāvās ar saviem gurniem, aizmīgdama manās skaujās.

Bet pienāca mūsu pilngadība, un mans tēvs sacīja mātei: „Mūsu dēls Azizs vēl šo pašu gadu jāapprecina ar viņa māsiņu Azizi.“ Un tēvs ar māti nolika laulības līguma rakstīšanas dienu un tūdaļ sāka posties uz kāzu dzīrēm. Un tā nu viņš devās kāzās aicināt radus un draugus, visiem sacīdams: „Šo piektdienu, pēc lūgšanas stundas, mēs rakstīsim laulības līgumu starp Azizu un Azizi.“ Un arī mana māte steidzās to stāstīt visām sievietēm, kas bija viņas tuvumā. Un lai nu viesiem būtu patīkama ienākšana dzīru namā, mana māte un mūsu mājas sievietes, ūdeni netaupīdamas, berza un spodrināja grīdas, un marmora plāksnes sāka spīdēt un laistīties; un grīdas viņas izklāja ar krāšņām segām un sienas izpušķoja ar zeltā šūtiem audumiem, kas glabājās lielās lādēs. Bet mans tēvs lika cept raušus un saldumus, un pats gādāja ēdienus

un dzērienus. Un iekams sanāca viesi, māte mani sūtīja hamamā mazgāties un vergam lika iet man līdzi un nest manas jaunās, greznās drēbes, kas bija man jāģērbj mugurā pēc hamama.

Un tā nu es gāju hamamā un nomazgājies iegērbos krāšņajā tērpā, kas bija tik piesmaršots, ka visi laudis apstājās un ieelpoja manu drēbju saldās smaršas.

Un es devos uz mošeju, skaitīt lūgšanu, kas man bija jāskaita pirms kāzu svinībām, te pēkšņi ceļā atcerējos savu draugu, ko biju aizmirsis dzīrēs ielūgt. Un tā nu es steidzos pie viņa, un gāju ātriem soļiem, lai nenokavētos, un beidzot nomaldijos šaurā ieliņā, kur savu mūžu nebiju kāju spēris. Un ka nu visa miesa man tvīka un svīda pēc siltā hamama, mani spirdzināja mazās ieliņas ēnainais dzēstrums, un īsu brīdi es atsēdos solā pie sienas; bet iekams atsēdos, no kabatas es izvilku zeltā šūtu lakatiņu, un aplāju ar to savu solu. Un tveice todien bija tik karsta, ka sviedri man bira aumaļām; un man nebija nekā, ar ko noslaucīt seju, jo lakatiņam pats sēdēju virsū, bet es svīdu vienā svīšanā, un jo vairāk vēl tādej, ka mani dedzināja nemiers. Es jau dziros pacelt sava jaunā ģerba malu un ar to noslaucīt lielās sviedru lāses, kas man bira pa vaigiem, te pēkšņi manā priekšā nokrita balts zīda lakatiņš, maigs un viegls, kā liega vēsma; to redzot, es savā dvēselē jutu brīnišķīgu spirtumu, bet viņa smarša būtu varējusi dziedināt visas kaites. Es ātri noliecos un paņēmu to un pacēlu galvu, vērodams un pētīdams savādo notikumu; un manas acis ieraudzīja tās jaunavas acis, kuŗa vēlāk man dāvāja pirmo zeltā šūto gaceli. Un augšas stāva logā es saskatīju...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

viņa stāstīja:

„Un augšas stāva logā es saskatīju jaunas meitenes smaidošu seju; bet es nevaru izteikt, cik burvīgs bija viņas daiļums, jo raugi: mani vārdi par vājiem!

Tikai zini, ka jaunā meitene, ieraudzījusi manu skatienu, kas nenovērsās no viņas, pie savām lūpām pielika rādītāja pirkstu; tad salieca garo pirkstu un piespieda to pie kreisās rokas rādītāja un abus pirkstus pielika pie savām krūtīm. Tad pacēla galvu, un logu aizcirtusi, pēkšņi nozuda.

Te nu es, apmulsis un pārsteigts, un neremdināmas dziņas svelts, velti lūkojos logā, cerēdams vēlreiz ieraudzīt šo tēlu, kas apbūra manu dvēseli, bet logs kā neverās, tā neverās. Un kad nu es savā solā biju sēdējis līdz pašam saules rietam, aizmirsis savu laulības līgumu un savu līgavu, es necerēju vairs nekā un redzēju, ka velti man šē gaidīt.

Tad nu es cēlos ar salauztu sirdi un gāju mājās; un iedams cilāju meitenes nomesto lakatiņu, un viņa smaršu es baudīju ar tik lielu prieku, itkā pēkšņi būtu ielidojis paradīzē. Un lakatiņu atklājis, es vienā stūrī ieraudzīju ar smalku, sarežģītu rokrakstu daiļi un glezni rakstītus pantus:

Es pantos žēlos izdvest gribēju
It visu kaislību, kas dvēselē kvēlo,
Ar rindām šim, tik glezni savitām.
Ik rokrakstā ir dvēse redzama,
Kaš rakstījusi to ar savu roku.
Bet draugs mans teica: „Kādēļ rokraksts tavš
Tik izmocīts un laužts? Un kādēļ tas
Ik dienas neskaidrāks un vārāks top?“
Es atbildēju tam: „Es pati ciešu,
Un nemiers mani plosa, ilgas sveļ!

Vai tiešām tu tāds nelga vientiesīgs,
Ka neredzi tur visas mīlas zīmes?

Bet otrā stūrī bija ar pareizāku un sparīgāku
roku ierakstīti šādi panti:

Ne dzintars zeltainais, ne pārļu košums
Ne mūžam līdzīgs nebūs daiļumam,
Kas viņas vaigos zied un staro spoži!
Ja dvēse tava nāves ilgojas,
To viņa dos ar savu acu skatiem,
Kas apbur visus, kuŗi milē to, —
Bet ja tu kāro baudu reibinošu,
No kalpiem neņem viņa kausu tad, —
Jo vairāk viņas vaigi reibina!
Un ja tu zināt gribi, cik ta šķīsta,
Tev mirtes slavēs viņas jaunavību
Un bana zari teiks, cik viņa slaida!

Te nu, ak, mans kungs, es gluži samulsu savā
prātā, bet nakts vidū tomēr pārrados mājās. Un sava
tēvoča meitu es redzēju mirkstam asarās; bet, mani
ieraudzījusi, viņa ātri nožāvēja savas acis, pienāca man
klāt un palīdzēja man noģērbties, un klusi sāka mani
izvaicāt, kādēļ es nokavējies; un viņa stāstīja, ka visi
viesi: emīri un bagātie tirgoņi un daudzi citi, un arī
kadiji un liecinieki gaidījuši, gaidījuši manu pārnāk-
šanu, bet nevarējuši sagaidīt un sākuši ēst un dzert,
un tikām nu ēduši un dzēruši, līdz vairāk nevarējuši,
un gājuši mājās, savmalu kuŗais. Un vēl viņa sacīja:
„Bet mans tēvs iedegās tik sīvās dusmās, ka nozvē-
rējās mūsu kāzas atlikt uz citu gadu! Ak, saki, mana
tēvoča dēls, kam tu tā dariji?“

Un es nu atbildēju: „Ak, mana tēvoča meita, tad
dzirdi jel, kas noticis!“ Un es viņai stāstīju savu dēku

no sākuma līdz galam. To dzirdējusi, viņa paņēma no manām rokām lakatiņu, izlasīja, kas tur bija rakstīts, un sāka gauži raudāt. Un tad viņa jautāja man: „Bet vai tad viņa ar tevi nerunāja?“ Un es atbildēju: „Viņa rādīja tikai zīmes, bet es tās nesapratu, un es nu tevi lūdzu, lai tu tās izskaidro man.“ Un es nu viņai rādīju visas svešinieces kustību zīmes. To redzējusi, viņa teica man: „Ak, mana tēvoča dēls, ja tu būtu prasījis manas acis, es tūdaļ būtu tās atdevusi tev! Un zini: es gribu tev palīdzēt no visas sirds, lai vari atgūt savas dvēseles mieru, un es lūkošu izgādāt tev satikšanos ar šo sievieti, kas valdzina tavas domas un kas droši vien tevī iemīlējusies! Jo visas šīs zīmes, kas mums, sievietēm, tik labi zināmas, skaidri rāda, ka viņa tevi iekārojusi un pēc divām dienām tev gaida uz tikšanos, jo raugi: divi pie viņas krūtīm piespiestie pirksti nozīmē dienu skaitu, bet pirksta pieskāriens pie lūpām saka, ka tu viņai esi tas pats, kas miesai dvēsele. Ak, Aziz, nešaubies par manu mīlestību, jo tevī es milu ar visu savu jūtu dedzību, bet es gribu tev kalpot, cik varēdama; es ņemšu jūs abus savā gādībā un sargāšu jūs visiem saviem spēkiem.“ Te nu es pateicos viņai par viņas lielo mīlestību un par viņas labiem vārdiem, jo tie manā sirdī lēja cerību; un divas dienas es dzīvoju mājās, gaidīdams tikšanās stundu, ko bija nolikusi mana mīļākā. Un aizkustināts es guldīju savu galvu māšicas klēpī, un māšica nebeidza mani mierināt un stiprināt manu sirdi. Un kad nu pienāca tikšanās stunda, mana tēvoča meita palīdzēja man apģērbties košās drēbēs un pati savām rokām mani aplaistīja dārgākām smaršām...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

viņa stāstīja:

„Un skaistais Azīzs turpināja savu stāstu jaunajam princim Tadžam el Mulukam: „Un pati savām rokām viņa aplaistīja mani dārgākām smaršām, sadedzināja benzoja koka skaidiņu, un maigi apskāvusi mani, sacīja: „Ak, mīlais mans, nu nāc tava miera stunda! Stiprinies un esi drošs, un nāci pie manis atpakaļ laimīgs un apskaidrots. Jo raugi: es pati tev vēl iegūt dvēseles mieru, jo tava laime dos laimi arī man. Tad eji jel un staidies drīzāk mājās, lai vari man stāstīt, ko esi piedzīvojis. Un mums abiem būs vēl daudzas jaukas dienas un saldās, burvīgas nakts.“ To dzirdējis, es staidzos klusināt savas sirds pukstus un remdināt nemieru, kas bija mani satvēris, un atvadījies no sava tēvoča meitas, es atstāju māju. Ēnainā ieliņā nonācis, es devos uz savas mīļās māju, un sirds man kvēloja drudzainā nemierā; un tiklīdz es piegāju pie sola, te augšas stāva logs tūdaļ atvērās, un manās acīs pēkšņi satumsa visa pasaule. Bet es savaldījos un ielūkojos logā, un manas acis ieraudzīja to pašu daiļo jaunavu. Un brīnišķīgo seju redzēdams, es notricēju saldās un kairās drebuļos, un atkritu solā. Bet daiļā jaunava nenogāja no loga un neatlaidīgi raudzījās uz mani, un viņas acīs gailēja kaislibu ugunis; un rokās viņa turēja spoguļi un sarkanu lakatu. Un tā nu, ne vārda neteikusi, viņa atlocīja piedurknes, savas kailās rokas rādīdama līdz pleciem, un izstiepusi visus piecus labās rokas pirkstus, viņa piespieda tos pie savām krūtīm; tad viņa izbāza roku laukā, pirkstos turēdama spoguļi un sarkano lakatu; un trīs lāgi viņa pavicināja lakatu, gan paceldama, gan atkal nolaidīdama to; un beidzot viņa lakatu salocīja, galvu nolieca uz

manu pusi, un pēkšņi to atmetusi, aizcirta logu un pazuda. Un to visu viņa darīja, neizrūnādama ne pušplēsta vārda. Gluži otrādi! Viņa pameta mani tirdošā neziņā; un es tiešām nezināju, vai man jāpaliek, vai jāiet prom; un tā es neziņas mulsumā palaidu ilgas stundas, līdz pašai pusnaktij acis nenovērsdams no loga. Un savu domu plosīts, es gāju mājās, kur satiku sava tēvoča meitu ar izraudātām acīm un skumju un pazemīgu seju. Un gluži nevarīgs es pakritu uz grīdas. Te nu mana tēvoča meita piesteidzās man palīgā un turēja mani savām rokām; un viņa skūpstīja manas acis un žāvēja tās savas piedurknes krokām; un, mierinādama manu prātu, viņa pasniedza man glāzi sorbeta, kas bija mazliet piesmaršots ar pomeranču ūdeni; un klusā balsī viņa sāka mani izvaicāt, kur es tik ilgi kavējies un kādēļ mans vaigs tik sērīgs.

Te nu es, savu nogurumu nevērodams, stāstīju viņai visu, kas bija noticis, rādīdams viņai daiļās svešinieces kustību zīmes. Un mana tēvoča meita man sacīja: „Ak, Aziz, manas sirds valdīniek, viņas zīmes sāka, ka pēc piecām dienām viņa sūtīs tev ziņu, un to tu uziesi pie krāsotāja, šīs ieliņas stūrī. To dzirdējis, es iesaucos: „Ak, manas sirds meita, lai piepildās tavi vārdi! Un ieliņas stūrī es tiešām redzēju jūdu krāsotāju namiņu.“ Bet, nevarēdams gainīt savas atmiņas, es sāku raudāt nabaga Azizas skaujās, un Aziza mani mierināja vismaigākiem vārdiem un neaizmirstamiem glāstiem; un viņa teica man: „Ak, Aziz, zini jel, ka milētāji savās gaidās cieš ilgus, grūtus gadus un tomēr nepagurst un nekrīt izmisumā; bet tu tikai vienu nedēļu vēl pazīsti mīlestības sāpes un ļaujies jau tik drūmām skumjām! Jel stiprinies, ak, mana tēvoča dēls! Celies un stiprinies ar šiem ēdieniem un dzeri šo vīnu, ko pati tev tecināju.“

Bet es, ak, mans kungs, nevarēju norīt ne kumosu un nevarēju izdzert ne lāsīti vīna; un naktis man nenāca vairs miegs, un mana seja pārvērtās gluži dzeltena, un izskats mans bija nožēlojams. Jo raugi: pirmo reizi mūžā es izjutu kaislību liesmas un izcietu milestības rūgtumu un svētlaimību.

Un raugi: piecās dienās es briesmīgi izdēdeju, un mana tēvoča meita, par mani skumdama un zūdīdamās, ne mirkli neatstājās no manis un dienas un naktis palaida pie mana pagalvja, stāstīdama man dažādas milestības dēkas; un visas šīs naktis viņa neaizvēra savas acis un vairāki lāgi es redzēju, ka zagšus viņa slaucīja asaras. Bet kad nu šīs piecas dienas bija pagājušas, viņa lika man celties un veda mani hamamā; un pēc hamama viņa maigi un rūpīgi mani saģērba un sacīja: „Steidzies nu drīz uz tikšanos! Un lai nu Allah tev palīdz sasniegt, ko kāro tava sirds, un lai Viņš spirdzina tavu dvēseli!“ Tā nu es steigšus devos prom no mūsu mājas un aizskrēju uz krāsotāja namiņu.

Bet tas bija sestdienas vakarā, un jūdu krāsotāja tirgotava bija aizslēgta. Es tomēr atsēdos pie tirgotavas durvīm un gaidīju, kad saules rietā beigsies muezīnu lūgšanas minaretos. Un ka nu nāca jau nakts un nenesa man mierinājumu, es pēkšņi notricēju bailēs un dziros mājup. Un mājās es pārnācu kā apskurbis un nesagīdu, ko daru un ko runāju. Un istabā es ieraudzīju savu nabaga Azizi, bet viņas seja bija pievērsta sienai; un viena viņas roka bija nolikta uz galda, otra bija piespiesta pie sirds; un skumjā balsī viņa skaitīja pantus par nelaimīgas milestības ciešanām.

Bet tiklīdz viņa ieraudzīja mani, viņa nožāvēja savas acis lakata stūri un pienāca man klāt, lūkodama smaidīt, lai nerādītu man savas sāpes; un viņa teica

man: „Ak, mīļais brāli manu, lai Allah dod tev ilgāku svētlaimību! Bet kam tu mājās nāci pašā nakts vidū un turklāt vēl gluži viens, kad nakts tev bija jāpalaiž pie savas mīļās?“ Te nu es vairs neizcietu un, iedomājies, ka viņa par mani tikai zobojas, es grūdu viņu tik rupji un neganti, ka viņa pakrita un atsitās pret divāna stūri; un viņas pierē parādījās plata rēta, no kuņas tecēja asinis. Bet mana tēvoča meita neiedegās ne dusmās, ne naidā, un neizrunāja nevienu nosodošu vārdu; viņa mierīgi piecēlās un aizdedzināja posas gabaliņu, un pielikusi to pie savas rētas, pieri apsēja ar lakatiņu; tad viņa noslaučīja asinis, kas bija aptraipījušas marmora grīdas plāksnes, un itkā nekas nebūtu noticis, viņa pienāca atkal pie manis, smaidīdama savu mierīgo smaidu, un teica man lēnprātīgā balsī. . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtspiecpadsmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un itkā nekas nebūtu noticis, viņa pienāca atkal pie manis, smaidīdama savu mierīgo smaidu un teica man lēnprātīgā balsī: „Ak, mana tēvoča dēls, es nožēloju no visas sirds, ka tevi skumdināju ar neapdomīgiem vārdiem. Jel piedodi man cēlsirdīgi un stāsti man, kas noticis, lai varu zināt, vai es nevarētu tev palīdzēt!“ Te nu es stāstīju viņai par savu neveiksmi un par visu, kas bija mani piemeklējis. Un Aziza teica man: „Ak, manu acu Aziz, tici man, tu savu mērķi sasniegsi, jo jaunā meitene grib tikai pārbaudīt tavu pacietību; un viņa grib izdibināt tavas mīlestības spēku un tavu uzticību. Un rītu tad nu aizeji jau agrāk un sēsties solā pie loga, un tu redzēsi, ka tavas ilgas

piepildīsies!“ To teikusi, mana tēvoča meita man atnesa ēdienu paplāksni, apkrautu ar porcelāna krūzītēm un šķīvišiem, bet to es atvairīju tik nepacietīgi un dusmīgi, ka visi smalkie trauki uzskrēja gaisā un tūdaļ nokrita uz krāšņās segas; ar savu kustību es gribēju viņai teikt, ka nekāroju ne ēdienu, ne dzērienu. Te nu nabaga meitene, neminējusi ļaunu vārdu, salasīja porcelāna suķes, kas klāja grīdu, un rūpīgi notīrīja segu; un tad viņa pienāca atkal pie manis un atsēdās man blakus uz mīkstā spilvena, uz kuŗa es biju atlaidies: un visu cauru nakti viņa nebeidza ar savu vēdekli man liegas vēsmas vēdināt un teikt man vissaldākos vārdus, pilnus glāstu un maiguma. Bet es nu klusībā domāju: „Ak, kāds neprāts ir milēt!“ Un tā nu beidzot atausa rīts un es cēlos un steidzos uz šauro ieliņu, pie jaunās meitenes loga.

Un nebiju es vēl paguvis atsēsties solā, te pēkšņi atvērās logs un manas ieliksmotās acis ieraudzīja tās jaunavas daiļo galviņu, kas apbūra visu manu dvēseli. Un viņa uzsmaidīja man vismaigāko smaidu, mirdzinādama savus skaistos zobus. Te pēkšņi viņa nozuda un tūdaļ atkal parādījās pie loga, rokās turēdama maisiņu, spoguļi, puķu podu un lukturi; un spoguļi viņa ielika maisiņā un iesvieda to istabā; tad ar apburošu kustību viņa palaida vaļā savus melnos matus, un tie nu viņu ietina kā smags vilnis, un brīdi aizsedza pat viņas seju; un lukturi viņa ielika puķu podā un beidzot visu savāca un izgaisa. Un pēkšņi logs aizcirtās. Un mana sirds aizlidoja daiļai jaunavai līdzī. Un ko es tobrīd izjutu, to neviens nevarētu izteikt cilvēku valodā.

Un zinādams, ka ilgāk gaidīt man velti, es skumjās un izmisumā gāju mājās, kur sava tēvoča nabaga meitu ieraudzīju asarās mirkstum, ar divkārši apsiētu galvu;

viens apsejums apņēma brūci pierē, otrs aptina viņas slimās acis, iekaisušas no nebeidzamām asarām, kas bija raudātas visu šo skumjo dienu ilgotnē. Un, mani neredzējusi, galvu nodūrusi, viņa sēdēja, līgodama burvīgu pantu jaukā saskaņā:

Par tevi, Aziz mans, es sapņoju!
Kur zeme ta, kas tavus soļus auklē?
Ak, Aziz, atbildi! Kur mīti tu,
Mans mīlais staiguli! Un neaizmirsti,
Ak, Aziz mans, — lai liktens negantais,
Kas manu laimi skauz un mani plosa,
Ved tevi, kuņģā zemes malā vezdams, —
Tev vietu siltāku ne mūžam nedos
Par patvērumu to, kas Azizai
Slēpts sirdī mīlošā un sāpju šaustā!
Bet Aziz mans, tu mani nedzirdi,
Tu aizeji! Un manas acis skumjās
Lej asaras, kas nebeidz straumēm plūst.
Ak, remdi sāpes savas, Aziz mans,
No dzestriem, skaidriem kristalavotiem,
Bet manām sērām baudīt ļauji, draugs,
Tik sāļās asaras no acīm gurdām!
Sirds, raudi, ak, par rūgto šķiršanos!
Par tevi, Aziz mans, es sapņoju!
Kur zeme ta, kas tavus soļus auklē?
Ak, Aziz, atbildi! Kur mīti tu,
Ak, mīlais mans, ak, gaitniek cietsirdīgais?

Dziesmas vārdus izrunājusi, viņa atskatījās un ieraudzīja mani; un tūdaļ viņa atgīdās un savas skumjas un savas asaras no manis slēpa; un viņa pienāca pie manis un brīdi stāvēja klusēdama, jo nevarēja izteikt ne vārda. Un beidzot viņa sacīja man: „Ak, mana tēvoča dēls, sēsties un stāsti man visu, kas tevi piemeklējis!“ Un tā nu es viņai stāstīju par daiļās jaunavas noslēpumainām kustībām. To dzirdējusi, Aziza man

teica: „Pricājies, ak, mana tēvoča dēls, jo raugi: tavas ilgas nu piepildījušās! Un zini, ka maisā iebāzts spogulis nozīmē saules rietu: to darīdama, viņa lūdz tevī rītvarak savā namā; klaidā palaistie melnie mati, kas klāja viņas seju, nozīmē nakti, kas zemi ietin savā tumsā, un ar to viņa apstiprina pirmās zīmes teikto lūgumu; puķu pods saka, ka tev būs iet viņas dārzā, turpat aiz ieliņas pie viņas nama; bet lukturis uz puķu poda nozīmē, ka, dārzā iegājušam, tev jāiet uz to pusi, kur spīdēs luktuŗa gaisma, un tur nu jāgaida sava mīļā.“ Bet, cerībās vilies, es iesaucos: „Ak, cik bieži tu ar saviem aplamiem izskaidrojumiem jau esi modinājusi manas cerības! Ak, Allah! Allah! Cik es nelaimīgs!“ Te nu Aziza sāka mani glāstīt un mierināt vismaigākaiem un jaukākiem vārdiem. Bet, bīdamās mani sadusmot vai manā sirdī iededzināt nepacietību, viņa neiedrošinājās ne pakustēties, ne piedāvāt man ēdienu vai dzērienu.

Bet otrās dienas vakarā es tomēr gribēju palūkot savu laimi, un Azizas pamudināts, cēlos un, hamamā nomazgājies, apģērbu savas labākās drēbes, un man palīdzēja Aziza, kas jau tik bagātīgi bija man pierādījusi savu pašai dziedību un cēlo sirdi, kaut slepenībā viņa lēja gaužas asaras. Un mani pavadīdama, Aziza mani uzlūkoja izmisuma pilnām acīm un raudādama teica man: „Ak, mana tēvoča dēls! Ņemi šo muskusa zirnti un piesmaršo ar to savas lūpas. Un apsolies man, ka savas ilgu slāpes remdējis, tu savai mīļai teiksi dziesmas vārdus, kurus tūdaļ tev noskaitīšu.“ Un savām rokām viņa apvija manu kaklu un ilgi, ilgi raudāja pie manām krūtīm. Tad nu es viņai zvērēju, ka teikšu daiļai jaunavai šos dziesmas vārdus. To dzirdējusi, Aziza tūdaļ bija mierīga un lika man vairāki

lāgi savu dziesmu atkārtot, bet es vēl neizpratu viņas lūguma lielo noslēpumu un nezināju, cik nākotnē tas būs svarīgs.

Ak, mīlētāji! Allah vārdā lūdzu,
Jel sakat man, ja mīlas kvēle sirdī
Jums degtu mūžīgi un neizdzistu, —
Kur savu glābiņu jūs meklētu?..

Te nu es aizsteidzos ātriem soļiem, un piegājis pie dailās jaunavas dārza, vārtus atradu jau vaļā; un dārza dibenā es ieraudzīju aizdegtu lukturi un tumsā devos taisni uz turieni, kur spīdēja gaisma.

Un kad nu es piegāju pie apgaismotās vietas, maniemi brīnumiem nebija gala! Es tūdaļ apmulstu un pēkšņi atgīdosi brīnišķīgā un krāšņā istabā, kurai pāri klājās milzīgs zilona kaula un melnkoka izrotāts jumols; un lielo plašo istabu piemirdzēja zelta lukturi un zelta važās pie griestiem piekārtas kristala spuldzes. Un istabas vidū laistijās izmargots un brīnišķīgām arabeskām izdailots baseins, un ūdens saskanīgi jaukāš čalas spirdzināja un auklēja dvēseli. Turpat blakus, uz liela perlmutra galda, zalgoja ar zīda lakatu aplātā sidraba paplāksne; bet uz raibās segas bija nolikta liela dedzināta un spodrināta māla krūze, un uz krūzes garā kakla spulgoja kristala un zelta kauss.

Te nu es, ak, mans kungs, vispirms pacēlu zīda lakatu, ar ko bija aplātā lielā sidraba paplāksne. Un brīnišķīgie jaukumi, ko es tur ieraudzīju, vēl tagad žilbina manas acis. Un raugi: uz paplāksnes es ieraudzīju...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsešpadsmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un vezīrs Dandans daiļā Aziza stāstu savam valdiniekam, kalifam Dau el Makanam, turpināja tā:

Un raugi: uz paplāksnes es ieraudzīju četrus ceptus cāļus, zeltainus un smaršīgus, un cepti tie bija ar vissmalkāko aizdaru; un vēl tur laistījās četri diezgan lieli porcelāna kausi, un pirmajā bija mallahabijs¹, piesmaršots ar pomeranču ziediem un apkaisīts ar sagrūstām pistācijām; otrā kausā bija spiestās rozīnes, aplaistītas ar rožu ūdeni; un trešā — ak, trešā! bija baklava², ar smalkāko roku sagriezta plānās un vārās šķēlitēs; bet ceturtnā kausā liegās smaršās kūpeja riekstu pildītās raušu lodītes, tik pilnas, ka dzirās vai pušu plīst! Tas viss bija tikai vienā paplāksnes pusē! Bet otrā puse bija apkāuta ar gardākiem un saldākiem augļiem: ar nobriedušām vīgēm, citroniem, vīnogām un bananiem. Un augļiem apkārt laistījās un smaršoja rozes, jasmīni, lilijas un narcises!

To redzējis, es ligoju svētlaimībā un gainītju visas sērīgās domas, un ļāvos mirkļa priekiem. Un mulsu es tikai tādēļ, ka visapkārt neredzēju nevienu dzīvu dvēseli, nevienu Allah radījumu! Un ka nu tur nebija ne kalpones, ne vergu, kas mani aptecētu, es sāku pacietīgi gaidīt, kad atnāks manas sirds mīļākā. Bet aizritēja visa stunda un nenāca neviens; un aizritēja vēl otra, treša stunda... Te nu es sāku sajust izsalkumu, jo savas kaislības mākts, es sen jau nebiju ēdis. Un kad nu mans sapnis jau dzirās piepildīties, man Allah deva brīnišķīgu ēstgrību; un sirdi es pateicos savai nabaga Azizai, kuŗa man pareģoja labas sekmes un izskaidroja man šādu tikšanos noslēpumus.

¹ Mallahabijs ir piena, rīsu un miltu ēdiens.

² Baklava ir nacionāls ēdiens Austrumos: ar pistācijām un mandelēm pildīta irdena mikla.

Un raugi: nevarēdams vairs ilgāk klusināt savu pēkšņo izsalkumu, es uzklupu vispirms šiem burvīgiem riekstu raušiem, par kuņiem gardāks man nebija nekas, un es nezinu, cik biju tos apēdis; un tie nu bija tik labi un tik gardi, itkā paradīzes meitu debess pirkstiņi tos būtu piesmaršojuši savām dzidrajām smaršām. Un tad es sāku tiesāt treknās baklavas šķelītes un ēdu, ēdu, cik liktenis manam vēderam bija lēmis; un vēl es iztukšoju visu baltā mallahabija kausu, un savā sirdī jutu burvīgu spirtumu; un tad nu es sukāju cāļus, un pats vairs skaidri nezinu, vai apēdu vienu vai divus, vai trīs vai visus četrus, jo granātu graudiem pieskābinātais pildījums bija tik brīnišķīgs, ka nevarēju un nevarēju šos cāļus atstāt; un beidzot es sāku mīloties ar augļiem, un izraudzijos tikai tos, kuņi patīkami spirdzināja manu muti; un visu kuplo mielastu es beidzu ar divām vai trim saldo granātu graudu kaņoniņām un pateicos augstajam Allah par Viņa svētību. Un savas slāpes es remdināju, dzerdams no māla krūzes, rokā neņemdams pat ne kausu.

Un tiklīdz nu vēders man bija pilns, man uzmācās tik nevairāms gurdums, ka pēkšņi sagura visi locekļi; un man gandrīz vairs nebija spēka nomazgāt savas rokas; un tad nu es atlaidos spilvenos, kas bija nolikti uz krāšņās segas, un iegrīmu dziļā miegā.

Kas šajā naktī mani piemeklēja, ak, mans kungs?.. Tad zini tikai, ka, rita agrumā atmodies, es saules staru tveicē negulēju vis vairs uz mikstās segas, bet uz kaila marmora, un man uz vēdera bija uzbērta sāls sauja un sagrūstu ogļu riekšava. Te nu es pēkšņi pietrūkos kājās un atžilbu, un sāku lūkoties pa labi un pa kreisi; bet nekur es neredzēju nevienu dzīvu dvēseli. Un lieli nu bija mani brīnumi, un es ieņīdu

pats sevi; un es rūgti nožēloju savas miesas vājību un savu nevarību, ka nebiju varējis pretoties miegam un nogurumam. Tā nu es ar skumju sirdi aizklīdu savās mājās, kur ieraudzīju nabaga Azizi; un klusās sērās, asaru pilnām acīm viņa teica dziesmas vārdus:

Cik liegi laukos žūžo lēnas vēsmas!
Man pazīstamas viņu smaršas saldās,
Kad viņu rokas, maigi glāstošās
Vēl manus matus nava skārušas!
Ak, vēsmas, lidojat! Un dziedat, putni!
Šurp lidojat! Es nezinu, kas būs!..
Ak, mila mana, kaut es varējusi,
Ak, kaut es varējusi tevi skaujās
Tik kaisli tvert, pie krūtīm savām glaušt,
Kā mīlētājs glauž mīļu galviņu!..
Un tavas elpas maigā burvībā
To visu aizmirst, sirdij kas liek ciest!..
Ja zudīsi, Aziz, kāds prieks man dzīvot
Bez tevis pasaulē vairs paliktu?
Bet, ak! kas pateikt man to varētu,
Vai Azizam sirds tikpat karsti kvēlo
Un tikpat liesmaini deg kaislība?..

Bet, mani ieraudzījusi, Aziza strauji piecēlās, un nožāvējusi asaras, sveicināja mani laipniem un milīgiem vārdiem un palīdzēja man atpestīties no manu drēbju smaguma; un vairāki lāgi pielikusi tās pie deguna, viņa teica man: „Allah vārdā, ak, mana tēvoča dēls! Te nav ne jausmas no tām smaršām, kādas pielīst vīrieša drēbēs, kad tām pieskaras iemīļusies sievietē! Jel stāsti man, kas noticis!“ Un es nu paklausīju, ko viņa lūdza. Te viņas seja aptumšojās un izbailēs viņa sacīja man: „Allah vārdā, ak, Aziz! nu mani plosa nemiers un bažas par tevi: es bīstos, vai svešiniece tev neliks izciest pārāk negantus pārbaudījumus. Un zini, ka uz

tava vēdera uzbērtais sāls nozīmē, ka tu viņai nemaz neesi patīcis, jo tu, viņu mīlēdams, biji ļāvis miegam un nebiji gainījis savu nogurumu; bet klausies, ko nozīmē ogļu rieksava: „Lai Allah nomelno tavu vaigu, ak, svešinieķ, jo tava mīlestība ir tikai meli!“ Nu tu redzi, ak, Aziz manu mīlo, ka šī sieviete pie tevis, sava viesā nenāca vis ar maigiem glāstiem, un nemo-dināja tevi ar mīļiem vārdiem, bet tevi nopulgoja un nonievāja un ar zīmēm tev pateica, ka tu māki tikai ēst un dzert un gulēt. Ak, lai Allah tevi atpestī no karstās dziņas uz šo sievieti, kurai svešs ir žēlums un maigums!“ Un viņas vārdus dzirdējis, es sāku daudz savas krūtīs un iesaucos: „Ta tikai mana vaina, un raugi: šai sievietei taisnība, jo mīlētajam nebūs ļauties miega saldumam! Ak, es pats esmu viņu sadusmojis! Bet, Allah vārdā, saki man, ak, mana tēvoča meita, ko lai nu es daru? Ak, saki, ko lai es daru?“

Un nabaga Aziza, manu izmisumu redzēdama, gaužam noskuma, jo viņa mani ļoti mīlēja...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

simtsseptiņpadsmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Tā nu, ak, svētītais un laimīgais valdinieķ, vezīrs Dandans aizvien vēl stāstīja kalifam Dau el Makanam savu stāstu, ko daiļlais Azizs teica princim Tadžam el Mulukam:

Un nabaga Aziza, manu izmisumu redzēdama, gaužam noskuma, jo viņa mani ļoti mīlēja; un viņa sacīja man: „Ak, Aziz mans dārgais, es gribu tev kalpot ar savu galvu un savām acīm! Bet es to varētu daudz vieglāk, ja pieklājības likumi man ļautu brīvi atstāt

savu māju un iet, kurp vien es gribētu! Bet tagad nu mūsu likumi man neļauj māju atstāt. Klausī tikai manus padomus, un es iztālīm vērošu tavas sekmes, jo pati es nevaru viņu savienot ar tevi. Eji, ak, Aziz mans, un šovakar esi atkal tajā pašā vietā, bet sargies palūties miega kārdinājumam! Tādēļ atturies no ēdiena, jo ēdiens jūtas dara smagas un gļēvas. Sargies no miega un tavas sirds mīlākā pie tevis atnāks pirmajā naktī ceturksnī. Un lai nu tevi svētī Allah un pasargā no visām kļūmām likstām!”

Te nu es teicu solījumu vārdus un lūdzu debesis, lai jo drīzāk tās sūta nakti. Un kad nu diena jau gāja uz galu un es dziros prom, Aziza mani aizkavēja un sacīja man: „Un lieci vērā, ak, Aziz manu, ko es tev lūdzu: tiklīdz daiļā jaunava būs remdējusi tavas dziņas, neaizmirsti viņai noskaitīt dziesmas vārdus, ko tu iemācījies.” To dzirdējis, es atbildēju: „Dzirdu un paklausu.” Un tā nu es atstāju māju.

Dārzā iegājis, es atkal ieraudzīju krāšņi apgaismotu istabu, un šajā istabā uzgāju lielas paplāksnes ar visādiem ēdieniem un dzērieniem, ar saldiem raušiem, augļiem un puķēm. Un tiklīdz nu puķu un visu šo gardumu smarža tiksmīnāja manas nāsis, es nevarēju vairs pretoties savas dvēseles dziņai; un tā nu es ļāvos savai dziņai un ēdu, ēdu, līdz vairāk vairs nevarēju; un paēdis, es nodzēros no lielas māla krūzes; un ka nu dzēriens spirdzināja manu dvēseli, es dzēru, dzēru, līdz piepampa vēders. Un tikai tad es biju apmierināts. Bet drīz jau manus plakstiņus nomāca miega smagums, un lai labāk varētu pret miegu cīnīties, es lūkoju tos turēt vaļā ar saviem pirkstiem, bet veltīgas bija visas manas pūles. Te nu es klusībā teicu: „Gulēt gan es negulēšu, bet brītiņu atlaidīšos; ak, mana galva tikai

mirkli atdusēties uz mikstā spilvena, ilgāk nē! Gulēt es negulešu, nē, nē!“ — Un tā nu es paņēmu spilvenu un paliku sev pagalvī. Bet es atmodos tikai otrā dienā, un brīnidamies redzēju, ka neguļu vis krāšņajā istabā, bet noželojamā šķūnī, kur droši vien gulēja zirgu puīši; un uz sava vēdera es atradu auna kājas kaulu un apaļu pillu un vīgu un saldo radziņu kauliņus, un blakus man bija noliktas divas sidraba drachmas un nazis. Te nu es pietrūkos lielā mulsumā un aizmetu visu, ar ko biju apkrauts, un trakā piktumā satvēru nazi un aizdrāzos mājās; un tur nu satiku nabaga Azizu un dzirdēju, cik žēlā balsī viņa skaitīja šādus dziesmas vārdus:

Ak, asaras, jūs manu sirdi laužat
Un vārgu darat visu manu miesu!
Mans draugs pret mani aizvien cietāks top!
Ciest saldi man par draugu dārgāko,
Ja viņš tik varens un tik brīnumskaists!
Ak, brālēn manu, Aziz manu daiļo,
Tu dvēselē man kvēlu kaisli svēlis
Un skumju dzelmeņus tur vaļā vēris!

Un saniknots, es iztraucēju viņu no pārdomu sērām un uzkliedzu viņai dažus jestrus vārdus. Bet viņa brīnišķīgā lēnprātībā nožāvēja acis un pienāca pie manis, un savām rokām apvijusi manu kaklu, cieši pieklāva mani pie savām krūtīm, kaut es visiem spēkiem no viņas vairījos; un viņa sacīja man: „Ak, mans nabaga Aziz, es redzu, ka arī šonakt tu esi ļāvies miega varai!“ — Te nu, nevarēdams vairs klusināt savas dusmas, es pakritu uz krāšņās segas, un piktumā elso-dams, aizmetu nazi, ko biju pacēlis gaisā. Bet mana tēvoča meita paņēma vēdekli un piesēdās man blakus; un viņa vēdināja man liegas un mīlīgas vēsmas un teica spirdzinošus vārdus, jo raugi: gan jau viss būšot labi.

Un, paklausīdams viņas lūgumu, es minēju visas lietas, ko atmodies uzgāju uz sava vēdera. Un tad es sacīju viņai: „Allah vārdā, saki man drīz, ko tas gan nozīmē!“ — Un viņa atbildeja: „Ak, Aziz mans, vai es neteicu, lai tu atturies no ēdieniem un no miega?“ Bet es iesaucos: „Ak, stāsti, kā to lai saprotul!“ Un viņa teica: „Tad zini, ka apaļā pilla nozīmē tavu sirdi. . .“

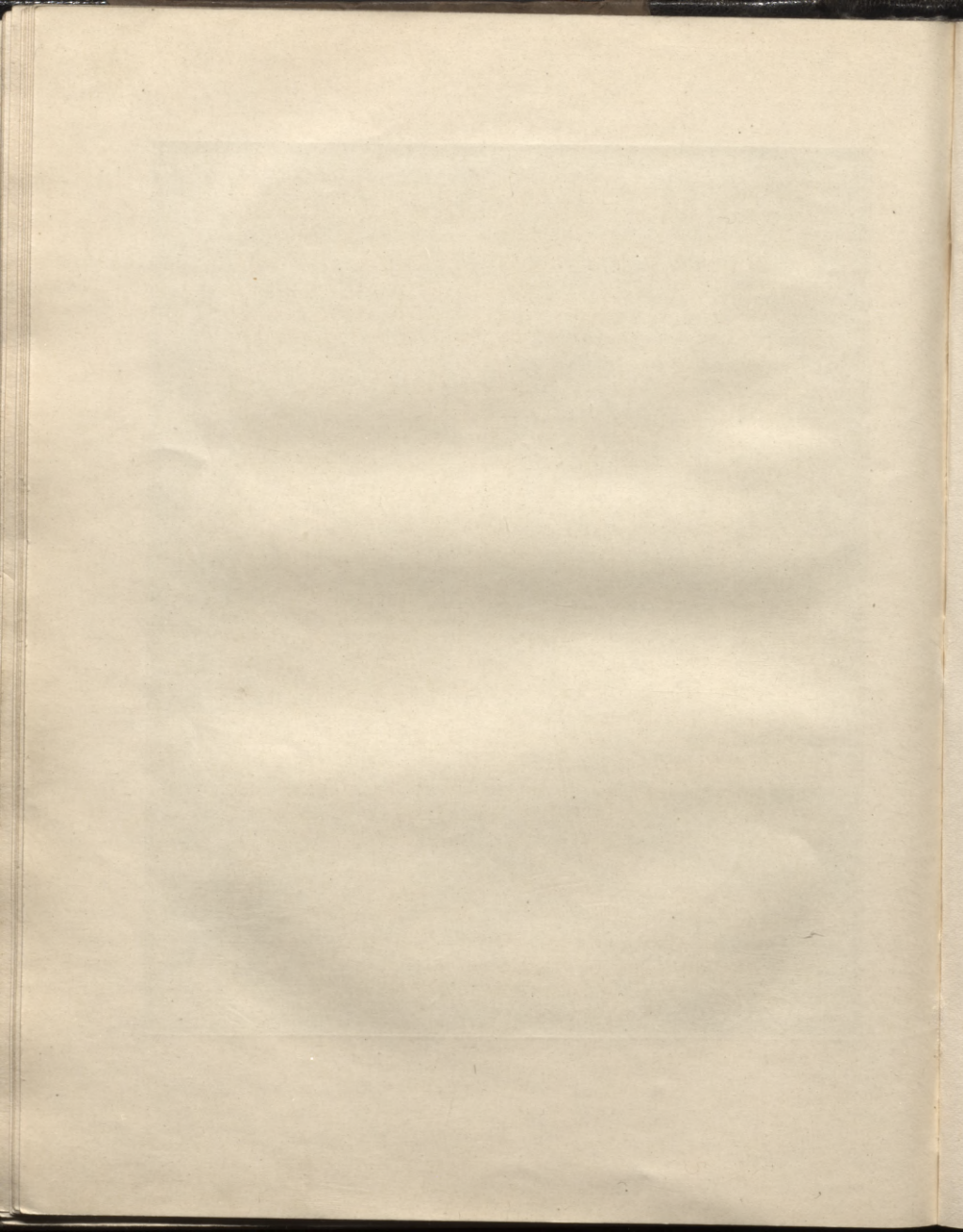
Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

simtsastotņpadsmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Tad zini, ka apaļā pilla nozīmē tavu sirdi, kas ienākusi tavas mīļās istabā, bet lidot grib gaisā, un raugi: ta rāda tavu vienaldzību; un vīgu kauliņi nozīmē, ka tev nav salduma, tāpat kā šiem kauliņiem, jo tev nav kaislības, kas ir pati sirds dzīvība; un saldo radziņu, Ajuba koka augļu kauliņi nozīmē, ka tev nav pacietības jaukā tikuma, kas milētājiem tik vajadzīgs; bet ko nozīmē auna kājas kauls, to es tiešām nevaru tev pasacīt!“ To dzirdējis, es iesaucos: „Bet tu, Aziza, aizmirsi nazi un divas sidraba drachmas!“ Te nu Azizai visa miesa notricēja drebuļos, un viņa teica man: „Ak, Aziz mans, es bīstos par tevi! Divas sidraba drachmas nozīmē viņas acis. Un raugi: viņa grib tev sacīt: „Pie abām savām acīm es zvēru, ja vēlreiz tu nāksi pie manis aizmigt, es nokaušu tevi ar šo nazi!“ Ak, mana tēvoča dēls, manu sirdi plosa bailes par tevi! Bet es bīstos uzmākt tev skumjas, un tādēļ cenšos bailes klusināt savā sirdī un vientulībā, šajā tukšajā namā raudu gaužas asaras. Un nav man cita mierinājuma, kā tikai manas asaras!“ Te nu manā sirdī iesmeldza viņas skumjas un es sacīju

viņai: „Ja tev, ak, mana tēvoča meita, mana dzīvība dārga, tad saki, kur mana pestīšana? Ak, palidzi man glābties no šī nevairāmā posta!“ — Un viņa atbildēja: „Ak, mana tēvoča dēls, es gribu tev palīdzēt ar visu savas sirds mīlestību un bijību! Bet tev būs paklausīt manus vārdus, ja neklausīsi, tad viss būs vējā!“ — Te nu es atsaucos: „Dzirdu un paklausu. Un zvēru to pie sava tēva galvas!“

Un priecādamās par manu solījumu, Aziza ielīk-smojās un mani noskūpstīja, sacīdama: „Ak, manas sirds Aziz, tad uzklausī, ko tev teikšu! Izgulies tepat līdz vakaram, tad varēsi pretoties miega kārdinājumam. Un kad atmodisies, es pati došu tev ēst un dzert, un tev nebūs velti jābaidās.“ — Un tā nu mana tēvoča meita mani atguldīja un liegām kustībām sāka laicīt manus locekļus, un es tūdaļ aizmiglu; un vakarā atmodies, es ieraudzīju viņu savas gultas galvgalī un viņa aizvien vēl man vēdināja liegas vēsmas ar savu vēdekli. Un droši vien viņa bija gauži raudājusi, jo uz viņas drēbēm es ieraudzīju asaru pēdas; un viņa deva man ēst, pati man mutē likdama kumosus, kuņģi nu man bija tikai jānorij; un tā nu es ēdu, līdz biju krietni paēdis. Un tad viņa deva man dzert ar rožu ūdeni saldinātu jujubu, un šis dzēriens mani brīnišķīgi spirdzināja. Un kad nu es biju paēdis un padzēris, viņa mazgāja manas rokas un nožāvēja tās mikstā, muskusa piesmaršotā dvielī, un aplacīja mani ar smaršīgu ūdeni. Tad atnesa ļoti skaistas un košas drēbes un pati savām rokām mani apģērba un sacīja man: „Ja Allah prātam nu patiks, šī nakts būs tavu dziņu piepildīšanās nakts!“ — Un aizvadījusi mani līdz pašām durvīm, viņa vēl teica: „Bet neaizmirsti tikai manu lūgumu!“ — Es atvaicāju: „Kādu lūgumu?“ Un

viņa atbildeja: „Ak, Aziz mans, neaizmirsti viņai noskaitīt to dziesmu, ko liku tev iemācīties!”

Un tā nu es nonācu dārzā, un tāpat kā citas naktis, iegāju krāšņajā istabā ar lielo jumolu un atlaidos uz brīnišķīgām segām. Un ka nu es tiešām biju paēdis, uz visām paplāksnēm es noraudzījos gluži vienaldzīgām acīm; un tā es nosēdēju līdz pašai pusnaktij. Es neredzēju nevienu dzīvu dvēseli un nedzirdēju ne klusāko skaņu, un šī nakts man šķita garāka par visu gadu; bet es nu biju pacietīgs un gaidīju, kas būs. Bet aizritejuši jau bija trīs nakts ceturksņi, un atskanēja gaiļu dziedāšana, kas jundīja ausmu. Un raugi: izsalkums atkal sāka mani tirdīt, un tas vērtās aizvien lielāks, un atkal man uznāca dziņa baudīt gardos ēdienus, kas bija salikti uz paplāksnēm; un es nevarēju pretoties savas dvēseles dziņai; un tā nu es piecēlos sēdus, pacēlu lielos zīda apklājus un pieēdos pilnu vēderu, tad izdzēru glāzi vīna, un vēl otru, trešu, pavisam desmit. Un raugi: manu galvu nomāca nevairāms smagums, bet es varonīgi cīnījos un nepaļāvos, un galvu grozīju uz visām pusēm. Bet taisni tobrīd, kad man sāka jau uzmākties miegs, es izdzirdu milīgus un klusus smieklus un zīda drēbju čaukstoņu. Un tiklīdz biju paguvis piecelties kājās un nomazgāt rokas un muti, te redzēju, ka istabas dibenā pašķīrās aizkars. Un smaidoša ienāca viņa desmit jaunu verdzeņu vidū, kuņas bija spožas kā zvaigznes. Un bija viņa kā pati mēnesnīca. Un gērbusies viņa bija zaļās, tīra zelta izgreznotās atlasa drēbēs. Un lai nu tu, ak, mans kungs, varētu iedomāties, cik viņa bija skaista, es teikšu tev dzejnieka vārdus:

Tur staro viņa! Jaunava šī daiļā
Ar lepno acu skatiem augstprātīgiem!
Zem vieglā gērba laistās krūtīs tai

Un cirtas jūk ap pleciem mirdzošiem.
 Ja apburts, apmāts viņai jautāšu:
 „Kā tevi, daiļā, sauc?” ta atbildēs:
 „Es esmu ta, kas sirdis milētājiem
 Ar baudu kaisli liesmās sadedzina!“
 Bet ja es kurnēšu par mīlas mokām,
 Ta spītīgi un lepnī atteiks man:
 „Ak, cik tu vientiesīgs! Es mēma klints,
 Es zilgme dzidrā, kurai atbalss nav!
 Un vai gan kurnēt, gausties vari tu
 Par debess zilgmes, klinšu klusumu?“
 Bet teikšu es: „Ak, sievietē, kaut sirds
 No akmeņa tev krūtīs, tomēr zini,
 Ar savu roku es, kā Mozus kalnā,
 No klinšu sienas droši izcirtīšu
 To dzidro avotu, kas dvēseli remdē!“

Un tiešām, tiklīdz es izrunāju dziesmas vārdus,
 viņa uzsmaidīja un teica man: „Cik jauki! Bet kā tev
 šoreiz laimējās uzveikt miegu?“ — Un es atbildēju: „Es
 jutu tavu nākšanu un mana nojauta spirdzināja manu
 dvēseli!“

Te nu viņa pievērsās savām verdzenēm un pa-
 mirkšķināja acīm; un tās nu tūdaļ aizgāja un istabā
 pameta mūs divus vien. Un raugi: viņa pienāca man
 klāt un piesēdās man blakus un pieklāvās pie manis
 ar savām krūtīm un abām rokām apviņa manu kaklu.
 Un es kāri pieplaku pie viņas lūpām; es zīdu viņas
 augšlūpu un viņa zīda manu apakšlūpu; un tad nu es
 apņēmu viņas viduci un klāvu to pie savas miesas;
 un abi kopā mēs atkritām uz segām. Un tūdaļ es
 steidzos raisīt viņas gērbu; un tā nu mēs liksmojām
 un reibām baudas skurbā; un mēs apskāvāmies un
 skūpstījāmies un glāstījām viens otru, un kniebām un
 kodām viens otram, un skraidījām pa visu plašo un
 krāšņo telpu; un beidzot viņa gurdumā iekrita manās

skaujās, drudžaini elsodama kaislibu kārē. Un raugi:
šī nakts bija saldākā nakts manai sirdij un burvīgākie
svētki manām jūtām, kā daudzina dziesmas vārdi:

Bij mana nakts tik liksma un tik jautra,
Par visām naktīm nakts šī jaukākā!
Un kausā purpurvalgme zviļoja!
Ak, mīlas nakts! Es miegam saciju:
„Prom, zūdi, izgaisti! Jo neesi tas,
Ko gaida manas acis tvikstošās!..“
Un sidrablocekļus es maīgi lūdzu:
„Ak, nākat, nākat atkal manās skaujās!“

Bet kad atausa rīts un es jau gribēju savai draudzenei teikt ardievas, viņa aizturēja mani un sacija:
„Vēl brītiņu pagaidi! Es gribu tev ko dot...“

Te Šeherazada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

simtsdeviņpadsmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un jaunais Azīzs savu stāstu turpināja tā:

Viņa aizturēja mani un sacija: „Vēl brītiņu pagaidi!
Es gribu tev ko dot un teikt tev labu padomu!“ To dzirdot, man bija lieli brīnumi un es piesēdos viņai blakus; un viņa attina zīda lakatu un izņēma no tā brokāta četrstūri, kuņģā bija izšūta pirmā gacele, ta pati, ko tu redzi šē, ak, mans jaunais kungs!“ — Un to nu viņa atdeva man, sacīdama: „Glabā to labi! To šuvusi kāda jaunava, mana draudzene, Kampara un Kristala salu princese. Un zini, šim brokātam būs liela un svarīga loma tavā mūžā. Un turklāt tas mūžīgi liks tev atcerēties to, kuņģa tev to dāvājusi.“ — Te nu es, ak, mans kungs, brīnīdamies sāku viņai pateikties un atvaidīdamies pavisam aizmirsu teikt viņai dziesmas vārdus,

ko man iemācija mana tēvoča meita, jo raugi: viss, kas tonakt bija noticis, mulsināja manu prātu.

Un kad nu es pārnācu mājās, nabaga Azizi es ieraudzīju gaužam bēdīgā izskatā: viņa gulēja savā gultā un viņas sejā bija redzamas dziļas ciešanu zīmes; bet, mani redzēdama, viņa uzveica savu nespēku un piecēlās; un asaru pilnām acīm viņa pienāca pie manis un noskūpstīja manas krūtis un ilgi mani klāva pie savas sirds; un beidzot viņa man jautāja: „Vai noskaitīji viņai dziesmas vārdus, ak, Aziz mans?“ — Te nu es apmulsu un atbildēju: „Ak, es pavisam aizmirsu! Un vainīgs tur tikai šis zida drēbes gabals.“ — To teicis, es attinu drēbi un parādīju viņai šo gaceli. Te nu Aziza vairs nevarēja savu sirdi valdīt un sāka gauži raudāt, un raudādama teica dziesmas vārdus:

Ak, neaizmirsti, sirds, ka milas pēdās
Iet vienmēr gurdums nevarīgs un gausis,
Un katrai draudzībai reiz pienāk gals!

Un dziesmas vārdus izrunājusi, viņa sacīja: „Ak, mana tēvoča dēls, citreiz, kad būsi pie viņas, lūdzams neaizmirsti viņai noskaitīt šo pantu!“ — Es atbildēju: „Saki to vēlreiz, jo man jau aizmirsās.“ — Un viņa nu atkārtoja dziesmas vārdus un es labi tos atcerējos; un kad nu pienāca vakars, viņa sacīja man: „Ak, Aziz, nu nāk jau tava stunda! Lai Allah tevi ved pie iecerētā mērķa sveiku un veselu!“

Dārzā nonācis, es iegāju lielajā, krāšņajā istabā, kur mana mīļā jau sen bija mani gaidījusi; un tūdaļ viņa klāva mani pie savām krūtīm un skūpstīja mani un sēdināja sev blakus; un kad nu bijām ēduši un dzēruši, mēs ļāvāmies viens otra kaislibu straumei. Un velti nu tēlot mūsu priekus, kuņģi ilga līdz pašai rīta

ausmai. Un šoreiz es neaizmirsu viņai noskaitīt Azizas dziesmu:

Ak, mīletāji! Allah vārdā lūdzu,
Jel sakat man, ja mīlas kvēle sirdī
Jums degtu mūžīgi un neizdzistu, —
Kur savu glābiņu jūs meklētu?...

Ak, mans kungs, es nevaru tev izteikt, cik dziļi manu draudzeni aizkustināja šie dziesmas vārdi; un viņas cietās, bet sabangotās sirds nemiers nu bija tik liels, ka tas kveldēja viņas dvēseli, un asaras liedama, viņa teica dzejnieka vārdus:

Lai sacensonei cēlai gods un slava!
Tai zināmi ir visi noslēpumi,
Bet viņa klusībā tos glabāt prot.
Kaut sirds tai cieš no jūtām dalītām,
Tai pacietības tikums tuvs un dārgs!

Un es lūkoju atcerēties šo pantu, lai teiktu to Azizai. Un kad nu es pārnācu mājās, Aziza gulēja spilvenu kaudzē un viņai blakus sēdēja mana māte un viņu kopa. Un nabaga Azizas seja bija tik bāla, un viņa bija tik vārga, itkā viņa būtu pakritusi dziļā nemaņā; viņa uzlūkoja mani skumjām acīm, bet pakustēties nevarēja. Te nu mana māte man uzmeta bargu skatienu un sacīja man: „Ak, Aziz, cik neganti tu esi sevi apkaunojis! Vai tā var nievāt savu līgavu?“ — Bet Aziza saņēma manas mātes roku un noskūpstīja to un teica man klusā, gandrīz nesadzirdamā balsī: „Ak, mana tēvoča dēls, vai manu lūgumu tu aizmirsi?“ — To dzirdējis, es atsaucos: „Esi mierīga, ak, Aziza! Es teicu viņai tavu dziesmu un tā nu viņu tik ļoti aizkustināja, ka viņa skaitīja šādus dziesmas vārdus.“ Te nu es atkārtāju dziesmu, ko dzirdēju no savas

mīlās lūpām. Un klausīdamās to, Aziza klusi raudāja,
un beidzot teica dzejnieka vārdus:

Kas noslēpumu neprot sirdi glabāt
Un pacietīgi visas sāpes ciest,
Tas tikai savu nāvi gaidīt var!
Ak, atsacišanās viss mūžs mans bijis,
Un tomēr mirstu es bez laimes glāsta,
Bez mīla drauga vārdiem ilgotiem!
Kad zārkā gulēšu, tai sveikas nesat,
Kas manas dzīves laimi izpostīja!...

Dziesmas vārdus noskaitījusi, viņa teica: „Ak,
mana tēvoča dēls, kad būsi pie savas mīlās, tad lūdzams
saki viņai šos vārdus! Un lai tavs mūžs ir salds un
viegls, ak, manas sirds Aziz!“

Un raugi: kad satumsa nakts, es kā daždien
iegāju dārzā un savu draudzeni atradu lielajā istabā,
kur viņa jau gaidīja mani; un tur nu mēs atsēdāmies
abi blakus un ēdām un dzērām un liksmojām, un bei-
dzot gājām gulēt un gulējām viens otra skaujās līdz
pašam rītam. Un es nu atcerējos solījumu, ko biju
teicis Azizai, un savai draudzenei noskaitīju viņas
dziesmu.

To dzirdējusi, viņa skaļi iekliedzās un šausmās
no manis novērsās, baigā balsī iesaukdamās: „Zvēru
pie Allah! Tā, kas teica šos dziesmas vārdus, nav
vairs dzīva!“ — Tad klusi vēl sacīja: „Bet es ceru,
tā nav ne tava radniece, ne māsa, ne māsiņa! Jo nu
jau viņa iegājusi svētlaimīgo pasaulē!“ — Te pēkšņi
es iesaucos: „Tā mana līgava, mana tēvoča meita!“ —
Bet viņa attrauca: „Ko tu saki, ak, nelaimīgais?
Un kam tu melo? Tā nav tiesa! Ja viņa tiešām būtu
bijusi tava līgava, tu būtu viņu karstāk mīlējis!“ —
Es atkārtāju: „Tā mana līgava Aziza, mana tēvoča

meita! — To dzirdējusi, viņa jautāja: „Kam viņu slēpi no manis? Zvēru pie Allah, ja es to būtu zinājusi, ne mūžam nebūtu ļāvusi nolaupīt viņai līgavaini! Ak, vai! Bet saki, vai mūsu tikšanās viņai bija zināmas?“ — Un es atbildēju: „Bija gan! Un viņa pati man izskaidroja zīmes, ko tu man rādīji! Un bez viņas es nekad nebūtu pie tevis nonācis; tikai viņas labiem padomiem klausīdams, es sasniedzu savu mērķi!“ — Te nu viņa iesaucās: „Tad tu esi viņas nāves cēlonis! Lai Allah tevi pasargā un neļauj tavai jaunībai salūzt, kā tu salauzi savas nabaga līgavas jaunību! Jel steigies drīzāk pie viņas un izdibini, kas noticis!“

Te nu, skumjā pareģojuma māks, es tūdaļ steigšos mājās. Un kad pienācu pie ielas stūra, kur bija mūsu nams, es dzirdēju sieviešu izmisuma kliegšanu, kas liecināja par lielām bedām. Es jautāju kaimiņiem, kurās nāca laukā no mūsu mājas un gāja iekšā, un viena no tām man sacīja: „Aziza uzieta augšpēdu uz grīdas, pie savas istabas durvīm, un viņas miesā nav vairs ne sīkākās dzīvības zīmes.“ — To dzirdējis, es ieskrēju mājā; un pirmā mani ieraudzīja mana māte, un viņa uzkliedza man: „Par viņas nāvi tev būs jāatbild Allah vaiga priekšā! Un viss viņas asiņu smagums žņauģis tavu kaklu! Ak, mans dēls, cik necienīgs līgavainis tu esi bijis!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi apklusā. Un kad pienāca

simtsdivdesmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Ak, mans dēls, cik necienīgs līgavainis tu esi bijis!“ — Un viņa dzirās mani bārt, bet istabā ienāca

mans tēvs; te pēkšņi viņa aplusa, jo, viņam dzirdot, negribēja mani rāt. Un tā nu mans tēvs sāka skaitīt bēru lūgšanas, un kad sanāca visi draugi un visi tuvieki, mēs nosvinējām bēres un sarīkojām krāšņas kapu svinības, un trīs dienas dzīvojām teltīs, pie viņas kapa lasidami Svēto Grāmatu.

Kad nu bēres bija nosvinētas, es gāju atpakaļ mājās pie savas mātes, un manā sirdī sila žēlums pret nelaimīgo aizgājēju. Un raugi: māte pienāca pie manis un sacīja man: „Ak, mans dēls, es nu gribu reiz zināt, kas tik ļoti varēja skumdināt mūsu nabaga Azizi, ka viņai pārsprāga aknas? Un zini, ak, dēls, es velti viņai lūdzu, lai viņa man stāsta par savas niknās kaites cēloni; bet viņa neteica ne pušplēsta vārda un no viņas lūpām es nedzirdēju nevienu ļaunu vai rūgtu vārdu par tevi; jo raugi: līdz sava mūža galam viņa nebeidza tevi svētīt. Un tā nu, Allah vārdā, ak, Aziz! stāsti man, ar ko tu tik neganti satrieci nelaimīgās Azizas sirdi, ka viņa bēdās nomira?“ — Te nu es atbildēju: „Es? Es nezinu!“ — Bet māte neatlaidās un teica man: „Ak, uzklausi, Aziz, ko tev sacīšu: kad Aziza jau dzirās atstāt šo pasauli, es sēdēju viņas gultas galvgali; te viņa pievērsās man, un īsu brīdi atvērusi acis, man teica: „Ak, mana tēvoča sieva, Allah vārdā tevi lūdzu, jel nejautā, kādēļ iztecēja manas asinis un lai Allah augstais piedod tiem, kas saplosīja manu sirdi! Un raugi: es tiešām atstāju šo nīcīgo pasauli un ieeju citā, mūžīgā dzīvē.“ Un es viņai sacīju: „Ak, mana meita, jel nerunā nu par nāvi! Lai Allah dod tev jaunu spēku.“ Bet viņa sērīgi pasmaidīja un teica: „Ak, mana tēvoča sieva, lūdzama pasaki Azizam, savam delam, manu pēdējo gribu un lūdzi, lai viņš to neaizmirst! Kad viņš dosies,

kurp dodas ik vakaru, lai aiziedams viņš saka šādus vārdus:

¡Cik nāve salda gan pret nodevību!

Un vēl viņa sacīja: „Un tā es sargāšu viņu pēc savas nāves, kā viņu sargāju dzīvodama!“ — To teikusi, viņa pacēla spilvenu un paņēma šo lietu, ko lika atdot tev; bet dodama viņa lika man zvērēt, ka tev to atdošu tikai tad, ja atkal ļausies savām labākām jūtām un skumsi par viņas nāvi un sērosi par viņu no visas savas sirds. Un tā nu es glabāšu to tevim, mans dēls, un atdošu tev, kad redzēšu, ka tavā sirdī tiešām atplaukušas labākās jūtas.“

Te nu es teicu savai mātei: „Lai notiek tā! Bet atstāto lietu tu tomēr vari man parādīt!“ — Bet māte neklausīja manu lūgumu un pameta mani vienu.

Tā nu redzi, ak, mans kungs, cik toreiz esmu bijis vieglprātīgs un aplams savā garā; un es negribēju paklausīt savas sirds balsij; es nesēroju par savu nabaga Azizi un nestaigāju sēru drēbēs, bet domāju tikai par izpriecām un jautru dzīvi. Un lielāka prieka man toreiz nebija par tikšanos ar manu mīļāko. Un tiklīdz zemi ietina mijkrēslis, es tūdaļ steidzos uz viņas māju; un viņu es satiku un ieraudzīju nepacietīgi mani gaidošu, itkā viņa būtu sēdējusi uz kvēlošām oglēm. Un tiklīdz nu es atnācu pie viņas, te viņa skriešus skrēja pie manis un apvīja manu kaklu un sāka mani izvaicāt par manu māšicu Azizi; un kad nu viņai visu izstāstīju par Azizas nāvi un bērēm, viņai uzņēmās neklusināms žēlums, un viņa sacīja man: „Ak, kam es senāk nezināju, kad viņa bija vēl dzīva, ak, kam es nekā nezināju par viņas labo sirdi un par visu, ko viņa tev labu darījusi! Es būtu varējusi viņai pateikties un viņas labo sirdi bagātīgi algot!“

To dzirdējis, es teicu viņai: „Un no visas sirds viņa lūgusi manu māti, lai ta man pasaka šos dziesmas vārdus, kuŗus man viņa likusi pasacīt tev, jo raugi, tie ir viņas pēdējie vārdi:

Cik nāve salda gan pret nodevību!“

Un kad nu daiļā jaunava šos vārdus dzirdēja, viņa iesaucās: „Lai Allah žēlastība par viņu! Jo raugi: pēc savas nāves vēl viņa tevi sargā, ak, Aziz! Un zini, ka ar šiem vienkāršajiem vārdiem viņa pasargā tevi no kļūma un viltīga nodoma, jo tevi es gribēju nokaut, un arī no tikliem, kuŗos gribēju tevi ievīlināt.“

Divainos vārdus dzirdējis, es gaužam brīnījos un pēkšņi iesaucos: „Kas jādzird manām ausīm! Ak! mēs kvēlojam tik karstā milestībā, un tomēr tu gribēji mani nokaut!“

Bet viņa atbildēja: „Ak, bērns! ak, vientiesīti! Es tiešām nu redzu, tev nav ne jausmas par sieviešu viltību un nodevību! Es būšu žēlīga. Bet zini, ja esi atpestījies no manām rokām, tad mūžam neaizmirsti pateicību savai māšīcai. Un raugi: man nu jāpadodas; bet tev ne mūžam nebūs uzlūkot nevienu citu sievieti, kā tikai mani, un tikai man tev būs teikt savus vārdus. Ja nē, — vai tev! Vai! Un tad neviens vairs nevarēs tevi atpestīt no manām rokām, jo ta, kas tev spēku deva ar saviem padomiem, jau mirusi. To lieci vērā un neaizmirsti ne brīdi! Bet nu es gribu tev ko lūgt.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplusa. Un kad pienāca

simtsdivdesmitpirmā nakts,

viņa stāstīja:

„Bet nu es gribu tev ko lūgt.“ — Un es sacīju: „Runā vien!“ — Te viņa teica: „Vedi mani pie nabaga Azizas kapa; es gribu pie viņas sērst un uz akmeņa uzrakstīt dažus mīļus vārdus.“ To dzirdējis, es atbildēju: „Ja Allah prāts tā gribēs, tad iesim pie viņas kapa ritu!“ Te nu es gāju gulēt pie viņas sāniem un abi kopā mēs gulējām līdz rītam; bet viņa ik stundu atmodās un jautāja man par Azizi, un pēkšņi iesaucās: „Ak, kam tu neteici, ka viņa bija tava tēvoča meita?“ — Un es viņai sacīju: „Ak, piedodi, es aizmirsu tev jautāt, ko nozīmē šie vārdi:

Cik nāve salda gan pret nodevību!“

Bet par to viņa negribēja man stāstīt nekā.

Un citu ritu, pašā ausmā, viņa piecēlās, paņēma lielu naudas maku, pilnu ar dināriem, un uzsauca man: „Celies nu un vedi mani pie viņas kapa! Jo raugi: pār viņas kapu es gribu celt krāšņu jumolu!“ — Un es atbildēju: „Dzirdu un paklausu.“ — Un tā es atstāju viņas māju un gāju viņai pa priekšu; un viņa nāca manās pēdās, nabagiem izdalādama naudu, ko ņēma no sava maku; un ikreiz viņa sacīja: „Lai miers Azizas dvēselei!“ — Un tā nu mēs nonācām pie Azizas kapa; tur nu viņa pakrita uz marmora plāksnes un raudāja karstas asaras. Tad no zida maisiņa viņa izvilka tērauda kaltu un zelta veserīti, un skaistiem burtiem gludajā marmorā izkala šādus pantus:

Reiz skumjās apstājos pie kapa jauna,
Ko zaļa zāle maigi aplāja;
Un anemones septiņas pie tā
Kā rasu liegu leja asaras.
Un teicu es: „Kas šajā kapā dus?“
No pazemes man atbildeja balss:

„Ak, gājēj, noliecies šē bijrbā!
 Te mierā sieva dus, kas mīlējusi!“
 Es iesaucos: „Ak, sievietē, kas guli
 Šē, mīlas lauzta, kapa klusumā,
 Lai Allah dod par visām ciešanām
 Tev paradīzē vietu augstāko!“
 Ak, mīlētāji jūs, kam laime sveša,
 Pat nāvē visi aizmirsuši jūs!
 Un nenāks vairs neviena dvēse dzīva
 No jūsu kapa novākt gružu kaudzes!
 Ak, kapi aizmirstie, es rotāšu
 Ar rozēm tos, ar ziediem, mīlas pilniem,
 Un lai vēl krāšņāk plauktu ziedi šie,
 Tos rasiņāšu savām asarām!..

Tad nu viņa piecēlās, vēlreiz noskatījās uz Azizas kapu un ar mani kopā gāja mājās. Te pēkšņi viņa divaini pārvērtās un bija pret mani ļoti maiga un mīlīga, un vairāki lāgi atkārtoja: „Allah vārdā, neatstāji mani nekad!“ — Un es tūdaļ atbildēju: „Dzirdu un paklausu.“ Un tā nu savas naktis es pārlaidu pie viņas, un viņa vienmēr mani sagaidīja ar liksmām gavilēm un netaupīja nekā, kas varēja iepriecināt manu dvēseli. Un ik naktis es ēdu un dzēru un skūpstīju savu draudzeni un gulēju pie viņas sāniem; un ģērbos es krāšņās un greznās drēbēs un valkāju smalkus kreklus; un es nobaņojos brangs un drukns un nepazīnu ne bēdas, ne raizes; un sava tēvoča nabaga meitu es pat neatcerējos vairs. Tādā svētlaimībā es ligoju visu gadu.

Un otrā gada sākumā es iegāju reiz hamamā un ietērpos savās greznākajās drēbēs, un hamamu atstājis, izdzēru sorbetu un tīksmē ieelpoju liego smaršu, kas izkūpeja no manām smalki piesmaršotām drēbēm; un gavilēju es vistīrākā priekā un visa pasaule man atvērās gaiša un liksma; un dzīvību es todien izjutu kā saldu noreibumu un nesajutu savas miesas smagumu

un skrēju, kā vīna tvaiku skurbināts. Un man uznāca karsta dziņa savu dvēseli izdvest pie mīļās draudzenes krūtīm.

Un es nu devos uz viņas māju, bet, pārgājis pāri šaurai ieliņai, ieraudzīju vecu sievu; un vecā sieva nāca man taisni pretim, vienā rokā nesdama lukturi, kas viņai apspīdēja ceļu, un otrā rokā turēdama vīstokli satītu vēstuli. Te pēkšņi es apstājos; un, novēljusi man mieru, viņa sacīja: „

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

simtsdivdesmitotrā nakts,

viņa stāstīja:

„Un, novēljusi man mieru, viņa sacīja: „Mans dēls, vai tu māki lasīt?“ — Un es atbildēju: „Māku gan, mana mīļā, labā krustmāte.“ — Bet viņa teica man: „Tad lūdzu ņemi šo vēstuli un izlasi to man.“ — Un viņa iedeva man vēstuli; es nu paņēmu un vīstokli attīnu un izlasīju. Un vēstulē bija rakstīts, ka viņas sūtītājs dzīvo sveiks un vesels un sirsnīgi liek sveicināt māsu un vecākus. To dzirdējusi, vecā sieva pacēla rokas pret debesīm un par labo ziņu novēlēja man visus pasaules labumus; un viņa sacīja man: „Lai Allah tevi atpestī no visām ciešanām, kā tu manu sirdi atpestīji no nemiera.“ To teikusi, viņa paņēma vēstuli un aizgāja savu ceļu. Te nu man uznāca sava vajadzība, un es pielīdu pie sienas, un kad biju galā un aiztaisīju drēbes un dziros jau prom, es atkal ieraudzīju to pašu veco sievu, jo raugi: viņa nāca atpakaļ pie manis; un, pienākusi man klāt, viņa saņēma manu roku, pielika to pie savām lūpām un sacīja: „Piedodi, ak, mans kungs! Es gribu lūgt tev žēlastību, un ja tu neliegsi to, tu būsi

darījis labu darbu, un Allah Visžēlīgais tevi algos par visu! Lūdzu nāci man līdz, kamēr nonāksim pie mūsu mājas durvīm, kas nav vairs tālu, un tur, aiz durvīm stāvēdams, vēlreiz izlasi šo vēstuli; jo raugi: sievietes, kas dzīvo mūsu mājās, maniem vārdiem neticēs, un vismazāk ticēs mana meita, kas ļoti milē savu brāli, šīs vēstules rakstītāju; nu jau desmit gadi aizritējuši no ta laika, kad viņš devās ceļot pa pasauli, un ta ir pirmā ziņa no mana dēla, par kuru mēs jau esam asaras lējuši, jo visi šķitām to mirušu. Tādēļ nu lūdzu tevi, neliedzi man savu žēlastību! Un tev nemaz nebūs jānāk istabā, jo vēstuli tu varēsi izlasīt, stāvēdams uz sliekšņa. Tev droši vien zināms, ko saka mūsu Pravietis (lai Allah viņu svētī un pasargā!) par tiem, kuņi palīdz saviem tuvākiem. Tad dzirdi: „To, kas kādu musulmani atpestīs no šīs pasaules bēdām, Allah atpestīs no septiņdesmitdivām nelaimēm viņā pasaulē!“ — Te nu es tūdaļ steidzos vecai sievai palīgā un viņai sacīju: „Eji tu pa priekšu un gaismo man ceļu!“ — Un vecā sieva aizgāja man pa priekšu, un pēc dažiem soļiem mēs apstājāmies pie kādas pils durvīm.

Tās bija lielas un smagas durvis ar kaltas bronzas un sarkana vara izrotājumiem. Un es nu piegāju pie pašām durvīm; un vecā sieva pēkšņi ko izkliedza persiešu valodā. Un iekams es paguvu atjēgties, jo raugi: viss notika brīnišķīgā ātrumā, manas acis aiz pusvīru durvīm ieraudzīja staltu, smaidošu jaunavu, kailām kājām. Marmora grīda bija nupat mazgāta un nebija vēl nožuvusi; un ar pirkstu galiņiem viņa pacēla savu svārku krokas, lai nesamērcētu tos; un piedurknes viņa arī bija pacēlusi līdz pašiem pleciem, un acis žilbināja ar savu roku balto mirdzumu. Un es nezināju, par ko lai vairāk jūsmoju: vai par viņas gūžām, šiem brīnišķīgajiem

alabastra pilāriem, vai par viņas burvīgajām rokām, kas likās izdrāztas no dzidrākā kristala. Gleznās kājiņas viņai pušķoja dārgakmeņiem izrotāti zelta zvārguliši, un uz rokām laistījās lielas un skaistas aproces, kas zaigoja visu krāsu spožumā; un ausīs spulgoja auskari ar liegi vizmojošām pērlēm un kaklu apņēma retāko dārgakmeņu krelles; bet galvu aptina smalkākā auduma lakats, viss vienā dimantu mirdzumā. Un jaunavas daiļums un viņas brīnišķīgo gurnu apaļums manu prātu iešūpoja dziļās pārdomās, un pēkšņi es atcerējos dzejnieka vārdus:

Ak, jaunava, lai atminēt es spētu
Tos dārgumus, kas tavu daili slēpj,
Tad rādies manām acīm, milā mulsām,
Un ļauji dzert man baudu kausu kvēlo!

Mani ieraudzījusi, daiļā jaunava izlikās pavisam apmulsusi, un pievērsusi man savu pazemīgo seju, viņa jautāja maigā balsī, kas man šķita burvīgāka par visu, ko savu mūžu biju dzirdējis: „Ak, mana māte, vai tad viņš mums lasīs vēstuli?“ — Un kad nu vecā sieva atbildēja: „Jā!“ te jaunava izstiepa roku un pasniedza man vēstuli, ko paņēma mātei no rokas. Bet tiklīdz es paliecos un dziros sapemt vēstuli, te pēkšņi mugurā sajutu spērienu, jo raugi: vecā sieva mani iegrūda lieveni un zibeņa ātrumā pati iešāvās man līdz un aizcirta durvis. Un tā nu es biju šo divu sieviešu gūsteknis un nezināju pat, ko viņas grib man darīt. Bet mana neziņa driz izgaisa. Un tiešām, es nepaguvu. . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi apklusā. Un kad pienāca

simtsdivdesmittrešā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tiešām, es nepaguvu aiziet līdz lieveņa vidum, te jaunava ar veiklu pagrūdienu nogāza mani zemē, un visā augumā izstiepusies man virsū, sāka mani žņaupt savās skaujās. Un es nu šķītu pienākušu savu galu. Bet kas to deval! Pēc dažādām dīvainām kustībām jaunava piecēlās sēdus, uztupās man uz vēdera un sāka tik neganti mani laicīt ar savu roku, ka es pakritu nemanā un aizvēru acis, kā apstulbots. Te nu jaunava piecēlās un palīdzēja piecelties man arī; tad viņa saņēma manu roku un kopā ar savu māti mani ieveda savās istabās. Un es gāju viņas pēdās kā noreibis; un noreibis es biju no viņas pirkstu burvības, jo raugi: tie mācēja brīnišķīgi laicīt manu miesu. Un pēkšņi viņa apstājās un lika man sēsties un teica man: „Atdari acis!“ — To dzirdējis, es atvēru acis un atgidos lielā, plašā istabā, ko piemirdzēja četri lieli logi ar zaigojošiem stikliem; un istaba bija tik liela, ka droši vien tur būtu varējuši auļot daudzi jātnieki; un tur bija marmora grīda un sienas rotāja piestiprināti un smalki izgriezti tēli visspilgtākās krāsās. Un istabas lietas bija greznas un skaistas, un visas apvilktas ar brokātu un samtu, un tikpat skaisti bija visi dīvēni un spilveni. Un istabas dibenā bija plašs alkovens, kuņā bija redzama liela zelta gulta ar pārļu un dārgakmeņu izrotājumiem, un tici man: šī gulta bija tādu valdinieku cienīga, kāds esi tu, ak, princi Tadž el Muluk!

Un man nu bija lieli brīnumi, ka daiļā jaunava sauca mani vārdā un sacīja man: „Ak, Aziz, saki, kas tev dārgāks: dzīvība vai nāve?“ — Un es atsaucos: „Dzīvība!“ — Bet viņa turpināja: „Tad tev nu jātop par manu vīru!“ — To dzirdējis, es iekliedzos: „Nē, nē, zvēru pie Allah Visaugstā! Tad labāk nāvi, nekā dzīvi ar tik nešķīstu sievu!“ — Un viņa teica: „Ak, Aziz,

paklausī man! Apprecī mani un tu būsi atpestīts no Dalila, lielā Pleika meitas.“ Bet es atbildēju: „Kas ta par Dalila meitu? Es savu mūžu neesmu par viņu dzirdējis.“ — Te nu viņa sāka smieties un sacīja: „Ak, Aziz! Vai tiešām tu nepazīsti Dalila, lielā Pleika meitu? Viņa taču ir tava mīļākā, un tu ar viņu jau dzīvo visu gadu un vēl četrus mēnešus! Ak, nabaga Aziz, sargies, sargies no šīs nolādētās burves viltiem — lai Allah lāsts par viņu! Tik tiešām pasaulē nav vairs otras tik nešķīstas dvēseles! Cik daudzus jau nāvē dzinusi viņas roka! Cik neganti viņa tirdījusi un mocījusi savus mīlētājus! Un man ir lieli brīnumi, ka tevi vēl redzu sveiku un veselu!“

Jaunavas vārdus dzirdot, maniē brīnumiem nebija vairs gala; un es jautāju viņai: „Ak, mana kundze, vai nevari man pasacīt, kā tu pazīsti šo sievieti un zini visu, kas man gluži svešs?“ Un viņa atbildēja: „Viņu es pazīstu tikpat labi, kā Liktenis pazīst savus lēnumus un visu postu, kas tur slēpts! Bet iekams tev visu to stāstu, es gribu no tavām lūpām dzirdēt stāstu par tavām mīlestības dēkām ar viņu. Jo tici man: es brīnos, ka redzu tevi vēl sveiku.“

Te nu es daiļai jaunavai stāstīju visu, kas bija piemēklējis mani un manu mīļāko viņas mājas dārzā, un visu, kas piemēklēja Azizi, mana tēvoča meitu; un Azizas vārdu dzirdējusi, jaunava ļāva vaļu savas sirds bēdām un raudāja karstas asaras; un skumju izmisumā viņa vairāki lāgi pacēla rokas pret debesīm un sita vienu roku pret otru; un beidzot viņa teica man: „Lai Allah tevi svētī, ak, Aziz! Man nav vairs šaubu, ka tevi no Dalila meitas rokām glābusi tikai nabaga Aziza! Bet kad nu Azizas tev vairs nav, sargies no šīs viltnieces tikliem!.. Bet vairāk man nav ļauts tev stāstīt,

jo raugi: mūs saista briesmīgs noslēpums!“ Te es sacīju: „Ak, jā, tas nu ir viss, kas piemeklēja mani un nabaga Azizi!“ Un viņa iesaucās: „Ak, pasaulē nav vairs citas tik burvīgas sievietes, kāda bija Aziza!“ — Bet es atbildēju: „Un zini vēl, ka nāvē iedama viņa lika man pasacīt tai, ko tu dēvē Dalila meitu, šos vienkāršos vārdus:

Cik nāve salda gan pret nodevību!

Es nepaguvu šos vārdus izrunāt, te viņa iesaucās: „Ak, Aziz, tie ir tie vārdi, kas tevi glāba no nevairāmas nāves! Vai Aziza dzīva vai mirusi, viņa aizvien vēl tevi sargā! Bet lai nu miroņi dus: lai dus viņi Allah mierā un žēlastībā! Domāsim par savu dzīvi. Tad zini, ka es jau sen esmu iztvikusi pēc tavas kaislības, un šī neklusināmā dziņa mani plosīja dienas un naktis, un tikai šodien, kā nu pats savām acīm redzi, man laimējās tevi ieviļināt savā namā!“ To dzirdējis, es atbildēju: „Allah vārdā, tev taisnība!“ — Un viņa turpināja: „Tu esi vēl jauns un tev ne prātā nevar nākt, kādas viltības iešaujas galvā tik vecai sievai, kāda ir mana māte!“ — Bet es atbildēju: „Tiešām nē!“ — Un viņa atkal sacīja: „Ļaujies droši savam liktenim un tu redzēsi: tev pietrūks vārdu, ar kādiem tev būs jāslavē sava sieva. Jo raugi: es gribu tava likumīgā sieva būt Allah un Viņa Pravieša priekšā (lai miers un lūgšanas ar Viņu!). Un viss, ko kāros tava sirds, būs piepildīts, iekams būsī to teicis; un tu būsī bagāts un tev būsī krāšņas drēbes un viegli turbāni, un nauda par to tev nebūsī jāmaksā: un ne mūžam es tev neļaušu vaļā raisīt tavu naudas maku, jo manā namā tev nekad netrūksī svaigas maizes un pilna kausa. Un no tevis es prasu tikai vienu, ak, Aziz!“ — Te nu

es jautāju: „Ko tad?“ — Un viņa sacīja: „Lai tu man darītu to pašu, ko dara gailis!“ — Bet es iesaucos izbrīnā: „Ko tad gailis dara?“

Te nu daiļā jaunava sāka skaļi smieties, un viņa smējās, smējās, līdz pakrita zemē uz grīdas; un gaviļēdama un priecādamās, viņa spārdījās kājām un sita plaukstas. Te pēkšņi viņa sacīja man: „Ak, Aziz, vai tiešām tu nezini, kas ir gaiļa amats?“ — Un es atbildēju: „Zvēru pie Allah, es nezinu! es tādu amatu neprotu. Bet saki, kāds tas ir?“ — Un viņa teica man: „Gaiļa amats, ak, Aziz, nav grūts: viņam jāēd, jādzēr un jāvingrinās mīlestībā.“

Jaunavas vārdus dzirdējis, es gaužam samulsu un teicu: „Zvēru pie Allah, es tiešām nezināju, ka to varētu saukt par amatu!“ — Un viņa atbildēja: „Ak, manu Aziz, tas ir jaukākais amats pasaulē! Celies, sajozi savus gurnus, stiprini savu garu un sāci darīt, kas tev darāms!“ — To teikusi, viņa uzsauca savai mātei: „Ak, mana māte, steidzies drīzāk šurp!“

Un raugi: istabā ienāca viņas māte četru liecinieku pavadībā; un ikviens no viņiem rokā turēja aizdegto lāpu; un kā daždien apsveicinājušies, viņi pienāca tuvāk un visi sasēdās lokā.

Tad nu jaunava aizplīvuroja savu seju, kā lika viņas zemes paraša, un ietinās izarā. Un liecinieki steigšus uzrakstīja laulības līgumu; un laulības līgumā viņa augstsirdīgi atzina, ka no manis saņēmusi desmit-tūkstoši dināru visu bijušo un gaidāmo izdevumu samaksai; un Allah un savas sirds priekšā viņa atzinās par manu parādnieci. Un tad nu viņa samaksāja, kas lieciniekiem bija maksājams, un atsveicinājušies tie nu gāja, no kurienes bija nākuši. Un viņiem līdzī aizgāja arī jaunavas vecā māte.

Un tā nu mēs lielajā istabā ar četriem logiem palikām divi vien.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

simtsdivdesmitceturtnā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu mēs lielajā istabā ar četriem logiem palikām divi vien.

Te jaunava piecēlās un sāka noģērbt savas drēbes; un pie manis viņa pienāca smalkākā zīda kreklā. Un kas tas nu bija par brīnišķīgu kreklu! Ak, burvīgie margojumi! Un vēl viņai ap gurniem bija liegi čaukstoši svārki, bet viņa steigšus tos nometa, un manu roku saņēmusi, ievēda mani pašā alkoveņa dibenā, un tur nu ar mani kopā iekrita tīra zelta gultā un aizsēlusi teica man: „Nu to atļauj likums! Un kas ir likumīgs, par to nevienam nav jākaunējas!“ — To teikusi, viņa pieklāva man savu vijīgo un lokano augumu un pieglāuda mani pie savas miesas. Un man vairs nebija jaudas pretoties viņas kaislibai, un mūsu kliegzieni, mūsu saucieni, un mūsu glāsti un skūpstī pieskanēja visu māju un satrauca visu ielu. Un tā nu mēs apkampušies aizmigām saldā miegā un gulējām līdz pašam rītam.

Un citu rītu, kad es dziros prom, viņa pienāca pie manis, un viltīgi smaididama, teica man: „Kurp gribi iet, ak, Aziz? Vai domā, ka šo māju atstāt tev būs tikpat viegli, kā bija te ienākt? Ak, Aziz, vientiesīgais Aziz, nu tu esi vilies! Bet sargies mani salīdzināt ar Dalila meitu! Jā, Aziz, šo nievājošo salīdzinājumu tev nebūs pieminēt! Vai tiešām tu gribi

aizmirst, ka esi ar mani vienots Sunnas svētītā likumīgā laulībā? Ja esi noreibis, aķ, Aziz, tad spirdzinies! Un esi prātīgs! Bet sargies! Šī nama durvis atveras tikai reizi gadā un tikai vienu dienu. Un manus vārdus tu pats vari pārbaudīt!“

Te nu, viņas vārdu apstulbots, es pietrūkos un steidzos pie durvīm; bet pieskrējis, es ieraudzīju, ka durvis bija aizslēgtas un aizsistas. Un es gāju atpakaļ pie daiļās jaunavas un viņai sacīju, ka tiešām viss ir tā, kā viņa bija teikusi. Te viņa laimīgi pasmaidīja un teica man: „Ak, zini, Aziz, ka mums šie netrūkst ne miltu, ne graudu, ne svaigu un kaltētu augļu, ne granātu ar sakaltušu mizu, ne tauku, ne cukura, ne aunu, ne cāļu, ne citas barības, un ar to mēs varam dzīvot daudzus gadus. Un nu es ticu, ka tu šie paliksi visu gadu, un ticu arī, ka viss, kas šie noticis, ir dzīva īstenība! Ļaujies nu savam liktenim un gāini savā sejā īgnumu un skumjas!“ — To dzirdējis, es grūti nopūtos un atbildēju: „Ir tikai viens glābējs pasaulē, un tas ir Allah Visaugstais!“ — Bet viņa sacīja: „Ko gaudies, neprātīgais? Un ko tu nopūties, kad tik lieliski esi pierādījis savu veiksmi gaiļa amatā, par ko tev vakar stāstīju?“ — Te viņa sāka ļautri smieties. Un es smējos viņai līdzī. Un man nu bija tikai jāpaklausa, kā paklausīju viņas kaislibai.

Un tā nu es paliku šajā namā un mācījos gaiļa amatu; un es ēdu un dzēru un visu gadu vingrinājos milestībā. Un savu amatu es pratu tik labi, ka mana sieva drīz jau bija mātes cerībās un gada beigās laimīgi dzemdēja bērnu. Un tikai tad es pirmo reizi dzirdēju ārdurvju troksni; un dvēseles priekā es iesaucos: „Ak, Allah Visaugstais!“ un gavilēju par savu pestīšanu.

Un kad nu durvis atvērās, es ieraudzīju daudzus kalpus un nesējus, apkrautus ar pārtiku citam gadam: ar jauniem raušu, miltu, cukura un citu ēdienu krājumiem. Un pēkšņi es pietrūkos un dziros laukā uz ielas, ieelpot spirtu un brīvu gaisu. Bet viņa mani aizturēja pie manu drēbju krokām un sacīja man: „Ak, Aziz, ak, nepateicīgais Aziz, jel pagaidi vismaz līdz vakaram, līdz tai pašai stundai, kad pirms gada ienāci manā mājā!“ — Un es nu biju mierā gaidīt līdz vakaram. Bet tiklīdz satumsa mijkrēslis, es steigšos pie durvīm. Te viņa piecēlās un pavādīja mani līdz sliedsnim un negribēja laist mani prom, līdz zvērēju, ka būšu atpakaļ, iekams atausīs rīts, kad durvis atkal aizvērsies uz visu gadu. Un man nu bija viņai jāpasklāsta, vai es gribēju vai negribēju, jo raugi: es biju zvērējis pie Pravieša šķēpa (lai Allah miers un svētība ar Viņu!) un pie Svētās Grāmatas un Šķiršanās!

Beidzot es biju laukā uz ielas un devos uz savu vecāku māju, bet, garām ejot savas mīļās dārzam, tās, ko mana jaunā sieva dēvēja par Dalila meitu, es brīnīdamies redzēju, ka dārzs, kā daždien, bija vaļā, bet dārza dibenā laistījās luktuņa gaisma.

Te nu es iedegos lielā nemierā un manā sirdī kaisa dusmas; un savā dvēselē es sacīju...

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplusa. Un kad pienāca

simtsdivdesmitpiektā nakts,

viņa stāstīja:

„Te nu es iedegos lielā nemierā un manā sirdī kaisa dusmas; un savā dvēselē es sacīju: „Visu gadu es projām biju, un nevilus es atnāku šurp un visu redzu senā izskatā! Nē, Aziz, iekams eji pie savas

mātes, kuŗa droši vien par tevi raud karstas asaras, jo šķiet tevi mirušu, tev jāizdibina, kas piemeklējis tavu mīļāko. Tikai Allah Visaugstajam zināms, kas no tā laika šē noticis! — Un tā nu es aizsteidzos ātrākiem soļiem, un iegājis plašajā telpā ar melnkoka un zilonkaula jumolu, es ieraudzīju savu draudzeni. Un tur nu viņa sēdēja skumja un bēdīga, galvu nodūrusi un vaigu iespiedusi rokā; un, ak, cik ļoti bija pārvērtusies viņas sejas krāsa! Acis viņai bija no asarām valgas un seja sērīga. Te pēkšņi viņa ieraudzīja mani! Un tūdaļ viņa pietrūkās sēdus, lūkoja piecalties, bet lielā nemierā un uztraukumā atkrita atpakaļ. Beidzot viņa tomēr atguva savu valodu un liksmā dedzībā iesaucās: „Lai slavēts Allah, kas tevi atveda pie manis, ak, Aziz mīlais!“

Un redzēdams viņas priecīgo uztraukumu, ko nepēnoja aizdomas par manu neuzticību, es gaužam samulsu un nodūru galvu; bet tūdaļ es piegāju pie savas draudzenes, un viņu apskāvis, jautāju: „Kā tu zināji, ka šovakar atnākšu pie tevis?“ — Un viņa atbildēja: „Zvēru pie Allah! es nezināju nekā par tavu atnākšanu. Bet visu gadu es ik naktis tevi šē gaidīju, un vientulībā es raudu un ļaujos savām skumjām un savam izmisumam. Jel paraugies, cik ļoti manu vaigu pārvērtušas šīs bezmiega naktis un ilgās gaidas! Un tevi es šē gaidu no viņas dienas, kad iedevu tev jaunās zīda drēbes un liku tev solīties, ka nāksi atpakaļ. Ak, Aziz, saki, kas tevi tik ilgi no manis šķīra?“

Te nu, ak, princi Tadž el Muluk, es stāstīju viņai visu, kas bija mani piemeklējis, un stāstīju par savām laulībām ar daiļo jaunavu, kuŗai tik kupli un apaļi gurni. Un tad nu es viņai sacīju: „Bet man tev jāsaka,

ka varu pie tevis palikt tikai dažas stundas šajā naktī, jo raugi: tiklīdz svidīs rīta blāzma, man jābūt atpakaļ pie manas sievas, kuŗa lika man zvērēt pie trim svētumiem!“

Dzirdējusi, ka esmu precējies vīrs, jaunava briesmīgi nobālēja; tad pēkšņi itkā sastinga negantā sašutumā un attapusies, iesaucās: „Ak, tu, nelga! Es biju pirmā, kas tev piederēja, un nu tu gribi liegt man vienu vienīgo nakti! Un tu aizmirsti pats savu māti! Vai tiešām tu domā, ka esmu tikpat pacietīga, kā brīnišķīgā Aziza — lai Allah viņai žēlīgs! Un vai tu domā, ka arī man būs kļūt par tavas neuzticības upuri, tāpat kā viņai? Ak, nelietīgais viltnieks! Nu tevi nekas vairs nevar glābt no manām rokām! Un es negribu tevi saudzēt, jo man vairs kalpot tu nevari, ja esi citas sievas vīrs un bērna tēvs! Un zini, ka manā dvēselē kvēlo nedzēšams naidis un riebjums pret visiem precētiem ļaudim, un priecājos es tikai ar tādiem vīriešiem, kuŗiem nav sievu! Zvēru pie Allah! nu tu vairs neesi man vajadzīgs! Un tu vairs nevari man piederēt, bet es tomēr neļaušu, ka tevi iegūst cita! Tādēļ gaidi, ko redzēs tavas acis!“

Dzirdot viņas vārdus, kas bija izrunāti šausmīgā balsī, kamēr jaunavas acis urbās manā dvēselē, pēkšņi mani satvēra baigas nojautas, un es noģīdu, kam bija jānotiek. Un iekams es paguvu atjēgties, man uzklupa desmit jaunas verdzenes, daudz stiprākas par stiprākiem nēģeriem, un notrieca mani zemē. Un jaunava piecēlās, paņēma asu nazi un uzsauca man: „Mēs tevi nokausim, kā kāriģu āzi! Un tā es atriebšos pati par sevi un par nabaga Azizi, ko kapā iedzini tu! Nu sataisies uz nāvi!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

viņa stāstīja:

„Un man nu vairs nebija šaubu par savu nāvi, kad redzeju, ko man dara jaunās verdzenes. Un raugi: divas sēdēja uz mana vēdera, otras divas saturēja manas rokas, un vēl divas žņaudza un spieda manus ceļus. Un pati viņa piecēlās un kopā ar vēl divām verdzenēm sāka ar spieķi sist manu kāju pēdas, un niknās sāpēs es pakritu nemanā. Te nu viņām bija jāmet miers, un taisni tobrīd es atzīlbu un iesaucos: „Ak, nāve ir tūkstošreiz vieglāka, nekā šādas mocības!“

Te nu viņa, itkā paklausidama manus vārdus, atkal rokā papēma baigo nazi, notrina to pie savas kurpes un teica verdzenēm: „Savelkat viņa kakla ādu!“

Bet šausmu brīdī Allah Visaugstais savā nebeidzamā žēlastībā lika man atcerēties Azizas pēdējos vārdus, un es pēkšņi iesaucos:

Cik nāve salda gan pret nodevību!

Šos vārdus dzirdējusi, viņa briesmīgi iekliedzās un tūdaļ sacīja:

„Lai Allah svētī tavu dvēseli, ak, Aziza! Tu sava tēvoča dēlu nupat izglābi no nāves!“

To teikusi, viņa uzlūkoja mani un sacīja man: „Bet ja nu šie brīnišķīgās Azizas vārdi tevi izglāba, tev tomēr nebūs domāt, ka esi jau brīvs; jo zini: man jāatriebjas tev un šai nešķīstai sievietei, kas tevi tik ilgi nelaida pie manis; un lai nu savu divkāršo mērķi sasniegtu, es izlietošu vienu vienīgo, bet isto līdzekli! Klausat, meitenes! Uzgulstaties viņam stiprāk virsū, lai viņš nevar pakustēties, un sasienat viņam kājas!“ — Un viņas pavēle tūdaļ bija paklausīta.

Te nu viņa piecēlās un uz pavārda uguns uzlika vara kastroli, kuņā iemeta taukus un mikstu sieru; un viņa gaidīja, kamēr siers izkusa taukos, tad pienāca pie manis, kur es nekustīgi gulēju uz grīdas. Un raugi: viņa noliecās man klāt un atraisīja manas bikses, un man nu aiz kauna un bailēm notrīcēja visa miesa, jo es atminēju viņas nodomu.

Un es, ak, princi Tadž el Muluk, izmisumā un sāpēs pakritu nemanā, bet atžilbis ieraudzīju, ka verdzenes uz manas rētas lika izkausētus taukus ar mikstu sieru, un tā nu tūdaļ apstājās manu asiņu tecēšana. Te jaunava pienāca pie manis un deva man sorbetu, lai dzesēju savas slāpes, un nicīgi sacīja man: „Nu eji, no kurienes esi nācis! Tu neesi man vairs vajadzīgs un es nekur vairs nevaru tevi likt, jo raugi: es atņēmu tev vienīgo lietu, kuņas dēļ tu biji man derīgs. Un nu mana atriebība piepildīta!“ — To teikusi, viņa paspēra mani ar kāju un izdzina no savas mājas, sacīdama: „Pateicieties Allah Visaugstajam, ka galva tev turas vēl plecos!“

Un tad nu es ar izmisumu dvēselē gūļodamies aizklīdu līdz savas jaunās sievas mājai; un, durvis ieraudzījis vaļā pamestas, es klusi iezagos iekšā un lielajā istabā smagi atkritu spilvenos. Un tūdaļ atsteidzās mana jaunā sieva, un redzēdama manu bālo seju, vērīgi mani aplūkoja un lika man stāstīt visu, kas bija noticis, un arī rādīt savu rētu. To nu es nevarēju un atkal zaudēju samaņu.

Bet atžilbis, es pēkšņi atjēdzos uz ielas, pie pašām nama durvīm; jo arī mana sieva, redzēdama, kāds es nu biju, izsvieda mani no savas mājas.

Te nu izmisumā cīnīdamies ar pēdējiem spēkiem, es devos uz mūsu māju; un es iekritu klēpī savai mātei, kuņa jau sen bija par mani raudājusi karstas asaras,

nezinādama, kāds liktenis mani piemeklējis. Un ieraudzījusi mani tik bālu un nevarīgu, viņa sāka gauži raudāt. . .“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsdivdesmitseptītā nakts,

viņa stāstīja:

„Un ieraudzījusi mani tik bālu un nevarīgu, viņa sāka gauži raudāt. Un te nu es atcerējos savu nabaga Azizi, pazemīgo un lēnprātīgo Azizi, kuŗa nomira bēdās, neminējusi nevienu rājiena vārdu; un pirmo reizi mūžā mana sirds iesila žēlumā par viņu un es raudāju rūgtas nožēlu un sāpju asaras. Un kad es brīdi norimos, mana māte sacīja asaru pilnām acīm: „Nabaga bērns, posts negrib atstāt mūsu māju; man jāsaka tev liela bēdu ziņa, jo raugi: miris ir tavs tēvs!“ — To dzirdot, asaras sažņaudza manu kaklu un es sastingu kā apstulbis; tad pakritu zemē uz mutes un tā nu nogulēju visu cauru nakti.

Bet citu rītu māte lika man piecelties sēdus un pati piesēdās man blakus; bet es nu biju kā pie zemes piekalts un acis nenovērsu no viņa kakta, kur vienmēr sēdēja mana nabaga Aziza, un asaras klusi ritēja pa maniem vaigiem; un māte sacīja man: „Ak, mans dēls, nu jau desmit dienas pagājušas, kopš esmu viena tukšajā namā; pirms desmit dienām nomira tavs tēvs un aizgāja Allah svētītā mierā!“ — Te es atsaucos: „Ak, mana māte, nerunā vis par to! Manu dvēseli plosa tikai domas par nabaga Azizi, un savas sēras es nevaru veltīt citām atmiņām. Ak, nabaga Aziza, ko es atstāju, tu mani milēji patiesā mīlestībā, ak, piedodi nelietim, kas saplosīja tavu sirdi, piedodi viņam, kad nu viņš

jau pārāk bargi sodīts par visiem saviem grēkiem un neganto nodevību!“

Gan māte redzēja, cik patiesas un dziļas ir manas skumjas, bet viņa klusēja, un cik vien varējama, lūkoja remdēt manas ciešanas un stiprināt manus spēkus. Un viņa nebeidza mani maigi kopt un sēdēja manas gultas galvgali un vienā laidā atkārtoja: „Lai slavēts Allah, mans bērns, ka Viņš tevi glābis no lielāka posta un pasargājis tavu dzīvību!“ — Un tā nu aizritēja dienas, līdz es pavisam atspirgu, kaut savas dvēseles dziļumos es gauži cietu.

Te kādu dienu, pret novakari, māte piesēdās man blakus un sacīja man: „Nu, mans dēls, jau būs pienācis laiks, kad varēšu tev dot, ko nabaga Aziza, nāvē iedama, man lika tev atdot; un viņa lūdza, lai tev to nedodu, iekams būšu redzējusi, ka tu no visas sirds skumsti un sērojies par viņas nāvi un ka esi sarāvis visas nelietīgas saites, kas tevi žņaudza.“ — To teikusi, viņa atvēra lādīti un no tās izņēma vīstokli, un attinusi to, izklāja reta un dārga brokāta gabalu, kuŗā nu bija izšūta šī otrā gacele, ko tu redzi pats savām acīm, ak, princi Tadž el Muluk! Un tu redzi šos pantus, kas daiļi rotā brīnišķīgi izmargoto malu:

Tu manā sirdi dedzi kaislibu,
Lai beidzot salauztu to neganti;
Tu acim manām liki modri vērties,
Pats bezrūpīgā miegā gulēji!
Tu dzirdēji, kā pukstēja sirds mana,
Tu redzēji, kā manas acis dega,
Un tomēr mīlestībā sapņoji
Par citu tu, kaut mana dvēsele
Uz tevi tikai tiecās ilgu tviksmē!
Ak, Allah vārdā lūdzu, manas māsas,
Kad zārkā gulēšu, uz kapa rakstat:

„Ak, gaitinieks, kas Allah ceļus staigā,
Tu savām acīm redzi kapa bedri,
Kur milā mira milas verdzene!“

Te nu, ak, mans kungs, šos pantus lasidams, es sāku gauži raudāt un sāpēs situ savu seju, un brokātu attinis, izmetu papīra loksnīti, kuņā Azizas roka bija rakstījusi...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsdivdesmitastotā nakts,

viņa stāstīja:

„Un, brokātu attinis, es izmetu papīra loksnīti, kuņā Azizas roka bija rakstījusi:

„Ak, zini, mana tēvoča dēls, tu biji man dārgāks par manas pašas asinīm un par manu dzīvību. Un vēl pēc savas nāves es lūgšu Allah Visaugsto, lai Viņš tevi svētī un lai neviena tavas sirds izredzētā nepaliek neiegūta. Un es zinu, tu neizvairīsies no posta, kuņā tevi grib iedzīt Dalila meita. Bet lai tavs posts tevi māca! Un lai no tavas sirds tas izrauj mīlestību, kas tiecas uz viltīgām un nelietīgām sievietēm, un lai tas tevi māca nekad vairs ar viņām nepīties! Un lai nu svētīts Allah, jo Viņš savā bezgalīgā žēlastībā man lika šo pasauli atstāt, iekams es redzēju tavas niknās ciešanas!

Allah vārdā tevi lūdzu — sargi un glabā šo balvu, šo brokāta gabalu, kuņā izšūta gacele. Ta mani mīrināja manā vientulībā, kad biji tālumā no manis. Un man to atsūtīja valdinieka meita Seta Donija, Kampara un Kristala salu princese.

Kad posts un nelaimes tevi māks, tu dosies meklēt princesi Doniju viņas tēva valstībā, Kampara

un Kristala salās. Bet zini, ak, Aziz, ka princeses daiļums un brīnišķīgais jaukums tev nav lemts. Un nelūko iedegties mīlestībā uz viņu, jo raugi: satikšanās ar viņu tev būs glābiņš no visām tavām nelaimēm, un tad būs gals tavas dvēseles ciešanām.

Uassalam, ak, Aziz!“

Un Azizas vēstuli lasīdams, ak, princi Tadž el Muluk, es vēl vairāk iesilu mīlestībā uz viņu un izraudāju visas savu acu asaras; un māte mana skuma un raudāja man līdzī, un tā nu mēs sērojām, līdz satumsa nakts. Un es nu skumu un sēroju visu gadu, un nevarēju atpestīties no savām sāpēm un bēdām.

Un kad nu gads bija aizritējis, es sāku gudrot par braucieni pasaulē, jo gribēju uzmeklēt princesi Setu Doniju, Kampara un Kristala salu valdnieka meitu. Un māte manu nodomu teica labu un sacīja man: „Ceļodams, tu aizmirsīsi savas bēdas, ak, mans dēls. Un mūsu pilsētā nupat iebraukusi tirgoņu karavāne; un ta jau pošas ceļā; sapērci dažādas preces un dodies karavānei līdzī. Un pēc trijiem gadiem tu atkal pārradīsies ar to pašu karavāni. Un tu būsi aizmirsis visu, kas nu plosa tavu sirdi! Bet es būšu laimīga, kad redzēšu, ka tavas krūtīs atkal cilā prieks un tu atkal esi dzīvs un jautrs!“

Tā nu es paklausīju mātes padomu, sapirku dažādas preces un tirgoņiem braucu visur līdzī; bet man nekad nebija drosmes savas preces rādīt, kā rādīja citi tirgoņi. Ik dienas es sēdos vientuļā kaktā, ņēmu šo brokātu — nabaga Azizas piemiņu! — un izklāju to savā priekšā, un skatīdamies, lēju gaužas asaras. Un tā nu ilga, līdz, visu gadu ceļojuši, mēs beidzot nonācām pie tās zemes robežas, kur valdnieks bija princeses Donijas tēvs. Un raugi: tās bija Kampara un Kristala salas.

Šo zemju valdinieku, ak, princi Tadž el Muluk, sauc Šachramanu. Un viņš patiesi ir princeses Setas Donijas tēvs, kuŗa tik brīnišķīgi prot brokātā izšūt gaceles, par prieku savām draudzenēm.

Bet, šajā valstībā nonācis, es domāju: „Ak, Aziz, nabaga kropļi, kas nu tev vairs visas princeses un visas jaunās meitenes pasaulē, kad pats esi līdzīgs sievietei, ak, Aziz!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsdivdesmitdevītā nakts,

viņa stāstīja:

„Kas nu tev vairs visas princeses un visas jaunās meitenes pasaulē, kad pats esi līdzīgs sievietei, ak, Aziz!“

Bet, nabaga Azizas vārdus atcerējies, es nodomāju ievākt vajadzīgās ziņas un sāku pārdomāt, kā lai satieku sultāna meitu Setu Doniju. Bet visas manas pūles bija veltīgas, un es jau sāku ļauties izmisumam, te kādu dienu, staigādams pa dārziem pilsētas apkaimē un iedams no viena dārza otrā, es piegāju pie kāda dārza vārtiem, kur auga tik brīnišķīgi koki, ka, tos redzot, atspirga slimās dvēseles. Pie pašiem vārtiem sēdēja vecs sargs, godājams šeiks ar labsirdīgu seju, kuŗā staroja Allah svētības spožums. Un tā nu es piegāju pie viņa, un pateicis viņam sveicienu, sacīju: „Ak, šeik, kam pieder šis dārzs?“ — Un viņš atbildēja: „Sultāna meitai Setai Donijai! Un tu, ak, daiļais jaunekli, vari iet tur iekšā un staigāt un baudīt puķu un zāļu burvīgās smaršas.“ — Te nu es iesaucos: „Ak, esmu no visas sirds tev pateicīgs! Bet vai tu, ak, cēlais šeik, neļausi man pasēdēt še, aiz ziedošiem krū-

miem, un gaidīt sultāna meitas Setas Donijas nākšanu, jo raugi: es gribu ieliksnot savu sirdi, lūkojoties viņas daiļumā.“ — Un viņš man sacīja: „Zvēru pie Allah, to es nevaru tev ļaut!“ — To dzirdējis, es grūti nopūtos; un vecais šeiks nu mani uzlūkoja milestības pilnām acīm, un mēs abi iegājām dārzā.

Tā nu mēs abi blakus staigājām pa dārza gatvēm, un viņš mani ievēda milīgā un jaukā stūrītī, ko apēnoja valgas lapas; un viņš nošķina nobriedušākos un smaršīgākos augļus un sacīja, dodams tos man: „Saldini savu sirdi, ak, mans dēls! Šo augļu garša zināma tikai princesei Donijai!“ — Un tad viņš teica man: „Sēsties, es tūdaļ būšu atpakaļ!“ — Un tā nu viņš īsu brīdi mani atstāja vienu un atpakaļ atnāca ar jēra cepeti rokā; un viņš aicināja mani mielastā un deva man vislabākos gabalus un mani pacienāt viņam bija liels prieks. Un viņa laipnība mani gaužam mulsināja, un es nezināju, kā nu lai viņam pateicos.

Un ēzdami un draudzīgi tērzēdami, mēs pēkšņi izdzirdām, ka nočikstēja dārza vārtiņi. Te nu šeiks man iečukstēja ausī: „Celies nu drīzāk un paslēpies šo krūmu biežumā! Un sargies pakustēties!“ — Un kā nu viņš man bija licis, tā es darīju.

Un tiklīdz es paguvu ieslēpties krūmos, te pēkšņi pie dārza vārtiņiem ieraudzīju melnā einuka galvu, un tas nu jautāja skaļā balsī: „Ak, saki, šeik, vai dārzā neviena nav? Jo raugi: šurpu nāk princese Donija.“ — Un šeiks atbildēja: „Ak, pils priekšniek, dārzā nav neviena!“ — Un tas nu steidzās pie vārtiem un atvēra tos līdz kājai vaļā.

Te nu, ak, mans kungs, es ieraudzīju princesi Setu Doniju un šķitu pašu mēnesi nokāpušu zemes virsū. Un viņas daiļums bija tik burvīgs, ka es sastingu

gluži apstulbis un pusē miris. Un es viņu uzlūkoju savām acīm, bet uztraukumā nevarēju izdvest ne nopūtu, kaut mana ilgošanās ar viņu runāt bija liela; un tā nu es nepakustējos visu laiku, kamēr princese pastaigājās, un biju līdzīgs novārgušam ceļniekam, kas vārgā pakrīt pašā ezera malā, nevarēdams vairs aizvilkties līdz dzi-drajam ūdenim.

Un te nu es sapratu, ak, mans kungs, ka ne prin-cesei Donijai, ne citai kādai sievietei pasaulē nav vairs jābīstas no tāda sievietei līdzīga ērma, kādu liktenis bija pārvērtis mani!

Un kad nu princese Donija atstāja dārzu, es teicu ardievas vecajam sargam un steidzos piebiedroties tir-goņu karavānei, un savas dvēseles klusībā sacīju: „Ak, Aziz, kas nu no tevis vairs palicis pāri? Tu esi sievietei līdzīgs ērms, kas nevar valdzināt mīlestībā tvikstošas skaistules! Eji nu atpakaļ mājās pie savas nabaga mātes un dzīvo mierā savu mūža rietu — dzīvo mājā, ko saim-nieks atstājis! Un dzīvē tev nav vairs mērķa!“ — Un lai nu manas grūtības, līdz nonācu šajā zemē, nebija vārdiem pasakāmas, mans izmisums tomēr bija tik liels, ka savā prātā es nolēmu nedomāt vairs par Azizas vārdiem, kas mani mierināja un lūkoja man iestāstīt, ka princese Donija būs manas laimes avots.

Un karavānei līdzī es nu braucu atpakaļ uz dzimteni. Un raugi: es pārrados šajā zemē, kas pieder sultānam Soleimanam Šacham, tavam tēvam, ak, princi Tadž el Muluk!

Tāds nu ir manas dzīves stāsts.

Un kad princis Tadžs el Muluks bija dzirdējis šo brīnišķīgo stāstu un dzirdējis...

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplusa. Un kad pienāca

viņa stāstija:

„Man ir teikts, ak, laimīgais valdiniek, ka jaunā Aziza dēku stāstu lielvezīrs beidza un kalifam Dau el Makanam pie Konstantīnijas vārtiem stāstīja arī viņa turpinājumu, kuŗā Azizam ir svarīga un liela loma, jo raugi: viņš ir līdzī visos brīnišķīgos notikumos, ko tūdaļ jums stāstīšu.

Pasaka par princesi Doniju un princi Tadžu el Muluku

Un kad nu princis Tadžs el Muluks bija dzirdējis šo brīnišķīgo stāstu un dzirdējis, cik valdzinoša un daiļa ir noslēpumainā princese Donija un cik jauki un burvīgi viņa prot zīmēt un izšūt zidā, viņam tūdaļ uznāca neklusināma kaislibu dziņa un sirds sāka pukstēt strauji. Un viņš nu nolēma darīt visu, lai princesi ieraudzītu savām acīm.

Un līdzī viņš acināja jauno Azizu, no kuŗa vairs negribēja šķirties, uzkāpa zirgā un devās uz sava tēva Soleimana Šacha, Zaļās pilsētas un Ispahanas kalnu valdnieka pilsētu.

Un sava tēva pilsētā pārradies, viņš lika savam draugam Azizam ierīkot skaistu māju, kur netrūka neka. Un redzēdams, ka Azīzs nu var dzīvot pārticībā, viņš devās sava tēva pilī un tur nu ieslēdzās istabu sienās, jo raugi: viņš negribēja redzēt nevienu, un vientulībā

viņš raudāja gaužas asaras. Jo tas, ko mēs dzirdam, mūs satriec tāpat, kā tas, ko mēs redzam un jūtam.

Un redzēdams, ka princis Tadžs el Muluks top aizvien bālāks sejā, sultāns Soleimans Šachs, viņa tēvs, noprata, ka dēla sirdi grauž skumjas un rūpes. Un tādēļ nu viņš tam jautāja:

„Ak, saki, kas tev kaiš, mans bērns? Kādēļ tik ļoti pārvērtusies tava seja un kas tevi tā māc?“

Te nu princis Tadžs el Muluks teicās iemilējies princesē Setā Donijā, un sacīja, ka savām acīm vēl neesot to redzējis, tikai dzirdējis sava drauga Aziza stāstu par viņu, jo tas visdaiļākiem vārdiem iztēlojis viņas burvīgo gaitu, viņas acis un viņas brīnišķīgo mākslu puķu un dzīvnieku zīmēšanā.

To dzirdējis, sultāns Soleimans Šachs iedegās nemierā un sacīja savam dēlam: „Ak, mans bērns, šis Kampara un Kristala salas ir pārāk tālu no mūsu zemes, un lai nu Seta Donija būtu, cik daiļa būdama, mūsu pašu pilsētā un tavas mātes pili ir daudzas skaistas jaunavas un milīgas verdzenes no visām pasaules malām. Eji, mans bērns, sievu istabās un no visām pieci simti verdzenēm, daiļām kā mēness, izraugies tās, kas patik tavai sirdij. Bet ja tev nepatiks neviena, es ņemšu tev par sievu kāda kaimiņu sultāna meitu, un tici man, tā būs skaistāka par pašu Setu Doniju!“ — Bet dēls viņam atbildēja: „Ak, tēvs, par savu sievu es gribu tikai princesi Doniju, to pašu, kas brokātā prot izšūt tik brīnišķīgas gaceles, jo raugi: viņa ir mana dzīvība, un ja man no viņas būs jāatsakās, es atstāšu savu dzimteni, savus draugus un savu māju, un viņas dēļ došos nāvē!“

Te nu sultāns atskārta, ka jaunekļa prātam spītēt ir bīstami, un sacīja viņam: „Tad pacieties mazliet,

mans dēls, un ļauji man sūtīt savus vēstnešus pie Kampara un Kristala salu valdinieka un lūgt viņa meitas roku, kā es reiz lūdzu tavas mātes roku, kad viņa bija mana izredzētā. Bet ja manu lūgumu viņš atraidīs, es izputināšu viņa zemi un izpostišu visu viņa valstību un sūtīšu pret viņu tik lielu kaŗaspēku, ka priekšpulki sniegsies līdz Kampara salām, bet pakalpulki savas teltis cels aiz Ispahanas kalniem, uz manas valstības robežām!”

To teicis, sultāns lika pie sevis atvest prinča Tadža el Muluka draugu, jauno tirgotāju Azizu, un jautāja tam: „Saki, vai tev zināms ceļš uz Kampara un Kristala salām?” — Un Azizs atbildēja: „Jā.” — Bet sultāns sacīja: „Man būtu patīkami, ja uz turieni tu pavadītu manu lielvezīru, ko es sūtīšu pie šīs zemes valdinieka.” — Te nu Azizs iesaucās: „Dzirdu un paklausu, ak, mūsu laika valdiniek!”

Tā nu sultāns Soleimans Šachs lika aicināt savu lielvezīru un sacīja tam: „Gādā par manu dēlu, kā tev pašam liksies labāk, un dodies uz Kampara un Kristala salām, lūgt šo salu valdinieka meitas roku princim Tadžam el Mulukam.” — To dzirdējis, vezīrs sacīja: „Dzirdu un paklausu.” Bet nepacietīgais princis Tadžs el Muluks iegāja savās istabās un teica šādus dziesmas vārdus par mīlestības mokām:

Lai nakts jums saka manas bēdas rūgtās
Un dziesmas skumīgās, ko lautzā sirds
Man krūtīs daiņo sāpju nemierā!
Tās stāstīs jums, ka gans es grūtsirdīgs,
Kam acis skaita zvaigznes debesīs,
Bet strauti rūgtie līst pa rožu vaigiem.
Kaut dvēselē man kaisle deg un kvēlo,
Es zemes virsū klistu vientulis,
Un nezinu, kur dzīvei reiz būs gals!

Un tā nu visu cauru nakti viņš nosēdēja dziļās pārdomās, un ne viņš ēda, ne miegā aizvēra acis.

Bet tiklīdz atausa rīts, tēvs tūdaļ steidzās pie viņa un ieraudzīja to vēl bālāku, nekā vakar bija viņu redzējis; un lai nu viņu mierinātu un spirdzinātu viņa prātu, sultāns lika Azizam un savam lielvezīram jo drīzāk doties ceļā un neaizmirsu viņiem līdzī dot bagātīgas balvas Kampara un Kristala salu valdiniekam un viņa tuviniekiem.

Un tūdaļ viņi devās ceļā.

Un viņi jāja, jāja dienas un naktis, līdz ieraudzīja mekletās salas. Tur nu viņi savas teltis uzcēla straumes krastā, bet vezīrs sūtīja vēstnesi pie sultāna, lai tas ziņo, ka sultānam atbraukuši viesi. Un saule vēl nebija norietējusi, kad vezīram un Azizam pretim izjāja sultāna galma ļaudis un emīri, un kad nu visi bija sasveicinājušies, tie viņus veda uz sultāna pili.

Tad nu Azīzs un vezīrs iegāja pili un sultānam pasniedza sava kunga un pavēlnieka Soleimana Šacha krāšņās balvas; un sultāns viņiem pateicās, sacīdams: „Man sirsnīgs prieks par jūsu valdinieka balvu, jo raugi: tā ir viņa draudzības zīme, tik tiešām, ka Allah mani svētī un pasargā!“ — Un tad nu Azīzs un vezīrs atstāja valdinieka svinību telpu, un piecas dienas viņi abi palika sultāna pili un atpūtās pēc grūtā ceļa.

Bet piektās dienas rītā vezīrs saģērbās savās goda drēbēs un gāja pie sultāna, bet šoreiz viņš gāja viens pats. Un sultānam viņš teica, ko bija licis viņa valdinieks, un pazemīgi aplūsa, gaidīdams atbildi.

Vezīra vārdus dzirdējis, sultāns iegrimta grūtās domās, nodūra galvu un ilgi klusēja, nezinādams, ko lai atbild Zaļās pilsētas un Ispahanas kalnu varenā valdinieka sūtnim.

Jo raugi: viņš tiešām nezināja, ka viņa meita karsti ienīda laulību un ka sultāna lūgumu ta dusmās atraidīs, tāpat kā viņa bija atraidījusi citu kaimiņu sultānu un tālu un tuvu zemju valdnieku lūgumus pēc viņas rokas.

Beidzot sultāns pacēla galvu, pasauca vecāko einuku un sacīja tam: „Steidzies tūdaļ pie savas kundzes un pavēlnieces Setas Donijas un aiznesi viņai vezīra sveicienu un sultāna balvas, ko viņš atvedis, un saki viņai visu, ko nupat dzirdēji no vezīra lūpām.“ — Te nu einuks noskūpstīja zemi pie sava valdnieka kājām un aizgāja.

Pēc stundas viņš atnāca atpakaļ, bet viņa seja bija izstiepusies līdz pašai zemei, un viņš sacīja sultānam: „Ak, laiku un mūžu valdniek, es biju pie savas kundzes un pavēlnieces Setas Donijas; bet tiklīdz paguvu viņai pateikt vezīra lūgumu, te viņas acis iegailejās negantās dusmās; un pēkšņi viņa pietrukās, paķēra spieķi un dzirās satriekt manu galvu. Te es sāku bēgt, bet viņa dzinās manās pēdās pa visām istabām un špetnā balši kļiedza: „Ja manam tēvam tāds prieks mani apprecināt un ja viņš negrib dzirdēt, kas man patīk un kas man nepatīk, lai tad viņš zina, ka mans laulātais draugs ne mūžam neredzēs manu vaigu: es nokaušu to savām rokām un tad nokaušu pati sevi līdz!“

Un vecākā einuka vārdus dzirdējis...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtstrīdsdesmitpirmā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu, ak, svētitais valdniek, šos vecākā einuka vārdus dzirdējis, sultāns, Setas Donijas tēvs, sacīja vezīram un Azizam: „Nu jūs to dzirdējāt paši

savām ausīm. Nesat manus sveicienus Soleimanam Šacham un sakat viņam, ka manai meitai derdzas laulātas sievas dzīve. Un lai nu Allah jūs svēti ceļā uz jūsu dzimteni!“

Pēc lielās neveiksmes vezīrs un Azīzs steigšus devās atpakaļ uz Zaļo pilsētu un sultānam Soleimanam Šacham stāstīja visu, ko bija dzirdējuši.

Te nu sultāns iedegās niknās dusmās un tūdaļ gribēja saviem emīriem un kara priekšniekiem likt, lai tie pulcina karavīrus un dodas cīņā pret Kampara un Kristala salu valdinieku.

Bet vezīrs lūdza, lai sultāns ļauj viņam runāt, un viņš sacīja tam: „Ak, sultān, tas tiešām nebūtu gudri, jo tēvs jau nav vainīgs, bet vainīga ir viņa meita; tas bija tikai viņas piktais prāts. Un viņas tēvs ir tikpat sadusmots par savas meitas atbildi, kā mēs. Un es jau tev teicu briesmīgos vārdus, ko viņa uzkliedza izbailēs trīcošam vecākam einukam!“

Tā nu sultāns Soleimans Šachs uzklausīja sava vezīra padomu un teica to gaužam labu, un dzirdējis par princeses biedu vārdiem, baiļojās par sava dēla dzīvību. Un klusībā viņš sacīja: „Kaut mani karapulki iekārotu viņu zemi un jauno sultāna meitu atvestu kā verdzeni, tas tomēr nelīdzētu neka, jo raugi: viņa teikusies sevi nokaut.“

Te nu viņš lika ataicināt princi Tadžu el Muluku un skumdams par sāpēm, kas jācieš būs dēlam, izstāstīja tam visu. Bet princis Tadžs el Muluks nekrita izmisumā, tas tēvam atbildēja cietā un skaidrā balsī: „Ak, mans tēvs, nedomā, ka es jau nu tā visu pame-tīšu! Zvēru pie Allah, ka Seta Donija būs mana lau-lātā draudzene, ja nē, es nebūšu vairs tavs dēls Tadžs el Muluks! Es iešu pats pie princeses un nežēlošu savu

dzīvību!“ — Bet sultāns jautāja: „Ko gribi darīt?“ — Un dēls atbildeja: „Es došos turp kā tirgotājs!“ — Te nu sultāns sacīja: „Tad es tev līdzī došu vezīru un Azizu.“ — Un tūdaļ viņš lika apgādāt dažādas preces par simtstūkstošiem dināru un atdeva tās dēlam, un turklāt vēl lika saiņos iesiet dārgakmeņus no savām lādēm. Un deva viņš tam tūkstots zelta dinārus un zirgus, un kamieļus un mūļus, un krāšņas teltis, apvilktas ar zīdu vismilīgākās krāsās.

Te princis Tadžs el Muluks noskūpstīja roku savam tēvam un apģērba ceļa drēbes un gāja pie mātes, un skūpstīja rokas tai arī; un māte viņam deva simtstūkstoši dināru un gauži raudāja, un lūdza viņam Allah svētību, un vēlēja tam laimi un prieku un laimīgu pārbraukšanu. Un pieci simti sievietes, kas dzīvoja sultāna pilī, apstāja prinča Tadža el Muluka māti un lēja karstas asaras, un visas uz viņu noskatījās bijīgām un maigām acīm.

Bet ilgi Tadžs el Muluks nepalika mātes istabās; viņš vecākam vezīram un savam draugam Azizam lika steigšus posties ceļā. Un ka nu Azizs raudāja, viņš sacīja tam: „Ak, kam raudi, brāli manu Aziz?“ — Un Azizs atbildeja: „Ak, brāli manu, es jūtu, ka nevaru no tevis vairs šķirties; bet esmu jau tik ilgi šķirts no savas nabaga mātes! Un ko nu darīs mīļā māte, kad tirgoņu karavāne pārbrauks mūsu zemē, bet mani viņa neredzēs citu tirgotāju pulkā?“ — To dzirdējis, Tadžs el Muluks viņam sacīja: „Esi vien mierīgs, ak, Aziz! Tu pārradīsies savā zemē, kad Allah prāts tā būs licis un kad ar Viņa žēlastību būsīm sasnieguši savu mērķi.“ — Un tā nu viņi devās ceļā.

Un jāja viņi kopā ar gudro vezīru, kas viņiem stāstīja brīnišķīgus un jaukus stāstus, kavēdams laiku

un ieliksmodams prātu Tadžam el Mulukam. Un Azizs savam draugam skaitīja burvīgus pantus un sacerēja skaistas dziesmas par mīlestības ilgām un par mīlētāju skumjām. Un vienai no tām bija šādi vārdi:

Ak, draugi, stāstīt gribu jums par to,
Kā mīlestības neprāts mani vērtā
Par bērnu vientiesīgu, kam nav rūpju!
Ak, mīļākā, ko skumjās apraudu!
Nakts atkal dvēslē atmiņas man bur,
Un jaunais rīts kad ausmā blāznot sāk,
Es pieceļos bez atpūtas un miega...
Ak, kad, ak, kad pēc ilgās šķiršanās
Būs atkal prieks par saldo tikšanos?

Un tā nu, visu mēnesi jājuši, viņi beidzot nonāca Kampara un Kristala salu galvas pilsētā; un kad viņi iejāja lielajā tirgus laukumā, Tadžs el Muluks juta, ka izgaist viss viņa nemiers, un sirdi viņam iešalca prieks.

Paklausdami Aziza padomu, viņi apmetās lielā khanā un nolīga lejā visas tirgotavas un augšā visas istabas, bet vezīrs aizgāja salīgt māju pilsētā. Tā nu tirgotavās viņi izkrāva savus preču saiņus un, četras dienas khanā atpūtušies, viņi gāja apciemot zīda tirgotājus.

Pie tirgotājiem ejot, vezīrs sacīja Tadžam el Mulukam un Azizam: „Man liekas, mums būtu kas jādara, bez ka mēs nesasniesim savu mērķi.“ — Un viņi atbildēja tam: „Mēs paklausīsim tevi, jo raugi: sirmgalvju prāts ir gudrs, un vēl gudrāks tas, ja to skolojuši tik lieli piedzīvojumi, kādi ir tev.“ — Bet viņš tiem sacīja: „Man liekas, mēs daram aplami, savas preces turēdami khanā, kur pircēji tās nevar redzēt, bet vai nebūtu labāk, ja tev, princi Tadž el Muluk, mēs atvērtu lielu tirgotavu pašā zīda tirgus vidū, jo

neaizmirsti, ka tagad esi tirgotājs. Un tev pašam būtu jāstāv pie tirgotavas durvīm un jārāda un jāpārdod preces, bet Azizam būtu jāpaliek iekšā, zīda audumus pasniegt tev un attīt tos vaļā. Un ka nu tu, ak, princi, esi skaists savā izskatā, un Azizs nav nedaiļaks par tevi, jums pircēju drīz vien nebūs trūkums, un to jums būs vēl vairāk, nekā visiem citiem tirgotājiem.“ — Te nu Tadžs el Muluks iesaucās: „Tavs padoms ir brīnišķīgs!“ — Un tā viņš bagāta tirgotāja krāšņās un greznās drēbēs aizgāja uz lielo zīda tirgu kopā ar Azizu, vezīru un visiem saviem kalpiem.

Kad nu tirgotāji ieraudzīja garām ejošo princi Tadžu el Muluku, tos apzīlbināja viņa skaistums, un tie pameta savus pircējus; un tā nu visi, kas grieza audumus, palika ar gaisā paceltām šķērēm, un tie, kas pirka, aizmirsā savu pirkumu. Un visi brīnījās: „Vai tikai vārtu sargs Raduans, kas glabā paradīzes dārzeņus, nav aizmirsis aizslēgt vārtus, pa kuriem iznācis un zemes virsū nolaidies šis debesu jauneklis?“ — Un citi, kas viņu ieraudzīja, gavīleja: „Lai slavēts Allah! Cik skaisti ir Tavi engēļi!“

Tirgus vidū nonākuši, viņi jautāja, kur satiekams vecākais tirgus šeiks, un devās pie tā, ko tirgus ļaudis viņiem steidzās parādīt. Un kad nu viņi iegāja pie tirgus šeika, visi sēdētāji godbijīgi piecēlās un klusībā nodomāja: „Šis cienījamais sirmgalvis droši vien būs abu skaisto jaunekļu tēvs!“ — Un kā daždien sasveicinājies, vezīrs jautāja: „Ak, tirgoņi, sakat, kuŗš no jums ir vecākais tirgus šeiks?“ Un visi atsaucās: „Tur viņš ir!“ — Te nu vezīrs uzlūkoja tirgoņi, ko citi viņam parādīja, un redzēja, ka tas bija stalts un cienījams sirmgalvis ar baltu bārdi un smaidošu seju; tas viņus bijīgi sveicināja un lika tiem sēsties uz paklāja sev

blakus, un viņiem sacīja: „Es mīlu prātu jums visur palīdzēšu un pakalpošu!“

To dzirdējis, vezīrs sacīja: „Ak, laipnais šeik, nu jau vairākus gadus es vadāju šos bērnus pa pilsētām un dažādām zemēm, un rādu tiem, kā dzīvo ļaudis, lai tad nu viņi mācās pirkt un pārdot un no ļaužu tiku-
miem un parašām gūt savu labumu. Tāds nodoms mūs atveda šajā pilsētā, lai manu bērnu acis ieliksmo viss, kas še skaists, un lai viņi še mācās laipnību un smalkumu. Un tādēļ nu mēs tevi lūdzam: pagādā mums lielāku tirgotavu labā vietā, lai tur mēs varētu rādīt savas preces, kas atvestas no mūsu tālās zemes.“

Te nu šeiks atbildēja: „Dzirdu un paklausu! Man būs ļoti patīkami piepildīt jūsu vēlēšanos.“ — To teicis, sirmgalvis pievērsās jaunekļiem, lai labāk varētu tos saskatīt, un pirmā mirklī viņu apmulsināja abu jaunekļu skaistums. Jo raugi: šis tirgus šeiks neprātīgi mīlēja jaunekļus ar burvīgām acīm.

Un viņš nodomāja: „Lai slavēts Allah, kas no nedzīviem pīšļiem radījis tik starojošu daļumu!“ — Un tā viņš tiem kalpoja daudz labāk un daudz pazemīgāk, nekā kāds vergs, kas kalpo kungiem, un visu savu laiku ļāva viņu ziņā. Un tūdaļ viņš visus trīs veda apskatīt tirgotavas, un viņiem izraudzījās vislabāko pašā tirgus vidū. Ta bija visgaišākā un visplašākā, un turklāt vislabākā vietā uzcelta tirgotava, izgreznota ar koka griezumiem un zilonķaula un melnkoka plauktiem; iela šajā vietā vienmēr bija tīri izslaucīta un aplaistīta; un naktīs tirgus sargs visvairāk stāvēja pie šīs tirgotavas durvīm. Un tiklīdz viņi nolīga maksu, šeiks atdeva tirgotavas atslēgas vezīram un sacīja tam: „Lai Allah svētī šo tirgotavu un dod tai laimi šīs baltās dienas spožumā, un lai tavu bērnu rokas vienmēr ir pilnas!“

Te nu vezīrs lika aiznest uz tirgotavu un izkārtot dārgās preces, krāšņos audumus un brīnišķīgos brokātus un visus retos dārgumus, ko viņiem bija līdzī devis sultāns Soleimans Šachs no savām lādēm. Un kad nu dienas darbs bija galā, vezīrs abus jaunekļus aizveda uz hamamu turpat tuvumā, pie lielajiem tirgus vārtiem, jo visi ļaudis daudzina šī hamama tīrību un gludo un balto marmoru. Un hamamā nu bija kāpjams lejup pa pieciem pakāpieniem, uz kuriem bija noliktas koka tupeles.

Un nomazgājušies, abi draugi negribēja vairs gaidīt vezīru, kas nebija vēl beidzis mazgāties, un aizsteidzās uz tirgu savās vietās. Viņi izgāja laukā jautri un priecīgi, un pašu pirmo satika veco šeiku, kas nepacietīgi gaidīja viņu iznākšanu no hamama. Un iznākuši, viņi bija vēl spirtāki un skaistāki savā izskatā...“

Te Šeherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtstrīdsdesmitotrā nakts,

viņa stāstīja:

„Un iznākuši, viņi bija vēl spirtāki un skaistāki savā izskatā; un sirmgalvis viņus domās salīdzināja ar diviem jauniem briežiem, staltiem un milīgiem. Un redzēja viņš, ka vaigi tiem bija pietvikuši, un acis spulgoja melnākas un seja staroja gaišāka; un bija viņi līdzīgi diviem liegiem, augļos likstošiem zariem, vai diviem maīgiem, baltiem mēnešiem; un viņš atcerējās dzejnieka vārdus:

Es tikai pieskaros pie viņas rokām,
Un visas manas jūtas kvēlot sāk,
Un visa miesa trīc! Ak, ko es darītu,
Kad ieraudzītu viņas krūtis, gurnus —
Šo zelta mirdzumu, kas dzidri laistās!

Un tas nu piegāja pie viņiem un sacīja: „Ak, bērni, jums pirti droši vien bija labi! Lai Allah jums nekad nelaupa šo prieku un mūžam atjauno to!“ — Un princis Tadžs el Muluks atbildēja apbuoši laipnībā: „Es gribētu, lai tu priecātos mums līdzi!“ — Un tā nu viņi abi, bijādami sirmgalvja vecumu un tirgus šeika kārtu, aizgāja sirmgalvim pa priekšu, pašķirdami viņam ceļu uz savu tirgotavu.

Un kamēr viņi gāja pa priekšu, vecais šeiks brīnījās par viņu gaitas cēlumu un soļu vieglumu, un par to, cik liegi no kāju kustībām trīcēja viņu miesa. Un nevarēdams klusināt savu nemieru, viņš kvēlojošām acīm, gandrīz bez elpas noskaitīja šādus divdomīgus dziesmas vārdus:

Kad tiksmē raugāties uz daļu miesu,
Kas sirdi apbur, prātu ieliksma,
Vai brīnums tad, ja priekā drebošā
Šī miesa trīcēt kairās šalkās sāk?
Jo debess zvaigznes savā ritumā
Trīc mūžam biklos, dairos drebuļos!

Šos pantus klausīdamies, abi jaunekļi nesaprata, ko tie nozīmē. Gan gluži otrādi: viņiem likās, ka tie dzied par viņu pašu skaistumu; tie viņus aizkustināja un viņi gribēja vest šeiku līdzi hamamā, lai viņam ļautu šo prieku, jo raugi: tā ir lielākā draudzības zīme. Un tā nu vecais šeiks, brīdi pretojies un vairījies, beidzot tomēr bija mierā un gāja viņiem līdzi hamamā.

Kad nu viņi iegāja, vezīrs gulēja atsvīdināšanās istabā un pēkšņi viņus ieraudzīja; bet redzēdams, ka viņiem līdzi atnācis šeiks, vezīrs izgāja viņus apsveikt, un piegājis pie lielā baseina, pie kuŗa viņi bija apstājušies, šeiku aicināja pie sevis; bet sirmgalvis atrunājās, ka negribot nelietīgi un velti valkāt viņa lielo

laimību, un princis Tadžs el Muluks un Azīzs turklāt vēl šeiku nelaida vaļā un vilka to istabā, kas bija izraudzīta viņiem. Te nu vezīrs vairs neuzmācās un gāja atpakaļ dzesēties.

Un kad viņi palika trīs vien, Azīzs un Tadžs el Muluks noģērba cienijamo šeiku un noģerbās arī paši, un sāka viņu centīgi berzt un laicīt, bet vecais šeiks tikmēr zagšus mieloja savas acis pie viņu jaunajām miesām; tad nu princis Tadžs el Muluks sacīja, lai šim vienīgam ļaujot lielo godu sirmgalvi ziepēt, bet Azīzs priecājās par savu laimi, ka varēja to apliet ar ūdeni. Un tā nu vecais šeiks svētlaimībā gavilēja, jo abi jaunekļi sacentās viņa apkalpošanā.

Un tie nu viņu mazgāja un lēja ar ūdeni, līdz ienāca pie viņiem vezīrs, un tas nu šeiku gaužam skumdināja. Tad viņi to slaucīja lielos sasildītos palagos un drīz atkal citos, vēsos un smaršu pielietos, un beidzot atsēdināja viņu augstā solā un deva tam sorbetu ar rožu ūdeni.

Te nu šeiks izlikās, ka viņu valdzina saruna ar vezīru, bet taisnību sakot, viņa acis nenovērsās no abiem jaunekļiem, kuŗi viņu aptecēja un apkopa. Un kad vezīrs, kā daždien pēc pirts, viņam novēlēja mieru un svētību, viņš atbildēja: „Ak, kāda laime ienākusi mūsu pilsētā, kopš dzīvojat še jūs! Un kāds mums visiem prieks par jums!“ — To teicis, viņš noskaitīja šādus dziesmas vārdus:

Kad viņi atnāca, te vienā mirklī
Bij zaļi kalni, zeme ziedos plauka.
Un visa zeme, visi ļaudis sauca:
„Lai sveikti viesi, mūsu draugi dārgie!“

Un tā nu visi trīs viņam pateicās par smalko

laipnību; bet viņš sacīja: „Lai Allah jums visiem dod patīkamā dzīvi un tavus bērņus, ak, cēlais tirgoni, lai Viņš pasargā no kļūmām acīm!“ — To dzirdējis, vezīrs atbildēja: „Un lai nu jaukā pirts ar Allah žēlastību trīskārtīgi vairo tavus spēkus un tavu veselību! Jo raugi, ak, dižais šeik, vai ūdens nav lielākā svētība zemes virsū un vai hamams nav jaukā baudi vieta?“ — Un šeiks nu iesaucās: „Zvēru pie Allah, tev tiešām taisnība! Un raugi: tādēļ par hamamu lielākie dzejnieki daiņojuši burvīgākos pantus! Vai kādi no tiem jums nav zināmi?“ Te nu princis Tadžs el Muluks iesaucās pirmais: „Ir gan! Jel uzklausat:

Ak, dzīve hamamā, tu brīnišķīgā,
Bet, ak, cik ātri taviem priekiem gals!
Ak, manu jūtu hamam, kādēļ nav
Man tavās smaršās mūžu dzīvot ļauts?
Pret tevi tukša pati paradīze!
Un ja tu, hamam, kaut vai pekle būtu,
Es liksmi mestos tavu liesmu svelmē!“

Kad nu viņš dziesmas vārdus noskaitīja, Azīzs iesaucās: „Man arī zināmas dziesmas par hamamu!“ — Un šeiks sacīja: „Ieliksmo mūsu sirdis ar tām!“ — Te Azīzs pacēla galvu un skaitīja šādus pantus:

Tas droši vien no klintīm ziedošām
Ir ņēmis savas krāsas žilbinošās!
Tev viņa svelme liktos pekles rikle,
Ja drīz jau neredzētu, nesajustu,
Cik gaišā laimībā tur atplaukst sirds
Un cik tur mēnešu un sauļu staro!

Te nu Azīzs piesēdās blakus Tadžam el Mulukam. Par abu jaunekļu gara spējām un burvību sajūsmināts, tīrgus šeiks pēkšņi iesaucās: „Zvēru pie Allah! jūs

esat brīnišķi savienojuši savu daiļrunību ar savu skaistumu! Ļaujiet arī man noskaidrot dažus tikpat burvīgus pantus. Bet labāk jums nodziedāšu tos, jo tikai dziedāšana uzburs šo pantu isto daiļumu!“ — Un tā nu vecais tirgus šeiķis atspieda savu vaigu rokā, pievēra acis, un galvu grozīdams, dziedāja:

Ak, uguns hamamā, tavs karstums kvēlais
Ir visa mūsu dzīve liesmainā!
Tu mūsu miesās spēkus jaunot vari,
Tu vieglu veldzi leji dvēselēs!
Ak, hamam, mūsu draugs! Tavs siltais gaiss,
Tavs vēsums baseinos un gaisma liegā,
Un ūdens sidrabotais, šalc kas klusi,
Un sniega baltais marmors ēnu vizmā,
Un miesu smaršas reibinoši kairās —
Es tavu dzīvi jauko pielūdzu!
Gan izskatā tu vēss un ēnu pilns,
Bet uguns tevī deg un neizdziest!
Gan liesmās zvīļo tu, bet esi tumšs,
Kā mana dvēsele, kā mana kaisle!

Un tad viņš uzlūkoja abus jaunekļus, īsu brīdi priecējās par viņu skaistumu, un jūsmā iededzies, vēlēja tiem šādus pantus:

Kad atnācu pie viņu mājas vietas,
Tie sveica mani smaidiem mīļīgiem
Un gala nebija viņu laipnībai.
Es izjutu, cik silta viņiem sirds,
Cik mīļi vēgas viņu mājas tīksme, —
Kā viņu skaistumam lai vergs nu neesmu?! ..

Un šeiķa dziedāšanu un daiļos pantus dzirdējuši, viņi bija sajūsmināti par vecā drauga mākslu. Un viņi pateicās tam no visas sirds; bet ka nu tumša jau vakars, viņi aizvadīja to līdz hamama durvīm, un nevērodami šeiķa lūgumu, lai tie nu ietu šim līdz uz

viņa māju, kur viņš teicās rīkot krāšņu mielastu, viņi atsacījās un teica tam ardievas, un aizgāja, bet vecais šeiks aizvien vēl stāvēja pie durvīm un noskatījās viņu gaitā.

Mājās pārnākuši, viņi ēda un dzēra, un laimīgi gulēja līdz pašam rītam. Un citu rītu viņi piecēlās, nomazgājās un noskaitīja lūgšanas; bet kad atvērās tirgus vārti, viņi devās uz savu tirgotavu, un pirmo dienu nu pārdeva savas preces.

Un viņu kalpi visu uzposa, jo viņiem bija laba gaume, un visu tirgotavu tie izklāja ar zīda aizkariem un divām krāšņām segām, kuŗas varēja maksāt tūkstsots dinārus katra, un uz katras segas viņi nolika divus zeltā šūtus spilvenus, un tie varēja maksāt simts dinārus. Un uz ziloņkaula un melnkoka plauktiem viņi izkārtēja greznas preces un retus dārgumus.

Te nu Tadžs el Muluks atsēdās uz vienas segas un Azīzs uz otras, bet vezīrs viņiem abiem vidū; un kalpi sacenzdamies viņus aptecēja un paklausīja, kas viņiem bija likts.

Un tā nu visi ļaudis drīz sāka daudzīnāt brīnīšķīgo tirgotavu, un pircēji nāca no visām pusēm, un visiem patika nopirkto mantu saņemt no skaistā jaunekļa, Tadža el Muluka rokām, jo raugi: viņa daiļums visiem mulsināja prātu. Un vezīrs, redzēdams, ka viņu veikals zeļ, vēlreiz pamācīja Tadžu el Muluku un Azīzu, lai tie ir uzmanīgi, un mierīgi gāja mājās atpūsties.

Tā nu aizritēja ilgāks laiks, un kad tas pagāja, princis Tadžs el Muluks, velti taujādams par princesi Doniju, iedegās karstā nepacietībā un sāka ļauties tik lielam izmisumam, ka viņam vairs naktīs nenāca miegs, te kādu dienu, kad savas bēdas viņš teica Azīzam, sēdēdams pie tirgotavas durvīm...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtstrīdsesmittrešā nakts,

viņa stāstīja:

„Te kādu dienu, kad savas bēdas viņš teica Azizam, sēdēdams pie tirgotavas durvīm, tirgus laukumam pāri gāja veca sieva, ietinusies lielā, melnā atlasa segā; un viņai bija lieli brīnumi par burvīgo tirgotavu un jaunā tirgotāja skaistumu. Un pēkšņi viņa apstulba, tad kārām acīm ielūkojās jaunekļa augumā un klusībā nodomāja: „Tas droši vien nav zemes bērnu dēls, bet engelis vai kādas teiku valstības princis!“ — Tā nodomājusi, vecā sieva piegāja pie tirgotavas un sveicināja daiļo jaunekli, kas viņas sveicienu tūdaļ atņēma un, ieraudzījis Aziza mestās zīmes, viņš godbijīgi piecēlās un uzsmaidīja viņai savu mīlīgāko un burvīgāko smaidu. Un tad viņš aicināja to sēsties uz krāšņās segas un pats piesēdās tai blakus, vēdinādams gleznu vēdekli, līdz viņa bija atspirgusi no lielā karstuma.

Te nu vecā sieva teica Tadžam el Mulukam: „Ak, saki, mans bērns, kurā saskanīgi staro visa pasaules burvība, saki, vai esi šejienietis?“ Un Tadžs el Muluks atbildēja savā valdzinošā, skaidrā un mīlīgā balsī: „Zvēru pie Allah! ak, mana kundze, es šajā zemē esmu pirmo reizi; un šurp es atbraucu priedāties par pasaules jaukumu. Bet lai nu man nebūtu jādzīvo dikā, es sāku pirt un pārdot.“ — To dzirdējusi, vecā sieva sacīja: „Esi sveicināts mūsu pilsētā, ak, daiļlais viesi! Bet ko esi atvedis no savām tālajām zemēm? Rādi man savas labākās preces, jo raugi: skaistums viņina skaistumu!“ — Un Tadžu el Muluku aizkustināja šie smalkie vārdi, un viņš pasmaidīja un teica: „Manā tirgotavā ir tikai tādas

preces, kas var tev patikt, jo tās ir sultānu meitu un tik cēlu sievu cienīgas, kāda esi tu!“ — Te nu vecā sieva sacīja: „Es gribēju pirkt smalku un gleznu drēbi princeses Donijas, mūsu sultāna Šachramana meitas ģērbam.“

Šo vārdu dzirdējis, Tadžs el Muluks nevarēja klusināt savu sirdi un uzkliedza Azizam: „Ak, Aziz, mīlais draugs, nesi drīzāk vislabākās no mūsu precēm.“ — Te nu Azizs atvēra sienā apslēptu skapi un izņēma tikai vienu saini; bet kādi tur bija brīnišķīgi jaukumi! Ietinamā drēbe ar zelta bārkstīm bija no Damaskas samta, kuņā viegli un smalki bija izzīmēti lidojoši putni un ziedošas puķes, bet pašā vidū dejoja noreibis zilonis, un no visa saiņa izkūpēja tik burvīgas smaršas, kas ieliksmoja dvēseli. Un tā nu Azizs to atnesa Tadžam el Mulukam, kas saini attina un izņēma no tā drēbi, kas bija lemta tikai vienam ģērbam, paradīzes meitas vai teiku princeses cienīgam. Bet visu to aprakstīt un izskaitīt dārgakmeņus, kuņu zaigā izgaissats audums, būtu varējuši tikai dzejnieki savos Allah iedvesmētos pantos. Un tas droši vien varēja maksāt simtstūkstoši zelta dināru!

Un tā nu Tadžs el Muluks dārgo audumu rādīja vecai sievai, kuņa nejaudāja, uz ko nu lai lūkojas: vai uz skaisto drēbi, vai brīnišķīgi daiļo jaunekli ar melnām acīm. Un jaunekļa skaistumā raudzīdamās, vecā sieva jūta, cik karsti sāk tvīkt viņas vecā miesa.

Un kad nu beidzot viņa atguva valodu, viņas acis spulgoja kaislibas valgmē, un viņa teica Tadžam el Mulukam: „Drēbe ir laba. Saki, cik tā maksā?“ — Bet viņš atbildēja, zemu palocīdamies: „To man jau samaksājis prieks, ka esmu iepazinies ar tevi, ak, mana kundze!“ — To dzirdējusi, vecā sieva iesaucās: „Ak,

brīnišķīgais jaunekli, cik laimīga būs sieviete, ko skaujās apvis tavas rokas! Bet kur gan būtu tāda sieviete, kas tevis cienīga! Es pazīstu tikai vienu tādu visā zemes virsū! Bet saki man, ak, jaunais briedi, kā tevi sauc?" — Un viņš atbildēja: „Mans vārds ir Tadžs el Muluks!" — Te nu vecā sieva sacīja: „Bet tādā vārdā var saukt tikai sultāna dēlu! Kas gan to ļāvis vienkāšam tirgotājam?"

To dzirdējis, Azizs, visu laiku neteicis ne pušplēsta vārda, steidzās palīgā draugam un centās viņu izpestīt no lamatām. Un viņš atbildēja vecai sievai: „Ak, mans draugs ir vienīgais dēls saviem vecākiem, un tie nu viņu tik ļoti mīlēja, ka nosauca to sultāna dēla vārdā!" — Un viņa atsaucās: „Ak, ja Daiļumam būtu jāizraugās savs sultāns, tas izraudzītos Tadžu el Muluku! Bet labi, labi, Tadž el Muluk, no šīs dienas es būšu tava verdzene! Un Allah būs manas uzticības un pazemības liecinieks, jo raugi: es būšu tev uzticīga līdz kapa malai! Un drīz tu pats savām ausīm dzirdēsi, ko būšu darijusi tavā labā. Un lai nu Allah tevi pasargā no kļūmām likstām un no ziņkārīgām acīm!" — To teikusi, viņa paņēma dārgo saini un aizgāja.

Un ta nu viņa, aizvien vēl satraukta, piegāja pie Setas Donijas, kuŗu viņa bija zīdījusi un nu tai bija mātes vietā. Un piegājusi, viņa bikli slēpa atnesto saini padusē. Te Seta Donija viņai jautāja: „Ak, mana zīditāja, mana aukle, ko vēl man atnesi? Rādi drīz!" — Un ta nu atbildēja: „Ak, mana kundze un pavēlniece, šē un skaties!" — To teikusi, viņa ātri attina savu saini. Un Donijai acīs atstaroja laime, un viņa iesaucās: „Ak, mana labā Dudu, cik brīnišķīgs ģērbs! Tas mūsu zemē nav austs!" — Un vecā sieva sacīja: „Drēbe jau nu laba, tev taisnība! Bet ko tu būtu teikusi, ja būtu

redzējusi jauno tirgotāju, kas man to iedeva, lai atnesu tev? Ak, Allah, cik viņš ir skaists! Droši vien pats Raduans būs aizmirsis paradīzes vārtus aizslēgt un palaidis viņu pasaulē, lai tas ieliksmo zemes bērnu acis! Ak, mana kundze, cik ļoti es vēlētos, lai šis starojošais jauneklis aizmiegt pie tavām krūtīm!“ — Bet Donija viņai uzsauca: „Ak, mana aukle, diezgan tādus vārdus daudzināt! Kā iedrošīnies man stāstīt par kādu vīrieti, un saki, kādi dūmi nu ietinuši tavu prātu? Ak, jēl klusi! Un dodi man šo ģērbu, lai varu to apskatīt tuvumā un palūkot to ar savu roku.“ — Un tā nu viņa papēma dārgo ģērbu un sāka to glaudīt un pielaiķot sev, un beidzot pievērsās vecai auklei, kuŗa nu viņai sacīja: „Ak, mana kundze un pavēlniece, šajās drēbēs tu esi brīnišķīgi skaista, bet cik daudz skaistāķi ir divi pret vienu! Ak, Tadž el Muluk!...“ — To dzirdējusi, Seta Donija iesaucās: „Ak, Eblisa apsēstā Dudu! Ak, nodevēja! Ne vārda vairs! Bet eji nu pie šī tirgotāja un vaicā tam, vai viņam nav kāda vajadzība; un mans tēvs viņam dos, ko viņš lūgs!“ — Te nu vecā sieva sāka smieties un, acis mirkšķinādama, sacīja: „Vai šim nebūšot kāda vajadzība! Zvēru pie Allah! kā nu nebūs!“ — Un viņa tūdaļ cēlās un aizskrēja uz Tadža el Muluka tirgotavu.

Viņu redzēdams, Tadžs el Muluks juta, ka sirds viņam ligo lielā priekā; un viņš ņēma to pie rokas un lika to pacienāt ar sorbetu. Te nu vecā sieva teica: „Es atnesu tev jauķu ziņu! Mana kundze Donija tevi sveicina un lieķ tev sacīt: „Ak, ar savu atnākšanu tu esi pagodinājis mūsu pilsētu un apstaroķis to ar savu gaismu. Un ja ko vēlies, tad saki to man!“

To dzirdot, Tadža el Muluka priekiem vairs nebija gala, un krūtīs viņam cilājās laimes liķsmē, un klu-

sībā viņš nodomāja: „Nu būs rokā!“ — Un vecai sievai viņš sacīja: „Es vēlos tikai vienu: aiznesi savai kundzei Setai Donijai vēstuli, ko tūdaļ rakstīšu, un dziedies pie manis ar atbildi.“ — Un viņa teica: „Dzirdu un paklausu!“ Te nu Tadžs el Muluks uzsauca Āzizam: „Dodi man vara tintnīcu, papīru un kalamu!“ Un kad nu Azizs viņam to visu atnesa, viņš uzrakstīja vēstuli šādos pantos:

Lai papīrs šis tev stāsta, skaistule,
Ko saka mana skumju pilnā sirds!
Viss liesmu kvēls, kas dvēselē man deg,
Ir pirmā rindā liets, ko rakstu še,
Bet otrā rindā izkvel mana mīla
Un mana kaislība, — bet rinda trešā
Ir dzīve mana, mana pacietība;
Un ceturtnā tvīkst ilgās kaistošās;
Bet piektā trauc uz tevi, mana mīlā,
Jo acis tvīkušās grib tevi skatīt!
Un sestā rindā klusi izdvesta
Ir lūgšanās par saldo tikšanos.

Un pašā apakšā bija rakstīti šādi dziesmas vārdi:

Šo vēstuli, kas skaidros pantos lieta,
Ir rakstījusi kaisles verga roka,
Kas pats nu slodzīts ilgu cietumā
Un skumjās iztvīcis pēc acīm vienām.

To raksta

Tadžs el Muluks, tirgonis.

Un vēlreiz viņš izlasīja savu vēstuli, apkaisīja ar smiltīm, salocīja, aizdarīja un atdeva vecai sievai, rokā viņai ielikdams naudas maku ar tūkstots dināriem, jo raugi: tā bija alga par viņas pūlēm. Un novēlējusi viņam mieru un laimi, vecā sieva steidzās atpakaļ pie savas kundzes, kuŗa viņai nu jautāja: „Nu saki, mana

labā Dudu, ko lūdza šis tirgotājs, un ar ko mans tēvs var ieliksmot viņa prātu?“ — Un vecā sieva atbildeja: „Tik tiešām, es nezinu, ak, mana kundze un pavēlniece, ko viņš lūdz, bet te ir viņa vēstule, un kas tur rakstīts, man nav zināms.“ — To teikusi, viņa atdeva vēstuli savai kundzei.

Un kad nu princese Donija izlasīja vēstuli, viņa iesaucās: „Ak, nekaunīgais tirgotājs! Kā viņš iedrošinājies savas acis pacelt uz mani!“ Un niknās dusmās viņa sita savus vaigus un sacīja: „Man šis nelietis būtu jāpakaļ pie viņa paša tirgotavas durvīm!“ Te nu vecā sieva nevainīgā izskatā jautāja: „Ko šis tik briesmīgu tur raksta savā vēstulē? Vai prasa pārāk lielu maksu par šo ģerbu?“ Un viņa atsaucās: „Ak, kauns! Vēstulē viņš raksta tikai par savu mīlestību un savu kaislību!“ To dzirdējusi, vecā sieva teica: „Viņš tiešām pārgalvīgs; bet tādēļ tev nu būtu viņam jāatbild, ak, mana kundze, un viņš jāsabaida!“ Bet Seta Donija sacīja: „Es tikai bīstos, vai manas dusmas viņa pārgalvību neiededzinās vēl lielāku!“ Un vecā sieva atbildēja: „Ne mūžam nē! Tās liks viņam atjēgties no sava neprāta!“ Te nu Seta Donija sacīja: „Dodi man papīru un kalamu!“ Un viņa uzrakstīja šādus pantus:

Tu, aklais, kas tev drosmi devis traukties
Uz zvaigzni mirdzošu, kas staro gaisā?
Vai mirstīgam ir atļauts zvaigznes skārt,
Kas spoži gaismo tumsu melnā naktī?
Bet lai tev atdarītu acis zemās,
Pie Allah patiesības zvēru es,
Pie tā, Kas zvaigznes baltās radijs:
Ja vēlreiz pārgalvīgi tuvosies, —
Pie Allah nolādēta koka likšu
Es tevi sist, lai bīdinājums būtu
Tu visiem nekaunām un neliešiem!

Un vēstuli aizdarijusi, viņa atdeva to vecai sievai, un ta nu steidzās nest to Tadžam el Mulukam, kas kvēloja nepacietībā. Un vecai sievai pateicies, Tadžs el Muluks atplēsa vēstuli, bet, izlasījis to, viņš gaužam noskuma un bēdīgi teica vecai sievai: „Viņa biedē mani ar nāvi, bet nāves es nebīstos, jo dzīve man daudz grūtāka. Un kaut man jāzaudē būtu dzīvība, es gribu rakstīt viņai atbildi!“ Un vecā sieva iesaucās: „Zvēru pie tavas dzīvības, kas man dārga! es gribu tev palīdzēt, cik varēdama, un ar tevi kopā doties visās briesmās! Tad raksti nu savu vēstuli un dodi to man!“ Te nu Tadžs el Muluks uzsauca Azizam: „Dodi mūsu mīļai mātei fūkstots dinārus! Un lūgšim Allah Visvareno!“ Un viņš paņēma papīru un rakstīja šādus dziesmas vārdus:

Ta mani neglāsta ar vārdiem maigiem,
Kas liegi šalc, kā vēsma vakarā;
Ar nāvi, kapu viņa biedē mani
Un nezina, ka nāve man ir miers,
Un notiek viss, kā lēmis Liktenis.
Vai līdzjūtībā viņai jāsilst nav
Pret mums, kas tiecas savā kaislībā
Uz tām, kas dzidras staro augstumos,
Kurp savām acīm vērties mums nav ļauts?
Ak, manas ilgas, ilgas veltīgās!
Ak, nekārojāt vairs neka, neka!
Lai dvēsele nu mīlas kapā kāpj
Bez laimes svētības, bez cerības!
Ak, sievietē, tev sirds ir cieta, nikna,
Bet mani neveiksi ar varu bargo!
Tad drīzāk šķiršos es no dvēseles,
Bet mūžam necietīšu dzīvē tumšā,
Kur tikai ciešanas un skumjas māc!

Un asaru pilnām acīm viņš vēstuli atdeva vecai sievai un sacīja: „Ak, veltīgas visas tavas pūles! Es

jūtu, mans ceļš ved tikai nāvē!“ Bet viņa atbildēja: „Nelaujies nu tik skumjām un maldīgām jausmām, un paraugies uz sevi, ak, daiļais jaunekli! Vai neesi tu pati saule? Un vai viņa nav burvīgais mēnesis? Un vai tiešām tu domā, ka es, kas visu savu mūžu vērpusi mīlestības pavedienus, nu nemācēšu savienot jūsu skaistumu? Ak, jel mierini savu dvēseli un aizmirsti savas raizes. Drīz es nesīšu tev priecīgas ziņas!“ To teikusi, viņa aizgāja.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

simtstrīdsdesmitceturtnā nakts,

viņa stāstīja:

„To teikusi, viņa aizgāja. Un aizgāja viņa ar matos noslēptu vēstuli, un steidzās pie savas kundzes un pavēlnieces. Pie princeses Donijas iegājusi, ta noskūpstīja viņai roku un piesēdās viņai blakus, ne vārda neteikusi. Bet kad aizriteja dažī mirkļi, viņa sacīja: „Ak, mana mīļā meita, mani vecie mati ir sajukuši, un man nav spēka tos sapīt. Ak, lieci kādai no savām verdzenēm tos izsukāt.“ Bet Seta Donija iesaucās: „Ak, mana mīļā Dudu, es pati tos izsukāšu, kā tu reiz sukāji manus matus!“ Un tā nu princese Donija palaida vaļā savas vecās aukles sirmos matus un dzirās tos sukāt; un tūdaļ no viņas matiem uz segas izkrita vēstule.

Te nu Seta Donija gribēja to pacelt, bet vecā sieva iesaucās: „Ak, mana meita, dodī man šo nieka papīrīti! Tas droši vien jaunā tirgotāja preču namā būs pielipis pie maniem matiem. Es steigšos pie viņa atpakaļ un atdošu to!“ Bet princese Donija ātri atplēsa vēstuli un izlasīja to; un pēkšņi viņa sarauca uzacis

un uzkliedza vecai auklei: „Ak, nelietīgā Dudu, tās visas tikai tavas viltības! Bet kas gan pie manis sūtījis šo nelaimīgo un pārdrošo tirgotāju un no kādas zemes viņš iedrošinājies doties pie manis? Un kā nu es, princese Donija, varu savas acis pacelt uz svešas tautas un svešu asiņu cilvēku? Ak, Dudu, vai es neteicu, ka šis nekauna būs vēl pārgalvigāks?“ Un vecā sieva atbildeja: „Tik tiešām, tas jau ir tīrais šeitans! Un viņa pārgalvība ir elles pārgalvība! Ak, mana meita un mana kundze un pavēlniece, raksti viņam tikai vēl reizi, un tu redzēsi, cik pazemīgs viņš būs pret tavu gribu! Bet ja nu nē, lai tad viņš aiziet bojā, un es viņam līdzī!“ Te nu princese Donija tūdaļ paņēma kalamu un uzrakstīja šādus pantus:

Ko guli, neprātīgais, posts kad laižas
Pār tavu nelaimīgo galvu jau,
Vai nezini, ka pasaulē ir upes
Ar krastiem aizliegtiem un straumi tīru,
Un tāpat aizliegti ir tuksneši,
Kur cilvēkam nav atļauts kāju spert?
Vai tiešām gribi tālās zvaigznes skart,
Kad visi ļaudis kopā nevar sniegt
Ar savu roku zvaigzni tuvāko?...
Vai iedrošinies sapņot vēl par to,
Ka skaujās paradīzes meitu slēgsi?...
Ak, tavi sapņi nikni tevi viņ!
Ja tieksies vēl, tad drūmais nāves krauklis
Tev ķērkdams nesīs galu šausmīgu,
Un drūmos, melnos spārnus kuls tas baigi
Pār tavu kapu, kas nupat vēl rakts,
Kur guldīs tavus pišļus dzisušos!

Un vēstuli salocījusi un aizdarījusi, viņa atdeva to vecai sievai, un tā nu citu rītu steidzās nest to Tadžam el Mulukam.

Un negantos vārdus lasīdams, Tadžs el Muluks noprata, ka cerība ne mūžam vairs neauklēs viņa sirdi, un viņš sacīja Azizam: „Ak, Aziz, brāli manu, jel saki, kas nu man darāms? Man galvā nav vairs domu, un es nezīnu, ko viņai lai atbildu!“ Bet Azizs sacīja: „Es lūkošu rakstīt tavā vietā un tavā vārdā.“ To dzirdējis, Tadžs el Muluks iesaucās: „Jā, raksti viņai, ak, Aziz, un izlieto visu savu mākslu.“ Te nu Azizs paņēma papīru un uzrakstīja šādus dziesmas vārdus:

Ak, Allah, palīdzi man bēdās lielās,
No rūpju pelniem skaidro manu sirdi!
Tev zināms noslēpums, kas mani plosa
Un visu manu dvēseli dedzina,
Un kā bez līdzjūtības un bez žēlām
Nu tirda mani nikna skaistule,
Bet dziļās skumjās galvu kratu es
Un domāju par postu bezgalīgo,
No kuŗa glābiņa vairs nava man.
Sen viņas mīlestību velti gaidot,
Man dzisis spīrgtais pacietības gars!
Ak, negantā, ar melnām matu cirtām,
Vai nebīsties tu bargā Likteņa, —
Kā smiedamās tu plosīt, tirdīt vari
Šo mīlestības vergu nelaimīgo,
Un baudīt viņa mokaš nebeidzamās?...
Jel zini tad, ka tikai daiļums tavs
Tam atstāt lika tēvu, savu zemi
Un mīlu meitu acis zibošās!...

Te nu Azizs deva Tadžam el Mulukam papīru, uz kuŗa bija uzrakstījis savus pantus. Un Tadžs el Muluks tos izlasīja skaļi un tie viņam ļoti patika, un viņš teica Azizam: „Ak, tiešām jauki!“ To teicis, viņš vēstuli atdeva vecai auklei, kuŗa nu tūdaļ aizsteidzās un sniedza to Setai Donijai, savai kundzei un pavēlniecei.

Un kad nu princese to izlasīja, viņa iekvēlojās karstās dusmās un uzklēdza vecai sievai: „Ak, nolādētā aukle, ak, ļaunā burve, tikai tu esi man likusi izciest šos pazemojumus! Ak, tu, posta sieva, pazūdi no manām acīm! Prom, tu, neliete, ja nepazudīsi, es saviem vergiem likšu kapāt tavu nešķīsto miesu! Un pati savām kājām es samišu tavus kaulus!“ Te nu vecā aukle aizsteidzās, jo princese Donija tiešām dzirās saukt savus vergus; un viņa aizgāja par savu neveiksmi stāstīt abiem draugiem, un ļāvās viņu ziņā.

To dzirdējis, Tadžs el Muluks gaužām noskuma un teica vecai sievai, maigi glāstīdams viņas zodu: „Zvēru pie Allah! ak, mūsu māte, ka manas bēdas ir vēl lielākas, kad domāju par tavām ciešanām manas vainas dēļ!“ Bet viņa atbildēja: „Ak, nezūdies, mans dēls, man nav vēl zudušas cerības, jo mūžam to neviens nevarēs teikt, ka es neesmu mācējusi savienot mīlētājus! Un grūtības mani tikai mudina uz jo lielāku neatlaidību, lai tu sasniegtu savu mērķi.“ Te nu Tadžs el Muluks jautāja: „Bet saki jel, ak, mūsu māte, kādēļ princese Donija tik neganti ienīst visus vīriešus?“ Un vecā sieva atbildēja: „Tur vainīgs kāds sapnis, kas viņai rādījies.“ To dzirdējis, viņš iesaucās: „Vai tiešām tikai sapnis, un cits nekas?“ Bet viņa teica: „Patiesi tikai sapnis. Un raugi: viņas sapnis bija tāds:

„Kādu nakti princese Donija redzēja putnu ķerāju, kas meža pļavā izlika cilpas. Un labības graudus visapkārt izkaisījis, viņš aizgāja un paslēpās, gaidīdams medījumu.

Te drīz no visām meža malām salaidās putni un sametās uz tikliem. Un visu šo putnu vidū, kuŗi knābāja graudus, bija divi baloži, tēviņš un mātīte. Tēviņš mierīgi knābāja graudus un dižodamies lielīgi staigāja

gaŗām savai draudzenei, nevērodams cilpas: un raugi, viŗa kŗaŗa sapinŗas cilpŗas, kas pēkŗŗņi savilkŗas, un tŗa nu viŗŗŗ bija gŗstŗ. Un kad nu viŗŗŗ sŗka kulties un pērties, visi putni sabijŗas un aizlaidŗas ar lielu troksni.

Bet mŗtite pameta graudu knŗbŗŗšanu un varonŗgi steidzŗas savu draugu atpestīt. Un viŗa ar knŗbi un ar galvu saplēsa visas cilpas un atpestŗja neuzmanŗgo tēviŗu, iekams putnu ķērŗjs to paguva sagŗstīt. Un tŗa nu viŗi abi aizlaidŗas, īsu brŗdi palidoŗa, un atkal atlaidŗas knŗbŗt graudus cilpu tuvumŗ.

Un atkal nu tēviŗŗŗ stŗigŗa gaŗŗm mŗtŗtei, kuŗa, vairidamŗs no viŗa neatlaidŗgŗs uzmŗcŗbas, atkŗpŗs un piegŗŗa pŗrŗk tuvu pie cilpŗm, un sapinŗs. Bet tēviŗŗŗ nelikŗs zinis par savas draudzenes likteni, uzspurdza gaisŗ un aizlaidŗas citiem putniem lŗdzi; bet putnu ķērŗjs tŗdaŗ pieskrēŗa, saķēra savu gŗstekni un turpat apgrŗeŗa tai kaklu.“

Un tŗa nu princese Donŗja pēc ři sŗpŗa atmodŗs vienŗs asarŗs, piesauca mani, izstŗstŗja man savu sŗpŗi un beidzot sacŗja: „Tŗdi ir visi tēviŗi, un vŗrieŗi droŗi vien bŗs vēl ļaunŗki par dzŗvniekiem, un ko gan sievietē no viŗu briesmŗgŗs patmŗlŗbas var labu cerēt! Un tŗdēŗ es zvēru pie Allah, ka savu mŗŗu nelaidŗŗu sev tuvumŗ nevŗenu vŗŗiet!“

Un kad nu princis Tadŗs el Muluks bija dzirdēŗjs vecŗs sievas vŗrdus, viŗŗŗ teŗca tai: „Bet vai tu, ak, mŗsu mŗte, viŗai nesacŗji, ka visi vŗŗieŗi nav lŗdzŗgi řim nelietŗgŗjam balodim un ka visas sievietes nav tŗdas, kŗda bija viŗa nelaimŗgŗ un uztŗcŗgŗ draudzene?“ — Un viŗa atbildēŗja: „Viŗas prŗtu vēl nekas nav varēŗjs grozīt, un viŗa dzŗvo vientulŗgu dzŗvi, pŗiecŗdamŗs patŗ par savu skaistumu!“ — Bet Tadŗs el Muluks sacŗja: „Ak, mana mŗte, man jŗredz viŗa un

jāieliksmo mana dvēsele, viņu redzot, un lai tas maksātu kaut manu dzīvību. Ak, svētā māte, dari to manā labā, un lai tavs gudrais prāts izdomā vistaisnāko ceļu.“

Te nu vecā sieva viņam teica: „Tad zini, ak, manu acu gaisma, ka lejā pie pils, kuņā dzīvo princese Donija, ir dārzs, kur staigā tikai viņa vienīgā un kur tikai reizi mēnesī viņa ieiet ar savām kalponēm, un arī tad tikai pa slepenām durvīm, lai nekairinātu ielas gājēju ziņkārību. Pēc vienas nedēļas atkal būs princeses pastaigāšanās diena. Un raugi: es pati tevi aizvedīšu pie tās, kuņu tu milē. Un tici man, ka princesei nelīdzēs viņas spītība, jo tiklīdz viņa būs tevi ieraudzījusi, tavs skaistums būs viņu apbūris, jo zini: milestība ir Allah dāvana, un tā nāk, kad Viņam patīk!“

Te nu princis Tadžs el Muluks izdvesa atvieglojuma nopūtu, pateicās vecai sievai un lūdza to palikt savā mājā, jo viņa neiedrošinājās doties atpakaļ pie savas kundzes. Un tā nu viņš aizslēdza tirgotavu, un visi trīs viņi gāja mājās.

Mājās ejot, Tadžs el Muluks pievērsās Azizam un sacīja tam: „Ak, brāli manu Aziz, man nebūs vairs vaļas tirgoties, un tādēļ tirgotavu es atdodu tev, dari ar to, ko gribi!“ — Un Azizs bija mierā.

Un tā nu viņi aizgāja mājās un visu izstāstīja vezīram, un stāstīja tam arī par princeses sapni un par dārzu, kuņā Tadžs el Muluks bija nodomājis to satikt. Un viņi jautāja vezīram, ko viņš par to teiks.

Te vezīrs brīdī domāja, tad pacēla galvu un sacīja tiem: „Esmu jau izdomājis, kas mums darāms! Vispirms iesim uz dārzu un apraudzīsim, kā tur izskatās.“ Un veco sievu viņi atstāja mājās, un vezīrs ar princi Tadžu el Muluku un Azizu gāja uz princeses dārzu. Un kad viņi piegāja pie dārza vārtiem, viņi

ieraudzīja veco sargu, ko visi pazemīgi sveicināja un kas tikpat pazemīgi atņēma viņu sveicienu. Bet vezīrs vecam vīram rokā ielika simts dinārus un teica tam: „Ak, krietnais sirmgalvi, mums gribētos ieiet šajā brīnišķajā dārzā, atspirdzināt savas dvēseles un brīdi pasēdēt pie dzidrā ūdens, kur visapkārt smaršo puķes! Jo raugi: mēs esam svešinieki un meklējam jaukas vietas, kur varētu priecāties!“ — Tā vecais vīrs naudu paņēma un sacīja:

„Ak, mani viesi, nākat tikai iekšā un atpūšaties, bet es aiztecēšu un nopirkšu jums ēdamo. Un viņš ieveda tos dārzā, un pats aizgāja uz tirgu un atnesa ceptu aunu un gardus raušus. Un viņi visi sasēdās vienā pulciņā, čalojoša strauta malā, un paēda, cik kuņam gribējās. Un tad nu vezīrs teica vecajam sargam: „Ak, šeik, šī pils droši vien sagrūs drupās, kādēļ negribi to izlabot?“ Bet dārza sargs iesaucās: „Zvēru pie Allah! ta ir princeses Donijas pils, un princese labāk grib redzēt to sagruvušu, nekā rūpēties, lai ta atkal būtu kārtībā: viņa dzīvo tik vientulīgi, ka visa pasaule tai ir vienaldzīga.“ Bet vezīrs sacīja: „Ak, godājamais šeik, cik žēl! Vismaz lejas stāvu tu varētu izbalsināt, lai tava paša acīm būtu prieks to skatīt. Ja gribi, es to padarišu pats par savu naudu.“ — Un vecais sargs atbildēja: „Lai Allah uzklausu tavus labos vārdus!“ — Un vezīrs sacīja: „Tad ņemi šos simts dinārus par savām pūlēm un eji, atvedi mums namdaņus un uzmeklē vislabāko un smalkāko mākslinieku, kas varētu to visu daiļi izkrāsot.“

Te nu vecais sargs aizsteidzās meklēt namdaņus un mākslinieku, un tiem nu vezīrs teica, kas tiem darāms.

Un kad nu lielā telpa lejas stāvā bija izlabota

un izkrāsota, te mākslinieks sāka savu darbu, un paklausīdams vezīra pavēli, uzgleznoja kuplu mežu un meža vidū izliktas cilpas, kurās bija iekūlies balodis un izmisumā pērās saviem spārniem. Un kad mākslinieka darbs bija galā, vezīrs tam sacīja: „Nu tev būs visu to pašu gleznot no otras puses, bet balodim jābūt tēviņam, kas atlaidies glābt savu draudzeni, bet ko sagūsta putnu ķērājs un kas krīt kā savas pašai dziedības upuris.“ — Tā nu mākslinieks piepildīja, kas bija viņam likts, un bagātīgi algots, aizgāja.

Te vezīrs, abi jaunekļi un vecais dārza sargs brīdi atsēdās aplūkot vai viss bija labi padarīts. Bet princis Tadžs el Muluks tomēr bija un palika bēdīgs; uz visu viņš noraudzījās sērīgām acīm, tad teica savam draugam Azizam: „Ak, brāli manu, noskaiti man vēl kādus dziesmas pantus un lūko mani novērst no tirdošām domām.“ — Un Azīzs teica šādus dziesmas vārdus:

Liels ārstniecības mākslā bij Ibn Sina
Un man viņš deva šādu padomu:
„Nav zāļu labāku pret mīlestību,
Kā dziesmu skaņas, rit kas saskaņā, —
Un dārzos ēnainos pilns viņa kauss!“
— Es paklausīju gudro padomu,
Bet veltīgi! Un atkal sāku meklēt
Es jaunas kaislības un jaunu mīlu;
Te liktenis ar smaidu mīlīgu
Man veselību dārgo atdeva.
Tu maldījies, Ibn Sina, — teicu es:
No mīlas dziedē tikai jauna mīla!

To dzirdējis, Tadžs el Muluks teica Azizam:
„Varbūt, dzejniekam taisnība. Bet cik grūti to iekarot,
kad nav vairs gribas!“ — Un viņi visi piecēlās, palocījās pret veco sargu un gāja mājās pie princeses aukles.

Un kad nu aizritējusi bija visa nedēļa, princesei Donijai, kā daždien, uznāca dziņa iet dārzā pastaigāties. Bet atgīdusies, ka viņas tuvumā nav vecās aukles, viņa noskuma savā sirdī un uzlūkoja pati sevi, un te nu atskārta, cik neganta un nežēlīga viņa bija pret to, kas bija palikusi viņas mātes vietā. Un tūdaļ viņa savu vergu sūtīja uz tirgu, un otru vergu pie vecās Dudu draugiem, lai tie nu viņu atrod un atved uz pili. Un taisni tobrīd vecā aukle, ar princi Tadžu el Muluku norunājusi visu, kas viņam bija jāzina par tikšanos ar princesi, viena pati nāca uz pili, un vergs viņai godbijīgi piegāja klāt un savas kundzes un pavēlnieces vārdā, kuŗa raudāja par savu pazudušo aukli, lūdza to steigties uz pili un mierināt princesi Doniju. Un tā nu viņas beidzot samierinājās: Donija noskūpstīja viņai vaigus, Dudu noskūpstīja princesei rokas, un verdzeņu pavadībā abas izgāja pa slepenām durvīm dārzā.

Bet princis Tadžs el Muluks darija visu, kā viņam bija likusi vecā aukle. Tiklidz vecā Dudu bija aizgājusi, vezīrs un Azīzs princi iegērba krāšņā valdīnieka tērpā, kas droši vien maksāja vairāk, nekā pieci tūkstoši dināru, apjoza to ar smalki izšūtu un dārgakmeņiem izrotātu zelta jostu, kuŗai vidū zalgoja smaragda sprādze, un galvā tam uzlika smalka, balta zīda turbānu ar liegiem zelta rakstiem un briljanta spalvu; un tad nu viņi novēleja tam Allah svētību, un pavadījuši to līdz dārza vārtiem, paši gāja atpakaļ, lai princi netraucētu.

Pie vārtiem Tadžs el Muluks ieraudzīja veco sargu, kas viņu tūdaļ pamanīja, piecēlās un godbijīgi un draudzīgi atņēma viņa sveicienu. Un tā kā viņam nebija zināms, ka princese Donija dārzā iegājusi pa slepenām durvīm, viņš teica princim Tadžam el Mulukam: „Šis dārzs nu ir tāvs dārzs, un es esmu tavs vergs!“ To

teicis, sargs atvēra vārtus un aicināja viņu iekšā. Un tūdaļ viņš vārtus atkal aizslēdza un sēdās savā vietā, suminādams Allah un Viņa cēlos darbus. Bet princis Tadžs el Muluks centās visu darīt pēc vecās aukles padoma: viņš ieslēpās krūmu diezokni, ko tā viņam bija rādījusi, un tur nu gaidīja princeses nākšanu. Un raugi: tā nu klājās princim Tadžam el Mulukam.

Bet princeses Donijas acis redzēja un ausis dzirdēja lielus pārsteigumus! Vecā sieva, ar viņu kopā staigādama, teica tai: „Ak, mana pavēlniece, man tev kas sakāms, kas tev ļaus pilnīgāk izbaudīt šo brīnišķīgo koku krāšņumu, šo augļu saldumu un šo puķu košumu.“ To dzirdējusi, princese Donija sacīja: „Es mīļu prātu uzklausišu, ko man teiksi, ak, mana labā Dudu.“ Un ta viņai atbildeja: „Tev tiešām visas verdzenes būtu jāsūta atpakaļ pili, jo raugi: viņas tev traucē brīvi baudīt šo skaidro gaisu un šo brīnišķīgo spirtumu. Viņas tevi tikai nomāc ar savu tuvumu.“ Un Donija atbildeja: „Tev taisnība, ak, mana aukle!“ Un tūdaļ viņa ar rokas mājienu savām verdzenēm lika iet uz pili. Un tā nu princese Donija, kopā ar savu aukli, piegāja pie krūmiem, kur bija paslēpies princis Tadžs el Muluks.

Un Tadžs el Muluks ieraudzīja daiļo princesi Doniju; pirmā mirkli viņas daiļums to apmulsināja un tik pēkšņi apžilbināja, ka viņš pakrita nemaņā. Bet Donija aizvien vēl staigāja dārzā, līdz pienāca pie tās vietas, kur bija plaša telpa ar mākslinieka gleznoto putnu ķērāja un baloža ainu; un paklausīdama Dudu padomu, viņa iegāja tur pirmo reizi mūžā, jo nekad vēl nebija gājusi istabās, kas bija lemtas pils kalpiem.

Un brīnišķīgo gleznu ieraudzījusi, Seta Donija iedegās lielā dvēseles nemierā un iesaucās: „Ak, labā

Dudu, jel paraugies! tas ir mans viņas nakts sapnis, bet iztēlots gluži otrādi. Ak, Allah augstais! Cik divaini un saldi bango mana dvēsele!“ Un lūkodama mierināt savu sirdi, viņa atsēdās uz krāšņas segas un sacīja: „Ak, labā Dudu, vai tiešām es būtu maldijusies? Vai tiešām tikai ļaunais Ebliss būtu nīrgājies par manu vieglprātīgo ticību sapņiem?“ Bet vecā aukle viņai teica: „Ak, mans nabaga bērns, es esmu jau veca un dzīvi pazīstu, un es tev jau sacīju, ka esi maldijusies! Bet staigāsim vēl brīdi tālāk, jo raugies, cik burvīgi riet saule un kāds maigums ir smaršainā gaisā.“ Tikmēr nu princis Tadžs el Muluks bija atžilbis, un paklausīdams vecās Dudu padomu, vienaldzīgā izskatā staigāja dārzā, it kā priedādamies tikai par dārza krāšņumu.

Te kādas gatves likumā Seta Donija viņu ieraudzīja un pēkšņi iesaucās: „Ak, mīļā aukle! Vai redzi to jaunekli? Paraugies, cik viņš skaists. Varbūt, tu zini, kas viņš tāds, un ja zini, tad saki!“ Bet vecā sieva atbildēja: „Es tiešām to nepazīstu, bet viņa izskats liecina, ka viņš ir sultāna dēls. Ak, mana pavēlniece, viņš tiešām ir brīnišķīgi skaists! Ak, cik viņš skaists! Ak, mana dvēsele, viņš ir tik skaists, ka apburt var katru sirdi!“ Un Seta Donija teica: „Jā, viņš ir skaists! Viņa skaistums ir pati pilnība!“ Un vecā sieva jūsmoja: „Ak, tavu debesu daiļumu! Cik laimīga ir tā, ko viņš mīlē!“ Un zagšus viņa māja zīmi princim Tadžam el Mulukam, lai tas tūdaļ atstāj dārzu un iet uz savu māju. Un Tadžs el Muluks viņas zīmi saprata un tūdaļ steidzās uz dārza vārtiem, bet princese Donija nenovērsa acis no viņa un teica savai auklei: „Vai jūti, Dudu, cik brīnišķīgi es sāku pārvērsties? Vai es, princese Donija, tiešām varētu just tik lielu uztraukumu, ieraudzījusi vīrieti! Ak, mana aukle, es jūtu, ka viņš

apbūris visu manu dvēseli, un nu es pati lūgšu tavu padomu.“ Bet vecā sieva teica: „Lai Allah apmulsina prātu nolādētam kārdinātajam. Nu, redzi nu, ak, mana kundze, ka esi sapinusies tūklos! Bet cik gan skaists ir baložu tēviņš, kas tevi atpestis!“ To dzirdējusi, Donija teica: „Ak, Dudu, labā Dudu, šis daiļais jauneklis tev jāatved pie manis! Es gribu viņu saņemt tikai no tavām rokām, ak, mana mīlā, mīlā aukle! Steidzies drīzāk viņa pēdās, es lūdzu tevi no visas sirds! Še tev tūkstots dināru, un es došu tev vēl drēbes, kas maksās otru tūkstots dinārus. Bet ja mani neklausīsi, es nomiršu!“ Un vecā aukle atbildēja: „Eji pili un ļauji man darīt pēc mana prāta. Es zvēru, ka jūs piederēsāt viens otram!“

Un tā nu viņa atstāja Setu Doniju un aizgāja pie prinča Tadža el Muluka, kas sagaidīja to ļautri un priecīgi, un iedeva tai tūkstots zelta dinārus. Bet vecā sieva viņam teica: „Ir noticis, kam bija jānotiek.“ — Un raugi: viņa stāstīja tam par princeses Donijas lielo nemieru un par to, ko viņas abas bija runājušas. Un princis Tadžs el Muluks jautāja: „Bet saki, kad mēs abi būsīm kopā?“ — Un viņa atbildēja: „Ritu, ritu.“ — To teicis, viņš dāvāja tai drēbes un citas lietas par tūkstots zelta dināriem, un viņa tās pieņēma, sacīdama: „Kad būs pienācis istais brīdis, es pati būšu pie tevis.“ — Un tūdaļ viņa steidzās pie savas pavēlnieces Donijas, kuŗa to gaidīja ilgās un nepacietībā, un raugi: princese jautāja tai: „Kādas ziņas tu nesi man, ak, Dudu, no mana drauga?“ — Un vecā sieva atbildēja: „Es sadzinu viņa pēdas un man laimējās ar viņu sarunāties. Jau ritu to atvedīšu pie tevis.“ — Te nu Seta Donija ligoja laimes gaviļēs un savai auklei iedeva tūkstots dinārus un dažādas balvas par otriem tūkstots dināriem. Un

tonakt viņi visi trīs aizmiga saldā cerībā un gaidu priekā.

Bet tiklīdz atausa rīts, te vecā sieva jau bija pie prinča Tadža el Muluka, kas viņu gaidīja. Viņa attina līdzī atnesto saini, izņēma no tā sievietes drēbes, kuņģis nu iegērbta princi Tadžu el Muluku, tad ietina to lielā lakatā un seju tam aizklāja ar biezu plīvuru. Un tad nu sacīja tam: „Nu tev būs jāatdarina sievietes kustības un jāgorta gurni no vienas puses uz otru un jāiet sikiem soliēm, kā ņirbina jaunas meitenes. Bet lieci vērā: ja ļaudis ko jautās, tiem atbildēšu es, bet tavu balsi tiem nebūs dzirdēt!“ — Un tā nu princis Tadžs el Muluks apsolīja viņai paklausīt.

Un tā viņi abi gāja, gāja, līdz nonāca pie pils vārtiem, kuņģis apsargāja pats vecākais einuks. Svešinieci ieraudzījis, vecākais einuks jautāja princeses auklei: „Kas ir šī jaunā sieviete, ko es nekad vēl neesmu redzējis? Lieci tai nākt pie manis, lai varu to apraudzīt; pavēles, kas man liktas, ir bargas, un katra jauna verdzene, par kuņģam visām es esmu atbildīgs, man jāaplūko, un ja vajadzīgs, arī jānogērbj. Un raugi: šī jaunā verdzene man sveša, tādēļ ļauji man to aplūkot un apraudzīt!“ — Bet vecā sieva pretojās, sacīdama: „Ko tu runā, ak, sultāna pils priekšniek! Vai tad nezini...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūka. Un kad pienāca

simtstrīdsdesmitpiektā nakts,

viņa stāstīja:

„Ko tu runā, ak, sultāna pils priekšniek! Vai tad nezini, ka šo verdzeni lika pili atvest pati Seta Donija, jo raugi: viņa prot brīnišķīgi izšūt zīdu? Un vai tu

nezini, ka tā ir viena no tām verdzenēm, kuŗas izšuj paŗas princeses burvīgos zīmējumus? — Bet einuks saīga un teica: „Par izŗuvumiem man nekas nav zināms! Man viņa jāaplūko un jāprauga no priekŗas un no muguras, no sāniem un no augŗas līdz apakŗai.“

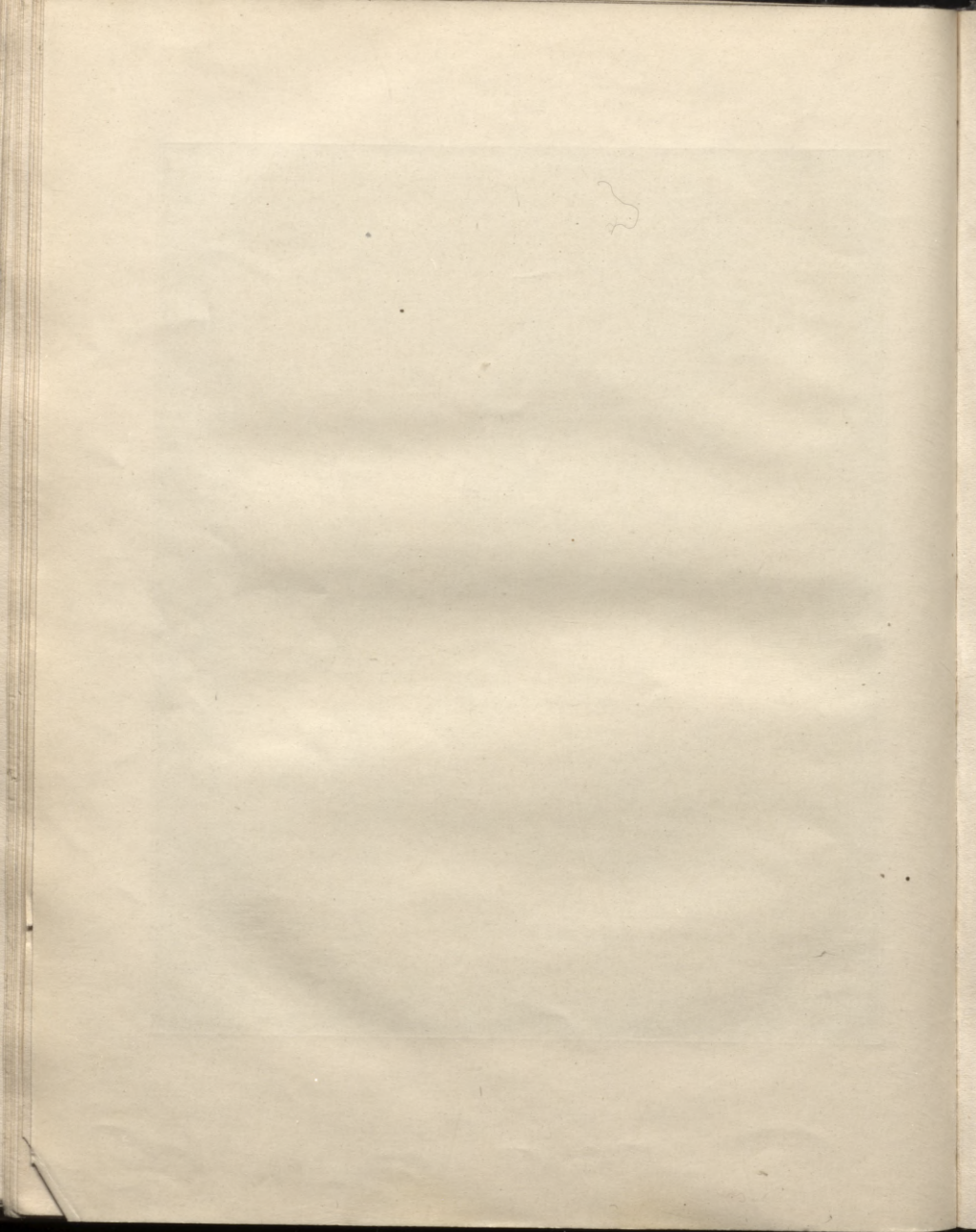
To dzirdeŗjusi, vecā sieva iekaisa niknāŗ dusmāŗ un einukam uzsauca bargā balsi: „Es tevi vienmēr esmu ŗķitusi pieklāŗīgu un smalku, bet kas tev tik pēkŗņi lēcies? Varbūt, tu gribi, lai es lieku tevi izdzīt no princeses pils?“ — Un, pievērŗusies pāŗģēŗbtam Tadŗam el Mulukam, viņa iesaucāŗ: „Ak, mana meita, piedodi mūŗu priekŗniekam! Viņŗ droŗi vien tikai jokojas! Eji vien gaŗāŗ un nebīŗties!“ — Te nu princis Tadŗs el Muluks aizgāŗja, gorīdams gurnus un zem plīvura uzsmaidīdams vecākam einukam, kam pēkŗņi apstulba prāŗs, ieraugot viņa mirdzoŗo skaistumu, kas staroja cauri plāņajam ŗķīdrautam. Un tā nu vecāŗ sievas droŗā pavadībā viņŗ iegāŗja gaŗā ejaŗ, tad pēkŗņi atradāŗ plaŗā galerijāŗ, tad atkal citāŗ ejaŗ un citāŗ galerijāŗ, līdz beidzot nonāŗca līdz septītai galerijai, līdz lielai un greznai istabai, no kuŗas uz pili vērāŗ septīņas durvis ar nolaiŗtiem aizkariem. Un vecāŗ sieva viņam sacīja: „Ak, jaunais tirgoni, nu skaiti ŗŗis durvis citu pēŗ citas, un tu uziesi to, kas dāŗgāka par visāŗ zemes bagāŗībāŗ, tu uziesi jaunavīgo burvju ziedu, jauno un saldo miesu, brīnīŗķīgo dailuli, vārdā Setu Doniju!“

Un tā nu sievietes drēbēŗ pāŗģēŗbtais princis Tadŗs el Muluks saskaitīja visas durvis un iegāŗja septītāŗ. Un, aiz muguras nolaidīŗ aizkaru, viņŗ pacēla plīvuru, kas slēpa viņa seju. Un raugi: taisni tobrīd princese Seta Donija gulēja greznā divānā. Un viņas vienīgais apģēŗbs bija viņas baltāŗ jasmīnu ādas

burvīgais dzidrums. Un tas nu viņināja uz tūkstots neminamiem glāstiem. Te princis Tadžs el Muluks pēkšņi nometa savas drēbes, kas viņu žņaudza, un viņīgām un vieglām kustībām devās pie divāna un apskāva aizmigušo princesi. Un pēkšņās izbailēs atmodinātās princeses kliedzienu viņš klusināja ar savu izslāpušo lūpu kaislīgiem skūpstiem. Un ta nu bija skaistā prinča Tadža el Muluka un princeses Donijas pirmā tikšanās! Un tādos priekos viņi ligoja visu mēnesi, un ne mirkli neapklusā viņu jautrie skūpsti un skanīgie smieklī, kas sumināja Allah Visaugstāko, visa daļuma Radītāju zemes virsū. Un raugi: tas bija viss, kas notika ar viņiem.

Bet vezīrs un Azīzs līdz nakts tumsai ilgās un nemierā gaidīja, kad pārnāks princis Tadžs el Muluks. Un redzēdami, ka tas aizvien vēl nepārnāk, viņi iedegās vēl lielākā nemierā. Un kad vēl citu rītu viņiem nebija nekādu ziņu par pārdrošnieku, viņi vairs nešaubījās, ka tas ir beigts, un nezināja vairs, ko nu lai dara. Te Azīzs teica dobajā balsī: „Ne mūžam vairs neatvērsies pils durvis un ne mūžam pa tām vairs laukā nenāks mūsu kungs un pavēlnieks! Ak, ko nu mēs lai darām?“ — Un vezīrs atbildēja: „Gaidīsim un paliksim tepat!“ Un tā nu viņi gaidīja visu mēnesi, ne gulēja, ne ēda, un raudāja gaužas asaras par lielo nelaimi. Bet kad mēnesis jau gāja uz galu un aizvien vēl nebija ziņu par princi Tadžu el Muluku, te vezīrs sacīja: „Ak, mans bērns, kādas bēdas un kāds posts! Man liekas, labāk būs, ja dosimies atpakaļ uz mūsu zemi un par savu nelaimi stāstīsim sultānam; ja to nedarīsim, viņš var mūs rāt un sodīt, ka neesam viņam nekā ziņojuši.“ — Un tūdaļ viņi posās ceļā un devās uz Zaļo pilsētu, sultāna Soleimana Šacha galvas pilsētu.

Un tiklīdz viņi nonāca savā zemē, viņi tūdaļ steidzās uz pili un sultānam stāstīja, kas bija noticis. Un bezdot viņi aplkusa un sāka gauži raudāt.

Baigās ziņas dzirdējis, sultāns Soleimans Šachs pēkšņi jūta, ka acis viņam satumsa visa pasaule, un viņš pakrita nemaņā. Bet ko vairs līdzēja asaras un nožēlas? Un tā nu sultāns Soleimans Šachs klusināja savas lielās bēdas, kas plosīja viņam aknas un aptumšoja dvēseli un visu pasauli aizsedza viņa acīm, zvērēja sava dēla Tadža el Muluka nāvi atriebt briesmīgā un nepiedzīvotā atriebībā. Un saucejiem viņš tūdaļ lika pulcināt visus ļaudis, kas varēja cilāt šķēpus un piķus mest, un lika pulcināt arī kaņaspēku ar visiem vadoņiem; un lika viņš sarīkot visu, kas kaņā vajadzīgs, teltis, kamieļus un ziloņus; un viņu pavadīja visa tauta, kas viņu ļoti mīlēja viņa lielās devības un taisnības dēļ, un viņš devās ceļā uz Kampara un Kristala salām.

Bet pili, kur staroja laime, tikmēr princis Tadžs el Muluks un princese Donija viens otru mīlēja aizvien lielākā un kaislīgākā mīlestībā, un no krāšņajām segām viņi piecēlās tikai tad, kad abi kopā gāja est un dzert. Un tā nu ilga sešus mēnešus. Te kādu dienu, kad viņu mīlestībai vairs nebija gala, Tadžs el Muluks teica Donijai: „Ak, manas dvēseles bezgalīgais prieks, mums trūkst tikai viena kā, lai mūsu mīlestība būtu pilnīga!“ — Bet izbrīnā viņa jautāja: „Ak, Tadž el Muluk, ak, manu acu gaisma, ko vēl tu vari kārot? Tev pieder manas lūpas un mani briedušie firziķi, tev pieder visa mana miesa un rokas, kas tevi skauj, un dvēsele, kas mūžam tiecas uz tevi. Ja tu vēl ilgojies pēc citiem mīlestības pierādījumiem, kas man nav zināmi, ak, kam nesaki man tos? Gan tad jau redzēsi,

vai es pratišu vai nepratišu piepildīt tavas dziņas.“ — To dzirdējis, Tadžs el Muluks teica: „Ak, manu mīļo jēriņ, tu mani nesaproti. Tad ļauji tev sacīt, kas es esmu! Ak, princese, jel zini, ka esmu sultāna dēls, nevis vienkāršs tirgotājs. Un tēvs mans ir sultāns Soleimans Šachs, Zaļās pilsētas un Ispahanas kalnu valdinieks. Un raugi: viņš pats savu vezīru sūtīja pie tava tēva sultāna Šachramana, lūgt tavu roku. Vai atceries, ka pati tu no šīs laulības atsacījies un solīji nāvi einukam, kas tev par to minēja tikai dažus vārdus? Tad piepildīsim nu to, ko mums liedza pagātne, un abi kopā dosimies uz Zaļo Ispahanu!“

Un atbildes vietā princese Donija vēl liksmāk savās skaujās slēdza daļo princi Tadžu el Muluku un rādīja viņam savu pazemību un paklausību. Un tonakt viņi aizmiga pirmo reizi, bet visus aizgājušos desmit mēnešus rīta gaisma viņus glāstīja vēl skaujās, skūpstu reibumā un citu tādu pašu prieku skurbumā.

Un kamēr nu abi mīlētāji gulēja, saule jau rītināja debesīs, un visa pils jau bija kājās, bet princeses tēvs, sultāns Šachramans, sēdēja uz spilveniem sava valdinieka krēslā, un viņam apkārt stāvēja emīri un citi valsts dižvīri, un todien viņš savā pili pieņēma zeltkaļu sadraudzības locekļus un pašu vecāko zeltkali. Un vecākais zeltkalis sultānam pasniedza brīnišķīgu vāceli, kurā laistījās briljanti, rubīni un smaragdi par simtstūkstošu dināriem. Un sultānam Šachramanam gaužam patika zeltkaļu balva, un viņš lika aicināt vecāko einuku un sacīja tam: „Še, Kafur, nesi to savai kundzei un pavēlniecei, Setai Donijai. Tad steidzies atpakaļ pie manis un saki, vai balva viņai patikusi.“ — Un einuks Kafurs tūdaļ devās uz to pils galu, kurā dzīvoja princese Donija viena pati.

Piegājis pie princeses istabas, Kafurs pie durvīm, uz krāšņas segas, ieraudzīja veco aukli Dudu, kas sargāja savas pavēlnieces durvis; bet visas citas durvis bija aizslēgtas, un visi aizkari nolaisti. Un einuks nodomāja savā prātā: „Ko tas gan nozīmē, ka princese vēl gul' tik vēlā stundā, jo tas vēl nekad nav noticis!“ Bet, negribēdams pie sultāna atpakaļ iet bez atbildes, viņš pārkāpa pāri vecai sievai, kas izstiepusies gulēja pie pašām durvīm, pēkšņi durvis atgrūda un iegāja princeses istabā. Ak, cik lieli nu bija viņa brīnumi, kad Setu Doniju tas ieraudzīja jauna vīrieša skaujās!

To redzējis, Kafurs atcerējās bargo sodu, ar kādu viņu bija biedējusi Seta Donija, un savā einuka dvēselē nodomāja: „Tad tā viņa ienīst vīriešu dzimumu? Ja Allah būs lēmis, es varēšu nu atriebties par savu pazemojumu!“ — Un, durvis aizslēdzis, viņš aizzagās uz pirkstu galiem un gāja atpakaļ pie sultāna Šachramana. Bet sultāns viņam jautāja: „Nu, saki, ko teica tava kundze?“ — Un einuks atbildēja: „Te būs vācelīte.“ — Un apmulsinātais sultāns iesaucās: „Tad mana meita negrib ne vīra, ne dārgakmeņu?“ — Bet nēģeris sacīja: „Ak, valdiniek, jel ļauji man klusēt šajā sapulcē.“ — Te nu valdinieks visiem lika iziet laukā un savā tuvumā atstāja tikai veziru; un einuks sacīja: „Mana kundze un pavēlniece Seta Donija dara to, ko viņa nekad nav darījusi! Bet tiešām gan, šis jauneklis ir brīnišķīgi skaists!“ — To dzirdējis, sultāns Šachramans sasīta kopā abas rokas un, lielām, platām acīm, pēkšņi iesaucās: „Tas nu jau parlieku!“ — Tad jautāja: „Vai tu, ak, Kafur, viņus redzēji pats savām acīm?“ Un einuks atbildēja: „Tik tiešām, ak, valdiniek, pats savām acīm!“ — Te nu sultāns sacīja: „Tas ir brīnišķīgi!“ — Un einukam viņš lika abus vainīgos ievest

telpā, kur laistījās valdinieka krēsls. Un einuks tūdal paklausīja, kas viņam bija likts.

Un kad nu abi milētāji ienāca pie sultāna, tas, dusmās elsodams, tiem uzkliedza: „Tad tiešām ta tiesa!“ Un vairāk nekā viņš nevarēja izrunāt, bet abām rokām satvēra savu lielo šķēpu un dzirās mesties virsū princim Tadžam el Mulukam. Bet Seta Donija apskāva savu miļo, un, pieplakusi pie viņa lūpām, teica savam tēvam: „Ja tāds tavs prāts, tad nokauji mūs abus divus!“ — To dzirdējis, sultāns atkal sēdās savā valdinieka krēslā un einukam lika Setu Doniju aizvest viņas istabā. Un teica viņš princim Tadžam el Mulukam: „Ak, tu, nelietis un pavedējs! Jel saki, kas tu tāds? Un kas tavs tēvs? Un kā tu iedrošinājies nākt pie manas meitas?“ — Te nu Tadžs el Muluks sacīja: „Tad zini, ak, sultān, ja gribi nāvi, tad tava nāve tūdal nāks pēc manas, un tava valstība būs pišļos sagrauta!“ — Un sultāns kļiedza negantās dusmās: „Kas ta par nekaunīgu valodu?“ — Bet princis teica: „Es esmu Soleimana Šacha dēls! Un kā jau rakstīts bija, es ņemu to ar varu, kas bija man liegts! Un iekams gribi lemt par manu galvu, jel esi prātīgs un apdomā, ak, sultān Šachraman!“

To dzirdējis, sultāns samulsa un pievērsās savam vezīram. Bet vezīrs teica: „Jel netici, ak, valdiniek, šim nelietīgajam viltņiekam. Tikai nāve var izlidzināt viņa briesmīgo nodevību. Lai Allah aptumšo viņa prātu un apkrauj viņu ar saviem lāstiem!“ — Te nu sultāns lika aicināt savu šķēpa nesēju un sacīja tam: „Tev būs nocirst viņam galvu...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

viņa stāstīja:

„Te sultāns lika aicināt savu šķēpa nesēju un sacīja tam: „Tev būs nocirst viņam galvu.“ — Un tā nu princis Tadžs el Muluks būtu beigts, ja taisni tobrīd, kad sultāna šķēpa nesējs jau pacēla savu šķēpu pār viņa galvu, — sultānam nebūtu pateikta ziņa par divu Soleimana Šacha vēstnešu atnākšanu. Un raugi: šie vēstneši nu lūdza, lai sultāns viņus aicina savā valdinieka svinību telpā. Un tie abi bija atjājuši pa priekšu sultānam Soleimanam Šacham, kas vadīja savu karaspēku. Un abi šie sūtņi bija vezīrs un jaunais Azīzs. Kad nu sultāns lika viņus ielaist un viņi ieraudzīja un pazina sava valdinieka dēlu, princi Tadžu el Muluku, viņi gandrīz pakrita nemanā, jo viņu priekiem nebija gala, un tie metās princim pie kājām un apņēma un skūpstīja tās. Bet Tadžs el Muluks lika vezīram un Azīzam piecelties, apskāva viņus un teica tiem, kas noticis; un arī tie viņam izstāstīja visu, kas bija tos piemeklējis, un sultānam Šachramanam ziņoja, ka sultāns Soleimans Šachs un viņa karaspēks jau ienācis viņa zemē.

Kad nu sultāns Šachramans atskārta, kādās briesmās viņš būtu kritis, ja princim Tadžam el Mulukam būtu licis nocirst galvu, viņam bija lieli prieki; viņš pacēla rokas pret debesīm un pateicās Allah Visaugstajam, kas bija apturējis šķēpa nesēja roku. Un tad nu viņš teica Tadžam el Mulukam: „Ak, dēls mans, piedodi vecam vīram, kas nezināja, ko viņš grib darīt. Bet tā ir mana negantā vezīra vaina, un to es tūdaļ likšu sēdināt mieta galā!“ — To dzirdējis, princis Tadžs el Muluks noskūpstīja tam roku un sacīja: „Ak, valdiniek, tu esi man kā tēvs, un drīzāk man būtu jālūdz

piedošana par visu nemieru, ko liku izciest tavai sirdij!“ — Bet sultāns viņam atbildēja: „Vainīgs ir tikai šis sasadītais einuks, kuŗu likšu sist pie sapuvuša dēļa, kas nemaksā ne divas drachmas!“ — Te nu Tadžs el Muluks sacīja: „Einuks tiešām to pelnījis! Bet vezīru sodi citu reizi, kad viņš atkal būs grēkojis!“ — Bet Azīzs un vezīrs sāka lūgties, lai sultāns žēlo einuku, kas bailēs nejaudāja, ko darījis. Un vezīru bijādams, sultāns visu piedeva einukam Kafuram. Un Tadžs el Muluks teica: „Nu labāk steigies un mierini savu meitu Setu Doniju, ko milu, kā savu dvēseli!“ — Te sultāns iesaucās: „Es tūdaļ iešu pie viņas pats!“ Bet iekams viņš gāja pie savas meitas, viņš vezīram un emīriem un saviem galma kungiem lika princi Tadžu el Muluku pavadīt uz hamamu un pašiem viņu mazgāt, lai atkal viņa prāts būtu jautrs un priecīgs. Un tad nu viņš gāja Setas Donijas istabās un ieraudzīja to, kad viņa dzirās savā sirdī durt šķēpu, kuŗa spala bija atspiesta pret grīdu. To redzot, sultāns juta, ka viņa prāts tūdaļ iegrimis mūžīgā tumsā, un viņš uzsauca savai meitai: „Viņš glābts! Jel žēlo savu nabaga tēvu, ak, mana mīļā meita!“ — Te pēkšņi Seta Donija aizmeta šķēpu, noskūpstīja roku savam tēvam, un tēvs viņai stāstīja, kas bija noticis. Un Seta Donija teica: „Man miers būs tikai tad, kad redzējusi būšu savu mīlo!“ Un tiklīdz Tadžs el Muluks iznāca no hamama, sultāns tūdaļ steigās to vest pie princeses Donijas, kuŗa metās viņam ap kaklu; un kamēr nu mīlētāji tā apkampās, sultāns klusi aizvēra istabas durvis un atstāja tos divus vien. Tad viņš iegāja atpakaļ savā pilī un lika visu sarīkot sultāna Soleimana Šacha sagaidīšanai, un tam nu viņš pretim izsūtīja vezīru un Azīzu, lai tie ziņo, ka viss beidzies labi un laimīgi, un viņš neaizmirsā tam aizsūtīt arī simts staltākos zirgus, simts jājamus ka-

mieļus, simts jaunekļus, simts jaunavas, simts nēģerus un simts nēģerienes.

Un tikai tad nu sultāns Šachramans pats izjāja sagaidīt sultānu Soleimānu Šachu un līdzī sev veda princi Tadžu el Muluku; kuplā pavadonībā viņi abi atstāja pilsētu. Un, viņus ieraudzījis, sultāns Soleimāns Šachs gāja viņiem pretim un pēkšņi iesaucās: „Lai slavēts Allah, kas manam dēlam bija lēmis sasniegt mērķi!“ — Te nu abi sultāni apkampās kā draugi; bet princis Tadžs el Muluks metās ap kaklu savam tēvam un raudāja prieka asaras; un tēvs raudāja viņam līdzī. Un tad nu viņi ēda, dzēra un tērēja vislielākā liksmībā. Un beidzot bija ataicināti kadiji un liecinieki un turpat uz pēdām bija parakstīts prinča Tadža el Muluka un princeses Setas Donijas laulības līgums. Bet kāzu dienā sultāns bagātīgi apbalvoja kaņavīrus un visu tautu, un pilsēta bija izpušķota četrdesmit dienas un četrdesmit naktis. Un šajā priekā un svētku liksmībā Tadžs el Muluks un Seta Donija nu varēja uz visu mūžu ļauties savai mīlestības laimei.

Bet princis Tadžs el Muluks neaizmīrsa sava drauga Aziza labos darbus; un viņš vairs nevarēja no tā šķirties ne brīdī. Un pēc sultāna Soleimāna Šacha nāves, kad Tadžs el Muluks sēdās valdinieka krēslā un kļuva par Zaļās pilsētas un Ispahanas kalnu sultānu, Azizu viņš iecēla par savu lielvezīru; bet veco dārza sargu viņš iecēla par savas valstības vecāko mantzīni un tirgus šeiku par visu amatnieku vecāko. Un tā nu viņi visi dzīvoja laimīgi līdz pašai nāvei, vienīgam postam, kas nav novēršams!

Kad nu vezīrs Dandans beidza savu stāstu par Azizu un Azizi, Tadžu el Muluku un Doniju, viņš lūdza kalīfu Dau el Makānu, lai tas atļauj viņam izdzert ar

rožūdeni saldinātu sorbetu. Bet kalifs Dau el Makans pēkšņi iesaucās: „Ak, vezīr manu, vai pasaulē vēl ir kāds vīrs, kas būtu tik cienīgs dzīvot sultānu un kalifu tuvumā, kā tu! Tik tiešām, šis stāsts ieliksmoja manu prātu un apbūra manu sirdi, jo raugi: tas ir jauks un patikams!“ — Un tā nu kalifs Dau el Makans savam vezīram dāvāja krāšņākās goda drēbes no savas valstības krātuvēm.

Bet pie Konstantinijas vārtiem...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi apklusā. Un kad pienāca

simtstrīdsdesmitseptītā nakts,

viņa stāstīja:

„Bet pie Konstantinijas vārtiem jau četri gadi nebija izšķīrošu panākumu; un kaŗavīriem un kaŗavadoņiem uznāca gaužas ilgas pēc saviem radiem un draugiem, un viņu sašutums vairs nebija novēršams.

Un raugi: kalifs Dau el Makans nu nolēma rīkoties kā daždien taisnīgs un gudrs valdinieks, un viņš lika aicināt visus trīs savus kaŗavadoņus: Bachramanu, Rustemu un Tarkašu, un vezīram Dandanam dzirdot, viņš teica tiem: „Jūs paši savām acīm redzat, kas notiek un kas visus nomāc, jūs redzat pagurumu, ko radījuši šie nelaimīgie gadi, un redzat nelaiimes, ko sūtījusi mums briesmīgā Posta Māte, un jūs atceraties mana brāļa, varonīgā Šarkana nāvi. Tādēļ nu domājiet visi, kas mums darāms, un atbildat man, kā pienākas!“ Te nu visi trīs kaŗavadoņi nodūra savas galvas un ilgi, ilgi domāja grūtas domas, tad sacīja:

„Ak, kalif, vezīrs Dandans par mums visiem vairāk pieredzējis un jau nosirmojis savā gudrībā!“ Un kalifs

Dau el Makans pievērsās vezīram Dandanam un sacīja tam: „Mēs visi gaidām tavus vārdus!“

Te nu vezīrs Dandans piegāja pie kalifa un teica: „Ak, laika valdiniek, jel zini, ka ilgāka palikšana pie Konstantinijas vārtiem mums visiem bīstama un kaitīga. Un tev pašam, ak, valdiniek, jādodas būtu pie sava jaunā dēla Kanmakana un pie savas vedeklas Kudijas Fakan, mūsu varonīgā prinča Šarkana meitas, kas dzīvo Damaskā, savā pili. Un visi mēs rūgti ciešam tālumā no dārgās dzimtenes un savām mājām. Tādēļ nu raugi: mums visiem būtu jādodas atpakaļ uz Bagdadi un vēlāk atkal jānāk uz šo zemi, un šī neticīgo pilsēta jāsgrauj līdz pašiem pamatiem, lai pāri tur paliek tikai plēsīgu putnu ligzdas!“ — Bet kalifs sacīja: „Tik tiešām, ak, vezīr manu, tu atbildēji tā, kā es pats biju domājis!“ — Un tūdaļ viņš nu saucējiem lika jundīt visai noņemnei, ka kaŗa gājienam būs sākties pēc trijām dienām.

Un trešajā dienā tiešām viss kaŗaspēks cēlās, un karogiem plandoties un tauŗu skaņām gaisu tricīnot, devās ceļā uz Bagdadi. Un tas nu gāja, gāja desmit dienas un desmit naktis, līdz beidzot nonāca Miera Pilsētā, kur lielā priekā to sagaidīja visa tauta.

Bet kalifs Dau el Makans vispirms nu gribēja redzēt un apskaut savu dēlu Kanmakanu, kam nu jau bija septiņi gadi, tad lika aicināt savu veco draugu, hamama kurinātāju. Un ieraudzījis to, viņš piecēlās no sava valdinieka krēsla, apkampa viņu un nosēdināja sev blakus un cildināja viņu, visiem emīriem un dižvīriem dzirdot un redzot. Bet hamama kurinātājs nebija vairs pazīstams, jo visu šo ilgo laiku viņš daudz bija ēdis, dzēris un atpūties; un kakls viņam bija resns, kā zilona kakls, vēders viņam bija kā valzivs vēders,

bet seja viņam spīdēja un laistījās, kā no krāsns izvilkts apaļš plāčenis.

Viņš gribēja atsāties no lielā goda sēdēt blakus pašam kalifam un pēkšņi iesaucās: „Ak, mans kungs un valdiniek, lai Allah mani pasargā no tādas nelietības! Sen jau pagājušas tās dienas, kad varēju iedrošināties sēdēt tavā tuvumā!“ — Bet kalifs Dau el Makans viņam teica: „Šīs dienas var nākt tev atpakaļ, ak, mans tēvs! Tu taču glābi manu dzīvību!“ — Un tā nu viņš hamama kurinātājam lika sēsties sev blakus uz valdinieka krēsla spilveniem.

Un kalifs sacīja hamama kurinātājam: „Es gribu, lai tu lūdzi manu žēlastību, un es došu tev visu, ko vēlies, kaut pusi no savas valstības! Jel runā, un Allah uzklausīs tavus vārdus!“ To dzirdējis, vecais hamama kurinātājs atbildēja: „Ak, valdiniek, man būtu tikai viens lūgums, bet es bīstos, vai tas nebūs pārāk liels!“ Te nu kalifs gaužam noskuma un teica: „Tev jāsaka man, ko vēlies!“ Un hamama kurinātājs sacīja: „Tavs prāts lai notiek! Tad uzklausī, ko gribu tev lūgt: ak, augstais valdiniek, man ļoti gribētos, lai tu mani ieceli par vecāko priekšnieku visiem manas dzimtenes pilsētas, Svētās Pilsētas hamamu kurinātājiem!“ To dzirdējis, kalifs sāka smieties no visas sirds, un viņam līdzī smējās visi, kas bija viņa tuvumā; bet vecais hamama kurinātājs nodomāja, ka viņa lūgums bijis pārāk liels, un viņš noskuma līdz slēptākiem dveseles dziļumiem. Bet kalifs viņam sacīja: „Allah vārdā! lūdzi man ko citu!“ — Un vezīrs Dandans klusi piegāja pie hamama kurinātāja, ieknieba tam gurnā un pamirkšķināja tam aci, itkā gribēdams sacīt: „Nu, lūdzi jel viņam ko citu!“ — Un kurinātājs teica: „Tad, ak, mūsu laiku valdiniek, man gribētos būt par visu ielu slaucītāju

vecāko šeiku manā dzimtenes pilsētā, Svētā Pilsētā!“ — Un kad nu kalifs un visi citi, kas sēdēja viņa tuvumā, šos vārdus bija dzirdējuši, viņi sāka tik ļautri smieties, ka smiedamies spārdījās kājām un svaidījās rokām. Un kalifs teica hamama kurinātājam: „Ak, brāli manu, tev jālūdz man kas lielāks, tevis pašā cienīgāks!“ — Bet kurinātājs atsaucās: „Ak, valdniek, es bīstos, vai varēsi to man dāvāt!“ — Un kalifs atbildeja: „Allah spēks ir bezgalīgs!“ — Un tā nu kurinātājs teica: „Tad ieceli mani par Damaskas sultānu, mūžīgā svētlaimībā aizgājušā prinča Šarkana vietā!“ — Un kalifs Dau el Makans iesaucās: „Es zvēru pie savām acīm!“ Un to pašu stundu viņš lika rakstīt pavēli par hamama kurinātāja iecelšanu Damaskas sultāna godā, un deva viņam Zablakana El Muijaheda vārdu. Un vezīram Dandanam viņš lika jauno sultānu krāšņā apsardzībā pavadīt līdz pašai Damaskai, tad doties atpakaļ un līdzī atvest mirušā Šarkana meitu Kudiju Fakan. Un iekams nu hamama kurinātājs ar savu pavadonību devās ceļā, kalifs teica viņam ardievas, viņu apkampa un deva viņam padomu būt labam un taisnīgam pret saviem jauniem pavalstniekiem; un savas valsts dižvīriem viņš sacīja: „Lai visi, kas mani mīlē un godā, nu priecājas par jauno sultānu El Zablanu, un nes viņam savas balvas!“ Un tā nu jaunajam sultānam nāca balvas no visām malām, un kalifs Dau el Makans pats savām rokām to ietērpa valdnieka drēbēs. Un kad nu visas sultāna iecelšanas svinības bija galā, kalifs Dau el Makans viņam par miesas sargiem deva pieci tūkstoši jaunu jātnieku un nesēju, kuņģiem bija jānes valdnieka zeltā šūtais sarkanās drēbes palankins. Un tā nu hamama kurinātājs, kas bija kļuvis par sultānu El Muijahedu El Zablanu, vezīra Dandana un triju emīru: Rustema, Tarkaša un Bachramana

pavadībā atstāja Bagdadi un nonāca Damaskā, savā galvas pilsētā.

Un jaunā sultāna pirmās rūpes bija tūdaļ gādāt kuplu pavadonību jaunai, astoņi gaži vecai princesei Kudijai Fakan, lielā varoņa prinča Šarkana meitai, jo raugi: tai bija jādodas uz Bagdadi; un viņš nu deva tai desmit jaunas verdzenes un desmit nēģerus, un neskaitāmas balvas, un tur nu bija tīrākā rožu eļļa, ievāritas aprikozes lielās un noslēgtās bundžās, un brīnišķīgas matu rotas, tik daiļas un tik smalki izdrāztas, ka līdz Bagdadei neviens nebūtu varējis tās aizvest, ja gādīgas rokas par tām nebūtu nomodā bijušas ik mirkli; un vēl viņš tai deva divdesmit lielas burkas, pilnas cukurotām vīgēm, aplietām ar smaršainu neļķu sulu, un divdesmit lielas un mazas lādes, pilnas cepumu un dažādu gardumu, ko sultāns bija licis apgādāt no Damaskas labākiem saldumu cepējiem. Un tas nu viss bija sakrauts mugurā četrdesmit kamieļiem, neskaitot lielos zīda drēbju un zeltā šūto audumu saiņus, dārgus un retus ieročus, vara un zelta traukus un citas brīnišķīgas mantas.

Un kad nu visi šie darbi bija padarīti un karavāne būtu varējusi doties jau ceļā, sultānam El Zablanam uznāca dziņa dāvāt lielu naudas balvu vezīram Dandanam; bet vezīrs to nepieņēma un sacīja: „Ak, sultān, tu esi vēl jauns šajā valstī, un naidu tu varēsi labāk izlietot, nekā dāvādams to man!“ — Un tā nu karavāne devās ceļā, un gāja dienas, gāja naktis, un pēc viena mēneša, ar Allah palīgu, laimīgi nonāca Bagdadē. Tur nu kalīfs Dau el Makans ar liksmu sirdi sagaidīja jauno princesi Kudiju Fakan, un atdeva to viņas mātei Nozātai un viņas tēvam, vecākam galma kungam. Un viņš lika, lai to māca tie paši skolotāji, kas mācījuši bija Kan-

makanu; un abi bērni drīz nebija vairs šķīrāmi, un viņi iesila vislielākā draudzībā un mīlestībā, ko gadi nedzēsa, bet iededzināja aizvien gaišākās liesmās. Tā nu viss ritēja astoņi gadi, un šajā laika sprīdi kalifs Dau el Makans nebeidza bruņoties un posties uz kaŗu ar neticigajiem Rumas zemes ļaudīm.

Bet jaunības pārbaudījumu un bēdu nogurdinātais kalifs Dau el Makans aizvien vairāk zaudēja savu spēku un savu veselību. Un kad nu viņš kļuva vārgāks un vārgāks, viņš kādu dienu lika savā pili aicināt vezīru Dandanu un sacīja tam: „Ak, vezīr manu, es liku tevi aicināt savā pili, jo gribu teikt tev savu nodomu, kas man vēl veicams, kamēr dzīvoju. Un tā nu atbilde man patiesi un skaidri.“ — Un vezīrs jautāja: „Kas ta par valodu, ak, laiku valdiniek?“ — Bet kalifs sacīja: „Es esmu nolēmis atstāt valdinieka krēsli un savā vietā celt jauno princi Kanmakanu, savu dēlu, lai varu vēl priecāties par viņa valdīšanu, kamēr manas acis nav grimušas mūžīgā tumsā! Ak, gudrības apskaidrotais vezīr, saki, ko tu par to domā!“

To dzirdējis, vezīrs Dandans noskūpstīja zemi pie kalifa kājām un dvēseles nemiera nomāktā balsī viņam sacīja: „Tavs nodoms, ak, svētais un gudrības un taisnības apskaidrotais valdiniek, nav piepildāms, un tam nav pienācis vēl īstais laiks, jo raugi: princis Kanmakans, tavs dēls, vēl ļoti jauns, un valdiniekam, kas savu dēlu ceļ savā vietā, kad pats vēl dzīvs, viņa dienas ir saskaitītas eņģeļu grāmatā!“ — Bet kalifs pretojās: „Kas nu mana dzīve vairs, ak vezīr manu, es jūtu, ka ta jau galā, bet ja mans dēls, princis Kanmakans, vēl pārāk jauns, tad iecelšu viņam aizbildni, kas viņa vietā vadīs valsts likteņus, un tas būs vecākais galma kungs, manas māsas Nozatas laulātais draugs!“

Un tūdaļ kalifs lika aicināt savus emīrus, vezīrus un citus valsts dižvīrus, un vecāko galma kungu iecēla par sava dēla Kanmakana aizbildni, un viņš teica savu pēdējo valdinieka gribu, lai princesi Kudiju Fakan un princi Kanmakanu savieno laulības saites, tiklīdz abi būs tapuši pilngadīgi. Un vecākais galma kungs iesaucās: „Ak, valdiniek, tavai labvēlībai pret mani nav gala un manu prātu mulsina tavas devības un tavas labās sirds nebeidzamā svētība!“ — Te nu kalifs Dau el Makans pievērsās savam dēlam, prinčam Kanmakanam, un asaru pilnām acīm sacīja tam: „Ak, mans dēls, jel zini, ka pēc manas nāves vecākais galma kungs būs tavs aizbildnis un padomnieks, bet lielvezīrs Dandans būs tev tēva vietā. Es jau jūtu, ka manas miesas sāk atraisīties no nicīgās pasaules un doties uz mūžīgo dzīvību. Bet, iekams aizveŗu savas acis, ak, mīlais dēls, es gribu tev sacīt, ka manā sirdī vairs palikusi tikai viena dziņa: atriebties tai, kas nāvē dzina tavu vectēvu kalifu Omaru al Nemanu un tavu tēvocī, lielo varoni Šarkanu, atriebties negantai un nolādētai sievietai, vārdā Posta Mātei!“ — Un jaunais Kanmakans viņam atbildeja: „Lai tavu dvēseli auklē miers, ak, mans tēvs! Ar manu roku Allah atriebsies visiem, kas atriebību pelnījuši!“ Te nu kalifs Dau el Makans juta, ka dvēselē viņam iespīdēja brīnišķīga un spīrgta gaisma, un viņš mierīgi izstiepās divānā, no kuŗa piecēlts viņam nebija vairs lemts.

Un tā nu kalifs Dau el Makans, kā daždien zemes bērns, drīz pārvērtās par to, kas viņš bija viņsaules mūža bezgalīgajā dzelmē; un tā nu likās, itkā viņš nekad nebūtu zemes virsū dzīvojis. Jo raugi: laiks pļauj un iznīcina visu, un nesaudzē nekā!

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un

pazemīgi aplusa, un tonakt vairs nestāstīja nekā.
Bet kad pienāca

simtstrīdsdesmitastotā naktis,

viņa stāstīja:

„Un tā nu likās, itkā viņš nekad nebūtu zemes virsū dzīvojis. Jo raugi: laiks pļauj un iznīcina visu un nesaudzē nekā. Un tas notiek tādēļ, lai tas, kas grib zināt, kāds liktenis viņu piemeklēs, mācās pazīt to cilvēku likteņus, kas dzīvojuši un miruši pirms viņa! Un tāds nu ir stāsts par kalifu Dau el Makanu, kalifa Omara al Nemana dēlu, un par viņa brāli, princi Šarkanu — lai Allah bezgalīgā žēlastība mūžīgi mūžam ar viņiem!

Un no tās dienas sākās jaunā Kanmakana, Dau el Makana dēla brīnišķīgās dēkas, jo raugi: kas atstājis pēcniekus, pats nemirst.

Pasaka par princi Kanmakanu, kalifa Dau el Makana dēlu

Un tiešām, jaunais Kanmakans un viņa māsiņa Kudija Fakan, abi staroja burvīgā daiļumā! Jo lielāki viņi auga, jo viņu smalkums un viņu cēlums vērtās pilnīgāks, un viņus tiešām varēja salīdzināt ar diviem zariem, kas pilni brīnišķīgu augļu, vai ar diviem mirdzošiem mēnešiem. Bet ja nu par viņiem jāstāsta atsevišķi, tad jāsaka, ka Kudijai Fakan bija visas īpašības, kas mulsināt var visskaidrāko prātu: savā valdinieka meitas

vientulībā, tātumā no ziņkārīgu ļaužu acīm, viņa bija izaugusi cēla un smalka, un viņas āda spulgoja mirzdoši balta, un viņas augums bija viegls un slaidš, un viņas brīnišķīgie gurni apbūra ar savu apaļumu, un viņas siekalas bija saldās kā vīns, un tīras kā dzidrā-kais medus! Ak, visas sievietes, kas esat jūs pret viņu! Un stāstot par viņas granātu lūpiņām, priekā jāiesaucas: ak, runājat, sulīgo augļu dvēseles! Un viņas vaigi, — viņas vaigi bija tik glezni, ka rozēs nosarka kaunā. Un tādēļ, ak, cik patiesi ir dzejnieka vārdi par viņu:

Ak, viņas mati ir kā sēru zari,
Ko liegi šūpo vēji glāstoši!

Un tāda nu bija jaunā princese Kudija Fakan, Nozatas meita. Bet viņas brālēns, jaunais princis Kanmakans, bija pavisam citāds. Vingrodamijs un medībās jādams, pīķus mezdams un bultas šaudams, viņš bija savu miesu izkojis vijīgu un stipru, un norūdījis savu dvēseli; un viņš bija kļuvis par labāko jātnieku visās musulmaņu zemēs un par drosmīgāko kaņavīru visās pilsētās un visās ciltīs. Un tomēr viņa āda bija tik maiga un sārta kā meitenei, un viņa seja staroja daiļāka par rozēm un narcisēm; un par viņu daiņo dziesmas vārdi:

Vēl viņš kā bērns, bet liegas zīda pūkas
Tam maigi apņēma zodu mīlīgo,
Bet gadi aizritēs, un vaigi gleznie
Tam viegli vizēs melnā samta ēnā.
Viņš valdzināja acis apburtās,
Tām garām soļodams, kā briedis jauns,
Kas pēdās savai lepnai mātei iet.
Un visus, kas uz viņu raudzījās,
Viņš apbūra ar sārto vaigu tvīksmi;
Tam dzīslās asinis bij tikpat skaidras,

Cik skaidrs viņa lūpu medus saldaiss.
Bet man, kas savu mūžu bija lēmis
Tik viņa dailes pielūgšanai klusai,
Cits itnekas tik ļoti nepatika,
Kā viņa plato bikšu krāsa zaļā!

Te nu jāsaka, ka vecais galma kungs, prinča Kanmakana aizbildnis, nevērodams savas laulātās draudzenes Nozatas biedinājumus un nevērodams labvēlību, ar ko viņu bija apveltījis kalifs Dau el Makans, Kanmakana tēvs, drīz jau visu varu satvēra savās rokās un lika sevi izsludināt par kalifa Dau el Makana varas vietnieku tautā un karaspēkā. Bet otra tautas un karaspēka daļa palika uzticīga kalifa Omara al Nemana dēla dēlam, un ticīgi un pašāvīgi kalpoja vecajam vezīram Dandanam. Bet, vecākā galma kunga vajāts, vezīrs Dandans beidzot atstāja Bagdadi un apmetās kaimiņu pilsētā, gaidīdams, kad liktenis uzsmaidīs bārenim, kuŗa tiesības nu bija nozaimotas.

Bet vecākais galma kungs, nebīdamies vairs nevienu, princim Kanmakanam un viņa mātei lika ieslēgties savās istabās, un arī savai meitai Kudijai Fakan viņš aizliedza satīkties ar cēlā kalifa Dau el Makana dēlu. Un tā nu māte un dēls dzīvoja vientulībā, tālu prom no cilvēkiem, un gaidīja dienu, kad Allah Augstais atdos likumīgās tiesības tiem, kam tās bija lemtas.

Bet, neraugoties uz vecākā galma kunga modrību, princim Kanmakanam lāgiem laimējās slepus satīkt savu māšicu Kudiju Fakan un zagšus ar viņu sarunāties. Un kādu dienu, kad viņš nevarēja to satīkt, bet mīlestība viņa sirdi dedzināja vairāk, nekā daždien, viņš paņēma papīra loksni un savai draudzenei uzrakstīja šādus kaislīgus dziesmas vārdus:

Starp savām verdzenēm tu gāji, mīlā,
 Kā zvaigzne starodama daiļumā!
 Zem tavām kājām visas rozes vīta
 Un nobāleja naidā, skaudībā,
 Kad redzēja, ka viņu sārtums dziest,
 Kur tavi vaigi laistījās un tvīka;
 Tu acis žilbināji liliņām
 Ar savas miesas balto mirdzumu;
 Tu apēnoji baltās narcises
 Ar savu zobu perlēm dzidrajām!
 Ak, kad reiz gals būs manai trimdai grūtai,
 Kad sirds būs dziedēta no sāpju smeldzes,
 Ko dvēselē lej rūgtā šķiršanās?
 Kad manas lūpas atkal laimi baudīs
 Un skūpstus tavām saldām lūpām sniegs?
 Vai kāds man teiks, ka atkal kopā būšu
 Kaut vienu nakti vien ar tevi, mīlā!
 Vai arī tevi ielīksmos tā laime,
 Kas pilda visu manu dvēseli?
 Ak, pacietību lai man Allah dod,
 Es gribu izturēt šo šķiršanos,
 Kā slimnieks iztura un pacietīgi
 Liek miesu dedzināt ar karstu dzelzi,
 Lai drīzāk savu kaiti dziedētu!

Un vēstuli aizdarījis, viņš nodeva to einukam, kas stāvēja pie viņa istabas durvīm, un einuks to tūdaļ aiznesa vecākam galma kungam. Un lasīdams šos mīlestības vārdus, vecākais galma kungs iedegās niknās dusmās un nozvērējās sodīt jaunekļa pārgalvību. Bet drīz viņš atskārta, ka labāk būs, ja viņš neteiks nekā, un klusībā nolēma to pateikt tikai savai laulātai draudzenei Nozatai. Un tā nu viņš gāja Nozatas istabā un jauno princesi, Kudiju Fakan, iesūtījis dārzā, lai tā ieelpo spīrgto gaisu, viņš teica savai laulātai draudzenei...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rita gaismu un pazemīgi aplūsa. Un kad pienāca

viņa stāstīja:

„Un tā nu vecākais galma kungs teica savai laulātai draudzenei Nozatai: „Vai zini, ka jaunais princis Kanmakans jau sen izaudzis par vīrieti un slepus tiecas uz tavu meitu Kudiju Fakan? Un tādēļ raugi: viņi būtu šķīrami uz visu mūžu, jo bīstami ir uguni laist pie koka. Un no šīs dienas tavai meitai vairs nebūs atstāt sieviešu istabas un staigāt bez plīvura; jo viņa nav vairs tik jauna, ka laukā varētu iet ar neaizplīvurotu seju! Bet lieci vērā: tev nebūs ļaut viņiem satikties, jo zini, ka esmu nolēmis šim jauneklīm laupīt to, kas vīrietim liek ļauties savām kāribām, un tiešām es to darišu, tiklīdz redzēšu, ka tas būs vajadzīgs.“ — To dzirdējusi, Nozata nevarēja valdīt asaras, un tiklīdz viņas laulātais draugs bija prom, viņa steidzās biedināt savu brāļa dēlu Kanmakanu no vecā galma kunga dusmām. Un viņa sacīja tam: „Ak, zini, mana brāļa dēls, ka tu tomēr varēsi slepus satikties ar Kudiju Fakan, bet tikai aiz durvīm! Jē esi pacietīgs, līdz Allah Augstais par tevi apžēlosies!“ — Te nu Kanmakans jūta, ka visa dvēsele viņam iekaist sašutumā, to dzirdot, un viņš iesaucās: „Nevienu mirkli es nepalikšu vairs šajā pilī, kur man būtu bijis jāvalda vienam pašam! Un no šīs dienas es vairs necietīšu, ka mana tēva pils akmeņi ir mana kauna un mana pazemojuma liecinieki!“ — To teicis, viņš nometa greznās drēbes, galvu aptina kā tirgus nabags, plecos uzmeta vecu, nodriskātu uzplētņi, kādus valkā staigulī, un ardievas nepateicis ne savai, ne Kudijas Fakan mātei, aizsteidzās uz pilsētas vārtiem, ceļa kulē līdz nesdams tikai maizes donu, kas bija cepta pirms trijām dienām. Un tiklīdz nu pilsētas vārti

atvērās, viņš pirmais izgāja laukā; un tā nu viņš gāja, gāja lieliem soļiem, skaitidams pantus, ar kuņiem viņš ardievas teica visam, ko atstāja:

Ak, mana sirds, es nebīstos vairs tevis!
Tu manās krūtīs vari pušu lūzt,
Bet acis manas nelies asaras
Un līdzcietība dvēseli nekveidēs!
Ak, mana sirds, ko mīla nomākusi,
Tu manu gribu salauzt nevari,
Ne manu garu pazemībā liekt,
Kaut miesa izdēdētu niknās mokās!
Ak, piedodi! Bet, tevi žēlodams,
Es varu zaudēt savu liksmo sparū.
Kas traucies ir pēc acīm liesmainām,
Tam pēcgālā nav rūgti gausties ļauts,
Kaut tās uz nāvi viņu dzēlušas!
Lai glābtu savu dzīvo dvēseli
Un pestītu no visa, kas to žņaudz,
Kā viesulis pa visu zemi skriešu,
Pa visu plašo Allah pasauli,
Kas bāriem maldoņiem dod mājas vietu!
Es varoņus un ciltis pišļos triekšu,
Un mantas, laupītas no naidniekiem,
Cels mani bagātības spožumā!
Un, varonības, slavas vēja nests,
Es savā zemē nākšu atpakaļ,
Un visi vārti plaši vērsies man!
Ak, aplamā un vientiesīgā sirds!
Tu nezini, ka tikai tad tavs loms
Būs brieža ragi brīnišķie un dārgie,
Kad zemē triekts vai nokauts būs pats briedis!

Un kamēr nu jaunais princis Kanmakans gāja pa laukiem, atstājis pilsētu un savus vecākus, viņa māte, kas augu dienu nebija to redzējusi, velti viņu meklēja visās malās. Un viņa atsēdās klusā kaktā un gauži raudāja, un sāka gaidīt viņa pārnākšanu; un viņu

plosīja tirdošas domas. Bet aizritēja otrā, aizritēja trešā un ceturtā diena, bet par jauno Kanmakanu neviens nekā nebija dzirdējis. Te nu viņa māte ieslēdzās savā istabā, raudāja rūgtas asaras un dziļās skumjās vaimanāja: „Ak, mīlais, dārgais bērns, kur lai tevi meklēju? Kādā zemes malā lai dzenu tavas pēdas? Un ko var līdzēt manas asaras, kas list par tevi, ak, mīlais, dārgais bērns? Kur esi tu? Kur esi, Kanmakan?“ — Un nabaga māte vairs ne ēda, ne dzēra, un visi pilsētas ļaudis dzirdēja par viņas lielām skumjām, un visi skuma viņai līdzī, jo raugi: jauno princi un viņa nelaiķi tēvu, kalifu Dau el Makanu, visi ļaudis ļoti mīlēja. Un viņi visi sauca: „Kur esi tu, ak, Dau el Makan, ak, cēlais kalif, kas savai tautai bijī labs un taisnīgs valdinieks? Nu zudis arī tavs dēls, un neviens no tiem, ko tu apveltīji ar savu žēlastību, nevar uziet viņa pēdas! Ak, Omara al Nemana nelaimīgie pēcnieki, kas piemeklējis jūs!“

Bet jaunais Kanmakans gāja visu dienu un atpūtās tikai, kad pasauli jau ietina melna nakts. Un otru dienu un visas nākamās dienas viņš gāja vienā iešanā, un ēda tikai augu saknes un dzēra strautu un avotu ūdeni. Un ceturtā dienā viņš nonāca ielejā, kur zaļoja meži, kur čaloja strauti un dziedāja putni. Te nu viņš apmetās, kā daždien nomazgājās un noskaitīja lūgšanu; un kad pienāca vakars, viņš apgulās kupla koka pavēnī un aizmīga. Un tā nu viņš guleja līdz pusnaktij. Bet ielejas klusumā no tuvām klintīm atskanēja balss, kas viņu atmodināja. Un raugi, šī balss dziedāja:

Ak, ļaužu pasaule, kas būtu tu
Bez mīlu lūpu smaida glāstošā,
Bez liegī veldzējošā balzama,
Ko klusi izlej skaidri sejas panti?

Ak, nāve, tu mans draugs tad tikai būtu,
 Ja dienas vilktos man kā cietumā,
 No mīlās tālumā, kur sveša saule, —
 Jo viņu aizmirst mūžam nevarēšu!
 — Ak, laimīgi, kas pļāvā smaršainā
 Kā draugi kopā sēd un mieru bauda,
 Un dvēseli spirdzina ar saldo vīnu!
 Ak, ziedoni, kad tavu puķu vijas
 Pie krūtīm staro manai mīlākai,
 Es savu sirdi jūtu dziedinātu
 No Liktenis sloga negantā un sūrā!
 Ak, ziedoni! ak, tavas puķes laukos! ..
 Un tu, ak, draugs, kas dzēris sulu saldo,
 Jel paraugies, cik krāšņi zeme zied,
 Cik koši laistās krāsu saskaņas
 Un kristālstrauti burbuļo un šalc!

Un, brīnišķīgo dziesmu klausīdamies, kas atska-
 nēja nakts klusumā, princis Kanmakans lielismots pie-
 cēlās un lūkoja ko tumsā saskatīt no tās puses, kur
 atskanēja balss; bet viņš saskatīja tikai tumšos koku
 stumbrus aiz upes, kas tecēja ielejā. Te nu viņš gabaliņu
 gāja uz upes pusi un nonāca pašā krastā. Ta pati balss
 jau skanēja skaidrāk, un nakts klusumā ta dziedāja:

Ak, tikai tādēļ varēju tik droši
 Es viņu atstāt savā dzimtenē,
 Ka svētais mīlas zvērasts saista mūs!
 Tik daļas jaunavas ar acīm melnām
 Un zirgi tramīgi ar straujiem lēkšiem,
 Ir tikai tur, kur dzīvo mana cilts!
 Silts vakarvējš no manas zemes pūš
 Un dvēseli reibina, lej sirdi mieru.
 Ak, saki, Sada, daļā verdzene,
 Pie kājām kupai sidrabzvaņiņš tric, —
 Vai viņa atceras, cik mūsu zvērasts
 Svēts abiem mums un cik tam liels ir spēks?
 Ko saka ta? Ak, mana skumjā sirds, —

Nu sāpju, bēdu čūskas tevi dzeļ!
Ak, draugs mans mīlais, vesels būšu es,
Kad atkal dzeršu tavu lūpu medu,
Un tavu vingro miesu skaujās slēgšu!

Un kad nu Kanmakans otru lāgu dzirdēja neredzamā dziedātāja dziesmu, viņš vēlreiz lūkoja ko tumsā saskatīt; un kad nu viņš arī šoreiz nekā neieraudzīja, viņš uzkāpa klints galā un sauca, cik vien jaudāja...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsčetrdesmitā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā viņš uzkāpa klints galā un sauca, cik vien jaudāja: „Ak, gājēj, kas dziedī nakts tumsībā! Steidzies pie manis un stāsti man par savu likteni, jo tas droši vien būs līdzīgs manam liktenim. Un tā mēs abi varēsim viens otram ieliksmot prātu!“ — To teicis, viņš aplkusa.

Bet nepagāja necik ilgi, te dziedātāja balss viņam atbildēja: „Ak, tu, kas mani sauci, jel saki, kas esi tu? Vai esi cilvēks, vai pazemes gars? Ja gars, tad staigā savu ceļu! Bet ja esi cilvēks, tad gaidi rīta gaismu! Jo nakts ir pilna lamatu un nodevības!“

Šos vārdus dzirdējis, Kanmakans klusībā teica: „Ta droši vien ir cilvēka balss, un šī cilvēka liktenis droši vien būs līdzīgs manam liktenim!“ Un tā nu viņš nepakustēdamies stāvēja, līdz atausa rīts.

Un rīta gaismā viņš starp kokiem ieraudzīja tukšnešu beduina drēbēs ģērbtu vīru, augumā lielu un spēcīgu, ar šķēpu un vairogu rokā; un Kanmakans piecēlās un palocījās, svešo vīru sveicinādams; un beduins palocīdamies atņēma viņa sveicienu, un brīnīdamies par viņa jaunību, jautāja tam: „Ak, svešinieki,

saki, kas tu tāds esi? No kādas cilts tu cēlies? Un kuņi arabi ir tavi radi? Jo tiešām tu esi tik jauns, ka tavā vecumā vēl tumsā neklist bez pavadoņiem, un turklāt vēl tādā zemē, kur slaistās bruņoti bari. Stāsti man, kāds liktenis tevi piemeklējis.“ — Un Kanmakans viņam atbildēja: „Mans vectēvs bija kalifs Omars al Nemans, bet tēvs mans bija kalifs Dau el Makans, un pats es esmu princis Kanmakans, kam sirdi kvēlo nedzēšama mīlestība uz savu māšicu Kudiju Fakan!“ — Te nu beduins viņam jautāja: „Bet ja esi princis un kalifu dēls, kam ģērbies nabaga drēbēs un ceļo pa pasauli bez pavadoņības, kas piederētos tavai augstai kārtai?“ — Un Kanmakans atbildēja: „Tad zini, ka no šīs dienas es pats esmu savs pavadoņis, un tevi pirmo gribu lūgt man piebiedroties!“ — Šos vārdus dzirdējis, beduins sāka smieties un teica Kanmakanam: „Ak, jaunekli, tu jau runā kā ķaņavīrs un varonis, ko slavā cēlušas jau divdesmit kaujas! Bet lai tu redzētu, cik niecīgs tavs spēks, es tevi sagrābšu un likšu tev kalpot, kā savam vergam! Un ja nu tiešām tavs tēvs ir kalifs, viņš būs tik bagāts, ka par tevi varēs man samaksāt lielu naudu.“ — To dzirdējis, Kanmakans iekaisa dusmās un uzsauca beduinam: „Allah vārdā, par mani neviens tev nemaksās neka! Sargies, beduin! Tavu dziesmu dzirdēdams, es domāju, ka esi goda vīrs!“

Te nu Kanmakans metās virsū beduinam, bet tas stāvēja un smaidīja, jo uzveikt šo bērnu viņam likās tirais nieks. Bet cik rūgti viņš bija maldījies! Ar beduinu sākdam spēkoties, Kanmakans atspērās zemē ar kājām, kuņas bija cietākas, nekā klintis un taisnākas, nekā minareti. Un nostājies, viņš beduinu sažņaudza tik stipri, ka tam nobrikšķēja visi kauli un sažņaudzās visas iekšas! Un pēkšņi Kanmakans viņu pacēla gaisā un

lieliem soļiem nesa to uz upi. Te nu beduins, brīnīdamies un saprast nevarēdams, kur šim bērnam radies tāds milzu spēks, viņam jautāja: „Ak, saki, ko gribi darīt, nesdams mani uz upi?“ — Un Kanmakans atsaucās: „Es metīšu tevi straumē, un ta tevi aiznesīs uz Tigru; un Tigra tevi aiznesīs uz Nachrisu; un Nachrisa tevi aiznesīs uz Eifratu; un Eifrata tevi izskalos krastā, kur dzīvo tava cilts! Un tur nu tavi ciltsbrāļi varēs spriest par tavu varonību, ak, beduin!“ — Un, redzēdams nevairāmās briesmas, beduins iesaucās, kad Kanmakans to bija pacēlis jau gaisā, lai sviestu viņu upē: „Ak, jaunais varoni, es zvēru pie tavas mīļās Kudijas Fakan acīm un gauži lūdzos: jel žēlo manu dzīvību! Un no šīs dienas es būšu pazemīgākais no visiem taviem vergiem!“ — Te nu Kanmakans tūdaļ atkāpās un lēni nolika to zemē, sacīdams: „Tavs zvērasts kveldēja manu sirdi!“ — Un tā nu viņi abi blakus nosēdās upes krastmalā, un beduins no savas ceļa tarbas izvilka kviešu maizi, pārlauza to pušu, un apkaisījis ar sāli, lai atdeva Kanmakanam; un raugi: no šī brīža viņi kļuva sirsnīgi draugi.

Te Kanmakans viņam jautāja: „Ak, draugs, ja tu nu zini, kas es tāds, vai neteiksi man arī savu vārdu un nesacīsi, kā sauc tavu tēvu un māti?“ — To dzirdējis, beduins atbildēja: „Es esmu Sabachs ben Remachs ben Hemams no Taišu cilts Šama tuksnesī. Un tad nu dzirdi un klausies, kas mani piemeklējis:

Es biju vēl mazs bērns, kad nomira mans tēvs. Un audzināja mani tēvocis kopā ar savu meitu Nechmu. Drīz Nechma man bija ļoti mīla, un es viņai arī. Un kad nu es biju precību gados, es gribēju, lai Nechma top mana sieva; bet viņas tēvs, zinādams, ka esmu nabags un ka mantas man nav, mums precēties neļāva.

Bet, mūsu laika vecākā šeika pierunāts, mans tēvocis savu prātu grozīja un apsolīja man Nechmu, ja es viņai pūrā varu dot piecdesmit zirgus, piecdesmit tīras sugas kamieļu mātes, desmit verdzenes, piecdesmit vezumus dažādu graudu un vēl piecdesmit vezumus miežu, un drīzāk vairāk, nekā mazāk par to. Te nu es sapratu, ka tādu pūru Nechmai es varu sagādāt tikai tad, ja atstāju savu cilti un dodos svešumā, uz tālām zemēm, kur varu uzbrukt tirgotājiem un laupīt karavānes. Un raugi: tādēļ es šonakt biju tur, no kurienes tu dzirdēji manu dziedāšanu. Bet, ak, draugs, kas manas dziesmas pret Nechmas daiļumu! Un kas Nechmu reiz būs uzlūkojis, tam dvēsele līgos laimē un visu mūžu nebeigs gavilēt! — Šos vārdus izrunājis, beduins aplusa.

Un Kanmakans pēkšņi iesaucās: „Ak, draugs, es zināju, ka tavs liktenis līdzīgs manam liktenim! Tādēļ cīnīsimies abi kopā un savas mīļās iekāposim ar savu varoņdarbu augļiem!“

Un viņš nebija paguvis to izteikt, te pēkšņi tālumā sāka kūpēt putekļu mākonis, kas ātri skrēja aizvien tuvāk, un kad tas izklīda, viņi ieraudzīja jātnieku, kam seja bija dzeltena kā mirējam, un drēbes asiņu aptraipītas; un jātnieks kļiedza skaļā balsī: „Ak, ticīgie, dodat man ūdeni, lai varu nomazgāt savu rētu! Un palīdzat man, es mirstu! Ak, palīdzat, un ja es miršu, mans zirgs paliks jums!“ — Un viņa zirgs tiešām bija pārāks par visu cilšu skaistākiem zirgiem, un zirga skaistums mulsināja acis visiem, kas to redzēja, jo viņā bija savienotas tuksneša zirga labākās un cēlākās īpašības. Un beduins, kā daždien arabs, bija labs zirgu pazinējs, un viņš pēkšņi iesaucās: „Ak, jātniek, tavs zirgs patiesi ir viens no tiem brīnumiem, kādi mūsu laikos nav daudz vairs redzami!“ — Un Kanmakans sacīja: „Ak,

jātniek, dodī man roku, es palīdžešu tev nokāpt!“ — Un tā nu viņš saņēma mīrstošo jātnieku, viegli un lēni to noguldīja zālē un teica tam: „Bet saki, brāli, kas tev kaiš, un kas tā par rētu, ko tu minēji? — Te beduīns atklāja drēbes un parādīja savu muguru, kas bija sadurta vienās rētās, no kuņām asinis plūda aumaļām. Un Kanmakans noietās ceļos pie ievainotā jātnieka, rūpīgi izmazgāja viņa rētas un vārīgi apsedza tās ar svaīgu zāli; un, pasniedzis mīrējam dzērienu, viņš jautāja tam: „Bet saki, ak, mans nelaimīgais brāli, kas tik briesmīgi sakapājis tavu muguru? Un jātnieks atbildēja:

„Tad zīni, ak, draugs, kuņa roka sniedza man palīdzību, ka šīs skaīstais zirgs, ko redzi savām acīm, ir mana posta cēlonis. Tas ir paša ķēniņa Afrīdonija, Konstantīnijas valdīnieka zirgs; un mums, visiem tukneša arābiem, bija zināmas viņa brīnīšķīgās īpašības. Bet tik skaīstam zirgam nebija nīkt neticīgo valdīnieka kūtis! Un tā nu raugi: man bija lemts to nolāupīt tiem, kas dienām un naktīm to sargāja un kopa. Es tūdaļ steīdzos darīt, kas man bija darāms, naktis tumsā piezagos pie telts, kur gulēja zirgs, iepazīnos ar vienu no viņa sargiem, un kad nu arī citi sargi man jautāja, kā man patīkot brīnīšķīgais lopiņš, un lūdza, lai es sēstoties tam mugurā un lūkojot gabaliņu pajāt, es pēkšņi ielēcu seglos un zirgu palāīdu aulekšos. Un kad nu sargi atgīdās, kas bija noticis, tie tūdaļ jāšus devās manās pēdās, šaudami man virsū bultas un mezdami pīkus, un kā nu pats savām acīm tu redzi, dažas bultas ieurbās manā mugurā. Bet straujais zirgs mani nesa ātrāk, nekā debessjumā pazīb kritoša zvaīgzne, un tā nu sargi dzīnās velti un nevarēja mani panākt. Un trīs dienas, trīs naktīs es auļoju vienā auļošanā! Bet manas asinis ir iztecejušas un spēka man vairs nav; un es jūtu, ka nāve

jau slēdz manus plakstiņus! Bet tu man palīdzēji, kā draugs, un tādēļ pēc manas nāves zirgs lai ir tavš. Un viņa vārds ir El Katuls El Mažnuns, un tas ir skaitākais par visiem El Ažuza cilts zirgiem!

Bet vispirms, ak, jaunekli, kam drēbes tik nabadzīgas, bet vaigs tik cēls, esi mans draugs līdz nāvei, sēdini mani zirgā sev blakus un vedi mani pie dārgajiem ciltsbrāļiem, lai varu mirt savā teltī, kurā esmu dzimis!“

To dzirdējis, Kanmakans sacīja: „Ak, mans tuksneša brāli, arī manai ciltij mīļš ir skaistums un sirds cēlums. Es paklausīšu tavu lūgumu, kaut zirgs man nebūtu lemts!“ Un tā nu viņš piegāja pie araba, dzirās to piecelt, bet arabs izdvesa dziļu nopūtu un teica: „Pagaidi, draugs, tikai īsu brīdi! Varbūt, mana dvēsele jau lido uz svētlaimību! Es skaitīšu lūgšanas!“ — Viņš pievēra acis, izstiepa rokas pret debesīm, ar augšup vērstu plaukstu, un iesaucās: „Ak, ir tikai viens dievs, un tas ir Allah Visaugstais, un mūsu kungs Muhameds ir Allah sūtnis zemes virsū!“

Un tā nu, nāvi gaidīdams, viņš dziedāja savu pēdējo dziesmu:

Es trakā zirgā sēdot auļoju
Kā viesulis pa visu pasauli,
Un visās zemēs nesu šausmas, postu!
Man zagt un laupīt, mīlēt daiļas sievas
Liegt nevarēja kalni, upes, klintis!
Es mirstu viens, kā biju dzīvojis;
Man krūtīs rētas cirta naidnieki,
Ko uzvarēju sīvā cīņā!
Nu sava darba augļus pametu
Es upes krastā, kas man sveša bija,
Kas neteceja manā dzimtenē!
Un tomēr zini jel, ak, svešinieki,
Kam savu mantu atdod beduins, —

Ka nāvē ietu es ar vieglu sirdi,
Ja zinātu, ka Katuls dārgais mans,
Mans uzticīgais zirgs un labais draugs,
Nu jātnieku sev būtu guvis tādu,
Kas nepamestu kaunā to nekad!

Un tiklīdz nu arabs dziesmu nodziedāja, viņš draudžaini atvēra muti, baigi nogārdzās un aizslēdza acis uz mūžu.

Un tā nu Kanmakans un viņa draugs izraka bedri, kuŗā guldīja svešo jātnieku, un noskaitījuši viņam pēdējās lūgšanas, abi kopā devās pa Allah lemto ceļu.

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplusa, un turpinājumu atlika uz citu nakti. Un kad pienāca

simtsčetrdesmitpirmā nakts,

viņa stāstīja:

„Un tā nu viņi abi kopā devās pa Allah lemto ceļu. Kanmakans sēdās mugurā savam jaunajam zirgam Katulam, beduins Sabachs pazemīgi gāja kājām viņa pēdās, jo raugi: tas bija viņam zvērējis draudzību un paklausību un atzinis viņu par savu kungu uz visu mūžu, un zvērējis viņš bija pie svētās Kaabas svētnīcas un Allah Visaugstā!

Un sākās viņiem raiba dēku dzīve, pilna uzvaru un cīņu ar plēsīgiem zvēriem un laupītājiem, medību un ceļojumu priekiem, pilna nakšu, kad viņi uzglūnēja zvēriem, un pilna dienu, kad viņi kāvās ar dažādām ciltīm un laupīja mantu un krāja bagātību. Un, nāves briesmu nebīdamies, viņi savāca neskaitāmus lopu barus ar visiem ganiem, un zirgus un vergus, krāšņas teltis un brīnišķīgas segas. Un Kanmakans savam draugam Sabacham lika apsargāt salaupītās mantas, ko tie veda

līdzī visās savās nebeidzamās dēku gaitās. Un kad viņi abi atpūtās, viņi stāstīja viens otram savas bēdas un savas cerības, un viens stāstīja par savu māšicu Kudiju Fakan un otrs stāstīja par savu māšicu Nechmu. Un tā viņi dzīvoja divus gadus. Un viens no jaunā Kanmakana tūkstots varoņdarbiem bija tāds:

Reiz Kanmakans savā zirgā izjāja uz laupījumu, un viņam līdzī gāja uzticīgais Sabachs. Un Sabachs rokā turēja kailu šķēpu un lāgiem izkļiedza mežonīgus saucienus, valbīja acis un nelabā balsī rēca, kaut tukšnesī nebija nevienas dzīvas dvēseles: „Ceļu! Ceļu! Pa kreisi! Pa labi!“ Viņi bija tikko beiguši savu maltīti, divatā apēduši visu gaceli, kas bija cepta uz iesma, un padzēruši spirtu un dzidru skaidra avota ūdeni. Un drīz viņi nonāca pie kāda kalna, kur ganījās kamieļi, auni, govīs un zirgi; un turpat tuvumā pie telts mierīgi sēdēja bruņoti vergi. To redzot, Kanmakans teica Sabacham: „Palieci šē! Es viens pats sagūstīšu ganāmpulku ar visiem vergiem.“ — To teicis, viņš auļiem drāzās lejā no kalna, kā pēkšņi no mākoņiem izšāvēs zibens, un aulekšoja virsū vergiem un lopiem, kliegdams dedzīgas dziesmas vārdus:

Mēs Omara al Nemana cilts dēli,
Mēs dēli Varoņiem un Valdiniekiem!
Ar roku drosmīgu un spara pilnu
Mēs pīšļos triecam ienaidnieku ģintis,
Kad pienākusi cīņas diena niknā!
Mēs vājos sargājam pret varenajiem
Un savas kaujas pīkus pušķojam
Ar ienaidnieku galvām nocirstām!
Jel sargat, glābjat visi savas galvas!
Ar Varoņiem jums velti cīņu sākt!
Mēs Omara al Nemana cilts dēli,
Mēs dēli Varoņiem un Valdiniekiem!

Te nu visi vergi sāka briesmās skaļi vaimanāt un saukt pēc palīga, un viņiem likās, ka apsēduši tos visi tuksneša arabi. Un pēkšņi no teltīm iznāca trīs kaņavīri, kuņiem piederēja šie lopi; tie uzlēca savos zirgos un drāzās virsū Kanmakanam, kliegdami un rēkdami: „Tas ir tas zaglis, kas nolaupīja Katulu! Nu tas beidzot mums rokā! Ķeņat, turat zagli!“ — Bet Kanmakans atsaucās: „Tas tiešām ir Katuls, bet zagļi esat jūs paši, ak, nešķīsto sievu dēli!“ — To teicis, viņš pieliecās Katulam pie auss un čukstēja tam draudzīgu mudinājumu vārdus; te Katuls pēkšņi izstiepās trakā skrējienā un Kanmakans ar savu piķi jokodamies uzvāra pretiniekus, jo pirmais viņa trieciens pārdūra vēderu tuvākam jātniekam un savu piķi viņš izrāva no ienaidnieka iekšām ar iktīm pašā galā. Un tūdaļ viņš nu pievērsās vergiem, kuņi pakrita uz mutes zemē un lūdzās žēlastību, jo viņi redzēja, kāds liktenis bija piemeklējis viņu kungus. Un Kanmakans tiem uzsauca: „Ceļaties un ejat! Un tūdaļ visu lopu baru dzenat uz manu telti, kur mani vergi to sagaidīs!“ Un tā nu lopu bars ar kaņavīru vergiem gāja viņam pa priekšu, un viņš pats jāja tiem pēdās; un Sabachs, viņa uzticīgais draugs, kas, paklausīdams Kanmakana pavēli, visu ciņas laiku nebija pakustējies ne mirkli, drīz viņu panāca.

Un kamēr nu viņi lēniem soļiem uz priekšu dzina vergus un lopus, turpat tuvumā pēkšņi sacēlās putekļu mākonis, un kad tas izklida, viņi ieraudzīja simts jātniekus, bruņotus Konstantīnijas kaņavīru ieročiem. Te Kanmakans teica Sabacham: „Uzraugi lopus un vergus un ļauji man vienam pašam veikt neticīgo suņū baru!“ Un tā nu beduins tūdaļ aizslēpās aiz pakalna, paklausīdams, kas viņam bija likts, un Kanmakans viens pats auļoja pretim Rumas jātniekiem, kuņi viņu nu

apsēda no visām pusēm; te viņu vadonis piejāja pie Kanmakana un jautāja: „Kas esi tu, ak, milīgā un daiļā meitene, ka tik veikli un brīnišķīgi proti vadīt kaujas zirgu, jo raugi: tavas acis ir tik maigas un tavi vaigi tik glezni un tik sārti? Nāci man tuvāk, un es sniegšu skūpstu tavām lūpām. Nāci, nebiesies! Es iecelšu tevi par valdinieci visām zemēm, kuŗās klist arābu ciltis!“

Tādu valodu dzirdējis, Kanmakans juta, ka seja viņam pietvikst kauna sārtumā, un viņš atkļiedza: „Kas es tev šķietu, ak, riebīgais suni, ak, suņa dēls? Ja mani vaigi nav apauguši ar spalvām, tad mana roka, ko tūdaļ tu jutīsi, tev rādīs, cik gauži esi maldījies, ak, aklais Rumas vīrs, kas kaŗavīru neproti atšķirt no jaunas meitenes!“

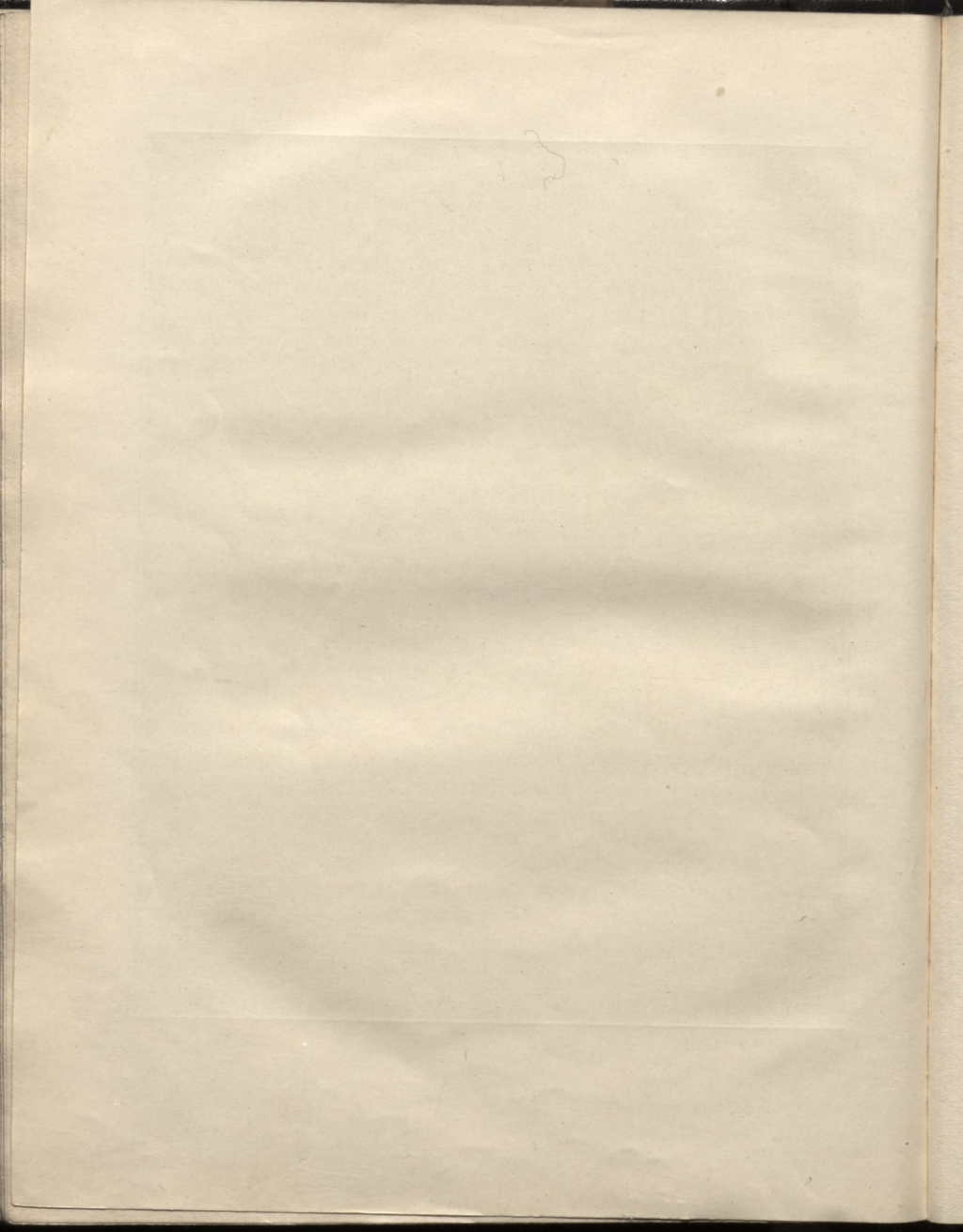
Te nu simts kaŗavīru vadonis piejāja pie Kanmakana un pats savām acīm redzēja, ka tas bija kaŗavīrs, ko veikt nav viegli, kaut āda tam bija liega un balta, un vaigi samtaini un neapauguši ar asu bārdū.

Un simts vīru vadonis uzsauca Kanmakanam: „Kam pieder šie lopi? Un pats tu uz kuriem jādams, tik pārgalvīgs un tik spītīgs? Ļaujies ar labu mūsu varā, ja nē, tev jāmirst!“— To teicis, viņš vienam no saviem jātniekiem lika piejāt pie jaunā Kanmakana un sagūstīt to. Bet tas nepaguva ne tuvumā piejāt, te Kanmakans ar vienu šķēpa cirtienu pāršķēla tam turbānu, galvu un visu miesu, un pārcirta arī seglus un zirga vēderu. Un tāds pats liktenis piemeklēja arī otro, trešo un ceturto jātnieku, kas iedrošinājās tuvoties Kanmakanam.

To redzēdams, simts vīru vadonis saviem ļaudīm lika atvirzīties un piejāja pats pie Kanmakana, un teica tam: „Tu esi skaists, ak, kareivi, un tava varonība ir līdzīga daiļumam. Un es, Kachrudašs, kuŗa varonību

FitzmaC/23.6.26

sumina visā Rumas zemē, es tavas drošsirdības dēļ gribu dāvāt tev dzīvību! Lai miers ar tevi, jo tava skaistuma dēļ es tevi nesodišu par savu kaŗavīru nāvi.“ — Bet Kanmakans viņam attrauca: „Vai esi Kachrudašs, vai kas, ta nav mana daļa! Es gribu un prasu tikai vienu: beidzi gvelst savas aplamās runas, jo tev būs just mana šķēpa sparū. Un zini: ja esi Kachrudašs, tad es esmu Kanmakans ben Dau el Makans ben Omars al Nemans!“ Te nu simts vīru kristīgais vadonis iesaucās: „Ak, Dau el Makana dēls, es kaujās redzēju tava tēva varonību! Bet tev, ak, jaunais princī, ir tēva varonība un pašam savs skaistums! Lai miers ar tevi, un vedi savu laupījumu mājās, jo raugi: tāds ir mans prāts!“ — Bet Kanmakans viņam uzkliedza, piktumā kvēlodams: „Es neesmu radis savu zirgu griezt atpakaļ, ak, kristīgais! Sargies!“ Un teicis to, viņš noglaudīja savu Katulu, kas saprata sava kunga gribu, un ausis nolaidis un asti pacēlis, aizauļoja vienā stiepienā. Un tā nu sākās divu kaŗavīru sīva un neganta cīņa, un viņu zirgi sadūrās savām pierēm, kā divi auni vai kā divi saniknoti vērši. Daži baīgi cīņas brīži tomēr bija bez panākumiem. Te pēkšņi Kachrudašs ar visu sparū meta savu piķi Kanmakanam krūtīs; bet Kanmakans veikli un apķēriģi sacirta un apgrieza savu zirgu, un laikus izvairījies no trieciena, pēkšņi saslējās un izstiepa roku, kurā zibēja piķis. Un ar joni viņš pāršķēla rumieša vēderu, un spidīgais asmenis tam izskrēja no muguras. Un tā nu Kachrudašs uz visu mūžu bija zudis no neticīģo kaŗavīru pulkiem!

To redzēdami, Kachrudaša jātnieki ļāva vaļu savu zirgu aulekšiem un izgaisa biezā putekļu mākonī.

Bet Kanmakans, savu piķi noslaucīģis pie zemē gulošo liķu drēbēm, devās tālāk savu ceļu un pamāja

zīmi Sabacham, lai tas lopus un vergus dzen uz priekšu.

Un tūdaļ pēc šī varoņdarba Kanmakans satika veco nēgerieti, kuŗa klīda pa tuksnesi un maldijās no vienas cilts pie otras, teltis teikdama brīnišķīgas nostāstus un zvaigžņu spožumā stāstīdama burvīgas pasakas. Un Kanmakans, daudz par viņu jau dzirdējis, lūdza to savā teltī atpūsties un stāstīt piedzīvojumus, kas uzjautrina prātu un ieliksmo sirdi. Un vecā klaidone atbildēja: „Es stāstīšu tev, jo raugi: tā būs manas draudzības un bijības zīme!“ Un tā nu viņa nosēdās tam blakus uz segas un sāka stāstīt par hašiša rijēju.

Pasaka par hašiša rijēju

ad zini, ak, mans jaunais kungs, ka neviens nostāsts manu dzirdi nav tik ļoti valdzinājis, kā šis stāsts, ko dzirdēju no vislielākā hašiša rijēja!

Reiz dzīvoja kāds vīrs, kam sirdi dedzināja karsta dziņa uz jaunu meiteņu miesu...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi

aplūsa. Un kad pienāca

simtsčetrdesmitotrā nakts,

viņa stāstīja:

„Reiz dzīvoja kāds vīrs, kam sirdi dedzināja karsta dziņa uz jaunu meiteņu miesu, un nekādu rūpju

gluži kails un ir hamama laicītāja un divu raženu nēģeru varā; un ka tie viņu svaida kā paiju un groza, spaida, saviem stiprajiem pirkstiem iespiežas viņa miesā, bet visu to dara ar brīnišķīgu veiklību; un kad tie iespieda ceļus viņa vēderā, lai viņu izlaicītu, cik labi vien varēdami, viņš kungstēja un vaideja. Un kad tas bija padarīts, tie viņu aplēja ar ūdeni no vara traukiem un berzēja viņa miesu ar mašiem. Un beidzot laicītājs ietina viņa galvu, plecus un gurnus jasmīnu baltās zīda drēbēs un teica: „Nu tev laiks jau iet pie savas laulātās draudzenes, kas tevi gaida.“ — Bet viņš atsaucās: „Man nav nekādas laulātās draudzenes, ak, laicītāj, es esmu neprecējies! Vai neesi hašišu sarijies, ka vari tik aplami muldēt?“ — Bet laicītājs atbildēja: „Nejokojies! Iesim pie tavas sievas, kas tevi nepacietīgi gaida!“ — Un tā nu viņš tam plecos uzmeta gaŗu melna zīda šķidrautu un pats aizgāja pa priekšu, bet divi nēģeri to saturēja aiz pleciem un jokodamies lāgiem kutināja viņa muguru. Un viņš smējās, smējās kā neprātīgs.

Un raugi: viņi iegāja patumšā istabā, kas bija silta un kur smaršoja virāks; pašā istabas vidū bija nolikta liela paplāksne ar augļiem, cepumiem, sorbetu un krāšņām puķēm; un, nosēdinājuši to melnkoka solā, abi nēģeri un laicītājs lūdza, lai viņš ļauj tiem aiziet, un visi trīs tie nu nozuda.

Te istabā ienāca jauneklis, un gaididams viņa pavēles, sacīja: „Ak, laiku valdiniek, es esmu tavs vergs!“ — Bet, nevērodams jauneklja milīgo izskatu, viņš sāka skaļi smieties un iesaucās: „Allah vārdā! Te laikam visi hašišu sarijušies! Jo nu viņi sauc mani par laiku valdinieku!“ — Un, pievērsies jauneklim, viņš teica: „Nāci tuvāk un nogriezī pusi arbuza, vis-sarkanākā un sulīgākā! To man gribas visvairāk, jo

nekas tik ļoti neatspirdzina, kā arbuzs.“ — Un tā nu jauneklis viņam pasniedza smalki sagrieztas arbuza šķēlītes. Un viņš teica jauneklīm: „Steidzies nu prom, tu neesi man vairs vajadzīgs! Skreji un piegādā man to, kas man visvairāk garšo kopā ar labu arbuzu, piegādā man jaunas meitenes miesu!“ — Un jauneklis tūdaļ aizsteidzās.

Un istabā drīz ienāca jauna meitene, ligodama savus vēl neizveidotos un jaunavīgos gurnus. To redzēdams, viņš sāka šņākt un rūkt, un meiteni sažņaudzis savās skaujās, viņš kļāva to pie krūtīm un dedzīgi skūpstīja viņas lūpas, te pēkšņi sajuta dzestrumu un tūdaļ atmodās.

Un taisni tobrīd, kad viņš atgīdās, ka ta bijusi tikai hašiša burvības vara, viņu no visām pusēm apstāja ļaudis, kas hamamā mazgājās, un tie nu visi smējās pilnā kaklā; un smiedamies tie cits citam rādīja uz viņa kailumu un spaiņiem lēja viņam saltu ūdeni virsū un jokojās kā daždien hamamā.

Te nu viņš apmulsa un apsedzās un žēlā balsī jautāja zobgaļiem: „Kādēļ noņēmāt man jauno meiteni?“ — To dzirdējuši, viņi visi sāka smieties kā negudri, sita plaukstas un kļiedza: „Vai tev, tādām hašiša rījejam, nav kauna tā runāt, kad esi jau izbaidījis visu, ko dod hašiša reibums?“

Šo stāstu dzirdējis, Kanmakans nevarēja valdīt smieklus un smējās, smējās, locīdamies līdz zemei. Un viņš teica nēģeru sievai: „Cik brīnišķīgs stāsts! Un turpinājums droši vien apburs manu dzirdi un valdzinās manu prātu, tādēļ lūdzu stāsti tālāk!“ — Un vecā klaidone sacīja: „Tā ir, ak, mans kungs, jo tiešām šī stāsta turpinājums ir tik jauks, ka tu aizmirsīsi visu, ko esi līdz šim dzirdējis; un tas ir tik

brīnišķīgs un tik aizraujošs, ka priekā var ieliksmot pat kurlus!“ — Te pēkšņi Kanmakans iesaucās: „Tad stāsti jel! Manai sajūsmai nav vairs gala!“

Bet taisni tobrīd, kad nēģeru sieva dzirās savu stāstu turpināt, Kanmakans redzēja, ka pie viņa telts piejāja svešs jātnieks, nokāpa no zirga un vēlēja viņam mieru un svētību. Un Kanmakans tam vēlēja to pašu. Te jātnieks viņam teica: „Ak, mans kungs, es esmu viens no tiem simtu sūtniem, kuŗus izsūtīja vezīrs Dandans un kuŗiem viņš lika sadzīt jaunā prinča Kanmakana pēdas, jo raugi: jaunais princis jau pirms trijiem gadiem atstājis Bagdadi. Un lielvezīrs Dandans sacēlis visu kaŗaspēku un visu tautu pret kalifa Omara al Nemana valdinieka krēsla tikotāju, un šo nodevēju ieslodzījis visdziļākā pazemes cietumā. Nu jau bads un slāpes un kauns to droši vien būs nobeiguši! Bet saki, ak, mans kungs, vai neviļus neesi saticis princi Kanmakanu, kam vienīgās tiesības uz sava tēva valdinieka krēslu?“

Un kad nu princis Kanmakans...“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsčetrdesmittrešā nakts,

viņa stāstīja:

„Un kad nu princis Kanmakans dzirdēja šo nece-rēto ziņu, viņš pievērsās savam uzticīgajam Sabacham un mierīgā balsī tam sacīja: „Nu redzi, ak, Sabach, ka viss piepildās noliktajā laikā. Tad nu celies, un dosimies uz Bagdadi!“

Šos vārdus dzirdējis, sūtnis saprata, ka viņa priekšā stāv jaunais valdinieks, un viņš tūdaļ pakrita

zemē un skūpstīja zemi pie viņa kājām; to pašu darija arī Sabachs un vecā klaidone. Bet nēģeru sievai Kanmakans sacīja: „Tev arī jādodas man līdz uz Bagdadi, kur varēsi beigt savu tuksneša pasaku!“ — Un Sabachs iesaucās: „Tad ļauji man, ak, valdiniek, steigties tev pa priekšu un par tavu nākšanu ziņot vezīram Dandanam un Bagdades ļaudīm!“ — Un raugi: Kanmakans viņam to atļāva. Un, sūtni algodams par laimīgo ziņu, viņš dāvāja tam visas savas teltis, savus lopus un savus vergus, ko triju gadu laikā bija ieguvis nebeidzamās kaujās. Un tā nu beduinu Sabachu aizlaidis pa priekšu, viņš, kamieļa mugurā sēdošās nēģeru sievas pavadībā, devās uz Bagdadi, sēdēdams sava Katula seglos un jādams šmaugiem rikšiem.

Un kad nu, paklausīdams prinča Kanmakana pavēli, uzticīgais Sabachs Bagdadē nonāca dienu pirms sava kunga un pavēlnieka, viņš dažās stundās satrauca kājās visu pilsētu. Un tā nu visi pilsētas ļaudis un viss karaspēks, vezīra Dandana un triju karavadoņu: Rustema, Tarkaša un Bachramana vadībā izsteidzās pa pilsētas vārtiem, sagaidīt savu jauno valdinieku Kanmakanu, ko visi milēja un ko vēl nesen šķita jau pazudušu; un ļaudis teica svētības vārdus un vēlēja saules mūžu Omara al Nemana ciltij.

Un tādēļ raugi: tiklīdz parādījās princis Kanmakans, kas pilniem lēkšiem auļoja savā zirgā, no visām pusēm atskanēja liksmi prieka saucieni un laimes vēlējumi, un tūkstots vīrieši un sievietes viņu sveica kā savu jauno valdinieku. Un vezīrs Dandans, nevērodams savu sirmo vecumu, ņipri nolēca no zirga, apsveica princi Kanmakanu un zvēreja uzticību daudzo kalifu pēcniekam. Un tā nu viņi visi iegāja Bagdadē, bet nēģeru sieva, sēdēdama kamieļa mugurā un neskaitāmu

ļaužu apstāta, jājot teica brīnišķīgus un neaizmirstamus nostāstus.

Un tiklīdz Kanmakans nonāca sava tēva pili, viņš skaujās slēdza lielvezīru Dandanu, kas uzticīgāk par citiem glabāja savu kalifu piemīņu, un vēl viņš apskāva savus emīrus: Rustemu, Tarkašu un Bachramanu, trīs lielos kaņavadoņus, tad noskūpstīja rokas savai mātei, kuŗa raudāja prieka asaras, un beidzot mātei jautāja: „Ak, mana dārgā māte, saki, vai sveika un vesela ir mana māsica Kudija Fakan?“ — Un māte atbildēja: „Ak, mīlais bērns, es tiešām to nezīnu un nevaru tev pasacīt, jo raugi: no tās dienas, kopš pazūdi tu, es esmu domājusi tikai par tevi!“ — Bet Kanmakans viņai teica: „Ak, mana māte, lūdzama jēl izdibīni, kur viņa ir un kur ir mana krustmāte Nozata!“ — To dzirdējusi, māte iegāja istabās, kur dzīvoja Nozata un viņas meita Kudija Fakan, un visas trīs kopā viņas ienāca krāšņajā svinību telpā, kur viņas sagaidīja Kanmakans. Un tur nu visas sejas staroja lielā priekā, un visi skaitīja brīnišķīgus pantus, no kuŗiem viens bija šāds:

Ak, manas mīļās smaids un zobu pērlis!

Es dzeŗu viņas lūpu medu kairo!

Ak, vaīgu rozēs! Cik daudz skūpstu saldu

Jums snieguši ir milētāji kaisli!

Ak, mīlestības glāsti reibinošie!

Ak, matu viļņi zeltainie un melnie,

Kad rītos viņas pirksti trīcošie

Grimst jūsu plūdos, smaršu pārpilnos!...

Un ka nu viņu svētlaimībai nebija gala, tad Allah vārdā! — par viņiem nekas vairs nebūtu stāstāms. Un raugi: no tās dienas bēdas un posts vairs nepieklēja pili, kuŗā dzīvoja kalifa Omara al Nemana

pēcnieki, un visas nelaimes nu piemeklēja tos, kas bija viņu ienaidnieki.

Un kad nu Kanmakans jau ilgu un laimīgu mēnešu bija palaidis savas jaunās Kudijas Fakan skaujās, jo ta nu bija viņa laulāta draudzene, viņš kādu dienu lika savā pili aicināt lielvezīru Dandanu un visus emīrus, karavadoņus un citus savas valsts dižvīrus, un sacīja tiem: „Manu senču asinis nav vēl atriebtas, un atriebības laiks jau pienācis! Man teikts, ka Afridonijs jau miris, un miris arī Hardubs, Kaisarijas valdinieks. Bet vecā Posta Māte vēl dzīva, un mūsu sūtni stāsta, ka viņa vada visu Rumas zemju likteņus. Bet jaunā Kaisarijas valdinieka vārds ir Rumzans, un viņa paša zemē nevienam nav pazīstams ne viņa tēvs, ne māte.

Un tādēļ, ak, mani karavīri, rītu jau sāksies karš pret mūsu neticīgajiem ienaidniekiem! Un es zvēru pie Muhameda dzīvības (lai Allah miers un lūgšanas ar viņu!), ka savā Bagdadē pārnākšu tikai tad, kad gals būs ļaunai sievai un atriebti būs mūsu brāļi, kas krituši varoņu nāvē!“

Un jaunā valdinieka padomu visi teica labu. Un tā nu citu rītu jau musulmaņu karaspēks devās uz Kaisariju.

Un kad viņi nonāca pie pilsētas vārtiem un dzirās tai uzbrukt ar joni, lai šo nešķīstības perēkli izdeldētu ar uguni un šķēpu, te pēkšņi viņi ieraudzīja, ka pie valdinieka telts piegāja jauneklis tik skaistā izskatā, ka tas varēja būt tikai sultāna dēls, un viņam līdzī gāja sieviete ar neaizklātu seju un cēlu gaitu. Un taisni tobrīd valdinieka telti bija vezīrs Dandans un Katiemakana krustmāte Nozata, kas bija gribējusi līdzī doties ticīgo karapulkiem, jo ceļa grūtības viņu nebaidīja.

Jauneklis un cēlā sieviete lūdza, lai valdinieks

ļauj tiem ieiet teltī, un tas nu viņiem bija atļauts. Bet viņi nebija paguvuši vēl ieiet, te pēkšņi Nozata iekliedzās skaļā balsī un pakrita nemanā, un iekliedzās un nemanā pakrita arī svešā sieviete, bet kad viņas atžilba, viņas metās viena otrai skaujās un sāka skūpstīties; un raugi: šī sieviete bija princeses Abrizas verdzene, uzticīgais Koraļu Zirnītis! Te Koraļu Zirnītis pievērsās Kanmakanam un sacīja tam: „Ak, valdiniek, es tavā kaklā redzu dārgakmeni, baltu un apaļu, un princesei Nozatai es redzu tādu pašu. Un tev jau zināms, ka trešais dārgakmenis bija valdiniecei Abrizai. Te nu šis trešais akmenis būs!“ — Un uzticīgais Koraļu Zirnītis piegāja pie jaunekļa, kas nāca viņai līdzī, un viņa kaklā piekārtu ta rādīja trešo dārgakmeni; un pēkšņā priekā starojošām acīm viņa iesaucās: „Ak, valdiniek, un arī tu, ak, mana kundze Nozata, šis jauneklis ir manas nabaga kundzes un pavēlnieces Abrizas dēls. Un es viņu esmu audzinājusi kopš viņa pirmās mūža dienas! Ak, visi, kas še dzirdat manus vārdus, jel zināt, ka viņš ir Kaisarijas valdinieks Rumzans, kalifa Omara al Nemana dēls! Un tā nu raugi: viņš ir tavs brālis, ak, mana kundze Nozata, un tavs tēvocis, ak, valdiniek Kanmakan!“

Un Koraļu Zirniša vārdus dzirdējis, Kanmakans piecēlās un savās skaujās slēdza jauno valdinieku Rumzanu, un to pašu darīja arī Nozata, un tā nu visi raudāja prieka asaras; un lielvezīrs Dandans arī apkampa sava kunga un pavēlnieka, kalifa Omara al Nemana dēlu (lai Allah viņam žēlīgs!). Te Kanmakans jautāja Rumzanam, Kaisarijas valdiniekam: „Ak, saki, mana tēvoča dēls, vai esi kristīgo zemes valdinieks un vai dzīvo kopā ar kristīgiem? Vai esi arī nacarietis?“ To dzirdējis, valdinieks Rumzans izstiepa roku pret debesīm,

un pacēlis rādītāju pirkstu, iesaucās: „Lai slavēts Allah, un Muhameds, Allah sūtnis zemes virsū!“

Te nu Kanmakana, Nozatas un lielvezīra Dandana priekiem nebija gala, un viņi visi iesaucās: „Lai slavēts Allah, kas savus bērnus nepamet un kopā saved visus viņu ceļus!“ Un Nozata jautāja: „Bet saki, ak, brāli manu, kas tevi vadīja pa istās ticības ceļu, kad dzīvoji pie neticīgajiem, kuriem svešs ir Allah un sveši ir viņa pravieši?“ — Un viņš atbildeja: „Mūsu ticības skaidros un brīnišķīgos pamatus man mācīja Koraļu Zirnītis, jo viņa ir laba un uzticīga! Un raugi: viņa pati pievērsās musulmaņu ticībai kopā ar māti manu Abrizu, kad viņas abas dzīvoja Bagdadē, mana tēva Omara al Nemana pili. Un Koraļu Zirnītis mani audzināja kopš manas pirmās mūža dienas, deva man tēva un mātes mīlestību un izaudzināja mani par ticīgu cilvēku, kuŗa likteņi ir Allah rokā!“

To dzirdējusi, Nozata lika Koraļu Zirnišam sēsties sev blakus uz krāšņās segas, un no tās dienas viņa gribēja to saukt par savu māsu.

Bet Kanmakans teica Rumzānam: „Ak, mans tēvoci, tev piederas musulmaņu valstības valdinieka krēsls! Un no šī brīža es esmu tavš uzticīgais pavalstnieks!“ — Bet Kaisarijas valdinieks atbildeja: „Ak, dārgais radniek, ko Allah darījis, ir labi darīts! Un tas ir Viņa augstais prāts!“ Bet taisni tobrīd sarunā iejaucās lielvezīrs Dandans un teica viņiem abiem: „Ak, valdinieki, vistsainīgāk būs, ja valdisat jūs abi divi pēc kārtas un abi būsāt mūsu valdinieki!“ Un tie nu atbildeja: „Tavas domas ir brīnišķīgas, ak, mūsu tēva godātais vezīr!“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi apklusa. Un kad pienāca

viņa stāstīja:

„Un tie nu atbildēja: „Tavas domas ir brīnišķīgas, ak, mūsu tēva godātais vezīr!“ Un viņi visi bija vienis prātis. Un lai nu varētu šo laimes dienu nosvinēt, valdinieks Rumzans gāja atpakaļ pilsētā un lika atvērt vārtus musulmaņu karapulkiem. Tad nu viņš saucējiem lika jundīt visās ielās, ka no šīs dienas Islams būs visu ļaužu ticība, bet kristīgie, ja paši tā grib, var palikt savos maldos. Bet neviens negribēja palikt neticīgs; un tā kādu dienu Islamam pievērsās tūkstoši un atkal tūkstoši jaunu ticīgo! Tā! Lai mūžīgi mūžam slavēts Allah, jo Viņš sūtījis Savu pravieti, lai tas būtu par miera zīmi visiem cilvēkiem Austrumos un Rietumos!

Un abi valdinieki, šo dienu svētidami, nosvinēja krāšņas dzīres un valdīja abi pēc kārtas, katrs savu dienu. Un tā nu viņi kādu laiku palika Kaisarijā un visi viņu pavalstnieki līgoja laimē un priekā.

Te viņi nolēma atriebties briesmīgai Posta Mātei. Un tādēļ nu Rumzans, norunājis ar Kanmakanu, steigšus sūtīja vēstnesi uz Konstantiniju pie Posta Mātes, kurai nekas vēl nebija zināms par jauno kārtību Kaisarijā un kurai Kaisarijas ķēniņš likās kristīgais, tāpat kā viņa vectēvs no mātes ciltszara, nelaiķis Hardubs, Abrizas tēvs. Un raugi: Rumzana vēstulē bija rakstīts:

„Lielai un cēlai Šauagi Om El Dauagi, briesmīgai un baigai posta rikstei pār ienaidnieku galvām, modrai acij par kristīgo valsti, tikumu un gudrības valdiniecei, kas nemitīgi kvēpina svēto virāku, Konstantinijas kristīgo baznīcas uzticīgai sargātājai.

No Kaisarijas valdinieka Rumzana, Lielā Harduba, visā pasaulē daudzinātā valdinieka pēcnieka.

Ziņojam tev, ak, mūsu māte, ka debesu un zemes Valdinieks mums licis uzvarēt musulmaņus, un to, ka mēs izdeldējām viņu kaņapulku un Kaisarijā sagūstījām viņu valdinieku un viņam līdzī arī vezīru Dandanu un princesi Nozatu, Omara al Nemana un valdinieces Safijas meitu, kuŗa bija meita Konstantinijas ķēniņam Afridonijam.

Un tā nu raugi: mēs gaidām tevi savā pilsētā, lai visi kopā varam svinēt uzvaru un, tavām acīm redzot, nocirst galvu kalifam Kanmakanam, vezīram Dandanam un visiem musulmaņu kaņavadoņiem. Uz Kaisariju tu vari doties bez apsardzības, jo zini, ka no šīs dienas visi ceļi ir droši un visur ir miers no Iranas līdz Sudanai un no Mosulas līdz Damaskai un līdz pēdējām Austrumu un Rietumu robežām.

Un neaizmirsti no Konstantinijas līdzī vest arī valdinieci Safiju, Nozatas māti, lai viņa var izbaudīt tikšanās prieku ar savu meitu, kuŗai mūsu pili parādīts vislielākais gods, cik liels vien sievietei parādāms. Lai sargā tevi Kristus, Mariamas dēls, un lai Viņš tevi sargā un glabā kā tīru un dārgu smaršu zelta traukā.“

Tad nu Rumzans parakstīja savu vārdu, vēstuli aizdarīja ar valdinieka zīmogu un atdeva to vēstnesim, kas tūdaļ aizauļoja uz Konstantiniju. Līdz baigās sievas, Posta Mātes atbraukšanai palikušas vēl bija dažas dienas, un līdz šai dienai abi valdinieki atriebās visiem, kas atriebību bija pelnījuši.

Reiz, kad abi valdinieki un vezīrs Dandans un lēnprātīgā, pazemīgā Nozata, kuŗa nekad savu seju neaizklāja vezīra Dandana tuvumā, jo tas viņai bija kā tēvs, visi kopā sēdēja un tērzēja par Posta Mātes gaidāmo atbraukšanu un par viņas nevairāmo likteni, pēkšņi ienāca kāds galma kungs un valdiniekiem ziņoja,

ka ārā stāv un gaida vecs tirgotājs, kam uzbrukuši laupītāji, un ka turpat stāv arī važās kaltie laupītāji. Un galma kungs sacīja: „Ak, valdinieki, šis tirgotājs lūdž, lai viņu laižot iekšā, jo raugi: viņam esot divas vēstules, kas nododamas jums.“ — Un abi valdinieki teica: „Tad lieci viņam nākt iekšā!“

Te nu ienāca sirmgalvis, kam sejā laistijās svēts spožums; viņš raudāja un, noskūpstījis zemi pie valdinieku kājām, sacīja: „Ak, laika valdinieki, vai tā varētu būt, ka musulmani cienī un godā neticīgie, bet viņu aplaupa un zaimo ticīgo zemēs, kur visus vieno satiecība un taisnība?“ — Valdinieki viņam jautāja: „Kas tevi piemeklējis, ak, godātais tirgoni?“ — Un tas atbildeja: „Ak, mani kungi un pavēlnieki, tad zināt, ka es līdzī nesāju divas vēstules, kas visās musulmaņu zemēs man deva cieņu un godu; šīs vēstules ir zīme, ka visi ceļi man brīvi un ka par manām precēm mesli nav jāmaksā. Un viena no šīm vēstulēm turklāt mani mierina un remdē manu sirdi vientulības brīžos un tālos ceļos; jo raugi: ta rakstīta burvīgos un jaukos pantos, un labāk es atdotu savu dzīvību, nekā šo vēstuli!“ — Tad nu abi valdinieki viņam teica: „Ak, tirgoni, tu varētu šo vēstuli mums parādīt, vismaz izlasīt, kas tur rakstīts!“ — Un trīcēdams un drebēdams, vecais tirgotājs vēstuli atdeva abiem valdiniekiem, un viņi to atdeva Nozatai, sacīdami: „Tu proti lasīt vissarežģītākos rakstus un māki burvīgi skaitīt pantus, tādēļ nu lūdzam, ļauji mums baudīt šo pantu daiļumu, un nekavējies ne mirkli!“

Bet Nozata nepaguva attīt vistokli un ielūkoties vēstulē, te pēkšņi viņa skaļi iekliedzās, kļuva dzeltena kā safrāns un pakrita nemaņā. Un tūdaļ nu viņu sāka aplaistīt ar rožūdeni, un atžilbusi viņa ātri piecēlās un

asaru pilnām acīm piesteidzās pie vecā tirgotāja, satvēra viņa roku un noskūpstīja to. To redzēdami, visi samulsa un brīnījās, jo tāds nebija valdinieku un musulmaņu paradums; un vecais tirgotājs nu bija tik uztraukts, ka pēkšņi sagriļojās un gandrīz pakrita augšpēdu. Bet Nozata viņu saturēja un pieveda to pie krāšņās segas, kur sēdēja pati, un sacīja tam: „Vai tiešām tu mani vairs nepazīsti, ak, mans tēvs? Vai es jau būtu tik veca?“

To dzirdot, vecajam tirgotājam likās, ka viņš redz sapņu rēģus, un viņš iesaucās: „Es pazīstu šo balsi! Bet manas acis jau vecas, ak, mana kundze, un es nevaru vairs skaidri saredzēt!“ — Bet valdiniece teica: „Ak, mans tēvs, es esmu tā, kas uzrakstīja tev šo vēstuli pantos, es esmu Nozata es Zaman!“ — Un te nu vecais tirgotājs pakrita nemaņā. Un kamēr vezīrs Dandan slacīja vecā tirgotāja seju, Nozata pievērsās savam brālim Rumzanam un savam radniekam Kanmakanam, un teica tiem: „Šis vecais vīrs mani glāba, kad biju rupja un nešpetna beduina verdzene, nolaupīta Svētā pilsētā uz ielas!“

Te nu abi valdinieki piecēlās, godinādami veco tirgotāju, un apkampa to savām rokām; un kad tirgotājs atžilba, viņš noskūpstīja rokas valdiniecei Nozatai un vecajam vezīram Dandanam; un visi nu priecājās par šo notikumu un slavēja Allah, kas viņiem visiem bija lēmis satikties; bet tirgotājs pacēla rokas pret debesīm un iesaucās: „Lai slavēts Allah, kas radījis neaizmirstošas sirdis un mūžam liek tajās kūpēt brīnišķīgajam pateicības virākam!“

Un abi valdinieki veco tirgotāju iecēla par visu Kaisarijas un Bagdades khanu un tirgu vecāko šeiku un ļāva viņam brīvi nākt un iet savā pili, vai bija

diena vai nakts. Un tad viņi jautāja: „Bet stāsti, kā tavai karavānei uzbruka laupītāji?“ — Un viņš atbildēja: „Tas notika tuksnesī! Laupītāji bija rupji un zemi arabu tautas dēli, un tie man uzbruka gluži necerēti. Tur bija pāri par simts vīru! Bet viņu vadoņi bija trīs: viens bija nēģeris šausmīgā izskatā, otrais bija briesmīgs kurds un trešais bija brīnišķīgi stiprs un spēcīgs beduīns! Tie piesēja mani pie kamieļa un vilka sev līdzi, te pēkšņi Allah bija lēmis, ka viņiem pašiem uzbruka karavīri un viņus sagūstīja, un ar viņiem kopā mani.“

To dzirdējuši, valdinieki teica kādam no saviem galma ļaudīm: „Liec ievest nēģeri!“ — Un ienāca nēģeris. Un bija viņš nejaukāks par pērtiķi, un acis viņam bija piktākas par tīģera acīm. Te vezīrs Dandans tam jautāja: „Kā tevi sauc, un kādēļ esi kļuvis par laupītāju?“ — Bet nēģeris vēl nebija paguvjis atbildēt, te ienāca valdinieces Abrizas kalpone, uzticīgais Koraļū Zirnītis; viņa nāca saukt savu kundzi un pavēlnieci Nozatu; viņas acis neviļus ielūkojās nēģera acīs, un tūdaļ viņa no savām krūtīm izdvesa baigu kliedzienu; kā saniknota lauvu māte, viņa metās virsū nēģerim, saviem pirkstiem iekērās tam acīs un izrāva tās ar joni, un pēkšņi iesaucās: „Tas jau ir Marozs, briesmīgais derglis, kas nokāva manu kundzi Abrizu!“ — Un zemē nosviedusi nēģera asiņainās acis, kas izsprāga kā plūmes kauliņi, viņa teica: „Lai slavēts Allah Visaugstais, lai slavēts Allah Taisnais, kas man ļāva ar pašas roku atriebties par manu dārgo kundzi!“ Te nu valdinieks Rumzans pamāja zīmi un šķēpa nesējs tūdaļ pāršķēla nēģera galvu! Un viņa miesu aiz kājām aizvilka einuki un nometa mēslainē aiz pilsētas vārtiem, lai aprij to suņi.

Tad nu valdinieki teica: „Lai ienāk kurds!“ Un tūdaļ ienāca kurds. Un bija tas dzeltenāks par citronu un netirāks par dzirnavu ēzeli un utaināks par meža vērsi, kas visu gadu nav mazgājies ūdenī. Un vezīrs Dandans tam jautāja: „Kā tevi sauc, un kādēļ esi kļuvis par laupītāju?“ — Un tas nu atbildēja: „Es biju kamieļu dzinējs Svētā pilsētā. Reiz man bija likts uz Damaskas slimnīcu aizvest slimu jaunekli...“ To dzirdot, Kanmakans un Nozata un vezīrs Dandans iesaucās: „Tas ir tas pats nodevīgais kamieļu dzinējs, kas kalifu Dau el Makanu pameta pie hamama durvīm uz žagaru kaudzes!“ Un pēkšņi Kanmakans piecēlās un teica: „Ļauni darbi jāatmaksā divkārtīgi! Ja nē, tad neliešu un ļaundaru un likumu pārkāpēju skaitam nebūs gala! Un žēlastība pret ļaundariem ir netikums un viņiem jātriebjas ar visu atriebības niknumu, jo raugi: tāds žēlums, kā to saprot kristīgie, ir einuku un kroplu un vārguļu tikums!“ — Un valdinieks Kanmakans pats ar savu roku no viena kamieļu dzinēja iztaisīja divus. Bet vergiem viņš lika dzinēja miesas apbedīt pēc savas ticības likuma.

Un abi valdinieki teica savam galminiekam: „Nu vedi iekšā beduinu.“

Te Šecherezada logā ieraudzīja rīta gaismu un pazemīgi aplkusa. Un kad pienāca

simtsčetrdesmitpiektā nakts,

viņa stāstīja:

„Un abi valdinieki teica savam galminiekam: „Nu vedi iekšā beduinu!“ Un tas ievada beduinu. Bet viņa galva vēl nebija parādījusies durvīs, te valdiniece Nozata iesaucās: „Tas ir tas pats beduins, kas mani pārdeva

krietnajam un labajam tirgotājam!“ — To dzirdējis, beduins teica: „Es esmu Hamads! Un tevi nepazīstu!“ — Nozata sāka smieties un sacīja: „Tas tiešām ir tas pats! Jel uzlūko mani, ak, beduin Hamad! Es esmu ta, ko tu nolaupīji Svētā pilsētā uz ielas un ko tu tik neganti zaimoji!“

Sos vārdus dzirdējis, beduins iesaucās: „Allah vārdā! Ta ir viņa! Un mana galva tūdaļ noripos no pleciem!“ — Bet Nozata pievērsās tirgotājam, kas turpat sēdēja, un jautāja tam: „Vai tu to pazīsti, ak, mans tēvs?“ — Un tirgotājs sacīja: „Tas ir nolādētais beduins! Un viņš ir neprātīgāks par visiem pasaules neprāšiem!“ — Te nu Nozata teica: „Bet lai šis beduins ir ļauns un negants, viņam tomēr patika skaistas dzejas un burvīgi nostāsti.“ — To dzirdot, beduins pietrūkās: „Ak, mana kundze un valdiniece, zvēru pie Allah, tev taisnība! Un turklāt man zināma kāda brīnišķīga dēka, kas piemeklēja mani pašu. Ja to es izstāstīšu un ja ta patiks visiem, kas to dzirdēs, tu piedosi man un dāvāsi man dzīvību, ak, cēlā kundze!“ — Un lēnprātīgā Nozata pasmaidīja un teica: „Lai notiek tā! Tad stāsti mums savu dēku, ak, beduin!“ — Un beduins sacīja: „Ir tiesa, ka esmu laupītājs un visu laupītāju lepnums. Bet manas pilsētu un tuksnešu dzīves brīnišķīgākā dēka ir šāda:

Kādu nakti, smiltis viens pats gulēdams pie sava zirga, es sajutu divainu nemieru, jo raugi: mani bija apmājuši briesmīgi un ļauni rēgi. Un ta bija baigākā nakts manā mūžā; drīz es rēju kā tuksneša vilks, drīz rēcu kā lauva, drīz dobji vaideju un sprauslāju kā karnielis! Cik briesmīga nakts! Es trīcēju un drebeju, gaididams rīta gaismu! Beidzot debesis atspīdēja gaiša blāzma un mana dvēsele aprima; un, gaididams šo

klūmo murgu pēdas, es ātri pietrūkos, apjozu šķēpu, paķēru piķi, uzlēcu zirgam mugurā, palaidu to auļiem un aizdrāzos ātrāk par gaceli.

Un tā nu auļodams, es pēkšņi ieraudzīju strausu, kas lūkojās taisni uz mani. Un tas stāvēja manā priekšā, bet likās, ka mani tas neredzēja. Un es jau jāju tam klāt. Bet tiklīdz dziros to skart ar piķi, te pēkšņi tas sagulās, sagriezās, izplēta savus platos un kuplos spārnus un kā bulta aizšāvās tuksnesī. Bet es nerimdamies dzinu tam pēdas un tikmēr nu drāzos, līdz nokļuvu baigā posta vietā, kur dzīvs bija tikai Allah gars, kur rēgojās kaili akmeņi un atskanēja tikai čūsku šņākoņa, gaisa un pazemes garu skaļi kliedziņi un raganu kaucieni, gaidot savus upurus! Te pēkšņi strausa izgaisa; kā zemē iekrita! Man visa miesa notricēja drebuļos; bet mans zirgs saslējās divkājās, atsprāga atpakaļ un sāka briesmīgi sprauslāt un gārgt.

Te nu es pēkšņi apstulbu lielās izbailēs; un zirgu es gribēju pagriezt un doties atpakaļ. Bet kur es varēju jāt, kad zirgam sviedri bira aumaļām un dienviņda tveice dedzināja kā ceplis. Un turklāt manu rikli sagraba negantas slāpes, un slāpēs aizelsās arī mans zirgs, un tas pūta un elsoja kā kalēja plēšas. Un tā nu es klu-sībā nodomāju: „Ak, Hamad, te nu tev būs jāmirst! Un no tavas miesas mielosies raganu bērni un visādi mošķi! Te tevi gaida nāve, ak, beduin!“

Bet taisni tobrīd, kad es jau dziros skaitīt lūgšanas vārdus un doties nāvē, tātumā es ieraudzīju klaidā izaugušu palmu zaļo joslu: te pēkšņi mans zirgs iezviedzās, sapurināja galvu un aizauļoja uz priekšu! Un vienā lēcienā es biju laukā no kailā un versmīgā, akmeņainā tuksneša. Un pie avota, kas tecēja gar palmu stumbriem, pacēlās krāšņa telts, un pie tās

mierīgi ganiņās divas skaistas ķēves un plūca mitro un sulīgo zāli.

Te nu es nolēcu no zirga, padzirdīju to un arī pats padzēru tīro un saldo ūdeni. Un tad es paņēmu gaŗu auklu un zirgu piesēju, lai tas var ganīties košās pļavas zaļumā. Un ziņkārība mani dzina ielūkoties telti. Un tur nu es ieraudzīju to, ko tūdaļ stāstīšu.

Uz mašu paklāja mierīgi sēdēja jauneklis bez bārdas un bez ūsām; un bija viņš skaists kā jaunais mēnesis; bet viņam pa labi gulēja brīnišķīgi jauka meitene ar vijīgu un gleznu augumu, liega un šmauga kā jauna bana zars, un redzams bija viss viņas burvīgais daiļums.

Te vienā mirkli es biju iemilējies bez prāta, bet pats nezināju, vai meitenē, vai jaunekli! Jo, zvēru pie Allah: vai tad mēnesis ir skaistāks par pusmēnesi! Un es teicu tiem: „Lai miers ar jums!“ — Un meitene tūdaļ aizklāja savu seju, bet jauneklis uzlūkoja mani, piecēlās un atbildēja: „Un miers lai ar tevi!“ — Bet es sacīju: „Es esmu Hamads ben El Rezari, un esmu cēlies no Eifratas vecākās cilts! Es esmu slavens kaŗavīrs un bīstams jātnieks; un manai varonībai un drošsirdībai visi arabi pretim liek pieci simti jātnieku! Es dzīnu pēdas strausam un liktenis mani atveda šajā vietā, un es nācu pie tevis lūgt skaidra ūdens malku!“ — Te jauneklis teica meitenei: „Eji un atnesi viņam ūdeni un dodi viņam ēst.“ — Un meitene tūdaļ piecēlās un aizgāja, un viņas soļi skanēja pie potītēm piesietu zelta zvārgulišu liegā un dzidrā ritumā; bet klaidā palaistie mati ietina visu viņas augumu, un bizes bija tik smagas, ka meitene gāja kludama. Un, nevērodams jaunekļa skatienu, es nenovērsu acis no burvīgās meitenes. Un viņa atnāca, uz labās delnas nesdama trauku ar skaidru

ūdeni, bet uz kreisās delnas paplāksni ar vīgēm, porcelāna krūzīti ar rūgušpienu un gaceles gaļu.

Bet kaisliba bija mani satvērusi ar tādu spēku, ka es nevarēju ne roku izstiept, ne pieskarties traukiem. Es varēju tikai raudzīties uz daļo meiteni un skaitīt pantus, ko turpat sacerēju:

Ak, tavas ādas maigums, mana mīlā!
Cik liegi vizmo tavi pirksti gleznie
Un tavu roku delnas samtainās!
Un liekas man, ka acis apburtās
Redz brīnišķīga, melna putna tēlu
Uz tavas rokas samta baltākā!

Un kad nu jauneklis šos pantus dzirdēja un kad viņš redzēja, cik liesmaini kvēloja manas acis, viņš sāka smieties un smējās, smējās, līdz ilgāk vairs nevarēja. Un viņš sacīja man: „Tik tiešām, es redzu, ka esi brīnišķīgs kaņavīrs un nepārspējams jātnieks!“ — Es atbildēju: „Par tādu mani daudzina visās malās! Bet tu, kas esi tu?“ — Šos vārdus es izrunāju stiprā un skaļā balsī, lai viņu sabiedētu un lai viņa dvēsele modinātu cienību pret sevi. Un jauneklis atbildēja: „Es esmu Ebads ben Tamins ben Talaba, no Bani Talaba cilts. Un šī jaunava ir mana māsa.“ — Te nu es iesaucos: „Tad ļauji man precēt tavu māsu, jo es viņu kaislīgi milu un esmu no cēlas cilts!“ — To dzirdējis, viņš atsaucās: „Tad zini, ak, svešinieki, ka ne es pats, ne mana māsa neprecēsies, ka mēs abi esam laulības ienaidnieki. Mēs tuksneša vidū uzgājām šo auglīgo zemes stūrīti, kur miera svētībā, no raizēm brīvi, gribam nodzīvot savu mūžu!“ — Bet es sacīju: „Es tomēr gribu, lai tava māsa būtu mana laulātā draudzene, ja nē, tev jāšķīras būs no savas

dzīves, tik tiešām, ka tava dzīvība karājas mana šķēpa galā!“

Te nu jauneklis ieskrēja savas telts stūrī un iesaucās: „Prom, nelieti, kam svešs ir viesmīlības tikums! Tad iesim ciņā, un tam, kas būs uzvarēts, būs jāpaklausa savam uzvarētājam!“ — To teicis, viņš no staba noraisīja savu šķēpu un savu vairogu, bet es steidzos uz to vietu, kur ganījās mans zirgs, ielēcu seglos un gaidīju, kad sāksies ciņa. Un jauneklis, jau apbruņojies, iznāca no telts, uzkāpa zirgam mugurā un dzirās jau mesties man virsū, te pēkšņi iznāca viņa māsa, visa vienās asarās, un, pieklāvusies pie viņa ceļiem, teica šādus pantus:

Ak, brāli mīlo, māsu sargādams,
Tu ciņu sāc ar ienaidnieku svešu
Un savas krūtis viņa bultām ļauji!
Par tevi lūgšu Allah Augsto es, —
Viņš uzvaru dod tam, kam taisnība!...
Un lūgšu es, lai Allah mani sargā
No apsmiekla un kauna briesmīga, —
Sirds asins manas lai Viņš glabā tev!...
Ja manai sirdij liktens tevi laupīs,
Es nedzīvošu vairs, ak, brāli manu,
Kaut lemta būtu man visskaistākā
Un auglīgākā vieta zemes virsū!
Ak, brāli, nedomā, ka vēl pēc tevis
Es dzīvošu kaut mirkli pasaulē!
Viens kaps mūs abus zemes klēpī slēgs,
Un nāvē būsīm tikpat nešķirami,
Kā dzīvē mūžam abi kopā bijām!

Un kad nu jauneklis bija dzirdējis savas māsas sērīgos pantus, viņa acīs atmirdzēja asaras, un viņš pieliecās pie jaunās meitenes, pacēla viņas plīvuru, kas slēpa viņas seju, un noskūpstīja tai pieri; un tā nu

es pirmo reizi skaidrām acīm ieraudzīju meitenes seju:
un ta bija tik skaista kā saule, kas atspīd no māko-
ņiem! Un jauneklis sava zirga galvu pagrieza uz mei-
tenes pusi un teica šādus pantus:

Ak, mana māsa, apstājies un skati
Tos brīnumus, ko rādīs šē mans šķēps!
Ja es par tevi cīņā neietu,
Kur tad mans zirgs, mans šķēps vairs derīgs būtu?
Ja es no cīņas asiņainas bēgtu
Un nesatriektu savu naidnieku,
Kas būtu tad vairs visa mana dzīve?
Ja cīņā nebūšu es uzvarētājs,
Vai skaistums tavs tad nebūs kaunā mests,
Un vai tā nebūs zīme kraukļiem baigiem
Un vanagiem, kas plēsīgi un nikni, —
Vai neskries tie, kā vilki salkuši
Uz tava brāļa liķi stingušo?
Lai lielīdamies dižojas šis vīrs
Ar savu šķēpu, savu varonību,
Bet tavu acu priekšā būs tam mirt!
No pašas sirds līdz papēžiem es šķelšu
Ar vienu cirtīenu to vidū pušu!

Un tad nu viņš pievērsās man, un dusmās kvē-
lodams, teica šādus dziesmas vārdus:

Bet tu, kas manu nāvi redzēt kāro,
Tu varoņdarbu skatīsi vislielo
Un samaksāsi to ar dzīvību!
Tas grāmatās, ko lasīs pēcnieki,
Būs ierakstīts ar zelta burtiem zvīļiem!
Un es, kas liesmainus un niknus pantus
Šē skaitu, cīņas sparā kvēlodams,
No miesām iztriekšu tev dvēseli,
Vēl iekams pašam nebūs jēgas tev.
Ak, ļaundari, kas visur postu nesi!

Un te nu viņš, savā zirgā sēdēdams, drāzās man virsū un izsita no rokas man šķēpu, kas aizskrēja tālu prom, un nelāvis man ieauļot tukšnesi, viņš mani sagrāba un pacēla no segliem, kā paceļ tukšu maisu, ar vienu roku uzspēra mani gaisā kā paju lodi, un ar otru roku atkal saķēra un turēja mani gaisā, kā tura rokas putnu. Bet man nebija jaudas, kas bija noticis, un es nesapratu, vai tas bija tikai nelabs sapnis, vai arī jauneklis ar rožainiem atlasa vaigiem bija gars, kas šajā telti dzīvoja kopā ar daiļo debess meitu! Bet viss, kas notika pēcgālā, man gan liek domāt, ka tas tiešām bija kāds gars.

Un kad nu meitene redzēja, ka uzvarējis bija viņas brālis, viņa piesteidzās tam klāt, noskūpstīja tam pieri un liksmi apkampa sava brāļa zirgu, ko pati aizveda uz telti. Tur jauneklis nolēca no zirga, turēdams mani padusē, kā nieka vīstokli, nolika mani zemē un aiz rokas ievēda telti, kur viņš nesita un nespārdīja mani kājām, bet mierīgi teica savai mātai: „No šīs dienas, ak, mana māsa, viņš ir mūsu viesis un mums par viņu jāgādā, tādēļ būsim viņam labi un mīļi.“ To teicis, viņš atsēdināja mani uz paklāja, bet meitene man pagalvī palika spilvenu, lai būtu labāka sēdēšana; tad viņa nolika sava brāļa šķēpu, atnesa piesmaršotu ūdeni un nomazgāja viņam seju un rokas, iegērbta viņu baltās drēbēs un sacīja: „Lai Allah tavu godu pasargā tīru un neaptraipītu, un tavu skaistumu lai daudzina visās mūsu dižajās ciltīs!“ — Un jauneklis atsaucās ar šādiem dziesmas vārdiem:

Ak, māsa mana, tu, no tīrās ciltis,
No Bani Talaba ciltis cēlākās,
Tu redzēji, ka cīnā asinainā
Par tavām acīm daiļām gāju es!

Un viņa teica:

Ak, tavu matu klaidā jauktās cirtas
Tev pieri apņēma kā staru vaiņagā!

Bet viņš vēl noskaitīja šādu pantu:

No tāliem, bezgalīgiem tuksnešiem
Šie lauvas dižie visi nākuši!
Ak, saki, māsa, dodī padomu,
Lai visi viņi savās mājās iet!
Es negribu, ka viņu lepnās galvas
Še locīdamās slauka putekļus!

Un viņa sacīja brālim:

Ak, ļaudis, skatāt, staro Ebads tur!
Mans brālis Ebads, kuŗa varoņdarbus
Un senčus cēlos, sparū neveicamo
Sen daudzina jau visi tuksneši!
Jel atkāpjaties visi bijībā!
Un tu, ak, beduin, šo varoni
Saukt cīņā gribēji, bet savām acīm
Nu redzi pats, ka nāve glūn uz tevi,
Kā čūska gaidot savu laupījumu!

To visu redzējis un dzirdējis šos pantus, es gau-
žam samulsu, un kad uzlūkoju pats sevi, jutos niecīgs
un nožēlojams. Un cik nejauks bija mans izskats pret
ši jaunekļa un šīs meitenes skaistumu! Un drīz es
redzēju, ka jaunā meitene savam brālim ienesa ēdienus
un augļus, bet man viņa neuzmeta ne nicinošu skatienu,
itkā es būtu suns, kam jātup savā kaktā. Un tomēr
viņa aizvien vēl man likās tikpat brīnišķīgi skaista,
kā pirmajā mirkli, sevišķi, kad savam brālim viņa
sniedza ēdienus un dzērienus, pati sevi aizmirsdama,
lai tikai viņam netrūktu nekā. Bet jauneklis beidzot

pievērsās man un pats man sniedza porcelāna krūzīti ar rūgušpienu un mazu šķīvīti ar smaršainā ūdeni vārītām viģēm. Un tā nu es ēdu un dzēru, galvu nodūris, un tūkstots un piecisimti lāgus zvērējos, ka no šīs dienas būšu viņa uzticīgākais un paklausīgākais vergs. Te pēkšņi viņš pasmaidīja un pamāja zīmi savai mā sai, kuŗa tūdaļ piecēlās, atvēra lielu lādi un no tās izņēma desmit brinišķīgus ģērbus, kas bija cits par citu krāšņāks; un deviņus ģērbus viņa salika vienā gubā, bet desmito lika vilkt man mugurā. Un tā nu šajā greznajā ģērbā es stāvu jūsu priekšā!

Un jauneklis atkal pamāja mā sai, kuŗa atstāja telti un tūdaļ bija atpakaļ; un viņi abi man iedāvāja kamieļu māti, apkrautu dažādiem ēdieniem un citām balvām, kuŗas es svēti glabāju līdz šai pašai dienai. Un tā nu mani apveltījuši ar savu vērību un savām dāvanām, kaut nebiju tās pelnījis, — viņi piedāvāja man savu viesmīlību, lai es to baudot, cik pašam vien patikšot. Bet, negribēdams izmantot viņu labo sirdi, es teicu viņiem ardievas, septiņi lāgi noskūpstīju zemi pie viņu kājām, sēdos mugurā savam rudajam zirgam, un kamieļu māti vezdams pavadā, devos tuksnesī, no kuŗa nu atjāju šurp. Un kad biju kļuvis visbagātākais vīrs savā ciltī, es savā varā guvu laupītāju baru, kas laupīdams klīda pa tuksnešu ceļiem. Un notika tas, kas noticis!

Tāds nu ir mans stāsts, ko soliļos jums stāstīt, un droši vien tas būs izpelnījies piedošanu par visiem maniem grēkiem, kuŗu tiešām man nav mazums!“

Un kad nu beduins Hamads savu stāstu bija beidzis, Nozata teica abiem valdiniekiem un vezīram Dandanam: „Neprātīgie gan jāsaudzē, bet mums jāgādā, lai tie citiem nevar kaitēt. Šim beduinam ir nedziedē-

jami slims prāts; bet viņam būtu jāpiedod visi posta darbi, jo viņš tik labi izjūt skaisto pantu daiļumu un viņam ir tik brīnišķīga atmiņa!“ — Šos vārdus dzirdējis, beduins savā sirdī juta tik lielu vieglumu, ka priekā pakrita uz segas. Un einuki piegāja un viņu pacēla.

Un beduins vēl nebija paguvis iziet laukā, te ienāca aizsējis vēstnesis, un noskūpstījis zemi pie valdinieku kājām, sacīja: „Posta Māte jau tuvojas pilsētas vārtiem, un no tiem viņa ir tikai vienas parasangas gājumā!“

Sengaidīto ziņu dzirdējuši, abi valdinieki un vezīrs Dandans notricēja prieka šalkās un vēstnesim jautāja, ko tas pieredzējis, un tas nu viņiem sacīja: „Kad Posta Māte atplēsa mūsu valdinieka vēstuli un vēstules beigās ieraudzīja viņa parakstu, viņa ieliksmojās lielā priekā, un tūdaļ sāka posties ceļā un līdzī aicināja valdinieci Safiju un simts labākos Konstantīnijas jātniekus. Un tiem nu viņa lika jāt pa priekšu, lai jums ziņotu par savu nākšanu.“

Te piecēlās vezīrs Dandans un teica abiem valdiniekiem: „Drošības dēļ, lai izvairītos no vecās viltnieces iespējamām lamatām, iesim viņai pretim pārgērbusies Rietumu kristīgo drēbēs un līdzī vezdami tūkstots labākos kaņavīrus, pārgērbtus Kaisarijas varoņu kaujas tērpos. Un tā nu abi valdinieki bija mierā un darija, kā bija licis gudrais lielvezīrs. Un kad Nozata tos ieraudzīja svešās drēbēs, viņa iesaucās: „Tik tiešām, ja es jūs nepazītu, es domātu, ka esat kristīgie!“ — Un tā viņi atstāja pili, un vadīdami tūkstots kaņavīrus, devās sagaidīt Posta Māti.

Un drīz jau nāca viņa pati. Tad Rumzans un Kanmakans teica vezīram Dandanam, lai kaņavīri izklist plašā lokā un tuvojas lēni un apdomīgi, jo nevienam

Konstantinijas karavīram nebija izsprukt no viņu rokām! Un Rumzans sacīja Kanmakanam: „Ļauji man pirmam doties pie nolādētās sievas, jo raugi: mani viņa pazīst un manis nebīsies.“ — To teicis, viņš piespēra kāju savam zirgam un drīz jau piejāja pie Posta Mātes.

Te Rumzans ātri nolēca no zirga un Posta Māte, viņu pazinusi, arī nokāpa no zirga un metās viņam ap kaklu. Bet valdinieks Rumzans viņu apkampa, ielūkojās viņai acīs un saņņaudza viņu tik stipri, ka negantā vecene skaļi iekliedzās, un no viņas kliedziena visi zirgi saslējās divkājās un ceļmalas akmeņi bira uz jātņieku galvām.

Un taisni tobrīd no visām pusēm pieauļoja tūkstots jātņieku, un loku savilkuši, uzsauca kristīgiem, lai tie padodas; un vienā mirklī viņi sagūstīja tos visus, bet vezīrs Dandans piegāja pie valdinieces Safijas, un noskūpstījis zemi pie viņas kājām, teica tai, kas noticis, bet Posta Māte, cieši sasieta, beidzot noprata, ka viņas gals jau klāt.

Un tad nu viņi visi devās atpakaļ uz Kaisariju un no turienes tūdaļ uz Bagdadi, kur nonāca laimīgi.

Tur abi valdinieki lika spoži apgaismot un izpušķot visu pilsētu un saucējiem viņi lika visus ļaudis aicināt uz savu pili. Un kad viss laukums un visas ielas bija pilnas ļaužu, vīriešu, sieviešu un bērnu, pa lielajiem vārtiem ienāca utains ēzelis, un ar seju pret viņa asti bija piesieta Posta Māte, kurai galvā bija uzmaukta sarkana, mēsliem apkrauta tiara. Pa priekšu viņai gāja saucējs, skaļā balsī stāstīdams par nolādētas sievas nīknākiem posta darbiem, jo raugi: vecā dergle daudz posta bija darījusi Austrumos un Rietumos.

Un kad nu visas sievietes un visi bērni tai iesplāva sejā, viņu pakāra aiz kājām pie pilsētas vārtiem Bagdadē.

Un tā nu savu nešķīsto dvēseli Eblisam atdeva ļaunā un viltīgā, liekulīgā un negantā sieva, Šauagi Om El Dauagi. Un liktenis viņai kļuva neuzticīgs, jo neuzticīga un nodevīga bija viņa pati; un viņas nāvei bija lemts jundīt ticīgo ieiešanu Konstantinijā un mierīgā Islama uzvaru Austrumos, visā plašajā Allah zemē, krustām un šķērsām!

Bet kristīgo jātnieku simts vairs negribēja doties atpakaļ uz savu zemi un labprātīgi pievērsās vienkāršai un skaidrai musulmaņu ticībai.

Bet abi valdinieki un vezīrs Dandans visus šos notikumus lika rūpīgi uzrakstīt veiklākiem un smalkākiem rakstu pratējiem, lai tie pamācītu un rādītu labu paraugu visiem pēcniekiem.

„Un tāda nu, ak, svētitais valdiniek“, Šecherezada sacīja sultānam Šachriaram, „ir burvīgā pasaka par kalifu Omaru al Nemanu un par diviem viņa brīnišķīgajiem dēliem Šarkanu un Dau el Makanu, un par valdinieci Abrizu, valdinieci Kudiju Fakan un valdinieci Nozatu, un par lielvezīru Dandanu un sultānu Rumzanu un sultānu Kanmakanu.“

To teikusi, Šecherezada aplūsa.

Te nu sultāns Šachriars pirmo reizi Šecherezadu uzlūkoja ar mīlestības kvēlē tvīkstošām acīm un sacīja tai:

„Ak, Šecherezada! zvēru pie Allah, ka tavai māsai, mazai Dinazadai taisnība, jo tavus vārdus viņa teica burvīgus un jaukus! Tik tiešām, manā sirdi sāk mosties žēlums par visām jaunavām, kuņas liku nokaut, un varbūt tu beidzot liksi man aizmirst, ka esmu zvērējis nokaut arī tevi pašu!“

Un mazā Dinazada piecēlās no segas, uz kuņas bija klusi sēdējusi, un iesaucās: „Ak, mana māsa, cik burvīga bija šī pasaka! Un cik ļoti man patika Nozata

un viņas runas, un piecu jaunavu vārdi! Un cik liels man prieks par Posta Mātes nāvi! Un cik tas viss ir brīnišķīgs!“

Te nu Šecherezada pievērsās savai jaunākai mātai, uzsmaidīja tai un sacīja: „Bet ko tu teiksi, kad būsi dzirdējusi zvēru un putnu vārdus?“ — Un Dinazada atsaucās: „Ak, mana māsa, lūdzama saki mums šos zvēru un putnu vārdus! Ak, cik tiem gan jābūt jaukiem, ja tos atkārtos tavas lūpas!“ — Un Šecherezada teica: „No visas sirds! Bet es nevaru stāstīt, iekams sultāns, mans kungs un valdinieks nav man atļāvis, un ja viņam aizvien vēl nenāk miegs, es teikšu vārdus, ko solīju!“ — Te nu sultāns Šachriars gaužām brīnījās un jautāja: „Ko gan var runāt zvēri un putni? Un kādā valodā tie runā?“ — Un Šecherezada atbildēja: „Tirā un skaidrā arābu valodā, pantos un prozā.“ — Te nu sultāns Šachriars iesaucās: „Tik tiešām, ak, Šecherezada, es negribu lemt par tavu likteni, iekams būšu dzirdējis šos brīnumus, kas man sveši. Jo līdz šai pašai dienai es biju dzirdējis tikai cilvēku valodu un mīļu prātu gribētu zināt, ko domā visas dzīvās būtnes, kas ļaužu vairumam nav saprotamas!“

Bet Šecherezada, redzējama, ka nakts jau iet uz galu, lūdza, lai sultāns pagaida rītu. Un sultāns Šachriars bija mierā, kaut nepacietība viņam bija liela. Un tad nu viņš apkampa brīnišķīgi daiļo Šecherezadu, un pēdējās nakts stundas viņi nogulēja ciešās skaujās.

Un kad pienāca

simtsčetrdesmitsestā nakts,

Šecherezada stāstīja

pasaku par zvēriem, putniem un cilvēkiem.

SATURS

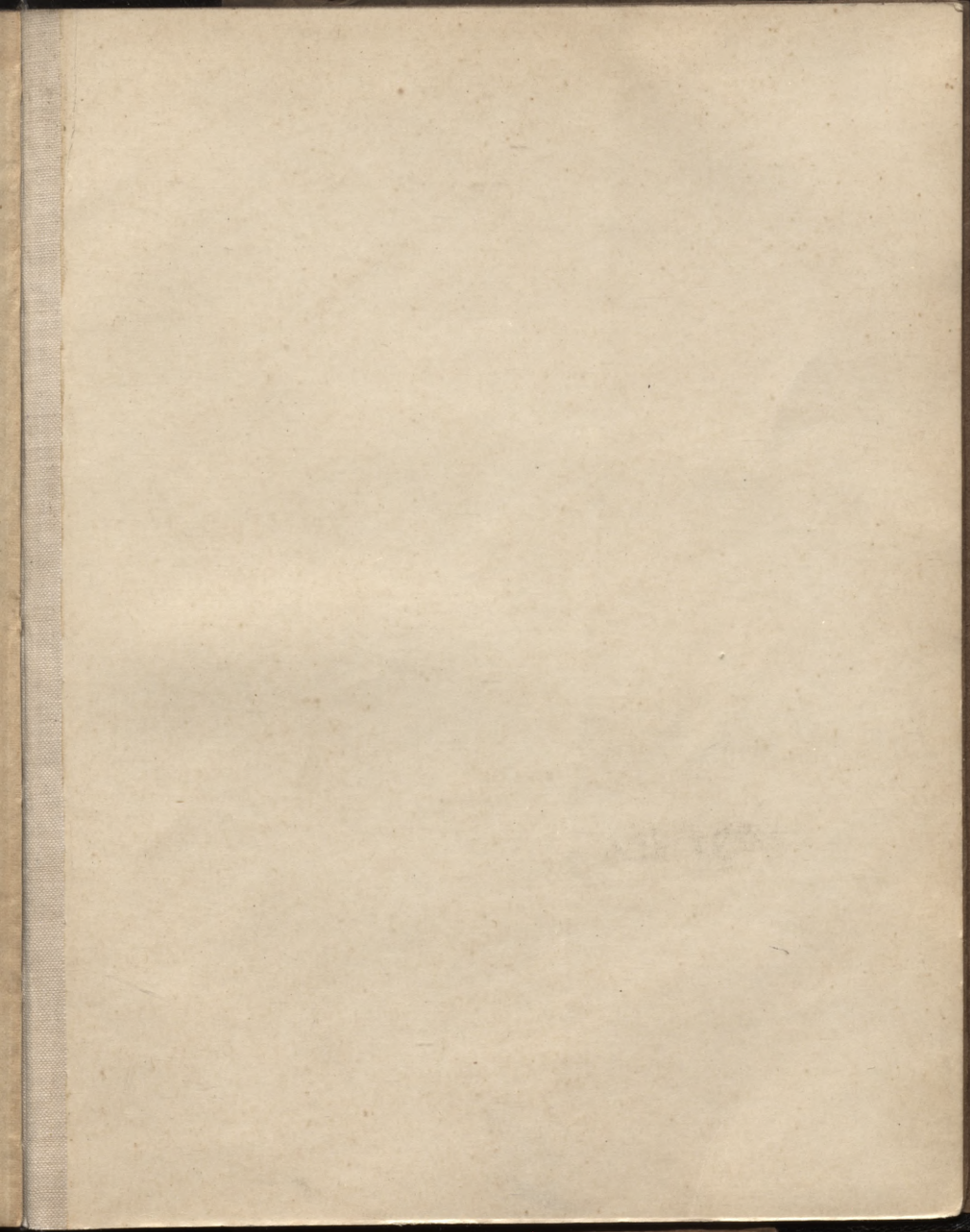
Pasaka par kalifu Omaru al Nemanu un par diviem viņa	Lapp.
brīnišķīgajiem dēliem, Šarkanu un Dau el Makanu	5
Vārdi par trijiem dzīves vārtiem	112
Pasaka par kalifa Omara al Nemana nāvi un piecu jaunavu	
brīnišķīgie vārdi	158
Pirmās jaunavas vārdi	159
Otrās jaunavas vārdi	162
Trešās jaunavas vārdi	164
Ceturtais jaunavas vārdi	165
Piektās jaunavas vārdi	167
Vecās sievas vārdi	170
Pasaka par brīnišķīgo notikumu klosterī	203
✓ Pasaka par Azizu un Azizi un par skaisto princi Tadžu el	
Muluku	239
✓ Pasaka par princesi Doniju un princi Tadžu el Muluku . .	315
Pasaka par princi Kanmakanu, kalifa Dau el Makana dēlu	367
Pasaka par hašiša rijēju	386

SATURS

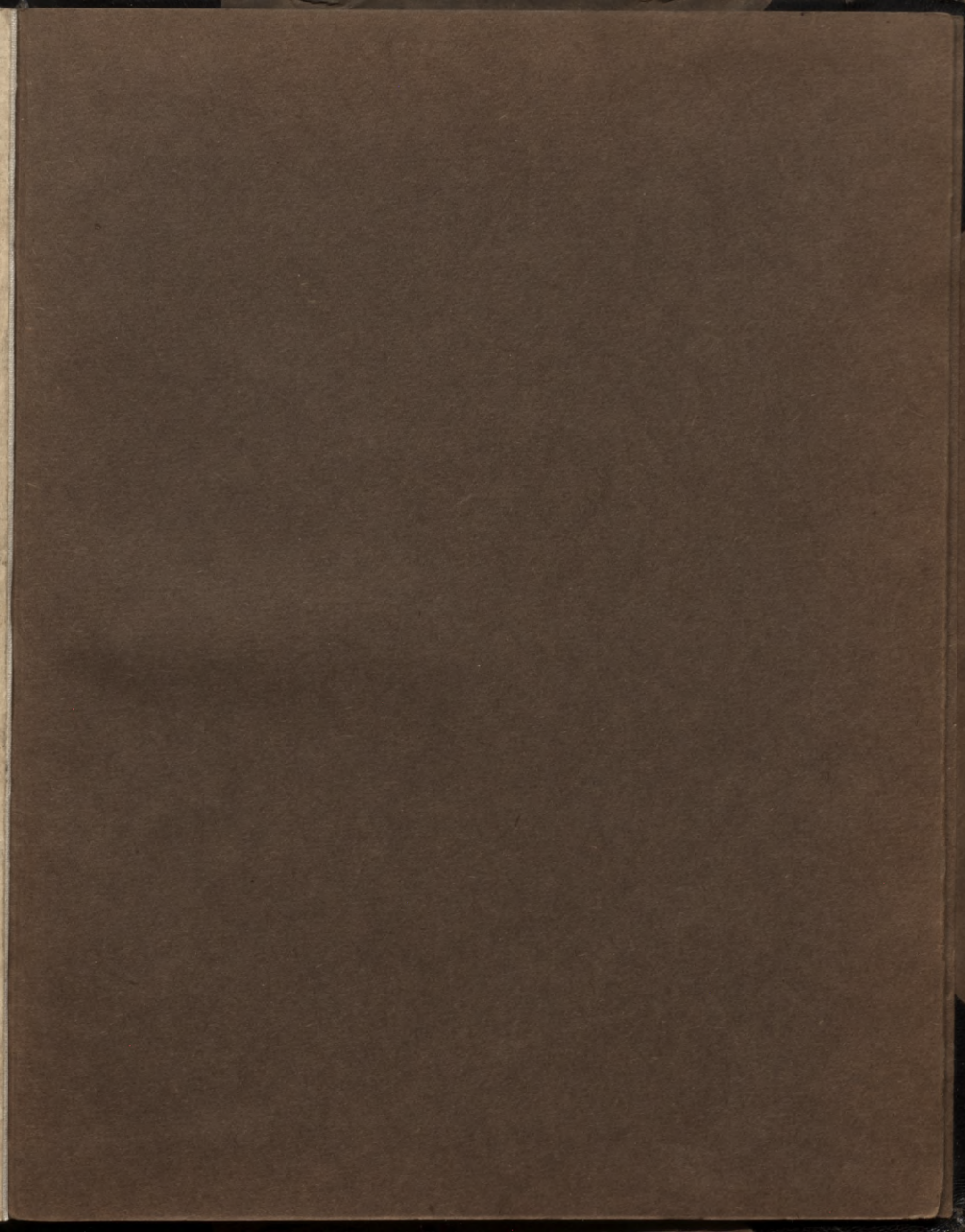
170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200

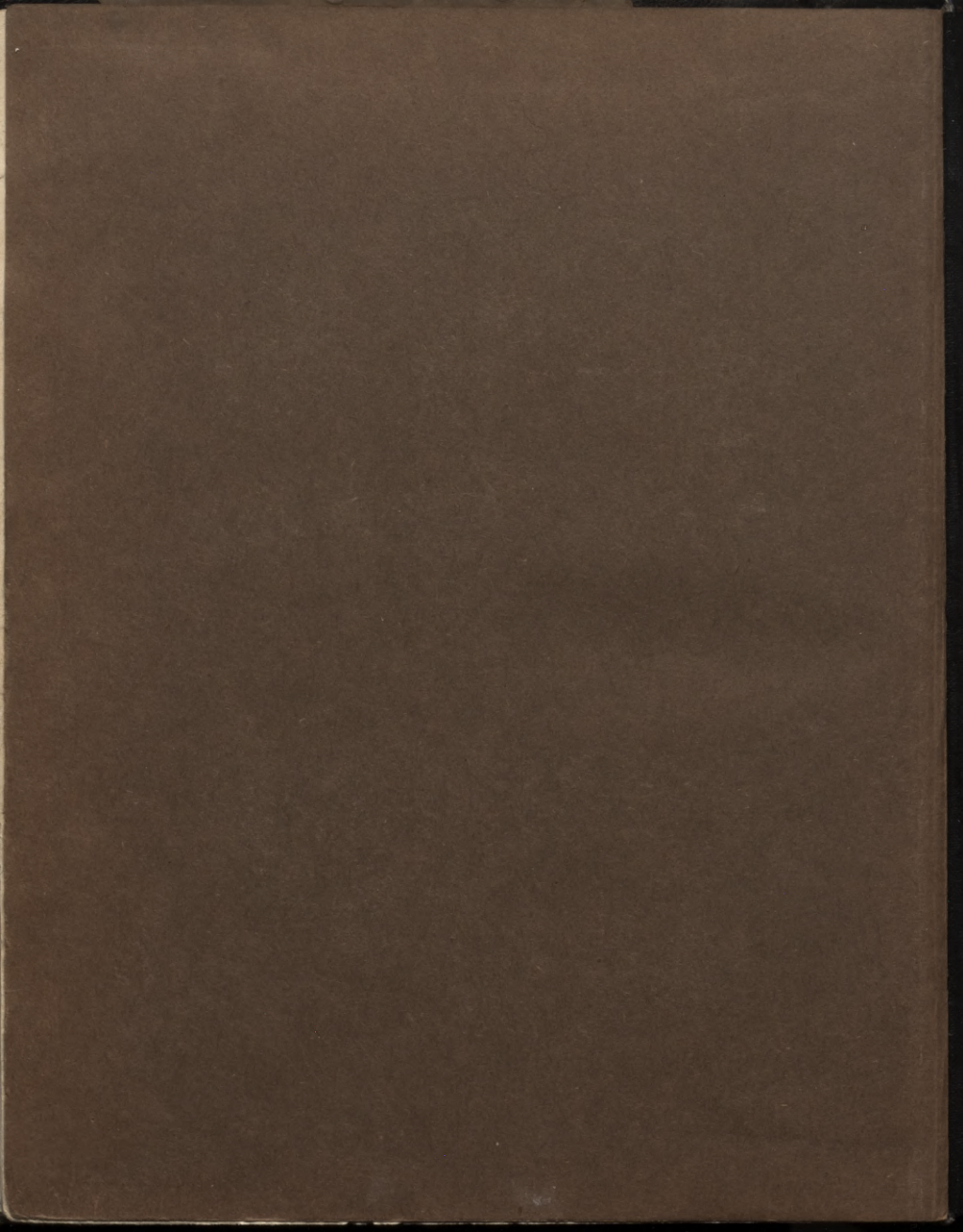
4/13/14 416

Ms 1466

1.89

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0310031081